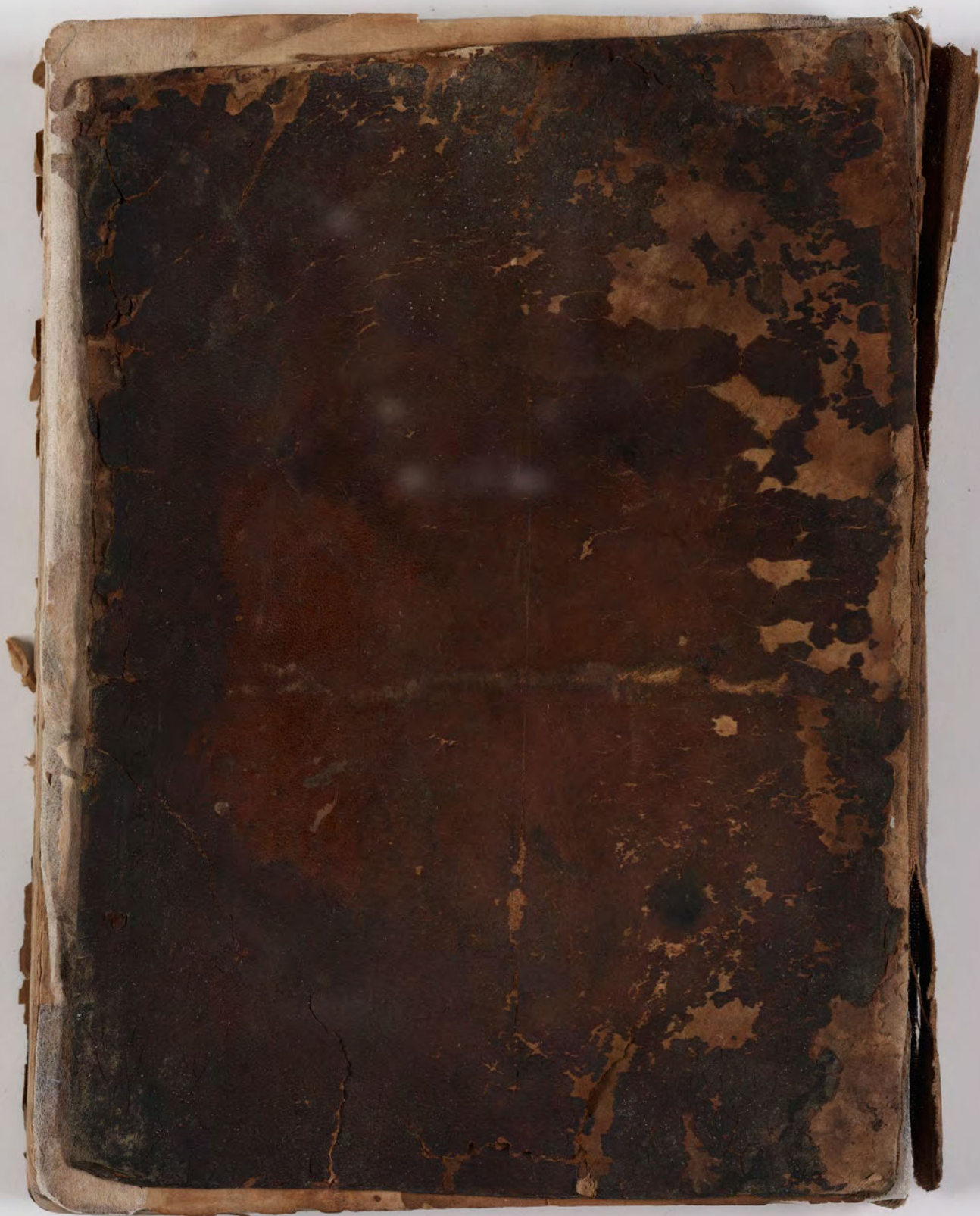

IJA # 2974

ספר הישר

Sefer ha-Yashar

דברי הדופס אל הקורא נעים ה"ו

נאום לעיר הדופס אלעזר בן לא"א מארי אהרן סעדיה עראקי כהן
כ"ו זכו ספר הישר הנזכר בארבעה ועשרים ספרי הקדש
בספר יהושע ט"ו יו"ד פסוק י"ג במלחמת מלכי האמורי הלא היא כתובה
על ספר הישר וגם בספר שמואל ב' ט"ו א' פסוק ח' וביקנת דוד המלך
על שאול המלך ויהונתן בנו הנה כתובה על ספר הישר וכו' הרבה תועלו'
למשכילי עם ולהמון להכיר ולידע גדולת אהבת ה' לאבותינו הקדושים
והשאחיו הטובה עליהם והיותו עמם בכל אשר הלכו וכל ענין הנזכר
בתורתנו הקדושה בקלור הנה הוא צוה הספר באורך כאשר עיניך תחזנה
מישרים ומפני שזה הספר אינו נמצא כי אם אחד בעיר ושנים במשפחה
העיר ה' את רוחי לקוס בזריזות לדפסו לזכות את הרבים ואל אלהי
אתחנן שיעזרני על דבר כבוד שמו אודה ה' מאד צפי ובתוך רבים אהללו
כעל כל אשר גמלני ה' ברכי נפשי את ה' וכל קרבי את שם קדשו ימלא
פי תהלתך ה' אלהים מי אנכי ומי ביתי אשר זכיתני לבא עד הלום לגלגל
זכות הדפסת ספר הישר הזה היום הזה על ידי איש צעיר משולל וערו' מכל
לעיר אנכי וכבוד תולעת ולא איש מדוע מצאתי חן בעיניך להכירני לבא
במגלת ספר כתוב עלי רק כי חסדך גדול עלי טובה' לכל ורחמיו על כל
מעשיו על כן אודך בגוים ה' ולשמך אזמרה כי טוב חסדך מחיים שפתי
ישחונך ישבח ויתרומם ויחעלה ויחלל שמך על כל ברכה וטהרה

אמן ואמן כ"ו

עראקי כ"ו

הקדמה לספר הישר

זה הספר הוא הנקרא ספר הישר

נמצא וכא לידינו כהיום הזה כי כאשר נהרבה ירושלים
עיר הקודש על ידי שיטוס ונכנסו כל ראשי החילים
לשלול שלולבזו בז היה שם הנמון אחר מהגמוני שיטוס ושמו
סידרס ויננס ויבקש וימצ' בית בירושלם גדולה ורחב מאד
ויקחלו את כל הבזה והשלל אשר מצא שם וכשרצה ללכת מן
הבית נסתכל בקיר וראה בעין שכלו בעין מטמונים בקיר
ויסתור את הקיר ואת הבנין וימצא חבית אחת מלאה ספרי'
רבי תורה נביאי וכתובי וגם ספרי' מזלכי ישראל ולמלכי
העמי' וספרי' אחרי רבי' לישראל וכן ספרי' המשנה הנכונה
והמתוקנה וכן מגלו רבות מונחי' שם וימצ' מכל מיני מאכל
ויין רב מאד וימצא שם זקן אחד יושב והוא קורא בספרים
האלה וירא ההנמו' את המרא' הגדול ויתמה תמיהה גדול'
ויאמר לזקן למה אתה יושב במקום הזה לכרך ואין אחד נצב
עליך וישיבהו הזקן זה כמה ימים ושנים וזמנים שאני יודע
בחרבן ירושלם בפעמים שנים ובניתי הבית הזה ועשיתי לו
אכסדרה והכנסתי עמי הספרים האלו לקרות בהם והכנסתי
עמי כדי מחיה ואמרתי אולי תהיה לי נפשי לשלל ויתן
האלהים את הזקן ההוא לחסד ולרחמים בעיני ההגמון ההוא
ויוציאו משם בכבוד עם כל ספריו וילכו משם מעיר לעיר
ומדינה למדינה עד הגיעם למדינת אשביליא וימצא ההגמון
את הזקן ההוא כי הוא יודע בכל חכמ' ותבונ' ומדע ויודע בכל
מיני חכמה ובראותו אותו כך נשאו וכבדו ויהי בביתו תמיד
וילמדו כל חכמה ויבנו להם בית גדול כחכמת' מחוץ לשבילי'
וימצאו שם את כל הספרים ההם והבית ההוא עורנו
בשביליא עד היום הזה ויכתבו שאת כל הדברים העתידי'
להיות

הקדמה לספר הישר ג

להיות במלכי העולם עד ביאת משיחנו ויהי כאשר
שלטנו השם שלמה הנכר עלידי מלכי ארום מעיר לעיר
וממדינ' למדינ' ברע ומר ויגיע אל ירינו הספר הזה הנקרא
תולדות אדם עם ספרי' רבים כי באו מהבית ההוא מאשביליא
זיבואו אה"כ אל עירנו עיר נאפולי אשר תחת יד מלך ספרד
וכאשר ראינו הספרים האלו כי הם ספרים מכל חכמה שמנו
מגמת נפשנו בהם להדפיסם בעט ברזל ועופרת בכל הספרים
הבאים לירינו והנה הספר הזה הוא המשובח וגדול המעלה
מכלם והנה הגיעו לירינו מהספר הזה י"ב נוסחאות ונחקור
בהם והנה כלם נוסחא אחת ואין ביניה' שנוי ולא תוספ' ולא
מנרעת ולא אאותיות ולא תיבות משונות או גדרים שונים
כי כלם בשוה ובנוסחא אחת ובעבור שראינו בספר הזה
תועלות רבות משים לבנו אל התכלית עלכן שמנו מגמת
נפשנו להדפיסו ונמצא כתוב שזה הספר הוא הנקרא
ספר הישר ונמצא שהטעם שנקרא הספר הזה ספר הישר
לפי שכל דבריו הם על הסדר כמו שהיו בעולם בהקדמה
ובאחר כי לא תמצא בספר הזה שיאחר דברים שקדמו
או יקדים דברים המאוחרים אלא כל דבר ודבר במקומו
ובזמנו נכתב ועל זה תמצא בכל דבריו שיאמר שמת פלוני
שנת כך לחיי פלוני וכן כל כיוצא בזה ועל זה קראוהו
ספר הישר ואמנם ההרגל שבפי כל האדם לקרותו ספר
תולדות אדם והסבה כי כמה שהתחיל קראוהו אבל עיקר
שמו הוא ספר הישר מהטעמים והראיות שאמרנו והנה נמצא
שהספר הזה הוא היום ביד היונים מועתק קורין לו ליברוש
דילוש דיריטוש גם נמצא אצל הרומיים קורין ליברו דילאש
פאלאבראש די לוש דיאש די פיתוש די לוש גראנדיש דילוש
גיראש

הקדמה לספר הישר

גיראש די פויש מוריר יהושע' ונם נמצא היום ביד ערי מלכי
אדום קורין לו לוסמי ליברו נאפומיסנש דאדם' ונמצא
כתוב בספר החשמוני' שכאו לידינו כי בימי תלמי מלך מצרי'
צוה לעבדיו ללכת לקבץ כל ספרי הדתות וכל ספרי דברי
הימים שימצאו בעולם כדי להתחכם מהם ולכתון ולחקור
מהם עניני העול' ולחכר מהם ספר בכל משפטי הדברי' ורת
ודין על כל צרכי העולם לעשות משפט על בוריו' והלכו
וקבצו לוט' מאות וס"ה ספרים והביאו לו' א"ל שילכו עוד
לבקש להשלי' אלף ספרי' וכן עשו ואח"כ עמדו לפניו מפריצי
ישראל ואמרו לו אדוננו המלך מה לך לטרוח בכל זה שלח
לירושלם אל היהודי' והם יביאו לך ספ' תורתם שנכתב' להם
על פי יי ביד נביאייהם וממנה תוכל להתחכ' ולשפוט ממנה
כל הין וכל דת כרצונך וישמע המלך לדבריהם וישלח
אל היהודים על זאת וישלחו לו הספר הזה כי לא יוכלו
לתת לו ספר יי כי אמרו לא נוכל לתת ספר תורת יי
לאיש נכרי' וכשבא הספר הזה ליד תלמי קרא בו וישר
בעיניו מאד וחקר בו בתכמתו וכחן ומצא בו מנוקשו ועזב
מעליו כל הספרים שקבצו לו וברך למו שיעץ עליו הדבר
הזה' לאחר ימים הרנישו בזה פריצי ישראל כי לא שלחו
ישראל ספר התורה למלך ובאו ואמרו לו אדוננו המלך
לענו עליך ישראל כי לא שלחו אליך את ספר התורה
שאמרנו לך כי ספר אחר שהיה בידם שלחו לך' אבל שלח
להם וישלחו לך ספר תורתם כי ממנה תמצא מנוקשך יותר
ויותר מהספר אשר שלחו לך וכששמע המלך את דבריהם
קצף קצף גדול מאד על ישראל ותמתו בערה בו עד ששלח
להם פעם אחרת לשלוח לו ספר התורה ונתירא שמא
ילעינו

הקדמה לספר הישר ד

ילעינו עליו עוד ונתחכם עליהם ושלח לשבעים זקנים שבהם
והושיכם בשבעים כתים לכתוב כל א' וא' ספר תורה
לבלתי ימצא שנוי ושרתה עליהם רוח הקודש וכתבו לו
שבעים ספר לשבעים זקן וכלם נוסחא אחת בלי תוספת
ובלי מגרעת ואז שמח המלך בזה שמחה גדולה וכבר את
הזקנים ואת כל היהודים ושלח מנחות ומתנות לירושלם
ככתוב שם: וכמותו נתחכמו ישראל על בנו ולקחו את
ספר התורה מאוצרותיו אך הספר הזה עזבו שם ולא
לקחוהו בעבור יכיר כל מלך ומלך המולך תחתיו את
נפלאות השם יתברך וכי בחר בישראל מכל האומות וכי
אין אלוה זולתו יתברך' על כן הספר הזה עודנו במצרים
ער היום הזה' ומהעת ההוא נתפשט בכל הארץ עד הגיעו
אל ידינו אנחנו בגלותינו כגרושנו היום אל עיר נאפולי
אשר תחת יד מלך ספרד והנה תמצא בספר הזה שנכתבו
בו קצת מלכי אדום ומלכי כתים ומלכי אפריקא שהיו
בימים ההם ואע"פ שיראה שאינם מתכלית הספר וכונתו'
והשעם בזה כדי להודיע לכל מוצא ספר זה מה בין מלחמת
ישראל למלחמות הע"כום' כי נצחון מלכי הע"כום זה
לזה הוא במקרה' מה שאין בן נצחון מלכי ישראל עם
הע"כום שהם ע"י נס מאתו יתברך בעת שיבטחו ישראל
בשם יתעלה' והנה הספר הזה תועלותיו רבים והם כלם
מכיאים אותנו אל ההבטחה בשם יתעלה ואל ההתדבקות
בו ובדרכיו' התולעת הא' הוא מה שהוסיף לנו ביאור
בעניני בריאת האדם וענין המכול' ושנות העשרים דור
וחמאתם' ובאיזה פרק נולדו ובאיזה זמן מתו' ובזה יתישר
לכנו להתדבק בשם יתעלה בראותנו הנפלאות והנוראות
אשר

הקדמה לספר הישר

אשר עשה מימי קדם: הב' מה שהוסיף לנו גם כן ענין לידת
אברהם ודבקותו בשם יתעלה כיצד היתה ומקרים שאירעו
לו ע' נמרוד וכן ענין דור הצלגה איך שלטם השם יתעלה
לארבע כנפות הארץ ואיך בנו להם כל הארצות והמדינות
הנקרא בשמות' עד היו' הזהובנה נקרב עצמנו לדעת בוראנו
הנ' מה שביאר לנו דבקות האבות בשם יתעלה איך היתה
וענין מקריהם שמורים לנו יראת השם' הרביעית מה שאמר
בענין סדום ופשעיהם ומה היתה חטאת' ועונשם ובה נרחק
מכל דבר רע: הה' ענין דבקות יצחק ויעקב בשם יתעלה:
ותפלת שרה ובכיתה בעקדת יצחק וזו תועלת גדולה' חמה
לבנו לעבוד השם יתעלה' הו' מה שהודיענו ענין מלחמות בני
יעקב באנשי שכם ובשכעת ערי האמורי' זה יעורר לבנו
במדת הכטחון שנכטח באלהינו שאיך עשרה אנשים ישחיתו
ז' ערים אם לא בכטחון השם יתעלה שבלבם' הז' מה שביאר
לנו כל המקרי' שאירעו ליוסף במצרים עם פוטיפר ועם אשתו
ועם מלך מצרים כי זה יעורר לבנו גם כן ביראת ה' ולהרחיק
עצמנו מכל חטא' כדי שייטב לנו באחרית' הח' מה שאירע
למשה רע"ה בכוש ומדין' כי מזה נתבונן נפלאות ה' שהוא
עושה עם הצדיקים' ונרבק בשם יתעלה' הט' מה שאירע
לישראל במצרים וכיצד היתה התחלת עבודתם ואיך עברו
את מצרים בכל עבודה קשה' וכיצד היתה סבתם בכל זה'
אח"כ הצילם השם יתעלה בכטח' בו ואין ספק כי הקורא ענין
מצרי' מזה הספר בלילי פסח יש לו שכר גדול מאד כמו שאז"ל
כל המספר ביציאת מצרים הרי זה משוכה וגם זה בכלל כי
זהו הספור האמתי שראוי לספר ולקרו' בו אחר קריא' ההגדה
כי מוכטח הוא שיש לו שכר גדול וכך אנו עושי' היום בגלותנו
בארצות

הקדמה לספר הישר

בארצו' ספרד אחר שאנו קור' ההגדה כלה מתחילי לקרוא
בספר הזה כל ענין מצרים' מירידת ישראל למצרים עד ענין
יציאתם כי בספר הזה ראוי אדם לקרות' הי"א היא שקצת
מפירושי רז"ל וכל המפרשי' שפירשו התורה תמצא' כביאור
בספר הזה' כמלאכים שפגעו ביעקב בכואו מארס' שהלכו
לעשו וענין גבריאל שלמד ליוסף ע' לשון וכן מה שאמר
המכה את מדין בשדה מואב וכל כיוצא בזה' הי"ב הוא
שכל דורש שידרוש ברכים יביא ממנו ענינים בדרוש מה
שלא פירשו המפרשים' ובה ימשך לב השומעים לדבריו'
הי"ג שכל הסותרים והולכי דרכים שאין להם פנאי לתורה'
יקראו בו ויקבלו שכרם' כי בו שכר הנפש ותענוג הגוף
שישמע דברים מחורשים שלא נכתבו בכל ספר ומזה יתבונן
האדם לדעת הש"י ולדבקה בו' ומפני שראינו שבח הספר
הזה ומעלתו הגדולה השתדלנו להרפיסו' ואין להוסיף
בו ולא לגרוע ממנו' ומעתה התחלנו להרפיס ממנו נ' ספרי'
להיותם ביד אנשי כריתנו אנשי גאולתנו להחפשט ממנו
בכל דור ודור' עיר ועיר' משפחה ומשפחה מדינה ומדינה
כדי שיתבוננו נפלאות יי' וטובותיו שעשה עם אבותינו
מימי קדם' ושבחר בנו מכל העמים' ובה יזכו המתבוננים
בו אשר נתנו אל לבם ליראת יי' וביי אלוהי האלהים אנו
בוטחים ובו אנו נשענים וממנו אנו מבקשים סמך ועזר
לעזרנו במלאכה זו כי היא מלאכת שמים ויצליחנו וידריכנו
בדרך ישרה ויצילנו משגיאות' ומנסתרות ינקנו' כמו
שאמר משיחו שגיאות מי יבין מנסתרות נקני' והאלהים
יורנו דרך הטובה וידריכנו בנתיב ההצלחה למען רחמיו
וחסדיו וימלא משאלות לבנו לטובה אמן וכן יהי רצון:

זה ספר תולדות אדם אשר ברא אלהים על
הארץ ביום עשות יי אלהים ארץ ושמים

ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו ויברא
אלהים את האדם בצלמו ויצר יי אלהים את
האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם
לנפש חיה מדבר : ויאמר יי אלהים לא טוב היות האדם
לכדו אעשה לו עזר כנגדו ויפל יי תרדמה על האדם
ויישן ויסר צלע אחת מצלעותיו ויכן עליה בשר ויעש אותה
לאשה ויביאה אל האדם וייקץ אדם משנתו וינה אשה
עומדת לנגדו : ויאמר זאת עצם מעצמי היא ולה יקרא
אשה כי היא היתה אם כל חי : ויברך אותם אלהים ויקרא
את שםם אדם ביום הבראם : ויאמר יי אלהים פרו ורבו
בארץ ומלאו את הארץ : ויקח יי אלהים את האדם
ואשתו ויניחם בגן עדן לעבדה ולשמרה : ויצום ויאמר
אליהם מכל עץ הגן אכול תאכלו ומעץ הדעת טוב ורע
לא תאכלו ממנו כי ביום אכלכם ממנו מות תמותו ויהי
כאשר ברכם אלהים וכאשר צום ויעל מעליהם : וישבו
האדם ואשתו בתוך הגן כמצות יי אשר צוה אותם : ויבא
אליהם הנחש אשר ברא אלהים אתם בארץ ויבא אליהם
להדיתם לעבור על מצות אלהים אשר צום : ויסת הנחש
ויפתה את האשה לאכול את עץ הדעת ותשמע האשה בקול
הנחש ותעבור את פי יי ותקח מעץ הדעת טוב ורע ותאכל
ותקח ממנו ותתן גם לאישה ממנו ויאכל : ויעברו האדם
ואשתו על מצות האלהים אשר צום וידע אלהים ויחר אפו
בהם ויקללם : ויגרשם יי אלהים ביום ההוא מגן עדן לעבדה

את

ספר הישר

1

את האדמה אשר לקחו משם וילכו וישכנו מקדם לגן עדן :
וידע אדם את חוה אשתו ותלד שני בנים ושלוש בנות :
וזקרא את שם הבכור קין לאמר קניתי איש מעם יי : ואת
שם השני קראה הבל כי אמרה כהבל באנו בארץ וכהבל
נוקח ממנה : ויגדלו הנערים ויתן להם אביהם אחזה בארץ
ויהי קין עובר אדמה והבל רועה צאן : ויהי מקץ ימים ושנים
ויקריבו הנערים קרבן מנחה ליי : ויבא קין מפרי האדמה
והבל הביא מבכורות צאנו ומחלביהן : ויפן יי וישע אל הבל
ואל מנחתו ותרד אש מאת יי מן השמים ותאכלנה : ואל קין
ואל מנחתו לא פנה יי ולא שעה אליה כי הקריב לפני יי
מרוע פרי האדמ' ויקנא קין בהבל אחיו על הרב' הזה ויבקש
למצוא אליו דבר עלילה להמיתו : ויהי מימים ויצא קין
והבל אחיו בשדה כיום לעשו' מלאכתם : ויהיו שניהם בשדה
א"ס עס זה יונן אמרו נפרסה ויהי נביותם נבדס וכו' שר"ל שנסהו נבדס
עוסקים כל אחד נמלאכתו זה חורש זה רועה זו סיתס עילס ועלילס כפי
ויקס קין אל סבל אחיו ויסרגסו וכמו שנספר וסולך ודוק

ויהי קין עובר וחורש אדמתו והבל רועה צאנו : ויעבור הצאן
על מקום החרישה אשר חרש קין בארץ ויחר לקין מאד על
הדבר הזה ויגש קין אל הבל אחיו בחמתו ויאמר אליו מה
לי ולך כי באת אתה וצאנך לגור ולרעות בכל ארצי : ויען
גם הבל את קין אחיו ויאמר אליו מה לי ולך אשר תאכל את
פרי צאני ולובש את צמרם : ועתה הסר מעליך את צמרי
צאני אשר לבשת ושלם את פרים ואת בשרם אשר אכלת :
ויהי כאשר תעשה את הדבר הזה גם אנכי אצא מארצך
כאשר אמרת או אעוף בשמים אם אוכל : ויאמר קין אל
הבל אחיו הלא אם הרגתי אותך היום מי יבקש רמך ממני :
ויען

ויען הבל את קין לאמר הלא האלהים אשר עשה אותנו
 בארץ הוא ינקום את נקמתי והוא יבקש את דמי מאתך אם
 תמיתני: כי יי הוא השופט והוא הדין והוא המשיב לאיש
 רעה כרעהו ורשע כרשעתו אשר יעשה בארץ: ועתה אם
 המתמיתני כזה הלא אלהים יודע מסתריך וישפוט אותך
 על הרעה אשר דברת לעשות לי היום: ויהי כשמוע קין את
 כל דברי הבל אחיו אשר דבר ויחר אף קין על הבל אחיו
 בדברו את הדבר הזה: וימהר ויקם קין ויקח את ברזל
 כלי המחרשת אשר לו ויכה בה את אחיו פתאום וימיתו:
 וישפוך קין את דמי הבל אחיו ארצ' וירץ דם הבל לפני הצאן
 בארץ: ויהי אחרי כן וינחם קין על אשר המית את אחיו
 ויתעצב מאד ויבכה עליו ויחר לו מאד: ויקם קין ויחפור
 חפירה בשרה ויתן בה את נפשו אחיו וישב העפר עליו:
 א"ה עס זכ' יונן למס נתקלל האדמ' שכ"א ארור אתה מן האדמ' אשר פנת'
 את פיה לקחת וכו' כי גם כן היא חטאה נמה שהעפר כשהשינו קין על הצל
 למס היא נהג וסקטה ולא דחסה כעפר מעל הצל וכרי פלטה את פיה ממש
 וירע יי את אשר עשה קין לאחיו וירא יי אל קין ויאמר
 אליו אי הבל אחיך אשר אתך: ויכחש קין ויאמר לא
 ידעתי השומר אחי אנכי: ויאמר אליו יי מה עשית קול
 דמי אחיך צועקים אלי מן האדמה אשר הרגת אותו שם:
 כי הרגת את אחיך ותכחש אלי ותחשוב כלבבך לאמר לא
 ראיתיך ולא אדע כל מעשיך אשר תעשה: ותעשה את
 הדבר הזה ותמית את אחיך חנם על אשר דבר אליך
 נכונה: ועתה ארור אתה מן האדמה אשר פצתה את
 פיה לקחת את דמי אחיך מידך ואשר קברת אותו כה:
 והיה כי תעבוד אותה לא תוסף תחכה לך כאשר בתחלה:

כי

כי קוץ ודרדר תצמיח לך האדמה ונע ונד תהיה בארץ עד
 יום מותך: ויצא קין בעת ההיא מלפני יי מן המקום אשר
 היה שם וילך נע ונודד בארץ קדמת ערן הוא וכל אשר
 לו: וידע קין את אשתו בימים ההם ותהר ותלד לו בן:
 ויקרא את שמו חנוך לאמר בעת ההיא החל יי להניחו
 ולהשקישו בארץ: וגם בעת ההיא החל קין לבנות עיר
 ויבנה את העיר ויקרא את שם העיר חנוך כשם בנו: כי
 הניח לו יי בארץ בימים ההם ולא נע ולא נד ככתחלה:
 ויולד לחנוך את עירר ועירר ילד את מתויאל: ומתויאל
 ילד את מתושאל ומתושאל ילד את למך: ויהי כשנת
 שלשים שנה ומאת שנה לחיי אדם בארץ וידע אדם עוד
 את חוה אשתו ותהר ותלד בן כדמותו בצלמו: ותקרא
 את שמו שת לאמר כי שת לי אלהים זרע אחר תחת הבל
 כי הרגו קין: ויחי שת מאת שנה וחמש שנים ויולד בן:
 ויקרא שת את שם בנו אנוש לאמר בעת ההיא החלו בני
 האדם לרוב על פני האדמה ולהכאיב את נפשם ולבם
 לפשוע ולמרור באלהים: ויהי כימי אנוש ויוסיפו עוד
 בני האדם למרור ולפשוע באלהים להוסיף חרון אף יי
 על בני האדם: וילכו בני האדם ויעבדו אלהים אחרים
 וישכחו את יי אשר בראם בארץ: ויעשו בני האדם בימים
 ההם צלמי נחשת וברזל עץ ואבן וישתחוו להם ויעבדום:
 ויעשו כל איש אלוהו וישתחוו לו ויעזבו בני האדם את
 יי כל ימי אנוש ובניו: ויחר אף יי על מעשיהם ועל כל
 תועבותם אשר עשו בארץ: ויצף יי עליהם את מי נהר
 גיחון וישחיתם ויכלה ויאבד שלישי הארץ ובכל זאת לא
 שבו בני האדם מדרכם הרעה ועוד ידם נטויה לעשות הרע
 בעיני

בעיני יי: ובימים ההם אין זרע ואין קציר בארמה ואין אוכל
 לבני האדם ויהי רעב גדול מאד בימים ההם: ויהי הזרע
 אשר הם זורעים באדמה לקוצים ולרדררים ולברקונים
 בימים ההם: כי מימי אדם היה הדבר הזה בארץ מקללת
 אלהים אשר קלל את האדמה מחטאת האדם אשר חטא
 לפני יי: ויהי כאשר הוסיפו בני האדם למרוד ולפשוע
 באלהים ולהשחית את דרכם ותוסף גם האדמה להשחיתו:
 ויחי אנוש תשעים שנה ויולד את קינן: ויגדל קינן ויהי
 בן ארבעים שנה ויחכם וידע וישכל בכל חכמה: וימלוך
 על כל בני האדם וידרך את בני האדם בחכמה: כי
 היה האיש קינן חכם מאד ומבין בכל חכמה וימשל
 בחכמתו גם ברוחות ובשרים: וידע קינן בחכמתו כי
 ישחית אלהים את בני האדם על חטאם בארץ וכי
 יביא יי עליהם את מי המבול באחרית הימים: ויכתוב
 קינן את העתיד להיות בימים ההם על לוחות אבן
 ויתנם באוצרותיו: וימלוך קינן בכל הארץ וישב מבני
 האדם לעבוד את האלהים: ויהי בהיות קינן בן שבעים
 שנה ויולד שלשה בנים ושתי בנות: ואלה שמות בני קינן
 שם הבכור מהללאל ומשנהו עינן והשלישי מרד:
 ואחיותיהם עדה וצלה אלה בני קינן אשר יולדו לו בנים
 חמשה: ויתחתן למך בן מתושאל את קינן ויקח לו את שתי
 בנותיו לנשים: ותהר ותלד עדה ללמך בן ויקרא את שמו
 יבל: ותהר עוד ותלד בן ותקרא את שמו יובל: וצלה
 אחותה היתה עקרה בימים ההם אין לה ולד: כי בימים
 ההם החלו בני האדם לפשוע באלהים ולעבור על מצותו
 אשר צוה את האדם לפרות ולרבות בארץ: וישקו מבני
 האדם

האדם את מקצת נשיהם משקה עקרות למען אשר יעמדו
 בתוארם ולא יכחיש יפין ומראיהן: ויהו בהשקות בני
 האדם את מקצת נשיהם ותשתה גם צלה עמהן: ויהי
 הנשים היולדות בעיני בעליהן לתועבה כאלמנות חיות
 והעקרות ירבקו בהן: ויהי מקץ ימים רבים ושנים לעת
 זקנת צלה ויפתח יי את רחמה: ותהר ותלד בן ותקרא
 את שמו תובל קין לאמר אחרי בלותי קניתיהו מאל שרי:
 ותהר עוד ותלד בת ותקרא את שמה נעמה כי אמרה
 אחרי בלותי היתה לי עדנה ונועם: ולמך זקן בא בימים
 ותכהין עיניו ולא יכול לראות ותובל קין בנו רועה אותו:
 ויהי היום ויצא למך בשדה ותובל קין בנו עמו: ויהי הם
 הולכים שניהם יחד בשדה וקין בן אדם הולך ובא בשדה
 לקראתם כי היה למך זקן מאד ולא יוכל לראות מאד
 ותובל קין בנו נער קטן מאד: ויאמר תובל קין אל אביו
 למשוך בקשתו וימשוך למך את הקשת ויד את קין כחצים
 מרחוק וימיתו כי היה בעינם לחיה: ויבאו החצים בגוית
 קין והוא רחוק מפניהם ויפול ארצה וימת: וישלם יי
 לקין רעה כרעתו אשר עשה להבל אחיו כדבר יי אשר
 דבר לו: ויהי כאשר מת קין וילכו למך ותובל קין בנו
 לראות את החיה אשר הרגו ויראו והנה קין זקנם נופל
 ארצה מת: ויחר ללמך מאד בעשותו הדבר הזה ויכה
 כף אל כף ויספוק את בנו בכפיו וימיתו: וישמעו נשי
 למך את הדבר אשר עשה למך ויבקשו להרגו: וישנאו
 נשי למך אותו מהיום ההוא והלאה על אשר המית את
 קין ואת תובל קין: ויפרדו נשי למך ממנו ולא אבו לשמוע
 אליו בימים ההם: ויבא למך אצל נשיו ויפצר בם לשמוע
 אליו

אליו על הדבר הזה : ויאמר למך לנשיו עדה וצלה שמען
 קולי נשי למך האזנה אמרתי :
 כ"ה כפל הפסוק שמען קולי לסודווג אלי סאזכ' אמרתי סתנללו' מית' סולד
 אך עתה הנה חשבתם ואמרתם כי איש הרגתי לפצעו וילד
 לחבורתי על לא חמס' והלא אתם ידעתם כי אני זקנתי
 ושכתי ועיני כבדו מזוקן ואעש את הדבר הזה בלא דעת :
 וישמעו נשי למך אליו לדבר הזה וישבו אליו בעצת אדם
 אביהם : אך לא ילדו לו בנים מהיום ההוא והלאה כי
 ידעו כי חרון אף יי הולך וגדל בימים ההם על בני האדם
 להשחיתם במי המבול על רוע מעשיהם : ומהללאל בן
 קינן חי ששים שנה וחמש שנים ויולד את ירד : ויחי ירד
 שתים וששים שנה ומאת שנה ויולד את חנוך : ויחי חנוך
 חמש וששים שנה ויולד את מתושלח : ויתהלך חנוך את
 האלהים אחרי הולידו את מתושלח ויעבור את יי וימאס
 בדרכי בני האדם הרעים : ותדבק נפש חנוך במוסר יי וכדע'
 ובכינה וידע את דרכי יי : ויפרד בחכמתו את נפשו מבני
 האדם ויסתר את נפשו מהם ימים רבי' : ויהי מקץ ימים רבי'
 ושנים בהיותו עובד לפני יי ויהי הוא מתפלל לפני יי בכית
 ובחדר : ויקרא אליו מלאך יי מן השמים ויאמר חנוך חנוך
 ויאמ' הנני : ויאמ' אליו קום צא מביתך וממקומך אשר נחבא'
 שמה : ומלכת על כל בני האדם למען אשר תלמד את הדרך
 אשר ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו ללכת בדרכי יי :
 ויקם חנוך ויצא מביתו וממקומו ומן החדר אשר היה שם
 כדבר יי : וילך את בני האדם וילמדם דרך יי : ויאסוף
 את בני האדם בעת ההיא ויודיעם את מוסר יי : ויצו ויעבירו
 קול בכל מקומות בני האדם לאמר מי האיש אשר יחפוץ
 לדעת

לדעת את דרכי יי ואת המעשה הטוב יבא אל חנוך :
 ויתאספו אליו מכל בני האדם בעת ההיא ויהי כל אשר
 יחפוץ את הדבר הזה וילך אל חנוך : וימלוך חנוך על
 האדם בדבר יי ויבואו וישתחוו לו ארצה וישמעו כלם
 יחד את דבריו : ותהי רוח אלהים אל חנוך וילמד את
 כל אנשיו חכמת אלהים ודרכיו ויעברו בני האדם את יי כל
 ימי חנוך ויבאו בני האדם לשמוע את חכמתו : וגם כל מלכי
 בני האדם הראשונים והאחרונים ושריהם ושופטיהם באו
 אל חנוך כשמעם את חכמתו וישתחוו לו אפים ארצה :
 ויבקשו גם הם מאת חנוך אשר ימלוך עליהם ויאבה
 להם לדבר הזה : ויתקבצו כלם כשלשים ומאת מלכים
 ושרים וימליכו את חנוך עליהם ויהיו כלם חתת ידו
 וחת דבריו : וילמד אותם חנוך חכמה ודעת ודרך יי
 וישם שלום בין כלם ויהי שלום בכל הארץ כימי חנוך
 וימלוך חנוך על כל בני האדם מאתים וארבעים שנה
 ושלוש שנים ויהי עושה משפט וצדקה לכל עמו ויהריכם
 בדרכי יי : ואלה תולדות חנוך מתושלח ואלישוע
 ואלימלך בנים שלשה ואחיותיהם מלכה ונעמה : ויהי
 מתושלח שבע ושמונים שנה ומאת שנה ויולד את למך :
 ויהי בשנת חמשים ושש שנים לחיי למך וימת אדם בן
 תשע מאות ושלשים שנה : ויקברו אותו שת
 ובניו וחנוך ומתושלח בנו בכבוד גדול כקבור את
 הזלכים במערה אשר דבר לחם יי : ויעשו כל בני האדם
 במקום ההוא מספר וככי גדול על אדם על כן היתה
 להוק בנני האדם עד היום הזה : וימת אדם על אשר
 אכל מעץ הדעת הוא ובניו כאשר דבר אליהם יי : ויהי
 בשנת

בשנת מות אדם היא שנת מאתים וארבעים שנה ושלוש
שנים למלכות חנוך: ויהי בעת ההיא וישם חנוך על לבו
להפרד ולהבדל מבני האדם ולהסתר מהם כבראשונה
לעבור את יי: ויעש חנוך את הדבר הזה אך לא הסתיר
את נפשו מהם כל הימים: ויסתר מבני האדם שלשת
ימים ויגלה להם יום אחד: וככל שלשת הימים אשר
הוא בחדר מתפלל ומשבח אל יי אלהיו וביום אשר
יצא אל עבדיו להראות להם ולמד להם דרך יי וכל
אשר ישאלו ממנו דובר אליהם: ויעש כמעשה הזה ימים
רכים ושנים וישב אחרי כן ויסתר את נפשו ששה ימים ויגלה
לעמו יום אחד לשבעת ימים ואחרי כן יום אחד בחדש
ויום אחד בשנה עד אשר בקשו פניו כל המלכים וכל
השרים וכל בני האדם ויתאו כלם לראות את פני
חנוך ולשמוע את דבריו ולא יכולו: כי יראו כל בני
האדם מחנוך יראה גדולה ויראו מנשת אליו מאיבת
האלהים אשר על פניו על כן לא יוכל איש לראות את
פניו פן יוסר וימות: ויתיעצו כל המלכים וכל השרים
לאסוף את כל בני האדם יחד ולבא אל חנוך מלכם
לדבר כלם עמו בעת אשר יצא אליהם ויעשו כן: ויהי
היום ויצא חנוך אליהם ויתקבצו כלם ויבאו יחד אליו
וידבר להם חנוך את כל דבריהם וילמד להם חכמה
ודעת ויורם את יראת יי ויתבהלו מאד כל בני האדם
ויתמהו ממנו על חכמתו וישתחוו לפניו כלם ארצה
ויאמרו יחי המלך יחי המלך: ויהי מימים בהיות כל
המלכים וכל השרים וכל בני האדם מרכיבים עם חנוך
וחנך מלמד אותם את דרכי יי: ויקרא מלאך יי אל

חנוך

חנוך מן השמים בעת ההיא ויאמר להעלותו השמים
להמליכו על בני האלהים כשמים כאשר מלך על בני
האדם בארץ: בעת ההיא כשמוע חנוך את הדבר הזה
ויצו ויקבצו לו את כל יושבי הארץ וילמד אותם חכמה
ודעת ומוסר יי: ויאמר אליהם נשאל נשאלתי לעלות אל
השמים לאירעתי יום לכתי: ועתה אלמד אתכם חכמה ודעת
ומוסר לעשות בארץ אשר תחיו בה טרם אשר אלך מאתכם
ויעש כן: וילמד אותם חכמה ודעת ומוסר ויוכיח
אתם: וישם להם חוקים ומשפטים לעשותם בארץ
וישם להם שלום ויורה אותם היי עולם: וישב אתם
ימים אחרים וילמד ויורה להם את כל הדברים האלה:
ויהי בעת ההיא ובני האדם יושבים את חנוך וחנוך
סדבר אליהם: וישאו עיניהם ויראו והנה רמות סוס
גדול יורד מן השמים וילך הסוס ברוח הארץ: ויגידו
לחנוך את אשר ראו ויאמר אליהם חנוך בעבורי הסוס
ההוא יורד לארץ: כי הגיע העת והיום אשר אלך לי
מאתכם ולא אראה עוד אליכם: וירד הסוס ההוא בעת
ההיא ויעמוד לפני חנוך וכל בני האדם אשר את חנוך
רואים אותו: ויצו עור חנוך בעת ההיא ויעבירו קול לאמר
מי האיש אשר יחפוץ לדעת דרכי יי אלהיו יבא ביום
הזה אל חנוך טרם הלקחו ממנו: ויתקבצו ויבואו כל בני
האדם ויבואו אל חנוך ביום ההוא וגם כל מלכי הארץ
ושריהם ורוזניהם לא סרו מאתו ביום ההוא: וילמד
חנוך את כל בני האדם חכמה ודעת ומוסר יי ביום
ההוא ויצום מאד לעבד את יי וללכת בדרכיו כל ימי
חיהם וישם שלום עוד בין כלם: ויהי אחרי כן ויקם

וירכב

וירכב על הסוס ויצא וילך ויצאו וילכו אחריו כל בני האדם בשמנה מאות אלף איש : וילכו אתו מהלך יום אחד : ויהי ביום השני ויאמר אליהם שובו לכם לאהליכם למה תלכו פן תמותו וישובו מהם מעליו : וילכו אתו הנשאים מהם מהלך ששת ימים וחנוך דובר אליהם בכל יום שובו לאהליכם פן תמותו ולא אבו לשוב וילכו אתו : ויהי ביום הששי וידבר עוד חנוך אליהם לאמר שובו לכם לאהליכם מאתי כי מחר אעלה לי השמימה והיה כל הנשאר מכס אתי ימות : וישובו עוד מהם ביום הששי ויותרו עוד אנשים וידבקו עמו ויאמרו אליו עמך נלך אל המקום אשר תלך חי יי בני המות יפריד בינינו וכינך : ויהי כי מתאמצים הם ללכת אתו ויחדל לדבר אליהם וילכו אחריו ולא שבו להם : והמלכים האלה בשובם ויפקדו כלם לדעת את מספר האנשים הנשארים אשר הלכו אחרי חנוך : ויהי ביום השביעי ויעל חנוך בסערה השמימה בסוסי אש ורכבי אש : וישלחו כל המלכים אשר היו עם חנוך ביום השמיני לקחת את מספר האנשים אשר נשארו עם חנוך במקום אשר עלה משם השמימה : וילכו מלאכי כל המלכים האלה אל המקום ההוא וימצאו כל הארץ מלאה שלג במקום ההוא ועל השלג אבנים גדולות מאבני שלג : ויאמרו איש אל רעהו לכו ונבקע את השלג הזה ונראה פן מתו האנשים אשר נשארו עם חנוך תחת השלג הזה : ויעשו כן ויבקשו בכל השלג ההוא וימצאו את מספר האנשים אשר היו עם חנוך מתים תחת השלג ויבקשו את חנוך ולא מצאו כי עלה השמימה :

ס"ב צוה אני חנוך תלת ואיננו כי לקח אותו אלכיס זר' ואיננו תחת שלג כמו האחרים לפי שלקח אותו אלכיס אותו הוקף ולא לאחרים דוק : ויהי כל ימי חנוך אשר חי בארץ שלש מאות שנה וחמש וששים שנה : בשנת מאה ושלש עשרה שנה לחיי למך בן מתושלח עלה חנוך השמימה : ויהי בעלות חנוך השמים ויקומו כל מלכי הארץ ויקחו את מתושלח בנו וימשהו אותו וימליכוהו עליהם תחת אביו : ויעש מתושלח הישר בעיני יי ככל אשר הורהו חנוך אביו : וילמד גם הוא את בני האדם חכמה ודעת ויראתי כל ימיו לא סר מן הדרך הטובה ימין ושמאל : אך באחרית ימי מתושלח סרו בני האדם מאחרי יי וישחיתו את הארץ ויגזלו ויחמאו איש את רעהו : וימרדו באלהים ויפשעו בו וישחיתו את דרכם ולא אבו לשמוע בקול מתושלח וימרו בו : ויקצוף יי מאד עליהם זיוס יי וישחית את הזרע בימים ההם ואין זרע ואין קציר באדמה : והיה כאשר יזרעו את האדמה את אשר יאכלו למחיתם בארץ ויצמחו להם קוצים ודרדרים אשר לא זרעו : ובכל זאת לא שבו בני האדם בימים ההם מדרכם הרעה ועוד ידם נשוייה לעשות הרע בעיני יי : ויכעיסו את יי בדרכיהם הרעים ויקצוף יי מאד וינחם כי עשה את האדם ויאמר להשחיתם ולהאבידם מעל פני האדמה ויעש להם כן : בימים ההם בהיות למך בן מתושלח בן ששים ושמנה שנים ומאת שנה וימת שת בן אדם : ויהיו כל ימי שת אשר חי תעש מאות שנה ושנים עשרה שנה וימת : ויהי למך בן שמונים ואחת שנים ומאת שנה ויקח את אשמוע בת אלישוע בן חנוך

חנוך דודו לאשה ותהר לו: בעת ההיא זרעו בני האדם
את האדמה וימצאו אוכל מעט באדמה:
אמר ה' לעיר בזה אני מצין מש"ס זה ינחמנו כו' מן האדמה אשר אררה כי אין
בזמן ססוף מלאו סימן טוב שמלאו מעט אוכל באדמה מש"כ מקודם וכלנו
יסיב להם נח לסימן טוב דוק
אך לא שבו בני האדם מדרכם הרעה וימעלו וימרדו באדמה
ותהר אשת למך ותלד לו בן בעת ההיא לתקופת השנה:
ויקרא מתושלח את שמו נח לאמר נחה האדמה ושקמה
מהשתית בימיו: ולמך אביו קרא לו מנחם לאמר זה
ינחמנו ממעשינו ומעצבון ירינו מן האדמה אשר אררה יי
אמר ה' לעיר בזה אני מצין על אשר נקרא נח ואמר עוד זה ינחמנו שאינו
גופל על שם נח כי אס על שם מנחם: כי אציו סגו' נפסוק הקודם קרא
אותו נח כי נחה האדמה ושקמה בימיו אבל לקרא ר"ל מה שהשאר אמר לו
וקראו כו' אס על שם אשר יפול על אמיר' זה ינחמנו שכולם מנחם:
או נספך כמו שנראה מזה הספר דוק

וירא

וירא אלהים את כל הארץ והנה נשחטה: כי השחית
כל בשר את דרכו על הארץ כל האדם וכל הבהמה:
ויאמר יי אמהה את האדם אשר בראתי מעל פני האדמה
מאדם ועד עוף השמים ועד הבהמה ועד החיה אשר
בשדה כי נחמתי כי עשיתם: ויהי כל איש אשר הלך
בדרכי יי מת בימים ההם מרם הביא יי על בני האדם
את הרעה אשר דבר לעשות להם: כי מאת יי היתה
זאת להם לבלתי ראותם את הרעה אשר דבר יי על בני
האדם ונח מצא חן בעיני יי ויבחר בו יי הוא ובניו לחיות
מהם זרע על פני כל הארץ:

פרשת נח

ויהי בשנת שמיים וארבע שנים לחיי נח וימת אנוש בן
ש' בן תשע מאות שנה וחמש שנים דיה במותו:
ובשנת שבעים ותשע שנים ומאת שנה לחיי נח מת קינן
בן אנוש ויהיו כל ימי קינן תשע מאות שנה ועשר שנים
וימת: ובשנת ארבעה ושלשים שנים ומאתים שנה
לחיי נח מת מהללאל בן קינן ויהי ימי מהללאל שמנה
מאות שנה וחמש ותשעים שנה וימת: וירד בן מהללאל
מת בימים ההם בשנת ששים ושש שנים ושלוש מאות
שנה לחיי נח: ויהי כל ימי ירד תשע מאות שנה ושתיים
וששים שנה וימת: וגם כל האדם אשר מלאו אחרי יי
מתו בימים ההם מרם ראותם את הרעה אשר דבר יי
לעשות בכל הארץ: ויהי מקץ ימים רבים ושנים עד
שנת ארבע מאות ושמיים שנה לחיי נח כאשר תמו כל
בני

בני

בני האדם אשר מלאו אחרי יי למות מקרב בני האדם
וישאר אך מתושלח בימים ההם : ויאמר יי אל נח ואל
מתושלח לאמר : רכרו וקראו אל כל בני האדם לאמר
כה אמר יי שוכו מדרכיכם הרעים ועזבו את מעשיכם
ונחם יי על הרעה אשר דבר לעשות לכם בארץ ולא
תהיה : כי כה אמר יי הנני נותן לכם מועד עשרים
ומאת שנה אם שוב תשובו אלי ועזבתם את דרכיכם הערים
ושבתי גם אני מן הרעה אשר דברתי אליכם ולא תקום
אמר יי : וידברו נח ומתושלח את כל דברי יי אל
כל בני האדם יום יום השכם ודבר ככל הימים ההם :
ולא שמעו כל בני האדם אליהם ולא הטו את אזנם
לדבריהם ויקשו את ערפם : וישם יי מועד להם עשרים
ומאת שנה לאמר אם שוב ישוכו ונתם יי על הרעה לבלתי
השחית את הארץ : ונח בן למך חדל לקחת אשה להוליד
בנים כי אמר אך הנה יי משחית את בני האדם מעל הארץ
למה לי בנים : ונח איש צדיק תמים היה בדורותיו
ויבחר בו יי לחיות מזרעו זרע על פני כל הארץ : ויאמר
יי לנח קח לך אשה והוליד בנים כי אותך ראיתי צדיק
לפני בדור הזה : ואתה ובניך אתך תחיו בקרב הארץ :
וילך נח ויקח אשה ויבחר את נעמה בת חנוך והיא בת
חמש מאות ושמונים שנה : ויהיו ימי נח וכל
אשר יצא לפניו בשר לא יצא לפניו עוד : ונח
היה צדיק וישר ונחמד : ונחמדו נח ומתושלח ויקראו באזני כל
בני האדם את כל אשר דבר יי אליהם : ולא שמעו בני
האדם ולא הטו את אזנם אל כל הדברים האלה : ויהי
אחרי כן ויאמר יי אל נח קץ כל בשר בא לפני מפני
רוע מעלליהם והנני משחיתם את הארץ : ואתה קח לך
עצי גופר והלכת אל מקום פלוני אלמוני ועשית לך תבה
גדולה והעמדת אותה במקום ההוא : וזה אשר תעשה
אותה שלש מאות אמה ארכה וחמשים אמה רחבה
ושלשים אמה קומתה : ועשית לך פתח בצדה ואל

ונח בן תשעים ושמונה שנה וארבע מאות שנה בקחתו את
נעמה לאשה ותהר נעמה ותלד בן ויקרא את שמו יפת לאמר
יפת אלהים לי בארץ : ותהר עוד ותלד בן ויקרא את
שמו שם לאמר שמני אלהים שארית לחיות בקרב הארץ :
ונח בן חמש מאות ושנים שנה בלדת נעמה את שם : ויגדלו
הנערים וילכו בדרכי יי ככל אשר למדם מתושלח ונח
אביהם : ולמך אביו נח מת בימים ההם כי אך לא הלך
בדרכי אביו בכל לבנו וימת בשנת חמש ותשעים שנה
וחמש מאות שנה לחי נח : ויהיו כל ימי למך שבע
ושבעים שנה ושבע מאות שנה וימות : וגם כל בני האדם
אשר ידעו את יי מתו כלם בשנה ההיא טרם הביא יי
את הרעה על בני האדם : כי חפץ יי להמיתם לבלתי
ראות איש אשר ידע את יי את אחיו ואת קרובו ברעה
אשר דבר יי לעשות : בעת ההיא אמר יי אל נח ואל
מתושלח לאמר : עמדו וקראו באזני כל בני האדם את
כל הדברים אשר דברתי אליכם בימים ההם : אולי
ישוכו בני האדם ממעשיהם הרעים ונחמתי על הרעה
ולא אביאנה : ויעמדו נח ומתושלח ויקראו באזני כל
בני האדם את כל אשר דבר יי אליהם : ולא שמעו בני
האדם ולא הטו את אזנם אל כל הדברים האלה : ויהי
אחרי כן ויאמר יי אל נח קץ כל בשר בא לפני מפני
רוע מעלליהם והנני משחיתם את הארץ : ואתה קח לך
עצי גופר והלכת אל מקום פלוני אלמוני ועשית לך תבה
גדולה והעמדת אותה במקום ההוא : וזה אשר תעשה
אותה שלש מאות אמה ארכה וחמשים אמה רחבה
ושלשים אמה קומתה : ועשית לך פתח בצדה ואל

אמה תכלנה מלמעלה וכפרת אותה מבית ומחוץ בכפר :
 ואני הנני מביא את המבול מים על הארץ ושחתי כל
 בשר מתחת השמים כל אשר בארץ ינוע : ובאת אתה
 ובניך ואספתם מכל החי שנים שנים זכר ונקבה והבאתם
 אתכם אל התבה לחיות מהם זרע על הארץ : וגם מכל
 מאכל אשר יאכל לכל החי האסף אליך אל התבה והיה
 לך ולהם לאכלה : ובחרת לבניך שלש נערות מבנות
 האדם ויהיו לבניך לנשים : ויקם נח ויעש את התבה
 במקום אשר צוהו יי ויעש בה ככל אשר צוה אותו :
 בשנת חמש מאות וחמש ותשעים שנה החל נח לעשות
 את התבה : ובשנת שש מאות שנה כלה את התבה לכל
 דבריה ולכל משפטיה : ויעש את התבה חמש שנים כאשר צוהו
 יי : אז לקח נח את שלשת בנות אליקים בן מתושלח לבניו
 לנשים כאשר צוה יי את נח : והיה בעת ההיא וימת
 מתושלח בן חנוך בן תשע וששים שנה ותשע מאות שנה
 במותו : בעת ההיא אחרי מות מתושלח אמר יי אל
 נח בא אתה וכל ביתך אל התבה : הנני מאסף אליך את
 כל בהמות הארץ וחית השדה ועוף השמים ובאו כלם
 וסבבו את התבה : ויצאת אתה וישבת לך תחת פתח
 התבה וכל החיות והבהמות והעוף יאספו כלם ועמדו
 נגרך : והיה כל אשר יבוא מהם וריבץ לפניך אותו תקח
 ונתת ביד בניך והביאום אל התבה וכל אשר יעמדו נגרך
 תעזוב : ויעש יי את הרבה הזה ממחרת ויבאו בהמות
 וחיות ועופות הרבה מאד ויסובבו כלם את התבה : ונח
 יצא וישב לו תחת פתח התבה והיה כל הרובצים לפניו
 מכל הבשר הביא אל התבה וכל העומדים נגדו עזב
 בארץ

בארץ : ותבוא לביאה אחת ושני גוריה עמה זכר ונקבה :
 ויבואו וירבצו נגד נח שלשתם : ויקמו שני בני הלבאיא
 ההיא עליה ויבאו אותה ויבריחוה ממקומה ותלך לה
 משם : וישבו הם אל מקומם וירבצו לארץ לפני נח :
 והלביאה ברחה לה ותעמוד במקום האריות : וירא נח
 את המעשה הזה ויתמה מאד ויקם ויקח את שני גורי
 הלבאיא ויביאם אל התבה : ונח הביא אל התבה מכל
 החי אשר בארץ ולא נשאר דבר אשר לא הביא נח עמו
 אל התבה : שנים שנים באו אל נח אל התבה ומן
 הבהמה הטהורה ומן העוף הטהור הביא שבעה שבעה
 כאשר צוה אותו אלהים : וכל הבהמות והחיות והעוף
 עודם במקום ההוא כלם : ויסובבו כלם את התבה מפה
 ומפה והגשם עורנו לא היה בעת ההיא עד שבעת ימים :
 ויי הרעיש ביום ההוא את כל הארץ ותחשך השמש
 וירגזו מוסדי תבל : ותגעש כל הארץ ויברקו ברקים
 וירעמו רעמים ויגבור קול עצום בכל הארץ אשר לא
 נודע ליושביה כמוהו : ויעש יי את הדבר הנורא הזה
 למען הבהיל את בני האדם לשוב אל יי לבלתי היות
 רעה בארץ : ובכל זאת לא שבו בני האדם מדרך הרעה
 ויוסיפו על חרון אף יי בעת ההיא ולא שתו איש לכו
 לכל זאת : והיה לשבעת הימים בשנת שש מאות שנת לחיי
 נח ומי המבול היו על הארץ : ויבקעו כל מעינות תהום
 ויפתחו ארבות השמים והיה הגשם על הארץ ארבעים
 יום וארבעים לילה : ויבא נח וביתו וכל החי אשר אתו
 אל התבה מפני מי המבול ויסגור יי בעדם : ויקוצו כל
 בני האדם הנשארים בארץ מפני הגשם כי המים גברו
 מאד

מאד על הארץ והבהמות והחיות עורם עומדים סביבות
 התבה: ויתקבצו כל בני האדם יחד כשבע מאות אלף
 איש ואשה ויבואו כלם אל נח אל התבה: ויקראו כלם
 אל נח לאמר פתח לנו ונבוא עמך אל התבה ולמה נמות
 אנחנו: ויען נח אותם לאמר בקול גדול מן התבה ויאמר
 אליהם הלא אתם מרדתם כלכם ביי ותאמרו לא הוא:
 ויבא יי עליכם את הרעה הזאת להכחיד ולהאבד אתכם
 מעלפני האדמה: הלא זה הדבר אשר דברתי אליכם זה
 עשרים ומאת שנה היום הזה ולא שמעתם בקול יי ועתה
 תחפצו להחיות בארץ: ויאמרו כלם אל נח הננו ושכנו
 כלנו עד יי אך פתח לנו ונחיה ולא נמות: ויען נח אותם
 לאמר הנה אך עתה בראותכם את צרת נפשכם חשבו
 אל יי ולמה לא שבתם זה עשרים ומאת שנה אשר שם
 אותם לכם יי למועד: ותבואו עתה ותדברו אלי את
 הדבר הזה מרעת נפשכם גם יי לא ישמע אליכם ולא יאזין
 לכם ביום הזה ולא תצליחו בדבריכם היום: ויגשו כל
 בני האדם לשבור התבה לבוא בתוכה מפני הגשם כי לא
 יכלו לסבול את הגשם עליהם: וישלח יי עליהם את כל
 החיות והבהמות אשר עומדים סביבות התבה ויגברו עליהם
 החיות ויכוסם ויבריחום מעל התבה: וימיתו מהם החיות
 רבים ויבריחום מן המקום ההוא וילכו איש לדרכו ויפוצו
 על פני כל הארץ: והגשם עורנו יורד על הארץ וירדו
 ארבעים יום וארבעים לילה ויגברו המים מאד מאד על
 הארץ וימותו כל בשר אשר על הארץ במים מאד ועד
 בהמה ועד חיה ועד רמש ועד עוף השמים וישאר אך נח ואשר
 אתו בתבה: ויגברו המים וירבו מאד על הארץ וישאו

את

את התבה ותרם מעל הארץ: ותלך התבה על פני המים
 ותהפך על פני המים הלוך והפוך הנה והנה ויתהפך כל
 החי אשר בה כהפוך את הנזיר בסיר: ויהי צער גדול
 לכל היקום אשר בתבה והתבה חשבה להשבר ויתבהל
 כל החי אשר בתבה וינהמו האריות ויגעו השורים ויצעקו
 הזאבים וכל היקום אשר בתבה מדבר וצועק בלשונו
 וישמע קולם למרחוק וגם נח וכניו צועקים וכוכים בצרתם
 וייראו יראה גדולה מאד ויגיעו עד שערי מות: ויתפלל
 נח אל יי ויצעק על הדבר הזה אל יי ויאמר אנא יי
 הושיעה לנו כי אין כח בנו לסבול את הרעה הזאת אשר
 סבבתנו: כי אפסונו משברי מים ונחלי בליעל בעתונו
 קרמו אותנו מוקשי מות: עננו יי עננו פדנו פנה אלינו
 וחנונו פדנו והצילנו: וישמע יי בקול נח ויזכרהו יי ויעבר

רוח על פני הארץ וישוכו המים ותנח התבה:

אמר הכעיר צדק יונן מש"ה ויזכור אלכיס את נח ואת כל אשר אתו
 בתבה אחר היותם שם כי נראה כי מקומו הוא קודם הכנסתם שם כמו שהו'
 בכל מקום דוק ועוד מאי דסמך ליה ויעבר אלדיס רוח וכו' וישוכו המי'
 כי נר' דקאי אמאי דקאמ' ויזכור אלדיס כו' ללא שכו' כדברי הספר הזה
 בעבור לערס שיהיה להם שם דוק.

ויכלא הגשם מן השמים: והמים היו הלוך וחסור בימים ההם
 ותנח התבה בהרי אררט: ויפתח נח את חלון התבה
 בעת ההיא: ויקרא נח עוד אל יי בעת ההיא ויאמר אנא
 יי אלהי כל הארץ והימים וכל אשר בהם: הוציאה ממסגר
 נפשי ממאסרי אשר שמתני בו כי יגעתי באנחתי מאד
 וישמע יי בקול נח ויאמר אליו במלאתך שנה תמימה אז
 תצא: ויהי לתקופת השנה עד מלאת לנח שנה תמימה לשבתו

בתבה

בתבה חרבו המים מעל הארץ ויסר נח את מכסה התבה:
בעת ההיא בשבעה ועשרים יום לחדש השני יבשה הארץ
אך לא יצאו נח וכניו וכל אשר אתו מן התבה עד אשר
דבר אליהם יי :

אמר ה' לעיר צדקה מוין במקומו למה לא ילא נח מיד מן התבה כשראה כי
חרבו המים וכו' ולמה יטרוך עוד לשנת סס אלל כי מלות הסס עליו עד
מלאתו שנה תמימה ודוק :

ויהי היום דבר יי אליהם לצאת ויצאו כלם מן התבה :
וילכו וישבו איש לדרכו ואיש למקומו : ונח ובניו ישבו
בארץ אשר דבר אליהם יי ויעברו את יי כל ימיהם ויי
ברך את נח ואת בניו בצאתם מן התבה ויאמר אליהם
יי פרו ורבו ומלאו את כל הארץ : ועצמו ושרצו בכל
הארץ ורבו בה : ואלה שמות בני נח יפת חם ושם : ויולדו
להם בנים אחר המבול : כי לקחו להם נשים לפני
המבול : אלה בני יפת גומר ומנוג ומדי ויון ותובל ומשך
ותירס בנים שבעה : ויהי בני גומר אשכנז וריפת
ותוגרמה : ובני מנוג אליחלף ולובב : ובני מדי אחון
וזילא וחוני ולוט : ובני יון אלישה ותרשיש כתים
ורודנים : ובני תוכל אריפי וכשר ותארי : ובני משך דרון
וזרון ושיבשני : ובני תירס בניוב וגירא ובזיון ולופריון
וגילק : אלה הם בני יפת למשפחותיהם ויהי פקודיהם
בימים ההם כארבע מאות וששים איש : ואלה בני חם כוש
זמצרים וצוץ וכנען בנים ארבעה ויהיו בני כוש סבאו וחווילה
וסכתה ורעמה וסבתכא ובני רעמה שבא ורדן : ובני מצרים
לוד ועונם ולהב ונפתוח ופתרוס וכסלוח וכפתור : ובני פוט
גבל והרן וכנה ועדן : ובני כנען צידון וחת ואמורי
וגרגשי

וגרגשי וחוי וערקי וסיני וארודי וצמרי וחת אלה הם
בניהם למשפחותיהם ופקודיהם בימים ההם כשבע מאות
ושלשים איש : ואלה בני שם אשור וארפכשד ולוד וארם
בנים חמשה ויהי בני עילם שושן מחול וחרמון : ובני
אשור מירום ומוקיל ובני ארפכשד שלח וענר ואשכול :
ובני לוד פתור וזכיון ובני ארם עוץ וחול וגתר ומש :
אלה הם בני חם למשפחותם ומספרם בימים ההם כשלש
מאות איש : אלה תולדות שם שם הוליד את ארפכשד
וארפכשד הוליד את שלח ושלח הוליד את עבר ולעבר
יולד שני בניו שם האחר פלג כי בימיו נפלגו חיי בני
האדם ובאחרית ימיו נפלגה הארץ : ואת שם השני קרא
יקטן לאמר המעטו והקטנו חיי בני האדם בימיו אלה
בני יקטן אלמורד ושלף וחצר מות וירח : והדורם ואוול
ודקלה ועובל ואבימאל ושבא ואופיר וחווילה ויוכב כל
אלה בני יקטן : ופלג אחיו הוליד את רעו ורעו הוליד את
שרוג : ושרוג הוליד את נחור ונחור הוליד את תרח :
ויהי תרח שלשים ושמונה שנה ויולד את הרן ואת נחור :
וכוש בן חם בן נח לקח אשה בימים ההם לעת זקנתו
ותלד בן ויקראו את שמו נמרוד לאמר בעת ההיא החלו
בני האדם למרוד ולפשוע באלהים עוד : ויגדל הילד ואביו
אהבו מאד כי בן זקונים הוא לו : ויתן כוש את כתנות
העור אשר עשה האלהים לאדם ולאשתו בצאתם מן
הגן : ויהי אחרי מות אדם ואשתו ויתנו את הכתנות
לחנוך בן ירד ובהלקח חנוך אל האלהים ויתנם אל מתושלח
בנו : ובמות מתושלח לקח אותם נח ויביאם אתו אל
התבה ויהיו אתו עד צאתם מן התבה : ויהי בצאתם
ויגנוב

ויגנוב חם את הכתונת ההם אל נח אביו ויקחם ויסתירם
מאחיו ובלדת חם את כוש בכורו נתן לו את הכתונת
בסתר : ויהיו עם כוש ימים רבים ויסתירם גם הוא מאת
בניו ואחיו : ויהי כאשר ילד כוש את נמרוד ויתן לו
את הכנדים ההם באהבתו אותו : ויגדל נמרוד ויהי בן
עשרים שנה וילבש את הכנדים ההם : ויתחזק נמרוד
כאשר לבש את הכנדים ויתן לו האלהים כח וגבורה
ויהי גבור ציד בארץ : הוא היה גבור ציד בשדה ויהי
צודה את החיות ויבן מזבחות ויקרב עליהן את החיות לפני
י : ויתחזק נמרוד ויקם מאחיו וילחם מלחמות אחיו
מכל אויביהם מסביב : ויתן יי את כל אויבי אחיו בידו :
ויצליחו יי בפעם ובפעם בכל מלחמותיו וימלוך בארץ :
על כן היה למשל בימים ההם כאשר יריק איש את
חניכיו להלחם ויאמרו אליו כנמרוד אשר היה גבור ציד
בארץ : והצליח במלחמותיו אשר גבר מאחיו ויצילם
מכף אויביהם : כן יחזקנו ויצילנו יי היום הזה : ויהי
בהיות נמרוד בן ארבעים שנה ובעת ההיא היתה מלחמה
בין אחיו ובין בני יפת ויהיו אחיו תחת אויביהם : ויתחזק
נמרוד בעת ההיא וילך ויקבוץ את כל בני כוש וכל
משפחות חם כארבע מאות וששים איש : וישכור גם
את כל אוהביו וכל יודעיו לפניו כשמונים איש ויתן
שכרם וילך עמהם למלחמה ויהי בדרך ויחזק נמרוד את
לב כל העם אשר הלכו אתו : ויאמר אליהם אל תיראו
ואל תערצו : כי נתון ינחנו כל אויבינו בירינינו : ועשיתם
להם כטוב בעיניכם : וילכו כל האנשים האלה כחמש
מאות וארבעים איש וילחמו על אויביהם וישחיתום
וכניעום

וכניעום תחת ידם וישם נמרוד עליהם נציבים במקומותם
ויקח מבניהם לערבון ויהיו כלם עבדים לנמרוד ולאחיו
ויפנו וישבו נמרוד וכל העם אשר אתו למקומותם :
ויהי כאשר שב נמרוד מהמלחמה בשמחה כאשר נצח את כל
אויביו : ויועדו כלם יחד כל אחיו וכל יודעיו לפניו
וימליכוהו עליהם וישימו את כתר מלכות בראשו : וישם
שרים ושופטים ומנהיגים על עבדיו ועל כל עמו כמשפט
המלכים וישם שר צבאו את תרח בן נחור ויגדלהו
וינשאהו מעל כל השרים אשר לו : ויהי כאשר מלך
בכל אות נפשו וכאשר נצח את כל אויביו מסביב : ויתיעץ
עם יועציו לבנות לו עיר לבית מלכותו ויעשו כן וימצאו
בקעה גדולה מנגד למזרח השמש ויבנו לו שם עיר גדולה
ורחבה מאד : ויקרא נמרוד את שם העיר אשר בנה
שנער כי נער יי את אויביו מפניו וילכדם : וישב
נמרוד בשנער וימלוך לבטח וילחם עם כל אויביו וכניעם
ויצליח בכל מלחמותיו ותגדל מלכותו מאד : וכל הגוים
וכל הלשונות שמעו את שמעו ויתקבצו כלם יחד אליו
ויביאו לו מנחות וישתחוו לו ארצה ויהי לאדון ולמלך
עליהם וישבו כלם אתו בעיר שנער : וימלוך נמרוד
בארץ על כל בני נח ויהיו כלם תחת ידו ותחת עצתו :
ותהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים : אך לא הלך
נמרוד בדרכי יי וירשיע מכל האדם אשר היו לפניו
מימי המבול עד הימים ההם : ויעש אלהי עץ ואבן
וישתחו להם וימרוד ביי וילמד את כל עבדיו וכל
אנשי הארץ את כל דרכיו הרעים וגם מרדון בנו הרשיע
מאד מאביו והיה כל אשר ישמע את מעשה מרדון בן
נמרוד

נמרוד וענה ואמר עליו מרשעים יצא השע : על כן היה למשל בכל הארץ לאמר מרשעים יצא רשע ויהי למשל בדברי כל האדם מהיום ההוא והלאה עד היום הזה : ותרח בן נחור שר צבא נמרוד היה גדול מאד בימים ההם בעיני המלך ובעיני כל עבדיו ויאהבוהו המלך והשרים וינשאוהו מאד : ויקח תרח אשה ושמה אמתלא בת כרנבו : ותהר אשת תרח ותלד בן בימים ההם : בן שבעים שנה היה תרח כלדת אותו : ויקרא תרח את שם בנו הנולד לו אברם לאמר כי הרימו המלך בימים ההם וינשאוהו מעל כל השרים אשר אתו : ויהי כלילה ההוא עת חולדת את אברם ויבואו כל עבדי תרח וכל חכמי נמרוד וכל חרשמינו ויאכלו וישתו בבית תרח וישמחו עמו כלילה ההוא : ויהי בצאת כל החכמים והחרשמים מבית תרח וישאו את עיניהם השמימה כלילה ההוא אל הכוכבים ויראו והנה כוכב אחד גדול מאד בא ממזרח שמש וירץ בשמים ויבלע ארבעה כוכבים מארבע רוחות השמים : ויתמהו כל חכמי המלך וכל החרשמים מהמראה ההוא ויבינו החכמים את הדבר ההוא וידעו אורותיו : ויאמרו איש אל רעהו אין זה כי אם הילד אשר יולד כלילה הזה לתרח : אשר יגדל ויפדה וירבה מאד ויירש את כל הארץ הוא ובניו עד עולם והרג הוא וזרעו מלכים גדולים ויירשו את ארצם וילכו ויבאו כל החכמים וכל החרשמים כלילה ההוא איש לביתו ויהי כבקר וישכימו כלם יחד כל החכמים וכל החרשמים ויועדו כלם בבית מועדם : וידברו ויאמרו איש אל רעהו הנה המראה אשר ראינו אמש נעלם

נעלם מהמלך לא נודע אליו : והיה אם יודע הדבר למלך באחרית הימים ואמר אלינו למה העלמתם את הדבר ממני ומתנו כלנו : ועתה לכו ונגידה למלך את המראה אשר ראינו ואת פתרון הדברים ונקינו אנחנו : ויעשו כן וילכו כלם ויבאו אל המלך וישתחוו לו ארצה ויאמרו יחי המלך יחי המלך אנחנו שמענו אשר נולד בן לתרח בן נחור שר צבאך ונבוא אמש כלילה אל ביתו ונאכל לחם ונשתה ונשמח עמו כלילה ההוא : ויהי כאשר יצאו עבדיך מבית תרח ללכת לבתינו ללון איש בביתו במלוננו : ונשא את עינינו השמימה ונראה והנה כוכב אחד גדול מאד בא ממזרח השמש : וירץ הכוכב ההוא במרוצה גדולה ויבלע ארבעה כוכבים גדולים מארבע רוחות השמים : ויתמהו עבדיך על המראה ההוא אשר ראינו ויתבהלו מאד : ונשפוט את המראה ונדע בחכמתנו את פתרון המראה ההוא על נכונה כי על הילד היולד לתרח היה הדבר ההוא אשר יגדל וירבה מאד ועצם והמית את כל מלכי הארץ ויירש את כל ארצם הוא ובניו וזרעו עד עולם : ועתה אדונו המלך הנה הודענך את אשר ראינו על הילד הזה על נכונה : אם על המלך טוב לתת לאביו מחיר הילד ההוא ונהרנהו : טרם אשר יגדל וירבה בארץ ותרבה רעתו עלינו בארץ ואברנו כלנו אנחנו ובנינו וזרענו ברעתו : וישמע המלך את דבריהם וייטבו בעיניו וישלח ויקרא אל תרח ויבא תרח לפני המלך : ויאמר המלך אל תרח הנגד הונגד לי אשר נולד לך בן אמש וכזאת וכזאת נראה בשמים במולדו : ועתה תנה לי את הילד ההוא ונהרנהו טרם תצמח עלינו רעתו

רעתו ואתן לך מחירו מלא ביתך כסף וזהב : ויען תרח
את המלך ויאמר אליו שמעתי אדוני המלך את דבריך
כל אשר יחפוץ אדוני המלך יעשה עבדו : אולם אדוני
המלך אניד אליך את אשר קרה לי אמש עד אשר אראה
את עצת המלך אל עבדו ואחר אשיב את המלך על
דבריו ויאמר המלך דבר : ויאמר תרח אל המלך כי
אעיון בן מורר בא אלי אמש אל ביתי בלילה לאמר :
תנה לי את הסוס הגדול השוב אשר נתן לך המלך ואתן
לך מחירו כסף וזהב ומלוא ביתך תבן ומספוא :
ואומר אליו עד אשר אראה אדוני המלך על דבריך
והיה הדבר אשר ידבר אלי המלך אותו אעשה : ועתה
אדוני המלך הנה גליתני את אונך על הרבר הזה והיה
העצה אשר יעץ אדוני המלך את עבדו אותו אעשה :
וישמע המלך את דברי תרח ויחר אפו ויחשבהו לכסיל :
ויען המלך את תרח ויאמר אליו הכסיל ובער אתה או
חסר תבונה כי תעשה את הדבר הזה כי תתן את סוסך
השוב ככסף או כזהב ואף אם בתבן ומספוא : החסר כסף
וזהב אתה עד אשר אין לך תבן ומספוא למאכל סוסך
כי תעשה את הדבר הזה ומה לך ככסף או כזהב ואף בתבן
ומספוא כי תתן את סוסך השוב אשר נתתי לך אשר אין
סוס כמוהו בכל הארץ : ויכל המלך לדבר ויען תרח את
המלך לאמר כדבר הזה דבר אדוני המלך אל עבדו : כי
אדוני המלך מה הדבר הזה אשר דברת אלי לאמר תנה
בנך ונמיתו ואתן לך מחירו כסף וזהב מה אעשה ככסף
או כזהב אחרי מות בני כי מי יירשני אחרי : והיה במותי
ושב הכסף וזהב ההוא אל אדוני המלך אשר נתנו :

ויהי

ויהי כשמוע המלך את דברי תרח ואת המשל אשר הביא
על המלך ויחר למלך מאד ויקצוף על הרבר הזה וחמתו
בערה בו : וירא תרח כי תרה אף המלך עליו ויען
ויאמר אל המלך הנה כל אשר לי ביד המלך : אשר
יחפוץ אדוני המלך לעשות לעבדו יעשה ואף בני הנה
הוא ביד המלך בלא מחיר הוא ושני אחיו הגדולים
ממנו : ויאמר המלך אל תרח לא כי קנה אקנה את
בנך הקטן במחיר : ויען תרח את המלך לאמר בי אדוני
המלך ידבר נא עבדך דבר לפניך : וישמע המלך את
דבר עבדו ויאמר תרח יתן לי אדוני המלך זמן שלשת
ימים עד דברי אל נפשי ואל כיתי את דברי אדוני המלך
ואפצר בס על הדבר הזה : וישמע המלך אל תרח ויעש
כן ויתן לו זמן שלשה ימים ויצא תרח מאת פני המלך
וילך ויבא אל ביתו וידבר אליהם את כל דברי המלך
וייראו האנשים מאד : ויהי ביום השלישי וישלח המלך
אל תרח לאמר שלח לי את בנך במחיר כאשר דברתי
לך : והיה אם לא תעשה את הדבר הזה ושלחתי והמיתו
גם את כל אשר בביתך ולא ישאירו לך עד משתיך בקיר :
וימהר תרח כי היה דבר המלך נחוץ אליו ויקח את ילד
אחד מעבדיו אשר ילדה לו שפחתו ביום ההוא אשר
יולד את אברם : ויבא תרח את הילד ההוא אל המלך
ויקח את מחירו : ויהי יי את תרח בדבר הזה לבלתי
המית נמרוד את אברם : והמלך לקח את הילד מיד
תרח וינפץ את מוחו ארצה בידו וימת אותו כי חשב
כי אברם הוא : ויסתר הדבר מהיום ההוא והלאה וישכח
מלב המלך כי מאת יי היה זה לבלתי המית את אברם :

ותרח

ותרח לקח את אברם בנו בסתר ואת אמו ואת מינקתו
ויתביאם במערה ויתן להם מחיתם מדי חדש בחדשו :
ויהי יי את אברם במערה ההיא ויגדל ויהי אברם
במערה עשר שנים : והמלך וכל שריו ועבדיו וכל החרטמים
והחכמים אשר למלך חשבו כי המית : המלך את אברם
והרן בן תרח אחי אברם הגדול ממנו לקח אשה בימים
ההם בן שלשים ותשע שנים היה הרן בקחתה ותהראשת הרן
ותלד לו בן ויקרא את שמו לוט : ותהר עוד ותלד בת ותקרא
את שמה מלכה : ותהר עוד ותלד בת ותקרא את שמה
שרי : בן ארבעים ושתים שנה היה הרן בלדתו את שרי היא
שנת עשר לחיי אברם : בימים ההם יצאו אברם ואמו
ומינקתו מהמערה כאשר שכחו המלך ועבדיו את אודות
אברם : ויהי בצאת אברם מהמערה וילך לו אל נח
ושם בנו וישב עמהם בביתם ללמוד את מוסר יי ואת
דרכיו ואיש לא ידע את אברם : וישרת אברם את נח
ואת שש בנו ימים רבים : ויהי אברם בבית נח שלשים
ותשע שנים : וירע אברם את יי מבן שלש שנים וילך
בדרכי יי עד יום מותו כאשר הורהו נח ושם בנו : וכל
בני הארץ פשעו ביי מאד בימים ההם וימרדו בו ויעבדו
אלהים אחרים וישכחו את יי אשר בראם בארץ : ויעשו להם
כל בני הארץ איש אלוהו בימים ההם אלהי עץ ואבן
אשר לא ישמעו ולא ידברו ולא יצילו ויעבדום בני
האדם ויהיו להם לאלהים : והמלך וכל עבדיו ותרח
וכל ביתו היו ראשונה בימים ההם לכל העובדים עץ
ואבן : ויהיו לתרח שנים עשר אלהים גדולים אלהי
עץ ואבן לשנים עשר חדשים ויעבוד כל אחד חדשו :

ויהי

ויהי מדי חדש בחדשו יקריב תרח מנחה ונסכים לאלהיו :
וישתחוה להם ויעבוד אותם ככה יעשה תרח כל הימים :
וגם כל הדור ההוא רע בעיני יי ויעשו ככה איש אלהיו
ואת יי אשה בראם עזבו : ולא נמצא איש בימים ההם
בכל הארץ אשר ידע את יי כי עבדו כלם איש את
אלהיו : זולתי נח וכיתו וכל אשה היה תחת עצתם
ידעו את יי בימים ההם : ואברם בן תרח הולך וגדל
בימים ההם בבית נח ואיש לא ידע ויי עמו : ויתן יי
לאברם לב שומע ותבונה וידע את כל אשר יעשו כל הדור
ההוא הבל : וגם את כל אלהיהם אשר יעבדו להם הבל הסואין
בם מועיל : וירא אברם את השמש בארץ ויאמר אברם אל
לבו אך עתה השמש הזאת אשר זרחה על כל הארץ הוא
האלהים ולו אעבוד : ויעבוד אברם את השמש כיום
ההוא ויתפלל אליו כיום ההוא : ויהי בערב ותבוא
השמש כמשפט ויאמר אברם בלבו אך עתה אין זה
אלוה : וידבר אברם עוד בלבו מי הוא אשר עשה
את השמים ואת הארץ ומי אשר ברא כל האדם הזה
על הארץ איפה הוא : ויחשך עליו הלילה וישא עיניו
ימה וצפונה ונגבה ומזרחה וירא והנה כל השמש שקטה
מעל הארץ ויחשך היום : וירא אברם את הירח ואת
הכוכבים לפניו ויאמר אך עתה הנה זה אלוה אשר ברא
כל הארץ וכל האדם והנה עבדיו אלה הם לפניו :
ויעבוד אברם את הירח ויתפלל אליו כל הלילה ההוא :
ויהי כבקר ויאר היום ותזרח השמש על הארץ כמשפט :
וירא אברם את כל הדברים האלה אשר עשה יי אלהים
בארץ : ויאמר אברם בלבו אך עתה אין אלה אלוהות
אשר

אשר

אשר עשו את הארץ וכל האדם כי אם עבדי אלהים
 הזה: וישב אברם כבית נח וידע אברם שם את יי ואת
 דרכיו ויהי אברם עובד את יי כל ימי חייו וכל הדור
 ההוא שכחו את יי ויעבדו אלהים אחרים עץ ואבן וימרדו
 ביי כל הימים: והמלך נמרוד מלך לבשח ותהי כל
 הארץ תחת ידו: ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים
 אחדים: ויתיעצו כל שרי נמרוד וכל גדוליו כעת ההיא
 פוש ומצרים וכוש וכנען למשפחותיהם: ויאמרו איש אל
 רעהו הבה נבנה לנו עיר ובתוכה מגדל מבצר וחזק
 והאשו בשמים ונעשה לנו שם למען היותנו מושלים על
 כל העולם: ולמען תחדל רעת אויבינו מעלינו ונמלוך
 עליהם כחזקה ולא נפוץ על פני כל הארץ ממלחמותיהם:
 וילכו ויבאו כלם לפני המלך ויגידו את הדברים האלה
 אל המלך ויודה להם המלך על הרבר הזה ויעשו כן:
 ויתקבצו כל המשפחות כשש מאות אלף איש וילכו לבקש
 ארץ רחבה מאד לבנות את העיר ואת המגדל ויבקשו
 בכל הארץ ולא מצאו כבקעה אחת מקדם בארץ שנער
 מהלך שנתים ימים ויסעו כלם אליה וישבו שם:

אמר הצעיר לכ"א הכתוב וימלאו נקעה כי מנקזים היו.

ויחלו ללבון הלבנה ולשרוף לשרפה לבנות את העיר ואת
 המגדל אשר זממו: ויהי להם בנין המגדל לפשע ולחטאת
 ויחלו לבנותו ויהי הם בונים וימרדו ביי אלהי השמים
 ויחשבו בלכבם להלחם בו ולעלות השמימה: ויתחלקו
 כל האנשים האלה וכל המשפחות לשלשה חלקים ותאמר
 האחת נעלה השמימה ונלחם בו: והשנית אמרה נעלה
 השמים ונעמד שם את אלהינו ונעבדם שם: והשלישית
 אמרה

אמרה נעלה השמים ונכה אותו בקשתות ורמחים: וידע
 האלהים את כל מעשיהם ואת כל מחשבותם הרעה וירא
 את העיר ואת המגדל אשר הם בונים: ויהי בהיותם
 בונים ויבנו להם עיר גדולה ומגדל בתוכה גבוה וחזק מאד
 מאד: כי מרוב הגבהות לא יגיע החומר והלבנים אצל
 הבונה בעלותם אליו עד מלאת לעולים שנה תמימה:
 ואחרי כן יגיעו אל הבונים ויתנו להם החומר והלבנים
 ככה יעשו להם בכל יום: ויהיו אלה עולים ואלה
 יורדים כל היום: ויהי כאשר תפול לבנה מידם ותשבר
 ויבכו כלם עליה וכאשר יפול אדם וימת אין מביט אליו
 מהם: וידע יי את מחשבותם ויהי עת בונים ויזרקו החצים
 אל השמים ויפולו כל החצים עליהם מלאים דם: ויהי
 בראותם ויאמרו איש אל רעהו אך הנה הרגנו את כל אשר
 בשמים: כי מאת יי היה זה למען התעם ולמען הכחידם
 מעל פני האדמה: ויבנו את המגדל ואת העיר ויעשו
 כדבר הזה יום יום עד מלאת להם ימים רבים ושנים:
 ויאמר האלהים אל שבעים המלאכים העומדים ראשונה
 לפניו הקרובים אליו לאמר: הבה נרדה ונבלה שם
 שפתם אשר לא ישמעו ולא יבינו איש שפת רעהו ויעש
 להם כן: ויהי מהיום ההוא והלאה שכחו איש שפת
 רעהו ולא יבינו לדבר כלם יחד בשפה אחת: ויהי כאשר
 יאמר איש אל רעהו תנה לי אבן לבנות ויתן לו חומר
 וכאשר יאמר תנה חומר ויתן לו אבן: ויהי כאשר יקח
 הבונה מיד רעהו את החומר או את האבן אשר לא אמר
 וישליכם הבונה מידו ויפילם על רעהו וימת: ויעשו
 כדבר הזה ימים רבים וימותו מהם הרבה כדבר הזה: ויי

הכה את שלשת החלקים אשר היו שם ויסרם כמפעלותם
 וכמחשבותיהם : אשר אמרו נעלה השמים ונעבוד את
 אלהינו שם היו לקופים ושנהבים ואשר אמרו נכה השמים
 בחצים המיתם יי איש ביד רעהו : והשלישית אשר
 אמרה נעלה השמים ונלחם בו הפיצם יי בכל הארץ :
 והנשארים בהם כאשר ידעו והכינו את הרעה אשר באה
 עליהם ויעזבו את הכנין ויפוצו גם הם על פני כל הארץ
 : ויחדלו לבנות את העיר ואת המגדל : על כן קרא
 למקום ההוא כבל כי שם בלל יי שפת כל הארץ הנה
 מקדם לארץ שנער : זהמגדל ההוא אשר בנו בני האדם
 פתחה הארץ את פיה ותבלע את שלישייתו : ותרד גם
 אשמן השמים ותשרוף את השלישית האחרת : והשלישית
 ממנו נשאר עד היום הזה : ויהי ממנו אשר תלוי ברוח
 השמים ויהי מהלך צלו שלשה ימים : וימותו רבים
 מבני האדם במגדל ההוא בשנה ההיא עם אשר אין להם
 מספר : ופלג בן עבר מת בימים ההם בשנת ארבעים
 ושמונה שנה לחיי אברם בן תרח : ויהיו כל ימי פלג
 תשע ושלושים שנה ומאתים שנה וימת : ויהי כאשר
 הפיץ יי את בני האדם בעון המגדל על פני כל הארץ
 ויפוצו לחלקים רבים : ויתפרדו כל בני האדם לארבע
 רוחות כל הארץ ויהיו כל המשפחות משפחה ומשפחה
 ללשונה ולארצה ועריה : ויבנו בני האדם ערים רבים
 למשפחותיהם בכל המקומות אשר הלכו שמה ובכל הארץ
 אשר הפיצם יי : ויהי מהם אשר בנו עריהם במקומות
 אשר נומשו שמה ויקראו לערים ההם על שמותם או על
 שמות בניהם או על שם אודותיהם : וילכו בני יפת בן

נח ויבנו להם ערים במקומות אשר נפוצו שם ויקראו
 את כל ערים בשמותם ויתחלקו בני יפת על פני הארץ
 לחלקים וללשונות רבים : ואלה שמות כל משפחותיהם
 לכל עריהם אשר בנו להם בימים ההם אחר המגדל :
 ואלה בני יפת למשפחותיהם גומר ומגנומדי ויון ותובל
 ומשך ותירס אלה בני יפת לתולדותם ויהי בני גומר לעריהם
 הם פרקנוס היושבים בארץ פרנצה על נהר פרנצה על
 נהר סינה : ובני דיפת הם ברטונים היושבים בארץ
 ברטניה על נהר לידה השופך את מימיו בים הגדול
 גיחון הוא אוקיאנוס : ובני תוגרמה הם עשר משפחות
 ואלה שמותם בוזר ופרצינך ובולגר ואליקנוס ורגביב
 וטורקי ובזו וזביך ואונגל וטילמן : ויהי מהם
 בוזר ואליקנוס ורגביב וטורקי : ובזו וזבוך וטילמן כל
 אלה נפוצו ויחנו צפונה ויבנו להם ערים : ויקראו את
 שמות הערים על שמותם הם החונים על נהרי היתלהו
 ואיטלך עד היום : אך אנגרי ובולגר ופרצינך הם חונים
 על הנהר הגדול נהר דובני ושמות עריהם גם הם על
 שמותם : ובני יון הם היוונים היושבים בארץ מקרניא
 ומדי הם ארזלוס היושבים בארץ כורסן : ובני תובל הם
 היושבים בארץ תושקנה על נהר פשיאה : ובני משך
 הם שיבשני תירס הם רושש כושני ואנגליס : כל אלה הלכו
 ויבנו להם ערים הם הערים היושבים על ים יבוס : על
 נהר בירא השופך על נהר טרגאן : ובני אלישה הם
 אלמניא וילכו גם הם ויבנו להם ערים הם הערים היושבים
 בין הרי יוב ושיבתמו : ויהיו מהם אנשי לומברדי היושבים
 מעבר לנהרי יוב ושיבתמו וכבשו את ארץ איטליא וישבו

בה ער היום : ובני כתיים הם הרומיים החונים בכקעת
 כנפיא על יסתיכראיו : ובני דורנים הם היושבים תוך ערי
 ים גיחון בארץ בארדנה אלה הם משפחות בני יפת
 לעריהם וללשונותם אחר המגדל אשר נפוצו שם : ובני
 חם בן נח הלכו גם הם ויבנו להם ערים במקומות אשר
 נפוצו שם : ויקראו גם לשמות עריהם על שמותם ועל
 אודותם : ואלה שמות כל עריהם לכל משפחותיהם אשר
 בנו להם בימים ההם אחר המגדל : ויהיו בני חם כוש
 ומצרים ופוט וכנען לתולדותם ולעריהם : כל אלה הלכו
 ויבנו להם ערים באשר מצאו ויקראו את עריהם על
 שמות אבותם כוש ומצרים ופוט וכנען : ויהיו בני מצרים
 הם לורים וענמים ולבים ונפתוחים ופתרוסים וכסלוחים
 וכפתורים משפחות שבעה : כל אלה הם חונים על יאור
 שיחור הוא נחל מצרים ויבנו להם ערים ויקראו לעריהם
 על שמותם : ויתחתנו בני פתרוס ובני כסלוח זה את זה
 ויצאו מהם את הפלשתים ואת הנררים ואת העזתים ואת
 הגתים ואת העקרונים כל משפחות חמשה : גם אלה
 בנו להם ערים ויקראו את עריהם בשמות אבותם עד
 היום הזה : ובני כנען גם הם בנו להם ערים ויקראו
 לעריהם בשמותם אחת עשרה ערים וחצריהם אין מספר :
 וילכו ארבעה אנשים ממשפחת חם ויבאו כלם ארץ הכנע :
 ואלה שמות האנשים סדום ועמורה אדמה וצבויים :
 ויבנו האנשים האלה להם ארבעה ערים בארץ הכנע
 ויקראו את שמות עריהם על שמותם : וישבו בערים האלה
 הם ובניהם וכל אשר להם ויפרו וירבו מאד וישבו לבטח :
 וילך שעיר בן חור בן חוי בן כנען וימצא בקעה נגד הר
 פארן

פארן ויבן שם עיר וישב שם הוא ושבעה בניו וביתו : ויקרא
 לעיר אשר בנה שעיר על שמו היא ארץ שעיר עד היום
 הזה : אלה הם משפחות בני חם ללשונותם ולעריהם אשר
 נפוצו שם לארצותם אחר המגדל : ובני שם בן נח אבי כל
 בני עבר הלכו מהם גם הם ויבנו עריהם במקומות אשר
 נפוצו שם ויקראו לעריהם בשמותם : ויהיו בני שם עילם
 ואשור וארפכשד ולוד וארם ויבנו להם ערים ויקראו את
 שמות כל עריהם על שמותם : ויצא אשור בן שם הוא ובניו
 ובני ביתו בעת ההיא עם רב מאד וילכו ויתרחקו אל ארץ
 אשר מצאו : וימצאו בקעה רחבה מאד בארץ אשר הלכו
 שם ויבנו שם ערים ארבעה ויקראו להם שמות על
 שמותם ועל שמות אודותיהם : ואלה שמות כל הערים
 אשר בנו להם בני אשור את נינוה ואת רסן ואת כלה
 ואת רחובות עיר ויבנו שם בני אשור עד היום הזה :
 ובני ארם הלכו גם הם ויבנו להם עיר ויקראו את שם
 העיר עוץ כשם אחיהם הבכור וישבו בה היא ארץ עוץ
 עד היום : ויהי בשנה השנית אחר המגדל ויצא איש
 מארץ נינוה מבית אשור ושמו בלע : וילך לגור באשר
 ימצא הוא וביתו : ויבואו עד נגד ערי הכנע מול סדום
 וישבו שם : ויקם האיש ויבן עיר קטנה שם ויקרא שמה
 בלע עד שמו היא ארץ צוער עד היום הזה : אלה הם
 כל משפחות בני שם ללשונותם ולכל עריהם אשר נפוצו
 שם בארץ אחר המגדל וכל מדינה ומדינה עיר ועיר משפחה
 ומשפחה מכל משפחות בני נח בנו להם ערים רבים אחרי
 כן : וימליכו עליהם מלכים בכל עריהם להתנהג על
 פיהם ככה יעשו כל משפחות בני נח עד עולם : ונמרוד
 בן

בן כוש עודנו בארץ שנער וימלוך עליה וישב שם ויבנה
שם ערים בארץ שנער : ואלה שמות הערים אשר בנה
ארבע ערים ויקרא להן שמות על אודות אשר קרה להן
בכנין המגדל : ויקרא את שם האחת בכל לאמר כי שם
בלל יי שפת כל הארץ : ואת שם השנית קרא ארך לאמר

כי משם הפיצם יי :

אמר הכעיר אפס' כי ארך כמו ויארכו הכדים שפירש הרד"ק ז"ל בספר
השרשים שמשכו אותם כלפי חוץ : ואכד לשון מלחמה מלשון כדודי אש .
שר"ל ניזוניאש והמלחמה היא כלש בוערת קנאש ושנאה וכיוצא בו ומי
שיפרש לי דבר יותר נכון תבא עליו ברכה .

והשלישית אכד לאמר מלחמה גדולה היתה במקום
ההוא : והרביעית כלנה לאמר כי שם תמו וכלו כל
שריו וגבוריו ויפוצו מהם מעליו וימרדו בו ויהי כאשר
בנה נמרוד את הערים ההם בארץ שנער ויושב בהם את
יתר עמו ושריו וגבוריו אשר נשארו אתו במלכותו :
ונמרוד ישב בבבל ויחדש שם את מלכותו עם יתר עבדיו
וימלוך לבטח : ויקראו כל עבדי נמרוד ושריו את שמו
אמרפל לאמר כי נפלו כל שריו וכל אנשיו בכנין המגדל
ועל אודותיו :

אמר הכעיר מ"ש על אודותיו הוא מ"ש רז"ל שאמר והפיל את הגרם
לכנען האש ועל שניהם נקרא כן .

ובכל זאת לא שב נמרוד אל יי ויוסף עוד להרשיע
וללמד רשעה לכל בני האדם וגם מרדון בנו הרשיע
מאביו ויוסף לעשות ולהוסיף על כל תועבות אביו :
ויחטיא את בני האדם על כן יאמרו מרשעים יצא רשע :
בעת ההיא היתה מלחמה בין משפחות בני חם כאשר

ישבו

ישבו בארצותם אשר בנו להם: ויצא כדרלעמר מלך
עילם מתוך משפחות בני חם וילחם את משפחות בני
חם ויכניעם תחת ידו . וילך אל חמשה ערי הכבר
וילחם בהם ויכניעם ויהיו תחת ידו : ויעבדוהו שנים
עשרה שנה ויתנו לו מס שנה : בעת ההיא מת נחור
בן שרוג בשנה ההיא היא שנת תשע וארבעים שנה
לאברם בן תרח : ויהיו כל ימי נחור שמנה וארבעים
שנה ומאת שנה זימת : ויהי בשנת החמשים שנה לחיי
אברם בן תרח ויצא אברם מבית נח וילך בית אביו :
ואברם ידע את יי וילך בדרכיו ובמוסר יי ויי אלהיו
עמו : ותרח אביו עודנו שר צבא למלך נמרוד בימים
ההם ועודנו ילך אחרי דרכי נמרוד לעבוד אלהים אחרים עץ
ואבן: ויבא אברם בית אביו וירא את אלהי אביו שנים עשר
אלוהות עומדים כלם בבית אביו בהיכליהם ויחר אף אברם
בראותו את הצלמים האלה בבית אביו : ויאמר אברם
חי יי אם יעמדו הצלמים האלה במעמדם בבית אבי :
כה יעשה לי אלהים אשר בראני וכה יוסיף אם לא
לשלשת ימים אשר את כלם: ויצא אברם מאתם וזחמתו
בערה בו: וימהר אברם ויצא מן החדר אל חצר אביו
החיצונה וימצא את אביו יושב בחצר וכל עבדיו אתו
ויבוא אברם וישב לפני אביו : וישאל אברם את אביו
לאמר הודיעני אבי איה האלהים אשר ברא את השמים
ואת כל הארץ ואשר ברא את כל בני האדם על הארץ
ואשר בראך ואשר בראני גם אני בארץ: ויען תרח את
אברם בנו ויאמר אליו הנה אשר ברא כל אלה אתנו
בבית : ויאמר אברם אל אביו הדאם נא לי אדוני ויבא

תרח

תרח את אברם בנו אל החצר הפנימית אל החדר: וירא
 אברם והנה כל החדר מלא אלוהות עץ ואבן שנים עשר
 צלמים גדולים ואחרים קטנים עמהם אין מספר: ויאמר
 תרח אל בנו הנה אלה הם אשר עשו את כל אשר ראית
 בכל הארץ והם אשר בראו אותי ואתך וכל האדם
 בארץ: וישתחוה תרח לכל אלהיו ויצא משם ואברם
 בנו יצא אתו משם: ויהי בצאת אברם משם וילך וישב
 לפני אמו: ויאמר לאמו הנה אבי הראני את אשר עשו
 את השמים ואת הארץ ואת בני האדם: ועתה מהרי וקחי
 נא לי נדי עזים מן הצאן ועשית אותן מטעמים: והבאתי
 את המטעמים ההם לאלהי אבי למנחה לאכול אולי
 ארצה לפניהם: ותעש אמו כן ותקח נדי עזים ותעשהו
 מטעמים ותביא אותם אל אברם: ויקח אברם את
 המטעמים מיד אמו ויביאם לפני אלהי אביו: ויגש
 אליהם לאכול ותרח אביו לא ידע: ויהי הוא יושב אתם
 ביום ההוא וירא אותם אברם והנה אין קול להם ואין
 קשב ואין תנועה ואין אחד מהם שולח יד לאכול:
 ויהתל בהם אברם ויאמר אך עתה כי המטעמים אשר
 עשיתי לא הטיבו בעיניהם או מעט הם להם על כן לא
 אכלו: ועתה אעשה להם מחר מטעמים אחרים טובים
 ורבים מזה עד אשר אראה מה אחריתם: ויהי ממחרת
 ויצו אברם אל אמו אל המטעמים ותקם אמו ותקח שלש
 נדיים טובים מן הצאן ותעש אותם מטעמים טובים כאשר
 אהב בנה: ותתן את המטעמים ביד אברם בנה ותרח
 אביו לא ידע: ויקח אברם את המטעמים מיד אמו
 ויביאם החדרה לפני אלהי אביו: ויגש אליהם לאכול
 ויתן

ויתן לפני כלם וישב אברם לפניהם כל היום ההוא אולי
 יאכלו: וירא אברם אותם והנה אין קול להם ואין קשב
 ואין שולח יד מהם אל המטעמים לאכול: ורוח אלהים
 לבשה את אברם אחרי כן כיום ההוא בערב בתוך
 הבית ההוא: ויקרא ויאמר אוי והוי על אפי ועל כל
 הרור הרע הזה אשר נטה לכם יחר אחרי ההבל: ויעברו
 להם אלילים כאלה עץ ואבן אשר לא יאכלון ולא יריחון
 ולא ישמעו ולא ידברו: פה להם ולא ידברו עינים
 להם ולא יראו בהם אזנים להם ולא ישמעו יריהם
 ולא ימישון רגליהם ולא יהלכו: כמוהם יהיו כל
 עושיהם וכל אשר בוטח בהם: וכל אשר יעבדם וישתחוה
 להם: ויהי כראות אברם את כל הדברים האלה ואת
 כל המעשים הרעים ויחר אפו מאד על אביו: וימהר
 וילך ויקח את הקרדומות בידו ויבוא החדרה אל אלהי
 אביו וישבר את כל אלוהות אביו: ויהי אחרי כן ככלותו
 לשבר את הצלמים ויתן את הקרדומות ביד האלוה
 הגדול אשר היה שם לפניהם ויצא: ותרח אביו בא אל
 ביתו וישמע את קול מכת הקרדומות מפתח הבית ויבא
 תרח הביתה לדעת מה זה ועל מה זה: וישמע תרח את
 קול הקרדומות בחרר הצלמים וירץ תרח החדרה אל
 הצלמים וימצא את אברם בנו בצאתו משם: ויבא תרח
 החדרה וימצא את כל האלילים נופלים כלם וישברו
 והקרדומות ביד הגדול בהם כי לא נשבר והמטעמים אשר
 עשה אברם בנו עודנו לפניהם: וירא תרח את המעשה
 הזה ויחר אפו מאד וימהר ויצא מן החדר אל אברם:
 וימצא את אברם בנו עודנו יושב בבית ויאמר אליו מה
 המעשה

המעשה הזה אשר עשית אל כל אלהי ויען אברם את
 תרח אביו ויאמר לא אדני כי מטעמים הבאתי לפניכם:
 ויהי כאשר הנשתי את המטעמים לפניהם לאכול וישלחו
 כלם ידם לאכול טרם ישלח ידו הגדול מהם לאכול:
 וירא הגדול את מעשיהם אשר עשו לפניו ויחר אפו
 מאד עליהם: וילך ויקח את הקרדומות אשר בכית ויבא
 אליהם וישבר את כלם והנה הקרדומות עורנו בידו
 כאשר ראית: ויחר אף תרח על אברם בנו כדברו הדבר
 הזה ויאמר תרח אל אברם בנו בחמתו מה הדבר הזה
 אשר דברת שקר אתה דובר אלי: היש באלהים האלה
 רוח ונפש וכח לעשות את כל אשר דברת אלי והלא עץ
 ואבן המה ואני עשיתי אותם: ואיך תדבר אלי כזבים
 לאמר האלוה הגדול אשר אתם הכה אותם ותתן את
 הקרדומות בידו לאמר הוא הכה אותם כלם: ויען אברם
 את אביו ויאמר אליו ואיך תעבוד את האלילים האלה
 אשר אין בהם כח לעשות דבר: ההצל יצילוך האלילים
 האלה אשר אתה בוטח בהן אם שמוע ישמעו את תפלתך
 בעת קראך אליהם: המלט ימלטוך מיד כל שונאיך אם
 לחום ילחמו לך את מלחמותיך באויביך כי תעבוד עץ
 ואבן אשר לא ידברו ולא ישמעו: ועתה לא טוב לכם
 לעשות את הדברים האלה וכל בני האדם הרעים
 הגלויים אליך: הכסילים אתם או אוילים אתם אשר אין בכם
 תבונה לעבוד את העץ ואת האבן ולעשות כדבר הזה:
 ותשכחו את יי האלהים אשר עשה את השמים ואת הארץ
 ואשר ברא אתכם בארץ ותביאו רעה גדולה על נפשותיכם
 כדבר הזה לעבוד עץ ואבן: הלא בדבר הזה הטאו אבותינו

מימי

מימי קדם ויביא יי אלהי כל הארץ עליהם את מי המבול
 וישחית את כל הארץ: ואיך אתם תוסיפו לעשות הדבר
 הזה ותעבדו אלהים אחרים עץ ואבן אשר לא ישמעו ולא
 ידברו ולא יצילו מצרה לספות תרון אף אלהי כל הארץ
 עליכם: ועתה אבי חדל לך מזה ולא תביא רעה על נפשך
 ועל נפש ביתך מזה: וימהר אברם וירלג לפני אביו
 ויקח את הקרדומות מיד אלוה אביו הגדול וישברהו כה
 אברם וירץ לו: וירא תרח את כל אשר עשה לו אברם
 בנו וימהר ויצא מביתו וילך אל המלך: ויבא לפני נמרוד
 ויעמוד לפניו וישתחו למלך ויאמר לו המלך מה לך:
 ויאמר בי אדני ילד יולד לי היום חמשים שנה וכזאת
 וכזאת עשה לי לאלהי וכזה וכזה דבר: ועתה אדני
 המלך שלח נא ויבא לפניך ושפטהו במשפטיך למען
 נוצל מרעתו: וישלח המלך שלשה אנשים מעבדיו
 וילכו ויביאו את אברם לפני המלך: ונמרוד וכל שריו
 ועבדיו יושבים לפניו ביום ההוא ותרת ישב לפניהם
 ויאמר המלך אל אברם מה המעשה הזה אשר עשית
 לאביך ואל כל אלהיו: ויען אברם את המלך כדברים
 אשר דבר אל אביו ויאמר האלוה הגדול אשר היה
 אתם בבית עשה להם את אשר שמעת ויאמר
 המלך אל אברם היש בהם כח לדבר ולאכול ולעשות
 ככל אשר דברת: ויען אברם את המלך לאמר ואם אין
 בהם כח למה תעבדם ולמה תתעה את כל בני האדם
 בהבליך: התחשוב לך כי הצל יצילוך או יעשו דבר
 מקטון ועד גדול כי תעבדום ולמה לא תעבדו אלהי
 כל הארץ אשר ברא אתכם ואשר נפשותיכם בידו להמית
 ולהחיות

ולהחיות : הוי מלך אויל כסיל ובער אוי לך עד עולם
 אמרתי כי אתה תורה דרך הישר אל כל עבדיך :
 ואולם אתה לא כן עשית ותמלא כל הארץ בעונותיך
 ובעונות כל אנשיך אשר הלכו בדרכיך : הלא ידעת
 אם לא שמעת כי כמעשה הזה הרע אשר אתם עושים
 חטאו אבותינו מימי קדם ויביא אלהי כל העולם
 עליהם את מי המבול : וישחית את כלם וגם כל
 הארץ שחת בעבורם : ותקם אתה ואנשיך אלה היום
 תרבות אנשים חטאים ותעשו כמעשה הזאת לספות על
 חרון אף יי אלהי עולם ולהביא רעה עליכם ועל כל
 הארץ : ועתה הסר מעליך את כל המעשה הרע הזה
 אשר אתם עושים ועברו את אלהי עולם אשר נפשך
 בידו וטוב לך : ואם אין לבך הרע יאבה לשמוע את
 דברי לעזוב את כל דרכיך הרעים ולעבוד את אלהי
 עולם : בחרפה תמות באחרית הימים אתה וכל אנשיך
 וכל הנלוים אליך וכל השומעים את דבריך וכל
 ההולכים בדרכיך הרעים : ויכל אברם לדבר את כל
 דבריו לפני המלך והשרים וישא אברם את עיניו השמימה
 ויאמר ירא יי את כל הרשעים וישפוט : ויהי כשמוע
 המלך את כל דברי אברם ויצו ויתנוהו אל בית הסוהר
 ויהי אברם בבית הסוהר ימים עשרה : ויהי מקץ הימים
 ההם וישלח המלך ויקבצו את כל השרים אשר למלך
 וכל שרי המדינות והחכמים ויבאו כלם לפני המלך
 וישבו כלם לפניו ואברם עודנו שם בבית הכלא ויאמר
 המלך אל כל השרים ואל כל החכמים השמעתם את כל
 אשר עשה כן תרח לאביו כזה וכזה עשה לו ואשלח
 ויביאוהו

ויביאוהו לפני וכזאת וכזאת דבר אלי ולא פחד ולכבו
 לא נע ממני והנה הוא אסור בבית הסוהר : ועתה שפטו
 נא מה משפט יש לאיש הזה אשר קלל את המלך ואשר
 דבר ואשר עשה את כל הדברים האלה אשר שמעתם :
 ויענו כלם את המלך ויאמרו איש אשר יקלל את המלך
 יתלה על העץ ואולם בעבור אשר עשה את כל הדברים
 האלה אשר רבר ויבזה את אלהינו באש ישרף כי כן
 המשפט על הדבר הזה : אם על המלך טוב לעשות את
 הדבר הזה ישלח נא את עבדיו ויבערו את כבשן הלבנים
 אשר לך שלשת ימים לילה ויום ואחר נשליך את האיש
 ההוא כו : ויעש המלך כן ויצו את עבדיו ויתנו אש
 בכבשן המלך אשר בכשרים שלשה ימים ושלשה לילות :
 ויצו המלך להוציא את אברם מבית הכלא ולהביאו
 לשרפו באש : וכל עבדי המלך וכל השרים והגבורים
 אשר למלך וכל הפחות והשופטים כתשע מאות אלף
 איש וכל יושבי הארץ נצבים שם נגד הכבשן לראות
 את אברם : וכל הנשים וכל הטף נאספו כלם אל הגנות
 ואל המגדלים לראות באברם ויתיצבו כלם יחד מרחוק
 לא נותר אדם אשר לא בא ביום ההוא לראות : ויהי
 כבא אברם ויראו אותו חרטומי המלך וכל החכמים :
 ויצעקו אל המלך ויאמרו ארני המלך הלא זה האיש
 ידענו כי הוא הילר אשר בלע הכוכב הגדול ארבעה
 ככבים במולדתו אשר דברנו אל המלך זה חמשים שנה
 היום : ועתה הנה אכיו גם הוא מרה את פיך ויהתל
 כך בהביאו אליך ילד אחר ותהרגהו : ויהי כשמוע
 המלך את דבריהם ויחר אפו מאד ויצו ויבא תרח לפני
 המלך

המלך : ויאמר המלך השמעת את אשר דברו החכמים
ועתה הגד נא לי נכונה איך עשית והיה אם אמת תדבר
ונמלסת אתה : וירא תרח את המלך כי חרה אפו מאד
ויאמר תרח אל המלך אמת שמעת אדני המלך ואשר
דברו חכמיו נכונה היא : ויאמר המלך ואיך תעשה
הדבר הזה ותמרה את פיו ותתן לי את הילד אשר לא
ילדת ותקח מחירו : ויען תרח את המלך ויאמר כי
נכמרו רחמי על בני בעת ההיא ואקח את בן ששתי
ואביאהו אל המלך : ויאמר המלך ומי אשר יען עליך
הדבר הזה הגד נא לי אל תכחד ממני דבר ולא תמות
ויירא תרח מאד מלפני המלך ויאמר אל המלך הרן בני
הגדול הוא אשר יעצני הדבר הזה והרן היה בימים ההם
אשר יולד אברם בן שלשים ושתים שנה : והרן לא יען
את אביו מאומה כי תרח דבר את הדבר אל המלך בעבור
הציל את נפשו מן המלך כי ירא מאד : ויאמר המלך
אל תרח הרן בנך אשר יעצך הדבר הזה ימות באש עם
אברם כי משפט מות עליו על אשר מרה את פי המלך
בעשותו הדבר הזה : והרן נטה בעת ההיא אחרי אברם
אך הסתיר את הדבר בלבו : ויאמר הרן אל לבו אך
עתה הנה המלך תפש את אברם על הרברים האלה אשר
עשה אברם והיה אם יגבר אברם מן המלך והלכתי
אחריו ואם יגבר המלך עליו והלכתי אחרי המלך :
ויהי כאשר דבר תרח על הרן בנו את הדבר הזה אל
המלך ויצוה המלך ויתפשו גם את הרן עם אברם :
ויביאו את שניהם לפני המלך ויצו המלך לאסור את
שניהם את אברם ואת הרן אחיו ולהשליך אותם אל האש
וכל

ובל יושבי הארץ ועבדי המלך והשרים וכל הנשים והטף
עומדים שם ביום ההוא עליהם : ויקחו עבדי המלך את
אברם ואת הרן אחיו ויפשיטום מכתנותיהם ומכל בגדיהם
רק מכנסייהם היו עליהם : ויאסרו את ידיהם ואת רגליהם
בחבלי בוץ וישאום עבדי המלך וישליכו אותם יחד אל
הכבשן : ויקנא יי אל אברם ויחמול עליו ויורדי יי ויצל
את אברם מן האש ולא נשרף : אך כל החכלים אשר
אסרוהו בהם נשרפו כלם ויותר אברם ויתהלך בתוך
האש : והרן בהשליכם אותו מת באש וישרף ויהי
לאפר כי לא היה לבנו שלם את יי : והאנשים אשר
השליכו אותם אל האש עלה להב האש אליהם וישרפו
כלם בשביב האש וימותו מהם כשנים עשר איש : ויהי
אברם מתהלך בתוך האש שלשה ימים ושלושה לילות
ויראו אותו כל עבדי המלך מתהלך בתוך האש : ויבאו
כל עבדי המלך וינידו למלך לאמר הנה ראינו את אברם
הולך ובא בתוך האש וגם המכנסיים אשר עליו לא נשרפו
באש אך חבל מאסרו נשרף ויותר : ויהי כשמוע המלך
את דבריהם ויפג לבו בדבריהם ולא האמין אליהם
וישלח שרים אחרים נאמנים לראות את הדבר הזה וילכו
ויראו וינידו למלך ויקם המלך וילך לראות וירא את
אברם הולך ובא בתוך האש וירא את גוית הרן שרופה
באש ויתמת המלך מאד מזה : ויצו המלך להוציא את
אברם מתוך האש ויגשו עבדי המלך להוציאו ולא יכולו
כי שביב האש והלהב עולה לקראתם מן הכבשן וינוסו
עבדי המלך ממנו : ויגער המלך בכל עבדיו לאמר
מהרו והוציאו את אברם מן האש ולא תמותו : ויגשו
עבדי

עבדי המלך להוציא את אברם ויעל הלהב אליהם וישרוף
את פניהם וימותו מהם שמונה אנשים : ויהי כראות
המלך כי לא יכלו עבדיו לגשת אל האש פן ישרפו
ויקרא המלך אל אברם לאמר : צא אברם עבד האלהים
אשר בשמים מתוך האש ובא הנה לפני וישמע אברם
בקול המלך ויצא אברם מתוך האש ויבא ויעמוד לפני
המלך : ויהי כאשר יצא אברם וירא המלך וכל עבדיו
את אברם בא במכנסיו עליו לפני המלך כי לא נשרפו
אך חבל מאסרו נשרף : ויאמר המלך אל אברם איך לא
נשרפת כאש ויאמר אברם אל המלך אלהי השמים והארץ
אשר כטחתי בו ואשר הכל בידו הוא אשר הצילני מן
האש אשר נתתני בו : והרן אחי אברם נשרף באש ויהי
לאפר ויבקשו את נותו וימצאוה שרופה באש : והרן
בן שמונים שנה ושתיים שנה במותו באור כשרים ויראו
המלך והשרים וכל יושבי הארץ כי נוצל אברם מן האש
ויבאו כלם וישתחוו אל אברם : ויאמר אליהם אברם
אל תשתחוו אלי אך השתחוו לאלהי העולם אשר עשה
אתכם ועבדוהו ולכו בדרכיו כי הוא אשר הצילני מתוך
האש הזאת : והוא אשר כרא את נפש כל אדם ואת
רוחו ויצר האדם בבטן אמו : ויוציאו לארץ והוא יציל
כל הכושט בו מכל מחלה : ויפלא הדבר הזה מאד
בעיני המלך והשרים כי הוצל אברם מן האש וחרן נשרף :
ויתן המלך לאברם מתנות רבות ויתן לו שני עבדים
הגדולים בבית המלך שם האחד עוני ושם השני אליעזר :
וגם כל שרי המלך ועבדיו נתנו לאברם מתנות רבות כסף
וזהב וברזל וישלחוהו המלך והשרים וילך מאתם לשלום
ואברם

ואברם יצא מאת המלך בשלום וילכו אחריו אנשים רבים
מעבדי המלך וירבקו בו כשלש מאות איש : וישב אברם
ביום ההוא וילך בית אביו הוא וכל האנשים אשר הלכו
עמו : ויעבוד אברם את יי אלהיו כל ימי חייו וילך
בדרכיו ובתורתו ויטה אברם את לב בני האדם כימים
ההם לעבוד את יי מהיום ההוא והלאה : ויהי בעת ההיא
ויקחו נחור ואברם אחיו להם נשים בנות הרן אחיהם שם אשת
נחור מלכה ושם אשת אברם שרי : ושרי אשת אברם היתה
עקרה אין לה ולד כימים ההם : ויהי מקץ שנתיים ימים לצאת
אברם מן האש היא שנת שתיים וחמשים שנה לחיי אברם
והמלך נמרוד יושב על כסא המלוכה בכבל : וישן המלך
ויחלום והנה עומד עם חיליו וצבאותיו בעמק נגד כבשן
האש אשר למלך : וישא עיניו וירא והנה איש דמות אברם
יצא מתוך הכבשן ויבא ויעמוד לפני המלך וחרבו שלופה
בידו וירץ האיש ההוא אל המלך בחרבו : וינס המלך
מהאיש ההוא כי ירא ויהי בנוסו וישלך האיש על ראש
המלך ביצה ותהי הביצה לנהר גדול : וימבעו כל חילו
בנהר ההוא וימותו כלם והמלך כרח עם שלשה אנשים
אשר היו לפניו וימלט : ויבט המלך באנשים ההם והנה
לבושם לבוש מלכות כעבדי המלך והם כתואר ובקומה
כתואר המלך : ויהי בכרחם וישב הנהר ההוא לביצה
ככתחלה נגד המלך : ויצא מהביצה ההיא אפרוח קטן
ויבא לפני המלך ויעף על ראש המלך וינקר את עין המלך :
ויחרד המלך מהמראה ההוא ויקץ משנתו ותתפעם רוחו
ויירא יראה גדולה מאד : ויהי כבקר ויקם המלך
ממשכנו בבהלה ויצו ויביאו לפניו כל החכמים וכל
החרטמים

אחרטמים ויספר להם המלך את החלום : ויען
 חכם אחר מעברי המלך ושמו אנוקי את המלך לאמר
 אין זה כי אם רעת אברם וזרעו אשר תצמח על אדני
 המלך באחרית הימים : הנה ימים באים אשר יבוא אברם
 וזרעו ובני ביתו להלחם עם אדני המלך ויכו את כל
 צבאות המלך וחיליו : ואשר ראית אשר ברכת עם
 שלשה אנשים אשר כמוך ונמלטת זה אשר תוצל לבדך
 עם שלשה מלכים ממלכי הארץ אשר יהיו עמך במלחמה :
 ואשר ראית את הנהר אשר שב לביצה כבתחלה וינקר
 אפרוחה את עין המלך : אין זה כי אם זרע אברם אשר
 יהרוג את המלך באחרית הימים : זה חלום אדני
 המלך וזה פתרונו ואמת החלום ונכון הפתרון אשר
 פתר לך עבדך : עתה אדני המלך הלוא ידעת כיוזה שתיים
 וחמשים שנה היום אשר ראו חכמך את הרבר הזה
 במולד אברם ולמה יחיה אדני המלך את אברם בארץ
 לרעת אדני המלך כי כל הימים אשר אברם חי בארץ
 לא תפזן אתה ומלכותך כי טרם נודע זה במולדו ולמה
 לא ימיתו המלך ותחדל רעתו מעליך באחרית הימים :
 וישמע נמרוד בקול אנוקי וישלח המלך מעבדיו בסתר
 ללכת לתפוש את אברם ולהביאו לפני המלך להמיתו :
 ואליעזר עבד אברם אשר נתן לו המלך בעת ההיא
 שם לפני המלך וישמע את אשר יעץ אנוקי את המלך ואת
 אשר דבר המלך להמית את אברם : וימהר אליעזר ויצא
 משם וירץ וילך אל אברם טרם הגיע עבדי המלך אל
 אברם : ויאמר אליעזר לאברם מהר קום המלך
 על נפשך ולא תמות ביד המלך : כי כזה וכזה ראה
 המלך

המלך בחלום על אודותיך וכוזה וכוזה פתר לו אנוקי
 וכזאת וכזאת יעץ אנוקי את המלך עליך : וישמע אברם
 בקול אליעזר וימהר אברם וירץ בנפשו אל בית נח ושם
 בנו ויתחבא שם וימלט : ועבדי המלך באו בית אברם
 ויבקשו את אברם ולא מצאו ויבקשו בכל הארץ ואין
 וילכו ויבקשו בכל הדרך ואין : ויהי כאשר לא מצאו
 עבדי המלך את אברם וישבו אל המלך לדרכם ותשכך
 חמת המלך מאת אברם כאשר לא מצאוהו : וישכח
 המלך את דבר אברם מלבו : ויסתר אברם בבית נח חדש
 ימים עד שכוח המלך את דברו ואברם עודנו ירא מן
 המלך על הרבר ההוא : ויבא תרח לראות את אברם בנו
 בבית נח בסתר ותרח גדול בעיני המלך מאר : ויאמר
 אברם אל אביו הלא ידעת כי המלך מתנחם להרגני
 ולאבר את שמי מן הארץ בעצת יועצי הרשע אשר לו :
 עתה מילך פה ומה לך פה בארץ הזאת קומה ונלכה
 כלנו יחד ארצה כנען ונמלטנו מידו פן תספה גם אתה
 ברעתו באחרית הימים : הלא ידעת אם לא שמעת כי
 לא מאהבה נתן לך נמרוד את כל הכבוד הזה אשר אתה בו
 כי אם לשוב לו עשה לך את כל הטובה הזאת וגם אם
 יעשה לך עור טובה הרבה כהנה וכהנה אין זה כי אם
 הבלי העולם כי לא יועיל הון ועושר ביום עברה וזעם :
 עתה שמע בקולי ונקומה ונלכה ארצה כנען מרעת נמרוד
 ועבוד את יי אשר כראך בארץ ושוב לך ועזוב מעליך
 את כל ההבל אשר אתה רודף אחריו : ויכל אברם
 לדבר ויען נח ושם בנו ויאמרו אל תרח אמת הרבר
 אשר אמר אברם אליך : וישמע תרח בקול אברם בנו
 ויעש

ויעש תרה את כל אשר דבר אברם כי מי היתה לו
 לבלתי המית המלך את אברם : ויקח תרח את אברם
 בנו ואת לוט בן הרן בן בנו ואת שרי כלתו אשת אברם
 בנו ואת כל נפשות ביתו ויצאו אתם מאור כשדים מבבל
 ללכת ארצה כנען ויבואו עד ארץ חרן וישבו שם כי
 מצאו הארץ טובה מאד ורחבת ידים לכל האדם אשר
 ברנליהם : ויראו אנשי ארץ חרן את אברם טוב וישר
 עם אלהים ואנשים ויי אלהיו עמו : ויבאו אליו גם
 מאנשי חרן וידבקו באברם וילמדם את מוסר יי ואת
 דרכיו וישבו האנשים עם אברם בביתו וידבקו בו : וישב
 אברם כחרן שלש שנים : ויהי מקץ שלש שנים וירא יי
 אל אברם ויאמר אליו אני יי אשר הוצאתיך מאור כשדים
 ואשר הצלתיך מכף כל אויביך : ועתה אם שמוע תשמע
 בקולי ושמרת את מצותי וחקותי ותורותי והפלתני את
 אויביך לפניך : והרביתי את זרעך ככוכבי השמים
 והשלחתי את ברכתי בכל מעשה ידיך ולא תחסר
 דבר : עתה קום קח את אשתך ואת כל אשר לך
 ולך לך ארצה כנען וישבת שם בארץ כנען ושם אהיה לך
 לאלהים ואברכך : ויקם אברם ויקח את אשתו ואת
 כל אשר לו וילך ארצה כנען כאשר דבר אליו יי :
 ואברם בן חמשים וחמש שנים בצאתו מחרן : ויבוא
 אברם ארצה כנען וישב בתוך העיר ויש שם אהלו בתוך
 בני הכנעני יושבי הארץ : וירא יי אל אברם בבואו
 ארצה כנען ויאמר אליו זאת הארץ אשר נתתי לך
 ולזרעך אחריך עד עולם : ושמתי את זרעך ככוכבי השמים
 ונתתי לזרעך את כל הארצות האל אשר אתה רואה לרשת
 אותם

אותם : ויבן אברם מזבח במקום אשר דבר אתו יי ויקרא שם
 אברם בשם יי : בעת ההיא מקצה שלש שנים לשבת אברם
 בארץ וימת נח בשנה ההיא היא שנת חמשים ושמונה שנה לחיי
 אברם : ויהיו כל ימי נח אשר חי חשע מאות שנה
 וחמשים שנה וימת : וישב אברם בארץ כנען הוא ואשתו
 וכל אשר לו וכל האדם אשר ברנליו וכל הנלוים אליו
 מכני הארץ : רק נחור אחי אברם ותרח אביו ולוט בן
 הרן וכל אשר להם ישבו בחרן : בשנת חמש שנים לשבת
 אברם בארץ כנען פשעו אנשי סדום ועמורה וכל ערי
 הככר מתחת יד כדר לעמר מלך עילם : כי שתים עשרה
 שנה עכדו כל מלכי ערי הככר את כדרלעמר ויתנו לו
 מס שנה בשנה וימרדו בו בימים ההם שלש עשרה שנה :
 ובשנת עשר שנים לשבת אברם בארץ כנען היתה מלחמה
 בין נמרוד מלך שנער ובין כדרלעמר מלך עילם : כי
 שמע נמרוד כי פשעו אנשי סדום מתחת יד כדרלעמר
 ויבא נמרוד להלחם עם כדרלעמר להכניעו תחת ידו :
 כי משרי צבאות נמרוד היה כדרלעמר בימים ההם
 וכאשר נפלו כל אנשי המגדל ונפוצו הנשארים על פני
 כל הארץ וילך כדרלעמר ארץ עילם וימלוך עליה וימרוד
 באדניו : ויהי בימים ההם כשמוע נמרוד כי פשעו בו
 בכדרלעמר כל ערי הככר ויבא להלחם עם כדרלעמר
 בגאווה ובזוז : ויקבוץ נמרוד את כל שריו ועבריו כשבעת
 אלפים איש וילך לקראת כדרלעמר וכדרלעמר יצא
 לקראתו בחמשת אלפים איש ויערכו מלחמה בכקעת בכל
 אשר בין עילם ובין שנער : וילחמו כל המלכים האלה
 במקום ההוא וינגף נמרוד וכל עמו לפני אנשי כדרלעמר :
 ויפלו

ספר הישר

ויפלו מאנשי נמרוד במלחמה ההיא כשש מאות איש
ויפול גם מרדון בן המלך עמהם : ויברח נמרוד וישב
אל ארצו בכושה וכלמה ויכנע לפני כדרלעמר ימים
רבים : וכדרלעמר שב אל ארצו וישלח את שרי צבאותיו
אל המלכים אשר סביבותיו אל אריוך מלך אלסר ואל
חדעל מלך נויים ויכרות עמם ברית : ויסירם כלם אל
משמעתו ויהי בשנת חמש עשרה שנה לשבת אברם
בארץ היא שנת שכעים שנה לחיי אברם וירא יי אל אברם
בשנה ההיא ויאמר אליו אני יי אשר הוצאתיך מאור
כשדים לתת לך את הארץ הזאת לרשתה : עתה התהלך
לפני והיה תמים ושמרת את משמרותי כילך ולזרעך אתן
את הארץ הזאת לרשתה מנהר מצרים ועד הנהר הגדול
נהר פרת : ואתה תבוא אל אבותיך בשלום ובשיבה
טובה : ודור רביעי ישובו הנה בארץ הזאת וירשוה
לעולם : ויבן אברם מזבח ויקרא בשם יי הנראה אליו
ויעל עולות במזבח ליי : בעת ההיא שב אברם וילך חרנה
לראות את אביו ואת בית אביו ואת אמו : וישב אברם
הוא ואשתו וכל אשר לו חרנה וישב בשם בחרן חמש שנים :
וילכו עוד אחרי אברם אנשים רבים מאנשי חרן כשבעים
ושנים איש : וילמדם אברם את מוסר יי ואת דרכיו
וילמד אותם לדעת את יי : בימים ההם נראה יי אל אברם
בחרן ויאמר אליו הלא דברתי אליך זה עשרים שנה לאמר :

פרשת לך לך

לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר

פרשת לך לך לב

אשר הראיתך לתת אותה לך ולבניך : כי שם
בארץ ההיא אכרסך ושם אעשך לגוי גדול ואגדלה שמך
ונכרכו בך כל משפחות האדמה : עתה קום צא לך
מן המקום הזה אתה ואשתך וכל אשר לך וגם בלידיי
ביתך וכל הנפש אשר עשית בחרן היצא אתך מזה וקום
שוב ארצה כנען : ויקם אברם ויקח את שרי אשתו זאת
כל אשר לו ואת כל ילידי ביתו ואת כל הנפש אשר
עשו בחרן ויצאו ללכת ארצה כנען : וילך וישב אברם
ארצה כנען כדבר יי וילך אתו לוט בן הרן אחיו ואברם
בן חמש ושבעים שנה בצאתו מחרן לשוב ארצה כנען :
ויבאו ארצה כנען כדבר יי אל אברם ויש אהלו וישב
באלוני מורה ולוט בן אחיו וכל אשר לו עמו : וירא
יי אל אברם עוד ויאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת
ויבן שם מזבח ליי הנראה אליו עורנו באלוני מורה
עד היום : בימים ההם היה בארץ שנער איש חכם
ומשכיל בכל חכמה ויפה תואר מאד אך עני ורש הוא
אין כל ושמו רקיון וייצר לאיש מאד על מחייתו ויועץ
ללכת מצרימה אל אשירוש בן ענם מלך מצרים להראות
המלך את חכמתו אולי ימצא חן בעיניו לגדלו ולתת לו
את מחיתו ויעשר רקיון כן : ויהי כבוא רקיון מצרימה וישאל
את יושבי מצרים בעבור המלך : ויגידו לו יושבי מצרים
את משפט מלך מצרים : כי משפט מצרים בימים ההם לא
יצא המלך מארמון המלך ולא יראה בארץ כי אם יום אחד
בשנה : אחרי כן ובא עוד המלך אל היכלו לשבת מהיכלו
שם : והיה ביום אשר יצא המלך ושפט את כל הארץ
ביום

ביום ההוא : וכל איש אשר לו דבר ובא לפני המלך
ביום ההוא ועשה לו כאשר ישאל מאת המלך : ויהי
כשמוע רקיון את משפט מצרים וכי לא יוכל לבא לפני
המלך ויתעצב מאד ויחר לו על ככה : ויהי בערב וילך
רקיון וימצא בית חרב מבתי האופים אשר למצרים
וילן שם כמר נפש וברעב ותדר שנתו מעיניו וידבר
רקיון אל לבו מה יעשה בעיר עד ראות המלך ואיך יוכל
לכלכל נפשו בעיר : ויקם בבקר ויתהלך בעיר ויקר
מקרהו במוכרי ירק וישאל אליהם ויגידו לו אשר הם
מכלכלים את נפשם בירק ובזרעונים אשר יקנו וימכרו
ליושבי הארץ : ויחפוץ רקיון לעשות כמעשיהם בעבור
החיות את נפשו בעיר אך לא ידע את משפט אנשי הארץ
ויהי כסומא בתוכם : וילך ויקח ירקים הוא למכור
למחיתו ויתקבצו עליו בני בליעל וילעיגו בו ויחטפו
ממנו את כל הירק לא השאירו לו דבר : ויקם משם
במר נפש ואנחה וילך אל בית האופים אשר לן בו
וישכב שם בלילה השנית : ויתיעץ עוד בחכמתו בלילה
ההוא איכה יוכל למלט את נפשו וימצא עלילה מה
לעשות על ככה . וישכם בבקר ויעש כחכמה וילך וישכור
שלישם איש גבורי חיל ובני בליעל וכלי מלחמתם בידם
ויוליכם אל מעלות קבר מצרים ויושיבם שם : ויצום
לאמר כה אמר המלך התחזקו והיו לבני חיל ואל תעזבו
כל איש מת להקבר פה עד נתנם מאתים כסף ואחרי כן
יקבר ויעשו האנשים כדבר רקיון לכל אנשי מצרים
כל השנה ההיא : ויהי לשמנה חדשים ויאספו רקיון ואנשיו
עושר רב וכסף וזהב ואבני שהם וברולח לאין מספר :

ויקח

ויקח רקיון סוסים ופדהמות לרוב וישכור עוד אנשים ויתן
להם סוסים ויהיו עמו : ויהי לתקופת השנה לעת צאת
המלך אל העיר ויתקבצו כל יושבי מצרים ויועדו יחדו
אל יום צאת המלך לדבר אליו על מעשה רקיון ואנשיו :
ויצא המלך ביום המועד ויבואו לפניו כל מצרים ויצעקו
אליו לאמר : יחי המלך לעולם מה הדבר הזה אשר תעשה
לעבדך בעיר לבלתי תת איש מת להקבר עד נתון עליו
כסף וזהב : הנהיה כדבר הזה בכל הארץ גם מימי המלכים
הראשונים אשר היו לפנינו בארץ מימי אדם עד היום הזה :
לבלתי קבור את המת כי אם כמחיר : ידענו כי משפט
המלך לקחת מס מן החיים שנה שנה ואתה לא כן תעשה
כי אם גם מאת המתים תקח את המס יום יום : ועתה המלך
לא נוכל עוד לדבר הזה כי נשחתה כל העיר בדבר הזה
ואתה לא ידעת : ויהי כשמוע המלך את כל דבריהם
ויוקצוף מאד וחמתו בערה בו בדבר הזה כי לא ידע דבר :
ויאמר המלך מי הוא זה ואי זה הוא אשר מלאו לבו
לעשות הדבר הרע הזה בארצי אשר לא צויתיו הלא
תגידו לו : ויגידו לו כל מעשה רקיון ואנשיו ויחר אף
המלך וישלח להביא רקיון ואנשיו לפניו : ורקיון לקח
כאלף ילדים בנים ובנות וילבישם שש ומשי ורקמה וירכיבם
על סוסים וישלחם למלך ביד אנשיו ויקח גם הוא מנחה
למלך כסף וזהב ואבני שהם וברולח לרוב וסוס עצום
ושוב ויבא לפני המלך וישתחו למלך ארצה : ויתמה המלך
ועבדיו וכל יושבי מצרים ממעשה רקיון ויראו את כל
עשרו ואת מנתתו אשר הביא אל המלך וישב בעיני
המלך מאד ויפלא ממנו וישב רקיון לפני המלך וישאלהו

המלך

ט

המלך על כל מעשיו וירבה רקיון את כל דבריו בחכמה
לפני המלך ואנשיו וכל יושבי מצרים : ויהי כשמוע המלך
את דברי רקיון וחכמתו וימצא רקיון חן וחסד לפניו
וגם כל עבדי המלך ויושבי מצרים נשא חן וחסד לפניהם
על חכמתו ועל טוב דבריו ויאהבהו אהבה עזה מהיום
ההוא והלאה : ויען המלך ויאמר לרקיון לא יקרא עוה
שם רקיון כי אם פרעה יהיה שםך אחרי אשר פרעת מס
מן המתים ויקראו את שמו פרעה : והמלך ועבדיו אהבו
את רקיון על חכמתו ויתיעצו עם כל יושבי מצרים להמליכו
תחת יה המלך : ויעשו כן כל יושבי מצרים וחכמיה
ותנתן דת במצרים וימליכו עליהם את רקיון פרעה תחת
יד אשורוש מלך מצרים : וימלוך רקיון פרעה על מצרים
בל השנה לשפוט את כל העיר יום יום ואשורוש המלך
ישפוט את הארץ יום לשנה בעת אשר יצא לדראות :
וזקח רקיון פרעה את מלכות מצרים בחזקה ובערמה
ויפרע את כל יושבי מצרים על בן קראו שמו פרעה
ויאהבו מאד כל יושבי מצרים את רקיון פרעה ויכתבו
מכתב וחוק לקראת לכל מלך אשר ימלוך עליהם ועל
זרעם במצרים פרעה : על כן כל מלכי מצרים אשר
ימליכו במצרים מהיום ההוא והלאה יקראו את שם
פרעה עד היום הזה :

ויהי בשנה ההיא ויהי רעב כבד בכל ארץ כנען ולא
יכלו יושבי הארץ לשבת מפני הרעב כי כבה
מאד : ויקם אברם הוא וכל אשר לו וילכו וירדו מצרימה
מפני הרעב ויהיו בנחל מצרים וישבו על הנחל וימים לנח
מפני הדרך : ויתהלכו אברם ושרי אשתו על שפת נחל
מצרים

מצרים ויבט אברם אל המים וירא את שרי אשתו כי
יפה היא מאד מאד : ויאמר אברם אל שרי אחרי אשר
בדאן האלהים במראה הטוב הזה ירא אני את המצריים
פן יהרגוני ולקחו אותך כי אין יראת אלהים במקומם :
אך זה אשר תעשי עמי אמרי נא לי אחותי את לכל אשר
ישאלו אותך עלי למען יושב לי ונחיה ולא נמות : ויצו
אברם גם לכל האנשים אשר באו אתו מצרימה מפני
הרעב וגם אל לוש בן אחיו צוה לאמר כי ישאלו אותך
המצרים אל שרי ואמרת אחות אברם היא : וככל זאת
לא בטח אברם בהם בדברים האלה אך לקח את שרה
ויתנה כתובה ויסתירנה תחת הכלים אשר להם כי ירא
מאד אל שרה מפני רעת המצריים : ויקם אברם וכל
אשר אתו מנחל מצרים ויבואו מצרימה : המה באו
בשערי העיר וכל שומרי העיר עמדו עליהם לאמר תנו
מעשר המלך על אשר בירכסם ואחר תבואו העירה ויעש
אברם והאנשים אשר אתו כן : ויבא אברם והאנשים
אשר אתו מצרים ויהי בבואם וישאו את התבה אשר
שרה בתוכה ויראו את התבה : ויגשו כל עבדי המלך
אל אברם לאמר מה יש אתך בתיבה הזאת אשר לא ראינו
עתה פתח נא את התבה ונתת את מעשר המלך מכל
אשר בתוכה : ויאמר אברם התבה הזאת לא תפתח
אך כל אשר תאמרו אלי אתן עליה : ויענו שרי פרעה
את אברם לאמר תבת אבני שוהם וברזל היא תנה
לנו את אחר מעשרה : ויאמר אברם כל אשר תאמרו
אלי אתן רק פתוח לא תפתחו את התבה : ויאיצו כל
שרי המלך באברם ויגשו אל התבה ויפתחו את התבה

בחזקה

בחזקה ויראו והנה אשה יפת תואר מאד כתבה : ויהי
 כראות שרי המלך את שרי ויתמהו מאד מיפיה ויתקבצו
 יחד כל השרים וכל עבדי פרעה לראות את שרה כי
 יפה היא מאד : וירוצו שרי המלך ויגידו אל פרעה את
 כל הדברים אשר ראו ויהללו את שרי אל המלך וישלח
 פרעה ויקחה ותבא האשה לפני המלך : וירא פרעה
 את שרי ותישב מאד בעיניו ויתמה מאד מיפיה : וישמח
 בה המלך מאד ויתן מתנות לכל המבשרים אותו בה :
 ותקח האשה בית פרעה בימים ההם : ויחד לאכרם על
 אודות אשתו ויתפלל אליי להצילה מיד פרעה : ותתפלל
 גם שרי בעת ההיא ותאמר יי אלהים אתה אמרת לאדני
 אכרם ללכת מארצו ומבית אביו ארצה כנען ותבטיחהו
 להשיב לו כי יעשה את דבריך : עתה הנה עשינו את
 אשר צויתנו ונעזוב את ארצנו ואת משפחתנו ונלך אל
 ארץ נכריה ואל עם אשר לא ידענו גם מתמול גם
 משלשום : ונבא בארץ הזאת להציל את בתינו מן הרעב
 ויבא עלי הפגע והמקרה הרע הזה : ועתה יי אלהים
 הצילני נא והושיעני מיד הצר הצורר הזה ועשה אתי
 טובה למען הסדך : וישמע יי בקול שרי וישלח יי מלאך
 להציל את שרי מיד פרעה : והמלך בא וישב לפני שרי
 והנה מלאך יי עומד עליהם וירא אל שרי ויאמר אליה
 אל תיראי כי שמע יי את תפלתך : ויגש המלך אל שרי
 ויאמר אליה האיש אשר הביאך הנה מה הוא לך ותאמר
 אתי הוא : ויאמר המלך עלינו לגדלו ולנשאו מאד
 ולעשות לו ככל הטוב אשר תצוי את עלינו : וישלח
 המלך לאכרם בעת ההיא כסף וזהב ואבני שוהם וכדולת
 הרבה

הרבה מאד וצאן ובקר ועבדים ושפחות ויצו המלך ויביאו
 את אכרם וישב בחצר בית המלך ויגדל המלך את אכרם
 בלילה ההוא מאד : והמלך נגש לדבר את שרי וישלח
 ידו לגעת אליה ויכהו המלאך מכה רבה ויכהל ויחדל
 מנעת אליה : ויהי כאשר יקרב המלך אל שרי והכהו המלאך
 על הארץ ויעשלו כמעשה הזה כל הלילה ויכהל ויחדר
 המלך מזה : וגם כל עבדי פרעה וכל ביתו הכה המלאך
 בלילה ההוא מכה רבה על דבר שרי ותהי צעקה גדולה
 בכל אנשי בית פרעה בלילה ההוא : וירא פרעה את
 כל הרעה הבאה עליו ויאמר אך הנה על האשה הזאת
 בא אלי הדבר הזה ויתרחק ממנה וירבר על לבה דברים
 טובים : ויאמר המלך אל שרי הנירי נא לי אודות האיש
 אשר באת עמו הנה ותאמר שרי האיש ההוא אישי הוא
 ואומר אליך אתי הוא כי יראתי פן תמיתוהו ברעתכם :
 ויחדל המלך מעל שרי ויחדלו ממנו ומביתו מכת מלאך
 יי וידע פרעה כי בעבור שרי הוכה ויתמה המלך מאד
 מזה : ויהי בכקר ויקרא המלך לאכרם ויאמר מה
 זאת עשית לי למה אמרת אחותי היא ואקח אותה לי
 לאשה ותביא אלי ועל ביתי מכה רבה מאד : עתה הנה
 אשתך קח ולך מארצנו פן נמות כלנו בעבורה : ויקח
 פרעה עוד צאן ובקר עבדים ושפחות וכסף וזהב ויתן
 לאכרם וישב לו את שרי אשתו : ויקח המלך גם את נערה
 אחת אשר לו אשר ילדה לו מפילגשו ויתנה אל שרי לשפחה :
 ויאמר המלך אל בתו טוב לך בתי אשר תהיי לשפחה
 בכית האשה הזאת מהיותך נבירה בכיתי אחרי אשר ראינו
 את הרעה הבאת עלינו בעבור האשה הזאת : ויקם אכרם
 ויעל

ויעל ממצרים הוא וכל אשר לו ויצו עליו פרעה אנשים
 וישלחו אותו ואת כל אשר לו : וישב אברם ארצה כנען
 אל מקום המזבח אשר עשה אשר נטהשם אהלו בתחלה :
 וגם לוט בן הרן אחי אברם היה לו מקנה כבד צאן ובקר
 ואוהלים כי הטיב יי לו בעבור אברם : ויהי כשבת
 אברם בארץ ויריבו רועי מקנה לוט עם רועי מקנה
 אברם כי היה רכושם רב משבת יחדו בארץ ולא יכלה הארץ
 לשאת אותם מפני מקניהם : וגם כל מקנה אברם כאשר
 ילכו לרעות לא יגעו בשדות אנשי הארץ ומקנה רועי לוט
 לא כן יעשו כי יעזבום לרעות בשדות אנשי הארץ :
 ויראו אנשי הארץ את הדבר הזה יום יום ויבואו אל
 אברם ויריבו עמו על אודות רועי מתנה לוט ויאמר
 אברם אל לוט מה המעשה הזה אשר עשית לי להבאישני
 ביושבי הארץ אשר תצוה את רועי מקנך לרעות בשדות
 אחרים הלא ידעת כי אנכי נר בארץ הזאת בתוך בני
 כנען ולמה תעשה להם זה : וירב אברם בלוט על הדבר
 יום יום ולא שמע לוט בקול אברם ויוסף לעשות כדבר
 הזה : ויבואו יושבי הארץ ויגידו לאברם : ויאמר אברם
 אל לוט עד מתי תהיה לי אתה למוקש עם יושבי הארץ
 עתה אל נא תהי מריבה ביני וביניך כי אנשים אחים
 אנחנו : אך הפרר נא מעלי לך נא ובחר לך מקום אשר
 תשב בו את ומקנך וכל אשר לך אך רחק נא מעלי אתה
 וביתך :

אמר כנעיר נזה מוזן למה ירנס אע"פ להפרר מן אחיו בעבור מריבת
 הרועים אלא כי היה ללמוקש עם יושבי הארץ :

ואתה אל תירא כי חלך מאתי והיה אשר יעשה לך רעה
 והגדת

והגדת לי ונקמתי ממנו אך רחק נא מעלי : ויהי כדבר
 אברם אל לוט את כל הדברים האלה ויקם לוט וישא
 עיניו נגד כנר הירחן וירא את המקום ההוא כלו משקה
 וטוב לאדם ולמרעה המקנה : וילך לוט מעם אברם אל
 המקום ההוא ויש שם אהלו ויגר בסדום ויפרדו איש
 מעל אחיו : ואברם ישב לו כאלוני ממרא אשר בחברון
 ויש שם אהלה וישב אברם במקום ההוא ימים רבים
 ושנים : בעת ההיא שלח כדרלעמר מלך עילם אל כל
 המלכים אשר סביבותיו אל מרוד מלך שנער אשר היה
 תחת ידו ואל תדעל מלך גוים ואל אריוך מלך אלסר
 אשר ברת אתם ברית לאמר : עלו אלי ועזרוני ונכת
 את כל ערי סדום ואת יושביה כי פשעו בי היום שלש
 עשרה שנה : ויעלו ארבעת המלכים האלה עם כל מחניהם
 יחד כשמונה מאות אלף איש ויתהלכו באשר הם ויכו
 את כל האדם אשר מצאו על דרכם : וכל מלכי סדום
 ועמורה חמשת מלכיהם שנאב מלך אדמה ושמאבר מלך
 צבויים וברע מלך סדום וכרשע מלך עמורה ובלע מלך
 צוער : יצאו לקראתם ויתחברו כלם יחד עמהם בעמק
 השדים : וילחמו תשעה המלכים האלה בעמק השדים וינפּו
 כל מלכי סדום ועמורה לפני מלכי עילם : ועמק השדים
 מלא בארות כארות חמר וירדפו מלכי עילם את מלכי
 סדום וינוסו כל מלכי סדום עם מחניהם ויפלו בבארות החמר
 וכל נשהארים עלו אל ההר להמלט ויבאו אחריהם חמשת
 מלכי עילם וירדפום עד שעד סדום ויקחו את כל אשר
 בסדום ויבזו את כל ערי סדום ועמורה : וגם את
 לוט בן אחי אברם לקחו אותו ואת רכושו וישבו את כל
 רכוש

רכוש ערי סדום וילכו להם: ויבא עוני עבד אברם אשר היה
 במלחמה ההיא ויגד לאברם את כל אשר עשו המלכים האלה
 אל ערי סדום ואת אשר נשבה לוש בן אחיו עמהם: וישמע
 אברם הדבר הזה ויקם הוא והאנשים אשר אתו כשלש
 מאות ושמונה עשר וירדוף אחרי ארבע המלכים האלה
 בלילה ההוא: וירדפם ויכם ויפלו כלם לפני אברם ולפני
 אנשיו ולא נותר מהם איש כי אם ארבעת המלכים לכדם
 ברחו וילכו איש לדרכו: וישב אברם את כל רכוש סדום וגם
 את לוש ורכושו השיב ונשיהם וזמם וכל אשר להם לא
 נחסר לדבר ללוש: ויהי בשובו מהכות המלכים האלה
 ויעבור הוא ואנשיו מעמק השדים אשר נלחמו שם
 כל המלכים: ויצא ברע מלך סדום ויתר אנשיו אשה
 אתו מכארות החמר אשר נפלו שם לקראת אברם ואנשיו
 עם אברם וגם אדוני צדק מלך ירושלם הוא שם ויצא עם
 אנשיו לקראת אברם ואנשיו בלחם ויין וישבו שם יחד בעמק
 המלך ויברך אדוני צדק את אברם ויתן לו אברם מעשר מכל
 אשר הביא משלל אויביו כי היה אדוני צדק כהן לפני
 אלהים: ויגשו מלכי סדום ועמורה אשר היו שם הם
 ועבדיהם אל אברם ויתחננו אליו לאמר: לתת להם
 השבי אשר שבו מעבדיהם ולקחת לו כל הרכוש: ויען
 אברם את מלכי סדום לאמר חי יי אשה כרא את השמים
 ואת הארץ ואשר פדה נפשי מכל צרה ואשר הצילני
 מאויבי היום ויתנם בידי: אם אקח דבר מכל אשר לכם
 ולא תתהלל מחר לאמר מרכושינו אשר הציל אברם
 העשיר: כי יי אלהי אשר בטחתי בו דבר אלי לאמר:
 לא תחסר דבר כי ברך אברכך בכל מעשה ידך אשה
 תעשה

תעשה: עתה הנה כל אשר לכם קחו ולכו חי יי לא
 אקח מכם מנפש ועד שרוך נעל ועד חוש זולתי אשר
 אכלו הנערים היוצאים אתי למלחמה וגם חלק האנשים
 אשר הלכו עמי ענר אשכול וממרא הם ואנשיהם וגם
 אשר ישבו על הכלים לשמור הם יקחו חלקם מהשלל:
 ויתנו מלכי סדום לאנשי אברם ככל אשר אמר ויפצרו
 בו לקחת הוא מכל אשר יבחר ולא אבה: וישלח את
 מלכי סדום ואת יתר אנשיהם ויצום אל לוש וילכו למקום
 וגם את לוש בן אחיו שלח עם כל קנינו וילך עמהם וישב
 לוש למקומו סדומה ואברם ואנשיו שבו אל מקום
 אל אלוני מורה אשר בחברון: בעת ההיא נראה יי אל
 אברם עוד בחברון ויאמר אליו אל תירא שכרך הרבה
 מאד לפני כי לא אעזבך עד אם הרביתי אותך ואברכך
 ושמתי את זרעך ככוכבי השמים אשר לא יספרו:
 ונתתי לזרעך את כל הארצות אשר אתה רואה בעיניך
 להם נתתי אותם לרשתם עד עולם אך חזק ואל תירא
 התהלך לפני והיה תמים: ויהי בשנת שמנה שנה ושבעים
 שנה לחיי אברם וימת רעו בן פלג בשנה ההיא ויהיו
 כל ימי רעו מאתים שנה ותשע ושלשים שנה וימת: ושרי
 בת הרן אשר אברם עורנה עקרה בימים ההם: ולא
 ילדה לאברם לא בן ולא בת: ויהי כראותה כי לא
 ילדה ותקח את הגר שפחתה אשר נתן לה פרעה ותתן
 אותה לאברם אישה לאשה: כי הגר למדה את כל
 דרכי שרי כאשר למדה אותה שרי לאחסרה מכל דרכיה
 הטובים מאומה: ותאמר שרי לאברם הנה שפחתי הגר
 בא אליה ותלד על ברכי ואבנה גם אנכי ממנה: ותתן

ספר הישר

שרי את הגר לאברם מקץ עשר שנים לשבת אברם בארץ כנען היא שנת חמש ושמונים שנה לחיי אברם : וישמע אברם לקול שרי אשתו ויקח את הגר שפחתו ויבא אליה אברם ותהר לו : ותרא הגר כי הרתה ותשמח מאד ותקל נכרתה בעיניה ותאמר בלבה אין זה כי אם אנכי טובה לפני יי משרי נברתי : כי כל הימים אשר נברתי עם אדני לא הרתה ואני בימים אחדים נתן לי יי הריון ממנו :

אמר סנעיר ולפי זה אומר ותרא כי הרתה ותקל נברתי וכו' רוצה לומר כי היתה נעימה ונערכה שרי כאלהת הקלות וסריקות :

ותרא שרי כי הרתה הגר לאברם ותקנא שרי בשפחתה ותאמר שרי בלבה אין זה כי אם היא טובה ממני מאד : ותאמר שרי לאברם חמסי עליך כי בעת אשר התפללת לפני יי על הזרע למה לא התפללת עלי לתת לי זרע ממך : וגם כי אדבר אל הגר בפניך ותבזה את דברי בעבור אשר הרתה ולא תדבר אליה מאומה ישפוט יי ביני ובינך על אשר עשית לי : ויאמר אברם אל שרי הנה שפחתך בידך עשי לה הטוב בעיניך ותענה שרי ותברח הגר מפניה אל המדבר : וימצאה מלאך יי במקום אשר ברחו שמה ויאמר אליה אל תיראי כי הרבה ארבה את זרעך : כי הנך יולדת בן וקראת את שמו ישמעאל עתה שובי אל שרי נברתך והתעני תחת ידיה : ותקרא הגר למקום הבאר ההוא באר לחי רואי הנה בין קדש ובין מדבר ברד : ותשב הגר בעת ההיא בית אברם אדניה : ויהי מקץ ימים ותלד הגר לאברם בן : ויקרא אברם את שמו ישמעאל ואברם בן שמונים ושש שנים בלדה אתו : ויהי

פרשת לך לך לח

ויהי בימים ההם בשנת אחת ותשעים שנה לחיי אברם וילחמו בני כתים את בני תובל כי בהפיץ יי את בני האדם על פני כל הארץ יצאו בני כתים ויהיו לאנדה וילכו כקעת כנפיא ויבנו שם להם ערים וישבו שם על נהר תיבראיו : ובני תובל ישבו בתושכנה ויהי נבולם עד נהר תיבראיו : ויבנו בני תובל עיר בתושכנה ויקראו את שמה סכינה על שם סכינה בן תובל אביהם וישבו בה עד היום הזה : ויהי בעת ההיא וילחמו בני כתים תת בני תובל וינגפו בני תובל לפני בני כתים ויפילו בני כתים מבני תובל כשלש מאות ושבעים איש : וישבעו בני תובל בעת ההיא אל בני כתים לאמר לא יתחתנו בנו ואיש אל יתן בתו אל בני כתים : כי כל בנות תובל היו נערות יפות בימים ההם כי לא נמצאו שם נשים יפות בימים ההם כבנות תובל בכל הארץ : והיה כל איש אשר יחפוץ בתואר האשה והלך אל בנות תובל ולקח מהם אשה מכל אשר יחפוץ וכל בני האדם והמלכים והשרים לוקחים מבנות תובל בימים ההם כל אשר יחפוץ בתואר האשה מאד : ויהי מקץ שלש שנים אחרי אשר נשבעו בני תובל על בני כתים לבלתי תת להם בנותם לנשים וילכו מבני כתים כעשרים איש לקחת מבנות תובל ולא מצאו כי שמרו בני תובל את שבועתם לבלתי התחתן בהם ולא אבו להפר את שבועתם : ויהי בימי הקציר וילכו בני תובל אל שדותיהם לקצור קצירם : ויתקבצו כל בחורי בני כתים וילכו אל עיר סכינה ויחטפו כל איש נערה מבנות תובל ויביאום אל עריהם : וישמעו בני תובל ויבואו עליהם למלחמה ולא יכלו להם כי שגכ מהם החר מאד : ויראו כי לא יכלו עליהם וישובו להם

להם לארצם : ויהי לתקופת השנה וילכו בני תובל
 וישכרו להם מבני האדם ומכל הערים הקרוכים אליהם
 כעשרת אלף איש וילכו אל בני כתים למלחמה וילכו בני
 תובל להלחם בבני כתים ולהפיל את כל ארצם ולהצר
 עליהם : ויגברו בני תובל על בני כתים בפעם הזאת :
 ויראו בני כתים כי צר להם מאד ויעלו את כל הילדים
 אשר ילדו בני כתים מבנות תובל על החומה אשר בנו
 לעיני בני תובל : ויאמרו אליהם בני כתים הבאתם
 למלחמה עם בניכם ועם בנותיכם ולא עצמכם ובשרכם
 אנחנו מאז ועד עתה : ויהי כשמוע בני תובל את הדבר
 הזה ויחדלו להלחם בבני כתים וילכו וישבו אליהם אל
 עריהם ויתקבצו בני כתים בעת ההיא ויבנו להם ערים שתיים
 על הים ויקראו את שם האחת פורטו ושם השנית אריצה :
 ואברם בן תרח היה בימים ההם בן תשעים ותשע שנים :
 בעת ההיא נראה אליו יי ויאמר אליו ואתנה בריתי ביני
 וביניך וארבה את זרעך במאד מאד : וזאת הברית אשר
 נתתי ביני וביניך המול לכם כל זכר אתה וזרעך אחריך :
 וכן שמונת ימים ימולו והיתה זאת בריתי בכשרכם
 לברית עולם : ואתה לא יקרא עוד שמך אברם כי אם
 אברהם וגם שרי אשתך לא תקרא את שמה שרי כי אם
 שרה : כי ברך אברך אתכם והרבית את זרעכם אתריכם
 והייתם לגוי גדול ומלכים מכם יצאו : ויקם אברהם ויעש
 את כל אשר צוה אותו אלהים ויקח את כל אנשי ביתו
 ומקנת כספו וימל אותם כאשר צוהו יי : ולא נשאר אחד
 מהם אשר לא מל : וגם אברהם וישמעאל בנו מלו בשר
 ערלתם בן שלש עשרה שנה היה ישמעאל בהמולו בשר
 ערלתו

ערלתו : ויהי ביום השלישי ויצא אברהם מאהלו וישב
 פתח האהל להתחמם כחום השמש מכאב בשרו :

פרשת וירא

וירא אליו יי באלוני ממרא וישלח אליו שלשה מלאכים
 ממשרתיו לבקרו : ויהי הוא יושב פתח אהל
 וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים באים מרחוק ויקם
 וירץ לקראתם וישתחו להם ויביאם אל ביתו : ויאמר
 אליהם אל נא אם נא מצאתי חן בעיניכם סורו נא ואכלו
 פת לחם : ויפצר בם ויסורו אליו ויתן מים וירחצו
 רגליהם ויושיבם תחת העץ פתח האהל : וירץ אברהם
 ויקח עגל בן בקר רך וטוב וימהר וישחטוהו ויתנהו אל
 עבדו אליעזר לעשותו : ויבא אברהם אל האהל אל
 שרה ויאמר אליה מהרי שלש סאים ועשי קמח סלת
 לושי ועשי עוגות לכסות סיר הבשר ותעש כן : וימהר
 אברהם ויבא לפניהם חמאת בקר וחלב צאן ויתן לפניהם
 לאכול טרם בשל את בשר העגל ויאכלו : ואחרי כן
 הביא את בשר העגל אשר עשה וישם לפניהם ויאכלו :
 ויהי כאשר כלו לאכול ויאמרו אליו שוב אשוב אליך
 כעת חיה והנה בן לשרה אשתך : ואחרי כן קמו משם
 האנשים וילכו להם לדרך אשר נשלחו אליה : בימים
 ההם היו כל אנשי סדום ועמורה וכל חמשת הערים האל
 רעים וחטאים ליי מאד וכיעסו את יי בכל תועבותיהם :
 ויגבהו ויעשו תועבות ונאצות לפני יי ותגדל רעתם
 וצעקתם מאד לפני יי בימים ההם : ותהי להם בקעה
 בארצם רחבה מאד כמהלך יום וחצי ובה עינות מים
 ודשאים

ורשאים הרבה על המים : והלכו שמה כל אנשי סדום
 ועמורה ארבעה ימים בשנה הם ונשיהם ובניהם וכל אשר
 להם ושמחו שמה בתפיש ובמחולות : ויהי בעת שמחתם
 ועמדו יחד והחזיקו איש באשת רעהו ואיש בכנת רעהו
 הבתולה והתעללו בהן ושכבו אתהן וראה כל איש את
 אשתו ואת בתו ביד רעהו ואין אומר דבר : ויעשו להם
 ככה מהבקר עד הערב ושכו אחרי כן איש לביתו ואשה
 לאהלה בערב ככה יעשו להם כל הימים ארבעה ימים בשנה
 גם כאשר יבוא איש נכרי בעריהם והביא את סחורתו
 אשר יקנה אותה או אשר יחפוץ למכרה והתקבצו עליו
 כל אנשי הערים האלה אנשים ונשים ושף נערים וזקנים :
 ונגשו כלם אל האיש ולקחו בחזקה מכל הסחורה מעט
 מעט לאחד עד תום כל הסחורה מיד בעלה אשר הביאה
 בארץ : והיה כאשר יריב בעל הסחורה אתם לאמר מה
 המעשה הזה אשר עשיתם לי : ונגשו כלם אליו אחד
 אחד והראה לו אחד אחד את המעט אשר לקח ויאמר
 לא לקחתי מאתך מאומה כי אם טעט אשר נתת לי :
 וכשמוע הסוחר את הדבר הזה וקם והלך מאתם בעצב ובמר
 נפש ועמדו כלם עליו והלכו אחריו ונרשו אותו
 והוציאוהו מן העיר בצעקה ומהומה רבה : והיה
 איש אחד מארץ עילם ויבא בדרך ללכת אל חפצו ועמו
 חמור אחד חבוש נושא שמיכה אחת טובה צבועה בכל מין
 ממיני הצבע והשמיכה קשורה בחבל על החמור : ויעבור
 האיש לדרכו ותבא לו השמש בערב ברחוב סדום וישב
 שמה ללון ואין איש מאסף אותו הביתה : ושם היה בסדום
 בימים ההם איש רע ובליעל וערום לרע ושמו הידור :
 וישא

וישא עינו וירא את האיש האורח ברחוב העיר ויבא לפניו
 ויאמר לו מאין תבא ואנה תלך : ויאמר אליו איש עובר
 אנכי מחברון עד עילם משם אנכי : ואעבור עד כה
 ותבא עלי השמש פה ואשב ברחוב ואין איש מאסף אותי
 הביתה : וגם לחם ומים יש לי וגם תבן ומספוא יש
 לחמורי אין מחסור דבר : ויען הידור ויאמר לו רק
 כל מחסורך עלי אך ברחוב אל תלין : ויביאהו הידור
 לביתו ויורידו השמיכה מעל החמור עם החבל ויקחם
 הידור ויחביאם בביתו : ויתן תבן ומספוא לחמור ויאכל
 וישת האיש האורח בבית הידור כלילה ההוא וילן שם :
 והיה בבקר ויקם האורח וישכם ללכת לדרכו ויאמר אליו
 הידור שב סעד לבך פת לחם ואחר תלך ויעש האיש
 כן : וישב עמו ויאכלו שניהם יחדו וישתו ביום ההוא
 ויקם האיש ללכת : ויאמר אליו הידור הנה נא רפה
 היום לערוב הואל נא ולין ויישב לבך ויפצר בו וישב
 וילן שם : וישכם ביום השני ללכת ויחזק בו הידור לאמר
 סעד לבך פת לחם ואחר תלך וישב ויאכל עמו גם ביום
 השני ויקם האיש ללכת לררכו : ויאמר לו הידור הנה
 נא פנה היום עתה לין פה ויישב לבך ובבקר השכם והלכת
 לדרכך : ולא אבה האיש ללון ויקם ויחבוש את חמורו :
 והיה הוא חובש את החמור ותאמר אשת הידור אליו
 הנה זה האיש ישב בכית שני ימים אתנו אוכל ושותה :
 ולא נתן לנו מאומה את דמי מאכלו ומשקהו : עתה ילך
 מאתנו בלא דבר ויאמר לה הידור דום לך : ויחבוש
 האיש את חמורו ללכת ויאמר אל הידור לתת לו את
 החבל ואת השמיכה לקשרם על החמור : ויאמר אליו
 הידור

הידור מה תאמר ויאמר אליו האיש כי יתן לי אדני
 החבל והשמיכה הצבועה בכל צבע אשר לי אשר החבאת
 אתך בבית לשמרם : ויען הידור ויאמר אל האיש זה
 פתרון חלומך אשר ראית את החבל חייך יארכו בארץ
 מאד כחבל : ואשר ראית שמיכה צבועה בכל צבע כרם
 יהיה לך ונטעת בו עץ כל פרי : ויען האיש האורח
 ויאמר לא אדני כי בהקיץ נתתי לך חבל ושמיכה אחת
 ארוגה בכל מיני הצבע אשר נשאת מעל החמור
 להחביאה : ויען הידור ויאמר הלא אמרתי לך
 פתרון חלומך לטוב הוא וכזאת וכזאת פתרונו :
 עתה בני האדם יתנו לי ארבעה כסף בשכרי על פתרי
 חלומותם ואני לא בקשתי מידך כי אם שלשה : ויקצוף
 האיש על דברי הידור ויצעק צעקה גדולה ומרה ויבא
 האיש את הידור אל שופט סדום אל שרק : וידבר האיש
 את דבריו לפני שרק השופט ויענהו הידור ויאמר לא
 כי כזה וכזה היה הדבר : ויאמר השופט אל
 האיש האורח אמת יאמר לך האיש הידור כי ידוע הוא
 בערים האל כי מפותרי חלומות על נכונה הוא : ויצעק
 האיש מדברי השופט ויאמר לא אדני כי ביום
 נתתי לו חבל ושמיכה אחת היתה על החמור להחביאה
 בכיתו ויריבו שניהם לפני השופט זה אומר ככה היה הדבר
 וזה אומר ככה היה הדבר : והידור אומר אל האיש
 עתה תנה לי ארבעה כסף אשר אני לוקח על פתרי חלומות
 לא אניח לך דבר ותן לי את דמי כל ארבע הסעורות
 אשר אכלת בביתי : ויאמר האיש אל הידור אמת תאמר אני
 אשלם לך את אשר אכלתי בכיתך אך תנה את החבל ואת
 השמיכה

השמיכה אשר החבאת בביתך : ויען הידור לפני השופט
 ויאמר אל האיש הלא אמרתי לך זה פתרון חלומך חבל
 יאריכו ימיך כחבל והשמיכה כרם יהיה לך ונטעת בו עץ
 כל פרי : זה פתרון חלומך על נכון אך תנה לי ארבע כסף
 אשר אני לוקח בשכרי כי לא אניח לך דבר : ויצעק האיש
 על דברי הידור ויריבו שניהם עוד לפני השופט ויצו
 השופט את עבדיו ויגרשו ויוציאו מאחו כבהלה ויצאו
 מאת השופט כאשר הם מריבים וישמעו אותם כל אנשי
 סדום ויתקבצו עליהם ויצעקו כלם על האיש האורח
 ויגרשוהו כבהלה מן העיר : וילך האיש לדרכו על
 חמורו במר נפש ובעצבו ובכניה הלך ילך וככה על אשר
 נעשה לו בסדום החרבה : ויהיו לערי סדום שופטים
 ארבעה לארבעת הערים ואלה שמותם את שרק לעיר
 סדום ואת שרקר לעמורה זבנך לאדמה מנון לצבויים :
 וישם להם אליעזר עבד אברהם שמות וישם לשרק שקרא
 ולשרקר שקרורא ולזבנך זבנך ולמנון מצלי רין : ויעשו
 להם כל אנשי סדום ועמורה על פי ארבעה שופטיהם
 משות בניות ברחוב הערים : והיה כל איש אשר יבא
 הלך אל הערים האל ועמדו עליו והחזיקו בו והביאו
 אותו אל אחת מהמטות ההן והשכיבוהו עליהן בחזקה :
 והיה בשכבו ועמדו עליו שלשה אנשים על ראשו ושלשה
 אנשים על רגליו וחזיקו בו ומדרו אותו על המטה ההיא
 והיה אם האיש ההוא קצר מהמטה ההיא ומשכוהו ששת
 האנשים ההם אלה מזה ואלה מזה ויצעק אליהם ולא יענהו :
 ואם יהיה האיש ההוא ארוך בקומה מהמטה ומשכוהו
 משתי צלעות המטה מצדיה אלה מזה ואלה מזה עד
 הניע

הגיע האיש ההוא לשערי מות : והיה בצעקו אליהם
וענו אותו ואמרו לו ככה יעשה לאיש אשר יבא בארצנו :
ויחדלו מעליהם כל האדם לבלתי בא אל עריהם בשמעם
את כל הדברים אשר יעשו כל אנשי ערי סדום : והיה
כבוא אביון אל ארצם ונתנו לו כסף וזהב והעבירו
קול בכל העיר לבלתי תת לופת לחם לאכול: והיה אם
ישב האביון בארץ ימים ומת ברעב כי לא ימצא פת לחם
לאכול: וכמותו יבואו כל אנשי העיר ולקחו את כספם ואת
זהבם אשר נתנו לו: והיה כל איש אשר ידע את כספו ואת
זהבו אשר נתן לו יקח והלך לו: וגם כל בגדי העני וכל
לבושו יפשיטו מעליו במותו ונלחמו כלם עליהם: והיה אשר
יחזק על רעהו יקח אותם : ואחרי כן ישאורו ויקברוהו
ערום תחת אחד השיחים אשר במדברות ככה יעשו כל
הימים לכל הבא אליהם אשר ימות בארצם : והיו מימים
ותשלח שרה את אליעזר סדומה אל לוט לפקדו בשלום
ולראותו : וילך אליעזר סדומה וימצא איש אחד מסדום
נלחם עם איש נכרי עני ויפשט הסדומי את העני מכל
בגדיו וילך לו : ויצעק העני ההוא אל אליעזר ויתחנן
אליו על אודות אשר עשה לו האיש הסדומי : וירץ
אליעזר אל האיש הסדומי ויאמר לו למה תעשה ככה
לאיש האביון אשר בא בארצכם : ויען הסדומי את
אליעזר לאמר האחיק הוא האיש ההוא או הלשופט
נתנוך אנשי סדום היום כיתדבר על האיש ההוא: וירב
אליעזר עם האיש הסדומי על אודות העני ויגש אליעזר
לקחת מאת האיש הסדומי את בגדי העני וימהר האיש
דיך את אליעזר באבן במצחו : ויצא דם רב ממצח אליעזר
וירא

וירא האיש הדם במצח אליעזר ויחזק האיש באליעזר
לאמר תנה את שכרי על הדם ההוא הרע אשר הוצאתי
לך ממצחך כי כן החות והתורה בארצנו : ויאמר אליו
אליעזר הפצוע פצעתני וגם אתן לך שכר ולא אבה אליעזר
לשמוע אל דברי הסדומי : ויחזק האיש באליעזר ויביאהו
אל שופט סדום אל שקרא למשפט : וידבר האיש אל
השופט ויאמר בי אדני כזאת וכזאת עשה לי האיש הזה
ואכהו באבן ויצא דם רע ממצחו ולא אבה לתת שכרי :
ויאמר השופט אל אליעזר אמת יאמר לך האיש הזה תנה
לו שכרו כי כן המשפט אתנו בארץ : וישמע אליעזר את
דברי השופט וישא אליעזר אבן אחת ויכה את השופט
ותטבע האבן במצחו ויצא דם רב ממצח השופט : ויאמר
אליעזר וכן משפטכם בארץ אשר אתן לאיש הזה תנהו
אתה לו כי כן משפטיך אתה חרצת : ויעזוב אליעזר
את האיש הסדומי עם השופט ויצא וילך לו לדרכו :
ויהי כאשר נלחמו מלכי עילם את מלכי סדום וישבו
מלכי עילם את כל רכוש סדום : וישבו גם את לוט ואת
כל רכושו עמהם ויוגד לאברם וילך וילחם את מלכי
עילם ויציל מידם את כל רכוש לוט עם רכוש סדום :
בעת ההיא ילדה אשת לוט בת ויקרא את שמה
פלטיה כי אמר כי פלטו אלהים ואת כל ביתו ממלכי
עילם : ותגדל פלטיה בת לוט ויקחה אחד מאנשי סדום
ותהי לו לאשה : ויבא בעיר איש עני לבקש את מחיתו
וישב בעיר ימים : ויעבירו כל אנשי סדום קול כמשפטם
לבלתי תת לאיש ההוא פת לחם לאכול עד ימות בארץ
ויעשו כן : ותרא פלטיה בת לוט את האיש ההוא מושלך
ברחוב

ברחוב העיר ברעב ואין נותן לו מאומה למחיתו ונפשו
 קרבה לצאת : ותמלא נפשה חנינה על האיש העני ההוא
 ותכלכלהו בלחם בסתר ימים רבים ותחי נפש האיש
 ההוא : ויהי מרי צאתה לשאוב מים ותשם את הלחם
 בכד המים ויהי כבואה אל מקום העני ותוציא את הלחם
 מכדה ותתן לעני ויאכל ככה עשתה לו ימים רבים : ויתמהו
 כל אנשי סדום ועמורה על האיש ההוא מדוע היה ברעב ימים
 רבים : ויאמרו איש אל רעהו אין זה כי אם אוכל ושותה
 הוא כי לא יוכל האדם לחיות מן הרעב ימים רבים
 כאשר היה זה ופניו לא סרו : ויתחבאו שלשה אנשים
 במקום מושב העני ההוא בסתר לדעת מי יביא הלחם
 לאיש ההוא לאכול : ותצא פלטית בת לוט ביום לשאוב
 מים ותתן את הלחם בכד המים ותלך לשאוב מים ותט אל
 מקום האיש העני ותוציא את הלחם מכדה ותתן לעני
 ויאכל : ויראו שלשת האנשים את הדבר אשר עשתה
 פלטית לאיש העני ההוא ויאמרו אך עתה הנה היא
 כלכלתהו על כן לא הרעיב ופניו לא סרו ולא מת
 כראשונים : ויצאו שלשת האנשים מן המקום אשר
 התחבאו שמה ויתפשו את פלטית ואת הלחם ביד העני
 ההוא ויקחו את פלטית ויביאו אותה לפני שופטיהם
 ויאמרו אליהם כזאת וכזאת עשתה והיא אשר כלכלה
 את האיש ההוא בלחם על כן לא מת זה ימים ריבם :
 עתה דברו לנו מה משפט האשה הזאת על אשר עברה את
 דתנו : ויתקבצו כל אנשי סדום ועמורה ויבערו את האש
 ברחוב העיר ויביאו את האשה וישליכוה באש ותשרף
 זתהי לאפר : וגם בעיר אדמה היתה נערה אחת בת איש
 עשיר

עשיר מאנשי אדמה ויעשו לה כדבר הזה : ויבא הלך
 בעיר אדמה ללון בעיר ומחר ילך לביתו וישב נגד פתח
 בית אבי הנערה ללון שם כי בא לו השמש במקום ההוא :
 ותראהו הנערה ההיא יושב בפתח הבית וישאל לה מים
 לשתות ותאמר לו מי אתה : ויאמר אליה אנכי באתי
 היום מדרכי ותבא לי השמש פה ואלין בזה ער למחר
 והשכמתי בבקר והלכתי לדרכי : ותבא הנערה ההיא
 הביתה ותוציא לאיש ההוא לחם ומים לאכול ולשתות :
 ויודע הדבר לאנשי אדמה ויקבצו כלם ויביאו את הנערה
 לפני השופטים לשפטה על הדבר הזה : ויאמר השופט
 יש לנערה הזאת משפט מות על אשר הפרה את דתנו
 וכזה וכזה משפטה : ויתקבצו כל אנשי הערים ההם ויוציאו
 את הנערה ההיא וימשחו אותה בדבש מכף רגלה ועד
 קדקדה כאשר דבר השופט : ויתנו אותה לפני עדת
 הדבורים במקום מקבצם ויבואו עליה כל הדבורים ויעקצו
 אותה ויצבו את כל בשרה : ותצעק הנערה מפני הדבורים
 ואין מביט אליה ואין מרחם עליה ותעל צעקתה השמימה :
 ויקנא יי על הדבר הזה ועל כל מעשה ערי סדום אשר
 יעשו יען שבעת לחם ושלות השקט היה להם ובכל זאת
 יד עני ואביון לא החזיקו : ותגרל רעתם וחטאתם לפני
 יי מאד בימים ההם וישלח יי את שני המלאכים אשר
 באו בית אברהם אל סדום ואל כל עריה לשתתה : ויקומו
 המלאכים ההם מפתח אהל אברהם כאשר אכלו ושתו
 ויבואו סדומה בערב ולוט יושב בשער סדום בעת ההיא וירא
 אותם ויקם לקראתם וישתחו להם ארצה : ויפצר בם מאד
 ויביאם אל ביתו וישם לחם ויאכלו ויליני בביתו : ויאמרו
 המלאכים

המלאכים אל לוש קום צא מן המקום הזה אתה וכל
 אשר לך פן תספה בעון העיר : כי משתית יי את המקום
 הזה : ויחזיקו המלאכים ביד לוש וכיד אשתו וכיד
 בנותיו וכל אשר לו וישליכוהו ויניחוהו מחוץ לערים :
 ויאמרו לו המלט על נפשך וינס ויברח הוא וכל אשר
 לו : בעת ההיא המטיר יי על סדום ועמורה ועל כל
 הערים האל גפרית ואש מאת יי מן השמים : ויהפוך את
 כל הערים ואת כל הככר ואת כל יושבי הערים ואת
 צמח האדמה : ותבט ערית אשת לוש בהפכת הערים
 לראות כי נמכרו רחמיה על בנותיה הנשארות בסדום
 כי לא יצאו עמה : והיה כאשר הביטה אחריה ותהי
 נציב מלח : עורנה במקום ההוא עד היום הזה : וילחכו
 אותה כל השורים העוברים במקום ההוא יום יום עד
 אצבעות הרגלים וכבקר יצמח אשר לחכו בה עד היום
 הזה : וינוסו לוש ושתי בנותיו הנשארים עמו וימלטו
 אל מערת עדולם וישבו שם ימים : וישכם אברהם בבקר
 לראות את ערי סדום מה נעשה בהם וישקף וירא והנה
 עלה עשן כל הערים כעשן הככשן : והיה כשבת לוש
 במערה עם שתי בנותיו וישקו את אביהן יין וישכבו עמו
 כי אמרו אין איש בארץ לחיות זרע מהן כי חשבו כי
 אבדה כל הארץ : וישכבו שתיהן עם אביהן ותהרין
 שתיהן מאביהן ותלדנה בנים : ותקרא הבכירה את שם
 בנה מואב לאמר כי מאביה ילדתו הוא אבי מואב עד
 היום הזה : והצעירה קראה גם היא את בנה בן עמי הוא
 אבי בני עמון עד היום הזה : והיה אחרי כן ויסע לוש
 הוא ושתי בנותיו משם וישב בעבר הירדן עם שתי בנותיו
 ובניהן

ובניהן : ויגדלו בני לוש וילכו ויקחו להם נשים מארץ
 כנען וילדו להם בנים ויפרו וירבו מאד : והיה בעת
 ההיא ויסע אברהם מאלוני ממרא וילך ארץ פלשתים ויגר
 בגרר : בשנת חמש ועשרים שנה לשבת אברהם בארץ
 כנען היא שנת מאה שנה לחיי אברהם בא אברהם ארץ
 פלשתים גררה : והיה בכואם אל הארץ ויאמר אל שרה
 אשתו אמרי לי אחותי את לכל אשר ישאל אותך למען
 נוצל מרעת יושבי הארץ : והיה כשבת אברהם בארץ
 פלשתים ויראו עבדי אבימלך מלך פלשתים את שרה כי
 יפה היא מאד : וישאלו עליה לאברהם ויאמר אחותי היא :
 וילכו עבדי אבימלך ויהללו את שרה אל המלך לאמר
 בא איש מארץ כנען לגור בארץ ואחות לו יפה מאד :
 וישמע אבימלך את דברי כל עבדיו אשר הללו את שרה
 אליו וישלח אבימלך את שריו ויקחו את שרה ויביאוה
 למלך : ותבוא שרה בית אבימלך וירא המלך את שרה
 כי יפה היא ותיטב בעיניו מאד : ויגש אליה ויאמר לה
 מה הוא לך האישה אשר באת עמו אל ארצנו ותען שרה
 ותאמר אחי הוא ונבוא מארץ כנען לגור באשר מצאנו :
 ויאמר אבימלך אל שרה הנה ארצי לפניך כטוב בעיניך
 הושב את אחיך בארץ אך עלינו לנשאו ולגדלו על כל
 הארץ אחרי אשר הוא אחיך : וישלח אבימלך ויקרא
 אל אברהם ויבוא אברהם לפני המלך : ויאמר אבימלך
 אל אברהם הנה צויתי לכבדך בארץ כטוב בעיניך בעבור
 שרה אחותך ויצא אברהם מאת המלך ותצא אחריה
 משאת המלך : והיה לעת הערב טרם ישכב האדם והמלך
 יושב על כסאו ותפול תרדמה עליו וישכב על הכסא וירדם
 עד

ער הבקר ויחלום והנה מלאך יי בא אליו וחרבו שלופה
 בידו ויעמוד המלאך על אבימלך ויבקש להרגו בחרב :
 ויחרד אבימלך בחלום ויאמר אל המלאך מה חמאתי לך
 כי באת אלי להמיתני בחרבך : ויען המלאך ויאמר אל
 אבימלך הנך מת על האשה אשר הבאת אמש לביתך כי
 היא בעולת בעל אשת אברהם אשר בא לביתך : עתה
 השב אשת האיש ההוא כי אשתו היא ואם אינך משיב
 דע כי מות תמות אתה וכל אשר לך : ובלילה ההוא
 היתה צעקה גדולה בארץ פלשתים ויראו כל יושבי הארץ
 כצורת איש עומד וחרבו שלופה בידו ויך את כל יושבי
 הארץ בחרב הלך והכות אותם : וינגע מלאך יי את
 כל ארץ פלשתים בלילה ההוא ותהי בהם מהומה גדולה
 מאד בלילה ההוא ומחרתו : ויעצר להם כל רחם וכל
 מוצאם ותהי בם יד יי על דבר שרה אשת אברהם אשר
 לקח אבימלך : ויהי כבקר וישכם אבימלך ברעה ובבהלה
 ובחרדה גדולה וישלח ויקרא לכל עבדיו ויספר להם את
 חלומו וייראו האנשים מאד : ויען איש אחר הנצב על
 עבדי המלך ויאמר אל המלך אדני המלך השב האשה
 הזאת אל בעלה כי אישה הוא כן קרה גם כן לפרעה
 מלך מצרים בבוא האיש הזה מצרימה ויאמר על אשתו
 אחותי היא כי כן דרכו לעשות בכואו לגור בארץ אשר
 ילך שמה : וישלח פרעה ויקח את האשה הזאת לאשה
 ויבא יי עליו מכות נמרצות עד אשר השיבו את האשה
 אל אישה : ועתה אדני המלך הלא ידעת מה קרה אמש
 לכל הארץ כי היו במהומה גדולה מאד וכאב גדול וצעקה
 ונדע כי זה הוא על דבר האשה אשר לקחת : ועתה
 השב

השב את האשה הזאת אל אישה פן יקרה לנו כמקרה
 פרעה מלך מצרים ועבדיו ולא נמות : וימהר אבימלך
 ויקרא אל שרה ותבוא לפניו וישלח ויקרא גם לאברהם
 ויבא לפניו : ויאמר אבימלך אליהם מה המעשה הזה
 אשר עשיתם לי באמרכם אחים אתם ואקח את האשה
 הזאת לאשה : ויאמר אברהם כי אמרתי פן אמות על
 אשתי : ויקח אבימלך צאן ובקר ועבדים ושפחות ואלף
 כסף ויתן לאברהם וישב לו את שרה : ויאמר אבימלך
 לאברהם הנה כל הארץ לפניכם בטוב כעיניכם תשבו :
 ויצא אברהם ושרה אשתו מאת פני המלך בכבוד ויקר
 וישבו בארץ כנרר : וכל יושבי ארץ פלשתים ועבדי
 המלך עודם נכאבים מאד במכות המלאך אשר הכה
 בהם כל הלילה על דבר שרה :

אמר הצעיר בזה מובן במקומו כי אחר שהשיב לו שרה לקחתו ומנחה נתן
 לו למת הושר עוד להתפלל אברהם נעדרו שיתרפא וברי הוא שנתשכח
 אלא כי עדין כאב המכות שכבר הוכו מקודם עדין היו נכאבים וכדברי
 הספר דוק :

וישלח אבימלך אל אברהם לאמר התפלל נא בעד עבדיך
 אל יי אלהיך ויסר מעלינו את המות הזה : ויתפלל
 אברהם בעד אבימלך ובעד עבדיו וישמע יי את תפלת
 אברהם : וירפא יי את אבימלך ואת כל עבדיו : ויהי
 בעת ההיא מקץ ימים וארבעה חדשים לשבת אברהם
 בארץ פלשתים כנרר : ויפקוד אלהים את שרה ויזכרה
 יי ותהר ותלד לאברהם בן : ויקרא אברהם את שם בנו
 הנולד לו אשר ילדה לו שרה יצחק : וימל אברהם את
 יצחק בנו בן שמנת ימים כאשר צוה אלהים לאברהם
 לעשות

לעשות לזרעו אחריו : ואברהם בן מאת שנה ושרה אשתו
 בת תשעים שנה גהולד להם את יצחק : ויגדל הילד
 ויגמל ויעש אברהם משתה גדול כיום הגמל את יצחק :
 ויבואו שם ועבר וכל גדולי הארץ ואבימלך מלך פלשתים
 וכל עבדיו ופיכל שר צבאו לאכול ולשתות ולשמות
 במשתה אשר עשה אברהם כיום הגמל את יצחק בנו :
 וגם תרח אבני אברהם ונחור אחיו באו מחרן הם וכל
 אשר להם וישמחו מאד בשמעם כי הולד בן לשרה :
 ויבאו אל אברהם ויאכלו וישתו במשתה אשר עשה
 אברהם כיום הגמל יצחק : וישמחו תרח ונחור עם
 אברהם וישבו עמו בארץ פלשתים ימים רבים : בעת
 ההיא מת שרון בן רעו בשנה הראשונה ללדת יצחק בן
 אברהם : ויהיו כל ימי שרון מאתיים שנה ותשע ושלשים
 שנה וימת : וישמעאל בן אברהם גדל בימים ההם בן
 ארבע עשרה שנה היה בלדת שרה את יצחק לאברהם :
 ויהי אלהים את ישמעאל בן אברהם ויגדל וילמד קשת
 ויהי רובה קשת : ויהי בהיות יצחק בן אברהם בן חמש
 שנים וישב עם ישמעאל כפתח האהל : וירא ישמעאל
 את יצחק יושב לנגדו ויקח הקשת וימשוך בה ויתן אליה
 את החץ ויאמר להכות את יצחק : ותרא שרה את
 המעשה אשר בקש ישמעאל לעשות ליצחק בנה וירע
 בעיניה מאד על בנה : ותשלח ותקרא לאברהם ותאמר
 לו גרש האמה הזאת ואת בנה כי לא יירש בנה עם בני
 כי כזה וכזה בקש לעשות לו היום : וישמע אברהם
 בקול שרה וישכם בבקר ויקח שתיים עשרה ככרי לחם
 וחמת מים ויתן אל הגר וישלחה עם בנה : ותלך לה
 הגר

הגר עם בנה המדברה וישבו במדבר פארן עם יושבי
 המדבר ויהי ישמעאל רובה קשת וישב במדבר ימים
 רבים : וילכו אחרי כן הוא ואמו ארצה מצרימה וישבו
 שם ותקח הגר לבנה אישה ממצרים ושמה מדיסה : ותהר
 אשת ישמעאל ותלד לו ארבעה בנים ובת אחת : ויסע
 ישמעאל אחרי כן הוא ואמו ואשתו ובניו וכל אשר לו
 וילכו וישבו המדברה : ויעשו להם אהלים במדברות
 אשר ישבו בהן ויהיו נוסעים וחונים תמיד מדי חדש
 ומדי שנה : ויתן אלהים לישמעאל צאן ובקר ואהלים
 בעבור אברהם אביו ויפרוץ האיש מאד מאד במקנה :
 וישב ישמעאל במדברות באהלים נוסע וחונה ימים רבים
 לפני אברהם אביו לא ראה : ויהי מימים ויאמר אברהם
 אל שרה אשתו אלך לי ואראה את ישמעאל בני כי
 התאותי אליו לראותו כי לא ראיתיו זה ימים : וירכב
 אברהם על גמל אחד מגמליו וילך המדבר לבקש את
 ישמעאל בנו כי שמע כי הוא יושב באהל במדבר עם כל
 אשר לו : וילך אברהם המדברה ויגיע אל אהל ישמעאל
 בחצות היום : וישאל על ישמעאל וימצא את אשת
 ישמעאל יושבת באהל עם בניה וישמעאל אישה ואמו
 אין עמה : וישאל אברהם את אשת ישמעאל לאמר אנה
 פנה ישמעאל ותאמר הלך השרה לצוד ציד : ואברהם
 עודנו רוכב על הגמל ולא ירד מעליו ארצה כאשר
 נשבע לשרה אשתו אשר לא ירד מעל הגמל ארצה :
 ויאמר אברהם אל אשת ישמעאל בתי תני לי מעש מים
 ואשתה כי יגע ועיף אני מהדרך : ותען אשת ישמעאל
 ותאמר לאברהם אין לנו לא מים ולא לחם ותשב באהלה
 ולא

ולא הביטה אל אברהם ולא שאלה אותו מי הוא: אך
מכה את בניה באהל ותקללם ותקלל גם את ישמעאל
בעלה ותחרפהו: וישמע אברהם את כל דברי אשת
ישמעאל אל בניה ויחר לו מאד וירע בעיניו: ויקרא
אברהם אל האשה לצאת אליו מאהלה ותצא האשה
ותעמוד נגד אברהם ואברהם עורנו רוכב על הגמל:
דיאמר אברהם אל אשת ישמעאל בבוא ישמעאל אישך
הנה ודברת אליו כדברים האלה: בא הנה איש זקן מאד
מארץ פלשתים לבקש אותך וכזה וכזה מראהו ותארו
ולא שאלתיהו מי הוא: וירא כי אינך פה וידבר אלי
ויאמר בבוא ישמעאל אישך ואמרת אליו כה אמר האיש
ההוא בבואך הסיר את יתד האהל הזה אשר נתת פה
ושמת תחתיה יתד אחרת: ויכל אברהם לצות את
האשה ויפן וילך על הגמל וישב לדרכו: ויהי אחרי
כן ויבוא ישמעאל מצידו הוא ואמו וישב אל אהלו:
ותדבר אליו אשתו כדברים האלה בא הנה איש זקן מאד
מארץ פלשתים לבקש עליך וכזה וכזה מראהו ולא שאלתיהו
מי הוא וירא כי אינך הנה ויאמר אלי לאמר: בבוא
אישך הנה ואמרת אליו כה אמר האיש הזקן הסר את
יתד האהל אשר נתת פה ושמת תחתיה יתד אחרת:
וישמע ישמעאל את דברי אשתו וידע כי הוא אביו
ואשר לא כבדה אותו אשתו: ויבן ישמעאל את דברי
אביו אשר דבר אל אשתו וישמע ישמעאל בקול אביו
ויגרש ישמעאל את האשה והיא ותלך לה: וילך ישמעאל
אחרי כן ארצה כנען ויקח אשה אחרת ויביאה אל
דאהלו במקום אשר היה שם: ויהי מקץ שלש שנים
ויאמר

ויאמר אברהם אלך לי עוד ואראה את ישמעאל בני
ואבואה כי לא ראיתיהו זה ימים רבים: וירכב על גמלו
וילך המדבר ויגיע אל אהל ישמעאל בחצי היום: וישאל
על ישמעאל ותצא לו אשתו מן האהל ותאמר איננו פה
אדני כי הלך השדה לצוד ציד ולרעות את הגמלים: ותאמר
האשה אל אברהם סורה אדני אל האהל ואכלת פת לחם
כי עיפה נפשך מן הדרך: ויאמר אליה אברהם לא אשב
כי מהר אנכי ללכת לדרכי אך תני נא לי מעט מים
ושתיתי כי צמאתי: ותמהר האשה ותרץ ותבוא האהלה
ותוציא מים ולחם אל אברהם ותתן לפניו ותפצר בו מאד
לאכול ויאכל וישת ויישב לבו ויברך את ישמעאל בנו:
ויכל לאכול ויברך את יי ויאמר אל אשת ישמעאל בכא
ישמעאל ואמרת אליו כדברים האלה: בא הנה איש זקן
מאד מארץ פלשתים וכזה וכזה מראהו: ויאמר אלי בבוא
ישמעאל הנה ואמרת אליו כה אמר האיש הזקן היתד
ששמת פה באהל טובה מאד אל תסירנה מן האהל: ויכל
אברהם לצות את האשה וירכב וילך לו לדרכו ארץ
פלשתים: ויבוא ישמעאל אל אהלו ותצא אשתו לקראתו
בשמחה וטוב לבב: ותאמר אליו בא הנה איש אחד זקן
מארץ פלשתים וישאל עליך ואין: ואוציא לו לחם ומים
ויאכל וישת ויישב לבו וידבר אלי כדברים האלה: בבוא
ישמעאל אישך הנה ואמרת אליו יתד האהל אשר לך טובה
מאד אל תסירנה מן האהל: וידע ישמעאל כי הוא אביו
וכי כבדה אותו אשתו ויברך ישמעאל את יי: ויקם
בעת ההיא ישמעאל ויקח את אשתו ואת בניו ואת מקנהו
ואת כל אשר לו ויסע משם וילך ארץ פלשתים אל אביו:
ויספר

ספר הישר

ויספר אברהם לישמעאל בנו על אודות האשה הראשונה
אשר לקח ישמעאל כזאת וכזאת עשתה: וישב ישמעאל
ובניו עם אברהם ימים רבים בארץ: ואברהם ישב בארץ
פלשתים ימים רבים: וירבו הימים ויהיו עשרים ושש
שנים: ויהי אחרי כן וילך אברהם עם עבדיו וכל אשר
לו ויצאו מארץ פלשתים וירחיקו ממנה מאד ויבואו עד
קרוב לחברון וישבו שם: ויחפרו שם עבדי אברהם
בארות מים וישב שם אברהם וכל אשר לו על המים:
וישמעו עבדי אבימלך מלך פלשתים לאמר: חפרו עבדי
אברהם בארות מים בגבול הארץ ויבאו ויריבו עם עבדי
אברהם ויגזלו להם את הבאר הגדול אשר חפרו: וישמע
אבימלך מלך פלשתים את הדבר הזה ויבא הוא ופיכל
שר צבאו ועשרים מאנשיו אל אברהם: וידבר אבימלך
אל אברהם על אודות עבדיו ויוכיח אברהם את אבימלך
על אודות הבאר אשר גזלו עבדיו ממנו: ויאמר אבימלך
אל אברהם חי יי אשר ברא את כל הארץ לא שמעתי
את הדבר אשר עשו עבדי לעבדיך בלתי היום: ויקח
אברהם שבע כבשות ויתן לאבימלך לאמר קח נא מידי
בעבור תהיה לי לעדה כי חפרתי את הבאר הזה: ויקח
אבימלך את שבע כבשות הצאן אשר נתן לו אברהם וגם
צאן ובקר נתן לו הרכה וישבע אבימלך לאברהם על
אודות הבאר: על כן קרא לבאר ההוא באר שבע כי
שם נשבעו שניהם עליו: ויכרתו ברית שניהם בבאר
שבע ויקם אבימלך ופיכל שר צבאו וכל אנשיו וישבו
ארץ פלשתים: ואברהם וכל אשר לו ישבו להם בבאר
שבע ויהיו שם בארץ ההיא ימים רבים: וישע אברהם
אשל

פרשת וירא מח

אשל גדול בכאר שבע וישם לו שם ארבעה שערים לארבע
רוחות העולם וישע בו כרם: למען כאשר יבוא הלך
אל אברהם ובא לו משער אשר יהיה נגד דרכו וישב
שמה ואכל ושתה ושבע והלך לו: כי בית אברהם פתוח
תמיד לכל בני האדם לעוברים ולשבים אשר יבאו יום
יום לאכול ולשתות בבית אברהם תמיד: ויהי כל איש
רעב אשר יבוא בית אברהם ונתן לו אברהם לחם ואכל
ושתה ושבע: וכל הבא אל ביתו ערום יכסנו בכנדיס
כרצונו ונתן לו כסף וזהב והודיעו את יי אשר בראו
בארץ ככה יעשה אברהם כל הימים: וישבו אברהם ובניו
וכל אשר לו בכאר שבע ויאהל עד חברון: ונחור אחי
אברהם ואביו וכל אשר להם ישבו להם בחרן כי לא באו
עם אברהם ארצה כנען: ויולדו לנחור בנים בחרן אשר
ילדה לו מלכה בת הרן אחות שרה אשת אברהם: ואלה
שמות הילודים לו עוץ ובזו וקמואל וכשר וחזו: פלדש
וירלף ובתואל בנים שמנה אלה בני מלכה אשר ילדה
לנחור אחי אברהם: ותהי לנחור פילגש ושמה ראומה
ותלד גם היא לנחור טבח וגחם ותחש ומעכה בנים
ארבעה: ויהיו כל בני נחור אשר ילדו לו בנים שנים
עשר מלבד בנותיו ויולדו גם להם בנים בחרן: ויהי בני
עוץ בכור נחור אביחרף וגדין ומילום ודבורה אחותם:
ובני בזו ברכאל ונעמת ושוח ומרני:
אמר הכתוב כי זה הוא אביו של אליהו בן ברכאל הנזיר ממעטפת רס
שאנו לועזים די נינאש די אברהם:
ובני קמואל ארם ורחוב: ובני כשר אנמלך ומישר ובנון
ויפעי: ובני חזו פלדש ומיכי ועפר: ובני פלדש ערוך
ואמורם

ואמורם ומריד ומילוך : ובני ירלף מושן וכישן ומוצא :
 ובני בתואל שחר ולבן ורכקה אחותם אלה משפחות בני
 נחור אשר נולדו להם בחרן : וילך ארם בן קמואל ורחוב
 אחיו מהלאה חרנה וימצאו בקעה בארץ על נהר פרת :
 ויבנו שם עיר ויקראו את שם העיר בשם פתור בן ארם
 היא ארם נהרים עד היום הזה : ובני כשר הלכו גם
 הם לגור באשר ימצאו וילכו וימצאו בקעה מנגד לארץ
 שנער וישבו שם : ויבנו שם להם עיר ויקראו את שם
 העיר כשר כשם אביהם היא ארץ כשרים עד היום : וישבו
 הכשרים בארץ ההיא ויפרו וירבו מאד : ותרח אבי נחור
 ואבי אברהם הלך ויוסף וימח אשה אחרת לעת זקנתו
 ושמה פלילה : ותהר ותלד לו בן ויקרא את שמו צובא :
 ויחי תרח אחרי הולידו את צובא חמש ועשרים שנה :
 אמר העיר מכאן ראיה לטעם הנקרא זה הספר כן לפי שכל דבריו הם על
 הסדר כלל כפי דברי הסקדמה : דוק :

וימת תרח בשנה ההיא היא שנת חמש ושלושים שנה
 ללדת יצחק בן אברהם : ויהיו ימי תרח חמש שנים
 ומאתים שנה וימת ויקבר בחרן : וצובא בן תרח חי שלשים
 שנה ויולד את ארם ואת אכלוז ואת מריק : ותהיינה
 לארם בן צובא בן תרח שלש נשים ויולד שנים עשר
 בנים ושלוש בנות : ויתן יי לארם בן צובא עושר ונכסים
 ומקנה רב וכבד צאן ובקר ויפרוץ האיש מאד מאד :
 ויסע ארם בן צובא הוא ואחיו וכל ביתו מחרן וילכו
 לגור באשר ימצאו כי היה רכושם רב משבת בחרן ולא
 יכלו לשבת בחרן עם בני נחור אחיהם יחד : וילך ארם
 בן צובא ואחיו וימצאו בקעה מהלאה לארץ קדם וישבו
 שם

שם : ויבנו שם גם הם עיר ויקראו את שמה ארם כשם
 אחיהם הבכור היא ארם צובא עד היום הזה : ויצחק
 בן אברהם הולך וגדל בימים ההם וילמדוהו אברהם אביו
 את דרך יי לדעת את יי וייוי עמו : ויהי בהיות יצחק בן
 שלשים שנה ושבע שנים וישמעאל אחיו הולך ובא עמו
 באהל : ויתפאר ישמעאל על יצחק לאמר בן שלש עשרה
 שנה הייתי כאשר דבר יי אל אבי למול אותנו : ואעש
 את דבר יי אשר דבר אל אבי ואתן את נפשי אל יי ולא
 עברתי את דברו אשר צוה את אבי : ויען יצחק את
 ישמעאל לאמר למה תתפאר עלי בדבר הזה על מעט בשר
 מבשרך אשר צוך יי להסיר אותו מעליך : חי יי אלהי
 אברהם אבי כי אם יאמר יי לאבי קח נא את יצחק
 והעלהו לפני עולה לא מנעתי את נפשי כי אעשה את
 הדבר בשמחה : וישמע יי את הדבר אשר דבר יצחק אל
 ישמעאל וייטב בעיני יי ויאמר לנסות את אברהם בדבר
 הזה : ויהי היום ויבואו בני האלהים להתיצב על יי
 ויבא גם השטן בתוכם להתיצב על יי להשטין את בני
 האדם לפני יי : ויאמר יי אל השטן מאין תבוא ויען
 השטן את יי ויאמר משוט בארץ ומהתהלך בה : ויאמר
 יי אל השטן מה דברך אלי על כל בני הארץ ויען השטן
 את יי ויאמר כי ראיתי את כל בני הארץ אשר יעבדוך
 ויזכרוך בעת בקשם מלפניך דבר : והיה כאשר תתן
 להם את הדבר ההוא אשר יבקשו מלפניך ושבנו להם
 ועזבוך ולא יוסיפו לזכור אותך עוד : הראית את אברהם
 בן תרח אשר בתחלה לא היו לו בנים ויעבדך ויבנה אליך
 מזבחות

מזבחות ככל אשר ילך שם והקריב עליהן קרבנות ויקרא בשמך לכל בני הארץ תמיד : ועתה כאשר נולד לו יצחק בנו ויעזוב אותך ויעש משתה גדול לכל יושבי הארץ ואת יי שכח : כי מכל אשר עשה לא הקריב לפניך קרבן עולה או שלמים שור אחד או כשב או עז אחד מכל אשר שחט ביום הגמל את יצחק בנו : גם מיום אשר נולד בנו היום שלשים ושבע שנה לא בנה לפניך מזבח ולא הקריב אליך עליו קרבן כי ראה כי נתת לו אשר בקש מלפניך ויעזבך : ויאמר יי אל השמן השמת לבך אל עבדי אברהם כי אין כמוהו בארץ איש תם וישר לפני וירא אלהים וסר מרע : חי אני כי אם אמרתי לו הקריב נא את יצחק בנד לפני לעולה לא ימנעהו ממני ואף כי אומר אליו הקריב לפני עולה מן הצאן או מן הבקר : ויען השמן את יי ויאמר בי אדני דבר נא אל אברהם כדבר הזה אשר דברת אם לא יעבור וימיר את דבריך היום :

בעת ההיא היה דבר יי אל אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני ויאמר קח נא את בנד את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך לך אל ארץ המוריה והעלהו שם לעולה על אחד ההרים אשר יראה לך בו שם ענן וכבוד : ויאמר אברהם בלבו איך אעשה עד אשר אפריד את יצחק בני משרה אמו להעלותו לפני יי לעולה : ויבא אברהם האהלה וישב לפני שרה אשתו וידבר אליה כדברים האלה : כננו יצחק גדל ולא למד עבודת אלהיו זה ימים עתה אלך לי למחר ואביאנו אל שם ואל עבר בנו ושם ילמד את דרכי יי : כי ילמדוהו לדעת

לדעת את יי ולרעת כאשר יתפלל לפני יי בכל עת ויענהו ולרעת שם את דרך עבודת יי אלהיו : ותאמר שרה טוב דברת לכה אדני ועשה לו כאשר דברת : ואולם אל תרחיק את בני מעלי ולא ישב שם ימים רבים כי נפשי קשורה בנפשו מאד : ויאמר אברהם אל שרה בתי חלי נא את פני יי אלהינו אשר יעשה עמנו טובה : ותקח שרה את יצחק בנה וילן אתה כלילה ההוא ותשקהו ותחבקהו ותצוהו עד הבקר : ותאמר לו בני איך תוכל נפשי להפרד ממך ותשקהו ותחבקהו עוד ותבך עמו ותצוה את אברהם אביו עליו : ותאמר שרה לאברהם בי אדני השמר נא בבנד ושים את עינך עליו כי אין לי בן אחר ולא בת כי אם הוא : אל נא תעזבנו אם הרעיב האכילהו להם ואם הצמא השקהו מים ואל תניחהו ללכת כרגליו ולא לישב בשמש : וגם אל תעזבהו ללכת בדרך לבדו ולא תאנסהו מכל אשר ידבר ועשית לו ככל אשר יאמר אליך : ותבך שרה עוד בכי גדול אל יצחק כלילה ההוא ותצוהו עד הבקר : ויהי כבקר ותקח שרה בנד טוב ונאה מאד מן הבגדים אשר אתה בבית מאשר נתן לה אבימלך : ותלבש את יצחק בנה ותשם לו מצנפת על ראשו ותשם אבן יקרה על המצנפת : ותתן להם צדה לדרך ויצא וילכו יצחק ואברהם אביו וילכו עמהם מעבריהם לשלחם בדרך : ותצא גם שרה עמהם ותלך בדרך אתם לשלחם ויאמרו לה שובי לך האהלה : ותשמע שרה את דברי יצחק בנה ותבך בכי גדול ויבך גם אברהם אישה עמה : ויבך גם יצחק בנה עמם בכי גדול מאד וגם אשר הלכו לשלחם בכו בכי גדול עד מאד : ותחזק שרה ביצחק בנה ותאחזהו

ותאחזהו בין זרועותיה ותחבקהו ותשקהו ותוסף עוד
 לבכות עמו : ותאמר שרה מי יודע אם אראה אותך עוד
 בני מהיום הזה : ויבכו עוד בכי גדול ואברהם ושרה
 ויצחק וגם אשר הלכו עמהם בדרך לשלחם בכי גדול
 עמהם : ותשב לה אחרי כן שרה מעל יצחק בכניה רבה
 וישובו כל שפחותיה ועבדיה עמה האהלה ואברהם הלך
 עם יצחק בנו להעלותו עולה לפני יי כאשר צוהו : ויקח
 אברהם גם את שני נעריו עמו את ישמעאל בן הגר ואת
 אליעזר עבדו וילכו יחד עמהם : ויהי הם הולכים בדרך
 וידברו הנערים ביניהם כדברים האלה : ויאמר ישמעאל
 אל אליעזר הנה אברהם אבי הולך את יצחק להקריבו
 עולה ליי כאשר צוהו : והיה בשונו ונתן לי את כל
 אשר לו לרשתו אחריו כי אני בנו בכורו : ויען אליעזר
 את ישמעאל ויאמר אליו הלא אברהם גרש אותך ואת
 אמך וישבע לבלתי הוריש לך מכל אשר לו מאומה :
 ולמי יתן את כל אשר לו ואת כל חמדותיו הלא לעבדו
 הנאמן בביתו אשר עבדתיו יומם ולילה ואעש כל אשר
 יאמר אלי כי לי יוריש את כל אשר לו אחרי מותו :
 ויהי בלכת אברהם עם יצחק בנו בדרך ויבא השטן
 וירמה לאברהם כתואר איש זקן מאד ענו ושפל רוח מאד :
 ויגש אל אברהם ויאמר אליו הכסיל או בער אתה אשר
 אתה הולך לעשות הדבר הזה היום לבנך יחידך : כי
 נתן לך האלהים בן באחרית ימך לעת זקנתך ותלך
 ותשחטהו היום על לא חמס והאכרת את נפש בנך יחידך
 מן הארץ : הלא ידעת אם לא שמעת כי אין הדבר הזה
 מאת יי כי לא יעשה יי לאיש ברעה הזאת בארץ לאמר

לו לך שחוש את בנך : וישמע אברהם את הדבר הזה
 וידע כי דבר השטן הוא אשר בקש להתעותו מדרך יי :
 ולא אבה אברהם לשמוע בקול השטן ויגער בו אברהם
 וילך לו : וישב השטן ויבא אצל יצחק וירמה ליצחק
 כתואר איש בחור יפה תואר ויפה מראה מאד : ויגש
 אל יצחק ויאמר אליו הלא ידעת אם לא שמעת כי אביך
 הזקן והכסיל הזה מביאך לשחטך היום חנם : עתה בני
 לא תשמע אליו ולא תאכה לו כי הזקן הוא כסיל ולא
 תאכר את נפשך היקרה ואת תארך הנאה מן הארץ :
 וישמע יצחק את הדבר הזה ויאמר לאברהם אביו השמעת
 אבי את אשר דבר אלי האיש הזה כזה וכזה דבר : ויען
 אברהם את יצחק בנו ויאמר אליו השמר לך ממנו ואל
 תשמע אל דבריו ואל תאכה לו כי שטן הוא לנו להעבירנו
 ממצות אלהינו היום : ויגער אברהם עוד בשטן וילך
 לו השטן מעליהם : וירא כי לא יכול להם ויסתר לו
 מפניהם וילך ויעבור לפניהם אל הדרך ויהי להם כנחל
 גדול מלא מים על הדרך ויגיעו אברהם ויצחק ושני
 נעריו עד המקום ההוא ויראו נחל גדול ועצום מאד במים
 אדירים : ויבואו בתוך הנחל ויעברו בו והמים עוברים
 לרגליהם : וילכו כנחל ההוא הלך ושבוע ויגיעו המים
 עד צואריהם ויבהלו כלם יחד מהמים : ויהי הם עוברים
 כנחל ויכיר אברהם את המקום ההוא וידע כי אין שמה
 מים במקום ההוא : ויאמר אברהם אל יצחק בנו יודע
 אני המקום הזה אשר אין בו לא נחל ולא מים : עתה
 השטן הוא אשר יעשה לנו את כל אלה להעביר אותנו
 ממצות אלהינו היום הזה : ויגער אברהם בשטן ויאמר
 אליו

אליו יגער יי בכ השמן לך נא מעלינו כי במצות אלהינו
הלכנו : ויפחד השמן מקול אברהם וילך לו מעליהם :
וישב המקום ההוא ליבשה כאשר היה בתחלה וילך
אברהם ויצחק אל המקום אשר אמר לו האלהים : ויהי
ביום השלישי וישא אברהם את עיניו וירא את המקום
אשר אמר לו האלהים מרחוק : וירא עליו עמוד אש מן
הארץ ועד השמים וענן כבד על ההר וכבוד יי נראה בענן :
ויאמר אברהם אל יצחק בנו הראית בהר ההוא אשר
אנחנו רואים מרחוק את אשר אני רואה עליו : ויען
יצחק ויאמר אל אביו ראיתי והנה עמוד אש וענן וכבוד
יי נראה בענן עליו : וידע אברהם כי יצחק בנו נרצה
לעולה לפני יי : ויאמר אברהם אל אליעזר ואל ישמעאל
בנו הראיתם גם אתם את אשר ראינו בהר ההוא מרחוק :
ויענו ויאמרו לא ראינו דבר רק הר כהרי כל הארץ
ראינו וידע אברהם כי לא נרצה לפני יי ללכת עמהם :
ויאמר אליהם אברהם שבו לכם פה עם החמור ואני
ויצחק בני נלכה לנו עד ההר ההוא ונשתחוה שם לפני
יי ונשובה אליכם :

אמר הכעיר על נכון אמרו רז"ל עם הדומה לחמור כי אחר שלא ראו דבר
נמשלו כנהמות דוק :

וישבו שמה אליעזר וישמעאל במקום ההוא כאשר צום
אברהם : ואברהם עצים לעולה וישימם על יצחק בנו
ויקח את האש ואת המאכלת וילכו שניהם אל המקום
ההוא : ויהי בלכתם ויאמר יצחק אל אביו הנה אש ועצים
אתנו ואיה השה לפני יי לעולה : ויען אברהם את
יצחק בנו לאמר בני כך בחר יי להיות לו לעולה תמימה

תחת

תחת השה : ויאמר יצחק אל אביו כל אשר דבר אליך
יי אני אעשה בשמחה ובטוב לב : ויאמר אברהם עוד
אל יצחק בנו בני היש בלבך מחשבת דבר בזה או עצה
אשר איננה נכונה הגד נא לי בני אל תכחד ממני :
ויען יצחק את אברהם אביו ויאמר אליו חי יי אבי וחי
נפשך אם יש בלבי להימין ולהשמאיל על הדבר אשר דבר
אליך יי : וגם עצם מעצמי ובשר מבשרי לא זע ולא
גד מהדבר הזה וגם מחשבת כל דבר או עצה רעה אין
בלבי בדבר הזה כי אם לב שמח ושוב נפש אני בדבר יי
אך אמרתי ברוך יי אשר תפץ בי היום לעולה לפניו :
וישמח אברהם מאד בדברי יצחק וילכו ויבואו שניהם
אל המקום ההוא אשר דבר יי : וינש אברהם לבנות
את המזבח במקום ההוא ויהי אברהם בונה ויצחק יתן
בידו אבנים וחומר עד אשר כלו לבנות את המזבח :
ויקח אברהם את העצים ויערכם על המזבח ההוא אשר
בנה : ויקח את יצחק בנו ויאסרהו לשומו על העצים
אשר על המזבח לשחטו לעולה לפני יי : ויאמר יצחק
אל אביו אבי עקרני מאד וקשור אותי ואחר כך תשימני
על המזבח פן אשוב ואנוע ואנתק מחזקת המאכלת אשר
בבשרי ואחלל את קרבן העולה ויעש אברהם כן :
ויאמר עוד יצחק אל אביו אבי בעת אשר תשחטני
ותשרפני לעולה קח עמך הנשאר מעפרי והבאת לשרה
אמי ותאמר אליה זה ליצחק ריח : אך אל תדבר אליה
את הדבר הזה כשבתה לפני באר או במקום גבוה פן
תשליך את נפשה עלי ותמות : וישמע אברהם את
דברי יצחק וישא את קולו ויבך בדבר יצחק הדברים האלה
וירדו

וירדו דמעות אברהם על יצחק בנו וגם יצחק בכה מאד
 ויאמר אל אביו מהרה חושה אבי ועשה בי רצון יי
 אלהינו כאשר צוך ויהי לב אברהם ויצחק שמח בדבר
 הזה אשר צום יי אך עין כמר תבכה ולב שמח: ויעקוד
 אברהם את יצחק בנו וישם אותו על המזבח ממעל לעצים
 ויפשוט יצחק את צוארו לפני אביו על המזבח: וישלח
 אברהם את ידו לקחת את המאכלת לשחוט את בנו
 לעולה על המזבח: ויגשו מלאכי רחמים בעת ההיא
 לפני יי וידברו אליו בעבור יצחק לאמר: אנא יי מלך
 רחום וחנון אתה על כל אשר בראת בשמים ובארץ ואתה
 מחיה את כלם: תנה כופר ופדיון תחת יצחק עבדך
 וחון ורחם על אברהם ועל יצחק בנו אשר עשו את דברך
 היום: הראית יי אשר יצחק בן אברהם עבדך עקוד
 וקשור לזבח כבהמה עתה יהמו נא רחמיך יי עליהם:
 בעת ההיא נראה יי אל אברהם ויקרא אליו מן השמים
 ויאמר אליו אל תשלח ירך אל הנער ואל תעש לו מאומה
 כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה בעשותך את הדבר
 הזה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני: וישא אברהם
 את עיניו וירא והנה איל נאחז בסכך בקרניו הוא האיל
 אשר ברא יי אלהים בארץ ביום עשותו ארץ ושמים:
 וימן יי אלהים את הכבש מהיום ההוא והלאה להיותו
 תחת יצחק לעולה: והאיל ההוא הולך וקרב לפני אברהם
 ויאחז בו השמן ויסכך את קרניו בסכך לבלתי קרב אל
 אברהם למען אשר ישחט אברהם את בנו: וירא אברהם
 את האיל ההוא הולך וקרב לפניו והשמן יחדלנו: וילך
 אברהם ויקחהו ויביאהו לפני המזבח ויתר את יצחק בנו
 ממאסרו

ממאסרו וישם תחת בנו את האיל ההוא: וישחט אברהם את
 האיל על המזבח ויעלהו לעולה תחת יצחק בנו: וירא אברהם
 מדם האיל על המזבח ויקרא ויאמר זה תחת בני וזה
 יחשב היום כדם בני לפני יי: והיה כל הדבר אשר יעשה
 אברהם בכבש ההוא על המזבח וקרא ואמר זה תחת בני
 וזה יחשב היום לפני יי על בני: ויכל אברהם את כל
 העבודה על המזבח ותרצה העבודה לפניו ותחשב כי יצחק
 ויברך יי את אברהם ואת זרעו ביום ההוא: וילך השמן
 אל שרה וידמה אליה כתואר איש זקן שפל וענו מאד
 ואברהם עודנו מקריב העולה לפני יי: ויאמר אליה
 הלא ידעת את כל המעשה אשר עשה אברהם ליצחק
 בנך היום: כי לקח את יצחק ויבן מזבח וישחטהו ויקרב
 אותו על המזבח ויהי יצחק צועק ובוכה לפני אביו ואין
 מביט אליו ואין מרחם עליו: וידבר השמן את הרברים
 האלה עור לשרה פעמים וילך לו מלפניה: ותשמע שרה
 את כל דברי השמן ותחשוב כי איש זקן הוא מבני האדם
 אשר היה אצל בנה ויבא ויגד לה כדברים האלה: ותשא
 שרה את קולה ותבך ותצעק צעקה גדולה ומרה על בנה
 ותפל את נפשה לארץ ותזרוק עפר על ראשה: ותאמר
 בני יצחק בני מי יתן מותי אני תחתיו היום הזה: ותוסף
 עוד לבכות ותאמר צר לי עליך כי גדלתך וטפחתך
 ויהפך ששוני עליך לאבל: כי היתה תאותי אליך לצעקה
 ותפלה ער אשר ילדתך לתשעים שנה ועתה היית
 למאכלת ולאש היום הזה למנה: אך מתנחמת אנכי
 עליך בדבר יי בני כי מצות אלהיך עשית כי מי יוכל לעבור
 את דברי אלהינו אשר נפש כל חי בידו: צדיק אתה

יי אלהינו כי כל מעשיך טובים וישרים כי שמחה גם
 אני בדבריך אשר צוית אך עיני כמר תבכה ולב שמח:
 ותתן שרה את ראשה בחיק אחת משפחותיה אחרי כן
 ותדום כאבן: ותקם אחרי כן ותלך הלוך ושאלה ותלך
 עד חברון ותשאל את כל הולכי הדרך אשר תפגע בדרך
 ואין דובר אליה דבר לאמר מה נעשה בכנה: ותבא
 עם שפחותיה ועבדיה בקרית ארבע היא חברון ותשאל
 על בנה ותשב שמה ותשלח מעבדיה לבקש אנה הלכו
 אברהם ויצחק:
 אמר סלעיה בזה מונן מש"ל ותמת שרה בקרית ארבע וכו' וסרי היו יושבים
 בצל שבע אלף שלמה לבקשם גם במקום הסוף וסמס:
 וילכו לבקש אותם בית שם ועבר ולא מצאו ויבקשו בכל
 הארץ ואין: והנה השמן בא אל שרה בדמות איש ויבא
 ויעמוד לפניו ויאמר אליה שקר דברתי אליך כי לא שחט
 אברהם את יצחק בנו ולא מת: ויהי כשמעה הדבר
 ותשש ותשמת מאד מאד אל בנה ותצא נפשה משמחתה
 ותמת ותאסף אל עמה: ואברהם ככלותו את עבודתו
 וישב עם יצחק בנו אל נערו ויקומו וילכו יחדו בארה
 שבע אל ביתם: ויבקשו את שרה ולא מצאוה וישאלו
 עליה ויאמרו אליהם הלוך הלכה עד חברון לבקש אתכם
 אנה הלכתם כי כזה וכזה הוגר לה: וילכו אברהם
 ויצחק אליה חברונה וימצאוה כי מתה וישאו כלם את
 קולם ויבכו עליה בכי גדול: ויפול יצחק על פני אמו
 ויבך עליה ויאמר אמי אמי איך עזבתני ותלכי אנה ואנה
 ואיכה עזבתני: ויבכו אברהם ויצחק בכי גדול וכל עבדיהם
 בכו אתם אל שרה ויספדו עליה מספד גדול וכבר:
 פרשת

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים וכו'
 ותמת שרה וכו' ויקם אברהם מעל פני מתו
 לבקש קבר לקבור את שרה אשתו וילך וידבר אל בני
 חת יושבי הארץ לאמר: גר ותושב אנכי עמכם בארצכם
 תנו לי אחזת קבר בארצכם ואקברה את מתי מלפני:
 ויאמרו בני חת אל אברהם הנה הארץ לפניך במבחר הארץ
 קבור מתך כי לא ימנעך איש מקבור מתך: ויאמר אליהם
 אברהם אם יש את נפשכם בדבר הזה לכו ובקשו לי
 מעפרון בן צוחר לאמר: ויתן לי את מערת המכפלה
 אשר בקצה שדהו ואקנה אותה ממנו באשר חפץ כה:
 ועפרון יושב בתוך בני חת וילכו ויקראו אליו ויבא לפני
 אברהם: ויאמר עפרון אל אברהם הנה כל אשר תחפוץ
 לפניך אותו יעשה עכרך ויאמר אברהם לא כי קנה אקנה
 המערה והשרה אשר לך כמחיר לאחזת קבר עד עולם:
 ויען עפרון ויאמר הנה השרה והמערה לפניך את אשר
 תחפוץ תן: ויאמר אברהם כי בכסף מלא אקנה אותה
 מידך ומיד באי שער עירך ומיד זרעך עד עולם: וישמע
 עפרון וכל אחיו לדבר הזה וישקול אברהם לעפרון
 ארבע מאות שקל כסף ביד עפרון וביד כל אחיו: ויכתוב
 אברהם את הדבר הזה בספר ויחתום ויעד ארבעה עדים:
 ואלה שמות העדים אמיגל בן אבישוע החתי: אליחורף
 בן אשונש החוי: עברון בן אחירע הנררי: עקרילבן
 אבודיש הצידוני: ויקח אברהם את ספר המקנה וישימהו
 באוצרותיו: ואלה הדברים אשר כתב אברהם בספר
 לאמר: כי המערה והשרה קנה אברהם מאת עפרון
 החתי וזרעו ויוצאי עירו וזרעם עד עולם: לאברהם
 למקנה

למקנה ולזרעו וליוצאי יריכו לאחזת קבר עד עולם
ויחתום ויער עדים: ויקם השדה והמערה אשר בו וכל
המקום ההוא לאברהם ולזרעו אחריו מאת בני הת הנה
לפני ממרא בחברון אשר בארץ כנען: ואחרי כן קבר
אברהם את שרה אשתו במקום ההוא: ויהי המקום ההוא
וכל גבולו לאברהם ולזרעו לאחזת קבר: ויקבור אברהם
את שרה בכבוד כקבור את המלכים ותקבר בכנדים טובים
ויפיים עד מאד: ויהיו שם על מטתה שם בן נח ועבר
בנו ואבימלך וענר ואשכול וממרא וכל גדולי הארץ הולכים
אחרי המטה: ויהיו ימי שרה מאת שנה ועשרים ושבע
שנים ותמת: ויעש אברהם לשרה אשתו מספר גדול וכבד
מאד ויעש אבל שבעת ימים: וינחמו כל יושבי הארץ
את אברהם ואת יצחק בנו על שרה: ויעברו ימי בכיתה
וישלח אברהם את יצחק בנו וילך בית שם ועבר ללמוד
את דרכי יי ואת מוסרו וישב שם יצחק שלש שנים:
ויהי בעת ההיא ויקם אברהם וכל עבדיו וילכו וישבו
להם בארה שבע אל ביתם: וישב אברהם וכל עבדיו
בבאר שבע: ויהי לתקופת השנה וימת אבימלך מלך
פלשתים בשנה ההיא בן מאת שנה ושלוש ותשעים שנה
היה במותו: וילך אברהם עם אנשיו ארץ פלשתים
וינחמו את כל בית אבימלך וכל עבדיו ויפן וישב אל
ביתו: ויהי אחרי מות אבימלך ויקחו כל אנשי גרר
את בנמלך בנו והוא בן שנים עשרה שנה וימליכוהו
תחת אביו: ויסבו את שמו אבימלך כשם אביו כי כן
משפטם לעשות בגרר: וימלוך אבימלך תחת אבימלך
אביו וישב על כסאו:

אמר

אמר הכעיר בזה מוזן כי למה כשאמר יצחק על רבקה אחותי היא למה לא
זכר כי כן כבר עשה אברהם אביו לו לעצמו אלא כי הוא בנו:
וגם לוט בן הרן מת בימים ההם בשנת תשע ושלושים שנה
לחיי יצחק בן אברהם: ויהיו כל ימי לוט אשר חי מאת שנה
ושתיים וארבעים שנה וימת: ואלה בני לוט אשר יולדו לו
מכנותיו שם הכנור מואב ושם השני בן עמי: וילכו שני בני
לוט ויקחו להם נשים מארץ כנען ויולדו להם בנים: ויהיו
בני מואב ער ומעיון ותרסיון וקנוייל בנים ארבעה הם
אבות לבני מואב עד היום: וכני בן עמי גרים ועישון
ורבת וצלון ועינון ומיוב בנים ששה הם אבות לבני עמו
עד היום הזה: וילכו כל משפחות בני לוט לגור כאשר
ימצאו כי פרו ורבו מאד: וילכו ויבנו להם ערים בארץ
אשר ישבו שם ויקראו את שמות הערים אשר בנו על
שמותם: ונחור בן תרח אחי אברהם מת בימים ההם בשנת
ארבעים שנה לחיי יצחק: ויהיו כל ימי נחור מאת שנה
ושבעים ושתיים שנה וימת ויקבר בחרן: וישמע אברהם
כי מת אחיו ויתר לו מאד ויתאבל על אחיו ימים רבים:
אז קרא אברהם אל אליעזר עבדו הגדול הפקיד על ביתו
ויבא לפניו ויעמוד לפניו: ויאמר אליו אברהם הנה נא
זקנתי לא ירעתי יום מותי כי באתי בימים: עתה קום
לך ולקחת אשה לבני ממשפחתי ומבית אבי מחרן:
ואשביעך ביי אלהי השמים אשר לא תקח אשה לבני מן
המקום הזה ומן הארץ הזאת מכנות הכנעני אשר אנחנו
יושבים בקרבם: כי אם אל ארצו ואל מולדתי תלך ולקחת
לבני משם אשה: ויי אלהי השמים ואלהי הארץ אשר לקחני
מבית אבי ויביאני אל המקום הזה: ויאמר אלי לזרעך
אתן

אתן את הארץ הזאת לרשתה עד עולם הוא ישלח מלאכו לפניך והצליח דרכך ולקחת אשה לבני ממשפחתי ומבית אבי : ויען העבד את אברהם אדניו ויאמר הנה אנכי בא אל מולדתך ואל בית אביך ולקחתי לבניך משם אשה : והיה אם לא תאבה האשה ללכת אחרי אל הארץ הזאת ההשב אשיב את בניך אל ארץ מולדתך : ויאמר אליו אברהם השמר לך פן תשיב את בני שמה : כי יי אשר התהלכתי לפניו הוא ישלח מלאכו לפניך והצליח דרכך : ויעש אליעזר כאשר צוה אותו אברהם וישבע אליעזר לאברהם אדניו על הדבר הזה : ויקם אליעזר ויקח עשרה גמלים מגמלי אדניו ועשרה אנשים מעבדי אדניו עמו : ויקומו וילכו חרנה עיר נחור ותרח לקחת אשה ליצחק בן אברהם משם : ויהי בלכתם וישלח אברהם בית שם ועבר ויביאו משם את יצחק בנו :

אמר הכעיר אפסר כי זהו שאמר הכתוב ויצחק בא מצוא וכו' שר"ל שצא מבית שם ועבר אל צאר שבע :

ויבא יצחק בית אביו בארה שבע ואליעזר ואנשיו באו חרנה וישבו מחוץ לעיר לפני המימה ויברך את הגמלים על המים וישבו שם : ויתפלל אליעזר עבד אברהם ויאמר אלהי אדני אברהם הקרה נא לפני היום טוב ועשה חסד עם אדני אשר תכין היום אשה לבן אדני ממשפחתי : וישמע יי בקול אליעזר בעבור אברהם עברו : ויקר מקרהו בית בתואל בן מלכה אשת נחור אחי אברהם ויבא אליעזר אל ביתם : ויספר להם אליעזר את כל אודותיו וכי הוא עבד אברהם וישמחו עליו מאד מאד : ויברכו

ויברכו כלם את יי אשר עשה את הדבר הזה ויתנו לו את רבקה בת בתואל ליצחק לאשה : והנערה טובת מראה מאד בתולה ואיש לא ידעה בת (ארבע) עשרה שנה אמר אלעזר מארי אהרן עיסקי ככה כן כמו צסדר עולם רצא שרצקס היתה בת ארבע עשרה שנה כשלקחה יצחק אבינו וראוי לסמוך עליו כי חשנון השנים מכריחו

היתה רבקה בימים ההם ויעשו בתואל ולבן ושחר ובניו ומשתה בלילה ההוא ויבואו אליעזר ואנשיו ויאכלו וישתו וישמחו שם בלילה ההוא : ויקם אליעזר בבקר הוא והאנשים אשר אתו ויקראו אל כל בית בתואל לאמר שלחוני ואלכה לאדני ויקומו וישלחו את רבקה ואת דבורה בת עויץ מינקתה ויתנו לה כסף וזהב ועבדים ושפחות ויברכו אותה : וישלחו את אליעזר עבד אברהם ואת אנשיו ויקח העבד את רבקה וילך וישב ארצה כנען אל אדניו : ויקח יצחק את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה ויביאה האהלה : ויצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה בת בתואל דודו לאשה : ויהי בעת ההיא וילך אברהם ויוסף ויקח אשה אחרת לעת זקנתו ושמה קטורה מארץ כנען : א"ה לפי זה צא על נכון מלת ויוסף כי אשה אחרת היא אשר הוסיף על כנר שאר"ל שכלך יצחק וסניאס לו ואפשר כי על שתיקן קאמר כפלגשים דוק : ותלד לו זמרן ויקשן ומרן ומדין וישבק ושוח בני ששה : ויהיו בני זמרן אביהן ומוליך ומריח : ובני יקשן שבא ודרן : ובני דרן אמידע ויוב ונוחי ואלישע ונותח : ובני מדין עיפה ועפר וחנוך ובידע ודועה : ובני ישבק מכירי ובידוע וסתור : ובני שוח בלדד וחמודד מושן ומיכז : אמר הכעיר אפסר כי זה הוא בלדד השוחי :

כל אלה משפחות בני קטורה הנענית אשר ילדה
לאברהם העברי : וישלה אברהם את כל אלה ויתן
להם מתנות וילכו מעל יצחק בנו לגור כאשר ימצאו :
וילכו כל אלה הר הקדם ויבטלהם שש ערים וישבו
בהם עד היום הזה : אך בני שבא ודרן ובני
יקשן עם בניהם לא ישבו עם אחיהם בעריהם והיו
נוסעים וחונים בארצות ומדברות עד היום הזה : ובני
מדין בן אברהם הלכו מזרחה לארץ כוש וימצאו שם
בקעה גדולה בארץ הקדם : ויבנו שם עיר וישבו
בה היא ארץ מדין עד היום : וישב מדין בעירו
אשר כנה הוא וחמשת בניו וכל אשר לו : ואלה שמות
בני מדין לשמותם בעריהם עיפה ועפר וחנוך ואבידע
ואלדעה : והיו בני עיפה מיחה ומושר ואוי וצלוע : ובני
עפר עפרון וצור ואלירון ומידון : ובני חנוך רעואל
ורקם ועזי ואליושב וחלד : ובני בירע חור ומולר וקרזיל
ומלחי : ובני דועה יכיר ורבע ומלחום ונבל : אלה
משפחות המדינים למשפחותם ואחר נפוצו משפחות מדין
בארץ מדין : ואלה תולדות ישמעאל בן אברהם אשר
ילדה הנר המצרית שפחת שרה לאברהם ויקח ישמעאל
אשה מארץ מצרים ושמה ריבה היא מריבה : ותלד ריבה
לישמעאל את נביות ואת קדר ואת ארבל ואת מבשם
ואת בשמת אחותם ויגרש ישמעאל את אשתו את ריבה ותלך
מאתו ותשב מצרימה בית אביה כי היתה רעה מאד בעיני
ישמעאל ובעיני אברהם אביו : ויקח ישמעאל את בניו
ויקם וילך ארצה כנען אל אברהם אביו וישב שם : ואחר
לקח ישמעאל אשה מארץ כנען ושמה מלכית : ותלד
לו

לו את משמע ואת דומה ואת משא : ואת חדר ואת
תימא ואת ישור ואת נפיש ואת קדמה : אלה הם בני ישמעאל
ואלה שמותם שנים עשר נשיאים לאומותם ואחר נפוצו
משפחות ישמעאל : ויקח ישמעאל את בניו ואת כל
רכושו אשר רכש ואת נפשות ביתו ואת כל אשר לו
וילכו לגור כאשר ימצאו : וילכו וישכנו אצל מדבר פארן
ויהי מושבם מחוילה עד שור אשר על פני מצרים בואכה
אשורה : וישב ישמעאל ובניו בארץ ההיא ויולדו להם
בנים ויפרו וירבו מאד : ואלה שמות בני נביות בכור
ישמעאל מיעוד וסועד ומעיון ובני קדר עליון וקצם וחמד
ועלי :

אמר הכעיר עוד כיום בני ישמעאל שמותם כמו קצת הנזכר פה קצם וחמד
ועלי חמודה ועבדיה אפסר כי הוא הנק' עבד אלה ר"ל עבד האלקים והוא
עבד יי וכן עבד מלך קצם ומחמד נזר ומנזור סעיד ויעיש וכליפה :
ובני ארבל חמוד ויובין : ובני מבשם עבדיה ועבד
מלך ויעוש אלה משפחות בני ריבה אשת ישמעאל : והיו
בני משמע בן ישמעאל שמוע וזכריון ועובד : ובני דומה
קצם ועלי ומחמד ועמאר : ובני משא מלון ומולה ועבד
אדון : ובני חדר נאצר ומינצאר ועבד מלך : ובני תימא
סעיד וסעדון ויכול : ובני ישור מריק ויעיש ועלוי ופחית :
ובני נפיש עבד חמיר ואביוסף ומיר : ובני קדמה כליף
ותחתי ועמיר אלה היו בני מלכית אשת ישמעאל
למשפחותם : כל אלה משפחות ישמעאל לתולדותם וישבו
להם בארצות אשר בנו להם עד היום : ורבקה בת
בתואל אשת יצחק בן אברהם עקרה בימים ההם אין לה
ולד : וישב יצחק את אברהם אביו ארצה כנען והיה

י י את יצחק ואת אברהם אביו : וארפכשד בן שם בן
נח מת בימים ההם בשנת ארבעים ושמונה שנה לחיי
יצחק : ויהיו כל ימי ארפכשד אשר חי ארבע מאות
שנה ושלושים ושמונה שנה וימת :

פרשת תולדות יצחק

ויהי בשנת תשע וחמשים שנה לחיי יצחק בן אברהם
ורבקה אשתו עורנה עקרה בימים ההם : ותאמר
רבקה אל יצחק הלא שמעתי אדוני כי גס שרה אמך היתה
עקרה בימיה עד אשר התפלל עליה ארני אברהם אביך
ותהר לו : עתה עמוד והתפלל אל האלהים גם אתה
וישמע את תפלתך ויזכור אותנו למען חסדיו : ויען
יצחק את רבקה אשתו לאמר כבר התפלל עלי אברהם
אבי אל אלהינו להרבות זרעי עתה ממך היה העקרות
הזה אלינו : ותאמר לו רבקה אך עתה קום והתפלל
עלי גם אתה וישמע יי את תפלתך ונתן לי בנים : וישמע
יצחק אל דברי אשתו ויקומו וילכו יצחק ורבקה ארץ
המוריה להתפלל שם ולדרוש שם את יי : ויבואו עד
המקום ההוא ויעמוד יצחק ויתפלל לנוכח אשתו אל יי
כי עקרה היא :

אמ' הצעיר ולכ"א הכתוב ויעתר לו כי הוא לבד המתפלל ודלא כמאן דאמר
לו ולא לס :

ויאמר יצחק יי אלהי השמים והארץ אשר טובך וחסדך
מלאו כל הארץ : אתה אשר לקחת את אבי מבית אביו
ומארץ מולדתו ותביאהו אל הארץ הזאת ותאמר לו לך
ולזרעך

ולזרעך אתן את הארץ : ותבטיח אותו ותאמר לו ארבה
את זרעך כככבי השמים וכחול הים עתה יאמנו דבריך
אשר דברת אל אבי : כי אתה יי אלהינו עינינו עליך
לתת לנו זרע אנשים כאשר הבטחתנו כי אתה אלהינו
ועליך עינינו : וישמע יי אל תפלת יצחק בן אברהם ויעתר
לו יי ותהר רבקה אשתו : ויהי כשבעת חדשים ויתרוצצו
הבנים בקרבה ויצר לה מאד מאד ותקץ מפניהם : ותאמר
אל כל הנשים אשר היו אתה בארץ הנהיה לכם כדבר
הזה אשר נעשה לי ויאמרו אליה לא : ותאמר אליהן
למה זה אנכי היה לי הדבר הזה מכל הנשים אשר היו
בכל הארץ : ותלך ארץ המוריה לדרוש את יי על הדבר
הזה : ותלך אל שם ואל עבר בנו לשאול ולדרוש אותם
על הדבר הזה ולבקש עליה מלפני יי בדבר הזה : ותשאל
גם את אברהם לבקש ולדרוש את יי על כל הדבר אשר
קרה לה : וידרשו כלם את יי על הדבר הזה וישיבו
אליה דבר מאת יי ויאמרו אליה שני ילדים בכטנך ושני
לאמים יקומו מהם ולאום מלאום יאמץ ורב יעבוד
צעיר : וימלאו ימיה ללדת ותכרע והנה תאומים בכטנה
כאשר דבר אליה יי : ויצא הראשון אדמוני כלו כאדרת שער
ויקראו כל הארץ שמו עשו לאמר כי שלם זה מהבטן :
ואחרי כן יצא אחיו ותאחו ידו בעקב עשו על כן קרא
שמו יעקב : ויהי יצחק בן אברהם בן ששים שנה בלדת
אותם : ויגדלו הנערים עד חמש עשרה שנה ויבאו
באנשים : ויהי עשו איש מחשבות ומרמות ויודע לצוד
ציד בשדה : ויעקב היה איש תם וחכם יושב אהלים
ורועה צאן ולומד מוסר יי ומצות אביו ואמו : ויגר יצחק עם
בניו

בניו וביתו עם אברהם אביו בארץ כנען כאשר צוה אותם
אלהים : וישמעאל בן אברהם ובניו וכל אשר להם
הלכו לארץ החוילה וישבו שם : וגם כל בני הפילגשים
אשר לאברהם הלכו כאשר יגורו אל ארץ הקדם כי
שלחם אברהם מעל יצחק בנו ויתן להם מתנות וילכו
להם : ויתן אברהם את כל אשר לו אל יצחק בנו וגם
את כל חמדותיו נתן לו : ויצוהו לאמר הלא ידעת
וכי שמעת כי יי הוא האלהים בשמים ובארץ ואין עוד
מלכדו : והוא אשר לקחני מבית אבי וממולדתי ויצילני
מאור כשדים ומעצת רשעים כי בטחתי בו : ויביאני אל
המקום הזה ויתן לי את כל חמדת הארץ הזאת לא
חסרתי דבר : ויבטיחני ויאמר לי לזרעך אתן את כל הארץ
הזאת והמה יירשנה בשמרם את מצותי ואת חקותי ואת
תורותי ואת משפטי אשר צויתי אותך ואשר אצוה אותם :
ועתה בני שמע בקולי ושמור את מצות יי אלהיך אשר
צויתי אותך לא תסור מן הדרך הישר ימין ושמאל
למען ייטב לך ולבניך אחריך עד עולם : וזכור את
נפלאות יי וחסדיו אשר עשה עמנו ואשר הצילנו מכף
אויבינו ויפילם יי אלהינו בידנו : ועתה כל אשר צויתך
תשמור וממצות אלהיך לא תסור ולא תעבור אחר זולתך
למען ייטב לך ולזרעך אחריך : ולמדת את בניך ואת
זרעך את מוסר יי ואת מצותיו והוריתם הדרך הישרה
אשר ילכו בה למען ייטב להם עד עולם : ויען יצחק
את אביו ויאמר אליו אשר צוה אדני אעשה וממצות
יי אלהי לא אסור ככל אשר צויתני אשמור : ויברך
אברהם את יצחק בנו ואת בניו וילמד אברהם את יעקב
מוסר

מוסר יי ודרכיו : ויהי בעת ההיא וימת אברהם בשנת
חמש עשרה שנה לחייו יעקב ועשו בני יצחק : ויהיו כל
ימי אברהם שבעים וחמש שנים ומאת שנה : וימת
ויאסף אל עמיו בשיבה טובה זקן ושעו ימים ויקברו
אותו יצחק וישמעאל בניו : ויהי כאשר שמעו כל יושבי ארץ
כנען כי מת אברהם ויבאו כלם עם מלכיהם ושריהם
וכל אנשיהם לקבור את אברהם : ויבאו כל יושבי ארץ
חרן וכל משפחות בית אברהם וכל השרים והגדולים וכל
בני הפילגשים אשר לאברהם כי שמעו כי מת אברהם
ויגמלו חסד לאברהם וינחמו כלם את יצחק בנו ויקברו
את אברהם במערה אשר קנה מאת עפרון החתי ובניו
לאחות קבר : ויבכו כל יושבי כנען וכל יודעי אברהם
את אברהם שנה תמימה ויספרו עליו אנשים ונשים :
וגם כל הילדים הקטנים וכל יושבי הארץ בכו כלם על
אברהם כי היה אברהם טוב עם כלם וכי היה ישר עם
אלהים ועם אנשים : ולא קם עוד ירא אלהים כאברהם
אשר ירא את אלהים מנעוריו ויעבור את יי וילך בכל
דרכיו מעורו קטן כל ימי חייו עד יום מותו : ויהי יי
עמו ויצילהו מעצת נמרוד ואנשיו וילחם עם ארבעה
מלכי עילם וינצחם : ויקרב את כל בני הארץ לעבדות
האלהים וילמד את דרכי יי לכל בני הארץ ויודיעם את
יי : ויעש אשל וישע בו כרם ויערוך לחם באהל תמיד
לכל באי הארץ לאכול ולשתות ולשבוע בכיתו : ויצל
יי את כל הארץ בעבור אברהם ויושיעם יי מחרון אפו
אשר חרה אפו עליהם בימים ההם : ויהי
אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו ואת בניו
ויהי

ויהי יי עם יצחק כאשר היה עם אברהם אביו : כי שמר
יצחק את כל מצות יי כאשר צוהו אברהם אביו לא נטה
מן הדרך הישר אשר צוהו אביו ימין ושמאל : וילך
עשו בעת ההיא אחרי מות אברהם לצוד ציד בשדה
כפעם בפעם להביא : ונמרוד מלך בבל הוא אמרפל הלך
כפעם בפעם עם גבוריו לצוד ציד גם הוא בשדה ולהתהלך
לרוח היום עם אנשיו : ויהי נמרוד עוין את עשו כל
הימים כי נפלה קנאה בלב נמרוד אל עשו כל הימים :
ויהי ביום ההוא וילך עשו לצוד בשדה וימצא את נמרוד
מתהלך במדבר עם שני אנשיו : וכל גבוריו ואנשיו היו
עמו במדבר אך רחקו ממנו וילכו מעליו הנה והנה לצוד :
ויתחבא עשו אל נמרוד ויארוב לו במדבר ונמרוד
והאנשים אשר אתו לא ידעו : ויתהלך נמרוד ואנשיו
בשדה לרוח היום כפעם בפעם ולדעת איפה אנשיו צודים
בשדה : ויבא נמרוד ושני האנשים אשר היו אתו עד
המקום אשר עשו שם : ויקם עליו עשו פתאום מהמארב
אשר ארב לו שם וישלוף חרבו וימהר וירץ אל נמרוד
ויכרות את ראשו מעליו : וילחם עשו עם שני האנשים
אשר היו עם נמרוד מלחמה רבה ויצעקו עליו ויפן עשו
אליהם ויכם וימיתם כחרבו : וישמעו כל גבורי נמרוד
אשר הלכו מאתו המדברה את קול הצעקה מרחוק ויכירו
את קול שני האנשים ההם : וירוצו לדעת מה זה ועל
מה זה וימצאו את מלכם ושני אנשיו אשר עמו נופלים
מתים במדבר : ויהי כאשר ראה עשו את כל גבורי
נמרוד באים מרחוק וינס ויברח וימלט : ויקח עשו את
בני נמרוד החמורות אשר לנמרוד אשר הורישו אביו
אשר

אשר בהם נבר נמרוד על כל הארץ וירץ בהם עשו ויתביאם
בביתו : ויקח עשו את הבגדים ההם וירץ העירה מפני
אנשי נמרוד ויבא בית אביו עיף ויגע מפני הפחד והקצר
מאד נפשו למות ויצר לו מאד : וירא עשו כי קצרה
נפשו למות וכי צר לו ויגש אל יעקב אחיו וישב לפניו :
אמר הצעיר בזה מונן מש"ה הכה אנכי הולך למות כי ממס נתיירא אז מן
קמו' ולמס מכר את נכרותו אלא כי נתיירא פן יסרג נאצת מיחת נמרוד
אז פן יארצו לו בצדק אובי נמרוד וימיתוהו בלכתו לצוד ליד ולכ"א סנה
אנכי הולך למות ולמס זה לי בכורה דוק וכן מש"ה כי עיף אנכי כי אוחו
עייפות נאס לו מהמלחמה שעשה והרג שלש אנשים ונא לביתו גם ובורח
ויאמר אל יעקב אחיו הנה אנכי הולך למות היום הזה ולמה
זה לי בכורה ויתחכם יעקב אל עשו בדבר הזה וימכור
את בכורתו ליעקב כי מיי היתה לו : וגם חלק עשו
אשר לו במערת שדה המכפלה אשר קנה אברהם מאת בני
חת לאחות קבר מכר עשו ליעקב ויקנה יעקב את כל
אלה מאת עשו אחיו במחיר :

א"ה הואיל ולא נזכר פה הלחם וכנזיד נראה כי לא היתה המכירה נכס
ולפי זה אפי שפיר מש"ה ויעקב נתן לעזו לחס וכו' אחר שכבר זכר גמר
המכירה דוק . ולכ"א נתן ר"ל מתנת חנם לא מחיר הכורה כי לא
יעבור על אל תונו איש את אחיו שגם כן השכל יחייבנו ודוק :
ויכתוב יעקב את כל אלה בספר ויעד עדים על זה
ויחתום ויהי הספר ביד יעקב : ונמרוד בן כוש כאשר מת
וישאו אותו אנשיו ויביאוהו בבלה ויקברוהו בעירו :
ויהיו כל ימי נמרוד אשר חי חמש עשרה שנה ומאתים
שנה וימת : והימים אשר מלך נמרוד על כל אנשי הארץ
חמש ושמונים שנה ומאת שנה : וימת נמרוד בחרב עשו
בחרפה

בחרפה ובוז וימיתו זרע אברהם כאשר ראה בחלומו:
ויהי כאשר מת נמרוד ותחלק מלכותו לחלקים רבים:
ויוסבו כל ממשלות נמרוד לכל מלכי הארץ ויקחום
אחרי מות נמרוד ויהיו כל אנשי בית נמרוד עבדים
לכל מלכי הארץ ימים רבים: ויהי בימים ההם אחרי
מות אברהם ויביא יי על הארץ בשנה ההיא רעב גדול
וכבד: ויהי בהיות הרעב בארץ כנען ויקם יצחק לרדת
מצרימה מפני הרעב כאשר עשה אברהם אביו: וירא
יי אל יצחק בלילה ההוא ויאמר אליו אל תרד מצרימה
קום לך גררה אל אבימלך מלך פלשתים ושב שם עד
תם הרעב: ויקם יצחק וילך גררה כאשר צוה אותו יי
וישב שם יצחק שנה תמימה: ויהי כבוא יצחק גררה
ויראו אנשי הארץ את רבקה אשתו כי טובת מראה
היא: וישאלו כל אנשי גרר את יצחק לאשתו ויאמר
אחותי היא כי ירא לאמר אשתו פן יהרגוהו עליה אנשי
הארץ: וילכו שרי אבימלך ויהללו את האשה אל אבימלך
ולא ענה אותם אבימלך דבר ולא שת לבו אל דבריהם:
אך שמע כי הגידו לו כי אמר האיש אחותי היא וידע
המלך את הדבר הזה בלבו ויהי מקץ שלשה חדשים
לשבת יצחק בארץ וישקף אבימלך בעד החלון וירא והנה
יצחק מצחק את רבקה אשתו: כי ישב יצחק בבית המלך
ההיצונה ותהי בית יצחק נגד בית המלך:

והיה כל ימי נלטעתי על זה הפסוק במקומו כי היאך יוכרח שבעבור
ששקף בעד החלון שיראה יצחק מלחך את רבקה אשתו ועוד היאך אפשר
שיצחק יצחק עם אשתו לעין כל כי גנות גדול הוא אלא כי להיותו נבית
המלך החיונה וצית נגד בית און מן המימה שיראה כן והוא יושב בתוך
הבית

בצית . ואפשר כי החלון ההוא כמנכג שיס חלון קטן צין צית לצית נכותל
המלך ומשם ראה כן נבשקיפו סס:

ויאמר המלך אל יצחק מה הדבר הזה אשר עשית לנו
באמרך על אשתך אחותי היא: כמעט שכב אחד העם
מגדוליהם את אשתך והבאת עלינו אשם: ויאמר יצחק
אל אבימלך כי יראתי פן אמות על אשתי על כן אמרתי
אחותי היא: בעת ההיא צוה אבימלך לכל שריו
וגדוליו ויקחו את יצחק ואת רבקה אשתו ויביאום לפני
המלך: ויצו המלך וילבישו את שניהם לבוש מלכות
וירכיבום ברחוב העיר ויקראו לפניהם ככל הארץ לאמר
זה האיש וזאת אשתו כל הנוגע באיש הזה ובאשתו מות
יומת: וישב יצחק ואשתו בית המלך ויהי יי את יצחק
וילך הלך וגדול לא חסר דבר: ויתן יי את יצחק לחן
בעיני אבימלך ובעיני כל עבדיו ויעש אבימלך עם יצחק
טובה: כי זכר אבימלך את השבועה ואת הברית אשר
היה בין אביו ובין אברהם ויאמר אבימלך אל יצחק
הנה כל הארץ לפניך בטוב בעיניך שב עד אשר תשוב אל
ארצך ויתן אבימלך ביד יצחק שדות וכרמים ומיטב ארץ
גרר לזרוע ולקצור ולאכול את פרי האדמה עד אשר
יכלו ימי הרעב: ויזרע יצחק בארץ ההיא וימצא בשנה
ההיא מאה שערים ויברכהו יי: ויגדל האיש ויהי לו
מקנה צאן ומקנה בקר ועבודה רבה: ויהי כאשר כלו
ימי הרעב וירא יי אל יצחק ויאמר אליו קום צא מן
המקום הזה ושוב אל ארצך ארצה כנען ויקם יצחק וישב
חברונה אשר בארץ כנען הוא וכל אשר לו כאשר צוהו
יי: ויהי אחרי כן וימת שלח בן ארפכשד בשנה ההיא

היא שנת שמנה עשרה לחיי יעקב ועשו : ויהי כל ימי
 שלח אשר חי שלש ושלשים שנה וארבע מאות שנה וימת :
 בעת ההיא שלח יצחק את יעקב בנו הקטן בית שם ועבר
 ללמוד את מוסר יי ואת תורתו לדעת את יי : וילך
 יעקב בית שם ועבר וילמוד את מוסר יי ואת תורתו
 וישב יעקב בבית שם ועבר שלשים ושתים שנה ועשו אחיו
 לא הדרך כי לא אבה ללכת וישב בבית אביו ארצה כנען :
 ויהי עשו הולך השרה כל הימים לצוד ציד להביא ככה
 יעשה עשו כל הימים : ועשו היה איש מחשבות ומרמות
 וצודה את לב כל האדם וגונב את דעתם ויהי עשו איש
 נבון חיל בשדה : ויהי מימים וילך עשו אל ארץ שעיר
 לצוד כפעם כפעם וילך ויבא עד שדה שעיר הוא שדה
 אדום : וישב שם בארץ שעיר לצוד בשדה ימים וארבעה
 חדשים : וירא שם עשו בארץ שעיר בת איש כנעני ושמה
 יהודית בת בארי בן עפר ממשפחת חת בן כנען : ויקחה
 עשו לאשה ויבא אליה בן ארבעים שנה היה עשו בקחתו
 אותה ויביאה חברונה ארץ מגורי אביו וישב שם : ויהי
 בימים ההם בשנת מאה ועשר שנים לחיי יצחק היא שנת
 חמשים שנה לחיי יעקב : בעת ההיא מת שם בן נח בשנה
 ההיא בן שש מאות שנה היה שם במותו : ויהי כאשר
 מת שם וישב יעקב אל אביו חברונה אשר בארץ כנען :
 ובשנת חמשים ושש שנים לחיי יעקב באו אנשים מחרן
 ויגידו לרבקה על אורות לבן בן בתואל אחיה : כי
 אשת לבן היתה עקרה בימים ההם ולא ילדה וגם כל
 אמהותיו לא ילדו לו : ויזכור יי את עדינה אשת לבן
 אחרי כן ותהר ותלד שתי בנות תאומות ויקרא לבן את
 שמות

שמות בנותיו ויקרא את שם הבכירה לאה ושם הקטנה
 רחל : ויבואו האנשים ההם ויגידו לרבקה את הדברים
 האלה ותשמח רבקה מאד כי פקד יי את אחיה ויהיו
 לו בנים : ויצחק בן אברהם זקן בא בימים ועיניו כבדו
 מזוקן ותכהין ולא יכול לראות : בעת ההיא קרא יצחק
 אל עשו בנו לאמר : שא נא כליך תליך וקשתך וצא
 השרה וצודה לי צידה : ועשה לי מטעמים והבאת לי
 ואוכלה כעבור אברכך בטרם מותי כי אני זקנתו ושבתני :
 ויעש עשו בן וישא את כליו ויצא השרה לצוד ציד כפעם
 בפעם להביא אל אביו כאשר צוהו בעבור אשר יברך
 אותו ותשמע רבקה את כל הדברים אשר דבר יצחק אל
 עשו ותמהר ותקרא ליעקב בנה לאמר כזה וכזה דבר
 אביך אל עשו אחיך וכה וכה שמעתי עתה מהר אתה
 ועשה את אשר אדבר אליך : קום ולך נא אל הצאן
 ולקחת לי משם שני גדיי עזים טובים ואעשה אותם
 מטעמים לאביך : והבאת את המטעמים לאביך ואכל בטרם
 יבא אחיך מצידו בעבור אשר יברכך אביך : וימהר יעקב
 ויעש כאשר צוהו אותו אמו ויעש מטעמים ויביאם לפני
 אביו טרם יבא עשו מצידו : ויאמר יצחק אל יעקב מי
 אתה בני ויאמר אני בכורך עשו עשיתי כאשר צויתני :
 עתה קום נא שבה ואכלת מצידו בעבור אשר תברכני
 נפשך כאשר דברת אלי : ויקם יצחק ויאכל וישת וייטב
 לבו ויברך את יעקב ויצא יעקב מלפני אביו : ויהי כאשר
 ברך יצחק את יעקב ויצא מאתו והנה עשו אחיו בא
 מצידו מן השרה : ויעש גם הוא מטעמים ויבא לאביו
 לאכול ולברכו : ויאמר יצחק אל עשו ומי איפה הצד
 ציד

ציד ויבא לי במרם תבוא אתה ואברכהו וידע עשו כי
יעקב אחיו עשה את הדבר הזה : ויחר אף עשו ביעקב
אחיו כי עשה לו את הדבר הזה : ויאמר עשו הכי קרא
שמו יעקב ויעקבני זה פעמים את בכורתי לקח ויבך עשו
בכי גדול : וישמע יצחק את קול עשו בנו בוכה ויאמר
יצחק אל עשו מה אעשה לך בני בא אחיך במרמה ויקח
ברכתך : וישמום עשו את יעקב אחיו על הברכה אשר
ברכו אביו ויחר אפו עליו מאד : וירא יעקב מאד מפני
עשו אחיו ויקם ויברח בית עבר בן שם ויסתר שם מפני
אחיו : ויעקב בן ששים שנה ושלוש שנים בצאתו מארץ
כנען מחברון : ויתחבא יעקב בבית עבר מפני עשו אחיו
ארבע עשרה שנה וילמוד שם עוד את דרכי יי ואת
מצותיו : ועשו ראה כי ברח יעקב וימלט מידו וכי לקח
יעקב את הברכה בערמה : ויתעצב מאד עשו ויחר לו גם
על אביו ועל אמו ויקם הוא ויקח את אשתו וילך ארצה
שעיר מפני אביו ואמו וישב שם : וירא שם עשו עוד
אשה מבנות חת ושמה בשמת בת אילון החתי ויקחה
לו לאשה על אשתו : ויקרא עשו שמה עדה לאמר עדה
ממנו הכרכה בעת ההיא : וישב עשו בארץ שעיר ששה
חדשים מפני אביו ואמו לא ראה : ויהי אחרי כן ויקח
עשו את נשיו ויקם וישב ארצה כנען : ויושב עשו את
שתי נשיו חברונה בית אביו : ותהיינה נשי עשו מכעיסים
ומקציפים את יצחק ורבקה במעשיהם : כי לא הלכו
בדרכי יי ויעבדו את אלהי אביהן עץ ואבן אשר למדום
אביהן וירשיעו מאד מאכותם : וילכו אחרי שרירות לבם
הרע ויזבחו ויקטרו לבעלים ויקוצו מפניהם יצחק ורבקה:
ותאמר

ותאמר רבקה קצתי בחיי מפני בנות חת אם לוקח יעקב
אשה מבנות חת כאלה מבנות הארץ הזאת למה לי חיים:
ויהי בימים ההם ותהר עדה אשת עשו ותלד לו בן :
ויקרא עשו את שם בנו הנולד לו אליפז ועשו בן ששים
וחמש שנים בלדת אותו: וישמעאל בן אברהם מת בימים
ההם בשנת ששים וחמש שנים לחיי יעקב: ויהיו כל ימי
ישמעאל אשר חי שבע ושלושים שנה ומאת שנה וימת:
וישמע יצחק כי מת ישמעאל ויספדהו ויתאבל עליו יצחק
ימים רבים : ויהי מקץ ארבע עשרה שנה לשבת יעקב
בית עבר ויתאווה יעקב את פני אביו ואמו ויבוא יעקב
ביתה אביו ואמו חברונה ועשו שכח בימים ההם את אשר
עשה לו יעקב אחיו על הכרכה אשר לקח מאתו בימים
ההם: ויהי כראות עשו כי בא יעקב אל אביו ואל אמו
ויזכור את אשר עשה לו יעקב ויחר אפו עליו מאד
ויבקש להרגו : ויצחק בן אברהם זקן מאד בא בימים
ויאמר עשו עתה הנה ימי אבי קרבו למות והיה במותו
ואהרנה את יעקב אחי: ויוגד לרבקה את הדבר הזה
ותמהר ותשלח ותקרא ליעקב בנה ותאמר אליו קום
ברח לך חרנה אל לבן אחי : וישבת עמו ימים אחדים
עד שוב חמת אחיך ממך ואחר תבוא : ויקרא יצחק אל
יעקב ויצוהו ויאמר לו לא תקח אשה מבנות כנען: כי
כה צוה אברהם אבינו אותנו בדבר יי אשר צוהו לאמר
לזרעך נתתי את הארץ הזאת : אם ישמרו בניך בריתי
אשר כרתי אתך ושמרתי גם אני לבניך את אשר דברתי
אליך ולא אעזבם : ועתה בני שמע בקולי לכל אשר
אצוך וחדל לך לקחת אשה מבנות כנען קום לך לך חרנה
ביתה

ביתה בתואל אבי אמך וקחלך משם אשה מבנות לבן
 אחי אמך : ולכן השמר לך פן תשכח את יי אלהיך ואת
 כל דרכיו בארץ אשר אתה הולך שמה : ונלוית אל
 אנשי הארץ ורדפת אחרי ההבל ועזבת את יי אלהיך :
 אך בבואך אל הארץ ועבדת שם את יי לא תסור מן
 הדרך אשר צויתיך ואשר למדת לנשות ימין ושמאל : ואל
 שרי יתן לך רחמים לפני אנשי הארץ ולקחת אשה כחפצך
 שמה טובה וישרה בדרכי יי : ויתן לך האלהים את
 ברכת אברהם אביך לך ולזרעך ויפרך וירבך והיית לקהל
 עמים בארץ אשר אתה הולך שם : והשיבך יי אל הארץ
 הזאת ארץ מגורי אביך בבנים ובעושר רב בשמחה
 ובטובה : ויכל יצחק לצוות את יעקב ולכרכו ויתן לו
 מתנות רבות וכסף וזהב וישלחהו : וישמע יעקב אל
 אביו ואל אמו וישק להם ויקם וילך פדנה ארם : ויעקב
 בן שבעים שנה ושבע שנים בצאתו מארץ כנען מבאר
 שבע : והיו בצאת יעקב ללכת חרנה ויקרא עשו אל
 אליפז בנו וירבר אליו בסתר לאמר עתה מהר וקח חרבך
 בידך ורדפת אחרי יעקב ועברת לפניו אל הדרך וארבת
 לו והרגתו בחרבך באחד ההרים ולקחת את כל אשר
 לו ובאת : ואליפז בן עשו איש מהיר ויודע קשת כאשר
 הורהו אביו ויודע לצוד ציד בשרה ונבור חיל : ויעש
 אליפז כאשר צוהו אביו ואליפז בן שלש עשרה שנה
 בעת ההיא : ויקם אליפז וילך ויקח עשרה אנשים
 אחי אמו אתו ויררוף אחרי יעקב : וירבק את יעקב
 ויארוב לו בנכול ארץ כנען מול עיר שכם : וירא יעקב
 את אליפז רודף אחריו הוא ואנשיו ויעמוד יעקב במקום
 אשר

אשר הלך בו לדעת מה זה כי לא ירע הרבר : וישלוף
 אליפז את חרבנו וילך הלוך וקרב הוא ואנשיו מול יעקב :
 ויאמר אליהם יעקב מה לכם כי באתם עד הלום ומה
 תרדפו בחרבכם : ויקרב אליפז מול יעקב ויען ויאמר
 אליו כה וכה צוה לי אבי ועתה לא אעבור על מצותו
 אשר צוני : וירא יעקב כי דבר עשו חזקה אל אליפז
 בנו ויגש יעקב ויתחנן לאליפז ואנשים אשר אתו לאמר :
 הנה כל אשר לי ואשר נתנו לי אבי ואמי קח לך ולך
 מעלי ואל תמיתני והיה לך הדבר הזה אתי לצדקה :
 ויתן יי את חן יעקב בעיני אליפז בן עשו ואנשיו וישמעו
 בקול יעקב ולא המיתוהו ויקחו אליפז ואנשיו את כל
 אשר ליעקב ואת הכסף ואת הזהב אשר הוציא עמו
 מבאר שבע לא השאירו לו דבר : וילכו מעליו אליפז
 ואנשיו וישבוו בארה שבע אל עשו : ויגידו לו את כל
 אשר קרה להם עם יעקב ויתנו לו את כל אשר לקחו
 מאת יעקב : ויקצוף עשו על אליפז בנו ועל האנשים
 אשר אתו על אשר לא המיתו את יעקב ויענו ויאמרו
 אל עשו כי התחנן לנו יעקב על הדבר הזה לבלתי המית
 אותנו ויכמרו רחמינו עליו ונקח את כל אשר לו ונבוא :
 ויקח עשו את כל הכסף ואת הזהב אשר לקח אליפז מיד
 יעקב ויתנם בכביתו : בעת ההיא בראות עשו כי כרך
 יצחק את יעקב וכי צוהו לאמר לא תקח אשה מבנות
 כנען וכי רעות בנות כנען בעיני יצחק ורבקה : וילך
 הוא אל בית ישמעאל דודו ויקח את מחלת בת ישמעאל
 אחות נביות על נשיו לו לאשה :

ויצא

פרשת ויצא יעקב

ויצא יעקב וילך אל דרכו חרנה וישב ויבא עד הר המוריה וילך שם אצל עיר לוז וירא יי אל יעקב שמה בלילה ההוא : ויאמר אני יי אלהי אברהם ואלהי יצחק אביך הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתננה ולזרעך : והנה אנכי עמך אל תירא ושמרתך ככל אשר תלך והרבייתי את זרעך כככבי השמים : והפלתי את כל אויביך לפניך ונלחמו אליך ולא יוכלו לך והשיבותיך אל הארץ הזאת בשמחה כבנים ובעושר רב : וייקץ יעקב משנתו וישמח מאד על המראה אשר ראה ויקרא את שם המקום ההוא בית אל : ויקם יעקב מן המקום ההוא שמח ויקלו רגליו ללכת מהשמחה וילך משם ארצה בני קדם ויבוא חרנה וישב על באר הרועים :

אמר הלעיר ז"א וישא יעקב רגליו כאלו לא הלך בהם כי קלו מנשרים ללכת וכן פירשו קצת מפרשים ז"ל :

וימצא שם אנשים יוצאים מחרן לרעות הצאן וישאלם יעקב ויאמרו מחרן אנחנו : ויאמר אליהם הידעתם אל לבן בן נחור ויאמרו ידענו והנה רחל בתו באה עם הצאן אשר לאביה לרעות : עודנו מדבר עמם ורחל בת לבן באה עם הצאן אשר לאביה לרעות כי רועה היא : וירא יעקב את רחל בת לבן אחי אמו וירץ וישק לה יעקב וישא את קולו ויבך : ויגד יעקב אל רחל כי בן רבקה אחות אביה הוא ותרץ רחל ותגד לאביה ויוסף יעקב לבכות על אשר אין בידו מאומה להביא בית לבן : וישמע לבן כי בא יעקב בן אחותו וירץ וינשק לו ויחבק לו ויביאהו אל ביתו ויתן לו לחם ויאכל : ויספר יעקב ללבן את אשר עשה לו עשו אחיו ואת אשר עשה לו אליפז

פרשת ויצא סה

אליפז בנו בדרך :

א"ה בזה נבין מש"ס כי ויאמר לו לבן אך עממי ובשרי אתה אחר שזכר איך ויספר ללבן את כל הדברים האלה ומה שייבות יש זה עם זה ובספר כחונת יוסף אשר לי פי' יש לי נחמד בזה בקונטרס אחרון ולפי זה מוזן כי סיפר לו איך אליפז לקח מאתו כל העושר שהיה מביא עמו ועל כן השיבו אך עממי ובשרי אתה ואס' אין צורך מאומ' אין צורך כלום כי עמי תשב לאכול ולשתו וכל מחסורך עלי ועל כן אמר וישב עמו חדש ימים וכו' קרוז למה שפי' רש"י ז"ל וישב יעקב בבית לבן חרש ימים ויאכל וישת יעקב בבית לבן : ויהי אחרי כן ויאמר לבן ליעקב הגד נא לי מה משכורתך ואיך תעבדני חנם : וללבן אין בנים כי אם בנות כי גשיו ואמהותיו עקרות עוד בימים ההם : ואלה שמות בנות לבן אשר ילדה לו עדינה אשתו שם הבכירה לאה ושם הצעירה רחל : ועיני לאה רכות ורחל היתה יפת תאר ויפת מראה ויעקב אהבה : ויאמר יעקב אל לבן אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה : ויאבה יעקב לדבר הזה ויעבוד יעקב את לבן ברחל בתו שבע שנים : ויהי בשנה השנית לשבת יעקב בחרן היא שנת שבעים ותשע שנים לחיי יעקב וימת עבר בן שלח בשנה ההיא בן ארבע וששים שנה וארבע מאות שנה היה במותו : וישמע יעקב כי מת עבר ויתעצב מאוד עליו ויספדהו ויתאבל עליו ימים רבים : ובשנת שלש לשבת יעקב בחרן ילדה בשמת בת ישמעאל אשת עשו לו בן ויקרא עשו את שמו רעואל ובשנה הרביעית לשבת יעקב בבית לבן פקד יי את לבן ויזכרהו יי בעבור יעקב ויולדו לו בנים : ואלה שמות בני לבן אשר יולדו לו בימים ההם : ויהי בכורו בעור ומשנתו אלוה והשלישי מורש : ויתן

יי ללבן עושר וכבוד ובנים ובנות ויפרוץ האיש מאד
 מאד בעבור יעקב : ויעקב היה עובד את לבן אחי אמו
 בימים ההם בכל מלאכה ובכל עבודה בבית ובשדה ויהי
 ברכת יי בכל אשר ללבן בבית ובשדה : ובשנה החמישית
 מתה יהודית בת בארי אשת עשו בארץ כנען ובנים לא
 היו לה כי אם בנות : ואלה שמות בנותיה אשר ילדה
 לעשו שם הגדולה מרצית ושם הקטנה פועית : ויהי
 כאשר מתה יהודית וינחם עשו ויקם וילך שעירה לצוד
 ציד בשדה כפעם בפעם וישב עשו בארץ שעיר ימים
 רבים : ובשנה הששית לקח עשו את אהליבמה בת ענה
 בת צבעון החוי על נשיו לו לאשה ויביאה עשו ארצה
 כנען : ותהר אהליבמה ותלר לעשו את יעוש ואת
 יעלם ואת קרח בנים שלשה : ותהי מלחמה בימים ההם
 בארץ כנען בין רועי מקנה עשו ובין רועי מקנה יושבי
 הארץ הכנעני : כי היה מקנה עשו ורכושו רב מאד
 משבת בארץ כנען בבית אביו ולא יכלה ארץ כנען לשאת
 אותו מפני קנינו : ויהי כראות עשו כי גדלה מלחמתו
 עם יושבי הארץ הכנעני ויקם ויקח את נשיו ואת בניו
 ואת בנותיו ואת כל אשר לו ואת מקנה קנינו ואת כל
 רכושו אשר רכש בארץ כנען :

אמר הצעיר צוה מוזן מה ש"כ ויש ציוס הסוף עשו לדרכו שעירה וקרו
 כשהלך מאתו יעקב לחרן נשאר עשו בארץ כנען אלא שהוא כדברי הספר
 סוף ודוק :

וילך אל ארץ שעיר מפני יושבי הארץ ויגר שם עשו הוא וכל
 אשר לו בארץ שעיר : אך מיום ליום ומחדש לחדש יבא
 עשו ארצה כנען לראות אביו ואמו : ויתחתן עשו את
 החורים

החורים ויתן את בנותיו לבני שעיר החורי : ויתן את
 מרצית בתו הגדולה לענה בן צבעון אחי אשתו ואת
 פועית נתן לאצר בן בלהן החורי : וישב עשו בהר שעיר הוא
 ובניו ויפרו וירבו מאד : ויהי בשנה השביעית ותתום
 עבודת יעקב אשר עבד את לבן ויאמר יעקב אל לבן
 חנה את אשתי כי מלאו ימי עבודתי : ויעש לבן כן ויאספו
 לבן ויעקב את כל אנשי המקום ההוא ויעשו להם משתה :
 ויהי כערב ויבא לבן אל הבית אשר בא יעקב שמה עם
 אנשי המשתה ויכבה לבן את כל הנרות אשר היו שם
 בבית ההוא :

אמר הצעיר צוה מוזן כי סוף יעקב לא ידע כי היא לאה עד הצקר וצנית
 משתה וחופת חתנים סוף ספק כי יהיו כמה נרות ופנסים ואף לא ראה
 אותה לאור הנר : אלא כי ככה לצן כל הנרות :

ויאמר יעקב אל לבן למה תעשה לנו הדבר הזה ויען לבן
 ויאמר כה משפטנו לעשות בארץ הזאת : ואחרי כן
 לקח לבן את לאה בתו ויבא אותה אל יעקב ויבא אליה
 ויעקב לא ידע כי לאה היא : ויתן לבן ללאה בתו את
 זלפה שפחתו לשפחה : וכל בני המשתה ידעו את כל
 אשר עשה לבן ליעקב אך לא הגידו הדבר ליעקב : ויבואו
 כל המריעים האלה בלילה ההוא בית יעקב ויאכלו
 וישתו וישמחו : ויצחקו לפני יעקב בלילה ההוא בתופים
 ובמחולות ויאמרו במענם לפני יעקב הלילה הלילה : וישמע
 יעקב את דבריהם ולא הבין את לשונם אך אמר ככה
 משפטם לעשות בארץ הזאת : וידברו המריעים כדבר הזה
 כל הלילה ההוא לפני יעקב וכל הנרות אשר בבית כבה
 אותם לבן בלילה ההוא : ויהי בבקר ויאר היום ויפן
 יעקב

יעקב אל אשתו וירא והנה לאה שוכבת בחיקו : ויאמר
יעקב הנה עתה ידוע ידעתי את אשר יאמרו המריעים
אמש היא לאה היא לאה יאמרו ואני לא ידעתי :
א"ה צזק מונן מש"ה ויהי צצקר והנה היא לאה כי גם צלילה היתה לאה אלא
דר"ל כי צצקר צצין דצרי כמריעים היללה כי ר"ל היא לאה וק"ל :
ויקרא יעקב אל לבן ויאמר אליו מה זאת עשית לי הלא
ברחל עבדתיך ולמה רמיתני ותתן לי לאה : ויען לבן
את יעקב לאמר לא יעשה כן במקומנו לתת הצעירה
לפני הבכירה : ועתה אם תחפוץ לקחת גם את אחותה
קח לך בעבודה אשר תעבדני עוד שבע שנים אחרות :
ויעש יעקב כן ויקח גם את רחל לאשה ויעבוד את לבן
עוד שבע שנים אחרות: ויבא יעקב גם אל רחל ויאהב
גם את רחל מלאה ויתן לה לבן את בלהה שפחתו לשפחה:
וירא יי כי שנואה לאה ויפתח את רחמה ותהר ותלד
ליעקב בימים ההם בני ארבעה : ואלה שמותם ראובן
שמעון לוי ויהודה ותעמוד מלדת אחרי כן : ותהי רחל
עקרה בעת ההיא ולא ילדה ותקנא רחל בלאה אחותה:
ותרא רחל כי לא ילדה ליעקב ותקח את בלהה שפחתה
ותתן אותה ליעקב לאשה : ויבא יעקב אל בלהה ותהר
ותלד ליעקב שני בניו את דן ואת נפתלי: ותרא גם לאה
כי עמדה מלדת ותקח גם היא את זלפה שפחתה ותתן
אותה ליעקב לאשה : ויבא יעקב גם אל זלפה ותלד
גם היא ליעקב שני בניו את גד ואת אשר: ותוסף עוד לאה
ותהר ותלד ליעקב בימים ההם שני בניו ובת אחת :
ואלה שמותם יששכר וזבולון ודינה אחותם : ורחל
עודנה עקרה בימים ההם : ותתפלל רחל אל יי בעת
ההיא

ההיא ותאמר יי אלהים זכרני נא ופקדני נא כי עתה
יגרשני אישי כי לא ילדתי לו בנים : עתה יי אלהים
שמע נא את תחנוני לפניך וראה עניי ונתת לי בנים
כאחת השפחות ולא אשמע חרפתי עוד : וישמע אלהים
בקול רחל ויזכרה אלהים ויפתח את רחמה : ותהר רחל
ותלד בן ותאמר אסף אלהים את חרפתי : ותקרא את
שמו יוסף לאמר יוסף יי לי בן אחר ויעקב בן תשעים
ואחת שנה בלדת אותו : בעת ההיא שלחה רבקה אם
יעקב מארץ כנען את דבורה בת עוז מיןקתה ושני אנשים
מעבדי יצחק אל יעקב :

אמר הצעיר צזק מונן מש"ה ותמת דבורה מינקת רבקה וסרי יעקב כשילא
מנאר שבע ילא יחידיו ולא עדין לא צא אלא אציו ואם כן מי הביא דבורה
שם עם יעקב אלא שהיא כדצרי הספר :

ויבאו אל יעקב הרנה ויאמרו אליו כי רבקה שלחתנו
אליך לשוב בית אביך ארצה כנען : וישמע להם יעקב
לדבר הזה אשר דברה אמו ובעת ההיא תמו שבע שנים
האחרות אשר עבד יעקב את לבן ברחל: ויהי מקץ ארבע
עשרה שנה אשר ישב יעקב בחרן ויאמר יעקב אל לבן
תנה את נשי ושלחני ואלכה אל ארצי כי הנה אמי שלחה
אלי מארץ כנען לשוב לי אל בית אבי :

אמר הצעיר צזק מונן כי למס יעקב רכס ללכת מיד מעשה לבן והוא משופל
צצניס ואין לו צמס לפרנסס אלא כי להיות ששלחה אמו צעדו לכן אמר
שלחני ואלכה אל מקומי וכו' :

ויאמר אליו לבן אל נא אם נא מצאתי חן בעיניך אל
נא תעזוב אותי נקבה שכרך עלי ואתנה וישבת עמי :
ויאמר יעקב זה הדבר אשר תתן לי בשכרי אשר אעבור
היום

היום בכל צאנך ואסיר מהם כל שה נקוד ושלוא וחום
בכשבים ובעזים והיה שכרי : והיה אם תעשה לי הדבר
הזה אשובה לי ארעה צאנך אשמור כאשר בתחלה :
ויעש לבן בן ויסר לבן מצאנו כל אשר אמר יעקב ויתן
לו : ויתן יעקב את כל אשר הסיר מצאן לבן ביד בניו
ויעקב רועה את צאן לבן הנותרות : ויהי כאשר ראו
עבדי יצחק אשר שלחו אל יעקב כי לא שב יעקב אתם
בעת ההיא ארצה כנען אל אביו וילכו הם מאתו וישבו
אל ביתם ארצה כנען : ודבורה ישבה עם יעקב בחרן
ולא שבה את עבדי יצחק ארצה כנען ותשב דבורה עם
נשי יעקב ועם בניו בחרן : ויעבור יעקב את לבן בצאן
שש שנים אחרות : והיה בעת לדת הצאן ויסר יעקב מהן את
הנקודות ואת השלואות כאשר דבר עם לבן : ויעש יעקב
בן אל צאן לבן שש שנים : ויפרוץ האיש מאד ויהי לו
צאן רבות ושפחות ועבדים וגמלים וחמורים : ותהיינה
ליעקב מאתים אלף עדרי צאן וצאנו היו גדולות קומה
ויפות תואר מאד ונותנות את פרין הרבה מאד : ויתאו
כל משפחות בני האדם לקחת להם מצאן יעקב כי טובות
ומצליחות מאד מאד : ויבואו מכל בני האדם לקחת
מצאן יעקב ויתן להם יעקב צאן אחד בעבד או באמה או
בחמור או בגמל : בכל אשר יחפוץ יעקב מהם ונתנו לו :
אמר הצעיר זכר מונן מהיכן נאלו ליעקב עבדו ושפחות וגמלים וחמורים
וקלא לא היה לו משל לבן רק לאן נלד קלא שהיה מחליפן זה זכר ודלא
כפי' רש"י ז"ל שהיה מוכרן לקחת אותם . ואפשר כי לכ"א ויכי לו לאן
רנות ושפחות וכו' לומר כי להיות כי רנות היו לו כי הותירו לו לבן היה
מחליף זה זכר :

ויהי

ויהי ליעקב עושר וכבוד ונכסים במעשה הזה אשר יעשה
את בני האדם ויקנאו אותו בני לבן מהכבוד הזה :
ויהי מימים וישמע את דברי בני לבן אומרים לקח יעקב
את כל אשר לאבינו ומאשר לאבינו עשה את כל הכבוד
הזה : וירא יעקב את פני לבן ובניו והנה איננו עמו
כתמול שלשום : בימים ההם מקץ שש שנים וירא יי אל
יעקב ויאמר לו קום צא מן הארץ הזאת ושוב אל ארץ
מולדתך ואהיה עמך : ויקם יעקב בעת ההיא וישא את
בניו ואת נשיו ואת כל אשר לו על הגמלים ויצא ללכת
ארצה כנען אל יצחק אביו : ולבן לא ידע כי הלך יעקב
מאתו כי הלך לבן כיום ההוא לגזוז את צאנו : ורחל
גנבה התרפים אשר לאביה ותקחם ותחביאם על הגמל
ותשב ותלך לה : וזה מעשה התרפים אשר יקחו איש
אשר יהיה בכור וישחטו אותו וימרטו את ראשו : ולקחו
את המלח והמליחו את הראש ומשחו אותה בשמן :
ולקחו לוח נחושת קטנה או לוח זהב וכתבו עליה את
השם ונתנו את הלוח ההוא תחת לשונו : ולקחו את הראש
ההוא ואת הלוח אשר תחת הלשון ושמו בבית והדליקו
לו נרות והשתחוו לו והיה בעת אשר ישתחוו לו ידבר
אליהם בכל דבר אשר ישאלו מאתו ככח השם אשר כתוב
בה : ויש אשר יעשו אותם כצורת אדם מזהב ומכסף
בשעות ידועות אליהם : וקבל התואר ההוא את כח
הככבים ודבר אליהם עתידות וכמעשה הזה היו התרפים
אשר גנבה רחל מאביה : ותגנוב רחל את התרפים ההם
אשר לאביה בעבור אשר לא ידע לבן מהם אנה דרך
הלך יעקב :

אמר

אמר הכעיר מכלן ידענו טעם גננת התרפים כי רש"י ז"ל כתב להפריש
אזכיר מע"ז נתכונה וקשה כי מו שעשה אותם יעשה לו אחרים ויעזבם אלא
כדי שלא יגידו לו אנה הלך יעקב בחשבה כי אז נעתה ההוא און לו עוד תרפוי'
אחרים וזינו זוני ימלט ועקב :

ויבא לבן אל ביתו וישאל על יעקב וביתו ואין ויבקש
לבן את תרפיו לדעת אנה הלך יעקב ולא מצא
וילך אל תרפים אחרים וישאל בהם ויגידו לו כי ברח
יעקב מאתו ארצה כנען אל אביו : ויקם לבן בעת ההיא
ויקח את אחיו ואת כל עבדיו ויצא וירדוף את יעקב
וידבק אותו בהר גלעד : ויאמר לבן ליעקב מה זאת עשית
לי לברוח ותגנוב את לבבי ותנהג את בנותי ואת בניהן
כשבויות חרב : ולא נטשתני לנשק להם ולשלחם בשמחה
ותגנוב את אלהי ותלך : ויען יעקב את לבן לאמר בי
יראתי פן תגזול את בנותיך מאתי ועם אשר תמצא את
אלהיך ימות : ויבקש לבן את התרפים וימשש בכל
האהלים אשר ליעקב ובכל כליהם ולא מצא : ויאמר
לבן ליעקב לכה ונכרתה יחד ברית והיה לעד ביני
וכיניך : אם תענה אם בנותי ואם תקח נשים על בנותי
גם אלהים יהיה ער ביני וכינך בדבר הזה : ויקחו
אבנים ויעשו גל ויאמר לבן הגל הזה ער ביני וכינך
היום על כן קרא שמו גלעד : ויזכחו יעקב ולבן זבח
בהר ויאכלו שם על הגל וילינו שם בהר : וישכם לבן
ויקם בבקר וינך עם בנותיו וישק אתהן וילך למקומו :
וגם יעקב הלך לדרכו : והיה כאשר שב לבן אל ארצו
וימחר וישלח את בעור בנו והוא בן שבע עשרה שנה
ועמו אביחורף בן עוז בן נחור ועמהם עשרה אנשים
וימחרו

וימחרו וילכו ויעברו הדרך לפני יעקב ויבאו בדרך אחר
ארצה שעיר :
אמר הכעיר זוס נבין מש"ס ונס הולך לקראתך וארבע מאות איש עמו כי
לא היה נביא עשו לדעת כי יעקב בא אשר על כן ילך לקראתו אלא כילנן
שלח להודיעו :

ויבואו אל עשו ויאמרו לו כה אמר אחיך וקרובך ואחי
אמך לבן בן בתואל לאמר : השמעת את אשר עשה לי
יעקב אחיך אשר בא אלי בתחלה ערום וריק : ואצא
לקראתו ואביאהו אל ביתי בכבוד ואגדלהו ואתן לו את
שתי בנותי לנשים ואת שתי שפחותי : ויברך אלהים
אותו לרגלי ויפרוץ מאד ויהיו לו בנים ובנות ושפחות
וגם צאן ובקר וגמלים וחמורים היו לו מאתי הרבה מאד
עד אין מספר גם כסף וזהב הרבה : והיה כראותו כי
עצם חילו ויעזוב אותי כאשר הלכתי לגו צאני ויקם
ויברח בהחבא : וישא את נשיו ואת בניו על הגמלים
וינהג את כל מקנהו ואת רכושו אשר רכש בארצי וישם
פניו ללכת אל יצחק אביו ארצה כנען : ולא נטשני לנשק
לבני ולבנותי וינהג את בנותי כשבויות חרב ויגנוב גם
את אלהי ויברח : ועתה הנה עזבתיהו בהר נחל יבוק
הוא וכל אשר לו לא חסר דבר : אם יש נפשך ללכת
אליו לך ושם תמצאהו ועשית לו כאשר תאווה נפשך
ויבאו מלאכי לבן ויגידו לעשו את כל הדברים האלה
וישמע עשו את כל דברי מלאכי לבן ויחר אפו על יעקב
מאד ויזכור את שנאתו וחמתו בערה בו : וימחר עשו
ויקח את בניו ואת עבדיו ואת כל נפשות ביתו ששים
איש : וילך ויקבוץ את כל בני שעיר החורי וכל אנשיהם
ח' שלש

שלש מאות וארבעים איש : ויקח את כל המחנה הזאת
ארבע מאות איש שולף חרב וילך לקראת יעקב להכות
אותו : ויחלק עשו את כל המחנה הזאת לשבעה חלקים :
ויקח את בניו ואת כל נפשות ביתו ששים איש לראש אחד
ויתנם ביד אליפז בנו הבכור : ואת ששה ראשים הנשארים
נתן ביד ששה בני שעיר החורי וישם כל איש ואיש מהם
על תולדותיו ועל בניו : ותלך כל המחנה הזאת כאשר
היא וילך עשו בתוך כלם לקראת יעקב ויוליכם במרוצה :
ומלאכי לבן יצאו מאת עשו וילכו ארצה כנען ויבאו בית
רבקה אם יעקב ועשו : ויגידו לה לאמר הנה עשו בנך
ערך לקראת יעקב אחיו ארבע מאות איש כי שמע אשר
הוא בא וילך להלחם עמו ולהכותו ולקחת כל אשר לו :
ותמהר ותשלח רבקה אנשים מעבדי יצחק שבעים ושנים
איש לקראת יעקב בדרך כי אמרה אולי ילחם עשו בדרך
במצאו אותו : וילכו המלאכים האלה לקראת יעקב בדרך
ויפגעו בו בדרך הנחל נגד מעבר נחל היבוק : ויאמר
יעקב כאשר ראם מחנה לעזור לי מאת האלהים זה
ויקרא יעקב את שם המקום ההוא מחנים : ויבר יעקב
את כל אנשי אביו וישק להם ויחבק להם ויבך עמהם
וישאלם יעקב על אביו ועל אמו ויאמרו שלום : ויאמרו
המלאכים האלה אל יעקב כי רבקה אמן שלחה אותנו
אליך לאמר : שמעתי בני כי עשו אחיך יצא לקראתך בדרך
עם אנשים מבני שעיר החורי : עתה בני שמע כקולי וראה
בעצתך מה תעשה והיה כבואו אליך התחנן לו ואל תדבר
אליו קשות ותן לו ברכה מאשר תמצא ירך ומאשר חנן
אלהים אותך : והיה כאשר ישאלך על כל דבריך ואודותיך
אל

אל תסתיר ממנו דבר : אולי ישוב מחרון אפו עליך
והצלת את נפשך אתה וכל אשר לך כי עליך הדבר לגדלו
כי הוא אחיך הגדול : ויהי כשמוע יעקב את דברי אמו
אשר דברו אליו המלאכים ויוסף יעקב וישא את קולו
ויבך בכי גדול : ויעש כאשר צותהו אמו בעת ההיא :

פרשת וישלח יעקב

וישלח יעקב בעת ההיא מלאכים אל עשו אחיו ארצה
שעיר לקראתו ולדבר אליו דברי תחנונים :
אמר הסעיר צדק מוכן כי אחר שפגעו בו מחנה אלכי למסלו לשלוח מלאכי
לעשו לכינות מחזיק בצדו כי לא ילך לקראתו ולכן לא הכחיד
ממנו דבר וערך אליו מנחה כי כן נותנה רבקה אמו על ידי שלוחים :
ויצו אותם לאמר כה תאמרון לאדני לעשו כה אמר
עבדך יעקב אל יחשוב אדני כי עמדה לי ברכת אבי אשר
ברך אותי : כי עם לבן הייתי זה עשרים שנה וירמני
ויחלף את משכורת עשרת מונים ככל אשר הוגר לאדני :
ואעבוד אותו בביתו עבודה קשה מאד וירא אלהים עניי
ועמלי ויגיע כפי אחרי כן ויתנני לרחמים ולחן בעיניו :
ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה אחרי כן מחמלת
אלהים עלי ומחסדו הגדול :
אמר הסעיר צדק מוכן אמרו עם לבן גרמי ויסי לי שור וכו' הר"ל כי עבד אומר
ולכן יסילו שור וחמור אחר כמה וכמה זמן בצאופן כי לא מנחמת אביו
עמדי לו ודוק :
ועתה הנני באתי אל ארצי ואל מקומי אל אבי ואל
אמי אשר בארץ כנען : ושלחתי להגיד את כל אלה
לאדני

ספר הישר

לארני למצוא חן בעיניו : למען אשר לא יחשוב אדני
כי קניתי חיל או עמדה לי ברכת אבי אשר ברך אותי :
וילכו המלאכים ההם אל עשו וימצאו אותו בקצה ארץ
אדום הולך לקראת יעקב ועמו ארבע מאות איש שולף
חרב מכני שעיר החורי : ויגידו מלאכי יעקב לעשו את
כל דברי יעקב אשר דבר אליהם אל עשו : ויען עשו
אותם בנאוה ובוז ויאמר אליהם הלא שמעתי והלא
הוגד לי את אשר עשה יעקב אל לבן : אשר גדלו בכיתו
ויתן לו את בנותיו לנשים ויולד בנים ובנות ויפרוץ בחיל
ובעושר מאד בבית לבן מאתו : וירא כי עצם חילו וכי
רב עשרו ויברח הוא וכל אשר לו מבית לבן וינהג
בנות לבן כשבויות חרב מאת פני אביהן ולא הגיד לו :
וגם לא ללבן לבד עשה זאת יעקב כי גם לי עשה כזאת
ויעקבני פעמים ואדום : ועתה הנני באתי היום במחנותי
לקראתו ועשיתי לו את אשר היה עם לבבי : וישבו
המלאכים ויבואו אל יעקב ויגידו לו לאמר באנו אל
אחיך אל עשו ונגד לו את כל דבריך וכזאת וכזאת
השיבנו והנה הוא בא לקראתך בארבע מאות איש : עתה
דע וראה מה תעשה והתפלל לפני אלהיך להצילך ממנו :
ויהי כשמוע יעקב את דברי אחיו אשר דבר אל מלאכי
יעקב וירא יעקב מאד ויצר לו : ויתפלל יעקב אל יי
אלהיו ויאמר אנא יי אלהי אבי אברהם ויצחק אתה
אמרת לי בצאתי מבית אבי לאמר : אני יי אלהי אברהם
אביך ואלהי יצחק לך אתן את הארץ הזאת ולזרעך
אחריך : ושמתי את זרעך כככבי השמים ופרצת לארבע
רוחות השמים ונברכו בך כל משפחות האדמה ובזרעך
ותקם

פרשת וישלח

עא

ותקם את דבריך ותתן לי עושר ובנים ומקנה ככל אשר
היה עם לבבי נתת לעבדך וכל אשר שאלתי ממך נתת לי
לא חסרתי דבר : ותאמר אלי אחרי כן שוב אל אבותיך
ולמולדתך ואישיבה עוד עמך מאד : ועתה הנני באתי
ותצילני מלבן ואפול ביד עשו אחי ויהרגני אם על בנים :
עתה יי אלהים הצילני נא גם מיד עשו אחי כי ירא אנכי
ממנו מאד ואם אין צדקה בי עשה עמי למען אברהם
אבי ויצחק : כי אני ידעתי כי בחסדך וברחמיך קניתי
את החיל הזה ועתה הצילני נא היום הזה בחסדך וענני :
ויכל יעקב להתפלל אל יי ויחץ את העם אשר אתו
והצאן והמקנה לשתי מחנות : ויתן את החצי ביד דמשק
בן אליעזר עבד אברהם למחנה עם בניו : ואת החצי
נתן ביד אלינוס בן אליעזר אחיו למחנה עם בניו :
ויצו אותם לאמר התרחקו במחנותיכם זה מזה מאד ואל
תתקרבו זה לזה מאד : והיה אם יבא עשו אל מחנה
אחת והכה אותה והיה המחנה האחרת הרחוקה ממנה
לפליטה מידו :

אמר הצעיר צז מוזן מש"ס וביה המחנה הנשאר לפליטה שסיאך יחוייב
לכיות הנשאר לפליטה וסרי אפשר שתפול גם השניה ח"ו ועל כן פי'
רש"י ז"ל על כרחו שלחם עמו ועדיין יקשה כי ערצין ערצא לריך . אלא
כי שסב' המחנות זה רחוק מזה מאד :

וילן יעקב בלילה ההוא במקום ההוא ויצו את עבדיו
כל הלילה ההוא על החיל ועל בניו : וישמע יי את
תפלת יעקב ביום ההוא ויצל יי את יעקב בעת ההיא
מיד עשו אחיו : וישלח יי שלשה מלאכים ממלאכי מרום
וילכו לפני עשו ויבואו אליו : וידמו המלאכים האלה
לפני

לפני עשו ואנשיו כאלפים ומאות אנשים רוכבים על סוסים ויחגרו כל כלי מלחמה : ויתחלקו לארבע מחנות לארבעה ראשים בעיני עשו ובעיני כל אנשיו כאשר נדמה בעיניהם : ותלך אליהם המחנה האחת וימצאו את עשו וארבע מאות איש אשר אתו הולך ובא לקראת יעקב אחיו : ותרץ המחנה ההיא לקראת עשו ואנשיו ויבהלו אותם ויפול עשו מעל הסוס בבהלה ויפוצו מעליו כל אנשיו במקום ההוא כי יראו מאד : ותצעק עליהם כל המחנה בברחם מעל עשו : ויענו כל אנשי המלחמה בקול רם לאמר : הלא אנחנו עבדי יעקב עבד האלהים ומי יוכל לעמוד נגדנו : ויאמר עשו אליהם אהה אדני יעקב אדניכם אחי הוא וזה לי עשרים שנה לא ראיתיו ואלך לראותו היום ותעשו אלי כלכם כמעשה הזה : ויענוהו המלאכים לאמר חי יי כי לולי יעקב אשר אמרת אחי הוא לא השארנו ממך ומאנשיך איש אולם בעבור יעקב לא נעשה לכם דבר : ותעבור המחנה הזאת מאת עשו ואנשיו ותלך לה : ועשו ואנשיו הלכו מאתם כמהלך פרסה והנה המחנה השנית באה לקראתו בכל כלי חרב ויעשו גם הם לעשו ואנשיו כאשר עשתה להם המחנה הראשונה : ויעזבוהו עוד ללכת והנה המחנה השלישית באה לקראתו ויבהלוהו ויפול עשו מעל הסוס : ותצעק עליו כל המחנה ויאמרו הלא אנחנו עבדי יעקב עבד אלהים ומי יוכל לעמוד נגדנו : ויען עשו עוד אותם לאמר אהה אדני יעקב אדניכם אחי הוא וזה עשרים שנה לא האיתי פניו : ואשמעה היום כי בא ואלך לראותו היום ותעשו אלי כמעשה הזה : ויענו אותם ויאמרו אליו חי

י כי לולא יעקב אשר אמרת אחיך הוא לא השארנו ממך ומאנשיך שריד : ואולם בעבור יעקב אשר אמרת אחיך הוא לא נעשה לך ולאנשיך דבר : ותעבור גם המחנה השלישית מאתם וילך עשו לדרכו הוא ואנשיו לקראת יעקב : והנה המחנה הרביעית באה לקראתו ויעשו גם הם לו ולאנשיו כאשר עשו לו הראשונות : וירא עשו את כל הרעה אשר עשו לו ארבעה המלאכים ההם ולאנשיו ויירא מאד מפני יעקב אחיו וילך לקראתו בשלום : ויבס עשו את שנאת יעקב ממנו כי ירא מאד לנפשו מפני יעקב אחיו : כי חשב כי הארבע המחנות אשר פגע כי עבדי יעקב הם : ויעקב לן כלילה ההוא עם עבדיו במחנותיו ויתיעץ עם עבדיו לתת לעשו אחיו מנחה מכל הבא בידו ומכל מקנהו ויעש כן : ויקם יעקב בבקר הוא ואנשיו ויבחרו מכל המקנה מנחה לעשו : ואלה מספר כל המנחה אשר בחר יעקב ממקנהו לתת לעשו אחיו : ויבחר מכל הצאן ארבע מאות וארבעים צאן : ויבחר מן הגמלים והחמורים שלשים שלשים ומן הבקר בחר חמשים בקר : וישם את הכל לעשרה עדרים ויתן כל מין אל מינו ויתנם ביד עשרה מעבדיו עדר עדר לבדו : ויצום ויאמר אליהם הרחיקו לכם זה מזה ושמתם רוח בין עדר ובין עדר : והיה כי יפגש אתכם עשו ואשר אתו ושאלו אתכם לאמר למי אתם ואנה תלכו ולמי כל אלה אשר לפניכם : ואמרתם אליהם עבדי יעקב אנחנו ונלך לקראת עשו אחיו לשלום והנה יעקב בא אחרינו : ואשר לפנינו מנחה היא שלוחה מאת יעקב אל עשו אחיו : והיה כי יאמרו אליכם למה יאחר הוא

אחריכם ללכת לקראת אחיו לראות את פניו : ואמרתם אליהם אך הנה הוא בא אחרינו לקראת אחיו בשמחה כי אמר אכפרה פניו במנחה ההולכת אליו ואחרי כן אראה פניו אולי ישא פני : ותעבור כל המנחה הזאת ביד עבדיו ותלך לפניו ביום ההוא והוא לך בלילה ההוא עם מחנותיו על שפת נחל יבוק : ויקם כחצי בלילה ויקח את נשיו ואת שפחותיו ואת כל אשר לו ויעבירם בלילה ההוא את מעבר יבוק : ויהי כאשר העביר את כל אשר לו אל הנחל ויותר לבדו ויפגשהו איש ויאבק האיש עמו בלילה עד עלות השחר ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו : ויהי בעלות השחר ויעזוב האיש את יעקב שם ויברכהו וילך לו : ויעקב עבר את הנחל בעלות השחר והוא צולע על ירכו : ויזרח לו השמש כאשר כלה לעבור את הנחל ויבא עד מקום מקנהו ובניו : וילכו עד חצות היום ויהי הם הולכים והמנחה עברה לפניהם : וישא יעקב את עיניו וירא והנה עשו בא מרחוק ועמו אנשים רבים ארבע מאות איש ויירא יעקב מאד מאחיו : וימהר יעקב ויחץ את בניו על נשיו ועל שפחותיו ואת דינה כתו נתן בתבה אחת ויתנה ביד עבדיו : ויעבור הוא לפני בניו ונשיו לקראת אחיו וישתחו ארצה הלוך והשתחוה שבע פעמים עד גשתו עד אחיו : ויתן אלהים את יעקב לחן ולרחמים בעיני עשו ואנשיו : כי שמע אלהים אל תפלת יעקב : ותפול יראת יעקב ופחדו על עשו אחיו כי ירא עשו מיעקב מאד על אשר עשו מלאכי אלהים לעשו ותהפך חמת עשו לרחמים על יעקב : וירא עשו את יעקב רץ לקראתו וירץ גם הוא לקראתו ויחבקהו

ויחבקהו ויפול על צואריו וישקהו ויבכו : וגם כל האנשים אשר באו עם עשו נתן האלהים יראה ורחמים בלכם על יעקב וישקו את יעקב גם הם ויחבקהו : וגם אליפז בן עשו וארבעת אחיו בני עשו בכו עם יעקב וישקוהו ויחבקהו כי נפלה יראת יעקב על כלם : וישא עשו את עיניו וירא את הנשים ואת הילדים בני יעקב הולכים אחרי יעקב ומשתחויים בדרך אל עשו : ויאמר עשו אל יעקב מי אלה לך אחי הבניך הם או עבדיך : ויען יעקב את עשו ויאמר בני הם אשר חנן אלהים את עבדך : ויהי כדבר יעקב אל עשו אחיו ותניע מחנה יעקב לפני עשו ואנשיו וירא עשו את כל המחנה ויאמר אל יעקב מאיין לך כל המחנה הזאת ואשר פגשתי אמש : אמר הנעיר וזה אני מבין מש"ס כל המחנה הזאת פגשתי כי אמרו הזכ הזכ מורה בלשון : ואמרו אשר פגשתי רצה לומר צעור אלל כי מלי מלי קתני כדברי הספר הזכ : דוק

ויען יעקב את עשו ויאמר למצוא חן בעיניך אדני הוא אשר חנן אלהים את עבדך : ותבוא המנחה לפני עשו ויפצר יעקב בעשו לאמר קח נא את מנחתי אשר הובאת לאדני מאתי : ויאמר עשו למה זה אחי יהי לך אשר לך : עלי אנכי לתת לך את כל אלה אחרי אשר ראיתי את פניך כי עודך חי בשלום : וימאן עשו לקחת המנחה ויאמר אליו יעקב כי אדני אם נא מצאתי חן בעיניך ולקחת מנחתי מידי כי על כן ראיתי פניך כראות פני אלהים ותרצני : ויקח עשו את המנחה ההיא וגם כסף וזהב ובדולח נתן יעקב לעשו ויפצר בו ויקח : ויחלק עשו את כל המקנה אשר במנחה ויתן חציה לאנשים אשר

אשר באו אתו כי בשכר באו וחציה נתן ביד בניו : ואת
הכסף ואת הזהב ואת הברזל נתן ביד אליפז בנו בכורו :
ויאמר עשו ליעקב נעמוד אתך ונלכה לנו לאט אתך עד
בואכה עמי אל מקומי לגור שם שנינו יחד : ויען יעקב
את אחיו ויאמר כן אעשה כאשר אדני דובר אלי : אך אדני
יודע כי הילדים בני רכים והצאן והבקר ועולליהם אשר
אתי לאט ילכו : והיה כי ילכו במרוצה ומתו כלם כי
אתה ידעת את משאם ואת טרחם : ולכן יעבור נא
אדני לפני עבדו ואני אלכה לי לאט בעבור הילדים
והצאן עד אשר אבוא אל אדני אל מקומו שעירה : ויאמר
עשו אל יעקב האציגה עמך מן העם אשר אתי לעזרך
כדרך ולשאת את טרחך ואת משאך ויאמר למה זה
אדני אמצא חן בעיניך : הנה אנכי בא אליך שעירה
לשבת שם יחד כאשר דברת ואתה לך עם אנשיך כי
הנני בא אחריך : ויעקב אמר כדבר הזה אל עשו למען
הרחיק מעליו את עשו ואת כל אנשיו ואחר ילך יעקב
בית אביו ארצה כנען : וישמע עשו בקול יעקב וישב
עשו עם ארבע מאות איש אשר אתו לדרכם אל שעיר :
ויעקב וכל אשר לו הלך ביום ההוא עד קצה ארצה כנען
כנבולה וישב שם ימים : ויהי מימים ויסע יעקב מגבול
הארץ ויבוא בארץ שלם היא עיר שכם אשר בארץ כנען
ויחן את פני העיר : ויקן את חלקת השדה אשר שם מאת
בני חמור אנשי הארץ בחמשת שקלים : ויבן לו יעקב
בית שם וישם שם אהלו ולמקנהו עשה סכות על כן קרא
שם המקום ההוא סכות : וישב יעקב בסכות ימים ושנה
וששה חדשים : בעת ההוא יצאו מנשי יושבי הארץ עיר
שכם

שכם לחול במחולות ולשמוח בשמחת בנות אנשי העיר :
ויהי בצאתן ותצאן רחל ולאה נשי יעקב עם שפחותיהן
לראות בשמחת בנות העיר : ותצא גם דינה בת יעקב
עמהן ויראו את בנות העיר וישבו שם לפני בנות העיר :
אמ' סעיר צוק מתורנת קושיא א' כי איך הכיח צתולה צת מלך לנאת לנדב
וכרי יעקב וכל ביתו גרמא צנזיקין כ"ש להניחם לראות את בנות הארץ
וללכת אל ביתם וברי פרצה קוראה את הגנב וכמעט שאין להאשים כל כך
לשכם אם ראה צתולה צתוך ביתו נכנסה שם אף שלא נכנסה כי אם לראו'
מננותיהם אלא כי גם רחל ולאה עם שפחותיהן הלכו עמה לראות בשמחת
העיר שעושים צרחו סעיר צפומני : דוק :

וכל אנשי העיר עומדים עליהם לראות בשמחתם וכל גדולי
העיר שם : וגם שכם בן חמור נשיא הארץ עומד שם
לראות : וירא שכם את דינה בת יעקב יושבת עם אמה
לפני בנות העיר ותישר הנערה בעיניו מאד : וישאל
שכם את רעיו ואת אנשיו לאמר בת מי הנערה ההיא
היושבת בין הנשים אשר לא ידעתי אותה בעיר הזאת
ויאמרו אליו הלא זאת בת יעקב בן אברהם העברי
היושב בעיר הזאת זה ימים : ותשמע כי בנות הארץ
יצאו לשמוח ותצא עם אמה ועם שפחותיה ותשב בתוכם
כאשר ראית : וירא שכם את דינה בת יעקב ויהי הוא
רואה אותה ונפשו נקשרה בדינה וישלח ויקחה בחזקה :
ותבוא דינה בית שכם ויאחוז בה בחזקה וישכב אותה
ויענה ויאהבנה מאד ויושיבה בביתו : ויבאו ויגידו
הרבר ליעקב וישמע יעקב כי טמא שכם את דינה בתו
וישלח יעקב שנים מעבדיו להביא את דינה מבית שכם
וילכו ויבאו בית שכם לקחת את דינה משם : ויהי
בבואם

בבואם ויצא שכם אליהם עם אנשיו ויגרשום מביתו ולא
 נתנום לבוא לפני דינה אך ישב שכם את דינה וינשקה
 ויחבקה לעיניהם : ויבאו עבדי יעקב ויגידו לו לאמר
 בבואנו ויגרשנו הוא ואנשיו וכזאת וכזאת עשה שכם לדינה
 לעינינו : וידע עוד יעקב כי טמא שכם את בתו אך לא
 דבר מאומה ובניו היו רועים את מקנהו כשדה ויחריש
 יעקב עד בואם : וישלח יעקב טרם בא בניו שתי נערות
 מכנות עבדיו לשמור את דינה בכית שכם ולשבת אתה :
 ושכם שלח שלשה אנשים מרעיו אל חמור בן חדקם בן פרד
 אכיו לאמר קח לי את הנערה הזאת לאשה : ויבוא
 חמור בן חדקם החוי בית שכם בנו וישב לפניו : ויאמר
 חמור אל שכם בנו האין בכנות עמך אשה אשר תקח אשה
 עברית אשר לא מעמך היא : ויאמר שכם אליו אותה
 קח לי כי היא ישרה בעיני : ויעש חמור כדבר בנו כי הוא
 נכבד מאד בעיניו : ויצא חמור אל יעקב לדבר אתו
 כדבר הזה : ויהי בצאת חמור מבית שכם בנו טרם בואו אל
 יעקב לדבר אתו והנה בני יעקב באו מן השדה כאשר שמעו
 את הדבר הזה אשר עשה שכם בן חמור : ויתעצבו האנשים
 מאד על הדבר הזה ויחר להם מאד על אודות אחותם
 ויבאו כלם בחרי אף טרם עת האסף המקנה : ויבאו וישבו
 לפני אביהם וידברו אליו בחרי אף לאמר הלא משפט
 מות לאיש ההוא ולביתו : כי יי אלהי כל הארץ צוה את
 נח ואת בניו לבלתי יגזול ולבלתי ינאף איש עד עולם
 והנה שכם גול ונאף את אחותנו ואין דובר אליו דבר
 מכל אנשי העיר : הלא ידעתם אם לא שמעתם כי משפט
 מות לשכם ולאביו ולכל העיר בדבר אשר עשה :

אמר

אמר כלעיר נזק מחורנת קושיא א' זכיא כי אס שכם חטא אנשי העיר מכ
 חטאו אלא שכיב להם למחות :

ויהי הם מדברים לפני אביהם בדבר הזה והנה חמור
 אבי שכם בא לדבר את יעקב את דברי שכם בנו על
 אודות דינה וישב לפני יעקב ולפני בניו : וידבר חמור
 אליהם לאמר שכם בני חשקה נפשו בבתכם תנו נא אותה
 לו לאשה : והתחתנו אותנו את בנותיכם תתנו לנו ואת
 בנותינו נתן לכם וישבתם אתנו בארצנו והיינו לעם
 אחד בארץ : כי הנה ארצנו רחבת ידים היא שבו וסחרוה
 והאחזו בה ועשיתם בה כל חפציכם ואין דובר אליכם
 דבר : ויכל חמור לדבר אל יעקב ואל בניו והנה שכם
 בנו בא אחריו וישב לפניו : וידבר שכם לפני יעקב
 ובניו לאמר אמצא חן בעיניכם אשר תתנו אלי בתכם
 ואשר תאמרו אלי אעשה לה : הרכו עלי מאד מזהר
 ומתן ואתנה ואשר תאמרו אלי אעשה ואשר ימרה את
 פיהם ימות ותנו לי את הנערה לאשה : ויען שמעון
 ולוי את חמור ואת שכם בנו במרמה לאמר כל אשר
 דברתם אלינו כן נעשה לכם והנה אחותנו בביתכם :
 אך הרפו ממנו עד אשר נשלח אל יצחק אבינו על הדבר
 הזה : כי לא נוכל לעשות דבר בלתי דברו : כי הוא
 ידע את דרכי אברהם אבינו והיה הדבר אשר יאמר
 אלינו והגדנו אליכם לא נכחד מכם דבר : ושמעון ולוי
 דברו את הדבר הזה אל שכם ואל אביו למען מצוא
 עלילה ולבקש עצה מה לעשות אל שכם ואל עירו ברבר
 הזה : ויהי כשמוע שכם ואביו את דברי שמעון ולוי
 אליהם ויישב בעיניהם ויצאו שכם ואביו וילכו אל
 ביתם

ביתם : ויהי בלכתם וידברו בני יעקב אל אביהם לאמר :
הנה ידעת כי משפט מות יש לרשעים האלה ולעירם
כי עברו את אשר צוה יי אלהינו את נחואת בניו וזרעו
אחריו : וגם אשר עשה הדבר הזה לרינה אחותנו אשר
שמא אותה כי לא תעשה הנבלה הזאת בתוכנו עד עולם :
עתה דעו וראו מה תעשו ובקשו עצה ועלילה מה לעשות
להם להמית את כל יושבי העיר הזאת : ויאמר אליהם
שמעון הנה לכם עצה נכונה אשר תאמרו אליהם להמול
להם כל זכר כאשר אנחנו נמולים : ואם לא יחפצו להם
בדבר הזה ולקחנו את בתנו מאתם והלכנו : והיה כאשר
יאבו לעשות הדבר הזה ועשו אותו והיה בהיותם כזאבים
ובאנו בחרבנו עליהם על עם שוקט ובוטח והרגנו להם
כל זכר : ותימב עצת שמעון בעיניהם ויאמרו שמעון
ולוי לעשות להם כדבר הזה : והיה ממחרת ויבואו
שכם וחמור אביו עוד אל יעקב ואל בניו לדבר על אודות
דינה ולשמוע מה ישיבו אותם בני יעקב על דבריהם :
וידברו אליהם בני יעקב במרמה לאמר הגד הגדנו את
כל דבריכם לאבינו ליצחק וייטבו דבריכם בעיניו : אך
דבר אלינו לאמר כה צוה אברהם אביו אותו מאת אלהינו
ארון כל הארץ : כי כל איש אשר לא מבניו אשר יחפון
לקחת מבנותיו ומל לו כל זכר כאשר אנחנו נמולים
ואחר נתן לו את בתנו לאשה : עתה הודענו לכם את
כל ררכינו אשר דבר אלינו אבינו : כי לא נוכל לעשות
הדבר הזה אשר דברתם אלינו לתת את בתנו לאיש
אשר לו ערלה כי חרפה היא לנו : אך בזאת נאות לכם
לתת לכם את בתנו ולקחת לנו את בנותיכם וישבנו אתכם
והיינו

והיינו לעם אחד כאשר דברתם : אם תשמעו ותאבו
אלינו להיות כמונו להמול לכם כל זכר כאשר אנחנו
נמולים : ואם לא תשמעו אלינו להמול כמונו כאשר
צוינו אנחנו ובאנו אליכם ולקחנו את בתנו מאתכם
והלכנו : וישמעו שכם וחמור אביו את דברי בני יעקב
וייטב הדבר בעיניהם מאד : וימהר שכם וחמור אביו
לעשות את דברי בני יעקב כי חפץ שכם בדינה מאד
ונפשו דבקה בה : וימהרו שכם וחמור אביו אל שער
עירם ויאספו את כל אנשי עירם וידברו אליהם דברי
בני יעקב לאמר : באנו אל האנשים ההם בני יעקב ונדבר
אליהם את כל אודות בתם ויאותרו לנו האנשים ההם
לעשות את כל דברינו וגם הם הנה ארצנו רחבת ידים
לפניהם וישבו בה ויסחרו אותה והיינו לעם אחד עמהם
בנותם נקח לנו ובנותינו נתן להם לנשים : אך בזאת
יאותרו לנו האנשים ההם לדבר הזה להמול לנו כל זכר
כאשר הם נמולים : כאשר צונו באלהיהם והיה בעשותנו
את כל דבריהם להמול לנו וישבו אתנו וכל מקניהם
וקנינם לנו הוא והיינו לעם אחד אתם : ויהי כשמוע
כל אנשי העיר את כל דברי שכם וחמור אביו ויאותרו
להם כל אנשי עירם בדבר הזה : וישמעו להם להמול
כי היו שכם וחמור אביו נכבדים בעיניהם מאד כי הם
נשיאי הארץ והיה ממחרת וישכימו בבקר שכם וחמור
אביו ויקבצו את כל אנשי עירם אל תוך העיר ויקראו
אל בני יעקב וימולו להם כל זכר ביום ההוא ומחרתו :
ואת שכם ואת חמור אביו מלו ואת חמשת אחי שכם
ויקמו וילכו וישב כל אחד בביתו : כי מיו היה הדבר
הזה

הזה לעיר שכס ומאת יי היתה עצת שמעון בדבר הזה למען תת יי את עיר שכס ביד שני בני יעקב : ויהי מספר כל זכר אשר היו בעיר אשר נמולו : איש שש מאות וארבעים וחמשה : והילדים מאתים ושבעים וששה : אך חדקם בן פרד אבי חמור וששת אחיו לא שמעו אל שכס ואל חמור אביו ולא מלו כי היה דבר בני יעקב נמאס בעיניהם : ויחר אפם מאד על הדבר הזה כי לא שמעו להם אנשי העיר ויהי ביום השני בערב וימצאו שמנה ילדים קטנים אשר לא מלו אותם כי החביאום אמותם מפני חמור ושכס בנו ומפני אנשי העיר : וישלחו אליהם שכס וחמור אביו להביאם לפניהם ולמולם וידלגו עליהם חדקם וששת אחיו בחרבותיהם ויבקשו להמיתם : ויבקשו להמית גם את שכס ואת חמור אביו ויבקשו להמית גם את דינה עמהם על הדבר הזה : ויאמרו אליהם מה המעשה הזה אשר עשיתם האין בכנות כל אחיכם הכנענים אשה כי תקחו לכם מבנות העברים אשר לא ידעתם תמול שלשום : ותעשו את כל המעשה הזה את אשר לא צוו אתכם אבותיכם עד עולם : התחשבו כי תצליחו לכם כמעשה הזה אשר עשיתם ומה תשיבו ותענו בדבר הזה לאחייכם הכנענים כי יבואו מחר וישאלו אתכם בדבר הזה : והיה אם לא יישר ולא ייטב בעיניהם את מעשיכם ומה תעשו לכם על נפשותיכם ועל נפשותינו אנחנו אשר לא שמעתם בקולנו : וכי ישמעו כל יושבי הארץ וכל אחיכם בני חם את מעשיכם לאמר : בעבור אשה עברית עשו שכס וחמור אביו וכל יושבי עירם את אשר לא ידעו ולא צוום אבותיהם עד עולם : אנה תנוסו

תנוסו ואנה אתם תוליכו את חרפתכם כל הימים לפני יושבי ארץ כנען אחיכם : ועתה לא נוכל לעמוד בדבר הזה אשר עשיתם ולא נוכל לסבול ולשאת את העול הזה עלינו אשר לא צוו אבותינו לנו : הנה אנחנו למחר והלכנו ואספנו את כל אחינו הכנענים היושבים בכל הארץ ובאנו כלנו יחד ונכה אתכם ואת כל אשר אתם בוטחים עליהם ולא נשאיר להם ולכם שריד : ויהי כשמוע חמור ושכס בנו וכל אנשי העיר את דברי חדקם ואחיו ויפחדו וייראו מאד לנפשם מדבריהם וינחמו על כל אשר עשו : ויענו שכס וחמור אביו את חדקם אביהם ואחיו ויאמרו אליהם כל הדברים אשר דברתם אלינו נכונה היא : עתה אל תאמרו ותחשבו בלבבכם כי מאהבת העברים עשינו את המעשה הזה אשר לא צוו אותנו אבותינו : אך על כי ראינו כי לא היה לכם וחפצם לעשות דברינו על אודות בתם לקחתה לנו כי אם בדבר הזה : ונשמע בקולם ונעש את המעשה הזה אשר ראיתם עד אשר נמצא את מבוקשנו מהם : והיה כאשר נמצא את חפצנו אשר שאלנו מהם ושכנו עליהם ועשינו להם את הדבר אשר תאמרו אלינו : ועתה חכו נא והתמהמהו עד אשר ירפא בשרנו ונחזק והלכנו עליהם יחד ועשינו להם את אשר היה עם לבכנו ולבבכם : ודינה בת יעקב שמעה את כל הדברים האלה אשר דברו חדקם ואחיו ואת אשר השיבו אותם חמור ושכס בנו ואנשי עירם : ותמהר ותשלח נערה אחת מנעורותיה אשר שלח אביה לשמרה בבית שכס אל יעקב אביה ואל אחיה לאמר : ותלך השפחה ותגד את כל דבריהם

אל יעקב ואל בניו לאמר כזה וכזה יעץ חרקים ואחיו עליכם
 וכזאת וכזאת השיבו להם חמור ושכם ואנשי עירם :
 אמ' כעיר כזה מתורץ כי איך בני יעקב עושים דברים כאלו בלתי רשיון
 אציהם ולמה המיתוס אחר שאלו ורנו לכיות לעס' כי כמעט שנתגירו
 אלא כי מחשבותם לרע וחזרו בהם ממה שעשו והבט לסרגך השכם להרגו :
 ויהי כשמוע יעקב ובניו את הדברים האלה וימלאו חמה
 וקצף עליהם ויחר אפם עליהם מאד : וישבעו שמעון
 ולוי ויאמרו חי יי אלהי כל הארץ כי כעת מחר לא
 ישאר בכל העיר שריד ופליט : ויתחבאו עשרים בחורים
 ולא מלו וילחמו הבחורים ההם בשמעון ובלוי ויהרגו
 שמעון ולוי מהם שנים : ושנים ברחו מהם וימלטו וילכו
 ויבאו אל בארות החמר אשר בעיר ויבקשו שמעון ולוי
 ולא מצאום : ויוסיפו עוד שמעון ולוי ויתהלכו בעיר
 ויהרגו כל אנשי העיר לפי חרב לא השאירו שריד :
 ותהי מהומה גדולה בתוך העיר ותעל צעקת כל אנשי
 העיר השמימה ויצעקו כל הנשים וכל הילדים : ושמעון
 ולוי הרגו כל אנשי העיר לא השאירו זכר בכל העיר : ואת
 חמור ואת שכם בנו הרגו לפי חרב ויוציאו את דינה
 מבית שכם ויצאו משם : וילכו וישבו בני יעקב ויבאו
 על כל החללים ויבזו את כל חילם אשר בעיר ואת אשר
 בשדה : ויהי הם בוזים את כל השלל ויעמדו עליהם
 כשלוש מאות נשים וישליכו עליהם עפר ויכוס באבנים
 ויפן אליהם שמעון ויהרוג את כלם לפי חרב : וישב
 שמעון לפני לוי ויבזו את העיר : ויבזו גם את הצאן
 ואת הבקר וכל הבהמה בזו וגם את יתר הנשים ואת
 הטף : וינהגו את כל אלה ויפתחו שער העיר ויצאו
 ויבאו

ויבאו אל יעקב אביהם בנבורה : ויהי כראות יעקב
 אביהם את כל אשר עשו אל העיר וירא את הכזה אשר
 לקחו משם ויקצוף עליהם יעקב מאד : ויאמר אליהם
 יעקב מה המעשה הזה אשר עשיתם לי אשר מצאתי לי
 מנוחה עם יושבי הארץ הכנעני ואין דובר אלי מהם דבר :
 ועתה עשיתם הדבר הזה להבאישני ביושבי הארץ בכנעני
 ובפרזי ואני מתי מספר ונאספו עלי כלם והכוני כי ישמעו
 את מעשיכם לאחיהם ונשמדתי אני וכל ביתי : ויענו שמעון
 ולוי וכל אחיהם אתם את יעקב אביהם ויאמרו אליו
 הנה חיים אנחנו בארץ ויעשה שכם את כל זאת לאחותנו :
 ולמה תחריש אתה על כל אלה אשר עשה שכם כי הכזונה
 בחוץ יעשה שכם את אחותנו : ויהי מספר הנשים אשר
 שבו שמעון ולוי מעיר שכם אשר לא הרגו אותם שמנים
 וחמש אשר לא ידעו איש : ותהי בהן נערה קמנה
 יפת תואר ויפת מראה מאד ושמה בונה ויקחה שמעון
 לקחתה לו לאשה : ומספר כל זכר אשר שבו ולא הרגו
 ארבעים ושבעה איש והיותר הרגו : ויהיו כל הנערים
 וכל הנשים אשר שבו שמעון ולוי מעיר שכם עבדים לבני
 יעקב ולבניהם אתריהם עד יום צאת בני יעקב מארץ
 מצרים : ויהי כאשר יצאו שמעון ולוי מן העיר ויקומו שני
 הבחורים אשר נשארו אשר התחבאו בכורות העיר כי
 לא מתו עם אנשי העיר : ויעלו הבחורים ההם אל העיר
 ויתהלכו בה וימצאו את העיר חרבה ואין איש כי אם
 הנשים בוכות ויצעקו הבחורים ההם ויאמרו הנה זאת
 הרעה אשר עשו בני יעקב העברי לעיר הזאת אשר
 השמידו היום עיר מערי הכנעני ולא יראו לנפשם מכל
 יושבי

יושבי ארץ כנען : ויצאו האנשים ההם מהעיר וילכו
 אל עיר תפוח ויבאו שמה ויגידו ליושבי תפוח את כל
 הקורות אותם ואת אשר עשו בני יעקב לעיר שכם :
 ויגיע הדבר לישוב מלך תפוח וישלח אנשים אל עיר שכם
 לראות האמת דברי הבחורים ההם : כי לא האמין להם
 המלך לדבר הזה לאמר איך שני אנשים יחריבו עיר
 גדולה כשכם: ויבאו מלאכי ישוב ויגידו לו לאמר באנו
 אל העיר חרבה אין איש כי אם נשים בזכות : וגם
 צאן ומקנה אין שם כי כל אשר בעיר בזזו להם בני
 יעקב : ויתמה ישוב על הדבר הזה לאמר איך שני
 אנשים יוכלו לעשות הדבר הזה להשמיד עיר גדולה ולא
 יוכל איש מהם להתיצב נגדם : כי לא היה כדבר הזה
 מימי נמרוד ואף מימי קדם לא היתה כזאת : ויאמר
 ישוב מלך תפוח אל כל עמו חזקו ונלכה להלחם בעברים
 ההם ולעשות להם כאשר עשו לעיר שכם ונגקמה מהם
 נקמת כל אנשי העיר : ויתיעץ ישוב מלך תפוח עם כל
 יועציו על הדבר הזה : ויאמרו אליו כל יועציו לא
 תוכל לעברים האלה לבדך כי גבורה להם בעשותם
 המעשה הזה לכל העיר : השנים מהם חרבנו את כל העיר
 ולא עמד איש נגדם ואף אם תבוא אתה עליהם כלם
 וקמו עלינו והשמידונו גם אנחנו: אך שלח אל כל המלכים
 אשר סביבותינו ויבאו יחד ונלכה עמהם ונלחמה בבני
 יעקב אז תוכל עליהם : וישמע ישוב אל דברי יועציו
 וייטבו דבריהם בעיניו ובעיני עמו ויעש כן: וישלח ישוב
 מלך תפוח אל כל מלכי האמורי אשר סביבות שכם ותפוח
 לאמר : עלו אלי ועזרוני ונכה את יעקב העברי ואת
 כל

כל בניו ונשמירם מן הארץ כי כזה וכזה עשו לעיר
 שכם ואתם לא ידעתם : וישמעו כל מלכי האמורי את
 כל הרעה אשר עשו בני יעקב לעיר שכם ויתמהו מאד
 מהם : ויתקבצו כלם שבעת מלכי האמורי עם כל מחנותם
 יחד כעשרת אלפים איש שולף חרב ויבואו להלחם בבני
 יעקב : וישמע יעקב כי התקבצו יחד מלכי האמורי
 להלחם עם בניו ויירא יעקב מאד ויצר לו : ויצעק
 יעקב על שמעון ועל לוי לאמר מה המעשה הזה אשר
 עשיתם למה הרעותם לי להביא עלי את כל בני כנען
 להשמיד אותי ואת ביתי : כי במנוחה הייתי גם אני
 גם כל ביתי ותעשו לי הדבר הזה ותקציפו עלי את כל
 יושבי הארץ כמעשכם לי : ויען יהודה את אביו לאמר
 החנם הרגו שמעון ולוי אחי את כל יושבי שכם: הלא
 על אשר ענה שכם את אחותנו ויעבור על מצות אלהינו
 את נח ואת בניו כי גזל ונאף שכם את אחותנו ויעש
 שכם את כל הרעה אשר עשה ואין איש מיושבי
 עירו דובר אליו דבר למה תעשה זאת : הלא על זאת
 הלכנו אחי ויכנו את העיר ויתנה יי בידם על אשר עברו
 כל יושביה את מצות אלהינו החנם עשו אחי את כל
 אלה ועתה למה תירא ולמה יצר לך ולמה ירע לבבך
 על אחי ויחר אפך בהם : והלא אלהינו אשר נתן בידם
 את עיר שכם ואת אנשיה הוא יתן בידנו גם את כל
 מלכי הכנעני הבאים עלינו ועשינו להם כאשר עשו אחי
 לשכם : עתה דום לך מעליהם וחדל לך ואל תירא אך
 בטח ביי אלהינו והתפלל אליו בערנו להושיענו ולהצילנו
 ולתת את אויבינו בידנו : ויקרא יהודה אל עבד מעבדי
 אביו

אביו לאמר לך נא ראה איפה הם המלכים הבאים עלינו
 נצבים עם מחנותם : וילך העבד ויבט מרחוק ויעל אל
 נגד הר שיאון ויראה את כל מחנות המלכים עומדים
 בשדה : וישב אל יהודה ויאמר הנה המלכים נצבים
 בשדה עם כל מחנותם עם רב מאד כחול אשר על שפת
 הים : ויאמר יהודה אל שמעון ואל ולוי ואל כל אחיו
 התחזקו לכם והייתם לבני חיל כי יי אלהינו אתנו אל
 תיראום : עמדו לכם וחגרו איש את כל כלי מלחמתו
 ואת קשתו ואת חרבו ונלכה ונלחמה בערלים האלה יי
 אלהינו יושיענו : ויקומו ויחגרו איש כלי מלחמתו
 גדולים וקטנים אחד עשר בני יעקב וכל עבדי יעקב
 עמהם : וגם כל עבדי יצחק אשר עם יצחק בחברון באו
 כלם אליהם מלובשים בכל כלי מלחמה וילכו בני יעקב
 ועבדיהם לקראת המלכים שנים עשר ומאה איש וילך גם
 יעקב עמהם : ובני יעקב שלחו אל יצחק בן אברהם
 אביהם חברונה קרית הארבע לאמר : התפלל נא בעדנו
 אל יי אלהינו להציל אותנו מיד הכנעני הבאים עלינו
 ולתתם בידנו : ויתפלל יצחק בן אברהם אל יי בעד
 בניו ויאמר יי אלהים אתה הכשחת את אברהם אבי
 לאמר ארבה את זרעך כככבי השמים ותבטיח גם אותי
 ותקם את דברך : ועתה הנה מלכי כנען באו יחד
 להלחם עם בני על אשר לא חמס בכפיהם : ועתה יי
 האלהים אלהי כל הארץ סכל נא את עצת כל המלכים
 האלה לבלתי הלחם בכני : ונתת את פחד בני בלב כל
 המלכים האלה וכל אנשיהם והשפלת את גאותם וישובו
 מעל בני : והצלת את כל בני ועבדיהם מהם בידך
 החזקה

החזקה ובזרועך הנטויה כי בידך הכח והגבורה לעשות
 את כל אלה : ובני יעקב ועבדיהם הלכו לקראת המלכים
 ויבטחו ביי אלהיהם : ויהי בלכתם ויתפלל גם יעקב
 אביהם אל יי ויאמר : יי אלהים ואלהי האלהים הנשגב
 והנורא אשר משלת מימי קדם ומאז ועד עתה לעולם :
 ואתה מעורר מלחמות ומשביתם ובידך הכח והגבורה
 לרומם ולהשפיל : ועתה תפל נא תחנתי לפניך לפנות
 אלי ברחמיך לתת פחד בני בלב כל המלכים האלה
 לבלתי הלחם בם : והשפלת את נאון לב המלכים האלה
 עם אנשיהם והחרדת אותם ואת מחנותם : והצלת את
 כל הבושתים עליך כחסדך הגדול כי אתה אשר תדבר
 עמים תחתנו ולאומים תחת ידנו : וכל מלכי האמורי
 באו ויתיצבו בשדה להתיעץ עם יועציהם מה לעשות עם
 בני יעקב כי עודם יראים מהם לאמר שנים מהם המיתו
 כל עיר שכם וישמע יי אל תפלת יצחק ויעקב ויתן יי
 פחד גדול ויראה בלב כל יועצי המלכים האלה וייראו
 מאד מפני בני יעקב וימס לבבם בקרבם וירברו היועצים
 אל כל המלכים האלה לאמר פה אחד : הכסילים אתם
 היום אם אין לכם תבונה כי תלחמו עם העברים ולמה
 חפצתם במות כלכם היום : הנה שנים מהם באו אל עיר
 שכם באין יראה ופחד ויהרגו כל יושבי העיר ולא עמד
 איש בפניהם ואיך תוכלו אתם להלחם עם כלם : והלא
 ידעתם כי אלהיהם חפץ בם מאד ויעש להם נוראות אשר
 לא נעשו מימי קדם ואין בכל אלהי העמים יוכל לעשות
 כנוראותיו : והלא הוא הציל את אברהם אביהם העברי
 מיד נמרוד ומיד כל עמו אשר בקשו להמיתו פעמים
 רבים

רבים : וגם מהאש הצילו אשר השליך אותו נמרוד המלך
אליו ויצילוהו אלהיו ממנו ומי יוכל לעשות את כל
אלה אברהם אביהם הוא אשר המית חמשת מלכי עילם
בנגעם בכך אחיו אשר היה יושב בסדום בימים ההם :
ויקח את עבדו הנאמן ככיתו ומעט אנשיו וירדפו אחרי
מלכי עילם כלילה אחד וימיתום כלם וישב לבן אחיו
את כל רכושו אשר לקחו לו : והלא ידעתם כי אלהי
העברים האלה חפץ במאד וגם הם חפצו בו מאד כי
ידעו כי הצילם מכל אויביהם : והנה באהבתם את אלהיהם
לקח אברהם אביהם את בנו יחידו וחמודו ויאמר להעלותו
עולה לאלהיו : ולולי אלהיו אשר מנעו מלעשות הדבר
ההוא אז עשהו באהבתו את אלהיו : וירא אלהיו את כל
מעשיו וישבע לו ויבטיח אותו אשר יציל את בניו ואת
כל זרעו מכל צרה אשר תבוא עליהם על אשר עשה
את הדבר ההוא על אשר לא חמל על בנו מאהבת אלהיו :
והלא שמעתם אשר עשה אלהיהם לפרעה מלך מצרים
ולאבימלך מלך גרר בלקחם את אשת אברהם : אשר
אמר עליה אחותי היא כי ירא פן יהרגוהו עליה ויאמרו
לקחתה לאשה ויעש להם אלהיו ולאנשיהם את כל אשר
שמעתם : והנה ראינו בעינינו אנחנו אשר בא עשו אחי
יעקב אליו ועמו ארבע מאות איש ויאמר להשמידו :
כי זכר לו את אשר לקח ברכתו מיד אביהם וילך לקראתו
בבואו מפדן ארם להכות לו אם על בנים : ומי הצילו
מידו הלא אלהיו אשר בטח בו הוא הצילו מיד אחיו
ואף מיד אויביו הלא יוכל להצילו : ומי יודע כי
אלהיהם הוא אשר הגביר את שני בני יעקב לעשות לעיר
שכם

פרשת וישלח

פא

שכם הרעה אשר שמעתם : הבנורתם יוכלו שנים להמית
עיר גדולה כשכם אם לא אלהיהם אשר בטחו בו הוא
אשר עשה להם את כל זאת להמית את כל יושבי העיר
בעירם : ואף אתם אשר יצאתם כלכם מעריכם יחד
ותבואו להלחם עם כלם התוכלו עליהם ואף אם יאספו
לעזרתכם ככם אלף פעמים : הלא תדעו הלא תשמעו כי
לא עמהם באתם להלחם כי עם אלהיהם אשר בחר
בם באתם להלחם ותבאו להאכיד כלכם היום : ועתה
חדלו לכם מהרעה הזאת אשר הפצתם לעשות לנפשותיכם
ושוב לכם כי לא תוכלו להלחם בם ואף אם הם מתי
מספר כי אלהיהם עמהם : ויהי כאשר שמעו מלכי
האמורי את כל דברי יועציהם וימלא לבכם פחד ויראה
מבני יעקב ולא אבו להלחם בם : וגם אל דברי יועציהם
הטו את אזנם וישמעו את כל דבריהם וייטבו דברי
היועצים בעיני המלכים מאד ויעשו כן : וישבו ויחדלו
המלכים האלה מעל בני יעקב כי לא יכלו לגשת אליהם
למלחמה כי יראו מהם וימס לבכם בקרבם מאד
מיראתם אותם : כי מאת יי היתה זאת להם כי שמע
יי אל תפלת יצחק ויעקב עבדיו כי בטחו בו : וישבו כל
המלכים האלה עם מחנותם איש לעירו ביום ההוא ולא
נלחמו עם בני יעקב בעת ההיא : ובני יעקב עמדו
במעמדם נגד הר שיאון ביום ההוא עד הערב ויראו כי
לא באו לקראתם המלכים האלה וישבו להם בני יעקב
אל מקומם : בעת ההיא נראה יי אל יעקב לאמר קום
עלה בית אל ושב שם ועשה שם מזבח לאל הנראה אליך
המציל אותך ואת כל בניך מצרה : ויקם יעקב ובניו וכל

אשר

כא

אשר לו ויעלו ויבאו בית אל כדכר יי : ויעקב בן תשעים
 ותשע שנים בעלותו בית אל : וישב יעקב ובניו וכל העם
 אשר אתו בבית אל בלוז ויבן שם יעקב מזבח ליי הנראה
 אליו : וישבו יעקב ובניו בבית אל ימים וששה חדשים :
 בעת ההיא מתה דבורה בת עוז מינקת רבקה אשר היתה
 עם יעקב ויקברה יעקב מתחת לבית אל תחת האלון
 אשר שם : וגם רבקה בת בתואל אם יעקב מתה בעת ההיא
 בחברון היא קרית הארבע ותקבר במערת המכפלה אשר
 קנה אברהם מאת בני חת : ויהיו חיי רבקה מאת שנה
 ושלושים שנה ושלוש שנים ותמת : וישמע יעקב כי מתה
 רבקה אמו ויבך מאד על אמו ויעש לה מספר גדול היא
 ודבורה מינקתה תחת האלון ויקרא שם המקום ההוא
 אלון בכות : ולכן הארמי מת בימים ההם כי ננפו אלהים
 על אשר עבר הברית אשר היה בינו ובין יעקב : ויהי
 יעקב בן מאת שנה וירא אליו יי ויברך אותו ויקרא את
 שמו ישראל : ורחל אשת יעקב הרה בימים ההם : ויסע
 יעקב וכל אשר לו בעת ההיא מבית אל לבוא אל יצחק
 אביו חכרונה : וילכו בדרך ויהי עוד כבדת ארץ לבוא
 אפרתה ותלד רחל בן ותקש בלדתה ותמת : ויקברה
 יעקב בדרך אפרת בבית לחם ויצב מצבה על קבורתה ער
 היום : ויהיו ימי רחל חמש שנים וארבעים שנה ותמת :
 וימרא יעקב את שם בנו הנולד לו אשר ילדה רחל בנימין
 כי בארץ הימין נולד לו : ויהי אחרי מות רחל ויתן
 יעקב את אהלו באהל בלהה שפחתה : ויקנא ראובן אל
 לאה אמו על הדבר הזה וימלא חמה : ויקם בחמתו
 וילך ויבוא אל אהל בלהה וינתק את משכב אביו משם :
 בעת

בעת ההיא הוסרה מבני ראובן חלק הבכורה והמלכות
 והכרונה כי חלל יצועי אביו ותנתן הבכורה ליוסף והמלכות
 ליהודה והכהונה ללוי על אשר חלל ראובן יצועי אביו :
 ואלה תולדות יעקב אשר יולדו לו בפדן ארם ויהיו בני
 יעקב שנים עשר : בני לאה הבכור ראובן ושמעון ולוי
 ויהודה ויששכר וזבולון ודינה אחותם : ובני רחל יוסף
 ובנימין : ובני זלפה שפחת לאה נד ואשר : ובני בלהה
 שפחת רחל דן ונפתלי : אלה בני יעקב אשר יולדו לו
 בפדן ארם : ויסע יעקב ובניו וכל אשר לו ויבא ממרא
 קרית הארבע אשר בחברון אשר גרו שם אברהם ויצחק
 וישב יעקב ובניו וכל אשר לו עם יצחק אביו בחברון :
 ועשו אחיו ובניו וכל אשר לו הלכו ארץ שעיר וישבו
 שם ויאחזו בארץ שעיר ויפרו וירבו מאד בני עשו בארץ
 שעיר : ואלה תולדות עשו אשר יולדו לו בארץ כנען
 ויהיו בני עשו חמשה : ותלד עדה לעשו את אליפז
 בכורו : ובשמת ילדה לו את רעואל : ואהליבמה ילדה
 לו את יעוש ואת יעלם ואת קרח אלה בני עשו אשר
 יולדו לו בארץ כנען : ויהיו בני אליפז בן עשו תימן
 אומר צפו ונעתם וקנו ועמלק : ובני רעואל נחת וזרח
 שמה ומזה : ובני יעוש תמנע עלוה יתת : ובני יעלם אלה
 ופינון וקנו : ובני קרח תימן מבצר מגדיאל עירם : אלה
 משפחות בני עשו לאלופיהם בארץ שעיר : ואלה שמות
 בני שעיר החורי יושבי ארץ שעיר לוטן ושוכל וצבעון
 וענה : ודישון ואצר ודישן בנים שבעה ויהיו בני לוטן
 חורי והימם ותמנע אחותם : היא תמנע אשר באה אל
 יעקב ואל בניו ולא שמעו אליה ותלך ותהי פילגש לאליפז

בן עשו ותלד לו את עמלק : ובני שובל עלון ומנחת
ועיבל שפו ואונם : ובני צבעון איה וענה הוא ענה אשר
מצא את הימים במדבר העמים ברעותו את החמורים
לצבעון אביו : ויהי בהיותו רועה את החמורים לאביו
ויוליכם המדברה כפעם בפעם לרעותן : ויהי היום
ויוליכם אל מדבר אחד על שפת ים סוף נגד מדבר העמים :
ויהי הוא רועה שם והנה רוח סערה חזקה מאד באה
מעבר הים ותנח על החמורים הרועים שם ויעמדו כלם :
ואחרי כן יצאו מעבר הים מן המדבר כעשרים ומאה
חיות גדולות ונוראות מאד ויבאו כלם אל מקום החמורים
ותיצבו שם : והחיות ההמה מחצים ולמטה כתואר בני
האדם ומתצים ולמעלה מהם כדמות דובים ומהם כדמות
קופים : ולהן זנבות אחוריהן מכין כתפיהן ומטה לארץ
כזנב הדוכיפת : ויבאו החיות האלה ויעלו וירכבו על
החמורים ההם ויוליכום כלם וילכו להם עד היום הזה :
ואחת מהחיות ההמה נגשה לפני ענה ותכהו בזנבה
ותבריחהו מן המקום ההוא : וירא את המעשה הזה
ויירא מאד לנפשו ויכרח וימלט וינס שעירה : ויספר
לאביו ולאחיו את כל אשר קרהו וילכו אנשים רבים
לבקש את החמורים ולא מצאו : ולא יסף עוד ענה ואחיו
ללכת אל המקום ההוא מהיום ההוא והלאה כי יראו
לנפשותם מאד : ובני ענה בן שעיר דישון ואהליכמה
אחותו : ובני דישון חמדן ואשבן ויתרן זכרן : ובני אצר
בלהן וזעון ועקן : ובני דישן עוף וארן : אלה משפחות
בני שעיר החורי לאלופיהם בארץ שעיר : וישב עשו
ובניו בארץ שעיר החורי יושבי הארץ ויאחזו בה ויפרו
וירבו

וירבו מאד : ויעקב ובניו וכל אשר להם ישבו עם יצחק
אביהם בארץ כנען כאשר צוה יי את אברהם אביהם :
ויהי בשנת מאה וחמש שנים לחיי יעקב היא השנה
התשיעית לשנת יעקב ובניו בארץ כנען כבואם מפרן
ארם ויסע יעקב ובניו בימים ההם מחברון וילכו וישבו
עיר שכם הם וכל אשר להם וישבו שם : כי מצאו להם
בני יעקב בעיר שכם מרעה טוב מאד ושמן למקנהם ועיר
שכם שבה ונכנתה בעת ההיא ויהיו בה כשלש מאות
איש ואשה : ויבאו יעקב ובניו וכל אשר להם וישבו
בחלקת השרה אשר קנה יעקב מאת חמור אבי שכם כבואו
מפרן ארם טרם הכו שמעון ולוי את העיר : וישמעו כל
המלכים האלה מלכי הכנעני והאמורי אשר סביבות עיר
שכם כי באו עוד בני יעקב שכמה וישבו בה : ויאמרו
העוד בני יעקב העברי יבואו העירה וישבו שם : אחרי
אשר הכו את יושביה ויירשום ועתה ישובו ויירשו גם
את אלה היושבים בעיר ויהרגום : ויתקבצו כל מלכי
כנען עוד ויבאו כלם יחד להלחם עם יעקב ועם בניו :
וישלח ישוב מלך תפוח גם אל כל המלכים אשר סביבותיו
אל אילון מלך נעש ואל איהורי מלך שילה ואל פרעתון מלך
חצור ואל סוסי מלך סרטן ואל לבן מלך בית חורון ואל
שכיר מלך מחנימה לאמר : עלו אלי ועזרוני ונכה את
יעקב העברי ואת בניו ואת כל אשר לו כי באו עוד
שכמה לרשת אותה ולהרוג את יושביה כבראשונה :
ותקבצו יחד ויבואו כל המלכים האלה עם כל מחניהם
עם רב מאד כחול אשר על שפת הים ויחנו כלם נגד
תפוח : ויצא ישוב מלך תפוח אליהם עם כל חילו ויחזן
עמהם

עמהם נגד תפוח מחוץ לעיר : ויתחלקו כל המלכים האלה
 לשבעה חלקים לשבע מחנות על בני יעקב : וישלחו ספר אל
 יעקב ואל בניו לאמר : צאו אלינו כלכם ונתראה עמכם
 פנים במישור וננקמה מכם נקמת אנשי שכם אשר הרגתם
 אותם בעירם : ותוסיפו עתה ותשובו אל עיר שכם ותשבנו
 בה להרוג את כל אנשיה כבראשונה : וישמעו בני יעקב
 את הדבר הזה ויחר אפם מאד מדברי מלכי כנען וימהרו
 ויקומו כל בני יעקב עשרה ויחגרו איש כלי מלחמתו
 ועמהם מאה ושנים איש מעבדיהם מלובשים כלי מלחמה :
 וילכו כל האנשים האלה בני יעקב עם עבדיהם לקראת
 כל המלכים ההם ויעקב אביהם עמם ויעמדו כלם בתל
 שכם : ויתפלל יעקב בעד בניו אל יי ויפרוש כפיו אל
 יי ויאמר : יי אלהים אתה אל שדי אבינו ואתה ואתה
 יצרתנו ומעשה ירך אנחנו : הצל נא את בני ברחמיך
 מיד אויביהם הבאים היום להלחם בם והושעת אותם
 מידם כי בדרך הכח והגבורה להושיע מעט מיד רב :
 ונתת לעבדיך בני חוזק לב וגבורה להלחם באויביהם
 להכניעם תחת ידם והפלת את כל אויביהם לפניהם
 ולא ימותו בני ועבדי ביד כנען : אך אם טוב בעיניך
 לקחת את נפשות בני ועבדי קחם נא ביד מלאכיך ברחמיך
 הרבים ואל ימותו היום ביד מלכי האמורי : ויהי ככלות
 יעקב להתפלל אל יי ותרעש הארץ ממקומה ותחשך
 השמש ויתבהלו כל המלכים האלה ותבוא בהם מהומה
 גדולה : וישמע יי אל תפלת יעקב ויתן יי פחד בני
 יעקב ומוראם בלב כל המלכים ובלב צבאותיהם : כי
 השמיע יי אותם קול רב וקול סוס עצום מאת בני
 יעקב

יעקב וקול מחנה כבד אתם : וייראו המלכים האלה
 יראה גדולה מבני יעקב ויהי הם עומדים במעמדם והנה
 בני יעקב באים עליהם במאה ושנים עשר איש בקול עצום
 וכבד : ויהי כראות כל המלכים האלה את בני יעקב באים
 לקראתם ותוסף להם יראה בלבם ויאמרו לשוב מעל
 בני יעקב כבראשונה לבלתי הלחם בם : אך לא שבו
 להם כי אמרו הנה חרפה היא לנו לשוב מפני העברים
 זה פעמים : ובני יעקב קרבו ויגשו נגד כל המלכים
 האלה ומתננתיהם ויראו והנה עם כבד מאד כחול הים :
 ויקראו בני יעקב אל יי ויאמרו הושיעה יי לנו הושיעה
 ועגנו כי כך בטחנו ולא נמות ביד הערלים הבאים עלינו
 היום : ויחגרו בני יעקב את כלי מלחמתם ויקחו את
 המננים בידיהם ואיש כידונו כידו ויגשו להלחם : וירץ
 וילך יהודה בן יעקב ראשונה לפני אחיו ועשרה אנשים
 מעבדיו עמו וילך לקראת המלכים האלה : וישב מלך
 תפוח גם הוא יצא ראשונה עם חילו לקראת יהודה :
 וירא יהודה את ישוב ואת חילו יצאו ראשונה לקראתו
 ויחר אף יהודה מאד וחמתו בערה בו ויגש להלחם
 ויתן יהודה את נפשו למות : וישב וכל חילו הולך ובא
 לקראת יהודה והוא רוכב על סוס חזק ועצום מאד :
 וישב איש גבור חיל מאד ויתכסה מראשו ועד רגליו
 בכרזל ונחשת : והוא מורה חצים בשתי ידיו מעל הסוס
 לפניו ולאחריו כמשפטו בכל מלחמותיו ולא יחטיא במקום
 אשר יורה עליו החצים : ויהי כי בא ישוב להלחם
 ביהודה ויורה חצים רבים אל יהודה ויקשור יי את יד
 ישוב וישבו כל החצים אשר ירה על אנשיו : ובכל זאת
 הולך

הולך ישוב וקרב לפני יהודה להכותו בחצים אך היה מרחק בין שניהם כשלשים אמה : וירא יהודה את ישוב מורה בחצים לפניו וירץ אליו יהודה בחמת כחו : וישא יהודה אבן גדולה מן האדמה ויהי משקלה כששים שקלים : וירץ יהודה לקראת ישוב ויכהו באבן ההיא על מגנו ויתבהל ישוב מן המכה ויפול מעל הסוס לארץ : וינתק המגן מיד ישוב וילך לו מחוזק המכה ההיא כמו חמש עשרה אמה ויפול המגן לפני המחנה השנית : והמלכים אשר באו עם ישוב ראו מרחוק את גבורת יהודה בן יעקב ואשר עשה לישוב ויתבהלו מאד מפני יהודה : ויהודה רץ אל מחנה ישוב בכהלו אותו וישלוף יהודה את חרבו ויך ממחנה ישוב ארבעים ושנים איש : וינוסו כל מחנה ישוב מפני יהודה ואין איש עמד נגדו ויעזבו את ישוב וינוסו מעליו וישוב עורנו נופל לארץ : וירא ישוב כי ברחו מעליו כל אנשי מחנהו וימהר ויקם בבהלה לקראת יהודה ויעמוד על רגליו מול יהודה : ויערוך ישוב לבדו מלחמה את יהודה וישם מגנו מול מגנו ואנשי ישוב ברחו כלם כי יראו מפני יהודה מאד : ויטל ישוב את הכידון בידו ויכה את יהודה על ראשו : וימהר יהודה וישם מגנו על ראשו לנגד כידון ישוב : ויקבל מגן יהודה את מכת כידון ישוב ויכרות את המגן לשנים : וירא יהודה כי נכרת מגנו וימהר וישלוף חרבו ויכה את ישוב בקרסולי הרגלים ויכרות את רגליו ויפול ישוב לארץ ויפול הכידון מידו : וימהר יהודה וישא את כידון ישוב ויכרות בו את ראשו וישליכה אצל רגליו : והי כראות כל בני יעקב את אשר עשה יהודה לישוב וירוצו

וירוצו כלם אל מערכות המלכים ההם : וילחמו בני יעקב במחנה ישוב ובמחנות כל המלכים אשר שם : ויפילו מהם בני יעקב חמשה עשר אלף איש ויכו בהם כהכות בקשואים ואת היותר ברחו לנפשם : ויהודה עורנו עומד על גזית ישוב ויפשוט את שריון ישוב מעליו וגם את הכרזל ואת הנחשת אשר על ישוב פשט יהודה : והנה תשעה אנשים שרי ישוב באו לבדם נגד יהודה להלחם בו : וימהר יהודה ויקח אבן מהארץ ויך בה את האחד על ראשו ותבקע ראשו ותפול חציה על הסוס ותפול גם הגויה מעל הסוס לארץ : ויראו השמנה השרים הנשארים את גבורת יהודה וייראו מאד וינוסו : וירדוף אחריהם יהודה ועשרה אנשיו וירבקו אותם ויהרגו אותם : ובני יעקב עודם מכים במחנות המלכים ויהרגו מהם רבים ויכריחו מהם רבים : אך המלכים האלה בנפשותם עמדו עם כל שריהם במעמדם ולא ברחו ממקומם ויצעקו על כל מחנות הבורחים מפני בני יעקב ואין שומע אליהם כי יראו מאד לנפשותם פן ימותו גם הם : וישובו כל בני יעקב אחרי הכות במחנות המלכים ויבואו לפני יהודה ויהודה עורנו הורג את שמונת שרי ישוב ופושט את בגדיהם : וירא לוי את אילון מלך געש הולך וקרב נגדו עם ארבעה עשר שריו להכותו ולזוי לא ידע : ויגש עוד אילון עם שריו ויפן לזוי אחריו וירא והנה לו המלחמה לאחור : וירץ לזוי עם שנים עשר מעבדיו וילכו ויהרגו את אילון ואת שריו לפי חרב : ואיהורי מלך שילה נגש לעזור את אילון ויגש מול יעקב וימשוך יעקב את הקשת אשר בידו ויך בחץ את איהורי וימיתהו : והי כאשר מצ

איחוריו מלך שילה וינוסו ארבעת המלכים הנשארים עם
 ותר שריהם ממקום מעמדם : ויבקשו לברוח להם ויאמרו
 אין לנו עור גבורה להלחם עם העברים אשר המיתו
 את שלשת המלכים ושריהם החזקים ממנו : ובני יעקב
 כאשר ראו כי נתקו המלכים הנשארים ממעמדם וירדפו
 להם אחריהם : ויצאו בני יעקב מתל שכם מן המקום
 אשר עמרו שם וילכו אחרי המלכים ויגשו אליהם עם
 עבדיהם : והמלכים וכל השרים ויתר מחנותם ראו כי
 נגשו בני יעקב אליהם וייראו לנפשם וינוסו ויברחו וילכו
 עד עיר חצור : וירדפו אחריהם בני יעקב עד שער עיר
 חצור ויכו במלכים האלה ובמחניהם מכה רבה כארבעת
 אלפי איש : ויהי הם מכים במחנה המלכים ויעקב משך
 ענוד בקשת ויכה במלכים לברם ויהרגם כלם : ויהרוג
 את פרעתון מלך חסר בשער עיר חסר : ואחרי כן הכה
 את סוסי מלך סרטן ואת לבן מלך בית חורין ואת שביר
 מלך מחנימה ויהרגם כלם בחצים חץ לאחד ומתו : ויוסיפו
 בני יעקב ויערכו מלחמה עם מחנות המלכים האלה נגד
 שער חסר : והמחנות בראותם כי מתו כל מלכיהם
 וישברו ויתנו עורף לנוס ויכו מהם בני יעקב עוד
 כארבע מאות איש : ויפלו מעבדי יעקב במלחמה ההיא
 שלשה אנשים : וירא יהודה כי מתו שלשה אנשים
 מעבדיו ויחר לו מאד ותבער בו תמתו על האמורי :
 וכל האנשים הנשארים ממחנות המלכים יראו מאד לנפשם
 וירוצו וישברו את שער חומת עיר חסר ויבאו כלם בתוך
 העיר להמלט : ויתחבאו כלם בתוך עיר חסר כי עיר
 חסר גדולה מאד מאד ורחבת ידיים : ויהי בבוא כל
 המחנות

המחנות האלה בתוך העיר וירוצו אחריהם בני יעקב אל
 העיר : ויצאו מהעיר ארבעה גבורים מלומדי מלחמה
 ויעמדו נגד פתח העיר ותרכוניהם שלופות וחניתותיהם
 בידיהם ויתיצבו נכה בני יעקב ולא נתנום לבוא העירה :
 וירץ אליהם נפתלי ויבוא בתוכם ויכה בתרבו אל שנים
 מהם ויכרות את ראשם בפעם אחת ויפן אל השנים
 האחרים והנה נסו וירדפו אחריהם וירכיקם ויכס וימיתם :
 ובני יעקב באו העירה ויראו והנה חומה אחרת לעיר
 ויבקשו את שער החומה ולא מצאו : וידלג יהודה ויעל
 על קיר החומה ויעלו אחריו שמעון ולוי וירדו שלשתם
 מעל החומה אל תוך העיר ויהרגו שמעון ולוי את כל
 האנשים הנמלטים אל העיר וגם את כל יושבי העיר
 ונשיהם וטפם הרגו לפי חרב : ותעל צעקת העיר השמימה
 וידלגו דן ונפתלי על החומה לראות מה קול הצעקה
 כי יראו בני יעקב אל אחיהם : וישמעו את כל יושבי
 העיר דוברים בבכי ובתחנונים לאמר הנה אשר לנו בעיר
 קחו ולכו אך המת אל תמיתונו : ויהי ככלות יהודה
 ואחיו להכות את כל יושבי העיר ויעלו על החומה
 ויקראו אל דן ואל נפתלי אשר על החומה ואל יתר
 אחיהם : ויודיעו להם שמעון ולוי את שער העיר ויבאו
 כל בני יעקב העירה לקחת את כל השלל : ויקחו בני
 יעקב את כל שלל עיר חסר הצאן והבקר והרכוש וישבו
 את יתר השביה ויצאו מן העיר ביום ההוא : ויהי ביום
 השני וילכו בני יעקב סרטנה כי שמעו כי אנשי סרטן
 אשר נשארו בעיר נאספו בעיר להלחם אתם על אשר
 הרגו את מלכם : וסרטן היתה עיר גבוהה מאד ובצורה
 ולה

ולה חיל עמוק סביב לעיר : ועומק החיל כחמשים אמה
 ורחבו כארבעים אמה ולא היה לאיש מקום לבא אל
 העיר מפני החיל : ויראו בני יעקב את חיל העיר
 ויבקשו בו דרך ולא מצאו : כי היה דרך העיר מאחריה
 והיה כל איש אשר יבוא לעיר ובא מן הדרך ההוא וסבב
 את כל העיר ואחר יבוא העירה : ויראו בני יעקב כי
 לא מצאו דרך העיר ויחר אפם מאד : ויושבי העיר
 כראותם כי באו אליהם בני יעקב וייראו מאד מהם
 כי שמעו את אשר עשו לעיר חסר : ולא יכלו יושבי
 העיר סרטן לצאת לקראת בני יעקב אחרי אשר נתקבצו
 בעיר להלחם בהם כי יבאו בעיר : אך כאשר ראו כי
 באו אליהם יראו מאד מפניהם כי שמעו את גבורתם
 ואת אשר עשו לחסר : וימהרו יושבי סרטן וישאו את
 גשר דרך העיר ממקומו טרם בא בני יעקב ויביאו אותו
 בתוך העיר : ויבואו בני יעקב ויבקשו את דרך העיר
 ולא מצאו : ויושבי העיר עלו מעל לחומה ויראו והנה
 בני יעקב מבקשים את מבוא העיר : ויחרפו יושבי העיר
 את בני יעקב מעל לחומה ויקללו אותם וישמעו בני
 יעקב את חחרפה ויחר אפם מאד ותבער בהם חמתם :
 ויקצפו עליהם בני יעקב ויקומו וידלגו כלם את החיל
 בחזק גבורתם ויעברו את הארבעים אמה רוחב החיל
 כגבורתם : ויהי כעברם את החיל ויעמדו תחת חומת
 העיר וימצאו את כל שערי העיר סגורים בדלת ברזל :
 ויגשו בני יעקב לשבור את דלתי שערי העיר ולא עזבו
 יושבי העיר כי היו משליכים עליהם אבנים וחצים ממעל
 לחומה : והי מספר האנשים אשר היו על החומה כארבע
 מאות

מאות איש : ויראו בני יעקב כי לא עזבו אנשי העיר
 לפתוח שערי העיר וידלגו ויעלו על קיר החומה ויעל
 יהודה ראשונה מזרחה העירה : ויעלו אחריו גר ואשר
 מפאת העיר ימה ושמעון ולוי צפונה ורן וראובן נגבה :
 והאנשים אשר מעל לחומה יושבי העיר כראותם כי
 עלו אליהם בני יעקב ויברחו כלם מעל החומה וירדו
 העירה ויתחבאו בעיר : ויגשו יששכר ונפתלי הנשארים
 תחת החומה וישברו את שערי העיר וידליקו אש בשערי
 העיר וימס הברזל ויבואו כל בני יעקב העירה הם וכל
 אנשיהם וילחמו עם כל יושבי עיר סרטן ויכום לפי חרב
 ולא עמד איש בפניהם : וינוסו כמאתים איש מן העיר
 וילכו כלם ויתחבאו במגדל אחד בעיר : וירדוף יהודה
 אחריהם עד המגדל ההוא ויתוץ את המגדל ויפול על
 האנשים וימותו כלם : ויעלו בני יעקב דרך גג המגדל
 ההוא וישקיפו ויראו והנה מגדל אחר מרחוק בעיר גבוה
 וחזק מאד וראשו בשמים : וימהרו וירדו בני יעקב
 וילכו עם כל אנשיהם אל המגדל ההוא וימצאוהו מלא
 אנשים ונשים וטף כשלש מאות איש ואשה : ויכו בני
 יעקב באנשים ההם מכה גדולה בתוך המגדל ויברחו
 וינוסו מהם : וירדפו אחריהם שמעון ולוי ויצאו אליהם
 שנים עשר אנשים גבורים מאד וחזקים מהמקום אשר
 התחבאו שם : ויערכו השנים עשר האנשים ההם מלחמה
 עצומה מול שמעון ולוי ולא יכלו עליהם שמעון ולוי
 ויכרתו הגבורים ההם את מנני שמעון ולוי ויכה
 אחד מהם את לוי בחרבו על ראשו וימהר לוי וישם
 ידו על ראשו כי ירא מן החרב ותך החרב ביר לוי
 וכמעט

וכמעט אשר לא נחתך יר לוי : ויתפוש לוי את הרב
הגבור בידו האחרת ויקחנה בחזקה מיד האיש ויכהו בה
על הראש ויסר את ראשו : ואחר עשר האנשים נגשו
להלחם עם לוי כי ראו כי מת אחד מהם וילחמו עם
בני יעקב ולא יכלו להם בני יעקב כי חזקים האנשים
מהם מאד : ויראו בני יעקב כי לא יכלו עליהם ויצעק
שמעון צעקה גדולה ומרה עד מאד ויתבהלו כל האחד
עשר הגבורים מקול צעקת שמעון : ויכר יהודה מרחוק
את קול צעקת שמעון אחיו וירוצו ונפתלו ויהודה
במגניהם אל שמעון וימצאו אותו נלחם בגבורים ההם
ולא יכול להם כי נכרתו מגניהם : וירא נפתלי כי נכרתו
מגני שמעון ולוי וירץ ויקח שני מגנים מאת עבדיהם
ויבא אותם אל שמעון ואל לוי : וילחמו שמעון ולוי
ויהודה שלשתם באחד עשר הגבורים ההם ביום ההוא עד
עת נשות היום ולא יכלו להם : ויוגד הדבר הזה ליעקב
ויתר לו מאד ויתפלל אל יי וילך הוא ונפתלי בנו נגד
הגבורים ההם : זיגש יעקב וימשוך בקשת ויקריב אל
הגבורים ההם ויהרוג מהם בקשת שלשה אנשים ויפנו
השמנה הנשארים והנה המלחמה להם פנים ואחור
וייראו מאד לנפשם ולא יכלו לעמוד לפני בני יעקב
ויברחו מפניהם : והי כנרחם ויפגעו את דן ואת אשר
באים לקראתם ויפלו עליהם פתאום וילחמו בהם ויהרגו
מהם שנים אנשים ויהודה ואחיו רדפו אחריהם ויכו את
הנשארים מהם וימיתום :

אמר הנער כן דברי רש"י ז"ל על מש"כ ואני נתתי לך וכו' נחצני ונקשתי
וישובו כל בני יעקב ויתהלכו בעיר ויחפשו בה אם ימצאו
בה

בה איש וילכו וימצאו כעשרים בחורים במערה אחת
בעיר ויהרגום כלם נד ואשר : ואת יתר האנשים אשר
נסו וימלטו מהמגדל השני פגעו בהם דן ונפתלי וילחמו
בם ויהרגום כלם : ויהרגו בני יעקב את כל יושבי עיר
סרטן אך הנשים והטף עזבו בעיר ולא הרגו אותם : וכל
יושבי עיר סרטן גבורים כלם אחד מהם ירדוף אלף
ושנים לא ינוסו מפני רבבה מיתר האדם : ויהרגום בני
יעקב כלם לפי חרב ולא עמד איש מהם בפניהם ויעזבו
את הנשים בעיר : ויקחו בני יעקב את כל שלל העיה
ומהשבי אשר בחרו : ויקחו את הצאן ואת הבקר ואת
כל רכוש העיר : ויעשו בני יעקב לסרטן וליושביה כאשר
עשו לחסר וליושביה ויפגו ויצאו וילכו משם : והי כצאת
בני יעקב מעיר סרטן וילכו להם כמהלך מאתים אמה :
ויפגעו את יושבי תפוח ווצאים לקראתם כי יצאו להלחם
אתם על אשר הכו את מלך תפוח ואת כל אנשיו :
ויצאו כל הנשאר בעיר תפוח להלחם את בני יעקב
ויאמרו להציל מידם את השבי ואת המלקוח אשר לקחו
מחסר ומסרטן : וילחמו כל יתר אנשי תפוח עם בני
יעקב במקום ההוא ויכום בני יעקב ויכתום וינוסו לפניהם
ויירדפום עד עיר ארבל ויפלו כלם לפני בני יעקב :
וישובו בני יעקב ויבאו תפוח לקחת את שבי תפוח : והי
בנואם תפוח וישמעו כי יצאו להם אנשי ארבל לקראתם
להציל את שבי אחיהם : ויעזבו בני יעקב עשרה אנשים
באנשיהם בתפוח לבז את העיר ויצאו הם לקראת אנשי
ארבל : ואנשי ארבל יצאו הם וגם נשיהם להלחם את
בני יעקב כי נשיהם היו מלומדות מלחמה ויצאו כארבע

מאות איש ואשה : ויצעקו עליהם כל בני יעקב בקול גדול וירוצו כלם לקראת יושבי ארבל בקול גדול ועצום : וישמעו יושבי ארבל את קול צעקות בני יעקב ונהמותם כקול אריות וכנהמת ים וגליו : ויפול פחד ויראה בלכם מכני יעקב וייראו מאד מפניהם וישבו אחוריהם וינוסו לפניהם אל העיר : וירדפו בני יעקב אחריהם עד שער העיר ויבואו עליהם בעיר : וילחמו בני יעקב אתם בתוך העיר וכל נשיהם קולעים בקלע אל בני יעקב : ותהי המלחמה ביניהם חזקה ביום ההוא עד הערב כי לא יכלו עליהם בני יעקב וכמעט אשר לא מתו בני יעקב במלחמה ההיא ויצעקו בני יעקב אל יי ויתחזקו מאד לעת הערב ויכו בני יעקב את כל יושבי ארבל לפי חרב אנשים ונשים וטף : וגם את יתר האנשים אשר נסו מסרטן הכום בני יעקב בארבל : ויעשו בני יעקב לארבל ולתפוח כאשר עשו לחסר ולסרטן והי כראותם כי מתו כל אנשיהם ויעלו כלם על גגות העיר ויכו את בני יעקב באבנים כמטר : וימהרו בני יעקב ויבואו העירה ויתפשו את כל הנשים ויכום לפי חרב : וישבו בני יעקב את כל השביה ואת כל השלל צאן ובקר ומקנה : ויעשו בני יעקב למחנימה כאשר עשו לתפוח ולחסר ולשילה ויפנו ויצאו משם אל דרכם : והי ביום החמישי וישמעו בני יעקב כי התקבצו עליהם אנשי געש למלחמה על אשר הרגו את מלכם ואת שריהם : כי ארבעה עשר שרים היו בעיר געש ויהרגום כלם בני יעקב במלחמה הראשונה : ויחגרו בני יעקב איש כלי מלחמתו ביום ההוא וילכו למלחמה לקראת יושבי געש : ובגעש עם רב ועצום מעם

מעם האמורי וגעש היתה עיר חזקה ובצורה מאד מכל ערי האמורי ולה שלש חומות : ויבואו בני יעקב געשה וימצאו שערי העיר סגורים וכחמש מאות איש נצבים מעל לחומה התיצונה : וגם עם רב כחול אשר על שפת הים ארבו לבני יעקב מחוץ לעיר מאחריה : ויגשו בני יעקב לפתוח את שער העיר והי בגשתם והנה המארבים אשר אחרי העיר באו ממקומם ויסוכבו את בני יעקב : ויהיו בני יעקב לאנשי געש בתוך ותהי להם המלחמה פנים ואחור וגם כל האנשים אשר על החומה משליכים עליהם חצים ואבנים מעל החומה : וירא יהודה כי כבדו עליהם כל אנשי געש ויצעק צעקה גדולה ומרה : ויבהלו כל אנשי געש מקול צעקת יהודה ויפלו אנשים מן החומה מעוצם הצעקה : וגם כל אשר מחוץ לעיר ואשר בעיר יראו מאד לנפשם : ויגשו בני יעקב עוד לשבור דלתי העיר וישליכו עליהם אנשי געש מעל החומה אבנים וחצים ויבריחום מעל השער : וישבו בני יעקב על כל אנשי געש אשר אתם מחוץ לעיר ויכו בהם מכה רבה מאד כהכות בקשואים ולא יכלו כלם לעמוד נכח בני יעקב כי נפלה עליהם אימתה ופחד מפני צעקת יהודה : ויהרגו בני יעקב את כל האנשים ההם אשר מחוץ לעיר : ויגשו עוד בני יעקב לפתוח העיר ולהלחם תחת חומת העיר ולא יכולו : כי כל יושבי געש אשר נשארו בעיר סכבו כלם את חומת געש מפה ומפה ולא יכלו בני יעקב לגשת אל העיר להלחם : והיה כאשר יקרבו בני יעקב אל אחת מהפאות להלחם תחת החומה וישליכו עליהם יושבי געש חצים ואבנים כמטר ויבריחום מתחת החומה :

ויראו אנשי געש אשר על החומה כי לא יכלו עליהם בני
יעקב מתחת החומה ויחרפו את בני יעקב כדברים האלה
לאמר : מה לכם ולמלחמה אשר לא תוכלו עליה האף
לגעש העיר החזקה וליושביה תוכלו לעשות כאשר עשיתם
לערי האמורי אשר הם בלתי חזקים : הלא לחלשים
אשר בנו עשיתם הדבר הזה ותהרגום פתח העיר כי
אין עמדם גבורה כי יראו מקול צעקתכם : ועתה
הבמקום הזה תוכלו להלחם הלא בזה אתם מתים בלכם
ונקמה מכם נקמה כל הערים אשר החרבתם אותם:
ויחרפו מאד יושבי געש את בני יעקב ויקללום באלהיהם
וישליכו עליהם חצים ואבנים עוד מעל החומה : וישמע
יהודה ואחיו את דברי יושבי געש ויחר אפם מאד : ויקרא
יהודה לאלהיו בדבר הזה ויקרא ויאמר יי הושיעה
הושיעה יי לנו ולאחינו : וירץ מרחוק ככל כחו וחרבו
שלופה בידו וירלג ויעל בשמים וירכב על החומה בחמת
כחו ותפול החרב מידו : ויצעק יהודה על החומה ויתבהלו
כל האנשים אשר על החומה ויפלו מהם לתוך העיר מעל
החומה וימותו : ואשר עודם על החומה כאשר ראו את
גבורת יהודה יראו מאד ויגוסו מהם לגפשם אל תוך
העיר להמלט : ומקצתם התחזקו להלחם עם יהודה על
החומה ויגשו להמיתו בראותם כי אין חרב ביד יהודה
ויאמרו להפילו מעל החומה אל אחיו : ויעלו אליהם
כעשרים אנשים מהעיר לעזרם ויסבבו את יהודה
ויצעקו כלם עליו ויגשו אליו בחרבות שלופות ויבהילו
את יהודה ויצעק יהודה מעל החומה אל אחיו : ויעקב
וכניו משכו בקשת מתחת החומה ויכו באנשים אשר על
החומה

החומה שלשה אנשים : ויוסף יהודה ויצעק ויקרא יי
עזרנו יי הצילנו ויצעק בקול גדול על החומה ותשמע
הצעקה למרחוק : ויהי בצעקו ויוסף עוד שנית לצעוק
ויבהלו כל האנשים אשר סביבות יהודה על החומה
וישליכו איש חרבו מידו מקול צעקת יהודה ומפחדו ויגוסו
להם : ויקח יהודה את החרבות אשר נפלו מידם
וילחם בם יהודה ויהרגו מהם עשרים איש על החומה
ויעלו עוד מן העיר אל החומה כשמנים איש ואשה
ויסבבו כלם את יהודה ויתן יי פחד יהודה בלכם ולא
יכלו לגשת אליו : ויעקב וכל אשר אתו משכו בקשת
מתחת החומה ויהרגו עשרה אנשים על החומה ויפלותחת
החומה לפני יעקב וכניו : ויראו אנשי החומה כי נפלו
מהם שלשים איש וירוצו עוד אל יהודה בחרבות שלופות
אך לא יכלו לגשת לפניו כי יראו מאד מגבורת יהודה :
ויגש גבור אחד מהם ושמו ערוך ויכה את יהודה בחרבו
על ראשו וימהר יהודה וישם מגנו על ראשו ותך החרב כמגן
ויחלק לשנים : והגבור ההוא כהנותו את יהודה דן לנפשו
מפחד יהודה וימערדו רגליו על החומה ויפול בתוך כני
יעקב מתחת החומה ויכוהו בני יעקב וימיתוהו : ותכאב
ראש יהודה ממכת הגבור וכמעט אשר לא מת יהודה
במכה ההיא ויצעק יהודה מכאב המכה ההיא מעל החומה
וישמע דן את קול צעקת יהודה ותבער בו חמתו ויקם גם
הוא וילך מרחוק וירץ וירלג בארץ ויעל על החומה בחמת
כחו : ויהי בעלות דן על החומה אצל יהודה ויברחו
משם כל אנשי החומה אשר עמדו נגד יהודה ויעלו על
החומה השנית וישליכו עוד חצים ואבנים מן החומה
השנית

השנית אל דן ויהודה ויבקשו להכריחם מן החומה ויבואו החצים והאבנים כדן וביהודה וכמעט אשר לא מתו על החומה והיה למקום אשר ינוסו דן ויהודה על החומה ויבואו עליהם חצים ואבנים מן החומה השנית ויעקב ובניו עודם פתח שער העיר תחת החומה הראשונה ולא היה להם למשוך בקשת אל יושבי העיר כי לא היו נראים להם כי היו על החומה השנית : ודן ויהודה כאשר לא יכלו לסבול את האבנים ואת החצים אשר יורו להם מהחומה השנית וידלגו שניהם אל החומה השנית אצל אנשי העיר ויראו אנשי העיר אשר על החומה השנית כי באו דן ויהודה לפניהם לחומה השנית ויצעקו כלם וירדו מן החומה : וישמע יעקב ובניו את קול צעקת אנשי העיר והם עודם פתח שער העיר ויראו מאד על דן ויהודה כי לא היו נראים להם כי הם על החומה השנית : ויעל נפתלי בחמת כחו וידלג על החומה הראשונה לראות מה קול הצעקה אשר שמעו בעיר : ויששכר וזבולון נגשו לשבור דלת העיר ויפתחו את שער העיר ויבואו כלם העירה : ונפתלי קפץ מהחומה הראשונה אל השנית ויבא אצל אחיו לעזרם : ויראו יושבי געש אשר על החומה כי עלה נפתלי שלישי לעזרם לאחיו וינוסו ויברחו כלם וירדו אל תוך העיר : ויעקב ובניו וכל נעריהם באו העירה אליהם ויהודה ודן ונפתלי ירדו מן החומה אל תוך העיר וירדפו אחרי יושבי העיר : ושמעון ולוי היו מים לעיר ולא ידעו כי נפתח השער ויעלו משם לחומה וירדו אל אחיהם תוך העיר : ויושבי העיר ירדו כלם תוך העיר ויבואו עליהם כל בני יעקב

מפה

מפה ומפה ותהי להם המלחמה פנים ואחור : ויכו בהם בני יעקב מכה רבה עד מאד ויהרגו מהם כעשרים אלף איש ואשה ולא עמד איש מהם בפני בני יעקב : וירב הדם בעיר והיה כנחל מים ויצא הדם כנחל עד חוץ לעיר ויגיע עד מורד בית חורון : ויראו אנשי בית חורון מרחוק את הדם יוצא מעיר געש וירוצו מהם כשבעים איש לראות את הדם ההוא : ויבאו עד מקום הדם וילכו במסלות הדם ויבואו עד חומת בית געש ויראו הדם יוצא מן העיר : וישמעו את קול צעקת יושבי געש עלתה השמימה והדם הולך ורב מאד לצאת כנחל מים : וכל בני יעקב עודם מכים ביושבי געש ויהרגו בהם עד הערב כעשרים אלף איש ואשה : ויאמרו האנשים ההם החורונים אך זה מעשה העברים הוא כי עודם נלחמים בערי כל האמורים : וימהרו האנשים ההם וירוצו בית חורון ויקחו איש כלי מלחמתו ויזעקו לכל יושבי בית חורון ויחגרו גם הם כלי מלחמתם ללכת להלחם בבני יעקב : ובני יעקב ככלותם להכות ביושבי געש ויתהלכו בתוך העיר לפשט את כל החללים : ויבאו לפנים מהעיר והלאה וימצאו שלשה אנשים נכורים מאד וחרב אין בידם ויבואו בני יעקב עד מקומם וירוצו הנכורים אליהם ויקח אחד מהם את זבולון כי ראהו נער קטן וקצר קומה ויפילהו ארצה ככחו : וירץ יעקב אליו בחרבו ויכהו יעקב מתחת למתניו ויחלקו לשנים ותפול הגויה על זבולון : ויגש השני פתאום ויחזק ביעקב להפילו לארץ ויפן אליו יעקב ויצעק עליו וירוצו שמעון ולוי ויכוהו בחרבם אל השוקים ויפילוהו לארץ : ויקם הגבור בחמת כחו מן הארץ וירץ אליו יהודה

מרים

שרם עמרו ויכהו כחרב על ראשו ותכקע ראשו וימת :
 והגבור השלישי בראותו כי מתו רעיו רץ לפני בני יעקב
 וירדפו אחריו בני יעקב כלם בתוך העיר : ויהי כנוס הגבור
 וימצא חרב אחת מיושבי העיר וישאנה ויפן אל בני יעקב
 וילחם אתם כחרב ההיא : וירץ הגבור אל יהודה ויכהו
 כחרב על ראשו ומגן אין ביד יהודה : ויהי בהכותו וימהר
 נפתלי ממנו ויתן מגנו על ראש יהודה ותך חרב הגבור כמגן
 נפתלי ויצל יהודה מן החרב : וירוצו שמעון ולוי על הגבור
 בחרבותם ויכהו בחרבותם על ראשו בכח וירדו שני
 החרבות כגזית הגבור ויחלקו אותו לשנים באורך :
 ויהרגו בני יעקב את שלשה הגבורים ההם בעת ההיא
 עם כל יושבי געש והיום נטה לערוב : ויתהלכו בני
 יעקב כגעש ויקחו את כל שלל העיר אך הטף והנשים
 לא המיתו : ויעשו בני יעקב לגעש כאשר עשו לסרטן
 ולשילה : וינהגו בני יעקב את כל שלל געש ויצאו מהעיר
 לילה : המה יצאו וילכו ער מעלות בית חורון המה עלו
 המעלה ויושבי בית חורון עולים המעלה לקראתם :
 וילחמו בני יעקב את יושבי בית חורון במעלת בית
 חורון כלילה ההוא וכל יושבי בית חורון גבורים כלם
 אחד מהם לא ינוס מפני אלף איש וילחמו כלילה ההוא
 על המעלה ותשמע צעקתם כלילה ההוא למרחוק ותרעש
 כל הארץ מצעקתם : וייראו כל בני יעקב מהאנשים ההם
 כי לא נסו להלחם בחשך ויבהלו מאד : ויצעקו בני
 יעקב אל יי לאמר הושיעה יי לנו והצילנו ולא נמות
 ביד הערלים האלה : וישמע יי בקול בני יעקב ויביא
 יי על אנשי בית חורון חרדה גדולה ובהלה וילחמו
 ביניהם

ביניהם אלה באלה במחשך הלילה ויכו אלה באלה רבים :
 ובני יעקב ידעו כי הביא יי בקרב האנשים ההם רוח
 עועים וילחמו איש ברעהו ויצאו כלם מאגודת אנשי בית
 חורון וילכו עד מורד מעלת בית חורון והלאה וילינו שם
 עם נעריהם כלילה ההיא לבטח : וכל אנשי בית חורון
 נלחמים כל הלילה איש באחיו ואיש ברעהו ויצעקו מפה
 ומפה על המעלה ותשמע צעקתם למרחוק ותרעש כל
 הארץ מקולם כי היו גבוהים מאד על כל הארץ : וישמעו
 כל יושבי ערי הכנעני החתי והאמורי והחוי וכל מלכי
 כנען וגם אשר בעבר הירדן את קול הצעקה כלילה ההוא :
 ויאמרו אך הנה מלחמות העברים אשר הם נלחמים
 בשבעת הערים הנשים אליהם ומי יוכל לעמוד לפני
 העברים ההם : וייראו כל יושבי ערי הכנעני וכל אשר
 בעבר הירדן מאד מפני בני יעקב כי אמרו הנה כאשר
 עשו לערים האלה יעשו לנו גם אנחנו כי מי יוכל לעמוד
 מפני גבורתם החזקה : והחורונים גדלה צעקתם כלילה
 ההוא ויהיו הלוח וצעוק יכו איש את רעהו עה אור
 הבקר וימותו מהם רבים : ויאור הבקר בעלות השחר
 ויקומו כל בני יעקב ויעלו המעלה ויכו הנותרים
 מהחורונים מכה רבה וימותו כלם במעלה ההיא : ויאח
 היום ביום הששי ויראו כל יושבי כנען מרחוק את כל
 אנשי בית חורון מתים ומושלכים במעלת בית חורון
 ככבשים וכעתודים מתים : ובני יעקב נהגו את כל
 השבי אשר שב מגעש וילכו בית חורון : ויבואו בית חורון
 וימצאו העיר מלאה אנשים כחול הים וילחמו בהם
 ויכו כם בני יעקב עד עת הצהרים : ויעשו בני יעקב
 אל

אל בית חורון כאשר עשו לנעש ולתפוח וכאשר עשו
 לחסר ולסרטן ולשילה : ויקחו בני יעקב את שבי בית
 חורון וכל שלל הערים עמם וילכו שכמה אל מקומם
 ביום ההוא : ויבאו בני יעקב ביום הששי עיר שכם אל
 ביתם וישבו מחוץ לעיר וינוחו שם מהמלחמה בעת ההיא
 וילינו שם : וגם כל עבדיהם וכל השלל אשר לקחו
 מהערים הניחו מחוץ לעיר ולא באו אל תוך העיר כי
 אמרו פן תהיה מלחמה עוד עלינו ויבואו לצור עלינו
 בשכם : וישבו יעקב ובניו ועבדיהם ביום ההוא ומחרתו
 בחלקת השדה אשר קנה יעקב מאת חמור בחמשת שקלים
 וכל שביהם אתם : ותהי כל השביה וכל השלל אשר בזזו
 בני יעקב בחלקת השדה כחול אשר על שפת הים אשר אין
 מספר : ויושבי הארץ רואים מרחוק : וייראו מאד כל יושבי
 הארץ מפני בני יעקב אשר עשו את הדבר הזה כי אין כל
 מלך מימי קדם עשה כדבר הזה : ויועדו כל שבעת
 מלכי הכנעני להשלים עם בני יעקב כי יראו לנפשותם
 מאד מפני בני יעקב : ויהי ביום ההוא הוא יום השביעי
 וישלח יפיע מלך חברון בסתר אל מלך העי ואל מלך
 גבעון ואל מלך שלם ואל מלך עדולם ואל מלך לכישה
 ואל מלך חצור ואל כל מלכי הכנעני אשר תחת יריהם
 לאמר : עלו אתי ובואו אלי ונלכה אל בני יעקב ונשלים
 אתם בשלום ובברית : פן תחרב כל ארצכם בחרבות
 בני יעקב כאשר עשו לשכם ולערים אשר סביבותיה
 כאשר שמעתם וראיתם והיה כבואכם אלי אל תבואו
 באנשים רבים : דק כל מלך יביא את שלשת שריו הגדולים
 וכל שר יביא את שלשה אנשים משרתיו : ובאתם כלכם
 אלי

אלי חברונה ובאנו כלנו יחד אל בני יעקב ונתחנן
 לפניהם ויכרתו לנו ברית שלום : ויעשו כל המלכים
 האלה כאשר שלח אליהם מלך חברון כי היו כלם תחת
 עצתו ומאמרו : ויתקבצו כל מלכי כנען ללכת אל בני
 יעקב לעשות עמהם שלום : ובני יעקב שבו ויצאו אל
 חלקת השדה אשר בשכם כי לא האמינו במלכי הארץ :
 וישבו וישבו בני יעקב בחלקת השדה עשרה ימים ואין
 בא עליהם למלחמה : ויראו בני יעקב כי אין מלחמה
 ויאספו כלם ויבאו עיר שכם וישבו בני יעקב בשכם :
 ויתקבצו כל מלכי האמורי מכל מקומותם מקץ ארבעים
 יום ויבאו כלם חברונה אל יפיע מלך חברון : ויהי
 מספר המלכים אשר באו חברונה להשלים את בני
 יעקב עשרים ואחד מלכים : ומצפר השרים אשר באו
 אתם ששים ושלשה שרים ואנשיהם תשע ושמונים ומאה
 איש : ויחנו כל המלכים האלה ואנשיהם הר חברון ויצא
 אליהם מלך חברון עם שלשה שריו ותשעה אנשים
 עמהם : ויתיעצו המלכים האלה יחד ללכת אל בני
 יעקב לשלום : ויאמרו אל מלך חברון לך אתה לפנינו
 עם אנשיך ודברת אל בני יעקב בעדנו ואחר נבוא
 אחריו ומלאנו את דבריך ויעש מלך חברון כן : ובני
 יעקב שמעו כי התקבצו כל מלכי כנען ויחנו בחברון :
 וישלחו בני יעקב מרגלים ארבע עבדים מעבדיהם לאמר
 לנו ורגלו את המלכים האלה ודרשו וחקרו את אנשיהם
 ואם הם מעש או הרבה : והיה אם תראום במתי מספר
 וספרתם את כלם ובאתם : וילכו עבדי יעקב בסתר אל
 המלכים האלה ויעשו כאשר צוו בני יעקב : ויבואו
 אל

ספר הישר

אל בני יעקב ביום ההוא ויאמרו אליהם באנו אל המלכים האלה והנה הם מתי מספר ונספור את כלם והנה מספרם שמנים ושמנה ומאתים איש מלכים ואנשיהם: ויאמרו בני יעקב מתי מספר הם ולא נצא אליהם כלנו: ויהי בבקר ויקומו בני יעקב ויבחרו מאנשיהם ששים ושנים איש ויצאו עמהם עשרה בני יעקב ויחגרו איש את כלי מלחמתו כי אמרו למלחמה באים עלינו כי לא ידעו כי לשלום הם באים אליהם: ויצאו בני יעקב עם עבדיהם אל שער שכם להראת המלכים האלה ויעקב אביהם אתם: ויהי בצאתם והנה מלך חברון ושלשה שריו ותשעה אנשים עמו באים בדרך מול בני יעקב: וישאו בני יעקב את עיניהם ויראו מרחוק את יפיע מלך חברון ושריו באים לקראתם ויתיצבו בני יעקב במקומם בשער שכם ולא הלכו: ומלך חברון הולך הלך וקרב הוא ושריו עד געתו אל בני יעקב וישתחו להם ארצה עם שריו: וישב מלך חברון עם שריו לפני יעקב ובניו: ויאמרו לו בני יעקב מה לך מלך חברון למה באת אלינו היום מה חבקש מאתנו: ויאמר מלך חברון אל יעקב בי אדני כי מלכי הכנעני באו אליכם היום לעשות עמכם שלום: וישמעו בני יעקב את דברי מלך חברון ולא אבו לדבריו כי לא האמינו לו בני יעקב כי חשבו כי במרמה דבר אליהם מלך חברון וידע מלך חברון מדברי בני יעקב כי לא האמינו אל כל דבריו וינש עוד מלך חברון לפני יעקב ויאמר אליו בי אדני כי כל המלכים האלה לשלום באו אליכם כי לא באו עם כל אנשיהם: וגם כל כלי מלחמתם לא הביאו עליהם

פרשת וישלח צד

עליהם כי על שלום מאת אדני ובניו באו לבקש: ויענו בני יעקב את מלך חברון לאמר שלח נא אתה ויבואו כל המלכים האלה לברם לפנינו אם באמת תדבר אלינו: והיה אם יבואו אלינו בלא כלי מלחמתם ונדעה כי שלום יבקשו ממנו: וישלח יפיע מלך חברון אחד מאנשיו אל המלכים ויבואו כלם לפני בני יעקב וישתחו להם אפים ארצה: וישבו המלכים האלה לפני יעקב ולפני בניו וידברו אליהם לאמר שמענו את כל אשר עשיתם למלכי האמורי בחרבכם הקשה ובזרועכם הגדולה מאד כי לא עמד איש מהם בפניכם: ונראה מאד לנפשותינו מכם פן יקראנו כמקריהם ונבוא אליכם לכרות לנו ברית שלום: ועתה כרתו לנו ברית ושלום אמת אשר לא תגעו בנו ולא נגע בכם: וידעו בני יעקב כי באמת באו לבקש השלום מאתם וישמעו להם כל בני יעקב ויכרתו להם שלום: וישבעו אליהם כל בני יעקב אשר לא יגעו בהם וגם כל מלכי הכנעני נשבעו להם: וישימום בני יעקב למס מהיום ההוא והלאה: ואחרי כן באו כל שרי המלכים האלה עם כל אנשיהם לפני בני יעקב ומנחות בידיהם אל יעקב ואל בניו וישתחו להם אפים ארצה: ויפצרו המלכים האלה בכני יעקב ויתחננו אליהם להשיב את כל השביה אשר שבו משבעת ערי האמורי ויעשו כן בני יעקב וישיבו את כל השביה את הנשים ואת הטף ואת כל הבהמה וכל השלל אשר לקחו וישלחו אותם וילכו איש לעירו: וישתחו כל המלכים האלה עוד אל בני יעקב וישלחו ויביאו אליהם מנחות רבות בימים ההם: וישלחו בני

ספר הישר

בני יעקב את המלכים האלה ואת אנשיהם וילכו מאתם לשלום אל עריהם וגם בני יעקב שבו אל מקומם שכמה ויהי שלום מהיום ההוא והלאה בין בני יעקב ובין מלכי הכנעני עד בוא בני ישראל ארץ כנען לנחלה :

חצי הספר

פרשת וישב

ויהי לחקופת השנה ויסעו בני יעקב משכם וישבו ויבואו חכרונה אל יצחק אביהם וישבו שם : אך צאנם וכקדם וכל אשר להם רועים בשכם יום יום כי מרעה טוב ושמן היה בשכם בימים ההם : וישב יעקב ובניו וכל ביתם בעמק חברון : ויהי בימים ההם בשנה ההיא שנת מאה שנה ושש שנים לחיי יעקב בשנה העשירית לבא יעקב מפרץ ארם : ותמת לאה אשת יעקב בשנה ההיא בת אחת וחמשים שנה כמותה בחברון : ויקברו אותה יעקב ובניה במערת שדה המכפלה אשר בחברון אשר קנה אברהם מאת בני חת לאחוזת קבר : ובני יעקב ישבו עם אביהם בעמק חברון וידעו כל יושבי הארץ את גבורתם ויהי שמעם בכל הארץ : ויוסף בן יעקב ובנימין אחיו בני רחל אשת יעקב עודם קטנים בימים ההם ולא יצאו את אחיהם במלחמותם בכל ערי האמורי : וירא יוסף את גבורת אחיו וגדולתם וישבח אותם ויהללם אך גידל את נפשו עליהם ויתנשא בנפשו עליהם : וגם יעקב אביו אהב אותו מכל בניו כי בן זקונים הוא לו ויעש לו כתונת פסים באהבתו אותו : וירא יוסף כי אותו אהב

פרשת וישב צה

אהב אביו מכל אחיו ויוסף עוד ויתנשא יוסף על אחיו ויבא לאביו דבה רעה עליהם : ויראו בני יעקב את כל מעשה יוסף אחיהם אתם וכי אהב אותו אביהם מכלם וישנאו אותו ולא יכלו דברו לשלום כל הימים : ויהי יוסף בן שבע עשרה שנה והוא עודנו נער גדל את נפשו על אחיו ויאמר להתנשא עליהם : כעת ההיא חלם חלום ויבא אל אחיו ויגד להם את חלומו : ויאמר אליהם חלום חלמתי והנה כלנו מאלמים אלמות בשדה ותקם אלמתי ותתיצב בארץ ויסכבנה אלמותיכם וישתחוו לה : ויענו אותו אחיו ויאמרו לו מה החלום הזה אשר חלמת התאמר בלבבך למלוך או למשול עלינו : ויבא עוד ויגד הדבר ליעקב אביו וינשק יעקב את יוסף כשמעו את הדברים מפיו ויברך יעקב את יוסף : ויראו בני יעקב כי ברך אביהם את יוסף וינשק אותו ויאהבהו מאד ויקנאו בו מאד וישנאו אותו עוד : ויהי אחרי כן ויחלום עוד יוסף חלום אחר ויספר את החלום לאביו לעיני אחיו : ויאמר יוסף אל אביו ואל אחיו הנה חלמתי חלום עוד והנה השמש והירח ואחד עשר בכבים משתחווים לי : וישמע אביו את דברי יוסף ואת חלומו וירא כי אחיו שונאים את יוסף בדבר הזה : ויגער יעקב ביוסף לפני אחיו על הדבר הזה לאמר מה החלום הזה אשר חלמת ותגדל את נפשך על אחיך הגדולים ממך : התחשוב בלבבך אשר בוא נבוא אני ואמך ואחד עשר אחיך להשתחוות אליך כי תדבר כדברים האלה : זיקנאו בו אחיו על כל דבריו וחלומותיו ויוסיפו עוד שנא אותו ויעקב שמר את החלומות בלבו : ויהי היום וילכו

וילכו בני יעקב לרעות צאן אביהם בשכם כי עודם רועים
 בשכם כימים ההם : ויהי בהיות בני יעקב רועים
 בשכמה ביום ההוא ויתמהמהו ויעבור עת האסף כל
 המקנה ולא באו : וירא יעקב כי התמהמהו בניו בשכם
 ויאמר יעקב בלבו פן יקומו עליהם אנשי שכם להלחם
 בם על כן התאחר בואם היום הזה : ויקרא יעקב אל
 יוסף בנו ויצוהו לאמר : הלא אחיך רועים בשכם היום
 והנה לא באו עד עתה לך נא וראה איפה הם והשיבני
 דבר את שלום אחיך ואת שלום הצאן :

אמר הנעיר צוז מונן על מה ועל מה רנה לידע את שלום הכל וברי היום
 כהוא נסעו משכני קרוב הדרר בין חזרון לשכמה ומה נחחדשה ליעקב
 אלא כי אחרו עת האסף כמקנה ופחד יעקב משום מלחמה :

וישלח יעקב את יוסף בנו מעמק חזרון ויבא יוסף אל
 אחיו שכמה ולא מצאם : וילך יוסף בשדה אשר אצל
 שכם לראות אנה פנו אחיו וילך ויתעה בדרך במדבר
 ולא ידע אנה ילך : וימצאהו מלאך יי תועה בדרך בשדה
 ויאמר אליו יוסף יוסף אנה תלך ומה תבקש : ויאמר
 יוסף אל מלאך יי את אחי אנכי מבקש הלא שמעת איפה
 הם רועים : ויאמר מלאך יי אל יוסף ראיתי את אחיך
 רועים פה ושמעתי אומרים ללכת להם לרעות בדותן
 וישמע יוסף בקול מלאך יי וילך דותינה אל אחיו
 וימצאם בדותן רועים הצאן : ויבא יוסף אל אחיו
 ובשרם יקרב לפניהם ויראוהו אחיו מרחוק ויתיעצו
 עליו להמיתו : ויאמר שמעון אל אחיו הנה בעל
 החלומות בא אלינו היום הזה : ועתה לכו ונהרגהו
 ונשליכהו באחד הבורות אשר במדבר הזה והיה בבקשו
 אותו

אוחו אבינו ממנו ואמרנו חיה רעה אכלתהו : וישמע
 ראובן את דברי אחיו על יוסף ויאמר אליהם אל תעשו
 הדבר הזה ואיך נשא פנינו לפני יעקב אבינו : אך
 השליכו אותו אל הבור הזה למות שם ויר אל תשלחו
 בו לשפוך דמו : וראובן אמר למען הצילהו מידם להשיבו
 אל אביו : ויהי כאשר בא יוסף אל אחיו וישב לפניהם
 ויקומו עליו ויתזיקו בו ויכוהו לארץ ויפשיטוהו מכתונת
 הפסים אשר עליו : ויקחוהו וישליכו אותו הבורה
 והבור רק אין בו מים כי אם נחשים ועקרבים : וירא
 יוסף מפני הנחשים והעקרבים אשר בבור ויצעק יוסף
 בקול גרול ויסתר יי את הנחשים ואת העקרבים בקירות
 הבור ולא הריעו ליוסף : ויקרא יוסף מתוך הבור אל
 אחיו ויאמר אליהם מה עשיתי לכם ומה חטאתי למה
 לא תיראו מפני יי בעדי : הלא אנכי עצמכם ובשרכם
 ויעקב אביכם הוא ולמה תעשו לי הדבר הזה היום
 ואיך תשאנו פניכם לפני יעקב אבי : ויהי צועק וקורא אל
 אחיו מתוך הבור ויאמר יהודה ראובן שמעון ולוי אחי
 שאוני ממחשכים אשר שמתם אותי בו ושאו היום את
 פני יי ואת פני יעקב אבי ואם אני חטאתי לכם : הלא
 בני אברהם יצחק ויעקב אתם אשר אם ראו יתום עליו
 ירחמו ואם רעב יאכילוהו לחסואם צמא ישקוהו מים ואם
 ערום יכסוהו : ואיך אתם לא תרחמו על אחיכם כי עצמכם
 ובשרכם אני ואם חטאתי אליכם הלא תעשו בעבור
 אבי : ויוסף מדבר את כל הדברים האלה מתוך הבור
 ולא שמעו אחיו אליו ולא השו את אזניהם לכל דברי
 יוסף ויהי צועק ובוכה בתוך הבור : ויאמר יוסף מי
 יתן

יתן וידע אבי היום את המעשה אשר עשו לי אחי ואת
הדברים אשר דברו אלי היום: וישמעו כל אחיו צעקתו
ואת בכיתו בתוך הבור וילכו אחיו ויתרחקו מן הבור
למען לא ישמעו את צעקת יוסף ואת בכיתו בכור:
וילכו וישבו מנגד הרחק כמטחוי קשת וישבו שם לאכול
לחם: ויהי המה אוכלים ויתיעצו יחד מה לעשות לו אם
להמיתו ואם להשיבו אל אביו: המה מתיעצים וישאו
עיניהם ויראו והנה אורחת ישמעאלים באה מרחוק מדרך
גלעד הולכים לרדת מצרימה: ויאמר אליהם יהודה מה
בצע כי נהרוג אנחנו את אחינו פן ידרשהו אלהים ממנו:
זאת היא העצה היעוצה עליו אשר תעשו לו הנה אורחת
הישמעאלים הזאת הבאה אלינו הולכת דרך מצרים:
עתה לכו ונמכרנו אליהם וידנו אל תהי בו והם
יוליכוהו אל דרכם ואבד בין אנשי כל הארץ ולא
נמיתנו אנחנו בידינו: ויישב הרבר בעיני אחיו ויעשו
כדבר יהודה: ויהי הם מדברים בדבר הזה ובשרם
באה נגדם אורחת הישמעאלים ויעברו מאצלם שבעה
אנשים מדינים סוחרים: ויהי בעברם ויצמאו למים
וישאו עיניהם ויראו את הבור אשר יוסף שם ויראו
והנה עליו כל עוף למינהו: וירוצו האנשים המדינים
ההם אל הבור לשותות מים כי חשבו כי מים בו: ויבואו
לפני הבור וישמעו את קול יוסף צועק ובוכה בכור:
וישקיפו אל הבור ויראו והנה נער יפה תאר ויפה
מראה מאד ויקראו לו ויאמרו לו מי אתה ומי הביאך
הלום ומי שמך בכור הזה במדבר: ויתנו כלם את
ידם וישאו את יוסף וימשכו ויעלוהו מן הבור ויקחוהו
וילכו

וילכו להם לדרכם: ויעברו מאצל אחיו ויראו אחיו
את יוסף ביד המדינים:
א"ה אחר קריאתך כל ענין זאת המכירה עד פוטיפר חנין ותדע איך זה
הספר הוויאנו מכמה בלזוליס שיש למפרשים ז"ל מי הס מדיני ומי הס
מדניס ועיין בברא"ש ז"ל על רש"י ז"ל ותרצה כמה נדחקו רש"י וברא"ש ע'
והרמב"ן ז"ל: בלל העולה כי המדינים העלו את יוסף מן הבור ולהם
נמכר פעם ראשונה ודלא כפרש"י ז"ל שאמר וימשכו בני יעקב את יוסף כי
רק המדינים העלוהו אלל אחיו ראשונה ראו ישמעאלים ולהם חשבו
למכרו ונתגלגל הדבר כי מכרוהו למדינים והמדינים מכרוהו אחר כך
לישמעאלים ההם: והישמעאלים מכרוהו למדינים אחר כך והמדינים
מכרוהו אחרונה לפוטיפר וזה נללנו מדוחק המפרשי ז"ל דוק ותשכח:
ואפשר כי זש"ה על שלשה פשעי ישראל וכו' ר"ל כי בג' פעמי' שנמכר יוסף
כולם הם פשעי ישראל כי הם הסבה האחת: ואולם סיה אפשר
שימחול להם כול' אמנם על ארבעה ר"ל על הפעם הרביעי שנמכר למצרי'
זו קשה מכלל כי ענד הנמכר שם קשה להשיבו אל מקומו כי מערכת
מצרים תחייב לנלתי זאת משם: אבל אני לא אשיבנו בתמיה ושיעור
הכחוצך על שלשה פשעי ישראל ועל ארבעה ר"ל שהשלשה וכזהס גם כי
ארבעה שהם כלם פשעי ישראל אולם השלשה לחוד שאינם קשים כל כך
והד' יותר קשה מכלל וכי לא אשיבנו מהגלות ההוא ח"ו וניאר אותם
במ"ש על מכרס נכסף לדיק וכו':

ויאמרו אליהם למה תעשו את הדבר הזה לקחת את
עבדנו מאתנו ותלכו לכם: הלא אנחנו אשר שמנו
את הנער הזה בכור כי מרד בנו ותבאו אתם ותעלן
אותו ותוליכו אותו ועתה תנו לנו את עבדנו: ויענו
המדינים ויאמרו אל בני יעקב הזה הוא עבדכם או
הזה ישרת אתכם אולי אתם כלכם עבדים לו כי הוא יפת

תואר ויפה מראה וטוב רואי הוא מכלכם ולמה תדברו
 כלכם אלינו כזבים : ועתה לא נשמע לדבריכם ולא
 נאזין אליכם כי אנחנו מצאנו את הנער בבור במדבר
 ונקחהו ונלך : ויגשו אליהם כל בני יעקב ויקומו עליהם
 ויאמרו אליהם חנו לנו את עבדנו ולמה תמותו כלכם
 לפי חרב : ויצעקו עליהם המדינים וישלפו כלם את
 חרבותיהם ויגשו להלחם בכני יעקב : והנה שמעון קם
 ממושבו עליהם וידלג בארץ וישלוף את חרבו ויגש
 אל המדינים : ויצעק צעקה גדולה לפניהם ותשמע
 צעקתו למרחוק ותרעש הארץ מצעקת שמעון :
 וייראו המדינים מפני שמעון ומקול צעקתו ויפלו
 על פניהם ויבהלו מאד : ויאמר אליהם שמעון הלא
 אנכי שמעון בן יעקב העברי אשר החרבתי את כל עיר
 שכם לבדי ואת ערי האמורי עם אחי : כה יעשה לי
 אלהים וכה יוסיף כי אם באו אתכם כל אנשי מדין
 אחיכם וגם מלכי כנען אתכם לא יוכלו להלחם בי :
 ועתה חנו נא את הנער אשר לקחתם פן אתן את בשרכם
 לעוף השמים ולבהמת הארץ : וייראו עוד המדינים
 מפני שמעון ויגשו אל בני יעקב בפחד ואימה וכדברי
 רכה לאמר : הלא כי אמרתם עבדכם הוא הנער הזה
 וימרוד נכס על כן שמתם אותו בבור ומה תעשו לכם
 בעבד אשר ימרוד באדניו עתה מכרו אותו לנו ונתנה
 לכם את כל אשר תחפצו בו ויי חפץ לעשות הדבר הזה
 לבלתי המית בני יעקב את אחיהם : וייראו המדינים
 את יוסף יפה תואר ויפה מראה ויתמדו אותו בלבם
 ויתחזקו לקנות אותו מאת אחיו : וישמעו בני יעקב
 אל

אל המדינים וימכרו אליהם את יוסף אחיהם בעשרים
 כסף וראובן אחיהם אין אתם : ויקחו המדינים את
 יוסף וילכו להם לדרכם גלעד : הזם הולכים בדרך
 וינחמו המדינים על אשר עשו אשר קנו את הנער :
 ויאמרו איש אל העהו מה הדבר הזה אשר עשינו אשר
 לקחנו מאת העברים הנער הזה אשר הוא יפה תואר
 ויפה מראה : אולי כי ננוב ננב זה מארץ העברים
 ולמה עשינו את הדבר הזה והיה אם יבוקש ונמצא
 בידנו ומתנו בו : והלא אנשים קשים וחזקים כאשר
 ראיתם היום את נכורת אחד מהם במכרו אותו אלינו
 אולי כי בכחם ובזרועם הקשה ננבוהו מארצו על כן
 מכרוהו במחיר מעט אשר נתתם להם : ויהי בדכרם
 הדבר הזה ויראו והנה אורחת הישמעאלים הבאה
 בתחלה אשר ראו בני יעקב הולכת ובאה לקראת
 המדינים : ויאמרו המדינים איש אל רעהו לכו ונמכור את
 הנער הזה לאורחת הישמעאלים הבאים לקראתנו ונקח
 בו אף את המחיר המעט אשר נתנו בו וננצל מרעתו ויעשו
 כן : ויגיעו עד הישמעאלים ההם וימכרו המדינים את
 יוסף לישמעאלים בעשרים כסף אשר נתנו בו לאחיו :
 וילכו המדינים לדרכם גלעד : ויקחו הישמעאלים את
 יוסף וירכיבוהו על הגמלים ויוליכוהו מצרימה : וישמע
 יוסף כי הולכים הישמעאלים מצרימה ויצעק יוסף ויבכה
 על הדבר הזה כי התרחק מארץ כנען מאביו : ויבך
 יוסף מאד על הגמל אשר רכב עליו וירא אותו איש
 אחד מהם ויורידהו מעל הגמל וילך ברגליו : ובכל
 זאת היה יוסף צועק ובוכה ויאמר אבי אבי : ויקם
 עליו

עליו איש אחד מהישמעאלים ההם ויכה את יוסף על
הלחי ויוסף עור יוסף לבכות : וילאה יוסף בדרך ולא יכול
ללכת ממר נפשו ויכוהו כלם ויענהו בדרך ויפחידו
אותו למען יחריש מהבכי : וירא יי את עני יוסף ואת
עמלו ויורד יי על האנשים ההם חשך ובהלה ותיבש יר
כל מכהו : ויאמרו איש אל רעהו מה הרבה הזה אשר
עשה אלהים לנו בדרך הזאת : והם לא ידעו כי בעבור
יוסף קרה להם הדבר הזה וילכו האנשים בדרך ויעכרו
מדרך אפרת אשר עם קבורת רחל : ויגיע יוסף עד קבר
אמו וימהר וירץ יוסף אל קבר אמו ויפול על הקבר
ויבכה : ויצעק יוסף על קבר אמו ויאמר אמי אמי
יולדתני עורי נא וקומי וראי את בנך איך נמכר לעבד
ואין מרחם : קומי וראי בנך והכיטי אליו וראי את
דמעות עיני הנוזלות על קברך : אמי אמי עורי והקיצי
קמי וראי את בנך ובכי עמו על צרתו וראי את לב אחי
האכזרי : עורי אמי עורי והקיצי משנתך עמדי וערכי
מלחמתך נגר אחי איכה שלחו אותי מכתנתי וימכרו
אותי לעבד זה פעמים ויפרידו אותי מאבי ואין מרחם :
עורי וערכי את טענותיך נגדם לפני האלהים וראי את
מי יצדיק האלהים במשפט ואת מי ירשיע : קומי אמי
קומי והקיצי משנתך וראי את אבי איכה נפשו ולבו עלי
ביום הזה עמדי ונתמיהו ודברי על לבו ויוסף עוד לדבר
כדברים האלה ויצעק ויבך יוסף בכי גדול על קבר אמו ויכל
לדבר וידום כאבן על הקבר ממר לבו וישמע יוסף את
קול מדבר אליו מתחת הארץ ויענהו בלב מר ובקול בכי
וחחנה כדברים האלה : בני בני יוסף בני שמעתי את קול
בכיתך

בכיתך ואת קול צעקתך ראיתי את דמעותיך ידעתי את
צרתך בני ויצר לי עליך ותוסף לי יגון רב על יגוני : ועתה
בני יוסף חכה את יי והתחולל לו ואל תירא כי יי עמך
הוא יציל אותך מכל צרה : קום בני ולך לך מצרימה
עם אדוניך ואל תירא כי האלהים עמך בני ותוסף
לדבר אל יוסף כדברים האלה ותדום : וישמע יוסף
את הדבר הזה ויתמה מאד מזה ויוסף עור לבכות :
וירא אותו אחרי כן אחד מהישמעאלים ההם צועק וכוכה
על הקבר ויחר אפו עליו ויגרשהו משם ויכהו ויקללהו :
ויאמר יוסף אל האנשים אמצא חן בעיניכם אשר
תשיבוני בית אבי והוא יעשיר אתכם עושר רב :
ויענהו לאמר הלא עבד אתה איפה אביך ואם יש לך
אב לא תמכר לעבד במעט מחיר זה פעמים ויחר אפם
עליו עוד ויוסיפו להכותו וליסרו עוד ויבך יוסף בכי
גדול : וירא יי את עני יוסף ויוסף יי ויך את האנשים
וייסרם : וישלח יי עליהם רוח חזק מאד ותחשך עליהם
הארץ ויברקו ברקים וירעמו רעמים ותרעש הארץ
מקול הרעם והרוח החזק ויבהלו האנשים ולא ידעו אנה
ילכו : ויעמדו הבהמות וכל הגמלים וינהגום ולא יכלו ללכת
ויכו אותם וירבצו לארץ : ויאמרו איש אל רעהו מה זאת
עשה אלהים לנו מה פשענו ומה חטאנו כי קרה לנו הדבר
הזה היום : ויען האחד ויאמר אליהם אולי מעון עני העבד
הזה קרה לנו הדבר הזה היום ועתה חלו נא את פניו ופצרו
בו וימתול לנו ואזנדע כאשר למי הרעה הזאת לנו : והיה
אם רחם ירחמנו האלהים וידענו כי מעון העבד הזה היה
לנו כל זה : ויעשו האנשים כן ויתחננו אל יוסף ויפצרו בו
למחול

למחול להם ויאמרו חטאנו ליי ולך : עתה הואל ובקש נא
מאלהיך ויסר מעלינו המות הזו כי חטאנו לו : ויעש יוסף
כדבריהם וישמע יי אל יוסף ויסר יי מעל האנשים ההם את
המכה אשר הכה אותם בעבור יוסף ויקומו הבהמות מהארץ
וינהגום וילכו ויעמוד הרוח מזעפו ותנח הארץ וילכו
האנשים לדרכם לרדת מצרימה : וידעו האנשים ההם
כי בעבור יוסף היה להם המקרה ההוא : ויאמרו איש
אל רעהו הנה ידענו כי מאת העבד הזה היתה לנו הרעה
הזאת : ועתה מה לנו להביא על נפשותינו את המות הזה
עוצו לנו עצה מה לעשות לעבד הזה : ויען האחר
ויאמר הלא כי אמר לנו להשיבו אל אביו : עתה לכו
ונשיבה אותו ונכואה אל המקום אשר יאמר ולקחנו
מביתו את המחיר אשר נתנו בו ונלכה לנו : ויען האחר
ויאמר הנה כי העצה הזאת טובה מאד אך לא נוכל
לעשות כן כי רחוק ממנו הדרך מאד ולא נוכל לשוב
מדרכנו : ויען האחר ויאמר אליהם זאת העצה היעוצה
בזה וממנה לא נסור : הנה אנחנו באים היום מצרימה
והיה בכואנו מצרים ומכרנו אותנו שם במחיר רב וננצל
מרעתו : וישיב הדבר הזה בעיני האנשים ויעשו כן
וילכו לדרכם מצרימה עם יוסף : ובני יעקב כאשר מכרו
את יוסף אחיהם אל המדינים ויך לבם עליו וינחמו
על מעשיהם ויבקשו ללכת להביאו ולא מצאו : וראובן
שב אל הבור אשר היה יוסף בו לשאת אותו להשיבו
אל אביו : ויעמוד ראובן על הבור ולא שמע דבר ויקרא
יוסף יוסף ואין עונה ואין דובר דבר : ויאמר ראובן אך
כי מת יוסף מיראה או כי נחש המיתו : וירד ראובן
עד

עד תוך הבור ויבקש את יוסף ולא מצא אותו בבור
ויעל : ויקרע ראובן את בגדיו ויאמר הילד איננו ואיך
אשיב את אבי עליו אם מת : וילך אל אחיו וימצא
אותם עצבים על דבר יוסף ומתיעצים יחד איכה ישיבו
את אביהם עליו ויאמר ראובן אל אחיו באתי אל הבור
והנה אין יוסף שם : ומה נאמר לאבינו כי אין אבי
מבקש את הילד כי אם מעמי : ויענוהו אחיו לאמר כזה
וכזה עשינו ויך לבנו על המעשה הזה אחר כן ונשב
לבקש עלילה מה נשיב את יעקב אבינו על ככה : ויאמר
אליהם ראובן מה המעשה הזה אשר עשיתם להוריד
שיבת אבינו בינון שאלה לא טוב הדבר אשר עשיתם :
וישב ראובן אתם ויקומו כלם וישביעו איש את אחיו
לבלתי הגיד את הדבר הזה ליעקב : ויאמרו כלם כל
איש אשר יגיד את הדבר הזה לאבינו ולביתו או אשר
ישמיע את הדבר הזה לכל בני הארץ ועמדנו כלנו עליו
והרגנוהו יחד בחרב : וייראו בני יעקב איש מאת אחיו
בקטון כגדול על הדבר הזה ואין דובר דבר ויסתירו
את הדבר בלבם : וישבו אחרי כן בארץ יחד להתיעץ
ולבקש עלילה מה יאמרו אל יעקב אביהם על כל הדברים
האלה : ויאמר אליהם יששכר הנה לכם עצה אם טוב
בעיניכם לעשות כדבר הזה : קחו לכם את הכתונת
אשר ליוסף וקרעו אותה ושחטו שעיר עזים וטבלתם אותה
בדמו : ושלחתם אותה לאבינו והיה כראותו אותה ואמר
חיה רעה אכלתהו על כן קרעה את כתנתו והנה דמו
בכתנתו : והיה בעשותכם הדבר הזה ונקינו אנחנו
מתלונות אבינו : ותישר בעיניהם עצת יששכר וישמעו
אליו

אליו ויעשו כדבר יששכר אשר יעץ אותם: וימהרו ויקחו את כתונת יוסף ויקרעוה וישחטו שעיר עזים וישבלו את הכתונת בדם השעיר וירמסוה בעפר: וישלחו את הכתונת ביד נפתלי אל יעקב אביהם ויצווהו לאמר כדברים האלה: אנחנו אספנו את המקנה ונבוא עד דרך שכם והלאה: ונמצא את הכתונת הזאת במדבר על הדרך שכולה בדם ובעפר ועתה הכר נא הכתונת בנך היא אם לא: וילך נפתלי ויבוא אל אביו ויתן לו את הכתונת וידבר אליו את כל דברי אחיו אשר צוו אותו: וירא יעקב את כתונת יוסף ויכירה ויפול על פניו ארצה וידום כאבן: ויקם אחרי כן ויצעק בקול גדול ובככי ויאמר כתונת יוסף בני היא: וימהר יעקב וישלח אל בניו עבד מעבדיו וילך אליהם וימצאם באים בדרך עם הצאן: ויבאו בני יעקב אל אביהם בערב והנם קרועים בגדים ואדמה על ראשם וימצאו את אביהם צועק וכוכה בקול גדול: ויאמר יעקב אל בניו הלא תגידו לי מה הרעה הבאה עלי פתאום ביום הזה: ויענו את יעקב אביהם לאמר אנחנו באים היום כאשר נאספו הצאן ונבא עד עיר שכם במדבר על הדרך: ונמצא את הכתונת הזאת מלאה דם בארץ ונכיר אותה ונשלח אותה אליך התוכל להכירה: וישמע יעקב את דברי בניו ויצעק בקול גדול ויאמר כתונת בני חיה רעה אכלתהו שרוף שורף יוסף: כי אנכי שלחתיהו אליכם היום לראות את שלומכם ואת שלום הצאן להשיבני דבר מאתכם: וילך כאשר צויתיהו ותקראן אותו כאלה היום הזה ואני אמרתי כי אתכם הוא בני: ויענו ויאמרו בני יעקב לא בא אלינו ולא ראינו

ראינו אותו מעת צאתנו מאתך עד פה: ויהי כשמוע יעקב את דבריהם ויצעק עוד צעקה גדולה ויקם ויקרע שמלותיו וישם שק כמתניו ויבכה בכי גדול ויספור וישא את קולו בככי ויקרא ויאמר כדברים האלה: יוסף בני בני יוסף שלוח שלחתיך היום אל שלום אחיך והנה נטרפת מידי היתה זאת לך בני צר לי עליך יוסף בני צר לי עליך מה מתקת לי בחיים: ועתה מה מרה עלו מותך מאד: מיתן מותי תחתיד היום בני יוסף כי צר לי עליך מאד בני: בני בני יוסף בני אנה אנה ואיפה נפשך עורה עורה ממקומך ובא וראה את צרתי עליך בני יוסף: בא נא וספור דמעות עיני הנוזלות על פני והעליתם לפני יי וישוב אפו ממני: איך נפלת יוסף בני ביד אשר לא נפל אדם למיום היות עולם עד היום הזה: כי מכת אויב הוכית מוסר אכזרי אך ידעתי כי על רוב עונותי היה לך הדבר הזה בני: עורה נא וראה מה מרה עלי צרתך בני ואף לא גדלתיך ולא טפחתיך וגם רוח ונפש לא נתתי בך: כי אם האלהים אשר יצר אותך והוא בנה את עצמותיך ויתן עליהם בשר מלמעלה ויפת באפך נשמת חיים ויתן אותך אלי: ואולם האלהים אשר נתנך אלי הוא אשר לקח אותך ממני ותקראנה אותך כאלה היום הזה וכל מעשה האלהים טוב: ויוסף יעקב להבר על יוסף כדברים האלה ויבך בכי גדול ויפול לארץ וידום: ויראו כל בני יעקב את צרת אביהם וינחמו על אשר עשו ויבכו גם הם בכי גדול: ויקם יהודה ויקח את ראש אביו מעל הארץ וישם אותו בין כרכיו ויסר את דמעות אביו מלחיו: ויבך יהודה

ספר הישר

בכי גדול מאד וראש אביו על ברכיו ודומם כאבן :
 ויראו בני יעקב את צרת אביהם וישאו את קולם ויוסיפו
 עוד לכנות ויעקב עודנו נופל בארץ כאבן דומם : ויקומו
 כל בניו וכל עבדיו וכל בנות עבדיו ויסובכוהו לנחמו
 וימאן להתנחם : ויקומו כל בית יעקב ויספרו מספד
 גדול על יוסף ועל צרת אביהם : ויגע הדבר ליצחק
 בן אברהם אבי יעקב ויבך בכי גדול על יוסף הוא וכל
 ביתו : ויבא מהמקום אשר נר שם בחברון ואנשיו עמו
 וינחם את יעקב בנו וימאן להתנחם: ויהי אחרי כן ויקם
 יעקב מהארץ ודמעותיו נוזלות על פניו ויאמר אל בניו
 קומו וקחו חרבותיכם וגם קשתותיכם וצאו השדה ובקשו
 אולי תמצאו גוית בני והבאתם אותה אלי וקברתיה :
 ואתם בקשו נא בעד החיות וצודו אותם ואשר תמצאו
 לקראתכם בראשונה ותפשתם אותה והבאתם אותה אלי
 אולי יראה יי בעניי היום הזה והכין לכם את אשר
 טרף את בני והבאתם אלי ואנקום נקמת בני : ויעשו
 בניו כאשר צוה אביהם וישכימו בבקר ויקחו איש חרבו
 וקשתו בידו ויצאו השדה לצוד החיות : ויעקב עודנו
 צועק ובוכה הולך ובא בבית ומכה כף אל כף ויאמר
 יוסף בני יוסף בני : ובני יעקב הלכו המדברה אל החיות
 לתפשם והנה לקראתם זאב אחד ויתפשוהו ויביאוהו אל
 אביהם : ויאמרו אליו זאת מצאנו בראשונה ונביא אותך
 אליך כאשר צויתנו ואת גוית בנך לא מצאנו : ויקח
 יעקב את החיה מיד בניו ויצעק עוד בקול גדול ובככי
 ובירדו החיה: ויאמר במר לב ונפש אל החיה מדוע אכלת
 את יוסף בני ואיך לא יראת מאלהי הארץ ומצרתיו על
 יוסף

פרשת וישב

קב

יוסף בני : ותאכל את בני חנם על לא חמס ותשימיני
 עליו ולכן האלהים יבקש את נרדף : ויפתח יי את
 פי החיה בעבור נחם את יעקב בדבריה ותען את יעקב
 ותדבר אליו כדברים האלה : חי האלהים אשר בראנו
 בארץ וחי נפשך אדני לא ראיתי את בנך ולא טרפתיהו :
 אך מארץ רחוקה באתי לבקש את בני גם אני כי כאשר
 קרה לך עם בנך קרה לי עם בני גם אני : כי זה עשרה
 ימים אשר באתי בארץ הזאת מבקש את בני אשר הלך
 מאתי היום שנים עשר יום ולא ידעתי אנה הוא ואם
 מת ואם חי הוא: ואבא היום כשרה לבקש את בני וימצאו
 אותי בניך ויתפשוני ויוסיפו לי יגון על יגוני ויביאו
 אותי אליך היום ואדבר אליך את כל דברי : ועתה
 בן אדם הנני בידך ועשית לי כטוב בעיניך היום : אך
 חי האלהים אשר בראנו בארץ לא ראיתי את בנך ולא
 טרפתיהו ולא בא אל פי בשר אדם כל ימי חיי : ויהי
 כשמוע יעקב את דברי החיה ויחמה מאד וישלח מידו
 את החיה ותלך לדרכה : ויעקב עודנו צועק ובוכה על
 יוסף יום יום ויתאבל יעקב על יוסף ימים רבים ובני ישמעאל
 אשר קנו את יוסף מאת המדינים מאת אחיו הלכו מצרימה
 עם יוסף ויבואו עד גבול מצרים : ויהי כאשר הקריבו
 לבוא מצרימה ויפגעו ארבעה אנשים מכני מרן בן אברהם
 יצאו מארץ מצרים לדרכם: ויאמרו אליהם הישמעאלים
 התחפצו בעבר הזה לקנות אותנו ממנו ויאמרו תנוהו
 לנו : ויתנו את יוסף אליהם ויראו אותו והנה נער יפה
 מראה מאד ויקנוהו מהם בחמשת שקלים : ויבאו
 הישמעאלים מצרימה לדרכם וגם המדנים שבו מצרימה
 ביום

ביום ההוא : ויאמרו המדנים איש אל רעהו הנה שמענו
 כי פוטיפר סרים פרעה שר הטבחים מבקש עבד טוב אשר
 יעמוד לפניו לשרתו ולהפקיד אותו על ביתו ועל כל אשר לו
 עתה לכו ונמכרנו אליו באשר נחפוץ אם יוכל לתת לנו
 את אשר חפצנו בו : וילכו המדנים ההם ויבאו בית פוטיפר
 ויאמרו אליו שמענו אשר אתה מבקש עבד טוב לשרתך
 : הנה אתנו עבד אשר כרצונך אם תוכל לתת לנו את
 אשר חפצנו בו ונמכרנו לך : ויאמר פוטיפר הביאוהו
 לפני ואראהו והיה אם ייטב בעיני ונתתי לכם את אשר
 תחפצו בו : וילכו המדנים ויביאו את יוסף ויעמידוהו
 לפני פוטיפר ויראהו וישר בעיניו מאד : ויאמר אליהם
 פוטיפר הגידו נא לי את אשר תחפצו בנער הזה :
 ויאמרו ארבע מאות כסף חפצנו בו : ויאמר פוטיפר
 אני אתן לכם אם תביאו אלי מיכרו אליכם ותגידו לי
 את דברו אולי ננוב הוא : כי הנער הזה לא עבד ולא
 בן עבד הוא כי דם טוב ויפה אני רואה בו : וילכו
 המדנים ויביאו לו הישמעאלים אשר מכרוהו אליהם ויודו
 אליו ויאמרו עבד הוא ואנחנו מכרנו אותו אליהם : וישמע
 פוטיפר את דברי הישמעאלים וישקול פוטיפר את הכסף
 אשר דברו לו ארבע מאות כסף ויתנהו ביד הישמעאלים לתת
 אל המדנים ויקחו המדנים את הכסף מיד הישמעאלים וילכו
 לדרכם וגם הישמעאלים שבו אל מקומם : ויקח פוטיפר את
 יוסף ויביאהו אל ביתו וישרת אותו : וימצא יוסף חן בעיני
 פוטיפר ויאמן בו ויפקידהו על ביתו וכל אשר לו נתן
 בידו : ויהי יי את יוסף ויהי איש מצליח ויברך יי את
 בית פוטיפר בגלל יוסף : ויעזוב פוטיפר את כל אשר
 לו

לו ביד יוסף ויהי יוסף הוא המוציא והוא המביא ועל
 פיו יהיה כל דבר בבית פוטיפר : ויוסף בן שמונה עשרה
 שנה בחור יפה עינים וטוב רואי וכמוהו לא היה בכל
 ארץ מצרים : בעת ההיא בהיות יוסף בבית אדוניו יוצא
 ובא בבית ומשרת את אדוניו ותשא זליכה אשת אדוניו את
 עיניה אל יוסף ותראהו והנה נער יפה תאר ויפה מראה מאד
 ותחמוד יפיו בלבה : ותדבק נפשה ביוסף מאד ותסיתהו
 יום יום ותפתה זליכה את יוסף בכל יום ויום ולא נשא
 יוסף את עיניו לראות באשת אדוניו :
 א"ה אפסר כי זס"ה ותשא אשת אדוניו את עיניה אל יוסף ר"ל כי היא
 נשאה עיניה אליו בגלל יוסף לא נשאה את עיניו אליה :
 ותאמר אליו זליכה מה טוב מראך מאד ותאריך הלא
 ראיתי בכל עבד לא ראיתי עבד יפה תואר כמוך : ויאמר
 אליה יוסף הלא אשר בראני בכטן אמי הוא אשר ברא
 את כל האדם ותאמר אליו מה נאוו עיניך כי הרהבת
 בהם את כל יושבי מצרים איש ואשה : ויאמר אליה מה
 טובם בעודני חי ואם ראיתים בקבר הלא תנודי מהם :
 ותאמר אליו מה יפו ומה נעמו כל דבריך קח נא לך
 את הכנור אשר בבית ונגן בידך ואשמע את דבריך :
 ויאמר אליה מה יפו ומה נעמו דברי בדברי את שבח אלהי
 ואת תהלתו : ותאמר אליו מה יפה מאד שער ראשך הנה
 מסרק הזהב אשר בבית קח נא לך והסרק את שער ראשך :
 ויאמר אליה עד מתי תדברי אלי כדברים האלה עזבי
 לך את כל הדברים האלה מעלי וקומי ועשי לך את כל
 דברי ביתך : ותאמר אליו אין דבר בביתי ואין מאמר
 כי אם דבריך ומאמריך : ובכל זאת לא הכיט יוסף אליה
 ולא

ולא נשא את עיניו בה ויתן את עיניו בארץ למטה :
 ותאהב זליכה את יוסף בלבה לשכב עמה והיה בעת
 אשר ישב בפית לעשות מלאכתו ותבוא זליכה ותשב
 לפניו : ותסיתהו בדברים יום יום לשכב עמה או להביט
 אליה ולא אבה יוסף לשמוע אליה : ותאמר אליו אם
 לא תעשה את דברי איסרך כמשפט מות ואתנה עליך
 עול ברזל : ויאמר אליה יוסף הלא האלהים אשר ברא
 את האדם הוא מתיר אסורים והוא אשר יציל אותי
 ממאסריך וממשפטיך : ויהי כאשר לא יכלה עליו לפתותו
 ונפשה רכקה בו ותפול זליכה בחולי כבד מתאותו :
 ויבאו כל נשי מצרים לבקרה ויאמרו אליה מדוע את ככה
 דלה ורזה ואת לא חסרה דבר הלא אשת שר נכבד
 וגדול בעיני המלך את החסרת דבר מכל אשר תאווה
 נפשך : ותען זליכה אותם לאמר היום יודע לכם על מה
 היה לי הדבר הזה אשר ראיתם אותי בו ותצו את נערותיה
 וישימו לחם לכל הנשים ויעשו כן ותעש להם משתה ויאכלו
 כל הנשים בבית זליכה : ותתן בידם אתרוגים ותתן להם
 סכינים לקלף האתרוגים לאכלם ותצו וילבישו את יוסף
 בגדים יקרות ולהביאו לפניהם ויבא יוסף לפניהם ויביטו
 כל הנשים ביוסף ויראו את יפיו ולא הסבואת עיניהם ממנו :
 ויחתכו כלן את ידיהן בסכינים אשר בידיהן וימלאו כל
 האתרוגים אשר בידיהן בדם ולא ידעו את אשר עשו
 אך הביטו לראות ביופי יוסף ולא הפנו ממנו את עפעפיהן :
 ותרא זליכה את אשר עשו ותאמר אליהן מה המעשה
 אשר עשיתן הלא אתרוגים נתתי לפניכם לאכול ותחתכו
 אתן כלכן את ידיכן ויראו כל הנשים את ידיהן והנה
 מלאים

מלאים דם וירד דמן על כל בגדיהן : ויאמרו אליה כי זה
 העבד אשר לך בביתך הרהיבנו ולא יכולנו להסיר עפעפינו
 ממנו מיפיו : ותאמר אליהן הלא ברנע אשר ראיתן
 אותו קרה לכם הדבר הזה ולא יכלתן להתאפק עליו :
 ואף אנכי אשר הוא בביתי תמיד ואראה אותו יום
 יום הולך ובא בביתי ואיך לא אדל ולא אמות מזה :
 ויאמרו אליה אמת תדברי כי מי יוכל לראות את
 התואר הזה בביתו ויתאפק ממנו : והלא עבדך הוא ומשרת
 את ביתך ולמה לא תדברי אליו את אשר עם לבבך
 ותעזבי את נפשך למות בדבר הזה : ותאמר אליהן
 מתחזקת אנכי בכל יום להסיתו ולא אבה אל דברי
 ואכשיחהו בכל טוב ולא מצאתי בו דבר על כן דלותי
 כאשר ראיתן אותי : וזליכה חלתה מאד מתאות יוסף
 ויכבד עליה חליה מאהבתו : וכל אנשי בית זליכה
 ואישה לא ידעו את הדבר הזה וכי חלתה זליכה מאהבת
 יוסף : וישאלוה כל אנשי ביתה לאמר מדוע את ככה
 דלה וחולה ואת לא חסרת דבר : ותאמר אליהם לא
 ידעתי את הדבר הזה אשר בא יום יום אלי וכל הנשים
 וכל מאהבותיה באות יום יום לראותה ולדבר עמה :
 ותאמר אליהן אין זה כי אם מאהבת יוסף : ותאמרנה
 אליה פתי אותו והחזיקי בו בסתר אולי ישמע אליך
 ויסיר מעליך רק את המות הזה ותוסף זליכה לחלות
 מאהבת יוסף ותלך הלך ודלה עד כי לא היה בה כח
 לעמוד : ויהי היום ויוסף עושה מלאכת אדניו בבית
 ותבא זליכה בסתר ותפול עליו פתאום : ויקם יוסף עליה
 ויתחזק ממנה וישיבה לארץ ותכבה עליו זליכה מהתאוה
 אשר

אשר בלבבה אליו ותתחנן לפניו בככיה ודמעותיה
 יורדות על פניה ותדבר אליו בקולתחנה ובמר נפש לאמר
 הראית או השמעת או הידעת אשה יפה כמוני או טובה
 ממני אשר אדבר אליך יום יום ואדל מאהבתך ואעש
 לך את כל הכבוד הזה ולא שמעת בקולי ואם על
 אשר יראת מאדוניך פן ייסר אותך חי המלך אם יקרך
 עון בדבר הזה מאדוניך : ועתה שמע נא אלי ועשה
 נא למען הכבוד אשר כבדתך והסר מעלי את המות
 הזה ולמה אמות כעבורך ותכל לדבר ויען יוסף אותה
 לאמר חדלי לך מעלי ועזבי את הדבר הזה חלילה
 חלילה לי מעשות את הדבר הזה לאדוני : הן אדני
 לא ידע אתי מה בכית וכל אשר יש לו נתן בידי :
 ואיך אעשה את הדברים האלה בכית אדני : כי גם
 הוא כבדני מאד בכיתו וגם הפקיד אותי על ביתו וינשאני :
 אין איש גדול בכית הזה ממני ולא חשך אדני ממני
 מאומה כי אם אותך באשר את אשתו ואיך תדברי אלי
 כדברים האלה : ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת
 וחטאתי לאלהים ולאישך : ועתה חדלי לך עוד מעלי ואל
 תדברי אלי עור כדברים האלה כי אינני שומע אל דבריך :
 וזליכה לא שמעה אל יוסף בדברו אליה את הדברים
 האלה : אך מסיתה אותו יום יום לשמוע אליה : ויהי
 אחרי כן ויתמלא נחל מצרים על כל גדותיו ויצאו כל
 יושבי מצרים : וילכו לראות את הנחל בכל כלי שיה
 כמשפטם בארץ מצרים וגם המלך והשרים יצאו לראות
 בתופים ובמחולות כי שמחה גדולה היא למצרים ויום
 טוב בעת אשר יתמלאים שיחור והלכו שם לשמוח על המים
 כל

כל היום : ויהי בצאת המצריים אל היאור לשמוח כמשפטם
 ויצאו גם כל אנשי בית פוטיפר אתם : אך זליכה
 לא יצאה לה כי אמרה חולה אנכי ותשב בבית לבדה
 בעבור המצא לה יוסף ביום ההוא : ויהי בצאתם ותשאר
 זליכה בבית לבדה ואין אחר בבית אתה : ותקם ותעל
 אל הבית אל היכלה ותלבש בגדים כבגדי מלכות ותשם
 על ראשה אבנים יקרות מאבני שוהם משוכצים זהב
 וכסף ותיפה את פניה ואת כשרה בכל תמרוקי הנשים .
 ותקטיר את ההיכל ואת הבית בקדה ולבונה ותפזר
 בכל ההיכל מור ואהליות ותשב אחרי כן בפתח היכלה
 על דרך הבית במקום אשר יעבור משם יוסף לעשות
 מלאכתו : והנה יוסף בא מהשדה ויבא הביתה לעשות
 מלאכת אדוניו : ויבא עד המקום אשר יעבור משם
 וירא את כל מעשה זליכה וישב אחורנית : ותרא זליכה
 את יוסף שב אחורנית מפניה ותקרא לו לאמר מה לך
 יוסף בוא אל מלאכתך והנני פניתי את הדרך עד עברך
 אל מושבך : וישב יוסף ויבא הבית ויעבור משם אל
 מקום מושבו וישב לעשות מלאכת אדוניו כמשפט : והנה
 זליכה באה אליו ותעמוד לפניו כבגדי מלכות וריח
 שלמותיה יצאו למרחוק : ותמהר ותחזק ביוסף ובבגדיו
 ותאמר אליו חי המלך אם אינך עושה דברי כי היום
 תמות : ותמהר ותשלח את ידה האחרת ותשלוף את
 החרכמתחת בגדיה ותתן על צואר יוסף ותאמר קום
 ועשה את דברי ואם אין אתה מת היום : ויירא יוסף
 מלפניה בעשותה את הדבר הזה ויקם לברוח מלפניה
 והיא תעשה את בגדו ממול פניו : ויהי כברחו במהלה
 ותקרע כו

ותקרע הבגד אשר החזיקה בו זליכה ויעזוב יוסף הבגד
 ביד זליכה וינס ויצא החוצה כי ירא : ותרא זליכה
 כי נקרעו בגדי יוסף ויעזבם בידה וינס ותפחד לנפשה
 מאד פן ישמע עליה הדבר : ותקם ותעש בערמה ותסר
 את הבגדים אשר לבשה אותם ותלבש את בגדיה ותקח את
 בגדי יוסף ותנח אצלה ותלך ותשב במקום מושב חליה
 אשר ישבה שם טרם צאת אנשי ביתה אל היאור ותקרא
 את נער אחד קטן אשר היה בבית ותצוהו לקרוא אל
 אנשי ביתה ויבאו אנשי הבית אליה : ויהי כראותה אותם
 ותאמר אליהם בקול גדול ובצעקה ראו אשר הביא אלי
 אדונכם איש עברי אל הבית כי בא היום לשכב עמי :
 ויהי בצאתכם ויבא הביתה וירא כי אין אחד בבית
 ויבא אלי ויחזק בי לשכב עמי ואחזיק בבגדיו ואקרעם
 ואקרא עליו בקול גדול : ויהי כהרימי קולי וירא לנפשו
 ויעזוב בגדו לפני ויצא וינס החוצה ולא דברו אנשי
 ביתה מאומה אך חרה אפם מאד ביוסף וילכו אל אדוניו
 וידברו לו את דברי אשתו : ויבא פוטיפר אל ביתו
 בחרון אף ותצעק עליו אשתו לאמר מה הדבר אשר עשית
 לי להביא אל ביתי עבד עברי כי בא אלי היום לצחק
 בי וכזאת וכזאת עשה לי היום . וישמע פוטיפר את
 דברי אשתו ויצו להכות את יוסף במכות נמרצות ויעשו
 לו כן : ויהי בהכותם אותו ויצעק יוסף בקול גדול :
 וישא עיניו אל השמים ויאמר יי אלהים אתה ידעת
 כי אני נקי מכל הדברים האלה ולמה אמות היום
 על שקר ביר הערלים הרשעים האלה אשר לא ידעתי
 אותם : ויהי מדי הכות אנשי פוטיפר את יוסף ויצעק
 ויבכה

ויבכה עוד ויהי שם עבד אחד מעברי פוטיפר בן עשתי עשר
 חדש : ויפתח יי את פי הילד וידבר לפני אנשי פוטיפר
 המכים את יוסף כדברים האלה לאמר : מה לכם באיש
 הזה ועל מה תעשו לו את הרעה הזאת שקר אמי דוכרת
 וכזב תאמר כזה וכזה היה הדבר : ויגד אליהם הילד
 את כל הדברים על נכון ואת כל דברי זליכה אל יוסף
 יום יום הגיד אליהם : וישמעו כל האנשים את
 דברי הילד ויתמהו מאד מכל דברי הילד ויכל לדבר
 הילד וידום : ופוטיפר נכלם מאד מדברי בנו ויצו
 את אנשיו לבלתי הכות את יוסף עוד ויחדלו האנשים
 מהכות את יוסף : ויקח פוטיפר את יוסף ויאמר להביאו
 במשפט לפני הכהנים השופטים אשר למלך לשפטו על
 הדבר הזה : ויבא פוטיפר ויוסף לפני הכהנים שופטי
 המלך ויאמר אליהם שפטו נא מה משפט יש לעבד הזה
 כי כזה וכזה עשה . ויאמרו הכהנים אל יוסף למה
 תעשה את הדבר הזה לאדניך ויען אותם יוסף לאמר
 לא אדני כי כזה וכזה היה הדבר : ויאמר פוטיפר אל
 יוסף הלא כל אשר לי שמתי בידך ולא חשכתי ממך
 דבר כי אם אשתי ואיך תעשה לי את הרעה הזאת :
 ויען יוסף ויאמר לא אדוני הי וחי נפשך אדוני אם
 אמת הדבר אשר שמעת מאשתך כי כזה וכזה היה הדבר
 היום : זה לי שנה תמימה היום בביתך הראית בי עולה
 או דבר אשר יחייב את ראשי אליך : ויאמרו הכהנים
 אל פוטיפר שלח נא ויבא בנגד יוסף הקרוע לפנינו
 ונראה בו את הקרע : והיה אם מלפני הבגד היה הקרע
 ממול פניו היא החזיקתהו לבוא אליה ובערמה עשתה
 את

ספר הישר

את כל אשר תדבר אשתך : ויביאו את בוגד יוסף לפני
הכהנים השופטים ויראו והנה הקרע ממול פני יוסף
וירעו כל הכהנים השופטים אשר היא הציקתהו ויאמרו
אין לעבד הזה משפט מות כי לא עשה מאומה : אך
משפטו אשר יותן בבית הסוהר בעבור השמועה אשר
יצאה על אשתך מאתו: וישמע פוטיפר את דבריהם ויקח
את יוסף ויתנהו אל בית הסוהר מקום אשר אסירי המלך
אסורים ויהי יוסף בבית הסוהר שנים עשרה שנה :
אמר הכעיר בזה מונן עס טונ טעס למס שמהו צנית הסוכר לצד ולא
המיתו כמשפט כל בוגד ואדרנא שמהו מקום אסירי המלך אלא כדברי
הספר הזה נחא דוק .

ובכל זאת לא שבה אשת אדניו מעליו ולא חדלה מדבר
אליו יום יום לשמוע אליה : ויהי מקץ שלשה חדשים
ותוסף זליכה ותלך אל יוסף אל בית הסוהר יום יום
ותסיתהו לשמוע אליה ותאמר זליכה אל יוסף עד מתי
תעמוד בבית הזה אך שמע נא בקולי ואוציאך מן הבית
הזה : ויען יוסף אותה לאמר טוב שבתו בבית הזה
מלשמוע אל דבריך לפשוע באלהים ותאמר אליו אם לא
תעשה את דברי אנקרא את עיניך ואוסיף נחשתים ברגליך
ואמסוך ביד אשר לא ידעת תמול שלשום : ויען יוסף
אותה ויאמר הנה אלהי כל הארץ יוכל להצילני מכל
אשר תעשי לי כי הוא פוקח עורים ומתיר אסורים ושומר
את כל הגרים אשר הם בארץ לא ידעו:

א"ה אפשר כי ז'ט אמרו והולאתנימן הצית הזה כינר לי מאד כי גס
גס היתה הולכת לפתותו והיה רוצה ללאת משם אף שיהיה במקו' אחר וצוה
שקטס מעל יוסף קושית אשרי סגבר אשר שס ה' מצטחו לא פנה אל
הצנים

פרשת וישב

קו

הצנים וכו' שאמרו רז"ל זה יוסף שגראה כי נהפך הוא וכמ"ש נחא דוק
ותשכח . ועס היות שאמר לה אח"ך טונ שצתי צנית הזה אין ספק כי לה
אמר כן אכל לצנו לאכן יחשוב :

ויהי כאשר לא יכלה זליכה לפתות את יוסף לשמוע אליה
ותחדל ללכת אליו להסיתו ויוסף עודנו אסור בבית
הסוהר : ויעקב אבי יוסף וכל אחיו אשר בארץ כנען
עודם מתאבלים ובוכים על יוסף בימים ההם כי מאן
יעקב להתנחם על יוסף בנו : ויהי יעקב צועק ובוכה
ומתאבל על יוסף כל הימים : ויהי בעת ההיא בשנה
ההיא היא שנת רדת יוסף מצרימה כאשר מכרו אותו
אחיו : וילך ראובן בן יעקב תמנתה ויקח את אליוורם
בת עוי הכנעני לו לאשה ויבוא אליה : ותהר ותלד
אליוורם אשת ראובן לו את חנוך ואת פלוא ואת חצרון
ואת כרמי בנים ארבעה : ושמעון אחיו לקח את דינה
אחותו לאשה ותלד לו נמואל וימין ואהר ויכין
וצוחר בנים חמשה : ואחרי כן בא שמעון אל בונה
הכנענית היא בונה אשר שבה שמעון מעיר שכס: ותהי
בונה לפני דינה ותשרת אותה ויבא אליה שמעון ותלד לו
את שאול : ויהודה הלך בעת ההיא אל עדולם ויש
עד איש עדולמי ושמו חירא: וירא שם יהודה בת איש
כנעני ושמה עלית בת שוע ויקחה ויבוא אליה :
אמר הכעיר זה הוא ספר דברי רז"ל ולפי דברי זה הספר נחא מלת
הכנענית כי כן היתה :

ותלד עלית ליהודה ער ואונן ושלה בנים שלשה :
וילכו לוי ויששכר ארץ הקדם ויקחו להם משם את
בנות יובב בן יקטן בן עבר לנשים : וליובב בן יקטן
שתי

שתי בנות שם הגדולה עדינה ושם הקטנה ארידה :
ויקח לוי את עדינה ויששכר לקח את ארידה ויביאום
ארצה כנען בית אביהם : ותלד עדינה ללוי גרשון
קהת ומררי בנים שלשה : וארידה ילדה לישישכר
תולע ופוח ויוב ושמרון בנים ארבעה : ודן הלך
ארץ מואב ויקח את אפללת בת חמורן המואבי לאשה
ויביאה ארצה כנען : ותהי אפללת עקרה ימים רבים
אין לה ולד : ויזכור אלהים את אפללת אשת דן אחרי
כן ותהר ותלד בן ותקרא את שמו חושים : וילכו גר
ונפתלי חרנה ויקחו משם את בנות אמורם בן עוז בן
נחור לנשים : ואלה שמות בנות אמורם שם הגדולה
מרימית ושם הקטנה עוצית : ויקח נפתלי את מרימית
וגד לקח את עוצית ויביאום ארצה כנען בית אביהם :
ותלד מרימית לנפתלי יחצאל וגוני ויצר ושלם בנים
ארבעה : ועוצית ילדה לגר צפיון וחגי שוני ואצבון
ערי וארודי ואראלי בנים שבעה : וילך אשר ויקח
את עדון בת אפלל בן חדר בן ישמעאל לאשה ויביאה
ארצה כנען : ותמת עדון אשת אשר בימים ההם אין
לה ולד : ויהי אחרי מות עדון וילך אשר עבר הנהר
ויקח את הדורה בת אכימאל בן עבר בן שם לו לאשה :
והנערה טובת מראה ובעלת שכל ותהי למלכיאל בן
עילם בן שם לאשה : ותלד הדורה למלכיאל בת ויקרא
את שמה שרח : וימת מלכיאל אחרי כן ותלך הדורה
ותשב בית אביה : ויהי אחרי מות אשת אשר וילך ויקח
את הדורה לאשה ויביאה ארצה כנען : ויביא גם סרח
בתה עמה והיא בת שלש שנים ותגרל הנערה בבית יעקב :

ס"ו מכאן תראה איך נדק כמתרגם נמ"ש ושם נת אמת אשר סרח :
והנערה טובת מראה ותלך בדרכי בני יעקב בקדושה
לא חסרה דבר ויתן לה יי חכמה ושכל : ותהר הדורה
אשת אשר ותלד לו ימנה וישוה וישוי ובריעה בנים
ארבעה : וזבולון הלך לו מדינה ויקח את מרושה בת
מולד בן אבירע בן מדין לאשה ויביאה ארצה כנען :
ותלד מרושה לזבולון סרר ואילון ויחלאל בנים שלשה :
וישלח יעקב אל ארם בן צובא בן תרח ויקח את מחליא
בת ארם אל בנימין בנו ותבוא ארצה כנען בית יעקב :
ובנימין בן עשר שנים בקחתו את מחליא בת ארם
לאשה : ותהר מחליא ותלד לבנימין בלע ובכר
ואשבל גרא ונעמן בנים חמשה : ואחרי כן הלך בנימין
ויקח את ערכת בת זמרן בן אברהם על אשתו לאשה
והוא בן שמנה עשרה שנה : ותלד ערכת לבנימין אחי
וראש מופים וחופים וארד בנים חמשה : ויהי בימים
ההם וילך יהודה בית שם ויקח את תמר בת עילם בן
שם לער בכורו לאשה :

אמר הנעיר צוק ניחא למס דן אותה לסרפה כשזנתה כי היא נחטט והוא
כסן לאל עליון כי הוא מלכי דק כמו שזכר לעיל במקומו והכתוב אמר
ונת כסן כי תחל לזנות צאט תשרף דוק : א"ס כשצנחתי טעם זה לנעל
תורס אחד אמר לי כי כמדומה לו כי שמע לאחד דרש כן :

ויבוא ער אל תמר אשתו ותהי לו לאשה : ויהי בכורו
אליה וישחית את זרעו חוצה וירע בעיני יי את מעשהו
וימת אותו יי : ויהי אחרי מות ער בכור יהודה ויאמר
יהודה אל אונן בא אל אשת אחיך ויבס אותה והקם
זרע לאחיך : וידע אונן את תמר לאשה ויבא אליה :
ויעש

ויעש אונן גם הוא כמעשה אחיו וידע יי את מעשהו
 וימת גם אותו: ויהי כאשר מת אונן ויאמר יהודה אל
 תמר שבי בית אביך עד יגדל שלה בני ויהודה לא הפץ
 עוד בתמר לשלה כי אמר יהודה פן ימות גם הוא כאחיו
 : ותקם תמר ותלך ותשב בית אביה ותהי תמר בבית
 אביה ימים : ויהי לתקופת השנה ותמת עלית אשת
 יהודה וינתם יהודה על אשתו : ויהי אחרי מות עלית
 וילך יהודה ויעל עם רעהו חירה תמנת לגוז את צאנם
 ותשמע תמר כי עלה יהודה תמנתה לגוז הצאן ושלה
 גדל ויהודה לא הפץ בה : ותקם תמר ותסר את בגדי
 אלמנותה ותלבש עליה צעיף ותתעלף ותלך ותשב
 בפתח עינים אשר על דרך תמנת וירד יהודה ויראה
 ויקחה ויבוא אליה ותהר לו : ויהי בעת לדתה והנה
 תאומים בכבנה . ויקראו את שם הראשון פרץ ושם
 השני זרח : בימים ההם ויוסף בן יעקב עודנו אסור
 בבית הסוהר בארץ מצרים : בעת ההיא ושרי פרעה
 עומדים לפניו שר המשקים ושר האופים אשר למלך
 מצרים : ויקח שר המשקים את היין וישם לפני המלך
 לשותות וגם שר האופים שם את הלחם לפני המלך
 לאכול : וישת המלך מן היין ויאכל מן הלחם הוא וכל
 עבדיו ושריו אוכלי שלחן המלך : ויהי הם אוכלים
 ושותים ושר המשקים ושר האופים יושבים עמהם :
 וימצאו שרי פרעה זבובים רבים ביין אשר הביא שר
 המשקים וגם אבני נתר נמצאו בלחם שר האופים: וירא
 פרעה את המעשה אשר עשו לו שריו ויצו ליסרם ולתתם
 בבית הסוהר במשמר ויעשו להם כן: בשנה העשירית
 למאסר

למאסר יוסף באו עמו שר האופים ושר המשקים במשמר :
 ויפקוד שר הטבחים את יוסף לשרת את שרי פרעה
 ויהיו שם שרי פרעה כמשמר שנה תמימה : ויהי מקץ
 השנה ויחלמו שניהם חלומות כלילה אתר במשמר אשר
 היו שם : ויהי בבקר ויבא אליהם יוסף לשרת אתם
 כמשפט וירא אותם והנה שניהם פניהם זועפים ורעים:
 וישאל אותם יוסף לאמר מדוע פניכם רעים וזועפים
 היום : ויאמרו אליו חלום חלמנו ופותר אין אותו :
 ויאמר אליהם יוסף ספרו נא לי את חלומותיכם והאלהים
 יענה את שלומכם כאשר תחפצו: ויספר שר המשקים
 את חלמו ליוסף ויאמר בחלומי ואראה והנה גפן
 גדולה לפני: ובגפן ההיא ראיתי שלשה שרינים ותמהר
 ותפרח ותעל נץ ויבשילו אשכולותיה ויהיו ענבים: ואקח
 את הענבים ואשחטם בכוס ואתן על כף פרעה וישת :
 ויאמר יוסף אליו שלשת השרינים אשר בגפן שלשת ימים
 הם בעוד שלשת ימים יצוה המלך והוציאך מזה והשיבך
 על כנך והשקית את המלך יין כאשר היית משקהו
 בראשונה אך אמצא חן בעיניך אשר תזכרני אל המלך
 כאשר ייטב לך ועשית עמדי חסד והוצאתני מן הסוהר
 הזה: כי גנוב גונבתי מארץ כנען ואמכר לעבד במקום הזה
 וגם אשר הוגר לכם על אשת אדני שקר כי שמו אותי
 בכור הזה חנם: ויען שר המשקים את יוסף לאמר אם
 היטב ייטיב לי המלך ככתחלה כאשר פתרת לי כל
 אשר תחפוץ אעשה לך ואוציאך מן הכור הזה : וירא
 שר האופים כי פתר יוסף את חלום שר המשקים על
 נכון ויגש גם הוא ויספר את כל חלמו ליוסף ויאמר
 אליו

אליו בחלומי ואראה והנה שלשה סלי חורי על ראשי
וארא והנה בסל העליון מכל מאכל פרעה מעשה אופה
והנה העוף אוכל אותם מעל ראשי: ויאמר אליו יוסף
שלשת הסלים אשר ראית שלשת ימים הם: בעוד שלשת
ימים ישא פרעה את ראשך מעליך ותלה אותך על עץ
ואכל העוף את בשרך מעליך כאשר ראית בחלומך:
בימים ההם והמלכה הרה ללדת ויהי ביום ההוא ותלד
בן: למצרים יאמרו יולד בן בכור למלך וישמחו כל
מצרים וכל שרי פרעה ועבדיו מאד: ויהי ביום השלישי
ללדתו ויעש פרעה משחה לכל שריו ועבדיו חיל ארץ
צוען וארץ מצרים: ויבאו כל מצרים וכל עבדי פרעה
לאכול ולשתות עם המלך במשחה בנו ולשמוח בשמחת
המלך: וכל שרי המלך ועבדיו שמחים בעת ההיא כל
שמנת הימים במשחה וישמחו בכל בלי שיר ובתופים
ובמחולות בבית המלך שמנה ימים: ושר המשקים אשר
פתר לו יוסף את חלומו שכח את יוסף ולא זכר אותו
אל המלך כאשר דבר לו: כי מאת יי היה הדבר בעבור
ענות את יוסף כי בטח באדם: וישב יוסף אחרי כן בבית
הסוהר שנתים ימים עד מלאת לו שתים עשרה שנה:
אמר הסוהר עם היות כי מזה קשה למה שפי' לעיל על והולאתני מן הסוהר
הזה אספר כי נס צוה טעה שהיה לו לנטוח נהשס' אצל היליאה לשלוש
מכל וכל ח"ו כי נטח רק נהשס והוא חשב כי נקמתו ללאח ממותו בית לנד
כס היום שיספר אסור נצית אחר עד יסקוף וירא השס חשב שאין נכך
כלום ואפי' הכי וסניביו נשערה מאד

ויצחק בן אברהם עורנו חי בימים ההם בארץ כנען זקן
מאד בן שמונים ומאת שנה: ועשו בנו אחי יעקב היה
בארץ

בארץ אדום ויאחו בה הוא ובניו בתוך בני שעיר:
וישמע עשו כי קרבו ימי יצחק אביו למות ויבוא הוא
ובניו וביתו ארצה כנען אל יצחק אביו: ויעקב ובניו
יצאו מהמקום אשר גרו שם בחברון ויבאו כלם אהל
יצחק אביהם וימצאו את עשו ואת בניו באהל: וישבו
יעקב ובניו לפני יצחק אביהם ויעקב עורנו מתאבל על
יוסף בנו: ויאמר יצחק אל יעקב הגישה אלי את בניך
ואברכם ויגש יעקב את אחד עשר ילדיו לפני יצחק
אביו: וישם יצחק את ידיו על כל בני יעקב ויאחו בהם
ויחבקם וינשקם אחד אחד: ויברכם יצחק ביום ההוא
ויאמר אליהם יי אלהי אבותיכם יברך אתכם וירבה
זהעכם ככוכבי השמים לרוב: וגם את בני עשו ברך יצחק
לאמר ישומכם האלהים למורא ולפחד על כל רואיכם
וכל אויביכם: ויקרא יצחק אל יעקב ואל בניו ויבאו
כלם וישבו לפני יצחק: ויאמר יצחק אל יעקב יי אלהי
כל הארץ דבר אלי לאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת
לרשתה אם ישמרו בניך את חוקותי ואת דרכי והקימותי
להם את השבועה אשר נשבעתי לאברהם אביך: ועתה
בני למד את בניך ואת בני בניך ליראה את יי וללכת
בדרך הטובה אשר יוטב בעיני יי אלהיך: כי אם שמור
תשמרון את דרכי יי ואת חוקותיו גם יי ישמור לכם
את בריתו את אברהם והיטיב לכם ולזרעכם כל הימים:
ויפל יצחק לצוות את יעקב ואת בניו ויגוע וימת ויאסף
אל עמיו: ויפול יעקב ועשו על פני יצחק אביהם ויבכו
ויצחק בן מאת שנה ושמנים שנה במותו בארץ כנען
בחברון: וישאו אותו בניו אל מערת המכפלה אשר

ספר הישר

קנה אברהם מאת בני חת לאחזת קבר : וכל מלכי
 ארץ כנען הלכו עם יעקב ועשו לקבור את יצחק ויעשו
 כל מלכי כנען ליצחק כבוד גדול במותו : ובני יעקב
 ובני עשו הולכים יחפי רגל סביב המטה הלוך וקונן עד
 געתם אל קרית הארבע : ויקברו יעקב ועשו את יצחק
 אביהם במערת המכפלה אשר בקרית הארבע בחברון :
 ויקברוהו בכבוד גדול מאד כקבור את המלכים : ויספרו
 לו יעקב ובניו ועשו ובניו וכל מלכי כנען מספר גדול
 וכבר מאד ויקברוהו ויתאבלו עליו ימים רבים :
 והיו אחרי מות יצחק ויעזוב את כל מקנהו ואת
 קנינו ואת כל אשר לו לבניו : ויאמר עשו אל יעקב
 הבה נא את אשר הניח אבינו אלינו ונחלקהו לשנים
 ואני אבחר ויאמר יעקב כן נעשה : ויקח יעקב
 את כל אשר הניח להם יצחק בארץ כנען את הבהמה
 ואת העושר ואת כל הרכוש ויחץ אותו יעקב לשנים
 לפני עשו ובניו : ויאמר אל עשו הנה כל אלה לפניך
 אתה בחר לך מהם את החצי אשר תקח לך : ויאמר
 יעקב אל עשו שמע נא אחי לאשר אדבר אליך לאמר :
 יי אלהי השמים והארץ דבר אל אבותינו אברהם ויצחק
 לאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת לרשתה עד עולם
 עתה הנה כל אשר עזב אבינו לפניך והנה כל הארץ לפניך
 בחר לך מהם את אשר תחפוץ : אם את כל הארץ תחפוץ קחנה
 לך ולבניך עד עולם ואני אקח את העושר הזה : ואם את
 העושר תחפוץ קחנו לך ואני אקח את הארץ הזאת לי ולבני
 לרשתה עד עולם : ושם היה נביות בן ישמעאל עם בניו
 בארץ וילך עשו ביום ההוא ויתיעץ עמו לאמר : כזה
 וכזה

פרשת וישב קיא

וכזה דבר אלי יעקב וכזאת וכזאת השיבני עתה עוצה
 עצתך ונשמענה : ויאמר אליו נביות מה הרכר הזה אשר
 ידבר יעקב אליך הנה כל בני כנען יושבים בארצם
 לבטח ויעקב יאמר יירשנה עם זרעו כל הימים : עתה
 לך לך ולקחת כל עושר אביך ועזבת את יעקב אחיך
 בארץ כאשר דבר : ויקם עשו וישב אל יעקב ויעש כל
 אשר יעץ עליו נביות בן ישמעאל : ויקח עשו את כל
 העושר אשר עזב יצחק את הנפש ואת הבהמה ואת
 המקנה ואת הרכוש ואת כל העושר לא נתן ליעקב אחיו
 ממנה מאומה : ויעקב לקח את כל ארץ כנען מנחל מצרים
 ועד נהר פרת ויקחנה לאחזת עולם ולבניו ולזרעו
 אחריו עד עולם : וגם מערת המכפלה אשר בחברון
 אשר קנה אברהם מאת עפרון לקח יעקב לאחזת קבר
 לו ולזרעו עד עולם מאת עשו אחיו : ויכתוב יעקב
 את כל הדברים האלה בספר המקנה ויחתום ויעד עדים
 נאמנים על כל אלה : ואלה הדברים אשר כתב יעקב
 בספר לאמר : ארץ כנען וכל עריה החתי והחוי
 והיבוס והאמורי והפרזי כל שבעת גווי הכנעני מנהר
 מצרים ועד נהר פרת : וכל עיר חברון קרית הארבע
 והמערה אשר בה : את הכל קנה יעקב מאת עשו
 אחיו במחיר לאחזה לו ולבניו ולנחלה לזרעו אחריו עד
 עולם : ויקח יעקב את ספר המקנה ואת החתום המצוה
 והחקים ואת ספר הגלוי ויתנם בכלי חרש למען יעמדו
 ימים רבים ויתנם כיד בניו : ועשו לקח את כל אשר
 הניח אביו אחרי מותו מיד יעקב אחיו : ויקח את כל
 הרכוש מאדם ועד בהמה מנמל ועד חמור משור ועד
 שה

שה מוכסף ועד זהב אבנים וברולה וכל העושר אשר
ליצחק בן אברהם :
א"כ עיין מה שכתבתי בספר כהונת יוסף אשר ליחלק א' על פסוק ויקח
עשאת נסיו וכו' כי היה רכוש רב וכו' לפי זה אין לו שום ערך בעולם :
לא יותר דבר אשר לא לקח לו עשו מכל אשר הניח
יצחק אחרי מותו : ויקח עשו את כל אלה וילך אל ארץ
שעיר החורי הוא ובניו אל מקומם מפני יעקב אחיו
ובניו : ויאחז עשו בתוך בני שעיר ולא שב עשו ארצה
כנען מהיום ההוא והלאה : ותהי כל ארץ כנען לבני
ישראל לנחלה עד עולם ועשו וכל בניו יהשו את הר שעיר :
א"כ דוק לפי זה מס' כי ישב עשו בהר שעיר ר"ל כי נתושב סולא הלך
ארץ כנען כי בהר היא של יעקב :

פרשת מקץ

בימים ההם אחרי מות יצחק ויצו יי ויקרא רעב על
כל הארץ : בעת ההיא ופרעה מלך מצרים יושב
על כסאו בארץ מצרים וישכב במשכב הלילה ויחלום
חלומות : ויהא פרעה בחלומו והנה הוא עומד על שפת
יאור מצרים הוא שיחור : ויהי בעמדו וירא והנה שבע
פרות בריאות בשר וטובות עולות מן היאור : ותעלינה
אחריהן שבע פרות אחרות דקות בשר ורעות מאד
ותבלענה שבע הרעות את שבע הטובות ועודינה מראיהן
רע כבתחלה : וייקץ ויישן ויחלום שנית וירא והנה
שבע שבלים עולות בקנה אחד מלאות וטובות : ותצמחנה
אחריהן שבע שבלים דקות ושרופות כרוח הקדים
ותבלענה

ותבלענה השבלים הדקות את המלאות וייקץ פרעה
מחלומו : ויהי בבקר ויזכור המלך את חלומותיו ותפעם
רוחו מאד מחלומותיו : וימהר המלך וישלח ויקרא את
כל חרשמי מצרים והחכמים ויבאו ויעמדו לפני המלך :
ויאמר אליהם המלך חלומות חלמתי ופותר אין להם
ויאמרו אל המלך ספר נא לעבדיך את חלומותיך ונשמע
אותם : ויספר להם המלך חלומותיו ויענו ויאמרו כלם
פה אחד אל המלך יחי המלך לעולם וזה פתרון
חלומותיך : שבע הפרות הטובות אשר ראית שבע בנות
יולדו לך באחרית הימים : ושבע הפרות הרעות העולות
אחריהן ותבלענה אותן ואתה רואה לאות כי הבנות אשר
יולדו לך ימותו כלם בחיי המלך : ואשר ראית בחלום השני
שבע שבלים מלאות וטובות עולות בקנה אחד זה פתרון
שבע ערים תבנה לך בכל ארץ מצרים באחרית הימים :
ואשר ראית שבע שבלים שרופות צומחות אחריהן ותבלענה
אותן ועיניך רואות לאות כי הערים אשר תבנה יחרבו כלנה
באחרית הימים בחיי המלך : ויהי בדברם כדברים האלה
והמלך לא השה את אזניו אל דבריהם ולא שם לבו אליהם
כי ידע המלך כחמתו כי לא פתרו את החלומות על נכון :
ויהי כפלותם לדבר לפני המלך ויען המלך אותם לאמר :
מה הדבר הזה אשר דברתם אלי הלא כזב ושקר הוצאתם
מפיכם אך ספרו נא את פתרון חלומותי על נכונה ולא
תמותו : ויצו המלך אחרי כן וישלחו ויקראו עוד אל
חכמים אחרים ויבואו ויעמדו לפני המלך : ויספר להם
המלך חלומותיו וישיבוהו כלם כפתרון הראשון : ויחר
אף המלך ויקצוף מאד מזה ויאמר המלך אליהם הלא
כזב

כזב תדברו ושקר תאמרו בדבריכם ויצו המלך ויעבירו
 קול בכל ארץ מצרים לאמר : מטעם המלך וגדוליו כל
 איש חכם אשר יודע ומכין לפתור חלומות אשר לא
 יבא היום לפני המלך יומת : והיה האיש אשר יגיד
 למלך את פתרון חלומותיו על נכונה ינתן לו כל אשר ישאל
 מאתו : ויבאו כל חכמי ארץ מצרים לפני המלך וכל החרטמים
 וכל המכשפים אשר במצרים ובנושן וברעמסס ובתחפנחס
 ובצוען ובכל גבול מצרים ויעמדו כלם לפני המלך :
 וגם כל הפרתמים וכל השרים והמשרתים אשר למלך
 באו יחד מכל ערי מצרים וישבו כלם לפני המלך :
 ויספר המלך את חלומותיו לפני החכמים וכל השרים
 ויתמהו כל היושבים לפני המלך מן המראה : ויתחלקו כל
 החכמים אשר לפני המלך בפתרם את חלומותיו לחלקים
 רבים : מהם פתרו אל המלך לאמר שבע פרות הטובות
 שבעה מלכים הם אשר יעמדו על מצרים מזרע המלך :
 ושבע הפרות הרעות שבעה שרים יעמדו עליהם באחרית
 הימים והשחיתום : ושבע השבלים הטובות הם שבעה שרים
 הגדלים אשר למצרים אשר יפלו ביד שבעה שרים אויביהם
 בלתי חזקים כמלחמות אדוני המלך : ומהם אשר פתרו אל
 המלך כדבר הזה לאמר : שבע פרות הטובות הם שבע
 ערי כל מצרים החזקים : ושבע הפרות הרעות הם שבעת
 גווי ארץ כנען אשר יבואו על שבעת ערי מצרים באחרית
 הימים והשחיתו אתהן : ואשר ראית את שבעת השבלים
 הטובות והרעות בחלום השני לאות כי תשוב עור ממשלת
 מצרים להיות לזרעך כבתחלה : והיה במשלם ושבו כל
 אנשי ערי מצרים עם כל השבע ערי כנען החזקים
 מהם

מהם והשחיתו אותם ושכה כל מלכות מצרים לזרעך :
 ומהם אשר אמרו אל המלך זה פתרון חלומותיך : שבע
 פרות הטובות שבע מלכות הנה אשר תקח לנשים
 באחרית הימים : ושבע הפרות הרעות לאות כי ימותו
 הנשים הנה כלנה כחיי המלך : ושבע השבלים הטובות
 והרעות אשר ראית בחלום השני הם ארבעה עשר בנוהם :
 והיה באחרית הימים ועמדו ונלחמו ביניהם ונגפו השבעה
 מהם את השבעה החזקים מהם : ומהם אמרו אל המלך
 כדברים האלה לאמר : שבע הפרות הטובות שבעה
 בנים יולדו לך ויהרגום שבעת בני שריך באחרית הימים :
 ושבע השבלים הטובות אשר ראית בחלום השני הם
 השרים ההם אשר ילחמו גם שבעה שרים אחרים בלתי
 חזקים כמוהם וישחיתו אותם באחרית הימים וינקמו
 מהם נקמת בניך ושבה המלוכה עוד לזרעך : וישמע
 המלך את כל דברי חכמי מצרים וכל פתרון חלומותיו
 ולא ישרו כלם בעיני המלך : וידע המלך בחכמתו כי
 לא דברו אליו נכונה ככל דבריהם יחד : כי מאת יי
 היתה זאת לסכל את דברי חכמי מצרים למען צאת
 יוסף מן בית האסורים ולמען גדלו במצרים : וירא המלך
 כי אין דובר אליו נכונה בכל החכמים והחרטמים אשר
 למצרים ויחר אף המלך מאד וחמתו בערה בו : ויצו
 המלך ויוציאו כל החכמים וכל החרטמים מלפניו ויצאו
 כלם בבשת וכלמה מלפני המלך : ויצו המלך ויעבירו
 קול במצרים לאמר אשר ימיתו כל החכמים וכל החרטמים
 אשר במצרים לא יחיה מהם איש : ויקומו שרי הטבחים
 אשר למלך וישלפו כלם איש חרבו ויחלו להכות בחרטמי

מצרים וחכמיה: ויהי אחרי כן ויבא מירוד שר המשקים
 אשר למלך וישתחו למלך וישב לפניו: ויאמר שר
 המשקים אל המלך יחי המלך לעולם ותגדל מלכותו
 בארץ: אתה קצפת על עבדיך בימים ההם זה שנתים
 ימים ותתן אותי במשמר ואהי ימים במשמר אותי ואת
 שר האופים: ושם היה אתנו בכור עבד עברי אשר לשו
 הטבחים יוסף שמו כי קצף עליו אדניו ויהנהו שם בבית
 הסוהר וישרת אותנו שם: ויהי מימים בהיותנו במשמה
 ונחלמה חלומות בלילה אחד אני ושר האופים איש
 כפתרון חלומי חלמונו: ונבוא ונגד לעבד ההוא בבקו
 ויפתר לנו את חלומותינו איש בחלומי פתו לנו על
 נכונה: ויהי כאשר פתו לנו כן היה הדבר לא נפל
 מכל דבריו ארצה: ועתה אדני המלך אל תהרוג את
 אנשי מצרים חנם כי הנה העבד ההוא עודנו אסור בבית
 שר הטבחים אדניו בבית הסוהר: אם על המלך טוב
 ישלח אליו ויבוא לפניך והוא יודיעך את פתרון החלום
 אשר חלמת על נכונה. וישמע המלך דברי שר המשקים
 ויצו המלך לבלתי המית את חכמי מצרים: ויצו המלך
 את עבדיו להביא את יוסף לפניו: ויאמר המלך
 אליהם לכו אליו ואל תבהלוהו פן יבהל ולא ידע
 לדבר נכונה: וילכו עבדי המלך אל יוסף ויריצוהו מן
 הכור ויגלחו לו עבדי המלך ויחלף את בגדי כלאו
 ויבא לפני המלך: והמלך יושב על כסא מלכותו
 בלבוש מלכות אפוד כאפוד זהב והפז אשר עליו
 נוצץ: והברקת והאודם והנופך מתלפרים וכל אבני
 התפארת אשר בראש המלך מתלהטים ויפלא יוסף מן
 המלך

המלך מאד: והכסא אשר ישב עליו המלך מצופה זהב
 וכסף עם אבני השוהם ולו שבעים מעלות: ויהי משפטם
 בכל ארץ מצרים כל איש אשר יבוא לדבר אל המלך:
 והיה אם איש שר וחשוב בעיני המלך הוא ועלה אל
 המלך על הכסא עד המעלה האחת ושלישים וירד המלך
 על מעלת הששה ושלישים ודבר עמו: ואם מיתר העם
 הוא ועלה עד שלש המעלות וירד המלך ברביעית ודבר
 עמו: ויהי משפטם עוד כל איש אשר יבין לדבר בכל
 שבעים הלשונות ועלה שבעים מעלות ועלה עולה ודבר
 עד געתו לפני המלך: וכל איש אשר לא ישלים השבעים
 זעלה אל המעלות כמספר אשר ידע ויבין לדבר: ומשפט
 מצרים היה בימים ההם אשר לא ימלוך עליהם איש
 כי אם איש אשר ידע לדבר בשבעים לשון: ויהי כבוא
 יוסף לפני המלך וישתחו למלך ארצה ויעל עד שלש
 המעלות וישב במעלה השלישית: וירד המלך אליו
 וישב במעלה הרביעית וידבר עם יוסף: ויאמר המלך
 אל יוסף חלום חלמתי ופותר אין לפתור אותו על נכון:
 ואצוה היום ויבואו לפני כל חרשמי מצרים וכל חכמיה
 ואספר אליהם את חלומותי ואין פותר אותם לי על
 נכונה: ואחרי כן שמעתי עליך היום הזה כי חכם אתה
 אשר תשמע כל חלום לפתור אותו על נכון: ויען יוסף
 את פרעה לאמר יספר פרעה את חלומי אשר חלם הלא
 לאלהים פתרונים: ויספר פרעה ליוסף את חלומותיו חלום
 הפרות וחלום השבלים ויכל המלך לדבר: ורוח אלהים
 לבשה את יוסף בעת ההיא לפני המלך וידע כל הדברים
 אשר יבואו על המלך מהיום ההוא והלאה: וידע את
 פתרון

פתרון חלום המלך על נכונה וידבר לפני המלך : וימצא יוסף חן בעיני המלך ויטה המלך את אזניו ואת לבו וישמע את כל דברי יוסף : ויאמר יוסף אל פרעה אל יחשוב המלך כי שתי חלומות הן אך חלום אחד הוא : כי את אשר חפץ אלהי השמים לעשות בכל הארץ הראה את המלך בחלומו וזה פתרון חלומך על נכונה : שבע הפרות ושבע השבלים הטובות שבע שנים הנה ושבע הפרות ושבע השבלים הרעות שבע שנים הנה חלום אחד הוא : הנה שבע שנים באות שבע גדול בכל הארץ : ואחרי כן יבואו שבע שני רעב אחריהן רעב כבד מאד ונשכח כל השבע ההוא מן הארץ וכלה הרעב את יושבי כל הארץ : חלום אחד חלם המלך ועל השנות החלום אל המלך כי נכון הדבר מאד וממהר האלהים לעשותו : ועתה איעצך נא עצה ומלט את נפשך ואת נפש יושבי הארץ מרעת הרעב : אשר תבקש בכל מלכותך איש נכון וחכם מאד אשר ידע בכל דברי המלוכה ותשיתוהו לצאת ולבוא על כל ארץ מצרים : ויפקד האיש ההוא אשר חשית על מצרים פקידים תחת ידו ויקבצו את כל אוכל השנים הטובות הבאות ויצברו בר וישימוהו באוצרות פקידך : ושמרו את האוכל ההוא לשבע שני הרעב ונמצא לך ולאנשיך ולכל ארצך ולא תכרת אתה וכל ארצך ברעב : וגם כל יושבי ארצך יצוה ויקבצו איש איש מתכונות שדהו מכל אוכל שבע השנים הטובות ונתנו באוצרותיהם ונמצא להם בימי הרעב וחיו בו : זה פתרון חלומך על נכונה וזאת העצה היעוצה למלט את נפשך ואת נפש כל עבדיך : ויען המלך ויאמר ליוסף

מי יאמר ומי יודע כי דבריך נכונה : ויאמר יוסף אל המלך זה לך אות על כל דברי כי נכונים הם וכי עצתי טובה לך : הנה אשתך יושבת על המשבר ביום הזה וילדה לך בן ושמתה בו : והיה בצאת הילד ממעי אמו ומת בנך בכורך אשר יולד לך זה שנתים ימים ונחמת בילד היולד לך היום : ויכל יוסף לדבר את כל הדברים האלה אל המלך וישתחו למלך ויצא : ויהי בצאת יוסף מאת פני המלך ותכאן האותות האלה אשר דבר יוסף אל המלך ביום ההוא : ותלד המלכה בן ביום ההוא ויתבשר המלך בכנו וישמח : ויהי בצאת המבשר מאת פני המלך וימצאו עבדי המלך את בן המלך הבכור נופל ארצה מת : ותהי צעקה ומהומה בבית המלך וישמע המלך ויאמר מה המהומה והצעקה אשר שמעתי בבית : ויגירו למלך כי מת בנו בכורו אז ידע המלך כי כל דברי יוסף אשר דבר אליו נכונה : וינחם המלך אל בנו בילד היולד לו ביום ההוא כאשר דבר אליו יוסף : אחר הדברים האלה שלח המלך ויקבוצ את כל שריו ועבדיו וכל הפחות והפרתמים אשר למלך ויבואו כלם לפני המלך : ויאמר אליהם המלך הנה ראיתם ושמעתם את כל דברי האיש העברי וכל האותות אשר אמר כי באו ולא נפל מכל דבריו אשר דבר ארצה : ידעתי כי גם פתרון החלום אשר פתר נכונה הוא ובוא יבוא ועתה עוצו נא עצה ודעו מה תעשו ואיך תמלט הארץ מהרעב : בקשו נא וראו הנמצא כזה אשר חכמה ודעת בלבם ואפקידוהו בארץ : א"כ אס כן לפי זה מ"ה הכחוש הנמלט כזו איש וכו' אינו לשון חמיהא כדברי רש"י ז"ל אלא שנוה לעבדיו שיבקשו אס ימלאו כמוהו כי הוא ידע

אמתי שוא כילא ימלאו וכו' היה רוצה לשום אותו על ארץ מצרים רק
 כי מיראחו מהם כי יעכזבו על ידו כמו שכן היה הענין לכן שוטטו בכל הארץ
 וצקשו אם ימלא כזה אז אפקידו בארץ כלומר כי יודע אני כי לא תמלאוהו
 והראיה כי אין פותר חלומותי זולתו וז"ל אחריו כודיע אלכיס אותך ר"ל
 אותך דוקא את כל זאת הן הפתרון הן העצה ראיתי אסכן כי לא ימלא עוד
 בארץ נכון וחכם כמוך ואחר שכך אתה ולא שום אחר תהיה על בימי וכו' :
 כי אתם שמעתם את העצה אשר יעץ האיש העברי על
 זאת למלט בה את הארץ מהרעב : ואני ידעתי כי לא
 תמלט הארץ מהרעב כי אם בעצת האיש העברי אשר
 יעץ אותי : ויענו כלם את המלך ויאמרו טובה העצה
 אשר יעץ העברי על זה : ועתה אדני המלך הנה כל
 ארצך בידך את אשר ייטב בעיניך עשה : את אשר
 תחפוץ ואשר תדע בחכמתך אשר הוא חכם למלט את
 הארץ בחכמתו הוא אשר יפקיד המלך תחת ידו על
 הארץ : ויאמר המלך אל כל השרים אני אמרתי אחרי
 אשר הודיע אלהים את האיש העברי את כל אשר דבר
 אין נכון וחכם כמוהו בכל הארץ : אם טוב בעיניכם
 אשיתהו על הארץ כי הוא אשר ימלט את הארץ בכל
 חכמתו : ויענו כל השרים את המלך ויאמרו והלא כתוב
 בדתי מצרים ולא יעבור אשר לא ימלוך איש במצרים
 ולא משנה למלך כי אם היודע בכל לשון בני האדם :
 ועתה אדני המלך הנה האיש העברי הזה לא ידבר כי
 אם לשון עברית ואיך יהיה עלינו למשנה איש אשר לא
 ידע גם את לשוננו : אך שלח נא אליו ויבא לפניך ונס
 נא אותו בכל דבר וכאשר תראה עשה : ויאמר המלך
 להעשות כן למחר ושוב הדבר אשר דברתם ויצאו כל
 השרים

השרים מלפני המלך ביום ההוא : ויהי בלילה ההוא
 וישלח יי מלאך אחד ממלאכיו המשרתים לפניו ויבא
 ארץ מצרים אל יוסף : ויעמוד מלאך יי על יוסף והנה
 יוסף שוכב במשכב הלילה בבית אדניו בכור כי השיבהו
 אדניו אל הבור מפני אשתו : ויעירהו המלאך משנתו
 ויקם יוסף ויעמוד על רגליו והנה מלאך יי עומד לנגדו :
 וידבר מלאך יי את יוסף וילמדהו כל לשון האדם בלילה
 ההוא ויקרא את שמו יהוסף : וילך מלאך יי מאתו
 ויוסף שב וישכב במשכבו ויתמה יוסף על המראה אשר
 ראה : ויהי בבקר וישלח המלך אל שריו ועבדיו ויבאו
 כלם וישבו לפני המלך ויצו המלך להביא את יוסף
 וילכו עבדי המלך ויביאו את יוסף לפני פרעה : ויצו
 המלך ויעל יוסף על מעלות הכסא וידבר יוסף אל המלך
 בכל הלשונות ויעל יוסף עלה ודבר אל המלך עד געתו
 לפני המלך במעלת השבעים וישב לפני המלך : וישמח
 המלך על יוסף מאד וכל השרים אשר למלך שמחו מאד
 עם המלך בשמעם את כל דברי יוסף : וייטב הדבר בעיני
 המלך והשרים להפקיד את יוסף למשנה למלך על כל
 ארץ מצרים : וידבר המלך אל יוסף לאמר : אתה
 יעצת לי עצה להפקיד בכל ארץ מצרים איש חכם למלט
 בחכמתו את הארץ מהרעב : ועתה אחרי הודיע אותך
 אלהים את כל זאת ואת כל הדברים אשר דברת אין
 חכם ונבון כמוך בכל הארץ :

אמר הסעיר גם אפשר שאמרו ואת כל הדברים אשר דברת ר"ל כי דיבר
 בכל הלשונות וא"כ אומר אחרי הודיע אלכיס אותך את כל העניינים ההם
 הן הפתרון הן העצה הן האות הן ה' ל' שון כי הקב"ה שלח מלאכו להודיעם

לו ולכן אין נזון וחכם כמוך כי מלכד כי אין מי שפטר לו חלומותיו ואין
עלה ואין מופת נס סע' לשון כולם לא היה בכל מצרים מי שידעס כולם
ספי' פרעה עלמו כהרז' לצאופן שאין כמוך בכל הארץ :

ולא יקרא שמך עיד יוסף כי אם צפנת פענח יהיה שמך :
אתה תהיה לי למשנה ועל פיך יהיו כל דברי מלכותי
ועל דבריך יצאו ויבאו עמי : גם מתחת ירך יקחו עבדי
ושרי את חוקם אשר ינתן להם מדי חדש ולך ישתחוו
כל אנשי הארץ רק בכסא אשר לי אנדל ממך : ויסר
המלך את טבעתו מעל ידו ויתן אותה על יד יוסף :
וילבש המלך את יוסף לבוש מלכות ויתן עטרת זהב
על ראשו וישם רצפת זהב על צוארו : ויצו המלך את
עבדיו וירכיבו את יוסף במרכבה השנית אשר למלך
ההולכת מול מרכבת המלך : וירכיבוהו על סוס עצום
וגדול מאד מסוסי המלך ויוליכוהו ברחוב כל ארץ מצרים :
ויצו המלך ויצאו את יוסף כל המשחקים במצלצלים
ובכנורות וכל כלי זמר : ואלף תופים ואלף מחולות
ואלף נס ונגלים הלכו אחריו : וחמשת אלפי איש בחרבותיהם
שלופות כיריהם מתלהטים וילכו הלוך ושחק לפני יוסף :
ועשרים אלף איש מגדולי המלך אזורים באזור עור
מצופה זהב הולכים לימין יוסף ועשרים אלף לשמאלו :
וכל הנשים והנערות עלו על הגנות ותתיצבנה ברחובות
משחקות ושמחות ביוסף ותראן בתאר יוסף וביופיו :
וכל אנשי המלך הולכים לפניו ולאחריו ומקטרים בכל
הדרך בלבונה ובקרה ובכל הריח הטוב ומפזרים בכל
הדרך מר ואהלות לפני יוסף : ועשרים איש קוראים
לפניו בכל הארץ בקול גדול הלוך וקרוא כדברים האלה :
הראיתם

הראיתם את האיש הזה אשר בחר בו המלך למשנה וכל
דברי המלוכה על פיו יהיו : ואשר ימרה את פיו ואשר לא
ישתחוה לו ארצה יומת כי מרד במלך ובמשנהו : וככלות
הקוראים לדבר והשתחוו כל מצרים ליוסף ארצה ויאמרו
יחי המלך גם יחי המשנה וכל יושבי מצרים ישתחוו
כלם על הדרך הלוך וקרוא הקוראים והשתחוות ושמחים
בכל תוף ומחול ונבל לפני יוסף : וישא יוסף את עיניו
אל השמים מעל הסוס ויקרא ויאמר מקים מעפר דג
מאשפות ירים אביון : יי צבאות אשרי אדם בוטח כך :
ויעבור יוסף עם עבדי פרעה וכל שריו בכל ארץ מצרים
ויראוהו את כל ארץ מצרים ואת כל אוצרות המלך :
וישב יוסף ויבא לפני פרעה ביום ההוא : ויתן המלך
ליוסף אחזה בארץ מצרים אחזת שדות וכרמים : ויתן
המלך ליוסף שלשת אלפים ככרי כסף ואלף ככרי זהב
ואבני שוהם וברדולח ומתנות רבות : ויהי ממחרת ויצו
המלך לכל מצרים להביא אל יוסף מנחות ומתנות וכל
אשר ימרה את פי המלך יומת : ויעשו במה גדולה ברחוב
העיר ויפרשו שם בנדים והיה כל המביא אל יוסף דבר
יתן אל הבמה ההיא : וישליכו כל מצרים על הבמה
ההיא איש נזם זהב אחד ואיש קשיטה אחת : טבעות
וענילים וכל כלי מעשה וזהב וכסף אבני שוהם וברדולח
נתן על הבמה ההיא איש אשר נמצא בידו נתן : ויקח
יוסף את כל אלה וישם באוצרותיו : וכל השרים והפרתמים
אשר למלך מגדלים את יוסף ויתנו לו גם הם מתנות
רבות כראותם כי בחר בו המלך למשנה : וישלח המלך
אל פוטיפרע כן אחרים כהן און ויקח את אסנת בתו
הקטנה

ספר הישר

הקטנה ויתן אותה אל יוסף לאשה : והנערה טובת מראה
מאד בתולה ואיש לא ידעה ויקח יוסף אותה לו לאשה :
ויאמר המלך אל יוסף אני פרעה ובלעדיך לא ידום איש
את ידו ואת רגלו לצאת ולבוא על עמו בכל ארץ מצרים :
ויוסף בן שלשים שנה בעמדו לפני פרעה ויצא יוסף
מלפני המלך ויהי למשנה המלך במצרים : ויתן המלך
ליוסף מאה עבדים לשרתו כביתו וגם יוסף שלח ויקנה
עבדים רבים ויהיו בבית יוסף : אז בנה לו יוסף בית
גדול מאד כבתי המלכים לפני חצר בית המלך : ויעש
בבית היכל גדול נחמד למראה מאד וטוב למושבו שלש
שנים עשה יוסף את כל ביתו : ויעש לו יוסף בסא נחמד
מאד מזהב וכסף לרוב וירצפהו באכני שהם וברזל :
ויעש בו תבנית כל ארץ מצרים ותבנית יאור מצרים
ומשקה את כל ארץ מצרים : וישב יוסף לכסא בביתו
על כסאו אשר עשה לו ויוסף יו ליוסף חכמה על חכמתו :
וכל יושבי מצרים ועבדי פרעה ושריו אהבו את יוסף
מאד כי מאת יו היה הדבר הזה ליוסף : ויהי יו את
יוסף ויגדל מאד הולך וגדל ויהי שמעו בכל הארץ :
ויהי ליוסף חיל עושה מלחמה יוצאי צבא לגדוד מספר
ארבעת אלפים ושש מאות איש עושי מלחמה ככת חיל
לעזור למלך וליוסף על האויב : לכד משרי המלך ועבריו
ויושבי מצרים אין מספר להם : ויתן יוסף לגבוריו ולכל
צבאיו מגנים ורמחים וכוכעים ושריונות ולאכני קלעים :
בעת ההיא באו בני תרשיש על כל בני ישמעאל וילחמו
בם וישסו בני תרשיש את ישמעאל ימים רבים : ובני
ישמעאל היו מתי מספר בימים ההם ולא יבלו על כל
בני

פרשת מקץ קיח

בני תרשיש ויצר להם מאר : וישלחו כל זקני ישמעאל
ספר אל מלך מצרים לאמר : שלח נא לעבדיך שרים
וצבא לעזור אותנו ונלחמה בבני תרשיש כי כלונו מאד זה
ימים רבים : וישלח פרעה את יוסף ואת הגבורים ואת
הצבא אשר אתו וגבורים מבית המלך : וילכו ארץ
החווילה אל בני ישמעאל לעזור אותם להלחם בבני
תרשיש : וילחמו בני ישמעאל את בני תרשיש ויך יוסף
את התרשישים וילכוד את כל ארצם וישבו בה מבני
ישמעאל עד היום הזה : ויהי כאשר נלכדה ארץ תרשיש
ויכרתו כל התרשישים ויבואו בגבול בני יון אחיהם :
ויוסף וכל הגבורים וכל הצבא אשר לו שבו מצרימה לא
נפקד מהם איש : ויהי לתקופת השנה בשנה השנית
למלוך יוסף על מצרים ויתן יו שבע גדול בכל הארץ
שבע שנים כאשר דבר יוסף : כי ברך יו את כל תבואות
הארץ בימים ההם שבע שנים ויאכלו וישבעו מאד :
ויפקד יוסף פקידים בעת ההיא תחת ידו ויקבצו את כל
אוכל השנים הטובות ויצברו בר שנה שנה וישימוהו
באוצרות יוסף : והיה בכל עת אשר יקבצו את האכל
וצוה יוסף והביאו את הבר בשבלים והביא עמו עפר
שרהו לבלתי הפסיד : ויעש יוסף כדבר הזה שנה שנה :
ויצבור בר כחול הים הרבה מאד כי אין מספר לאוצרותיו
כי לא יכלו לספור מרוב : וגם יושבי מצרים אספו
אוכל באוצרותיהם הרבה מאד מכל אוכל שבע השנים
הטובות אך לא עשו לו כאשר עשה יוסף : ויהי כל
האוכל אשר אספו יוסף וכל מצרים בשבע שני השבע
לפקדון לארץ באוצרות לשבע שני הרעב למחית כל
הארץ

הארץ : וימלאו כל יושבי מצרים איש אוצרו ואיש
 מטמונו בר למחיתם ברעב : ויתן יוסף את כל האוכל
 אשר אסף בכל ערי מצרים : ויסתום את כל האוצרות
 וישם שומרים עליהם : ואסנת בת פוטיפרע אשת יוסף
 ילדה לו שני בנים את מנשה ואת אפרים : ויוסף בן
 שלשים וארבע שנים בלדת אותם : ויגדלו הנערים וילכו
 בדרכי יי וכמוסרו לא סרו מן הדרך אשר למדם אביהם
 ימין ושמאל : ויהי יי את הנערים ויגדלו ויבינו וישכילו
 בכל חכמה ובכל דברי המלוכה : וכל שרי המלך וגדולי
 יושבי מצרים מנשאים את הנערים ויגדלו בקרב בני
 המלך : ותכלינה שבע שני השבע אשר היו בכל הארץ :
 ותבאן אחריהן שבע שני הרעב כאשר אמר יוסף והי
 רעב בכל הארץ : ויראו כל מצרים כי החל הרעב
 להיות בארץ מצרים : ויפתחו כל מצרים את כל אוצרות
 הבר אשר להם כי חזק עליהם הרעב : וימצאו את כל
 האוכל אשר באוצרותיהם מלא סס ועש ולא יצלה
 לאכול : ויחזק הרעב בכל הארץ ויבואו כל יושבי מצרים
 ויצעקו לפני פרעה כי כבר עליהם הרעב : ויאמרו אל
 פרעה תנה לעבדיך אוכל ולמה נמות לעיניך ברעב גם
 אנחנו גם טפנו : ויען אותם פרעה לאמר ולמה תצעקו
 אלי והלא כל שבע שני השבע צוה יוסף לצבור ברלשני
 הרעב ולמה לא שמעתם בקולו : ויענו המצרים את
 המלך חי נפשך אדני כי כל אשר דבר יוסף כן עשו
 עבדיך : כי גם עבדיך אספו כל אוכל שדותיהם בשני
 השבע ונתנוהו באוצרות עד היום הזה : ויחזק הרעב
 על עבדיך ונפתחה את אוצרותינו והנה כל אכלנו מלא
 עש

עש וסס ולא יצלה לאכול : ויהי כשמוע המלך את כל
 אשר קרה ליושבי מצרים ויירא מאד המלך מצני הרעב
 ויבהל מאד : ויען המלך את אנשי מצרים לאמר אחרי
 אשר קרה לכם את כל אלה לכו אל יוסף אשר יאמר
 אליכם תעשו לא תמרו את פיו : וילכו כל מצרים
 ויבואו אל יוסף ויאמרו אליו תנה לנו אוכל ולמה
 נמות ברעב נגדך : כי אנחנו אספנו את תבואותינו
 בשבע השנים כאשר ראית ונשם אותם כבאוצר וכוה וכוה
 קרה לנו : ויהי כשמוע יוסף את כל דברי מצרים ואת
 אשר קרה להם ויפתח יוסף את כל אוצרות האוכל
 אשר לו וישבור למצרים : והרעב היה על פני כל הארץ
 ויהי רעב בכל הארצות ובארץ מצרים היה אוכל לשכור :
 וכל יושבי מצרים באו אל יוסף לשבור אוכל כי חזק
 עליהם הרעב וכל אכלם הופסד וישבור יוסף לכל מצרים
 יום יום : וישמעו כל יושבי ארץ כנען ופלשתים
 ועבר הירדן ובני קדם וכל ערי כל הארץ הקרוכים
 והרחוקים כי יש שבר במצרים ויבאו כלם מצרימה
 לשבור בר כי חזק עליהם הרעב : ויפתח יוסף את
 אוצרות האוכל וישם עליהם פקידים ויעמדו וישכרו
 לכל הבאים יום יום : וידע יוסף כי גם אחיו יבאו
 מצרימה לשבור אוכל כי חזק הרעב על כל הארץ :
 ויצו יוסף את כל אנשיו ויעבירו קול בכל מצרים לאמר :
 מטעם המלך והמשנה וגדוליהם איש איש אשר יחפוץ
 לשבור בר במצרים אל ישלח עבדיו אל מצרים לשבור
 כי אם בניו : וגם כל איש מצרי או כנעני אשר יבא
 מכל הארצות לשבור בר במצרים והלך ומכרו ככל הארץ
 יומת

יומת כי לא ישבור כל איש כי אם מחית ביתו : וגם
כל איש אשר ינהג שתיים או שלש בהמות יומת כי לא
ינהג אדם כי אם בהמתו : וישם יוסף שומרים בשערי
מצרים ויצום לאמר : כל איש אשר יבא לשבור אוכל
אל תתנוהו לבא עד כתבו שמו ושם אביו ושם אביו אביו :
ואשר תכתבו בכל יום ושלחתם את שמותם אלי בערב
וידעתי את שמותם : ויפקד יוסף פקידים בכל מצרים
ויצום לעשות את כל הדברים האלה : ויוסף עשה את כל
הדברים האלה וכל החקים למען אשר ירע בבוא אחיו
מצרימה לשבור אוכל : ובכל יום ויום יעבירו אנשי
יוסף קול במצרים ככל הדברים האלה והחקים אשר
צוה יוסף : וישמעו כל יושבי ארץ מזרח ומערב וכל הארץ
את כל החקים וכל הדברים אשר שם יוסף במצרים ויבאו
כל יושבי קצות הארץ וישברו בר מצרים יום יום וילכו
לדרכם : וכל שוערי מצרים עושים את כל אשר צוה יוסף
ויהי כל הבא מצרימה לשבור אוכל וכתבו השוערים את
שמותם ואת שמות אבותם והביאו לפני יוסף בערב יום
יום : וישמע יעקב אחרי כן כי יש שבר במצרים ויקרא
אל בניו ללכת מצרימה לשבור בר כי חזק עליהם גם
הם הרעב : ויקרא יעקב אל בניו לאמר : הנה שמעתי
כי יש שבר במצרים וכל הארץ הולכים שמה לשבור :
ועתה למה תראו את נפשכם שבעים לפני כל הארץ
רדו גם אתם מצרימה ושברו לנו מעט אוכל בתוך
הבאים ולא נמות : וישמעו בני יעקב בקול אביהם ויקומו
לרדת מצרימה לשבור אוכל בתוך הבאים : ויצו אותם
יעקב אביהם לאמר כבואכם העידה אל תבואו יחד בשעד

אחד

אחד מפני יושבי הארץ : ויצאו בני יעקב וילכו מצרימה
ויעשו בני יעקב ככל אשר צום אביהם : ואת בנימין
לא שלח יעקב כי אמר בן יקראהו אסון בדרך כאחיו
וילכו מבני יעקב עשרה : ויהי בלכת עשרת בני יעקב
בהרד ויבחנו על יוסף ככל אשר עשו לו ויאמרו איש
אל אחיו לאמר : ידענו כי יוסף אחינו ירד למצרים
ועתה נבקשהו שם כאשר הלכנו : ויהיה אם מצאנוהו
ולקחנוהו מאדניו כפדיון ואם אין בחזקה זמתנו עליו :
וישמעו בני יעקב לדבר הזה ויתחזקו על יוסף להצילו
מיד אדניו וילכו בני יעקב מצרימה : ויהי בקרבם מצרימה
ויתפרדו איש מעל אחיו ויבאו בעשר שערי מצרימה :
והשוערים בתבו את שמותם ביום ההוא ויביאום אל יוסף
בערב : ויקרא יוסף את השמות מיד שוערי העיר וימצא
את אחיו באו מעשר שערי העיר : ויצו יוסף בעת ההיא
ויעבירו קול בכל מצרים לאמר : לכם כל שומרי
האוצרות סגרו כל אוצרות הבר ולא תשאירו פתוח כי
אם אחד לשבור ממנו כל הבאים : ויעשו כל פקידיו יוסף
כן כעת ההיא ויסתמו כל האוצרות ולא הותירו כי אם
אחד פתוח : ויתן יוסף את שמות אחיו כתובים לאשר
על האוצר הפתוח ויאמר אליו כל אשר יבא אליך
לשבור בר תשאל את שמו והיה בבוא אליך השמות
האלה ותפשתם ושלחתם אלי ויעשכן : ובני יעקב כאשר
באו אל תוך העיר ויתקבצו יחד בתוך העיר לבקש את
יוסף מרם ישברו להם אוכל : וילכו להם אל חומות הזונות
ויבקשו את יוסף בחומות הזונות שלשת ימים : כי אמרו
כי יוסף בחומות הזונות יבוא כי יוסף יפה תואר ויפה

מראה

מראה מאד ויבקשו בני יעקב בחומות ההם שלשת ימים
ולא מצאו : והאיש אשר על האוצר הפתוח בקש את
השמות ההם אשר נתן לו יוסף ולא מצא : וישלח אל
יוסף לאמר זה שלשת ימים לא באו אלי האנשים ההם
אשר נתת לי שמותם : וישלח יוסף עבדים לבקש את
האנשים בכל מצרים להביאם לפני יוסף : וילכו עבדי
יוסף ויבקשו במצרים ולא מצאו וילכו גושנה ואין וילכו
עיר רעמסס ולא מצאו : ויבואו אל יוסף ויאמרו בקשנו
בכל הארץ עד עיר רעמסס ולא מצאנו : ויוסף עוד
יוסף וישלח ששה עשר עבדים לבקש את אחיו וילכו
ויתפזרו בארבע פנות העיר : וילכו ארבעה עבדים בית
הזונות וימצאו את עשרת האנשים שמה מבקשים את
אחיהם : ויקחום ארבעת האנשים ההם ויביאום לפני
יוסף ויבואו בני יעקב ביתה יוסף וישתחוו לו אפים ארצה :
ויוסף יושב בהיכלו על כסאו מלובש בכנדי בוך וארגמן
ובראשו עמרת זהב גדולה וכל הנבורים יושבים סביביו :
ויראו בני יעקב את יוסף ויפלא בעיניהם מאד תוארו
וטוב יופיו והדר פניו וישתחוו לו עוד אפים ארצה :
וירא יוסף את אחיו ויכירם והם לא הכירוהו כי גדל
יוסף מאד בעיניהם על כן לא הכירו אותו : וידבר
יוסף אליהם לאמר מאין באתם ויענו כלם ויאמרו מארץ
כנען באו עבדיך לשבור אוכל : כי חזק הרעב בכל
הארץ וישמעו עבדיך כי יש שבר במצרים ויבאו עבדיך
בתוך הכאים לשבור בר למחיתנו : ויען יוסף אותם
לאמר ואם באתם לשבור אוכל כאשר אמרתם למה
תבואו בעשר שערי העיר אין זה כי אם לחפור את כל הארץ
באתם

באתם : ויענו כלם יחד את יוסף ויאמרו לא אדני כנים
אנחנו לא היו עבדיך מרגלים כי לשבור אוכל באנו :
כי כל עבדיך אחים בני איש אחד כארץ כנען ויצוה
עלינו אבינו לאמר : בכאכם העירה אל תבאו יחד
בשער אחד מפני יושבי הארץ : ויען אותם יוסף עוד
ויאמר הוא הדבר אשר דברתי אליכם לחפור את כל
הארץ באתם : על כן באתם כלכם בעשר שערי העיר
לראות את ערות הארץ באתם : הלא כל בא לשבור
שבר והלך לדרכו ואתם שלשת ימים היום לכם בארץ
ומה תעשו בחומות הזונות אשר הייתם שם זה שלשת
ימים הלא כי מרגלים יעשו כאלה : ויאמרו אל יוסף
חלילה לאדני מדבר הדבר הזה כי אנחנו שנים עשר
אחים בני יעקב אבינו כארץ כנען בני יצחק בן אברהם
העברי : והנה הקטן את אבינו היום כארץ כנען והאחר
איננו כי נאכד מאתנו : ונאמר אולי בארץ הזאת הוא
ונבקש בכל מצרים ונבוא גם בבתי הזונות לבקש אותו
שם : ויאמר אליהם יוסף והלא בקשתם אותו בכל הארץ
עד לא נשאר לכם כי אם מצרים לבקש אותו בה: ונגם
מה אשר יעשה אחיכם בבתי הזונות אף אם הוא במצרים
והלא אמרתם כי מבני יצחק בן אברהם אתם ומה יעשו
בני יעקב בבתי הזונות : ויאמרו אליו כי שמענו אשר
ננבואו הישמעאלים מאתנו ויוגד לנו כי מכרו אותו
מצרימה : ועכרך אחינו יפה תאר ומראה מאד ונאמר
איננו כי אם בבתי הזונות על כן הלכו שם עבדיך לבקשו
ולפדותו : ויען אותם יוסף עוד לאמר הלא שקר תאמרו
וכזב תדברו לאמר כנפשכם בני אברהם אתם חי פרעה

כי מרגלים אתם על כן באתם בכתי הזונות לבלתי דעת
 איש בכם : ויאמרו לו עוד לא אדני כי הלוך הלכו כל
 עבדיך שם לבקש את אחינו ולפרותו כאשר דברנו אל
 אדני : ויאמר אליהם יוסף והנה אם מצאתם אותו
 ובקש מכם אדניו מחיר רב התנהו בו ויאמרו נתן :
 ויאמר אליהם ואם לא יחפוץ אדניו לתתו במחיר רב מה
 תעשו להם עליו : ויענוהו לאמר ואם לא יתנוהו והרגנו
 אותו ולקחנו את אחינו והלכנו : ויאמר אליהם יוסף
 הוא הדבר אשר דברתי אליכם מרגלים אתם כי להרוג
 את יושבי הארץ באתם : כי שמענו אשר שנים מאחיכם
 הנו את כל יושבי שכס בארץ כנען בעבור אחותכם
 ותבואו לעשות גם במצרים על אחיכם כדבר הזה : אך
 בזאת אדע כי כנים אתם אם תשלחו מכם אחד לקחת
 את אחיכם הקטן מאת אביכם ולהביאו אלי הנה : ויהי
 בעשותכם הדבר הזה ואדעה כי כנים אתם : ויקרא
 יוסף אל שבעים גבורים מגבוריו ויאמר אליהם קחו את
 האנשים האלה והבאתם אותם אל משמר : ויקחו הגבורים
 את עשרת האנשים ויחזיקו בם ויתנום במשמר ויהיו
 במשמר שלשת ימים : ויהי ביום השלישי ויוציאם יוסף
 מהמשמר ויאמר אליהם זאת עשו לכם אם כנים אתם
 וחיתם : אחיכם אחד יאסר במשמר ואתם לכו הביאו
 שבר בתיכם ארצה כנען : ולקחתם את אחיכם הקטן
 והבאתם אלי הנה ואדע כי כנים אתם כאשר תעשו הדבר
 הזה : ויצא יוסף מעליהם ויבא החררה ויבך בכי גדול
 כי נמכרו רחמיו אליהם : וירחץ פניו ויצא אליהם ויקח
 מאתם את שמעון ויאמר לאסרו : ולא אבה שמעון
 לעשות

לעשות כן כי היה גבור חיל מאד ולא יכול יוסף לאסרו :
 ויקרא יוסף אל גבוריו ויבאו לפניו שבעים איש גבור
 חיל וחרבותם שלופות בידם ויבהלו כל בני יעקב מהם :
 ויאמר אליהם יוסף תפשו את האיש הזה ואסרתם אותו
 בבית הסוהר עד בא אחיו אליו : וימהרו גבורי יוסף
 ויחזיקו כלם בשמעון לאסור אותו ויצעק עליהם שמעון
 צעקה גדולה מאד ומרה ותשמע הצעקה למרחוק : ויבהלו
 כל גבורי יוסף מקול הצעקה ויפלו על פניהם וייראו
 מאד וינוסו להם : וגם כל האנשים אשר היו את יוסף
 נסו כי יראו מאד לנפשותם וישאר אך יוסף ומנשה בנן
 שם : וירא מנשה בן יוסף את גבורת שמעון ויחר אפו מאד :
 ויקם מנשה בן יוסף ויגש אל שמעון ויכה מנשה את
 שמעון באגרופו מכה רבה בערפו וינת שמעון מחמתו :
 ויאחו מנשה בשמעון ויחזיק בו ויאסור אתו וידחהו אל
 בית הכלא ויתמהו כל בני יעקב ממעשה הנער : ויאמר
 שמעון אל אחיו איש מכם אל יאמר כי מכת מצריזאת
 אין זאת כי אם מכת בית אבי : ויצו יוסף אחרי כן
 ויקרא לאשר על האוצר למלאת את כליהם בר כאשר
 יוכלון שאת ולתת איש כספו בשקו ולתת להם צרה
 לדרך ויעש להם כן : ויצו אותם יוסף לאמר השמרו לכם פן
 תמרו את פי ולא תביאו את אחיכם כאשר דברתי לכם :
 והיה כאשר תביאו את אחיכם אלי הנה וידעתי כי כנים
 אתם ואת הארץ תסחרו : והשיבותי לכם את אחיכם
 ושבתם בשלום אל אביכם : ווענו כלם ויאמרו כאשר
 דבר אדני כן נעשה וישתחוו לו ארצה : וישאו איש
 שברו על חמורו ויצאו ללכת ארצה כנען אל אביהם :
 ויבאו

ויבאו אל המלון ויפתח לוי את שקו לתת מספוא לחמורו
זירא והנה כספו במשקלו עורנו כאמתחתו: ויירא האיש
מאד ויאמר אל אחיו הושב כספי והנה הוא כאמתחתי
וייראו האנשים מאד ויאמרו מה זאת עשה אלהים לנו:
ויאמרו כלם ואיה חסדי יי את אבותינו את אברהם
יצחק ויעקב אבינו כי נתננו יי היום ביד מלך מצרים
להתעולל עלינו: ויאמר אליהם יהודה הלא אשמים
אנחנו וחטאים לפני יי אלהינו במכרנו את אחינו בשרנו
ולמה תאמרו איה חסד יי את אבותינו: ויאמר אליהם
ראובן הלא אמור אמרתי אליכם אל תחטאו בילד ולא
שמעתם ממני: כי דמו דרש אלהים ממנו ואיך תאמרו
איה חסד יי את אבותינו ואתם חטאתם לו: ויילינו
במקום ההוא וישכימו בבקר וישאו את שברם על חמוריהם
וינהגו אותם וילכו ארצה כנען ויבאו ארצה כנען בית
אביהם: ויצא יעקב וביתו לקראת בניו וירא יעקב והנה
אין שמעון אחיהם אתם: ויאמר יעקב אל בניו איפה
שמעון אחיכם אשר לא ראיתיו אתכם ויגידו לו בניו
את כל הקורות אותם במצרים:

אמ' הנעיר צוה אתי שפיר מש"ה ויבאו ארצה כנען אל יעקב אביהם ויגידו
לו את כל הקורות אותם לאמר דקשה שאיך לא נזכרו שלא לחת לו בשורה
רעה מקיחת שמעון פתאום שהיה להם לשתוק עד שיסאל הזקן כי יהיה חושב
כי מקרה הוא ולפי מה שאמר הספר הזה שהוא ילא לקראתם וראה כי שמעון
איננו ושאל להם עליו ל"ק ולא מידי ואפשר כי זה רמז הכתוב במלת לאמר
ר"ל אם ראית סגידו לו את כל הקורות אותם הוא להיות שכבר אמר להם
איה שמעון כמו שכתבתי:

ויבאו בבתיהם ויפתחו איש את שקו ויראו והנה איש
צדור כספו בשקו וייראו מאד מזה המה ואביהם:
ויאמר

ויאמר אליהם יעקב מה זאת עשיתם לי שלוח שלחתי
אליכם את יוסף אחיכם לדרוש שלומכם ותאמרו לי חיה
רעה אכלתהו: וילך שמעון אתכם לשבור אוכל ותאמרו
מלך מצרים אסר אותו בכלא: ואת בנימין תאמרו לקחתו
להמית גם אותו והורדתם את שיבתי ביגון שאולה על
בנימין ויוסף אחיו: עתה לא ירד בני עמכם כי אחיו
מת והוא לבדו נשאר וקרהו אסון בדרך אשר תלכו
בה כאשר קרה לאחיו: ויאמר ראובן אל אביו את
שני בני תמית אם לא אביא לפניך את בנך והצנתיו
לפניך: ויאמר יעקב אל בניו שבו לכם ואל תרדו מצרימה
כי לא ירד בני אתכם מצרימה ולא ימות כאחיו:
ויאמר אליהם יהודה חדלו נא לכם ממנו עד כלות לו
את השבר והוא יאמר הורידו את אחיכם כי ימצא את
נפשו ברעב ואת נפש ביתו: והרעב היה כבר בכל
הארץ בימים ההם: וכל אנשי הארץ הולכים ובאים
מצרימה לשבור אוכל כי חזק עליהם הרעב מאד:
וישבו בני יעקב בארץ כנען ימים ושני חדשים עד כלות
להם השבר: ויהי כאשר כלה להם את השבר ותרעב
נפש כל בית יעקב מאד ויבאו ילדי בני יעקב יחד
ויגשו אל יעקב ויסוכבו אותו כלם: ויאמרו לו תנה
לנו לחם ולמה נמות כלנו ברעב נגרך: וישמע יעקב
את דברי ילדי בניו ויבך ככי גדול ויכמרו רחמיו אליהם:
ויקרא יעקב אל בניו ויבאו כלם אליו וישבו לפניו:
ויאמר אליהם יעקב הלא ראיתם כי בניכם בוכים עלי
היום תנה לנו לחם ואין עתה שוכו שברו לנו מעט
אוכל: ויען יהודה ויאמר אל אביו אם ישך משלח את
אחינו

אחינו אתנו נרדה ונשברה לך אוכל ואם אינך משלח
לא נרד הלא כי מלך מצרים העד העיד עלינו לא תראו
פני בלתי אחיכם אתכם : כי מלך מצרים מלך אדיר
וחזק הוא והיה אם הלכנו אליו בלתי אחינו ומתנו כלנו :
הלא ידעת אם לא שמעת כי המלך ההוא גבור וחכם
מאד ואין כמוהו בכל הארץ הנה ראינו את כל מלכי
הארץ לא ראינו כמלך ההוא מלך מצרים : הלא אין
גדול כאכימלך מלך פלשתים מכל מלכי הארץ ומלך
מצרים גדול ועצום ממנו ולא יהיה לו אכימלך כאחד
שריו : לו ראית אבי את היכלו ואת כסאו ואת כל עבדיו
העומדים לפניו : לו ראית המלך ההוא בשכתו על כסאו
ביופיו ובתארו מלוכש בבגדי מלכות ועטרת זהב גדולה
על ראשו לו ראית החוד וההדר אשר נתן לו אלהים
כי אין כמוהו בכל הארץ : לו ראית אבי החכמה והתמונה
והדעת אשר נתן אלהים בלבו הראית את קולו הנעים
בדברו אלינו : לא ידענו אבי מי הודיעהו את שמותינו
ואת כל אשר קרה לנו וישאל גם עליך לאמר העוד
אביכם חי השלום לו : לו ראית את כל דברי מלכות
מצרים על פיו יצא ועל פיו יבוא ואין שואל בפרעה
אדניו : לו ראית את פחדו ואת אימתו על כל מצרים :
וגם אנחנו בצאתנו מלפניו ונאמר לעשות למצרים כיחר
ערי האמורי ויחר אפנו מאד על כל דבריו אשר דבר
לתנו מרגלים : והיה כבואנו עוד לפניו ונפלה אימתו
עלינו יחד ואין איש יוכל לדבר אליו דבר קטון או גדול :
עתה אחינו שלח נא את הנער אתנו ונרדה ונשברה לך
אוכל למחיתנו ולא נמות ברעב : ויאמר יעקב למה
הרעותם

הרעותם לי להגיד למלך כי יש לכם אח מה הדבר אשר
עשיתם לי : ויאמר יהודה אל יעקב אביו תנה הנער
בידי ונקומה ונרדה מצרימה ונשברה אוכל ונבוא : והיה
כבואנו ואין הנער אתנו וחטאתי לך כל הימים : הראית
את כל ילדנו הקטנים בוכים עליך ברעב ואין לאל יריך
עתה יכמרו נא רחמיך עליהם ושלחה את אחינו אתנו
והלכנו : ואיה חסד יי את אבותינו אתך אשר תאמר יקח
את בנך חי יי לו אמות עליו עד הביאותיו והצנתיו
לפניך : אך התפלל נא בעדנו אל יי אלהינו ויעשה
אתנו חסד לתתנו לחן ולחסד לפני מלך מצרים ואנשיו
כי לולי התמהמהנו בי עתה שבנו זה פעמים אליך
עם בניך : ויאמר יעקב אל בניו ביי אלהי אכטת אשר
יציל אתכם ונתן אתכם לחן בעיני מלך מצרים ובעיני
כל אנשיו ועתה קומו ולכו אל האיש וקחו לו בידכם
מנחה מן הנמצא בארץ הזאת והביאו לפניו : ואל שרי
יתן לכם רחמים לפניו ושלח לכם את בנימין ואת שמעון
אחיכם : ויקומו כל האנשים ויקחו את בנימין אחיהם
ומנחה גדולה מזמרת ארץ כנען לקחו בידם וגם משנה
כסף לקחו : ויצו יעקב את בניו מאד על בנימין השמר
בו בדרך אשר תלכו בה ואל תתפרדו מעמו גם בדרך
גם במצרים ויקם יעקב מאת בניו ויפרוש כפיו ויתפלל
אל יי בעד בניו לאמר : יי אלהי השמים ואלהי הארץ
זכור לאברהם אבינו את בריתך אותנו וזכור ליצחק אבי
ועשה חסד עם בני ואל תתנם ביד מלך מצרים : עשה
נא אלהי למען רחמיך ופדה את כל בני והצילם מיד
מצרים ושלחו להם את שני אחיהם : וגם כל נשי בני
יעקב

יעקב וילדיהם נשאו כלם את עיניהם השמימה ויבכו כלם
 אל יי ויצעקו להציל את אבותם מכף מלך מצרים :
 ויכתוב יעקב ספר אל מלך מצרים ויתנה ביד יהודה
 וביד בניו אל מלך מצרים לאמר : מאת עבדך יעקב בן
 יצחק בן אברהם העברי נשיא אלהים אלהמלך האדיר
 והחכם צפנת פענח מלך מצרים שלום : ידוע יהיה
 לארני מלך מצרים כי חזק עלינו הרעב בארץ כנען
 ושלחתי אליך בני לשבור לנו מעט אוכל מאתך למחיתנו :
 כי אני סבבנו בשבעים נפש בני ואני זקן מאד אינני
 רואה בעיני כי כבדו מזוקן עיני מאד : וגם בוכה בכל
 יום תמיד על בני על יוסף אשר נאבד מלפני ואצוח את
 בני אשר לא יבואו יחד בשערי העיר בבואם מצרימה
 מפני יושבי הארץ : וגם כי צויתים להתהלך במצרים
 ולבקש את בני יוסף אולי ימצאוהו שמה ויעשו כן :
 וחתנם אתה כמרגלים את הארץ : הלא שמענו עליך כי
 אתה חכם ונבון מאד הלא תראה את פניהם איך יהיו
 מרגלים : עם כי שמענו אשר פתרת אתה חלום פרעה
 ותודיעהו ברעב הזה שרם יבוא ותדבר אליו נכונה ואיך
 לא תדע בחכמתך את בני המרגלים הם אם לא : ועתה
 ארני המלך הנה שלחתי לפניך את בנימיז בני כאשר
 דברת אל בני אחלה נא את פניך אשר תשים עינך עליו
 עד השיבותו אלי בשלום עם אחיו : והלא ידעת אם
 לא שמעת את אשר עשה אלהינו לפרעה בקחתו את
 שרה אמי ואשר עשה לאבימלך מלך פלשתים עליה :
 וגם את אשר עשה אברהם אבינו לתשעת מלכי עילם
 אשר המית את כלם במתי מספר אנשים אשר היו אתו :

וגם

פרשת מקץ קכה

זנס את אשר עשו שמעון ולוי שני בני לשמונת ערי
 האמורי אשר החריבו אתהן בעבור דינה אחותם : ואף
 בעבור בנימיז אחיהם אשר התנחמו בו על יוסף אחיו
 מה יעשו עליו בראותם כי תגבר יד אחד העם עליהם
 בעבורו : הלא ידעת מלך מצרים כי גבורת אלהינו אתנו
 וגם שומע אלהינו את תפלתינו תמיד כי לא יעזבנו כל
 הימים : חי יי כי בהגיד בני אלי את מעשיך אתם לו
 קראתי אל יי עליך כי אז נאבדת עם אנשיך טרם בא
 בנימיז בני לפניך : אך אמרתי כי שמעון בני בביתך
 אולי טובה תעשה אתו על כן לא עשיתי לך הדבר הזה :
 ועתה הנה בני בנימיז בא אליך עם בני השמר לך בו
 ושים עינך עליו וישים אלהינו את עיניו עליך בכל
 מלכותך : ועתה הנה הגדתי לך את אשר עם לכבי והנה
 בני באים אליך עם אחיהם ראה נא בעדם את פני כל
 הארץ ושלחתם עם אחיהם לשלום : ויתן יעקב את הספר
 אל בניו ביד יהודה לתתה למלך מצרים : ויקמו בני יעקב
 ויקחו את בנימיז ואת כל המנחה וילכו ויבאו מצרימה
 ויעמדו לפני יוסף : וירא יוסף אתם את בנימיז אחיו
 ויתן יוסף אליהם שלום ויבואו האנשים ההם ביתה יוסף :
 ויצו יוסף את אשר על ביתו למבוח להם טבח לאכול
 ויעש להם כן : ויהי בצהרים וישלח יוסף אל האנשים
 להביא לפניו את בנימיז : ויגידו האנשים אל האיש אשר
 על בית יוסף את דבר הכסף המושב באמתחותיהם ויאמר
 להם שלום לכם אל תיראו ויוצא אליהם שמעון אחיהם :
 ויאמר שמעון אל אחיו טובה רבה עשה אתי ארני
 מצרים אך לא אסרני כאשר ראיתם בעיניכם : כי

כצאתכם

לב

ספר הישר

בצאתכם מהעיר הוציא אותי ויעש אתי טובה בכיתו :
 ויקח יהודה את בנימין בידו ויבואו לפני יוסף וישתחוו
 לו אפים ארצה : ויתנו האנשים את המנחה אל יוסף
 וישכו כלם לפניו : ויאמר אליהם יוסף השלום לכם
 השלום לבניכם השלום לאביכם הזקן ויאמרו שלום :
 ויקח יהודה את הספר אשר שלח יעקב ויתנהו ביד יוסף :
 ויקרא יוסף את הספר ויכיר את מכתב אביו ויבקש
 לבכות ולא יכול להתאפק וילך החרדה ויבך ככי גדול
 ויצא : וישא עיניו וירא את בנימין אחיו ויאמר הזה
 אחיכם אשר אמרתם אלי ויגש בנימין לפני יוסף ויתן
 יוסף את ידו על ראשו ויאמר לו אלהים יחנך בני :
 ויהי כראות יוסף את אחיו בן אמו ויבקש לבכות שנית
 ויבא החרדה ויבך שמה וירחץ פניו ויצא ויתאפק ויאמר
 שימו לחם : ויהי ביד יוסף גביע אשר ישתה בו והוא
 מכסף רצוף באבני שהם ובדולח טוב מאד : ויך יוסף
 בגביע ההוא לעיני אחיו כשבתם לאכול אתו : ויאמר
 יוסף אל האנשים ידעתי בגביע הזה כי ראובן הבכור :
 ושמעון ולוי ויהודה ויששכר וזבולון בני אם אחת שבו
 לכם לאכול כאשר יולדתם : ויושב גם את האחרים
 כתולדותם : ויאמר ידעתי כי אחיכם הקטן הזה אין לו
 אח ואני כמוהו אין לי אח ישב נא אתי לאכול : ויעל
 בנימין לפני יוסף וישב על הכסא ויראו האנשים את מעשה
 יוסף ויתמהו על ככה : ויאכלו וישתו האנשים עם יוסף
 בעת ההיא ויתן להם מתנות ומנות בעת ההיא : ויוסף
 ויתן יוסף לבנימין מנה אחת ויראו מנשה ואפרים את
 מעשה אביהם ויתנו לו גם הם את מנותיהם וגם אסנת
 נתנה

נתנה

פרשת מקץ קבו

נתנה לו מנה אחת ותהיין ביד בנימין חמש מנות: ויוצא
 להם יוסף יין לשתות ולא אבו לשתות ויאמרו מיום
 אשר נאבד יוסף אחינו מאתנו לא שתינו יין ולא אכלנו
 אוכל טוב : וישכע להם יוסף ויפצר בם מאד וישתו
 וישכרו עמו ביום ההוא : ויהי אחרי כן ויפן יוסף אל
 בנימין אחיו לדבר אתו ובנימין עודנו יושב על הכסא
 לפני יוסף : ויאמר אליו יוסף הילדת היש לך בנים :
 ויאמר בנימין יש לעבדך עשרה בנים : ואלה שמותם
 בלע ובכר ואשבל גרא ונעמן אחי וראש מפים וחפים
 וארר : ואקרא את שמותם על כל אשר קרה ליוסף אחי
 אשר לא ראיתיו : ויצו יוסף ויביאו לפניו את משטר
 הכבבים אשר לו אשר בו יודע יוסף את כל העתים :
 ויאמר יוסף אל בנימין שמעתי כי העברים יודעים בכל
 חכמה התוכל לדעת מאומה בזה ויאמר בנימין גם עבדך
 ידע בכל חכמה כאשר הורני אבי : ויאמר יוסף אל
 בנימין הבט נא בזה הכלי והבן איפה הוא אחיך יוסף
 כמצרים אשר אמרתם למצרים ירד : ויקח בנימין את
 הכלי ההוא את משטר ככבי השמים ויחחכם ויבט בו
 להעת איפה אחיו : ויחלק בנימין את כל ארץ מצרים
 לארבעה חלקים וימצא את יוסף אחיו כי הוא היושב
 לפניו על הכסא ויתמה בנימין מאד : וירא יוסף את
 בנימין כי תמה מאד ויאמר אל בנימין מה ראית ועל
 מה תמהת : ויאמר בנימין אל יוסף רואה אני בזה כי
 יוסף אחי יושב אתי פה על הכסא : ויאמר אליו יוסף
 אני הוא יוסף אחיך אך אל תגלה את הדבר הזה אל
 אחיך : הנני שולח אותך עמם וילכו וצויתני להשיב אתכם
 העירח

העירה ולקחתיך מאתם : והיה אם נתנו את נפשם והלחמו
עליך אז ידעתי כי נחמו על אשר עשו לי ונודעתי
אליהם : ואם עזבוך ולקחתי אותך וישבת אתי ושלחתי
אותם וילכו להם ולא אודע אליהם : בעת ההיא צוה
יוסף את פקידו למלא את כליהם אוכל ולשים את
כסף איש בשקו ולתת את הגביע בשק בנימין ולתת להם
צדה לדרך ויעש להם כן : ויהי ממחרת וישכימו האנשים
בבקר וישאו את שברם על חמוריהם ויצאו להם עם
בנימין וילכו ארצה כנען עם שמעון אחיהם : הם יצאו
ממצרים לא הרחיקו ויוסף צוה לאשר על ביתו לאמר
קים רדוף אחרי האנשים שרם ירחיקו ממצרים ואמרת
אליהם למה גנבתם את גביע אדני : ויקם פקיד יוסף
וירדפם וישגם וידבר אליהם את כל דברי יוסף : ויהי
בשמעם את הדבר הזה ויחר אפם מאד ויאמרו כל הנמצא
אתו את גביע אדניך יזמת וגם אנחנו נהיה לעבדים :
וימהרו ויורידו איש את שקו מעל חמורו ויחפשו
באמתחותיהם וימצא הגביע באמתחת בנימין : ויקרעו
כלם את שמלותיהם וישבו העירה ויכו את בנימין
בדרך הלך והכות אותו עד בואם העירה ויעמדו לפני
יוסף : ויחר אף יהודה ויאמר חי יי כי לא השיבנו
האיש הזה כי אם להחריב את מצרים היום : ויבואו
האנשים ביתה יוסף וימצאו את יוסף יושב על כסאו וכל
גבוריו עומדים עליו מימינו ומשמאלו : ויאמר אליהם
יוסף מה המעשה הזה אשר עשיתם כי לקחתם את גביע
הכסף אשר לי ותלכו לכם : אך ידעתי כי בעכור דעת
בו איפה אחיכם בכל הארץ לקחתם את הגביע אשר
לי

לי : ויאמר יהודה מה נאמר לאדני מה נדבר ומה נצטרק
האלהים מצא את עון כל עבדיך היום על כן עשה לנו
הדבר הזה היום : ויקם יוסף ויחזק בבנימין ויקחהו
מאת אחיו בחזקה ויבא הביתה וינעל את הדלת בפניהם :
ויצו יוסף לאשר על ביתו ויצא ויאמר אליהם כה אמר
המלך לכו לשלום אל אחיכם הנה לקחתי את האיש
אשר נמצא גביעי בידו : ויהי כראות יהודה את מעשה
יוסף אתם :

פרשת ויגש

ויגש אליו יהודה וישבור את הדלת ויבא עם אחיו
לפני יוסף :
א"ה בזה תזכר הכתוב על נכון דקשה כי יהודה עדין היה מדבר עמו ומאז
ויגש אליו דקאמר עוד כי למה יחרה אפנו עליו ומה עשה ונכספר כתונת
יוסף אשר לי פרשתי שלשה פירושים נכונים אולם לפי זה א"ש כי
לפיות כי יוסף הניחו ויצא הביתה עם בנימין שלקחו בחזקה : לכן אמר על
נכון ויגש אליו כי מקוססיה בנייהם ולהיות כי שבר הדלת לכן אמר ואל
יחר אפך בעצדך ר"ל על המעשה ההוא אשר עשה דוק :
ויאמר יהודה אל יוסף אל יחר בעיני אדוני ידבר נא
עבדך דבר לפניך ויאמר לו יוסף דבר : וידבר יהודה
לפני יוסף ואחיו עומדים לפניו שם : ויאמר יהודה אל
יוסף הלא בתחלה כאשר באנו אל אדוני לשבור אוכל
ותשם אותנו כמרגלים את הארץ ונביא לפניך את בנימין
אחינו ועורך מתעולל עלינו היום : ועתה ישמע נא
המלך את דברי ושלח נא את אחינו וילך לו אתנו אל
אבינו

ספר הישר

אביו פן תאכר את נפשך ואת נפש כל יושבי מצרים
היום הזה : הלא ידעת את אשר עשו שני אחי שמעון
ולוי אל עיר שכם ואל שבעת ערי האמורי בעבור הינה
אחותינו ואף מה יעשו בעבור בנימין אחיהם : ואני
בכוחי חזק וגדול משניהם היום הזה עליך ועל כל
ארצך אם לא תאכה לשלוח את אחינו : הלא שמעת
אשר עשה אלהינו אשר בחר בנו לפרעה בעבור שרה
אמנו אשר לקחה מעם אבינו : אשר הכה אותו ואת
ביתו בנגעים גדולים אשר עוד כל מצרים מספרים את
הפליאה הזאת איש אל רעהו עד היום הזה : כן יעשה
לך אלהינו על בנימין אשר לקחת מאביו היום ועל
הרעות אשר אתה מתגולל עלינו בארצך היום : כי
יזכור אלהינו את בריתו עם אברהם אבינו והביא עליך
רעה בעבור אשר דאגת את נפש אבינו היום : ועתה
שמע נא את דברי אשר דברתי אליך היום ושלח את
אחינו וילך לו פן תזמת אתה וארצך בחרב כי לא תוכלו
כלכם עלי : ויען יוסף את יהודה לאמר למה הרחבת
את פיך בכל הדברים האלה ותתפאר עלינו לאמר יש
אתך גבורה : חי פרעה לו צויתי עליכם את כל גבורי
להלחם אתכם הלא תטבע ברוקם אתה ואחיך אלה
ויאמר יהודה אל יוסף הלוא לך ולאנשיך לירא מפני
חי יי כי אם שלפתי את חרבי לא השיבותיה ריקם : עד
אם הרגתי היום הזה את כל מצרים ואחל ממך ואכלה
בפרעה אדניך : ויען יוסף ויאמר אליו הלא לא לבדך היא
הגבורה גם אנכי גבור וחזק ממך : הלא אם הוצאת את
חרבך אשיב אותה אל צואריך וצואר כל אחיך אלה :
ויאמר

פרשת ויגש קכח

ויאמר אליו יהודה הלא אם פתוח אפתח את פי היום עליך
כי עתה בלעתיד ותכחד מן הארץ ותאבד היום ממלכותיך :
ויען יוסף הלא אם תפתח את פיך יש אתי כח וגבורה
לסתום את פיך באבן גדולה עד כי לא תוכל לדבר
דבר : ראה כמה אבנים יש לפנינו הלא אוכל לקחת
אבן ושמתיו בפוך ואשבר מתלעותיך : ויאמר יהודה
עד האלהים בינינו כי לא בקשנו מלחמותיך מאז ועד
עתה אך תנה לנו את אחינו והלכנו מאתך : ויען יוסף
ויאמר חי פרעה כי אם יבאו כל מלכי כנען עמכם יחד
לא לקחתם אותו מידי : עתה לכו לכם לדרככם אל
אביכם ואחיכם יהיה לי עבד כי נגב את בית המלך :
ויאמר יהודה מה לך ולשם מלך הלא המלך יצא מכיתו
אל כל הארץ כסף וזהב הרבה מאד אם במתן אם באברה :
ואתה עודך מדבר על גביעך אשר נתת אותו באמתחת
אחינו ותאמר כי נגב אותו מאתך : חלילה חלילה
לבנימין אחינו ולזרע אברהם מעשות הדבר הזה לגנוב
מאתך או מזולתך אם מלך או שר אם כל האדם : ועתה
דום לך מהדבר הזה פן ישמעו דבריך כל הארץ לאמר
על כסף מעט נלחם מלך מצרים עם אנשים ויתגולל
עליהם ויקח את אחיהם לעבד : ויען יוסף ויאמר קחו
לכם את הנביע הזה ולכו מעלי ועזבו את אחיכם לעבד
כי משפט הנגב להיותו עבד : ויאמר יהודה למה לא
תבוש בדבריך לעזוב את אחינו ולקחת את נביעך : והלא
אם תתן לנו כנביעך אלף פעמים לא נעזוב את אחינו
על כסף הנמצא ביד כל האדם ולו נמות עליו : ויען
יוסף ויאמר ולמה עזבתם את אחיכם ותמכרו אותם
בעשרים

ספר הישר

בעשרים כסף עד היום הזה ולמה לא תעשו כן גם לאחיכם
זה : ויאמר יהודה יי עד ביני וביניך כי לא חפצנו
במלחמתך עתה תנה את אחינו והלכנו מאתך בלא מלחמה:
ויען יוסף ויאמר האם האסף תאספו את כל מלכי הארץ לא
יוכלו להם לקחת את אחיכם מידי : ויאמר יהודה מה
נאמר לאבינו בראותו כי אין אחינו כא אתנו וראג עליו
ויען יוסף ויאמר זה הדבר אשר תדברו אל אחיכם לאמר
הלך החבל אחר הדלי : ויאמר יהודה הלא מלך אתה
ולמה תדבר כדברים האלה לשפוט משפט שקר אוי למלך
אשר יהיה כמוך : ויען יוסף ויאמר אין משפט שקר
כדבר אשר דברתם בעבור אחיכם יוסף : כי מכרתם
אותו כלכם למדינים בעשרים כסף ותכחשו כלכם אל
אחיכם ותאמרו לו חיה רעה אכלתהו טרוף טרוף יוסף:
ויאמר יהודה הנה אש שכס נבערה בלבי עתה אשרוף
אתכם ואת כל ארצכם באש : ויען יוסף ויאמר הלא
אש תמר כלתך אשר הרגה את בניך מכבה את אש שכס:
ויאמר יהודה חי יי אם הסירותי מבשרי שער אחד עד
מלאתי בדמה את כל מצרים : ויען יוסף ויאמר כן
משפטכם לעשות כאשר עשיתם לאחיכם אשר מכרתם:
ותשבלו את כתנתו בדם ותביאו אותה אל אחיכם בעבור
יאמר חיה רעה אכלתהו והנה דמו בכתנתו : וישמע
יהודה את הדבר הזה ויחר אפו מאד וחמתו בערה בו:
ותהי לפניו במקום ההוא אבן אחת משקלה כארבע
מאות שקל ויחר אף יהודה ויקח את האבן בידו האחת
ויזרק השמימה ויקחנה בידו השנית השמאלית : ויתן
אותה אחרי כן תחת רגליו וישב עליה בחמת כחו ותהי

האבן

פרשת ויגש

קכט

האבן לעפר מכח יהודה : וירא יוסף את מעשה יהודה
זיירא מאד אך צוה אל מנשה בנו ויעש גם הוא באבן
אחרת כמעשה יהודה : ויאמר יהודה אל אחיו אליאמר
מכם כי האיש הזה מצרי הוא כי אם ממשפחת אבינו
הוא בעשותו הדבר הזה : ויאמר יוסף הלא לכם לכדכם
נתנה הגבורה כי גם אנחנו גבורים ולמה תתפארו עלינו
כלכם : ויאמר יהודה אל יוסף שלח נא את אחינו ואל
תחריב את ארצך היום הזה : ויען יוסף ויאמר אליהם
לכו אמרו אל אחיכם חיה רעה אכלתהו כאשר אמרתם
על יוסף אחיכם : ויפן יהודה אל נפתלי אחיו ויאמר
אליו מהר לך נא וספור את שוקי כל מצרים ובוא והגד
לי : ויאמר אליו שמעון אל נא יהיה לך הדבר הזה
לטורח עתה אלך אני ההרה ונשאתי אבן אחת גדולה
מההר ושמתי על כל מצרים בלה והמתי את כל אשר
בה : ויוסף שמע את כל הדברים אשר דברו אחיו לפניו
והם לא ידעו כי שומע יוסף כי אמרו כי לא ידע לדבר
עברית : ויירא יוסף מאד מדברי אחיו פן יחריבו את
מצרים ויצו את מנשה בנו לאמר : לך נא מהר והזעק
לי את כל יושבי מצרים וכל הנבורים יחד ויבואו אלי
עתה בסוסים וברגלים ובכל כלי זמר וילך מנשה ויעש
כן : ונפתלי הלך כאשר צוהו יהודה כי נפתלי קל
בדגליו מאד כאחד הצבאים הקלים והלך על שבלי הזרע
ולא ישברו תחתיו : וילך ויספור את כל שוקי מצרים
וימצא בהם שנים עשר ויבא מהרה ויגד אל יהודה :
ויאמר יהודה אל אחיו מהרו לכם ושימו איש חרבו על
ירכו ונכואה על מצרים ונכה את כלם ולא נשאיר

מהם

לג

מהם שריד : ויאמר יהודה הנני מחריב את שלשה שוקים
 בכתי ואתם כלכם יחריב מכם איש שוק אחר : ויהי
 כדבר יהודה את הדבר הזה והנה יושבי מצרים וכל
 הגבורים באו כלם נגדם בכל כלי זמר ובזעקות רבות :
 ויהי כל מספרם חמש מאות איש רוכבי סוסים ועשרת
 אלפים רגלי וארבע מאות גבורים אשר וכלו להלחם
 בלא חרב ובלא חנית כי אם כידיהם ופגבורתם : ויבואו
 כל הגרודים האלה ברעש גדול ובצעקות ויסובבו כלם
 את בני יעקב ויבהלום ותבקע האדמה מקול צעקותם :
 ויהי כראות בני יעקב את הגרודים האלה וייראו מאד
 לנפשם ויוסף עשה כן למען הפחיד את בני יעקב להחריש
 מעליו : וירא יהודה את מקצת אחיו נבחלים ויאמר
 אליהם למה תתראו וחסד אלהינו אתנו : וירא יהודה
 את כל אנשי מצרים סובבים אותם כמצות יוסף להפחידם
 אך יוסף צוה להם לאמר אל תגעו באחד מהם : וימהרו
 יהודה וישלוף חרבנו ויצעק צעקה גדולה ומרה עד
 מאד ויך בחרבו וידלג על הארץ ויוסף עוד לזעוק על
 כל האנשים : ויהי בעשותו הדבר הזה ויפל יי פחד
 יהודה ואחיו על כל הגבורים וכל האנשים אשר סביבותם :
 וינוסו כלם מקול הצעקה והפחד ויפלו איש על רעהו
 וימותו מהם הרבה כנפלים ויכרתו כלם מפני יהודה
 ואחיו ומפני יוסף : ויהי בנוסם וירדפם יהודה ואחיו
 עד בית פרעה וימלטו להם כלם : וישב יהודה ערל לפני
 יוסף וינהום עליו כאריה ויצעק עליו צעקה גדולה ומרה
 מאד : ותשמע הצעקה ההיא עד למרחוק וישמעוה כל
 יושבי סכות ותרעש כל מצרים מקול הצעקה : וגם כל
 חומות

חומות מצרים וארץ נושן נפלו כלם מרעש הארץ ויפול
 גם פרעה מעל כסאו על פניו ארצה : וגם כל נשי מצרים
 ונושן ההרות נפלו ילדיהן ממעיהן בשמען את כל הרעש
 כי יראו מאד מאד : וישלח פרעה לאמר מה הדבר
 הזה אשר נהיה היום בארץ מצרים ויבואו ויגידו לו
 את כל הדברים מראש ועד סוף : ויבהל פרעה ויתמה
 ויחרד מאד : ותוסף לו יראה על יראה בשמעו את כל
 הדברים האלה וישלח אל יוסף לאמר : הלא להחריב
 את כל מצרים הבאת לי את העברים מה לך בעבד הנגב
 ההוא שלחחו וילך עם אחיו ולא נאכד ברעתם גם אנתו
 גם אתה גם כל מצרים : ואם לא תחפוץ לעשות הדבר
 הזה עזוב מעליך כל חמדותי ולך לך עמהם אל ארצם
 אם חפצת בם : כי חרבונו היום את כל ארצי ויהרגו
 את כל אנשי וכל נשי מצרים הפילו ילדיהן בצעקותם
 ראה את אשר עשו בצעקה ובדבר ואף אם ילחמו בחרב
 והחריבו את יתר הארץ עתה כחר לך את אשר תחפוץ
 אם אני אם העברים ואם מצרים ואם ארץ העברים :
 ויבואו ויגידו ליוסף את כל דברי פרעה אשר שלח אליו
 ויירא יוסף מדברי פרעה מאד : ויהודה ואחיו עודם
 נצבים לפני יוסף בחמה ובחרון אף וינחמו כל בני יעקב
 על יוסף כנהמת ים וגליו ויירא יוסף מאד מפני אחיו
 ומפני פרעה ויבקש יוסף עלילה להודע אל אחיו פן
 יחריבו את כל מצרים : ויצו יוסף את מנשה בנו וילך
 מנשה ויגש לפני יהודה וישם את ידו על כתפו וחמת
 יהודה שככה : ויאמר יהודה אל אחיו אל יאמר איש
 מכם כי מעשה נער מצרי זה כי אם מעשה בית אבי זה :
 וירא

ספר הישר

וירא יוסף וידע כי חמת יהודה שככה ויגש לדבר אל יהודה לשון רכה : ויאמר יוסף אל יהודה הלא אמת תדברו ונכונה בפניכם על כל גבורתכם היום ואלהיכם אשר חפץ בכם יוסף עליכם טובה : אך הלא תגיד נא לי למה תלחם עמי אתה על הנער מכל אחיך אשר לא דבר אלי אחד מהם בעבורו דבר : ויען יהודה את יוסף לאמר הלא ידעת כי אנכי ערבתי את הנער מעם אבי לאמר אם לא אביאנו אליו וחטאתי לו כל הימים : על כן נגשתי לפניך היום מכל אחי כי ראיתי כי לא אבית לחתו ולשלחו מאתך : עתה אמצא חן בעיניך ושלחתו ללכת עם אחיו והנני אנכי יושב תחתיו לשרתך בכל אשר תחפוץ : כי לכל אשר תשלחני אלך לשרתך בגבורתי הגדולה שלח נא אותי אל מלך קשה אשר מרד בכך וידעת את אשר אעשה לו ולא רצו : אף אם לו רכב ורגלי ועם עצום מאד והרגתי את כלם ואביא את ראש מלכם לפניך : הלא ידעת אם לא שמעת כי אברהם אבינו עם עבדו אליעזר הכו שניהם את כל מלכי עולם עם צבאותיהם כלילה אחת לא השאירו מהם שריד : ומהיום ההוא והלאה נתנה לנו גבורת אבינו לרשתה לנו ולזרענו עד עולם : ויען יוסף ויאמר אמת תדברו וכזב אין בפניכם כי גם הוגר לנו כי יש לעבדים גבורה ווי אלהיהם חפץ בם מאד ומי יוכל לעמוד בפניהם : אך בזאת אשלח לכם את אחיכם אם תביאו לפני את אחיו בן אמו אשר אמרתם כי ירד מצרים מאתכם : והיה בהביאכם אלי את אחיו ולקחתיו תחתיו יען כי לא ערב אותו אחד מכם אל אביכם והיה בבואו אלי ושלחתי

פרשת ויגש קלא

ושלחתי לכם את אחיו אשר ערבתם : ויחר אף יהודה אל יוסף בדברו את הדבר הזה ויזלגו עיניו דם מכעסו ויאמר אל אחיו זה מבקש להמית את נפשו ואת כל מצרים היום : ויען שמעון את יוסף לאמר הלא אמור אמרנו לך בתחלה כי לא ידענו מקום לכתו ואם מת ואם חי הוא ולמה ידבר אדני את הדברים האלה : וירא יוסף פני יהודה וידע כי החל אפו לחרות עליו בדברו אליו לאמר הביאו אחיכם אתר תחת אחיו : ויאמר יוסף אל אחיו והלא אמרתם כי אחיכם מת ויאכזר והנה אם קראתיו היום ובא לפניכם התתנוהו לי תחת אחיו : ויחל יוסף לדבר ולקרוא יוסף יוסף בא היום לפני והראה אל אחיך ושב נא לפניהם : ויהי כדבר יוסף לפניהם את הדבר הזה ויביטו איש כה ואיש כה לראות מאין יבא יוסף אחיהם : וירא יוסף את כל מעשיהם ויאמר אליהם למה תראו כה וכה אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אותי מצרימה : ועתה אל נא יחר בעיניכם כי מכרתם אותי כי למחיה מרעב שלחני אלהים לפניכם : ויבהלו אחיו ממנו בשמעם את דברי יוסף ויבהל יהודה ממנו מאד מאד : ובנימין כשמעו את דברי יוסף והוא היה לפניהם בכית פנימה וירץ בנימין אל יוסף אחיו ויחבקו ויפול על צוואריו ויבכו ויראו את יוסף את בנימין נפל על אחיו ויבך עמו ויפלו גם הם על יוסף ויחבקוהו ויבכו בכי גדול עם יוסף : והקול נשמע בית פרעה כי אחי יוסף הם וייטב בעיני פרעה מאד כי ירא אותם פן יחריבו את מצרים : וישלח פרעה את עבדיו אל יוסף לשמחו באחיו אשר באו אליו : ויבואו

ויבואו כל שרי החילים והגבורים אשר במצרים לשמות
 עם יוסף וישמחו כל מצרים באחי יוסף מאד : וישלח
 פרעה אל יוסף לאמר אמור לאחיך להביא את כל אשר
 להם ויבואו אלי והושבתם כמיטב ארץ מצרים ויעשו
 כן : ויצו יוסף את אשר על ביתו להוציא אל אחיו מנות
 ומתנות ובגדים : ויוצא להם בגדים רבים בגדי מלכות
 ומנות ומתנות רבות ויחלקם יוסף לכל אחיו : ויתן
 לכל אחד מאחיו חליפות בגדים כבגדי המלוכה ומאה
 כסף עמהם : ויתן לבנימין אחיו חמש חליפות בגדים
 בגדי זהב וכסף ושלוש מאות כסף : ויצו יוסף אליהם
 וילבשו כלם את הבגדים האלה ויביאם לפני פרעה :
 וירא פרעה את כל אחי יוסף כי כלם גבורים ויפי תואר
 וישמח מאד : ויצאו אחרי כן מלפני פרעה ללכת ארצה
 כנען אל אביהם ובנימין אחיהם אתם : ויקם יוסף ויתן
 להם עשתי עשרה מרכבות מאת פרעה : ויתן להם יוסף
 מרכבתו אשר רכב עליה ביום מלכו על מצרים להביא
 את אביו עליו אל מצרים : וישלח יוסף לכל ילדי אחיו
 בגדים כמספרם ומאה כסף לאחד מהם : וגם לנשי אחיו
 שלח בגדים כמספרן מבגדי נשי המלך וקמרת ותמרוקין
 שלח אליהן : ויתן לכל אחד מאחיו עשרה אנשים ללכת
 עמו ארצה כנען לשרתו ולשאת את בניהם ואת כל
 אשר להם לבוא מצרימה : וישלח יוסף ביד בנימין אחיו
 עשרה בגדים לעשרת בניו שכסם אחד על ילדי בני יעקב :
 וישלח לכל אחד חמשים כסף ועשר מרכבות מאת פני
 פרעה : וישלח לאביו עשרה חמורים נושאים מכל טוב
 מצרים ועשר אתונות נושאות בר ולחם ומזון לאביו
 ולכל

ולכל אשר אתו לצדה לדרך : וישלח לרינה אחותו
 בגדי זהב וכסף וקמרת ומר ואהלים ותמרוקי נשים
 הרבה מאד וגם לנשי בנימין שלח כזאת מאת נשי
 פרעה : ויתן לכלם לאחיו וגם לנשיהם מכל אבני שהם
 ובדולת ברקת ופטרדה ומכל סגולות גדולי מצרים לא
 נותר דבר אשר לא שלח יוסף לכל בית אביו מכל
 דבר חמדה : וישלח את אחיו וילכו ואת בנימין אחיו
 שלח עמהם ללכת ארצה כנען : ויצא יוסף עמהם
 לשלחם בדרך עד גבול מצרים ויצום על אביו ועל
 ביתו לבא מצרימה : ויאמר אליהם אל תרנזו בדרך
 כי מאת יי היה הדבר הנה למען חיות עם רב מרעב
 כי ענר חמש שנים רעב בארץ : ויצו אותם לאמר
 בבואכם ארץ כנען אל תבואו פתאום לפני אבי בדבר
 הזה כי עשה תעשו כחכמתכם : ויכל יוסף לצוות אותם
 ויפן וישב מצרימה ובני יעקב הלכו ארצה כנען בשמחה
 ובשופה אל יעקב אביהם : ויבואו עד גבול הארץ
 ויאמרו איש אל רעהו מה נעשה בדבר הזה לפני אבינו :
 כי אם נבוא אליו פתאום ונגיד לו הדבר ונבהל מאד
 מדברינו ולא יאבה לשמוע אלינו : וילכו להם עד
 קרבם אל בתיהם וימצאו את שרה בת אשר יוצאת
 לקראתם והנערה טובה עד מאד וחכמה ויודעת לנגן
 בכנור : ויקראו אליה ותבא אליהם ותשק אליהם ויקחוה
 ויתנו לה כנור אחד לאמר : כואי נא לפני אבינו וישבת
 לפנינו והך בכנור ודכרת ואמרת כדברים האלה לפנינו : ויצו
 אותה ללכת אל ביתם ותקח הכנור ותמחר ותלך לפניהם
 ותבוא ותשב אצל יעקב : ותיטיב הכנור ותנגן ותאמר
 בנועם

בנועם דבריה יוסף דודי חי הוא וכי הוא מושל בכל ארץ מצרים ולא מת: ותוסף ותננן ותדבר כדברים האלה וישמע יעקב את דבריה ויערב לו: וישמע עוד בדברה פעמים ושלוש ותבוא השמחה בלב יעקב מנועם דבריה ותהי עליו רוח אלהים וידע כי כל דבריה נכונה: ויברך יעקב את שרר בדברה הדברים האלה לפניו ויאמר אליה בתי אל ימשול מות כך עד עולם כי החיית את רוחי: אך דברי נא עוד לפני כאשר דברת כי שמחתני בכל דבריך: ותוסף ותננן כדברים האלה ויעקב שומע ויערב לו וישמח ותהי עליו רוח אלהים: עודנו מדבר עמה והנה בניו באים אליו בסוסים ומרכבות וכנדי מלכות ועבדים רצים לפניהם: ויקם יעקב לקראתם וירא את בניו מלובשים בלבוש מלכות וירא את כל הטובה אשר שלח יוסף אליהם: ויאמרו אליו התבשר כי יוסף אחינו חי וכי הוא המושל בכל ארץ מצרים והוא אשר דבר אלינו ככל אשר דברנו אליך: וישמע יעקב את כל דברי בניו ויפג לבו אל דבריהם כי לא האמין להם עד ראותו את כל אשר נתן להם יוסף ואשר שלחו ואת כל האותות אשר דבר יוסף אליהם: ויפתחו לפניו ויראוהו את כל אשר שלח יוסף ויתנו לכל אחד מהם את אשר שלח לו יוסף וירע יעקב כי נכונה דברו וישמח מאד על בנו: ויאמר יעקב רב לי אשר עוד יוסף כני חי עתה אלכה זאראנו בשרם אמות: ויגידו לו בניו את כל הקורות אותם ויאמר יעקב ארדה לי מצרימה לראות את בני ואת ילדיו: ויקם יעקב וילבש את הבגדים אשר שלח לו יוסף וישם את המצנפת על ראשו אשר שלח לו יוסף אחרי

אחרי אשר רחץ ונלח את כל שערו: וילבשו כל אנשי בית יעקב ונשיהם את כל אשר שלח אליהם יוסף וישמחו מאד ביוסף כי עודנו חי וכי הוא המושל בצרים: וישמעו כל יושבי כנען את הדבר הזה ויבואו וישמחו את יעקב ביוסף מאד כי עודנו חי: ויעש להם יעקב משתה שלשת ימים ויאכלו וישתו וישמחו בבית יעקב כל מלכי כנען וכל גדולי הארץ: ויהי אחרי כן ויאמר יעקב אלך ואראה את בני במצרים ואשובה ארץ כנען אשר דבר אלהים לאברהם כי לא אוכל לעזוב את ארץ מולדתי:

אמר הצייר אפסר כי זה טעם אמרו אלכס ואראנו ר"ל לראותו לצד ואספז לי דוקא ולכן א"ל ית' אל תירא מרדה מצרימ' כי לגוי גדול וכו' ר"ל כי לריק טיטישט סט ושלל יירא לרדת מצרימה הוא וכל זרעו לשנת שס ולא כמו שחשט הוא לעשות:

והנה דבר יי אליו קום רד מצרימה עם כל ביתך ושב שם אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימך שם: ויאמר יעקב אל לבו אלכה לי ואראה את בני העוד יראת אלהיו בלבו בין כל יושבי מצרים: ויאמר יי אל יעקב אל תירא מיוסף כי עודנו מחזיק בתומתו לעבדני כאשר ייטב בעיניך: וישמח יעקב מאד מאד על בנו: בעת ההיא ציה יעקב אל בניו ואל ביתו ללכת מצרימה כדבר יי אליו: ויקם יעקב ובניו וכל ביתו ויצאו מארץ כנען מבאר שבע בשמחה ושוב לבב וילכו ארצה מצרימה: ויהי בקרבם לבא מצרימה וישלח יעקב את יהודה לפניו אל יוסף להורות לפניו מושב במצרים: ויעש יהודה כדבר אביו וימהר וירץ וילך אל יוסף וישימו להם

ספר הישר

מקום בארץ נושן אל יעקב ואל כל ביתו וישב יהודה
וילך אל אביו בדרך : ויוסף אסר את המרכבה ויועק
את כל גבוריו ועבדיו וכל שרי מצרים ללכת לקראת
יעקב אביו : ויעביר קול יוסף במצרים לאמר כל אשר
איננו יוצא לקראת יעקב יומת : ויהי ממחרת ויצא
יוסף עם כל מצרים חיל גדול ועצום מלובשים בלם
בבגדי כוץ וארגמן וכלי זהב וכסף וכלי מלחמתם עמם :
ויצאו כלם לקראת יעקב בכל בלי זמר ותופים ומחולות
וזמר ואהלים מפזרים בכל הדרך וילכו כלם כמשפט הזה
ותרעש הארץ מקולם : וגם כל גשי מצרים עלו על
גגות מצרים ועל החומות לקראת יעקב ושחקות גם הנה
בתופים ובמחולות : ויוסף וכל העם אשר אתו הלכו לקראת
יעקב ובראש יוסף כתר המלכות אשר לפרעה כי שלחו
אליו פרעה ללכשו בעת לכתו לקראת אביו : ויהי כאשר
קרב יוסף אל אביו נחמשים אמה וירד מעל המרכבה
וילך ברגליו לקראת אביו : וכל שרי מצרים וגדליה בראותם
כי ירד יוסף ברגליו אל אביו וירדו גם הם וילכו ברגליהם
לקראת יעקב : ויהי כאשר הקריב יעקב ובניו אל
מחנה יוסף ויכט יעקב אל המחנה ההולכת לקראתו עם
יוסף בנו ותישר בעיניו ויפלא יעקב ממנה : ויאמר
יעקב אל יהודה מי האיש אשר אנכי רואה במחנה
המצרים הדור בלבושו בבגדי המלכה : ועליו כנה אדום
מאד וכתר מלכות בראשו וירד לארץ מעל מרכבתו וילך
לקראתנו : ויען יהודה את אביו לאמר הוא בנך יוסף
המלך וישמח יעקב בראותו את כבוד בנו : ויקרב יוסף
לפני אביו וישתחו לאביו וישתחו עמו כל אנשי המחנה

אל

פרשת ויגש קלר

אל יעקב ארצה : והנה יעקב רץ וימהר אל יוסף בנו
ויפול על צוארו וישקהו ויבך עמו : ויחבק גם יוסף את
אביו וישקהו ויבכו ויבכו עמהם כל אנשי מצרים : ויאמר
יעקב אל יוסף הנה אמותה הפעם בשוכה אחרי אשר
ראיתי פניך כי עודך חי ובכבוד : וכל בני יעקב ונשיהם
ובניהם ועבדיהם וכל בית יעקב בכו עם יוסף מאד
וישקוהו ויחבקוהו ויבכו עמו הרבה מאד : ואחריכך שכולהם
יוסף וכל עמו מצרימה אל מקומם ויעקב ובניו וכל ביתו באו
אתי וסוף מצרימה ויושיבם יוסף במיטב מצרים בארץ נושן :
ויאמר יוסף אל אביו ואל אחיו אעלה ואנידה אל פרעה
לאמר אחי ובית אבי וכל אשר להם באו אלי והנם
בארץ נושן : ויעש כן יוסף ויקח מאחיו את ראובן ואת
יששכר וזבולון ובנימין אחיו ויעמידם לפני פרעה :
וידבר יוסף אל פרעה לאמר אחי ובית אבי וכל אשר
להם גם צאנם גם בקרם באו אלי מארץ כנען לגור
מצרימה כי חזק עליהם הרעב : ויאמר פרעה אל יוסף
במיטב כל הארץ הושב את אחיך ואת אחיך אל תמנע
מהם כל טוב והאכלתם כל חלב הארץ : ויען יוסף לאמר
הנה הושבתים בארץ נושן כי רועי צאן הם על כן ישכרו
להם בנושן לרעות צאנם מפני המצרים : ויאמר פרעה
אל יוסף כל אשר יאמרו אליך אחיך עשה אתם וישתחו
בני יעקב אל פרעה ויצאו מאתו בשלום : ואחרי כן
הביא יוסף את אביו לפני פרעה ויבא יעקב וישתחו אל
פרעה ויכרך יעקב את פרעה ויצא : בעת ההיא ישבו
יעקב וכל בניו וכל ביתו בארץ נושן : בשנה השנית
היא שנת שלשים ומאת שנה לחיי יעקב : ויכלכל יוסף

את

את אביו ואת אחיו ואת כל בית אביו לתם לפי השם
 כל ימי הרעב לא חסרו דבר : ויתן להם יוסף את מיטב
 כל הארץ ויאכלו בני יעקב את מיטב כל הארץ את
 טוב מצרים כל ימי יוסף : גם בנד ושלמה יתן להם
 יוסף לכל בית אביו שנה שנה וישבו בני יעקב במצרים
 לבטח כל ימי יוסף אחיהם ויעקב יאכל תמיד עם יוסף
 על שלחנו לא סרו יעקב ובניו משלחן יוסף לילה ויום
 מלכד אשר יאכלו בני יעקב בבתיהם : וכל מצרים
 אוכלים לחם כל ימי הרעב מבית יוסף כי מכרו כל מצרים
 את כל אשר להם מפני הרעב : ויקן יוסף את מצרים
 ואת אדמתם ואת שדותיהם בלחם אל פרעה : ויכלכל
 יוסף את כל מצרים בלחם כל ימי הרעב : וילקט יוסף
 את כל הכסף ואת הזהב אשר בא אליו בידו בשכר אשר
 הם שוכרים כל הארץ וימצא זהב וכסף הרבה מאד :
 מלבד אנני שוהם וכדולח וכגדים יקרים אשר הביאו
 אל יוסף כל הארץ בכלות לחם הכסף אין מספר : ויקח
 יוסף מכל הכסף והזהב הבא בידו בשכר כשתים ושבעים
 ככרי זהב וכסף וגם מאנני שוהם וכדולח הרבה מאד :
 וילך יוסף ויטמון אותם אל ארבעה חלקים ויטמון
 אחר במדבר אצל ים סוף ואחר על נהר פרת : והשלישי
 זהרביעי טמן אותם במדבר נגד מדבר פרס ומדי : ויקח
 מן הנשאר זהב וכסף ויתן אל כל אחיו ואל כל בית אביו
 ולכל נשי בית אביו ואת היותר הביא ביתה פרעה
 כעשרים ככרי זהב וכסף : ויתן יוסף את הזהב ואת הכסף
 היותר אל פרעה ושימהו פרעה באוצרותיו : ותכלינה כל
 ימי הרעב מכל הארץ אחרי כן ויזרעו ויקצרו כל הארץ
 וימצאו

וימצאו להם כמשפט שנה שנה לא חסרו דבר : ויוסף
 ישב במצרים לבטח ותהי כל הארץ תחת עצתו ואביו
 וכל אחיו ישבו להם בארץ גושן ויאחזו בה : ויעקב זקן
 מאד בא בימים ושני בני יוסף אפרים ומנשה יושבים
 תמיד בבית יעקב עם ילדי בני יעקב אחיהם ללמוד את
 דרכי יי ואת תורותיו : וישבו יעקב ובניו בארץ מצרים
 בארץ גושן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד :

פרשת ויחי

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב
 שני חייו שבע שנים וארבעים ומאת שנה : בעת ההיא
 חלה יעקב את חליו אשר ימות בו וישלח ויקרא אל יוסף
 בנו ממצרים ויבא יוסף אל אביו : ויאמר יעקב אל יוסף
 ואל בניו הנה אנכי מת ואלהי אבותיכם פקוד יפקוד אתכם
 והשיב אתכם אל הארץ אשר נשבע יי לתת לכם ולבניכם
 אחרים : ועתה במותי קברו אותי במערה אשר במכפלה
 בחברון בארץ כנען אל אבותי : וישבע יעקב את
 בניו לקבור אותו במכפלה בחברון וישבעו לו בניו על
 הדבר הזה : ויצו אותם לאמר עבדו את יי אלהיכם
 כי הוא יציל אתכם מכל צרה כאשר הציל את אבותיכם :
 ויאמר יעקב קראו לי את בניכם ויבואו כל ילדי בני
 יעקב וישבו לפניו : ויברך אותם יעקב ויאמר אליהם יי
 אלהי אבותיכם יוסף עליכם ככם וככם אלף פעמים
 ויברך אתכם ויתן לכם את ברכת אברהם אביכם : ויצאו
 כל ילדי בני יעקב מאת יעקב ביום ההוא כאשר כרך
 אותם

אותם : ויהי ממחרת ויקרא יעקב עוד אל בניו ויקבצו
 כלם ויבואו אליו וישבו לפניו : ויברך יעקב את בניו
 ביום ההוא לפני מותו איש איש ככרכתו ברך אותם
 הנה כתובה בספר תורת יי לישראל : ויאמר יעקב אל
 יהודה ידעתי בני כי נביר לאחיק אתה ומלך עליהם
 ובניך ימלכו על בניהם עד עולם : אך למד נא את בניך
 קשת וכל כלי מלחמה למען ילחמו את מלחמות אחיהם
 המלך בכל אויביו : ויצו יעקב את בניו עוד ביום ההוא
 לאמר אני הנני נאסף היום הזה אל עמי שאוני ממצרים
 וקברו אותי במערת המכפלה כאשר צויתי אתכם : אך
 השמרונא כי אל ישא אותי אחד מבניכם כי אם אתם :
 וזה הדבר אשר תעשו לי בשאתכם את נויתי ללכת בה
 ארצה כנען לקבור אותי : יהודה יששכר וזבולון ישאו
 את מטתי מקדמה מזרחה : ראובן שמעון גד ישאו
 מתימנה : אפרים מנשה ובנימין ימה : דן אשר נפתלי
 צפונה : לוי אל תעזבוהו לשאת עמכם כי הוא ובניו
 ישאו את ארון ברית יי עם ישראל במחנה : וגם יוסף
 בני לאישא כי כמלך כן כבודו אך אפרים ומנשה בניו
 יהיו תחתיהם : ככה תעשו לי בשאתכם אותי לאתגרעו
 דבר מכל אשר צויתי אתכם : והיה כאשר תעשו לי
 הדבר הזה ופקד יי אתכם לטובה ובניכם אחריכם עד
 עולם : ואתם בני כבודו איש את אחיו ואיש את קרובו
 וצוו את בניכם ואת בני בניכם אחריכם לעבוד את יי
 אלהי אבותיכם כל הימים למען תאריכו ימים בארץ
 אתם ובניכם ובני בניכם עד עולם כי תעשו הטובה והישר
 בעיני יי אלהיכם ללכת בכל דרכיו : ואתה יוסף בני

שא

שא נא לפשע אחיק ולכל הטאתם ברעה אשר גמלוך כי
 הנה האלהים חשבה לטובה לך ולבניך : ואל תעזוב בני
 את אחיק מפני יושבי מצרים ואל תעצב את פניהם כי
 הנם ביר אלהיהם נתתים ובידך לשמרם כל ימך מפני
 המצריים : ויענו בני יעקב את אביהם כל אשר צויתנו
 כן נעשה אבי אך יהי נא אלהים עמנו : ויאמר יעקב
 אל בניו כן יהיה אלהים אתכם בשמרכם את כל דרכיו
 לא תסודו מכל דרכיו ימין ושמאל בעשותכם את הטוב
 ואת הישר בעיניו : כי אנכי ידעתי כי צרות רכות
 ורעות ימצאו אתכם באחרית הימים בארץ הזאת לבניכם
 ולבני בניכם אך עבדו את יי ויושיע אתכם מכל צרה :
 ויהי כי תלכו אחרי אלהיכם לעבדו ולמדתם את בניכם
 אחריכם לדעת את יי ואת בני בניכם : והקים יי לכם
 ולבניכם מושיע מבניכם והציל יי אתם על ידו מכל
 צרה והוציא אתכם ממצרים והשיב אתכם אל ארץ
 אבותיכם לרשתה לבטח : ויכל יעקב לצוות את בניו
 ויאסוף רגליו אל המטה וימת ויאסף אל עמיו : ויפול
 יוסף על אביו ויצעק ויבך עליו וישקהו ויקרא בקול
 מר ויאמר אבי אבי : ויבואו גם נשי בניו וכל ביתו
 ויפלו על יעקב ויבכו עליו ויצעקו בקול גדול מאד על
 יעקב : ויקומו כל בני יעקב יחד ויקרעו שמלותיהם : וישמו
 כלם יחד שקים במתניהם ויפלו על פניהם ויזרקו עפר
 על ראשיהם השמימה : ויוגד הדבר לאסנת אשת יוסף ותקם
 ותלבש שק ותבוא היא וכל נשי מצרים עמה ויספדו כלם
 ויבכו את יעקב : וגם כל אנשי מצרים אשר ידעו את
 יעקב באו כלם ביום ההוא בשמעם את הדבר הזה ויבכו
 כל

כל מצרים את יעקב ימים רבים: וגם מארץ כנען באו אנשים
 אל מצרים בשמעם כי מת יעקב וככו אותו במצרים שבעים
 יום: ויהי אחרי כן ויצו יוסף את עבדיו ואת הרופאים לחנוט
 את אביו במר ולבונה וכל קטרת וכושם ויחנטו הרופאים
 את יעקב כאשר צוה אותם יוסף: וכל מצרים וזקניה
 וכל יושבי ארץ גושן בוכים וסופדים את יעקב וכל בניו
 ובני ביתו מקוננים ומתאוננים על יעקב אביהם כל הימים:
 ויהי כאשר עברו ימי בכיתו מקץ שבעים יום ויאמר יוסף
 אל פרעה אעלה ואקברה את אבי ארצה כנען כאשר
 השביעני ואשובה: וישלח פרעה אל יוסף לאמר עלה
 וקבור את אביך כאשר דבר וכאשר השביעך: ויקם יוסף
 וכל אחיו ללכת ארצה כנען לקבור את יעקב אביהם כאשר
 צום: ויצו פרעה ויעבירו קול במצרים לאמר כל אשר
 איננו עולה את יוסף ואחיו ארצה כנען לקבור את יעקב
 יומת: וישמעו כל מצרים את קול פרעה ויקומו כלם יחד
 ויעלו את יוסף כל עבדי פרעה וזקני ביתו וכל זקני ארץ
 מצרים: ויעלו כל השרים והפרתמים אשר לפרעה ועבדי
 יוסף וילכו לקבור את יעקב בארץ כנען: וישאו בני
 יעקב את מטת יעקב אשר שכב עליה ככל אשר צום
 אביהם כן עשו בניו לו: והמטה היתה מזהב טהור ואבני
 שוהם וברזל עליה במסגרתה מסביב: ומכסה המטה
 מעשה אורג זהב וקשור כפתילים ועליהם קרסים מאבני
 שוהם וברזל: וישם יוסף על ראש יעקב אביו עטרת
 זהב גדולה וישם שרביט זהב בידו ויסכהו על המטה
 כמשפט המלכים בחייהם: וכל גדודי מצרים לפניו
 כמערכת הזה ילכו בראשונה כל גבורי פרעה וגבורי יוסף
 ועליהם

ועליהם יתר יושבי מצרים: וכלם חגורי חרב היו ומלוכשי
 שריונות ועדיי המלחמה עליהם: וכל הבוכים והמקוננים
 הולכים רחוק נגד המטה הלך ובכה וקונן ויתר העם
 הולכים אחרי המטה: ויוסף וביתו הולכים יחד קרוב
 אל המטה יחפים ובוכים ויתר עבדי יוסף וגבוריו הולכים
 סביבו איש עדיו עליו וכלם חגורים כלי מלחמתם:
 וחמשים מעבדי יעקב הולכים אל פני המטה ויפזרו בכל
 הדרך מור ואהלות וכל כושם: וכל בני יעקב נושאי
 המטה הולכים על הנושם ועבדי יעקב ילכו לפני המטה הלך
 והשלך כל הכושם בכל הדרך: ויעל יוסף במחנה כבוד
 ויעשו כמשפט הזה בכל יום עד געתם לארץ כנען: ויבואו
 עד גורן האטד אשר בעבר הירדן ויספרו שם מספד גדול
 וכבד מאד במקום ההוא: וישמעו כל מלכי כנען את
 הדבר הזה ויצאו כלם איש ממקומו שלשים ואחד מלכי
 כנען ויבאו כלם עם כל אנשיהם לספור ולבכות את
 יעקב: ויראו כל המלכים האלה את מטת יעקב והנה עליה
 כתר יוסף ויקחו גם המה וישימו את כתריהם על המטה
 ויסובכוה בכתריהם: ויעשו כל המלכים האלה במקום
 ההוא מספד גדול וכבד עם בני יעקב ומצרים על יעקב
 פי ידעו כל מלכי כנען את גבורת יעקב ובניו: והשמועה
 באה עד עשו לאמר כי מת יעקב ויביאו אותו בניו וכל
 מצרים ארצה כנען לקבור אותו: וישמע עשו את הדבר
 הזה והוא יושב בהר שעיר ויקם הוא ובניו ובניו וכל
 אנשיו וכל ביתו עם רב מאד ויבואו לספור ולבכות את
 יעקב: ויהי בבוא עשו ויספור את יעקב אחיו ויקומו
 עוד כל מצרים וכל כנען ויספרו מספד גדול עם עשו

על יעקב במקום ההוא : וישאו יוסף ואחיו את יעקב
 אביהם מן המקום ההוא וילכו חברונה לקבור את יעקב
 במערה עם אביו : ויבואו קרית ארבע אל המערה ויהי
 בבואם ויעמוד עשו וכל בניו ואנשיו אל יוסף ואחיו לשמן
 במערה לאמר לא יקבר יעקב בה כי לנו ולאבינו הוא :
 וישמע יוסף ואחיו את דברי בני עשו ויחר אפם מאד : ויגש
 יוסף אל עשו לאמר : מה הדבר הזה אשר תדברו הלא
 קנה קנה אותה יעקב אבי ממך בעושר רב אחרי מות יצחק
 זה היום עשרים וחמש שנה : וגם כל ארץ כנען קנה מאתך
 ומאת בניך וזרעך אחריך : ויקנה אותה אבי יעקב לבניו
 ולזרעו אחריו עד עולם לאחזה : ולמה תדבר כדברים האלה
 היום הזה : ויען עשו את יוסף לאמר שקר תאמר וכונן תדבר
 כי לא מכרתי אשר לי בכל הארץ הזאת אשר תדבר וגם
 יעקב אחי לא קנה מכל אשר לי בארץ הזאת מאומה :
 ועשו דבר הדברים האלה למען הכחיש את יוסף בדבריו
 כי ידע עשו כי לא היה יוסף בימים ההם במכור : עשו
 את כל אשר לו בארץ כנען ליעקב : ויאמר יוסף אל
 עשו הלא כי ספר המקנה כתב אבי כדברים האלה עמך
 ויעד עדים בספר והנו במצרים אתנו : ויען עשו לאמר
 לכו הביאו את הספר את כל אשר אמצא בספר ההוא
 אעשה : ויקרא יוסף אל נפתלי אחיו ויאמר מה-החוש
 אל תעמוד ורוץ נא מצרימה והביא את כל הספרים
 את ספר המקנה ואת החתום ואת הגלוי וגם כל הספרים
 הראשונים אשר כתוב בהן את כל דברי הכבורה קח :
 והבאת לנו פה ונדעה מהם את כל דברי עשו ובניו אשר
 ידברו ביום הזה : וישמע נפתלי בקול יוסף וימהר וירץ
 לרדת

לרדת מצרימה : ונפתלי קל ברנליו מאד מכל הצבאים
 אשר על פני המדבר כי הלך ילך על שבלת הזרע ולא
 תשבר : וירא עשו כי הלך נפתלי להביא את הספרים
 ויוסף להשטין על המערה הוא ובניו ויקומו כלם עשו
 ואנשיו על יוסף ואחיו למלחמה : וילחמו כל בני יעקב
 ומצרים עם עשו ואנשיו וינפלו בני עשו ואנשיו לפני בני
 יעקב ויהרגו בני יעקב מאנשי עשו ארבעים איש : וחושים
 בן דן בן יעקב היה בעת ההיא את בני יעקב אך היה
 רחוק ממקום המלחמה כמאה אמה כי ישב עם ילדי בני
 יעקב על מטת יעקב לשמרה : וחושים היה אלם מדבר
 וחרש משמוע אך הבין את קול האדם הומה : וישאל
 לאמר מדוע לא קברתם המת ומה היא ההמיה הגדולה
 הזאת : ויענהו ויגידו לו את דברי עשו ובניו אשר מנעם
 מלקבור את יעקב במערה : ויהי בהכינו הדברים אשר
 עשה עשו ובניו ויחר אפו מאד עליהם : וימהר ויקח
 חרב ויהג אל עשו אל תוך המלחמה ויך את עשו בתרב
 ויכרות את ראשו ממנו ותלך למרחוק ויפול עשו בתוך
 אנשי המלחמה : ויהי בעשות חושים את הדבר הזה
 זיגברו בני יעקב על בני עשו ויקברו בני יעקב את יעקב
 אביהם בחזקה במערה ובני עשו רואים : ויקבר יעקב
 בחברון במערת המכפלה אשר קנה אברהם מאת בני-חת
 לאחוזת קבר ויקבר כבנדים יקרים מאד : ולא נעשה
 למלך ככל הכבוד הזה אשר עשה יוסף לאביו במותו
 כי קבר אותו בכבוד גדול מאד כקבור את המלכים :
 ויעשו יוסף ואחיו ליעקב אביהם אבל שבעת ימים :
 ויהי אחרי כן ויערכו בני עשו מלחמה את בני יעקב
 וילחמו

זילחמו בני עשו בכני יעקב בחברון ועשו עודנו מת ולא
 נקבר : ותהי מלחמה חזקה מאד ביניהם וינגפו בני עשו
 לפני בני יעקב ויהרגו בני יעקב מבני עשו שמנים איש
 ומאנשי בני יעקב לא מת אחר : ותגבר יד יוסף על כל אנשי בני
 עשו וילכוד את צפו בן אליפז בן עשו ואת חמשים מאנשיו
 ויאסור את כלם בכבלי ברזל ויתנם ביד עבדיו להביאם
 מצרימה : ויהי כאשר לכו בני יעקב את צפו ואת
 אנשיו וייראו כל הנשאים מבית עשו מאד לנפשם פן
 ילכדו גם הם ויברחו כלם עם אליפז בן עשו ואנשיו
 וישאו את גוית עשו וילכוהר שעיר לדרכם : ויבאו הר שעיר
 ויקברו את עשו בשעיר אך ראשו לא הביאו אתם שעירה
 כי נקבר במקום ההוא במקום המלחמה בחברון : ויהי
 כאשר כרחו בני עשו מפני בני יעקב וירדפו בני יעקב
 אחריהם עד גבול שעיר אך לא המיתו מהם איש ברדפם
 אותם כי חמלו על גוית עשו אשר נשאו עמהם וינוסו :
 וישבו בני יעקב מעליהם ויבואו עד המקום אשר שם
 אחיהם בחברון וישבו שם ביום ההוא ומתרתו עד נחו
 מהמלחמה : ויהי ביום השלישי ויאספו את כל בני שעיר
 החורי ויאספו את כל בני קדם עם כחול הים הרבה מאד
 וילכו וירדו מצרימה להלחם עם יוסף ואחיו להציל את
 אחיהם : וישמעו יוסף וכל בני יעקב כי התקבצו בני
 עשו ובני קדם ויבואו עליהם למלחמה להציל את אחיהם :
 ויצאו לקראתם יוסף ואחיו ונבורי מצרים וילחמו בם
 בארץ רעמסס : ויכו יוסף ואחיו את בני עשו ואת בני
 שעיר ואת בני קדם מכה רבה מאד : ויהרגו מהם כשש
 מאות אלף איש ויהרגו בהם את כל גבורי בני שעיר
 החורי

החורי לא נותר מהם כי אם מתי מספר אנשים : וגם
 מבני קדם ובני עשו הרגו מהם הרבה מאד וינוסו כלם
 אליפז בן עשו ובני קדם לפני יוסף ולפני אחיו וירדפו
 יוסף ואחיו אחריהם עד בואך סכות ויהרגו מהם עוד
 בסוכות שלשים איש והנשארים נמלטו וינוסו איש לעירו :
 וישבו מעליהם יוסף ואחיו ונבורי מצרים בשמחה ובשוב
 לבב כי נגפו את כל אויביהם : וצפו בן אליפז ואנשיו עודם
 במצרים עבדים ליוסף ואחיו ויוסף להם מכאוב על מכאובם
 ויהי בשוב בני עשו וכני שעיר אל ארצם ויראו בני
 שעיר כי נפלו כלם ביד בני יעקב ומצרים בעבור מלחמת
 בני עשו : ויאמרו בני שעיר אל בני עשו אתם ראיתם
 וידעתם כי בגללכם היתה המכה בנו לא נותר איש גבור
 ויורע מלחמה : ועתה צאו לכם מארצנו ולכו מאתנו ארצה
 כנען אל ארץ מגורי אבותיכם למה יירשו בניכם את בנינו
 בארצנו באחרית הימים : ולא אבו בני עשו לשמוע אל
 בני שעיר ויאמרו בני שעיר להלחם בם : וישלחו בני
 עשו בסתר אל אנניאס מלך אפריקה היא דנהבה לאמר :
 שלח לנו אנשים מאנשיך ויבואו אלינו ונלחמה יחד עם
 בני שעיר החורי כי נועצו להלחם אתנו להוריש אותנו
 מן הארץ : ויעש אנניאס מלך דנהבה כן כי אוהב היה
 אנניאס לבני עשו בימים ההם : וישלח אנניאס אל בני
 עשו חמש מאות איש רגלי גבורי חיל ושמנה מאות רוכבי
 סוסים : ובני שעיר שלחו אל בני קדם ואל מדין לאמר
 אתם ראיתם את אשר עשו לנו בני עשו אשר בעבורם
 תמנו כלנו במלחמותם את בני יעקב : ועתה בואו אלינו
 ועזרונו ונלחמה יחד אתם והורשנו אותם מן הארץ וננקמה
 מהם

מהם את נקמת אחיכם ואחינו אשר מתו בעבורם במלחמתם
 את בני יעקב אחיהם : וישמעו כל בני קדם אל בני
 שעיר ויבואו אליהם כשמנה מאות איש שולף חרב :
 וילחמו בני עשו את בני שעיר בעת ההיא במדבר פארן
 ויתחזקו בני שעיר מכני עשו בפעם ההוא : ויהרגו בני
 שעיר מכני עשו במלחמה ההיא כמאתים איש מאנשי
 אנניאס מלך דנהבה ביום ההוא : ויהי ביום השני ויוסיפו
 עוד בני עשו ויבאו להלחם את בני שעיר שנית : ותכבד
 המלחמה עוד על בני עשו שנית ויצר להם מאד מפני
 שעיר : ויראו בני עשו כי חזקו מהם בני שעיר ויסובו
 וישבו מכני עשו אנשים איש אל רעהו ויעזרו את בני
 שעיר אויביהם : ויפלו עוד מאנשי בני עשו במלחמה
 השנית חמשים ושמנה איש מאנשי אנניאס מלך דנהבה :
 ויהי ביום השלישי וישמעו בני עשו כי שבו עליהם
 מאחיהם להלחם גם במלחמה השנית ויתאבלו בני עשו
 כשמעם את הדבר הזה : ויאמרו מה נעשה לאחינו אשר
 שבו עלינו לעזור את בני שעיר אויבינו : ויוסיפו
 בני עשו וישלחו אל אנניאס מלך דנהבה לאמר : שלח
 לנו עוד אנשים אחרים ונלחמה בהם את בני שעיר כי
 כבדו ממנו זה פעמים : ויוסף עוד אנניאס וישלח אל
 בני עשו כשש מאות איש גבורי חיל ויבאו לעזור את
 בני עשו : ויהי לעשרת הימים ויוסיפו בני עשו ויערכו
 מלחמה את בני שעיר במדבר פארן : ותכבד המלחמה
 ההיא על בני שעיר ויתחזקו בני עשו על בני שעיר בפעם
 הזאת : וינפפו בני שעיר לפני בני עשו ויהרגו מהם בני
 עשו כאלפים איש : וימותו כל גבורי בני שעיר במלחמה
 הזאת

הזאת ולא נשאר בהם איש כי אם בניהם הקטנים אשר
 נשארו בעירם : וכל מדין ובני קדם נסו להם מהמלחמה
 ויעזבו את בני שעיר וינוסו בראותם כי כבדה מהם
 המלחמה : וירדפו בני עשו אחרי כל בני קדם עד געתם
 אל ארצם ויהרגו בני עשו מהם בדרך עוד כמאתים וחמשים
 איש : ומאנשי בני עשו נפלו במלחמה ההיא כשלשים איש
 אך מאת אחיהם היתה הרעה אליהם לשוב אליהם לעזור
 את בני שעיר החורי : וישמעו בני עשו עוד את רעת
 אחיהם ויתאבלו עוד על הדבר הזה : ויהי אתרי המלחמה
 וישבו בני עשו ויבואו שעירה אל מקומותם : ויהרגו
 בני עשו את הנשארים בארץ מבני שעיר גם נשיהם וטפם
 הרגו לא החיו מהם נשמה : אך החיו מהם כחמשים
 נערים ונערות קטנים ולא המיתום בני עשו ויהיו להם
 הנערים לעבדים ואת הנערות לקחו לנשים : וישבו בני
 עשו בשעיר תחת בני שעיר ויירשו את ארצם ויאחזו בה :
 ויקחו בני עשו את כל אשר לבני שעיר בארץ גם צאנם
 גם בקרם ורכושם וכל אשר לבני שעיר לקחו בני עשו
 וישבו בני עשו כשעיר תחת בני שעיר עד היום הזה :
 ויחלקו בני עשו את הארץ למחלקות לחמשת בני עשו
 למשפחותיהם : ויהי בימים ההם ויתיעצו בני עשו
 להמליך עליהם מלך בארץ אשר ירשו אותה : ויאמרו
 איש אל רעהו לא כי מלך ימלוך עלינו בארצנו להיותנו
 תחת עצתו וללחום את מלחמותינו באויבינו ויעשו כן :
 וישכעו כל בני עשו לאמר אשר לא ימלוך עליהם מלך
 מאחיהם עד עולם כי אם איש נכרי אשר לא מאחיהם :
 כי מרה נפש כל בני עשו איש על בנו ואיש על אחיו
 ואיש

ואיש על רעהו מפני הרעה אשר עשו להם אחיהם בהלחמם
את בני שעיר: על כן נשבעו בני עשו לאמר מהיום ההוא
והלאה לא ימליכו עליהם מאחיהם כי אם איש נכרי
עד היום הזה: ויהי שם איש אחד מאנשי אנניאס מלך
דנהבה בלע בן בעור שמו: והאיש גבור חיל מאד ויפה
תואר וטוב רואי וחכם ככל חכמה ובעל שכל ועצה ואין
איש מאנשי אנניאס כמוהו: ויקחוהו כל בני עשו וימשחו
אותו וימליכוהו עליהם למלך וישתחו לו ויאמרו יחי
המלך יחי המלך: ויפרשו השמלה ויתנו לו איש נזם
זהב וכסף ואיש טבעת ואיש צמיד ואיש קשיטה ויעשירוהו
מאד בכסף ובזהב ושהם וברולח: ויעשו לו כסא מלכות
וישימו לו כתר מלכות בראשו ויבנו לו היכל וישב בו ויהי
על בני עשו למלך: ואנשי אנניאס לקחו את שכר
מלחמתם מאת בני עשו וילכו וישבו אל אדוניהם
דנהבה בעת ההיא: וימלוך בלע על בני עשו שלשים שנה
וישבו בני עשו בארץ תחת בני שעיר וישמידום וישבו
תחתם לבטח עד היום הזה: ויהי בשנת שתיים ושלשים
שנה לרדת ישראל מצרימה היא שנת שבעים ואחר שנה
לחיי יוסף: וימז פרעה מלך מצרים בשנה ההיא וימלוך
מגרון בנו תחתיו: ופרעה צוה את יוסף לפני מותו להיות
למגרון בנו לאב ולהיות מגרון תחת יד יוסף ותחת עצתו:
וישמעו כל מצרים לדבר הזה להיות יוסף עליהם כי
אהבו כל מצרים את יוסף כתמול שלשום: אך מגרון בן
פרעה ישב על כסא אביו ויהי למלך תחת אביו בימים
ההם: בן ארבעים ואחת שנה מגרון במלכו וארבעים
שנה מלך במצרים: ויקראו כל מצרים את שמו פרעה
כשם

כשם אביו כמשפטם לעשות כמצרים על כל מלך אשר ימלוך
עליהם: ויהי כמלוך פרעה תחת אביו ויתן את משפטי
הארץ וכל דברי המלוכה ביד יוסף כאשר צוהו אביו:
ויהי יוסף למלך על מצרים כי הוא המביא והמוציא
בכל מצרים ויהיו כל מצרים תחת ידו ותחת עצתו: כי
נשו כל מצרים אחרי יוסף אחרי מות פרעה ויאהבוהו
מאד למלוך עליהם: אך לא חפצו מהם אנשים לאמר
לא ימלוך עלינו איש נכרי: ואולם על פי יוסף היתה
כל מלכות מצרים בימים ההם אחרי מות פרעה הוא
המוציא והוא המביא לעשות כחפצו בכל הארץ ואין
דובר אליו דבר: ותהי כל מצרים תחת יד יוסף וילחם
יוסף עם כל אויביו מסכיב ויכניעם תחת ידו: וגם כל הארץ
וכל פלשתים עד גבול כנען הכניע יוסף ויהיו כלם תחת
ידו ויתנו ליוסף מס מדי שנה בשנה: ופרעה מלך מצרים
ישב על כסאו תחת אביו אך היה תחת יד יוסף ועצתו
כאשר היה בתחלה תחת יד אביו: וגם לא היה מושל
כי אם בארץ מצרים לכד תחת עצת יוסף: ויוסף מלך
על כל הארץ בעת ההיא ממצרים ועד הנהר הגדול נהר
פרת: ויהי יוסף בכל דרכיו משכיל ויי אלהיו עמו:
ויוסף יי ליוסף חכמה והוד והדר ואהבה בלב מצרים:
וכל הארץ וימלוך יוסף על כל הארץ ארבעים שנה:
וכל הארץ פלשתים וכנען וצידון ועבר הירדן מביאים
ליוסף מנחות כל ימיו ומס יביאו לו מדי שנה בשנה
כמשפט: וילחם יוסף עם כל אויביו מסכיב ויכניעם
ותהי כל הארץ ביד יוסף: וישב יוסף על כסאו במצרים
לבטח: וגם כל אחיו בני יעקב ישבו לבטח בארץ גושן
כל

כל ימי יוסף ויפרו וירבו מאד מאד בארץ ויעבדו את
 יי כל ימיהם כאשר צוה אותם יעקב אביהם : ויהי
 מקץ ימים רבים ושנים בשנת בני עשו בארצם לבטח עם
 בלע מלכם ובני עשו פרו ורבו בארץ : ויתיעצו ללכת
 להלחם עם בני יעקב וכל מצרים ולהציל את צפו בן
 אליפז אחיהם ואת אנשיו כי עודם במצרים בימים ההם
 עבדים ליוסף : וישלחו בני עשו אל כל בני קדם ויעשו
 אתם שלום ויבואו אליהם כל בני קדם ללכת את בני
 עשו מצרימה למלחמה : וגם מאנשי אנניאס מלך דנהבה
 באו אליהם וגם אל בני ישמעאל שלחו ויבואו אליהם :
 ויתקבצו כל העם הזה ויבואו שעירה לעזור את בני עשו
 במלחמתם : ותהי המחנה הזאת מחנה גרול וכבר עט
 אשר כחול הים הרבה מאד כשמונה מאות אלף איש בין
 רגלי ורוכבי סוסים : וירדו כל הגדודים האלה מצרימה
 להלחם את בני יעקב ויחננו על רעמסס : ויצאו לקראתם
 יוסף ואחיו וכל נבורי מצרים כשש מאות איש וילחמו
 אתם בארץ רעמסס : וילחמו בני יעקב את בני עשו
 בעת ההיא עוד בשנת החמשים שנה לרדת בני יעקב
 מצרימה היא שנת השלשים שנה למלוך בלע על בני עשו
 בשעיר : ויתן יי את כל נבורי עשו ובני קדם ביד יוסף
 ואחיו וינגפו אנשי בני עשו ובני קדם לפני יוסף ויפלו
 מאנשי עשו ובני קדם חללים רבים לפני בני יעקב כמאתים
 אלף איש ויפול גם בלע בן בעור מלכם עם במלחמה :
 ויראו בני עשו כי נפל מלכם עם במלחמה וימת וירפו
 ידיהם מהמלחמה : ויוסף ואחיו וכל מצרים עודם מכים
 כאנשי בית עשו וייראו מאד כל אנשי עשו מפני בני
 יעקב

יעקב וינסו לפניהם : וירדפו אותם יוסף ואחיו וכל
 מצרים מהלך יום ויכו מהם עוד כשלש מאות איש הלוך
 והכות אותם בדרך וישוכו אחרי כן מעליהם : וישבו
 יוסף וכל אחיו מצרימה לא נפקד מהם איש אך מהמצריים
 נפלו שנים עשר אנשים : ויהי בשוב יוסף מצרימה ויצו
 לאסור עוד את צפו ואת אנשיו ויאסרו אותם בנחשתים
 ויוסיפו להם יגון על יגונם : וכל אנשי בני עשו ובני
 קדם שבו איש אל עירו בכושה כי נפלו כל הנבורים
 אשר היו בהם במלחמה : ויראו בני עשו כי מת מלכם
 במלחמה וימהרו ויקחו איש מאנשי בני קדם יובב בן
 זרח שמו מארץ בצרה וימליכוהו עליהם תחת בלע מלכם :
 וישב יובב על כסא בלע תחתיו למלך וימלוך יובב באדום
 על כל בני עשו עשר שנים : ולא יספו בני עשו עוד
 ללכת להלחם עם בני יעקב מהיום ההוא והלאה כי ידעו
 בני עשו את גבורת בני יעקב וייראו מהם מאד : אך
 מהיום ההוא והלאה שנאו בני עשו את בני יעקב ותהי
 השנאה והאיבה חזקה כיניהם כל הימים עד היום הזה :
 ויהי אחרי כן מקץ עשר שנים וימת יובב בן זרח מלך
 אדום : ויקחו בני עשו איש אחד ושמו חושם מארץ
 תימן וימליכוהו עליהם תחת יובב : וימלוך חושם באדום
 על בני עשו עשרים שנה : ויוסף מלך מצרים ואחיו
 וכל בני ישראל ישבו לבטח במצרים בימים ההם כל ימי
 יוסף ואחיו אין שטן ואין פגע רע ותשבות
 ארץ מצרים מהמלחמה בעת ההיא
 בימי יוסף ואחיו :

ואלה

פרשת שמות

ואלה שמות בני ישראל אשר ישבו כמצרים הבאים את יעקב איש וביתו באו כל בני יעקב מצרימה: בני לאה ראובן ושמעון ולוי ויהודה ויששכר וזבולון ורינה אחותם: ובני רחל יוסף ובנימין: ובני זלפה שפחת לאה גר ואשר: ובני בלהה שפחת רחל דן ונפתלי: ואלה תולדותם אשר ילדו להם בארץ כנען טרם בואם מצרימה עז יעקב אביהם: בני ראובן חנוך ופלוא חצרון וכרמי: ובני שמעון ימואל וימין ואהר ויכין וצוחר ושואל בן הכנענית: ובני לוי גרשון קהת ומררי ויוכבד אחותם אשר יולדה להם ברדתם מצרימה: ובני יהודה ער ואונן ושלה ופרץ וזרח: וימת ער ואונן בארץ כנען ויהיו בני פרץ חצרון וחמול: ובני יששכר תולע ופוח ויובושמרון: ובני זבולון סרד ואלון ויחלאל: ובני דן חושים: ובני נפתלי יחצאל וגוני ויצר ושלם: ובני גד צפיון וחגי שוני ואצבון ערי וארודי ואראלי: ובני אשר ימנה וישוי וישוה ובריעה ושרח אחותם ובני בריעה חבר ומלכיאל: ובני בנימן בלע ובכר ואשבל גרא ונעמן אחי וראש מופים וחופים וארד: ובני יוסף אשר יולדו לו במצרים מנשה ואפרים והי כל נפש יוצאי ירך יעקב שבעים נפש אלה הבאים את יעקב אביהם מצרימה לגור שם: וישבו יוסף וכל אחיו במצרים לבטח ויאכלו את טוב ארץ מצרים כל ימי חייו יוסף: ויחי יוסף בארץ מצרים שלש ותשעים שנה וימלוך יוסף על כל מצרים שמנים שנה: ויקרבו ימי יוסף למות וישלח ויקרא אל אחיו ואל כל בית אביו ויבואו כלם יחד וישבו לפניו: ויאמר יוסף אל אחיו ואל כל בית אביו הנה אנכי מת ואלהים פקוד יפקוד אתכם והעלה אתכם

פרשת שמות

קמג

מן הארץ הזאת אל הארץ אשר נשבע לאבותיכם לתת לכם: והיה בפקוד אלהים אתכם להעלותכם מזה אל ארץ אבותיכם והעליתם את עצמותי מזה אתכם: וישבע יוסף את בני ישראל ואת זרעם אחריהם לאמר פקוד יפקוד אלהים אתכם והעליתם את עצמותי מזה אתכם: ויהי אחרי כן וימת יוסף בשנה ההיא היא שנת שבעים ואחת שנה לרדת ישראל מצרימה: ויוסף בן מאת שנה ועשר שנים במותו בארץ מצרים: ויקומו כל אחיו וכל עבדיו ויחננו את יוסף כמשפט ויבכו אותו אחיו וכל מצרים שבעים יום: וישימו את יוסף בארון אשר מלא בשמים וכל מעשה רוקח ויקברוהו על שפת היאור הוא שיחור: ויעשו לו בניו וכל אחיו וכל בית אביו אבל שבעת ימים: ויהי אחרי מות יוסף ויחלו כל מצרים למשול בכני ישראל בימים ההם: ופרעה מלך מצרים המולך תחת אביו לקח את כל משפטי מצרים וינהג את כל מלכות מצרים תחת עצתו וימלוך לבטח על עמו: ויהי לתקופת השנה בשנת שתים ושבעים שנה לרדת ישראל מצרימה אחרי מות יוסף ויברח צפו בן אליפז בן עשו ממצרים הוא ואנשיו וילכו: ויבאו אפריקה היא דנהבה אל אנניאס מלך אפריקה ויקבלם אנניאס בכבוד גדול וישם את צפו לשר צבאו: וימצא צפו חן בעיני אנניאס ובעיני עמו ויהי צפו שר צבא לאנניאס מלך אפריקה ימים רבים: ויסת צפו את אנניאס מלך אפריקה לקבץ את כל חילו ללכת להלחם עם המצרים ועם בני יעקב ולנקום מהם נקמת אחיו: ולא אבה אנניאס לשמוע אל צפו לעשות הדבר הזה כי ידע אנניאס את גבורת בני

בני יעקב ואשר עשו לחילו במלחמתם את בני עשו :
 וצפו גדול מאד בימים ההם כעיני אנניאס וכעיני כל
 עמו ויסיתם תמיד להלחם במצרים ולא אבו : ויהי בימים
 ההם ויהי בארץ כתיים איש בעיר פוצימנא ושמו עוצי
 ויהי לבני כתיים לאלוה תעתועים : וימת האיש וכן ואין
 לו כי אם בת אחת ושמה יאניה : והנערה יפה ער מאד
 טובת מראה וחכמה לא נראה כיפיה וכחמתה בכל
 הארץ : ויראו אותה אנשי אנניאס מלך אפריקה ויבאו
 וידללו אותה אליו : וישלח אנניאס אל בני כתיים וישאל
 אותה לקחתה לו לאשה ויאבו לו אנשי כתיים לתתה לו
 לאשה : ויהי בצאת מלאכי אנניאס מארץ כתיים ללכת לדרגם
 והנה מלאכי תורגוס מלך ביבינטו באו כתימה כי תורגוס
 מלך ביבינטו גם הוא שלח את מלאכיו לשאול לו את
 יאניה לקחתה לו לאשה כי הללו אותה אליו גם הוא כל
 אנשיו על כן שלח אליה כל עבדיו : ויבאו עבדי תורגוס
 כתימה וישאלו את יאניה לקחתה אל תורגוס מלכם לאשה :
 ויאמרו להם אנשי כתיים לא נוכל לתתה כי אנניאס
 מלך אפריקה בקש אותה לקחתה לו לאשה טרם כואכם
 ונתן אותה אליו : ועתה לא נוכל לעשות הדבר הזה
 להסיר את הנערה מיד אנניאס לתתה לתורגוס : כי אנחנו
 יראים מאד מאנניאס פן יבא עלינו למלחמה והשמידנו
 ותורגוס אדוניכם לא יוכל להציל אותנו מידו : ויהי כשמוע
 מלאכי תורגוס את כל דברי בני כתיים ויפנו וישבו אל
 אדוניהם ויגידו לו את כל דברי בני כתיים : ובני כתיים
 שלחו ספר אל אנניאס לאמר הנה תורגוס שלח בעד יאניה
 לקחתה לו לאשה וכזה השיבונו אותו : ונשמע כי קבץ את כל
 חילו

חילו ללכת עליך למלחמה וישם פניו לעבור דרך סרדוניא
 להלחם עם לוקוש אחיך ואחר יבא להלחם אתך : וישמע
 אנניאס את דברי בני כתיים אשר שלחו לו בספר ויחר
 אפו ויקם ויאסוף את כל חילו ויבא באיי הים דרך
 סרדוניא אל לוקוש אחיו מלך סרדוניא : וישמע ניבלוש
 בן לוקוש כי בא אנניאס דודו ויצא לקראתו בחיל כבד
 וישקהו ויחבקהו : ויאמר ניבלוש אל אנניאס בשאלך
 שלום מעם אבי בצאתו אתך להלחם עם תורגוס ושאלת
 ממנו להשימני שר צבאו ויעש אנניאס כן ויבא אל אחיו
 ויבא אחיו לקראתו וישאלהו לשלום : וישאל אנניאס
 מעם לוקוש אחיו לשום את ניבלוש בנו לשר צבאו ויעש
 לוקוש כן : ויקומו אנניאס ולוקוש אחיו וילכו לקראת
 תורגוס למלחמה וחיל רכ ועם כבד עמהם : ויבואו באניות
 ויבואו במחוז אשתורש : והנה תורגוס בא לקראתם כי
 יצא אל סרדוניא ויאמר להחרימה ואחר יעבור משם אל
 אל אנניאס להלחם עמו : ויפגשו אנניאס ולוקוש אחיו
 את תורגוס כבקעת כנפיא ותהי מלחמה חזקה ועצומה
 מאד ביניהם במקום ההוא : ותכבד המלחמה על לוקוש
 מלך סרדוניא ויפול כל חילו גם ניבלוש בנו במלחמה
 ההיא : ויצו אנניאס דודו את עבדיו ויעשו לניבלוש גולם
 זהב ויתנוהו בתוכו : ויערוך עוד אנניאס מלחמה לקראת
 תורגוס ויחזק ממנו אנניאס ויהרנהו ויפל את כל עמו לפי
 חרב : וינקום אנניאס את נקמת ניבלוש בן אחיו ואת נקמת
 חיל לוקוש אחיו : ויהי במות תורגוס וירפו ידי הנשארים
 מחילו במלחמה וינוסו לפני אנניאס ולפני לוקוש אחיו :
 וירדפו אחריהם אנניאס ולוקוש אחיו עד אם הדרך אשר
 בין

בין אלבנו ובין רומה ויהרנו כל חיל תורגוס לפי חרב:
 ולוקוש מלך סרדוניא צוה את עבדיו ויעשו ארון נחושת
 וישימו בתוכה את גוית ניבלוש בנו ויקברוהו במקום
 ההוא: ויבנו עליו מגדל גבוה שם על אם הדרך ויקראו
 את שמו ניבלוש על שמו עד היום הזה: וגם תורגוס
 מלך ביבינטו קברו אותו שם עם ניבלוש במקום ההוא:
 והנה על אם הדרך בין אלבנו ובין רומה קבר ניבלוש
 מזה וקבר תורגוס מזה ורצפה ביניהם עד היום הזה:
 ויהי בקבור ניבלוש וישב לוקוש אביו עם חילו אל ארצו
 סרדוניא: ואנגיאס אחיו מלך אפריקה עם חילו הלכו
 עד עיר ביבינטו היא עיר תורגוס: וישמעו יושבי ביבינטו
 את שמעו וייראו מאד ממנו ויצאו לקראתו בבכי
 ובתחנונים: ויתחנונו יושבי ביבינטו אל אנגיאס לבלתי
 המיתם ולבלתי השחית את עירם ויעש כן: כי מערי
 בני כתיים תחשכ ביבינטו בימים ההם על כן לא השחית
 את העיר: אך מהיום ההוא והלאה ילכו נרודי מלך
 אפריקה כתימה לשלול שלל ולבוז בז ויהי מדי לכתם
 והלך צפו שר צבא אנגיאס עמהם: ויהי אחרי כן ויפן
 אנגיאס עם חילו ויבואו אל עיר פוצימנא ויקח שם אנגיאס
 את יאניה בת עוצי לאשה ויביאה אפריקה אל עירו:
 ויהי בעת ההיא ויצו פרעה מלך מצרים לכל עמו לעשות
 לו היכל חזק במצרים: ויצו גם על כל בני יעקב לעזור
 את מצרים בכנין: ויעשו המצרים אל פרעה היכל יפה
 ונאה לבית מלכות וישב בו ויחדש את מלכותו וימלוך
 לבטח: וחבולון בן יעקב מת בשנה ההיא היא שנת
 שבעים וארבע שנה לרדת ישראל מצרימה: וימת זבולון בן
 מאה

מאה וארבע עשרה שנה ויושם בארון ויוחן ביד בניו:
 ובשנת שבעים וחמש שנה מת שמעון אחיו בן מאה
 ועשרים שנה כמותו ויושם גם הוא בארון ויוחן ביד בניו:
 וצפו בן אליפז בן עשו שר צבא אנגיאס מלך דנהבה
 עודנו מסית את אנגיאס יום יום לערוך מלחמה להלחם
 את בני יעקב במצרים: ולא אבה אנגיאס לעשות הדבר
 הזה כי ספרו לו עבדיו את כל גבורת בני יעקב אשר
 עשו להם במלחמתם את בני עשו: ויהי צפו מסית את
 אנגיאס יום יום להלחם את בני יעקב בימים ההם:
 ויהי מימים וישמע אנגיאס אל דברי צפו ויאבה לו
 להלחם במצרים את בני יעקב: ויערוך אנגיאס את כל
 עמו עם רכ כחול אשר על שפת הים וישם פניו ללכת
 מצרימה למלחמה: ושם היה נער אחר מעבדי אנגיאס
 בן חמש עשרה שנה בלעם בן בעור שמו והנער חכם מאד
 ומבין בחכמת הקסם: ויאמר אנגיאס אל בלעם קסום
 נא לנו בקסם ונרעה מי יגבר במלחמה הזאת אשר אנחנו
 הולכים עליה: ויצו בלעם ויביאו לו דונג ויעש ממנו
 תמונת רכב ופרשים תבנית חיל אנגיאס וחיל מצרים:
 וישימם במים המחוכמים אשר אתו על ככה ויאחזו בידו
 כפות תמרים ויתחכם ויקסום בהם על המים: ויראו
 אליו במים תמונת צלמי חילות אנגיאס נופלים לפני
 תמונת צלמי מצרים ובני יעקב: ויגד בלעם את הדבר
 הזה אל אנגיאס ויתיאש אנגיאס ולא התאזר לרדת מצרימה
 למלחמה וישב בעירו: ויהי כראות צפו בן אליפז כי
 נתיאש אנגיאס לצאת למלחמה את מצרים ויברח צפו
 מאת אנגיאס מאפריקה וילך ויבוא כתימה: ויקבלוהו כל
 אנשי

אנשי כמים בכבוד גדול וישכרו אותו להלחם מלחמותם
 כל הימים : ויתעשר צפו מאד בימים ההם וגדודי מלך
 אפריקה עודם פושטים בארץ כמים בימים ההם : ויאספו
 בני כמים וילכו אל הר קופשיציאה מפני גדודי אנניאס
 מלך אפריקה הבאים עליהם : ויהי היום ויאבד לצפו
 פר בן בקר וילך לבקש את הפר וישמע את געיתו
 סביבות ההר ההוא : וילך צפו וירא והנה בתחתית ההר
 ההוא מערה גדולה ואבן גדולה שומה בפתח המערה :
 ויפוצץ צפו את האבן ויבא אל המערה וירא והנה חיה
 גדולה אוכלת השור מחציה ומעלה דמות איש ומחציה
 ומטה דמות חיה : ויקם צפו על החיה ההיא ויהרוג
 אותה בחרבו : וישמעו יושבי כמים הדבר הזה וישמחו
 מאד ויאמרו מה נעשה לאיש הזה אשר הרג את החיה
 הזאת אשר כלתה בהמתנו : ויועדו כלם לעשות לו יום
 אחד בשנה יום מועד ויקראו את שם היום ההוא צפו
 על שמו : וינסכו לו נסכים מדי שנה בשנה ביום ההוא
 ויביאו לו מנחות : בעת ההיא חלתה יאניה בת עוצי אשת
 המלך אנניאס ויקשה חוליה על אנניאס המלך ועל שריו :
 ויאמר אנניאס אל חכמיו מה אעשה ליאניה ובמה ארפא
 את חוליה : ויאמרו לו חכמיו כי לא אויר ארצנו כאויר
 ארץ כמים ולא מימינו כמימיהם על כן חלתה המלכה יאניה
 מזה : כי בהשתנות עליה האויר והמים חלתה וגם כי
 בארצה איננה שותה כי אם המים הבאים מן פורמה אשר
 העלו אותם אבותיה בנשרים : ויצו אנניאס את עבדיו ויביאו
 לו ממימי פירמה אשר לכתים בכלים : וישקלו המים
 ההם עם כל מימי ארץ אפריקה וימצאו את מימי פורמה
 קלים

קלים ממימי אפריקה : וירא אנניאס את הדבר הזה
 ויצו את כל שריו לאסוף חוצבי אבנים לאלפים ולרבבות
 ויחצבו אבנים לאין מספר : ויבואו הבונים ויבנו גשר
 עצום מאד ויביאו מעין מים מארץ כמים עד אפריקה
 ויהיו המים ההמה ליאניה המלכה ולכל אודותיה לשתות
 ולאפות בהם ולכבס ולרחוץ בהם : וגם להשקות בהם כל
 זרע האוכלת ממנו וכל פרי הארמה : וגם מעפר ארץ
 כמים צוה המלך ויביאו ממנו באניות רבות וגם אבנים
 לבנות בהם הביאו ויבנו הבונים היכלות ליאניה המלכה
 ותתרא המלכה מחוליה : ויהי לתקופת השנה ויוסיפו
 עוד גדודי אפריקה ויבואו ארץ כמים לשלול שלל כפעם
 בפעם : וישמע צפו בן אליפז את שמעם ויצא אליהם
 וילחם בהם ויגוסו לפניו ויציל את ארץ כמים מהם : ויראו
 בני כמים את גבורת צפו ויתיעצו בני כמים וימליכו
 עליהם את צפו ויהי למלך עליהם : ויהי במלכו וילכו
 לכבוש את בני תובל ואת כל איי הים אשר סביבותיהם :
 ויצא צפו מלכם בראשם וילחמו את בני תובל ואת
 האיים ויכבשום : ויהי בשובם מהמלחמה ויחדשו לו את
 את מלכותו ויבנו לו היכל גדול מאד לבית מלכותו
 ולמושבו : ויעשו לו כסא גדול וימלוך צפו על כל ארץ
 כמים ועל כל ארץ איטליא חמשים שנה : בשנה ההיא
 היא שנת שבעים ותשע שנה לרדת ישראל מצרימה מת
 ראובן בן יעקב בארץ מצרים : בן מאת שנה ועשרים
 וחמש שנים ראובן במותו וישימוהו בארון ויותן ביד בניו :
 ובשנת השמנים מת דן אחיו בן מאת שנה ועשרים
 וארבע שנים במותו ויושם גם הוא בארון ויותן ביד בניו :
 ובשנה

ספר הישר

ובשנה ההיא מת חושם מלך אדום וימלוך אחריו הדרד
 בן כדרד חמש ושלשים שנה : ובשנת שמנים ואחת שנה מת
 יששכר בן יעקב כמצרים : ויששכר בן מאת שנה ושתים
 ועשרים שנה במוהו : ויושם כארון ויותן ביד בניו :
 ובשנת שמנים ושתים שנה מת אשר אחיו בן מאת שנה
 ושלש ועשרים שנה במותו ויושם כארון ויותן ביד בניו :
 ובשנת שמנים ושלש שנים מת גד בן מאה ועשרים וחמש
 שנים היה ויושם כארון כמצרים ויותן ביד בניו : והיה
 בשנת שמנים וארבע שנים היא השנה החמישית למלכות
 הדרד בן כדרד מלך אדום ויקבוץ הדרד את כל בני עשו ויערוך
 את כל חילו כארבע מאות אלף איש וישם פניו ארץ
 מואב וילך להלחם את מואב ולתת אותם תחת ידו למס
 עובר : וישמעו בני מואב את הדבר הזה וייראו מאד וישלחו
 אל בני מדין לעזור אותם להלחם את הדרד בן כדרד מלך
 אדום : והדרד בא ארץ מואב ויצאו מואב ובני מדין
 לקראתו ויערכו אתו מלחמה בשדה מואב : וילחם
 הדרד את מואב ויפלו מכני מואב ובני מדין חללים רבים
 כאלפים איש : ותכבד המלחמה על מואב ויראו בני מואב
 כי חזקה עליהם המלחמה וירפו ידיהם ויתנו עורף ויעזבו
 את בני מדין להלחם : ובני מדין לא ידעו את מחשבת
 מואב אך התחזקו במלחמה וילחמו את הדרד ואת כל
 חילו ויפלו כל מדין לפניו : ויכה הדרד את כל מדין
 מכה רבה ויהרגם לפי חרב לא השאיר מהם שריד את
 כל הבאים לעזור את מואב : והיה כאשר תמו כל בני
 מדין במלחמה ובני מואב נמלטו : וישם הדרד את כל
 מואב בעת ההיא למס עובד ויהיו תחת ידו : ויתנו לו
 מס

פרשת שמות קמז

מס כמשפט שנה שנה ויפן הדרד וישב אל ארצו : והיה
 לתקופת השנה כשמוע יתר מדין אשר בארץ כי נפלו
 כל אחיהם במלחמת הדרד בעבור מואב וכי נתנו בני מואב
 עורף במלחמה ויעזבו את מדין להלחם : ויתיעצו
 חמשת נשיאי מדין עם יתר אחיהם אשר נשארו בארצם
 להלחם את מואב לנקום מהם נקמת אחיהם : וישלחו
 בני מדין אל כל אחיהם בני קדם ויבואו כל אחיהם כל
 בני קטורה לעזור את מדין להלחם את מואב : וישמעו
 בני מואב את הדבר הזה וייראו מאד כי נאספו עליהם
 כל בני קדם למלחמה : וישלחו גם הם בני מואב ספר
 אל ארץ אדום אל הדרד בן כדרד מלך אדום לאמר : בא
 נא אלינו ועזרנו ונכה את מדין כי נאספו כלם יחד ויבאו
 עלינו עם כל אחיהם בני קדם למלחמה להנקם ממנו
 נקמת מדין הנופלים במלחמה : ויצא הדרד בן כדרד מלך
 אדום מארץ אדום עם כל חילו וילך ארץ מואב לעזור
 את בני מואב להלחם את מדין : וילחמו מדין ובני קדם
 עם מואב בשדה מואב ותהי ביניהם מלחמה חזקה מאד :
 ויך הדרד את כל בני מדין ובני קדם לפי חרב ויצל הדרד
 את מואב מיד מדין בעת ההיא : וינוסו הנשארים ממדין
 ובני קדם לפני הדרד וחילו וירדוף הדרד אחריהם עד
 ארצם ויכם מכה רבה מאד ויפלו חללים בדרך : ויציל
 הדרד את מואב מכף מדין כי נפלו כל בני מדין לפי
 חרב ויפן הדרד וישב אל ארצו : ומהיום ההוא והלאה
 שנאו בני מדין את בני מואב על אשר נפלו בעבורם
 במלחמה ותהי שנאה גדולה ועצומה ביניהם כל הימים :
 והיה כל הנמצא ממדין בדרך ארץ מואב ימות בחרב
 מואב

ספר הישר

מואב וכל הנמצא ממואב בדרך ארץ מדין ימות בחרב
מדין: ככה יעשו מדין למואב ומואב למדין כל הימים ימים
רבים ויהי בעת ההיא וימת יהודה בן יעקב במצרים בשנת
שמנים ושש שנים לרדת יעקב מצרימה: ויהודה בן מאת שנה
ועשרים ותשע שנים במותו ויחנמו אותו וישימוהו בארון
וינתן ביד בניו: ובשנת שמונים ושבע שנים מת בנימין
אחיו בן מאת שנה ושבע עשרה שנה במותו: וישימו אותו
בארון ויותן ביד בניו: ובשנת שמנים ותשע שנים מת נפתלי
בן מאת שנה ושתיים ושלישים שנה ויושם בארון ויותן ביד
בניו: ויהי בשנת תשעים ואחת שנה לרדת ישראל מצרימה
היא שנת שלש עשרה שנה למלוך צפו בן אליפז בן עשו
על בני כמים באו בני אפריקה על בני כמים לשלול
שלל מהם כפעם בפעם אך לא באו אליהם זה שלש עשרה
שנה: ויבאו אליהם בשנה ההיא ויצא צפו בן
אליפז אליהם עם אנשים מאנשיו ויך בהם מכה רבה
ועצומה וינאסו גדודי אפריקה מפני צפו ויפלו חללים
לפניו בדרך וירדפם צפו ואנשיו הלוך והכות בהם עד
קרוב לאפריקה: וישמע אנניאס מלך אפריקה את הדבר
אשר עשה צפו ויחר לו מאד ויירא אנניאס מפני צפו
כל הימים: ובשנת תשעים ושלש שנים מת לוי בן יעקב
במצרים: ולוי בן מאה שנה ושלישים ושבע שנים במותו
וישימו אותו בארון ויותן ביד בניו: ויהי אחרי מות
לוי כאשר ראו כל מצרים כי מתו כל בני יעקב אחי יוסף:
אמר הצעיר מלכות חיי כל השננים שכלם חיו למיגלה מק"ל שנה רק יוסף
שחיה מאה ועשר שנים לצד אפסר שמכאן מלאו רז"ל לומר שחמרו משגי
חיו עשר שנים שפני הטבע היה לו לחיות לפחות כמו הפחות שנהם
ובספר

פרשת שמות קמח

ובספר כמנת יוסף כמנתי' טעמים על הכתוב הזה כן:
ויחלו כל מצרים לענות את בני יעקב ולמרר את חייהם
מהיום ההוא והלאה עד יום צאתם ממצרים:
אמר הצעיר הלא זה עלמו הדרוש שכתבו קנת מהמפר' טעם לגלות מצרים
למען יקבלו ישראל עליהם את עול הסורס והמנות:
ויסירו מידם את כל הכרמים והשדות אשר נתן להם
יוסף ואת כל הבתים הטובות אשר היו בני ישראל בהם:
ואת כל חלב מצרים את הכל לקחו מצרים מאת בני יעקב
בימים ההם: ותלך יד כל מצרים הלוך וקשה על בני
ישראל בימי ההם וירעו מצרים לישראל עד אשר
קצו בני ישראל בחייהם מפני מצרים: ויהי לימים
רבים בשנת מאה ושתיים שנה לרדת ישראל מצרימה
וימת פרעה מלך מצרים זימלוך מלול בנו תחתיו וגם
כל גבורי מצרים וכל הדור ההוא אשר ידעו את יוסף
ואת אחיו מתו בימים ההם: ויקם דור אחר תחתם
אשר לא ידעו את בני יעקב ואת כל הטובה אשר עשו
להם ואת כל גבורתם במצרים על כן החלו כל מצרים
מהיום ההוא והלאה למרר את בני יעקב ולענותם
בכל עבודה קשה: על כי לא ידעו את אבותם אשר הצילו
אותם בימי הרעב: וגם מאת יי היתה זאת לבני ישראל
להטיב להם באחריתם למען דעת כל בני ישראל את יי
אלהיהם: ולמען דעת את האותות והמופתים הנוראים
אשר יעשה יי במצרים בעבור עמו ישראל למען ייראו בני
ישראל את יי אלהי אבותם לעבוד אותו וללכת בכל
דרכיו הם וזרעם אחריהם כל ימיהם: בן עשרים ושש
שנים מלול במלכו ותשעים וארבע שנים מלך: ויקראו
כל

כל מצרים את שמו פרעה כשם אביו כמשפטם לעשות
 בכל מלך המולך עליהם במצרים : בעת ההיא יצאו
 כל גרודי אנניאס מלך אפריקה לפשוט בארץ כתים
 כפעם בפעם לשלול את שללם : וישמע צפו בן אליפז
 בן עשו מלך כתים את שמעם ויצא לקראתם בחילו
 וילחם בהם בדרך : ויך צפו את גרודי מלך אפריקה
 לפי חרב לא השאיר מהם שריד ולא שב מהם אל ארוניו
 אפריקה עד אחר : וישמע אנניאס את הדבר הזה אשר
 עשה צפו בן אליפז לכל חילו אשר השמיד אותם :
 וישמע אנניאס את כל חילו כל אנשי ארץ אפריקה עם
 רב מאד כחול אשר על שפת הים : וישלח אנניאס אל
 לוקוש אחיו לאמר בא אלי עם כל אנשיך ועזרני ונכה
 את צפו ואת כל בני כתים אשר השמידו את אנשי ויכא
 לוקוש עם כל חילו חיל גדול מאד לעזור את אנניאס
 אחיו להלחם את צפו ואת בני כתים : וישמע צפו ובני
 כתים את הדבר הזה וייראו מאד ויפול פחד גדול בלבבם :
 וישלח צפו גם הוא ספר ארץ אדום אל הרר בן ברד
 מלך אדום ואל כל בני עשו לאמר : שמעתי כי אנניאס
 מלך אפריקה בא אלינו עם אחיו להלחם בנו ונירא מאד
 ממנו כי חילו רב מאד ואף אשר בא אלינו עם אחיו וחילו :
 ועתה עלו אתי גם אתם ועזרוני ונלחמה יחד באנניאס
 ובלוקוש אחיו והושעתם אותנו מידם ואם לאו דעו כי
 נמות כולנו : וישלחו בני עשו ספר אל בני כתים ואל
 צפו מלכם לאמר : לא נוכל להלחם את אנניאס ואת
 עמו כי ברית ושלוש בינינו אתו זה ימים רבים מימי
 בלע בן בעור המלך הראשון ומימי יוסף בן יעקב מלך
 מצרים

מצרים אשר נלחמנו אתו בעבר הירדן בקברו את אביו :
 ויהי כשמוע צפו את דברי אחיו בני עשו ויחדל מעליהם
 ויירא צפו מפני אנניאס מאד : ואנניאס ולוקוש אחיו
 ערכו את כל חילם כשמונה מאות אלף איש וילכו כתימה
 להלחם את צפו : וצפו בן אליפז יצא לקראתם בפחד
 וברעדה כשלשת אלפים אנשים כל בני כתים : ויאמרו
 כל בני כתים אל צפו התחנן נא בעדינו אל אלהי
 אבותיך אולי יצילנו מכף אנניאס וחילו כי שמענו כי
 אלהים גדול הוא והוא מציל את כל הבושחים עליו :
 וישמע צפו אל דבריהם ויבקש צפו את יי ויאמר : יי
 אלהי אברהם ויצחק אבותי היום יודע כי אתה אלהים
 אמת וכל אלהי כל הגוים הבל המה ותוהו : זכר נא
 היום אלי את בריתך את אברהם אבינו אשר ספרו לנו
 אבותינו : ועשה חסד עמי היום בעבור אברהם ויצחק
 אבינו והושעת אותי ואת בני כתים מיד מלך אפריקה
 הבאים עלינו למלחמה : וישמע יי בקול צפו וידרש
 אליו בעבור אברהם ויצחק ויציל יי את צפו ואת בני
 כתים מיד אנניאס ועמו : וילחם צפו את אנניאס מלך
 אפריקה ואת כל עמו ביום ההוא ויתן יי את כל אנשי
 אנניאס ביד בני כתים : ותכבד המלחמה על אנניאס
 ויך צפו את כל אנשי אנניאס ולוקוש אחיו לפי חרב :
 ויפל מהם עד ערב היום ההוא כארבע מאות אלף איש :
 וירא אנניאס כי מתו כל אנשיו וישלח ספר אל כל
 יושבי אפריקה לכוא אליו לעזרו במלחמה : ויכתוב
 בספר לאמר כל הנמצא באפריקה יבא אלי מכן עשר
 שנים ומעלה כלם יבואו אלי : והנה כאשר לא יבוא
 זפת לח

ומת ואת כל אשר לו ואת כל ביתו יקח המלך: וייראו
 כל יתר יושבי אפריקה מדברי אנניאס ויצאו מהעיר
 בשלש מאות אלף איש ונער מבן עשר שנים ומעלה ויבואו
 אל אנניאס: ויהי מקץ עשרה ימים ויערוך עוד אנניאס
 מלחמה עם צפו ועם בני כתים ותהי מלחמה גדולה וחזקה
 מאד ביניהם וישלך צפו מחיל אנניאס ולוקוש אחיו הללים
 רבים בארץ כאלפים איש ויפול גם סוסיפטר שר צבא
 אנניאס במלחמה ההיא: ויהי כאשר מת סוסיפטר ויפנו
 גדודי אפריקה ויתנו עורף לנוס וינוסו ואנניאס ולוקוש
 אחיו עמהם: וירדפו צפו ובני כתים אחריהם ויכו בהם
 עוד מכה רבה בדרך כמאתים איש: וירדפו את אזרובל
 בן אנניאס כי נס עם אביו ויכו מאנשיו בדרך עשרים
 איש וימלט אזרובל מיד בני כתים ולא המיתוהו:
 ואנניאס ולוקוש אחיו ברחו עם יתר אנשיהם וימלטו
 ויבאו אפריקה בפתך וברעד: ויירא אנניאס מפני צפו
 בן אליפז כל הימים פן ילחם עוד אתו: ובלעם בן
 בעור היה בעת ההיא עם אנניאס במלחמה ויהי בראותו
 כי גבר צפו על אנניאס ויכרח משם ויבא כתימה: ויקבלהו
 צפו ובני כתים בכבוד גדול כי ידע צפו את חכמת בלעם
 ויתן צפו לבלעם מתנות רבות וישב אתו: ויהי בשוב
 צפו ממלחמה ויצו ויפקוד את כל בני כתים אשר הלכו
 במלחמה והנה לא נשקד מהם איש: וישמח צפו על הדבר
 חזה ויוסף עוד ויחדש את מלכותו ויעש משתה לכל
 עבדיו: אך לא זכר צפו את יי ולא ידע כי יי עזר אותו
 במלחמתו: וכי הוא חציל אותו ועמו מיד מלך אפריקה:
 אך עורנו ילך בדרכי בני כתים ובני עשו הרעים לעבוד
 אלהים

אלהים אחרים כאשר למרוהו אחיו בני עשו על כן יאמרו
 מרשעים יצא רשע: וימלוך צפו על כל בני כתים לבטח
 ואת יי אשר הציל אותו ואת כל עמו מיד מלך אפריקה
 לא ידע: ולא יספו עוד גדודי אפריקה לבוא כתימה
 לשלול שלל בפעם בפעם כי ידעו את כל גבורת צפו
 אשר הכה את כלם לפי חרב: ויירא אנניאס מפני צפו
 בן אליפז ומפני בני כתים כל הימים: בעת ההיא בשוב
 צפו ממלחמה וכראות צפו כי גבר על כל אנשי אפריקה
 וימיתם לפי חרב במלחמה: ויתיעץ צפו עם כל בני
 כתים ללכת מצרימה להלחם את בני יעקב ואת פרעה
 מלך מצרים: כי שמע צפו כי מתו כל גבורי מצרים וכי
 מתו יוסף ואחיו בני יעקב וישארו כל בניהם בני ישראל
 במצרים: ויאמר צפו ללכת להלחם אתם ואת כל מצרים
 לנקום מהם את נקמת אחיו בני עשו אשר הכה יוסף
 ואחיו וכל מצרים בארץ כנען בעלותם לקבור את יעקב
 בחברון: וישלח צפו מלאכים אל הדר בן בדר מלך אדום
 ואל כל אחיו בני עשו לאמר: הלא אמרתם כי לא תלחמו
 את מלך אפריקה כי בעל בריתכם הוא הנני אנכי נלחמתי
 בו והפיתיו ואת כל עמו: ועתה אמור אמרתי להלחם
 את מצרים ואת בני יעקב אשר שם ונקמתי מהם את
 אשר עשה יוסף ואחיו אבותיהם לנו בארץ כנען בעלותם
 לקבור את אביהם בחברון: ועתה אם יש את נפשכם
 לבוא אלי לעזרני ללכת להלחם אתם: ואת מצרים ונקמנו
 מהם נקמת אחינו: וישמעו בני עשו אל דברי צפו ויתקבצו
 יחד כל בני עשו עם רב מאד וילכו לעזור את צפו ואת
 בני כתים במלחמה: וישלח צפו אל כל בני קדם ואל
 כל

כל בני ישמעאל כרבנים האלה ויתקבצו וילכו כלם
 לעזרת צפו ובני כתים למלחמה על מצרים : ויצאו ויבאו
 כל המלכים האלה מלך אדום ובני קדם וכל בני ישמעאל
 וצפו מלך כתים ויערכו את כל צבאותיהם בחברון : ותהי
 כל המחנה כבר מאד כמהלך שלשת ימים עם רב כחול
 אשר על שפת הים אשר אין להם מספר : וירדו כל
 המלכים האלה וכל צבאותיהם ויבאו על כל מצרים
 למלחמה ויחנו כלם יחד בכקעת פתרוס : וכל מצרים
 שמעו את שמעם ויתקבצו גם הם כל אנשי ארץ מצרים
 וכל הערים אשר במצרים כשלש מאות אלף איש :
 זגם מכני ישראל אשר היו בארץ נושן בימים ההם
 שלחו אנשי מצרים אליהם לבוא אתם ללכת להלחם יחד
 עם כל המלכים : ויתקבצו כל איש ישראל בעת ההיא
 ויהיו כמאה וחמשים איש וילכו למלחמה לעזרת מצרים :
 ויצאו איש ישראל ומצרים כשלש מאות אלף איש ומאה
 וחמשים איש וילכו לקראת המלכים ההם למלחמה
 ויתיצבו כלם מחוץ לארץ נושן נגד פתרוס : ומצרים
 לא האמינו בישראל ללכת עמהם במחניהם יחד למלחמה
 כי אמרו כל מצרים פן יסגרונו בני ישראל ביד בני עשו
 ובני ישמעאל כי אחיהם הם : ויאמרו כל מצרים אל
 בני ישראל התיצבו פה אתם יחד במעמדכם והלכנו כלנו
 אנתנו ונלחמנו בבני עשו וישמעאל : והיה אם יחזקו ממנו
 המלכים האלה ופאתם אתם כלכם יחד עליהם ועזרתם
 אותנו ויעשו בני ישראל כן : וצפו בן אליפז בן עשו
 מלך כתים והרד בן בדר מלך אדום וכל מחניהם וכל
 בני קדם ובני ישמעאל עם רב כחול חונים יחד בכקעת
 פתרוס

פתרוס נגד תחזנחס : ושם היה במחנה צפו בלעם בן
 בעור הארמי כי בא עם בני כתים למלחמה ובלעם היה
 איש נכבד מאד בעיני צפו ואנשיו : ויאמר צפו אל בלעם
 קסום נא לנו בקסם ונדעה מי יגבר במלחמה הזאת האנחנו
 או מצרים : ויקם בלעם וישב בחכמת הקסם ויתחכם
 לדעת ולא נתכן אליו הקסם ותשתת המלאכה בידו :
 ויוסף לעשותה עוד ולא נתכנה ויתיאש ממנה בלעם
 ויעזבה ולא עשה אותה : כי מיי היתה זאת למען הפיל
 יי את צפו ואת עמו ביד בני ישראל אשר בטחו ביי
 אלהי אבותם במלחמתם : ויערכו צפו והרד את מערכתם
 למלחמה וילכו כל מצרים לבדם יחד לקראתם כשלש
 מאות אלף איש ואין אחד מכני ישראל אתם : וילחמו
 כל מצרים עם המלכים האלה נגד פתרוס ותחפנחס
 ותכבד המלחמה על מצרים : ויחזקו המלכים מהמצרים
 במלחמה ההיא ויפלו מצרים ביום ההוא כמאה ושמנים
 איש ומאנשי המלכים נפלו כשלשים איש : ויגוסו כל
 אנשי מצרים לפני המלכים וירדפו בני עשו וישמעאל
 את מצרים הלוחך והכות אותם עד המקום אשר שם מחנה
 בני ישראל : ויצעקו כל מצרים אל בני ישראל לאמר
 מהרו אלינו ועזרונו והושעתם אותנו מיד עשו וישמעאל
 ובני כתים : וירצו בני ישראל ממקום מעמדם כמאה
 וחמשים איש אל מחנות המלכים האלה ויצעקו בני ישראל
 אל יי אלהיהם להציל אותם : וישמע יי אל ישראל
 ויתן יי את כל אנשי המלכים בידם : וילחמו בני ישראל
 את המלכים האלה ויכו בני ישראל מאנשי המלכים מכה
 רבה כארבעת אלפים איש : ויתן יי מהומה גדולה במחנות
 המלכים

ספר הישר

המלכים ויפול פחד בני ישראל עליהם : ויננסו כל
צבאות המלכים האלה לפני בני ישראל וירדפו אחריהם
בני ישראל הלך והכות עד גבול ארץ כוש : ויהרגו מהם
בני ישראל בדרך עור כאלפים איש ומכני ישראל לא
נפל אחד : וכראות מצרים כי נלחמו בני ישראל עם
המלכים כמעט אנשים וכי היתה המלחמה חזקה מאד
ביניהם : וייראו כל מצרים מאד לנפשותם מהמלחמה
החזקה ויברחו כל מצרים בהתבא איש איש ממערכת
המלחמה ויתחבאו בדרך ויעזבו את ישראל להלחם : ובני
ישראל הכו את אנשי המלכים ההם מכה רבה מאד וישוכו
מעליהם אחרי אשר הבריחו אותם עד גבול ארץ כוש :
וידעו כל ישראל את המעשה אשר עשו להם אנשי מצרים
אשר ברחו מעליהם מהמלחמה ויעזבו להלחם : ויעשו
גם הם בני ישראל בערמה והיה כאשר שבו בני ישראל
מהמלחמה ומצאו מהמצרים בדרך ויהרגו אותם בדרך :
ויהי בהרגם אותם ויאמרו אליהם כדברים האלה : מדוע
באתם מעליהם ותעזבונו כמתי מעט אנשים להלחם במלכים
האלה אשר הם בעם רב להכות אותנו ותמלטו אתם
את נפשותיכם : ויש אשר ימצאו אותם בני ישראל בדרך
וידברו אליהם בני ישראל איש אל רעהו כדברים האלה :
הכו הכו כיישמעאלי הוא או ארומי או מכני כתיים הוא
ועמדו עליו והרגוהו והם ידעו כי מצרי הוא : ויעשו
בני ישראל את הדברים האלה בערמה על מצרים על
אשר עזבו במלחמה ויברחו מעליהם : ויהרגו בני ישראל
מאנשי מצרים בדרך במעשה הזה כמאתים איש : ויראו
כל אנשי מצרים את אשר הרעה עשו להם בני ישראל
ויראו

פרשת שמות קנב

וייראו כל מצרים מכני ישראל מאד כי ראו את גבורתם
הגדולה וכי לא נפל מהם איש : וישבו כל בני ישראל
בשמחה אל דרכם נושגה ויתר מצרים שבו איש למקומו :
ויהי אחרי כן ויתקבצו כל יועצי פרעה מלך מצרים וכל
זקני מצרים ויבאו כלם לפני המלך וישתחוו לו אפים
ארצה וישבו לפניו : וידברו היועצים וכל זקני מצרים
לפני המלך לאמר : הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו
ואתה ידעת את כל הרעה אשר עשו לנו בדרך בשוכנו
מהמלחמה : וגם הנך ראית את גבורתם החזקה כי
גבורה להם מאכותם : כי מתי מעט אנשים עמדו
לנגד עם רב כחול ויכוס לפי חרב ומהם לא נפל
אחד ואף אם יהיו רבים כי אז ישמידו את כלם :
עתה הבה לנו עצה מה לעשות להם עד אשר נאכרם
ונשמידם מעט מעט פן ירבו עלינו בארץ : כי אם ירבו
בני ישראל בארץ והיו לנו לשטן והיה כי תקראנה
מלחמה ונוסף גם הוא עלינו בגבורתו החזקה עם שונאינו
ונלחמו בנו והשמידונו מן הארץ ועלו ממנה : ויען
המלך את זקני מצרים ויאמר אליהם זאת העצה היעוצה
על ישראל וממנה לא נסור : הנה ארץ פיתום ורעמסס
ערים בלתי חוזק מהמלחמה לנו ולכם לבנות אותם
ולחזקם : ועתה לכו גם אתם ועשו בערמה עליהם
והעבירו קול במצרים ובנשן במצות המלך לאמר : לכם
כל אנשי מצרים ונושן ופתרוס וכל יושביהם המלך צוה
עלינו לבנות את פיתום ואת רעמסס ולחזקם מהמלחמה :
מי בכם מכל מצרים ומכני ישראל ומכל יושבי הערים
לבנות עמנו ולתת שכרו יום יום במצות המלך והלכתם
אתם

ספר הישר

אתם ראשונה ועשיתם בערמה והתקבצתם וכאתם פיתום
 ורעמסם לבנות : והיה כאשר תכנו תעבירו את הקול
 כדבר הזה ככל מצרים יום יום במצות המלך : והיה
 כאשר יבואו אתכם מבני ישראל לבנות עמכם ונתתם
 להם שכרם יום יום ימים אחדים : והיה כאשר יבנו
 כלם עמכם יום יום בשכרם והכרתם את עצמכם מעליהם
 יום יום אחר אחר בהחבא וקמתם והייתם עליהם לנוגשים
 ולשוטרים : ועזבתם אותם אחרי כן לבנות בלתי שכר
 והיה אם ימאנו והתחזקתם עליהם כלכם לבנות בחזקה :
 והיה אם עשו תעשו הדבר הזה והיה טוב לנו אנחנו לחזק
 את ארצנו ורע לבני ישראל : כי מיגיעת הבנין והמלאכה
 ימעטו בני ישראל כי תשביתו אותם מעל נשיהם יום
 יום : וישמעו כל זקני מצרים את עצת המלך ותיטב
 העצה בעיניהם ובעיני עבדי פרעה ובעיני כל מצרים
 ויעשו כדבר המלך : ויצאו כל עבדי פרעה מלפני
 המלך ויעבירו קול בכל מצרים ובתחפנתם ובגושן ובכל
 הערים אשר סביבות מצרים לאמר : אתם ראיתם את אשר
 עשו לנו בני עשו וישמעאל אשר באו עלינו למלחמה ויאמרו
 להשמיד אותנו : ועתה הנה צוה המלך עלינו לחזק את
 הארץ לבנות את ערי פיתום ואת רעמסס ולחזקם מהמלחמה
 בכואם עלינו : מי בכם מכל מצרים ובני ישראל אשר
 יבוא לבנות אתנו ויותן לו שכרו יום יום מאת המלך כמצותו
 ויהי כשמוע מצרים וכל בני ישראל את כל אשר דכרו
 עבדי פרעה : ויבואו המצריים וכל בני ישראל לבנות
 עם עבדי פרעה את פיתום ואת רעמסס אך כל בני לוי
 לא באו עם ישראל אחיהם לבנות : וכל עבדי פרעה
 ושריו

פרשת שמות קנג

ושריו באו במרמה בראשונה לבנות עם כל ישראל
 כשכירי יום ויתנו לישראל שכרם יום ויום בראשונה :
 ויבנו עבדי פרעה עם כל ישראל ויעשו במלאכה ההיא
 עם ישראל חדש ימים : ויהי מקץ חדש ימים ויחלו כל
 עבדי פרעה לברוח מעם ישראל בהחבא אחר אחר יום
 ויום : וישראל עודם עושים במלאכה בעת ההיא אך
 עודם לוקחים את שכרם יום יום בעת ההיא כי עור
 אנשים מהמצריים עושים במלאכה בעת ההיא עם ישראל
 על כן נותנים המצרים לישראל שכרם בימים ההם בעבור
 יקחו גם הם המצרים אחיהם את שכר עבודתם : והיה
 מקץ ימים וארבעה חדשים ברחו כל מצרים מעל בני
 ישראל וישארו בני ישראל לבדם עושים במלאכה : והיה
 כאשר ברחו כל מצרים מעל בני ישראל וישבו והיו
 עליהם לנוגשים ולשוטרים : ומתם אשר עמדו על בני
 ישראל לשרי מסים לקחת מהם את כל אשר נתנו להם
 בשכר עבודתם : ויעשו המצרים לבני ישראל כמעשה
 הזה יום יום למען ענות את ישראל בכל עבודתם : והיו
 כל בני ישראל לבדם עושים בעבודה וימנעו מצרים
 מתת שכר לבני ישראל מהיום ההוא והלאה : והיה כאשר
 ימאן כל איש ישראל לעשות במלאכה על אשר לא ניתן
 לו שכרו : ונגשו אליו כל הנוגשים עליהם וכל עבדי
 פרעה והכו אותם במכות נמרצות והשיבו אותם בחזקה
 לעבוד עם אחיו ככה יעשו כל מצרים לבני ישראל כל
 הימים : וייראו כל בני ישראל מהמצרים מאד בדבר
 הזה וישבו ויעבדו כל ישראל לבדם בלא שכר : ויבנו
 בני ישראל את פיתום ואת ארץ רעמסס ויעשו את המלאכה

כל בני ישראל מהם לובנים לבנים ומהם כוונים: ויבנו
 בני ישראל ויחזקו את כל ארץ מצרים וכל חומותיה
 ויעשו בני ישראל במלאכה ההיא שנים וימים רבים עד
 יום זכור יי אותם ויוציאם ממצרים: אך כל בני לוי
 לא היו עם ישראל אחיהם בעבודה ההיא מכראשונה עד
 יום צאתם ממצרים: כי ידעו כל בני לוי כי כמרמה
 דברו כל מצרים אל ישראל את כל הדברים האלה על
 כן חדלו כל בני לוי מגשת אל העבודה עם אחיהם: וגם
 כל מצרים לא שמו פניהם אל בני לוי לעבד אחרי כן
 אחרי אשר לא היו עם אחיהם מכראשונה על כן עזבו
 אותם כל מצרים: ותלך יד אנשי מצרים הלך וקשה
 על בני ישראל בעבודה ההיא ויעבדו מצרים את בני ישראל
 בפרך: וימרו המצרים את חיי בני ישראל בעבודה קשה
 בחומר ובלבנים וגם בכל עבודה אשר תהיה למצרים בשדה:
 ויקראו בני ישראל את מלול מלך מצרים מדור מלך מצרים
 כי בימיו מררו המצרים את חיהם בכל עבודה: ובכל
 עבודה אשר יעבדו מצרים את בני ישראל יעבדו בהם
 בפרך למען ענות את בני ישראל: אך כאשר יענו
 אותם כן ירבו בני ישראל וכן יפרוץ ויקוצו מצרים מפני
 בני ישראל: בעת ההיא מת הדר בן בדר מלך אדום
 זימלוך תחתיו שמלה ממשרקה מארץ בני קדם: בשנת
 שלש עשרה שנה לפרעה מלך מצרים היא שנת מאה שנה
 וחמש עשרה שנה לרדת ישראל מצרימה מלך שמלה
 על אדום שמנה עשרה שנה: ויהי במלכו ויוצא צבא
 ללכת להלחם את צפו בן אליפז ואת בני כתים על אשר
 נלחמו עם אנניאס מלך אפריקה וישמידו את כל חילו:

אך לא נלחם אתו כי מנעו אותו בני עשו לאמר כי אחיהם
 הוא: וישמע שמלה בקול בני עשו ויפן וישב עם כל
 חילו ארץ אדום ולא הלך להלחם את צפו בן אליפז:
 ופרעה מלך מצרים שמע הדבר הזה לאמר יעץ שמלה
 מלך אדום להלחם את בני כתים ואחר יבוא להלחם את
 מצרים: ויהי כשמוע מצרים את הדבר הזה ויכבדו את
 העבודה על בני ישראל פן יעשו להם ישראל כאשר עשו
 להם במלחמתם את בני עשו בימי הדר: ויאמרו מצרים
 אל בני ישראל מהרו ועבדו את עבודתכם וכלו את
 מעשיכם וחזקתם את הארץ פן יבואו בני עשו אחיכם
 עלינו למלחמה כי בעבורכם הם באים אלינו: ויעשו
 בני ישראל את עבודת כל אנשי מצרים יום יום ויענו
 מצרים את בני ישראל למען המעיט אותם בארץ: אך
 כאשר ירבו כל מצרים בעבודה על בני ישראל כן ירבו
 בני ישראל וכן יפרוץ ותמלא כל מצרים מכני ישראל:
 ויהי בשנת מאה וחמש ועשרים שנה לרדת ישראל מצרימה
 בראות כל מצרים כי לא נהיתה עצתם בישראל אך הם
 ירבו ויפרוץ ותמלא ארץ מצרים וארץ נושן מכני ישראל:
 וילכו כל זקני מצרים וחכמיה ויבואו לפני המלך וישתחוו
 לו וישבו לפניו: ויאמרו כל זקני מצרים וכל חכמיה
 אל המלך יחי המלך לעולם: יעוץ יעצת אותנו את
 העצה אשר יעצת על בני ישראל ונעשה להם כדבר המלך:
 והיה מדי הכבוד עליהם את העבודה כן ירבו וכן יפרו
 בארץ והנה כל הארץ מלאה מהם: ועתה אדני המלך
 עיני כל מצרים עליך לתת להם עצה בחכמתך כאשר
 זכלו על ישראל לאבדם ולהמעיטם מן הארץ: ויען המלך
 אותם

אותם לאמר הבו אתם עצה בדבר הזה ונדעה מה לעשות להם : ויען סרים אחד מיועצי המלך ושמו איוב מארם נהרים מארץ עוץ את המלך לאמר : אם על המלך טוב ישמע נא את עצת עבדו ויאמר לו המלך דבר : וידבר איוב לפני המלך והשרים ולפני כל זקני מצרים לאמר : הנה עצת המלך אשר יעץ בימים ההם בעבודת בני ישראל טובה היא מאד ולא תשביתו מעליהם המלאכה ההיא עד עולם : ואולם זאת העצה היעוצה עליהם אשר תוכרו להמעיטם בה אם על המלך טוב לעשותה : הנה אנחנו יראים מהמלחמה זה ימים רבים ונאמר בפרות ישראל בארץ יגרשו אותנו מן הארץ כאשר תקראנה מלחמה : אם על המלך טוב יצא דבר מלכות מלפניו ויכתב ברתי מצרים ולא יעבור אשר כל זכר הילוד לעברים ישפך דמו ארצה : והיה בעשותכם הדבר כאשר ימותו כל זכר בכני ישראל והדלה מעלינו רעת מלחמותיהם : יעשה פרעה ויקרא לכל המילדות העבריות ויצוה אליהן על הדבר הזה לעשותו ויישב הדבר בעיני המלך והשרים ויעש המלך כדבר איוב : וישלח פרעה ויקרא למילדות העבריות אשר שם האחת שפרה ושם השנית פועה : ותבאן המילדות לפני המלך ותעמודנה לפניו : ויאמר המלך אליהן בילדכן את העבריות וראיתן על האכנים אם בן הוא והמתן אותו ואם בת היא וחיה : והיה אם לא תעשו הדבר הזה ושרפתי אתכן ואת כל בתיכן באש : ותיראן המילדות את האלהים ולא שמעו אל מלך מצרים ואל כל דבריו : והיה בלדת האשה העברית על המילדת בן או בת ועשתה המילדת את כל צרכי הילד והחיתה אותו ככה יעשו המילדות

המילדות כל הימים : ויוגד למלך את הדבר הזה וישלח ויקרא למילדות ויאמר אליהן מדוע עשיתן הדבר הזה ותחייין את הילדים : ותענינה המילדות ותדברנה שתיהן לפני המלך לאמר : אל יאמר האלך כי כנשים המצריות העבריות כי כל בני ישראל חיות הנה כשרם תבא אליהן המילדת וילדו : ואנחנו שפחותיך זה ימים רבים לא ילדה אשה עברית עלינו כי כל נשי מצרים מילדות הן לנפושם כי חיות הנה : וישמע פרעה את דבריהן ויאמן להן על הדבר הזה : והמילדות יצאו מלפני פרעה ויישב האלהים להן וירב העם ויעצמו מאד : איש היה בארץ מצרים מזרע לוי ושמו עמרם בן קהת בן לוי בן ישראל : וילך האיש ההוא ויקח אשה את יוכבד בת לוי אחות אביו והיא בת מאת שנה ושש ועשרים שנים ויבא אליה : ותהר האשה ותלד בת ותקרא את שמה מרים כי בימים ההם מררו מצרים את חיי בני ישראל : ותהר עוד ותלד בן ותקרא שמו אהרן כי בימי הרותה התל פרעה לשפוך דמי זכורי בני ישראל : בימים ההם סת צפו בן אליפז בן עשו מלך כתים וימלוך יאניוש תחתיו : והימים אשר מלך צפו על כל בני כתים חמשים שנה וימת ויקבר בעיר נבנא בארץ כתים : וימלוך אחריו על כל בני כתים יאפוש מגבורי בני כתים וימלוך חמשים שנה : והיה אחרי מות צפו מלך כתים ויכרת בלעם בן בעור מארץ כתים וילך ויבוא מצרימה אל פרעה מלך מצרים : ויקבלהו פרעה בכבוד גדול כי שמע את חכמתו ויתן לו מזנות וישימהו לו ליועץ ויגדלהו : וישב בלעם במצרים בכבוד עם כל שרי המלך וינשאו השרים את בלעם כי התאוו כלם ללמוד את חכמתו : והיה בשנת

מאה ושלושים שנה להדת ישראל מצרימה ופרעה חולם
 והוא יושב על כסא מלכותו וישא עיניו וירא והנה איש
 זקן עומד לנגדו וביד הזקן מאזנים ממאזני הסוחרים :
 ויקח האיש הזקן את המאזנים ויתלם לפני פרעה :
 ויקח הזקן את כל זקני מצרים וכל שריה וכל גדוליה
 ויאסרם יחד ויתנם בכף המאזנים האחת : ויקח מלה
 חלב אחד ויתנהו בכף המאזנים השנית ויכרע הטלה
 את כלם : ויתמה פרעה על התזון הנורא ההוא מדוע
 יכרע הטלה את כלם וייקץ פרעה והנה חלום :
 וישכם פרעה בבקר ויקרא לכל עבדיו ויספר פרעה להם
 את החלום וייראו האנשים יראה גדולה : ויאמר המלך
 אל כל חכמיו פתרו נא אלי החלום הזה אשר חלמתי
 ואדענו : ויען בלעם בן בעור את המלך ויאמר אליו
 אין זה כי אם רעה גדולה אשר תצמח על מצרים
 באחרית הימים : כי הנה בן יולד לישראל אשר יחריב
 את כל מצרים והשחית את כל יושביה והוציא את
 ישראל ביד הזקה ממצרים : ועתה אדוננו המלך הבו
 לכם עצה על הדבר הזה ואבדתם את תקות בני ישראל
 ואת תוחלתם טרם תצמח הרעה הזאת על כל מצרים :
 ויאמר המלך אל בלעם ומה לנו לעשות לישראל הוא
 כזה וכזה יעצנו עליהם בתחלה ולא יכורנו עליהם :
 ועתה הבה לנו עצה גם אתה עליהם במה נוכל אליהם :
 ויען בלעם את המלך לאמר שלח נא וקרא אל שני יועציו
 ונראה מה עצתם על הדבר הזה ואחר ידבר עכרך :
 וישלח המלך ויקרא את שני יועציו את רעואל המדיני
 ואת איוב העוצי ויבואו וישבו לפני המלך : ויאמר אליהם
 המלך

המלך הנה כלכם שמעתם את החלום אשר חלמתי ופתרונו :
 ועתה עוצו נא עצה ודעו וראו מה לעשות לבני ישראל
 וכמה נוכל עליהם טרם אשר תצמח רעתם עלינו : ויען
 רעואל המדיני את המלך ויאמר יחי המלך יחי המלך
 לעולם : אם על המלך שוב יחדל לו מעל העברים ויעזוב
 אותם ואל ישלח ידו בהם : כי אלהיהם בחר בם מימי
 קדם ויקחם לחבל נחלתו מכל גווי הארץ ומכל מלכי
 האדמה ומי אשר שלח ידו בהם ונקה ולא עשה בנ אלהיהם
 נקם : הלא ידעת כי ברדת אברהם אביהם מצרימה וירא
 פרעה מלך מצרים הקרמוני את שרה אשתו ויקחה לו
 לאשה : כי אמר אברהם אחותי היא כי ירא פן יהרגוהו
 אנשי מצרים על אשתו : ויהי בקחת מלך מצרים את
 שרה וינגעוהו אלהיהם ננעים גדולים ואת ביתו עד אשר
 השיב לאברהם את שרה אשתו אז נרפאו וגם לאבימלך
 הגררי מלך פלשתים הוכיח אלהימו בעבור שרה אשת
 אברהם בעצור להם כל רחם למאדם ועד בהמה : ויבא
 אלהימו אל אבימלך בחלום הלילה ויפתוהו למען ישוב
 לאברהם את שרה אשר לקח : ואחרי כן התוכחו כל
 אנשי גררה בעבור שרה ויתפלל אברהם עליהם אל אלהיו
 ויעתר לו וירפאם : וירא אבימלך את כל הרעה הבאה
 עליו ועל עמו וישב לאברהם את שרה אשתו ויתן לו
 עמה מנות ומתנות רבות : וגם אל יצחק כה עשה בגרשם
 אותו מגרר ויפליא אלהיו עמו פליאות ויחיבשו כל מוצאי
 מימי גררה ועצי תנוכתם לא צמחו : עד אשר הלכו
 אליו אבימלך מגרר ואחות מרעהו ופיכול שר צבאו
 ויקרו וישתחוו לו ארצה :

ספר הישר

אמר הצעיר בזה מוזן מה שאמר הכתוב ואציתלך הלך אליו מגרר וכו' ולא
סיפר הכתוב כי מה ראו על ככה לעשות כן וכן אומרו ראה ראינו כי היה
ה' עמך כו' אתה עתה צרוך ה' והרי בכל השעות הוא צרוך ה' ומאי עתה
דקא' הלא כי לכויות שנתיבשו להם כל מולאי מימי גררה בעבור שגרשוהו
מאתם לכן חזרו אליו לכויות שלום ביניהם כדי שיתברכו בגללו והלא ראה
ראינו כי היה ה' עמך ר"ל עבשו בלנו לדעת כי מזמן קדמון שהייתם אללנו
היה אונעת ההיא ה' עמך וע"כ היתה אז הצרכה לצר לנו מה שאין כן עתה
צאופן כי עתה ראינו שאתה צרוך ה' ובגלל הצרכה לנו אלל לא אנחנו כי
אין אנחנו צרוכי ה' ולכן תהי נא אלה וכו' :

ויבקשו ממנו תחנה להתפלל עליהם ויתפלל אל יי
ויעתר לו יי וירפא אותם: וגם יעקב אישתם הוצל בתומו
מיד עשו אחיו ומיד לבן הארמי אחי אמו המבקשים
את נפשו: וגם מיד כל מלכי כנען אשר באו כלם יחד
עליו ועל בניו להשמדם ויצל אותם יי מידם וישבו
עליהם וימיתום כי מי אשר שלח ידו בהם ונקא: הלא
פרעה הקדמוני אבי אביך גדל את יוסף בן יעקב על
כל שרי ארץ מצרים בראותו את חכמתו כי בחכמתו
מלט את כל יושבי הארץ מן הרעב: ואחריו כן צוה להוריד
את יעקב ובניו מצרימה למען תמלט ארץ מצרים וארץ
גושן בחסדם מן הרעב: ועתה אם טוב בעיניך חדל לך
מהשחית את בני ישראל: ואם אין כלבך להושיבם מצרימה
שלח אותם מזה וילכו ארצה כנען ארץ מגורי אבותיהם: ויהי
כשמוע פרעה את דברי יתרו ויחר אפו מאד עליו ויקם
מאת פני המלך בבושת ויצא ממצרים ביום ההוא וילך אל
ארצו מדינה ומטה יוסף לקח בידו :

ס"ה לכן כלם לקחו את שלהם מ"מ יתרו שרפה למלט נפש בני ישראל כן
הוא

פרשת שמות קנז

הוא ג"כ נמלט מרדת שחת כי זכה להחגייר ונמלט מכל צר' ומיד פרעה י
איוב שאמר הלא כל הארץ צידך גם עליו עבר כוס כי הנו צידך גם כן נאמר
לשטן ולהיות שהיה לו לדבר ולמחות ולא דבר לכן דבר ולעק כמה לעקות
ותאניות מרוכז צערו * ונלעס שנקס להשמידם גם הוא נשמד ונכרת שמו
מן העולם כי את כלעס בן צעור הרגו בחרב :

ויאמר המלך לאיוב העוצי מה תאמר אתה איוב ומה
תהיה עצתך בעברים: ויאמר איוב אל המלך הלא כל
יושבי הארץ בידך כטוב בעיני המלך יעשה: ויאמר המלך
אל בלעם מה תאמר אתה בלעם דבר את דברך ונשמענו:
ויאמר בלעם למלך כל אשר יעץ המלך על העברים ימלטו
ממנה ולא יוכל המלך עליהם בכל עצה: כי אם בלהבת
אש תאמר להמעישם לא תוכל עליהם בה כי הלא
אלהיהם מלט את אברהם אביהם מאור כשדים: ואם
בחרב תאמר להשמידם הלא יצחק אביהם נמלט ממנה
וינתן אילתחתיו: ואם בעבודת פרך וקושי תאמר להמעיש
אותם לא תוכל על זה הלא יעקב אביהם עבד את לבן
בכל עבודה קשה והצליח: ועתה אדני המלך שמע נא
את דברי וזאת העצה היעוצה עליהם אשר תוכל עליהם
בה וממנה לא תסור: אם על המלך טוב יצוה להשליך
ילדיהם אשר יולידו מהיום והלאה אל המימה כי
בזה תוכל למחות את שמם כי לא נוסה אחד מהם
ומאבותם בדבר הזה: וישמע המלך את דברי בלעם
וייטב הדבר בעיני המלך והשרים ויעש המלך כדבר
בלעם: ויצו המלך ויעבירו קול ותנתן דת בכל ארץ
מצרים לאמר כל זכר היולד לעברים מהיום הזה והלאה
יושלך אל המימה: ויקרא פרעה אל כל עבדיו לאמר

צאן מ

ספר הישר

צאו נא ובקשו בכל ארץ גושן אשר שם בני ישראל וראו
כל הכן הילוד לעברים היאורה תשליכוהו וכל הבת
תחיון : ויהי כשמוע בני ישראל את הדבר אשר צוה פרעה
להשליך את זכוריהם היאורה ויפרדו מקצת העם מנשיהם
ומקצתם דבקו בהנה : ויהי מהיום ההוא והלאה בעת
לדת נשי ישראל אשר עודם דבקו בהנה ותצאן השדה
ללדת שמה ותלדן בשדה ותעזובנה ילדיהן על פני השדה
וישובו אל בתיהם : ויי אשר נשבע לאבותם להרבותם
שלה להם מלאך ממשרתיו אשר בשמים לרחצו במים ולסוכו
ולמשחו ולהחיתילו ולשום בידו שתי חלוקי אבנים מן
האחת יונק חלב ומן השנית יונק דבש : וגם את שערות
ראשו מגדל עד ארכובותיו למען יתכסה בהם לעגנו
ולדבקו בחמלו עליו : ויהי בחמול האלהים עליהם ובבקשו
להרבותם על פני האדמה ויצולתכל ארצו ותקבלם להשמר
בתוכה עד עת גדולם : ואחרי כן פתחה הארץ פיה ותקיא
אותם ויציצו מעיר כעשב הארץ וכצמחי יער וישובו
איש אל משפחתו ואיש אל בית אבותיו וידבקו בהם :
ויהיו ילדי בני ישראל בתכל הארץ כעשב השדה בתמלת
יי עליהם : ויראו כל מצרים את הדבר הזה ויצאו כל
מצרים איש אל שדהו איש בצמד בקרו ובמחרשתו ויחרשו
על גביו כמשדר תכל בעת הזרע : ויהי כחרשם ולא
יכלו להזיק את ילדי בני יעקב וירב העם ויעצמו מאד :
ופרעה מצוה את סריסיו יום יום ללכת גושנה לבקש
את ילדי בני ישראל : והיה כבקשם והיה במצאם את
הילד ולקחו אותו מחיק אמו בחזקה והשליכוהו היאורה
ואת הבת יעזובה אל אמה : ככה יעשו המצרים אל
ישראל

פרשת שמות קנה

ישראל כל הימים : ויהי בעת ההיא ותהי רוח אלהים
על מרים בת עמרם אחות אהרן ותלך ותנבא כתוך הבית
לאמר הנה בן נולד לנו מאבי ומאמי בפעם הזאת והוא
יושיע את ישראל מיד מצרים : ויהי כשמוע עמרם את
דברי בתו וילך ויקח את אשתו וישיבה אל ביתו אחרי
אשר גרש אותה בעת אשר צוה פרעה להשליך כל
זכר לבית יעקב המימה : ויקח עמרם את יוכבד אשתו
בשנת שלש לגרשה ויבא אליה ותהר לו : ויהי מקצה
שבעה חדשים לעת הורתה ותלד בן וימלא כל הבית
אור גדול כאור השמש והירח בעת זרחם : ותרא האשה
את הילד כי טוב ונחמד הוא למראה ותצפנהו שלשה
ירחים בחדר הפנימי : בימים ההם הערימו סוד כל המצרים
לאבד שם כל העברים : ותלכנה נשי מצרים גושנה אשר
שם בני ישראל ותשאן גוריהן על כתפיהן ילדיהן אשר
לא ידברו : וכל נשי בני ישראל בלדתן בימים ההם
ותצפון האשה את בנה מפני מצרים לבלתי דעת מצרים
את לדתנה לבלתי השחית מעל האדמה : ותבאנה נשי
מצרים גושנה וילדיהן על כתפיהן טרם ידכרו ויהי בכוא
המצריות בית העברית וילדה מגמגם בלשונו : ויהי
כהתגמגמו ויענהו הילד הצפון מתוך החדר ותלכנה
המצריות ותאמרן בית פרעה ופרעה שולח את שוטריו
לקחת את הילדים להמיתם : ככה יעשו כל מצרים
לעבריות כל הימים :

א"כ זה הוא טעם אחר על שלא יכלה עוד לכפינו זולת מ"ט כאן רש"י ז"ל:
ויהי בעת ההיא כמשלש חדשים לעת צפון יוכבד את בנה
ויזרע הדבר בית פרעה : ותמהר האשה טרם בא השוטרים
לקחת

לקחת את בנה ותקח לו תבת גומא ותחמרה בחמר ובזפת
 ותשם בה את הילד ותשם בסוף על שפת היאור: ותתצב
 מרים אחותו מרחוק לדעת מה יעשה לו ומה יהיה דבריה:
 וישלח האלהים בעת ההיא שרב וחום בארץ מצרים
 ויבער כבשר האדם כאשר יבער השמש בתקופתו ויצר
 למצרים מאד: וירדו כל מצרים לרחוץ על היאור
 מפני חום השרב אשר בעור בשרם: ותרד גם בתיה בת
 פרעה לרחוץ על היאור מפני חום השרב ונערותיה
 הולכות על יד היאור וגם כל נשי מצרים כהנה: ותשא
 בתיה בת פרעה את עיניה אל היאור ותרא את התבה
 על פני המים ותשלח את אמתה ותקחה: ותפתח
 ותראה את הילד והנה נער בוכה ותחמול עליו ותאמר
 מילדי העברים זה: ותאמרן כל נשי מצרים ההולכות
 על שפת היאור להניקו ולא אבה לינק: כי מאת יי היה
 הדבר הזה אל הילד בעבור השיבו אל שדי אמו:
 ומרים אחותו היתה כעת ההיא עם נשי מצרים על היאור
 ותרא את הדבר הזה: ותאמר אל בת פרעה האלך
 וקראתי לך אשה מינקת מן העבריות ותיניק לך את
 הילד: ותאמר לה בת פרעה לכי ותלך העלמה ותקרא
 את אם הילד: ותאמר בת פרעה אל יזכבד היליכי את
 הילד הזה והיניקיהו לי ואני אתן את שכרך שתי כסף
 ליום ותקח האשה את הילד ותניקהו: ויהי מקץ שנתיים
 ימים ויגדל הילד ותביאהו לבת פרעה ויהי לה לבן
 ותקרא שמו משה ותאמר כי מן המים משיתיהו: ועמרם
 אביו קרא שמו חבר כי אמר בעבורו חובר עם אשתו
 אשר גרש: ויזכבד אמו קראה שמו יקותיאל כי אמרה

כי

כי קויתיהו אל שדי וישיבהו האלהים אליה: ומרים
 אחותו קראה לו ירד לאמר כי היא ירדה אחריו אל
 היאור לדעת מה תהיה אחריתו: ואהרן אחיו קרא
 שמו אבי זנוח לאמר זנח אבי את אמי וישיבה אליו בעבורו:
 וקתה אבי עמרם אביו קרא שמו אבי גדור כי בעבורו
 גדר האלהים את פרץ בית יעקב ולא יספו להשליך
 זכוריהם המימה: ומינקתו קראה לו אבי סוכו לאמר
 בסוכו הוצפן שלשה ירחים מפני בני חם: וכל ישראל
 קראו את שמו אחרי כן שמעיה בן נתנאל כי אמרו כי
 בימיו שמע האלהים את נאקתם ויצילם מיד דוחקיהם:
 ויהי משה בכית פרעה ויהי לבתיה בת פרעה לבן ויגדל
 משה בקרב בני המלך: ומלך אדום מת בימים ההם
 בשנת שמונה עשרה שנה למלכו ויקבר בהיכלו אשר כנה
 לו למלכותו בארץ אדום: וישלחו בני עשו פתורה אשר
 על הגהר ויקחו משם בחור אחד יפה עינים ומוכ רואי
 נשמו שאול וימליכוהו עליהם תחת שמלה: וימלך שאול
 על כל בני עשו בארץ אדום ארבעים שנה: ופרעה מלך
 מצרים בראותו כי לא נהיתה עצתו אשר יעץ בלעם אל
 בני ישראל בימים ההם אך עור הם בני ישראל יפרו
 וירכו וישרצו בכל ארץ מצרים: ויצו פרעה בימים ההם
 ויעבירו קול בכל מצרים אל בני ישראל לאמר אישאל
 יגרע מעבודתו דבר יום ביומו: והיה האיש אשר יגרע
 מעבודתו אשר יעבור יום יום אם בחומר ואם בלבנים
 ונתן את בנו הקטן תחתיהם: ותחזק עבודת מצרים על
 בני ישראל בימים ההם והיה כל איש אשר תחסר לבנה
 אחת מעבודתו כיום ביום ולקחו המצרים את נערו הקטן
 מעם

מעם אשתו בחזקה ושמו אותו כבנין תחת הלכנה אשר
חסרה לאביו : ויעשו כל אנשי מצרים לכל בני ישראל
כמעשה הזה יום יום כל הימים ימים רבים : אך כל
שבט לוי לא היו עושים במלאכה בעת ההיא עם ישראל
אחיהם מבראשונה כי ידעו בני לוי את ערמת מצרים אשר
הערימו בישראל בראשונה : ויהי בשנה השלישית ללדת
משה ופרעה יושב לאכול ואלפרענית המלכה יושבת מימינו
ובתיה יושבת אלשמאלו והנער משה יושב בחיקה ובלעם
בן בעור ושני בניו וכל שרי המלוכה יושבים על השלחן
לפני המלך : ויושט הנער את ידו על ראש המלך ויקח
את העטרה מעל ראש המלך וישם אותה בראשו : ויראו
המלך והשרים את המעשה אשר עשה הנער ויבהל המלך
והשרים על הדבר הזה ויתמהו האנשים איש אל רעהו :
ויאמר המלך אל השרים אשר היו לפניו על השלחן מה
תדברו ומה תאמרו אתם השרים בדבר הזה ומה יהיה
משפט הנער העברי הזה על המעשה הזה : ויען בלעם
בן בעור הקוסם לפני המלך והשרים ויאמר זכור נא
אדני המלך את חלום אשר חלמת זה ימים רבים ואת
אשר פתר לך עבדך : ועתה הלא זה העלם מילדי
העברים אשר רוח אלהים בקרבם : ואל יחשוב אדני
המלך כי קטון הוא גם בלא דעת עשה את הדבר הזה :
כי נער עברי הוא וחכמה ותבונה אתו אף בעורו
נער ומחכמה עשה זאת ויבחר לו את מלכות מצרים :
כי כן משפט כל העברים לרמות את המלכים ואת גדוליהם
לעשות את כל הדברים האלה בערמה למען הכשיל את
מלכי הארץ ואת אנשיהם : הלא ידעת כי כה עשה

אברהם

אברהם אביהם אשר הכחיש את חיל נמרוד מלך בבל
ואת אבימלך מלך גרר ויירש את ארץ בני חת ואת כל
ממלכות כנען : וירד מצרימה ויאמר על שרה אשתו
אחותי היא בעבור הכשיל את מצרים ואת מלכה :
וגם יצחק בנו עשה כן בלכתו גררה ויגר שמה ויעצם כחו
מכל חיל אבימלך מלך פלשתים : וגם את מלכות פלשתים
אמר להכשיל באמרו על רבקה אשתו אחותי היא :
וגם יעקב הלך בעקבה את אחיו ויקח מידו את בכורתו
ואת ברכתו : וילך פרנה ארם אל בית לבן אחי אמו
ויקח בערמה מידו את בנותיו ואת כל מקנהו ואת כל
אשר לו ויברח וישב לו ארצה כנען אל אביו : וימכרו בניו
את יוסף אחיהם וירד מצרימה ויהי לעבד וינתן בכית
הכלא שתיים עשרה שנה : עד אשר חלם פרעה הקדמוני
חלומות ויוציא אותו מבית הכלא ויגדלוהו על כל שרי
מצרים על פתרו לו חלומותיו : ויהי בהרעיב האלהים את כל
הארץ וישלח ויבא את אביו ואת כל אחיו ואת כל בית
אביו ויכלכלם בלא מתיר והון ויקנה את מצרים ואת
כל אנשיה לעבדים : ועתה אדוני המלך הנה גם הנער הזה
קם תחתיים כמצרים לעשות כמעשיהם ולהתל על כל
מלך ושר ושופט : אם על המלך טוב נשפכה נא את
דמו ארצה פן יגדל ויקח המלוכה מידך ותאבד תקות
מצרים אחרי מלכו : ויאמר המלך אל בלעם עור נקרא
לכל שופטי מצרים וכל חכמיה ונדעה היש משפט מות
לנער הזה כאשר דברת ואז נהרנהו : וישלח פרעה
ויקרא כל חכמי מצרים ויבואו לפני המלך ויבא מלאך
וי בתוכם וידמה לאחד מחכמי מצרים : ויאמר המלך
אל

אל חכמים הלא שמעתם את אשר עשה הנער העברי
 אשר בכית וכזה וכזה ששם בלעם על הדבר : ועתה שפטו
 נא גם אתם ודעו מה משפט הנער על המעשה אשר עשה :
 ויען המלאך אשר נדמה לאחד מחכמי פרעה ויאמר לפני
 כל חכמי מצרים ולפני המלך והשרים לאמר : אם על
 המלך טוב ישלח המלך ויביאו לפניו אבן שהם ונחלי
 אשווישימו אותם לפני הילר : והיה אם ישלח הילר את
 ידו ולקח את השוהם וידענו כי מחכמה עשה הנער
 את כל אשר עשה ונהרגהו : ואם על הנחלת ישלח
 את ידו וידענו כי לא בדעת עשה הדבר הזה ויחי :
 ויישב הדבר בעיני המלך והשרים ויעש המלך והשרים
 כדבר מלאך יי : ויצו המלך ויביאו לפניו אבן שהם
 ואת הנחלת וישימו אותם לפני משה : ויושיבו את הנער
 לפניהם ויבקש הילר לשלוח ידו אל שהם ויקח מלאך
 יי את ידו ויתן אותה על הנחלת ותכזה הנחלת בידו :
 וישאה ויתנה בפיו וישרוף קצת שפתיו וקצת לשונו והיה
 ככד פה וככד לשון : ויראו המלך והשרים את הדבר הזה
 וידעו כי לא מחכמה עשה משה בשאת העטרה מעל ראש
 המלך : ויחדלו המלך והשרים להמית את הילר והיה
 משה בכית פרעה הולך ונגדל וייעמו : והיה כהיות הנער
 בכית המלך כגדי ארגמן לבושו ויגדל בקרב בני המלך :
 והיה כאשר גדל משה בכית המלך ותחשכהו בתיה בת
 פרעה לבן ויכבדוהו כל בית פרעה ויראו מפניו כל אנשי
 מצרים : ויצא ויבא יום יום ארצה נושן אשר שם אחיו כל בני
 ישראל וירא אותם משה בקוצר רוח ובעבודה קשה יום
 יום : וישאל אותם משה לאמר על מה העבודה הזאת
 לכם

לכם דבר יום ביומו : ויגידו לו את כל הקורות אותם
 ואת כל החקים אשר שם עליהם פרעה לפני לדתו :
 ויגידו לו את כל העצות אשר יעץ עליהם בלעם בן בעור
 ואשר יעץ עליו גם הוא להמיתו בשאתו עטרת המלך
 מעל ראשו : וישמע משה את הדברים האלה ויחר אף
 משה בבלעם ויבקש להמיתו ויארו בו יום יום : והיה
 מימים ויוגד לבלעם לאמר הנה בן בתיה מבקש להרגך
 והנה הוא אורב לך יום יום : ויירא בלעם מפני משה
 ויקם הוא ושני בניו ויצאו ממצרים ויברחו וימלטו
 את נפשם וילכו להם אל ארץ כוש אל קיקנוס מלך כוש :
 והיה בהיות משה בכית המלך יוצא וכא בכית ויתנהו
 יי לחן בעיני פרעה ובעיני כל עבדיו ובעיני כל אנשי
 מצרים ויאהבו את משה מאד : והיה היום וילך משה
 נושנה לראות את אחיו וירא את בני ישראל בסבלותם
 ובעבודתם הקשה ויצר למשה מאד עליהם : וישב משה
 מצדימה ויבא בית פרעה ויבא לפני המלך וישתחו משה
 לפני המלך : ויאמר משה אל פרעה בי אדני שאלה אחת
 קטנה באתי לבקש מלפניך אל נא תשיב את פני ריקק
 ויאמר לו פרעה דבר : ויאמר משה אל פרעה ינתן נא
 לעבדיך בני ישראל אשר בגשן יום אחד לנוח בו מעבודתם :
 ויען המלך את משה ויאמר הנה נשאתי פניך לדבר הזה
 לעשות את דבריך : ויצו פרעה ויעבירו קול במצרים
 ובגשן לאמר : אליכם כל בני ישראל כה אמר המלך
 עשו מלאכתכם ועבודתכם ששת ימים ויום השביעי תנוחו
 ולא תעבדו מאומה : ככה תעשו לכם כל הימים כאשר
 צוה המלך ומשה בן בתיה : וישמח משה על הדבר הזה

אשר נתן לו המלך ויעשו כל בני ישראל כאשר צוה
 אליהם משה : כי כמו שזמנתי חלקו כי כמו שזמנתי על המתנה שנתן
 לו המלך אשר שאל ממנו כי ישמח ויגיל צד' כי עבד נאמן נקרא לאלהינו
 ועיין בלצנורה ס' ז' ותרצה כמה צדן פירושו לפירושי :
 כי מאת יי היה הדבר הזה אל בני ישראל כי החל יי
 לזכור את בני ישראל להושיעם למען אבותיהם : ויהי יי
 את משה ויהי שמעו ככל מצרים : ויהי משה גדול בעיני
 כל מצרים ובעיני בני ישראל ודורש טוב אל עמו ישראל
 ודובר עליהם דברי שלום לפני המלך : ויהי כהיות משה
 בן שמונה עשרה שנה ויתאו את אביו ואת אמו לראות
 אותם וילך אליהם גושנה : ויהי כאשר הקריב משה אל
 גשן ויבוא אל המקום אשר שם בני ישראל עושים כעבודה
 וירא בסבלותם וירא איש מצרי מכה איש עברי מאחיו :
 ויהי כראות האיש המוכה את משה וינס אליו לעזרה
 כי האיש משה נכבד מאד וגדול בבית פרעה : ויאמר
 אליו כי ארני המצרי הזה בא אל ביתי לילה ויאסרני
 ואל אשתי בא לפני ועתה מבקש את נפשי לקחתה : ויהי
 כשמוע משה את הדבר הרעה הזה ויחר אפו מאד על המצרי :
 ויפן כה וכה וירא כי אין איש ויך את המצרי ויטמנהו
 בחול ויצל את העברי מיד מכהו : וילך העברי אל ביתו
 ומשה שב אל דרכו וילך וישב בית המלך : ויהי בשוב
 האיש הביתה ויאמר לגרש את אשתו כי לא נכון לבית
 יעקב לבוא איש אל אשתו אחרי אשר הוטמאה : ותלך
 האשה ותגיד לאחיה ויבקש אחי האשה להרגו וינס אל ביתו
 וימלט : ויהי ביום השני ויצא משה אל אחיו וירא והנה
 שני

שני אנשים נצים ויאמר לרשע למה תכה רעך : ויען
 אותו ויאמר לו מי שמך לאיש שר ושופט עלינו הלהרגני
 אתה אומר כאשר הרגת את המצרי וירא משה ויאמר
 אכן נודע הדבר : וישמע פרעה את הדבר הזה ויצו להרוג
 את משה וישלח האלהים את מלאכו וידמה לפרעה כדמות
 שר הטבחים : ויקח מלאך יי את החרב מיד שר הטבחים
 ויסר בה את ראשו כי נהפך דמות שר הטבחים לדמות
 משה : ויחזק מלאך יי בימין משה ויוציאהו ממצרים
 ויניחהו מחוץ לגבול מצרים מהלך ארבעים יום :
 וישאר אך אהרן אחיו בארץ מצרים ויתנבא אל בני
 ישראל לאמר : כה אמר יי אלהי אבותיכם איש שקוצי
 עיניו השליכו ובגלולי מצרים אל תטמאו : וימרו בית
 ישראל ולא אבו לשמוע אל אהרן בעת ההיא : ויאמר
 יי להשמידם לולי כי זכר יי את בריתו אשר כרת את
 אברהם את יצחק ואת יעקב : ותלך יד פרעה מלך
 מצרים בימים ההם הלוך וקשה על בני ישראל וילחצם
 וידחקם עד עת שלח יי את דברו ויפקדם : ויהי בימים
 ההם ותהי מלחמה גדולה בין בני כושובין בני קדם וארם
 ויפשעו במלך כוש אשר היו תחת ידו : ויצא קיקנוס
 מלך כוש עם כל בני כוש עם רב כחול הרבה מאד
 וילך להלחם בארם ובני קדם להשיכם תחת ידו : ויהי
 בצאת קיקנוס ויעזוב בלעם הקוסם הוא ושני בניו
 בעיר לשמור את העיר ואת דלת הארץ : ויצא קיקנוס
 וילך אל ארם ובני קדם וילחם אתם ויך אותם ויפלו חללים
 כלם לפני קיקנוס ועמו : וישב מהם שכי גדול ויכניעם
 תחת ידו כבראשונה ויחן על ארצם לקחת את המס מהם
 כמשפטו

כמשפטו : ובלעם בן בעור כאשר עזבו מלך כוש לשמור
את העיר ואת דלת העיר ויקם ויתעץ את עם הארץ
למרוד במלך קיקנוס לבלתי בוא העירה כאשר יבוא :
וישמעו אליו כל עם הארץ וישבעו לו וימליכו אותו
עליהם ואת שני בניו לשרי צבאות : ויקומו ויגביהו את
חומות העיר משני הפאות ויבנו בנין עצום וחזק מאד :
ולפתח השלישי חפרו בארות רבות אין מספר בין העיר ובין
הנהר הסובב את כל ארץ כוש ויבקעו שם את מי הנהר :
ולכתף הרביעי קבצו נחשים רבים כלחשיהם ובכשפיהם
ויבצרו את העיר וישבו בה ואין יוצא ואין בא לפניהם :
וקיקנוס נלחם בארם ובני קדם ויכניעם תחת ידו
כבר אשונה ויחננו לו מס כמשפטם וילך וישב אל ארצו : ויהי
בקרב קיקנוס מלך כוש אל עירו וכל שרי החילים אחרו :
וישאו עיניהם ויראו והנה חומות העיר נכנו ויגבהו מאד
ויתמהו האנשים מזה : ויאמרו איש אל רעהו כי ראו
אשר בוששנו במלחמה ויראו מאד אלינו : על כן עשו
את הדבר הזה ויגביהו את חומות העיר ויחזקום לבלתי
בוא אליהם מלכי כנען למלחמה : ויגשו המלך והחילים
אל פתח העיר ויראו והנה כל שערי העיר סגורות ויקראו
אל השוערים לאמר פתחו לנו ונבוא העירה : וימאנו
השוערים לפתוח אליהם במצות בלעם הקוסם מלכם ולא
נתנום לבוא העירה : ויערכו אתם מלחמה נכח העיר
השערה ויפלו מחיל קיקנוס ביום ההוא שלשים ומאה
איש : ויהי ביום השני ויוסיפו עוד להלחם וילחמו מעבר
הנהר ויבקשו לעבור ולא יכולו וישבעו מהם בתוך הכורות
וימותו : ויצו המלך לחטוב עצים לעשות רפסודות לעבור

בהן

בהן אליהם ויעשו כן : ויהי בבואם אל מקום הכורות
ויהיו המים מתגלגלים כרחים וישבעו ביום ההוא מאתים
איש על עשר רפסודות : ויהי ביום השלישי ויבואו
להלחם מפאת הנחשים ולא יכלו לגשת שמה : ויהרגו
מהם הנחשים שבעים ומאה איש ויחדלו מהלחם על כוש :
ויצורו על כוש תשע שנים ואין יוצא ואין בא : בעת
ההיא בהיות המלחמה והמצור על כוש ברח משה ממצרים
מלפני פרעה אשר בקש להמיתו על אשר הרג את המצרי :
ומשה בן שמונה עשרה שנה בברחו ממצרים מפני פרעה
וינסוימלש אל מחנה קיקנוס הצרים בעת ההיא על כוש :
ויהי משה במחנה קיקנוס מלך כוש תשע שנים כלימי
היותם צרים על כוש ויהי משה הולך ובא עמהם : ויאבדו
המלך והשרים וכל אנשי המלחמה את משה כי רבויקר
הוא וקומתו כאריה אדיר ופניו כשמש וכח גבורתו כאריה
חזק ויהי יועץ למלך : ויהי מקץ תשע שנים ויחלה קיקנוס
את חליו אשר ימות בו ויחזק חליו עליו וימת ביום
השביעי : ויחננו אותו עבדיו וישאוהו ויקברוהו נכח שער
העיר הפונה ארץ מצרים : ויבנו עליו בנין נאה ועצום
וגבוה מאד וישימו עליו מלמעלה אבנים גדולות :
ויפתחו ספרי קיקנוס על האבנים ההם את כל גבורת
קיקנוס מלכם ואת כל מלחמותיו אשר נלחם והנם
כתוכים שם עד היום הזה : ויהי אחרי מות קיקנוס
מלך כוש ויצר לאנשיו וחיליו מאד מפני המלחמה :
ויאמרו איש אל רעהו הבו לנו עצה מה לעשות לנו
בעת הזה אשר ישבנו במדבר מבתינו היום תשע שנים :
אם אמרנו נלחמה על העיר ונפלו ממנו חללים ומתנו

ואם

ספר הישר

ואם ישבנו פה במצור ומתנו : כי עתה ישמעו כל מלכי ארם ובני קדם כי מת מלכנו וכאו עלינו פתאום למלחמה ונלחמו בנו ולא ישאירו ממנו שריד : ועתה לנו ונמליכה עלינו מלך ונשב במצור עד אשר תנתן העיר בידנו : ויבחרו בכל חיל קיקנוס ביום ההוא איש למלך ולא מצאו בחור כמשה למלך עליהם : וימהרו ויפשיטו איש בגדיו וישליכו אותם ארצה ויעשו בימה גדולה ויושיבו עליה את משה ויקומו ויתקעו בשופרות ויקראו לפניו ויאמרו יחי המלך יחי המלך : וישבעו לו כל העם וכל השרים לתת לו את אדוניה המלכה הכושית אשת קיקנוס לאשה וימליכו את משה עליהם ביום ההוא : ויעבירו כל אנשי כוש קול ביום ההוא לאמר איש איש לתת למשה מכל אשר ימצא בידו : ויפרשו השמלה על הבמה וישליכו עליה איש איש נזם זהב אחר ואיש קשיטה אחת מכל הנמצא בידם : וגם מאבני שהם והברזל ואבני דר וסוחרת השליכו כל בני כוש אל משה על הבמה גם כסף גם זהב הרבה מאד : ויקח משה את כל הכסף ואת הזהב ואת כל הכלים ואת הברזל ואת השהם אשר נתנו לו כל בני כוש וישם אותם באוצרותיו : וימלוך משה על כל בני כוש ביום ההוא תחת קיקנוס מלך כוש : בשנת חמשים וחמש שנים לפרעה מלך מצרים היא שנת מאה וחמשים ושבע שנים לרדת ישראל מצרימה מלך משה על כוש : בן עשרים ושבע שנים משה במלכו על כוש וארבעים שנה מלך ויתן ייאת משה לחן ולחסר בעיני כל בני כוש ויאהבו בני כוש אותו מאד ויהי משה טוב עם יי ועם

אנשים

פרשת שמות

קסד

אנשים: ויהי ביום השביעי למלכו ויתקבצו יחד כל בני כוש ויועדו כלם ויבואו לפני משה וישתחוו לו ארצה: וידברו כל בני כוש כלם יחד לפני המלך לאמר הכה לנו עצה ונראה מה לעשות לעיר הזאת : כי היום תשע שנים ישבנו במצור בעד העיר ולא ראינו את בנינו ואת נשינו: ויען המלך אותם לאמר אם תשמעו בקולי לכל אשר אצוה אתכם ונתן יי את העיר בידנו ולכדנו אותה : כי אם נלחמה אתם כמלחמה הראשונה אשר נלחמנו טרם מות קיקנוס ונפלו ממנו חללים רבים כראשונה : ועתה הנה לכם עצה בדבר הזה אם תשמעו בקולי ונתנה העיר בידנו : ויענו כל החילים את המלך לאמר כל אשר יצוה אדוני כן יעשו עבדיך : ויאמר אליהם משה עברו וקראו בכל המחנה אל כל העם לאמר כה אמר המלך לנו היערה והבאתם מבני החסידה איש אפרוחו בידו: וכל איש אשר יעבור את דבר המלך ולא יביא אפרוחו ומת וכל אשר לו יקח המלך: והיה כהביאכם אותם והיו אתכם למשמרת ונדלתם אותם עד גדלם ולמדתם אותם לטוש כדרך בני הנץ : וישמעו כל בני כוש את דברי משה ויקומו ויעבירו קול במחנה לאמר: אליכם כל בני כוש במצות המלך לנו לכם יחד היערות ותפשתם לכם בני החסידה איש אפרוחו בידו והבאתם לכם: וכל איש אשר ימרה את דבר המלך ומת ולקח המלך את כל אשר לו : ויעשו כל העם כדבר הזה וילכו להם היערה ויעלו על הברושים ויתפשו להם איש אפרוחו בידו כל בני החסידה: ויביאו אותם בערב ויגדלום כמצות המלך וילמדום לטוש כבני הנץ: ככל אשר צוה המלך כן

כן עשו כל בני כוש : ויהי כאשר גדלו בני החסידה ויצו המלך להרעיבם שלשת ימים ויעשו כל העם כן : ויהי ביום השלישי ויאמר להם המלך התחזקו והייתם לבני חיל ולבשו איש כלי מלחמתו וחגרו איש חרבו עליו ורכבו איש סוסו ולקחתם איש אפרוחו בידו : ונקומה ונלחמה על העיר מן המקום אשר שם הנחשים ויעשו כל העם כדבר המלך : ויקחו איש אפרוחו בידו וילכו ויהי בהגיעם אל מקום הנחשים ויאמר אליהם המלך שלחו איש אפרוחו על הנחשים : וישלחו איש אפרוחו כדבר המלך וירוצו בני החסידה על הנחשים ויאכלום כלם וישביתו אותם מן המקום ההוא : ויראו המלך והעם כי נשבתו כל הנחשים מן המקום ההוא ויריעו כל העם תרועה גדולה ויגשו וילחמו על העיר ויתפשוה וילכדוה ויבאו העירה : וימותו ביום ההוא מעם העיר אלף ומאה איש כל יושבי העיר ומעם המצור לא מת אחד : ויבאו כל בני כוש איש איש אל ביתו ואל אשתו ואל בניו ואל כל אשר לו : ובלעם הקוסם בראותו כי נלכדה העיר ויפתח השער וינוסו הוא ובניו ושמונה אחיו וישבו מצרימה אל פרעה מלך מצרים . הם המה החרטמים והמכשפים הכתובים בספר התורה העומדים נגד משה בהביא יי על מצרים את כל המכות : וילכוד משה את העיר בחכמתו ויושיבוהו בני כוש על כסא המלוכה תחת קיקנוס מלך כוש : וישימו את כתר המלכות בראשו ויתנו לו אדוניה המלכה הכושית אשת קיקנוס לאשה אמר הצייר נזס מונן מש"ס על אודות האשכ ככושית אשר לקח כי אשכ כושית לקח שארו"ל על כי היתה משונה נפורה ציפיה ככושית שהיא

משונה בעורה ולפי דברי זה הספר אין לנו דריבין לכלום כי אשכ כושית מתע לקח בימי נחרותו ונספ' כחונת יוסף הארכת יצוה וכי השני פירושו' אמת ועל כן כפל ב' פעמים אשכ כושית לקח עיין שם כי חניל ותשמח : ויירא משה את יי אלהי אבותיו ולא בא אליה ולא פנה אליה את עיניו : כי זכר משה את אשר השביע אברהם את אליעזר עבדו לאמר לא תקח לבני ליצחק אשה מכנות כנען : וגם את זה עשה יצחק בברוח יעקב מפני אחיו אשר צוהו לאמר לא תקח אשה מכנות כנען ולא תתחתן בכל בני חם : כי יי אלהינו נתן את חם בן נח ואת בניו ואת כל זרעו לעבדים לבני שש ולבני יפת ולזרעם אחריהם עד עולם : על כן לא הפנה משה את לבו ואת עיניו אל אשת קיקנוס כל ימי מלכו על כוש : ויירא משה מפני יי אלהיו כל ימיו ויתהלך משה לפני יי באמת בכל לבבו ובכל נפשו לא סר משה מן הדרך הטובה כל ימי חייו לא נטה מן הדרך אשר הלכו בה אברהם יצחק ויעקב ימין ושמאל : ויתחזק משה במלכות בני כוש וינהג את בני כוש במשפט בחכמתו ויצליח משה במלכותו : וישמעו ארם ובני קדם כעת ההיא כי מת קיקנוס מלך כוש ויפשעו ארם ובני קדם מתחת יד כוש בימים ההם : ויקבוץ משה את כל בני כוש עם כבד מאד כשלישים אלף איש ויצא להלחם את ארם ואת בני קדם : וילכו בראשונה אל בניקדם וישמעו כל בני קדם את שמעם ויצאו לקראתם ויערכו אתם מלחמה : ותחזק המלחמה על בני קדם ויתן יי את כל בני קדם ביד משה ויפלו מהם חללים כשלוש מאות איש : ויתנו כל בני קדם עורף וינוסו וירדפו אחריהם משה ובני כוש ויכנעו אותם תחת ידם ויתנו

מב להם

להם מס כמשפטם: ויעבור משה וכל העם אשר אתו משם אל ארץ ארם למלחמה: ויצאו אנשי ארם גם הם לקראתם וילחמו בהם ויתנם יי ביד משה ויפלו חללים רבים מאנשי ארם: ויכנעו ארם גם הם לפני משה ולפני כוש ויתנו מס גם הם כמשפטם: ויכנע משה את ארם ואת בני קדם תחת יד בני כוש ויפן וישב משה וכל העם אשר אתו ארץ כוש: ויתחזק משה במלכות בני כוש ויהי יי אתו זייראו מפניו כל בני כוש: ויהי מקץ שנים וימת שאול מלך אדום וימלוך תחתיו בעל חנן בן עכבור: בשנת שש עשרה שנה למלכות משה על כוש מלך בעל חנן בן עכבור בארץ אדום על כל בני אדום שלשים ושמונה שנה: בימיו פשע מואב מתחת יד אדום אשר היו תחת אדום מימי הדר בן בדר המכה אותם ואת מדין ויכניע את מואב תחת יד אדום: ויהי כמלוך בעל חנן בן עכבור על בני אדום פשעו כל בני מואב מתחת יד אדום: ואנניאס מלך אפריקה מת בימים ההם וימלוך אזדרובל בנו תחתיו: וכימים ההם מת יאניוש מלך בני כתיים ויקברוהו בהיכלו אשר בנה לו בבקעת כנפיא למושב וימלוך תחתיו לטיאנוס: בשנת עשרים ושתיים שנה למלכות משה על בני כוש מלך לטיאנוס על כל בני כתיים ארבעים וחמש שנים: ויבן לו גם הוא מגדל גדול ועצום מאד ויבן בתוכו היכל נאה למושבו להתנהג במלכותו כמשפט: בשנת שלש למלכו העבירה קול לכל חכמיו ויעשו לו אניות הרבה: ויקבוץ לטיאנוס את כל חילו ויבואו באניות וילכו להלחם עם אזדרובל בן אנניאס מלך אפריקה: ויבואו אפריקה ויערכו מלחמה עם אזדרובל ועם חילו: ויחזק לטיאנוס על אזדרובל וילכוד

וילכוד לטיאנוס מאת אזדרובל את תעלת המים שאר הכינא אנניאס אביו מאת בני כתיים בקחתו את יאניה בת עוצי לאשה ויהרוס לטיאנוס את גשר התעלה ההיא ויכה את כל חיל אזדרובל מכה רכה מאד: ויתחזקו יתר גבורי אזדרובל וימלא לבם קנאה ויחפצו במות ויערכו עוד מלחמה עם לטיאנוס מלך כתיים: ותחזק המלחמה על כל אנשי אפריקה ויפלו כלם חללים לפני לטיאנוס ועמו ויפול גם אזדרובל המלך במלחמה ההיא: ולאזדרובל המלך בת זפה מאד מאד ושמה אושפיזיונה: וירקמו כל אנשי אפריקה את צלמה על בגדיהם מרוב יופיה וטוב מראה: ויראו אנשי לטיאנוס את אושפיזיונה בת אזדרובל ויהללו אותה אל לטיאנוס מלכם: ויצו לטיאנוס ויביא אותה אליו ויקח לטיאנוס את אושפיזיונה לאשה ויפן וישב אל דרכו כתימה: ויהי אחרי מות אזדרובל בן אנניאס בשוב לטיאנוס מהמלחמה אל ארצו: ויקמו כל יושבי אפריקה ויקחו את אניבל בן אנניאס אחי אזדרובל הקטן ממנו וימליכו אותו תחת אחיו על כל ארץ אפריקה: ויהי במלכו ויתיעץ ללכת כתימה להלחם את בני כתיים לנקום את נקמת אזדרובל אחיו ואת נקמת יושבי אפריקה ויעש כן: ויעש אניות הרבה ויבא בהם עם כל חילו וילך כתימה: וילחם אניבל את בני כתיים ויפלו בני כתיים חללים לפני אניבל וחילו וינקום אניבל את נקמת אחיו: וילחם אניבל עם בני כתיים שמנה עשרה מלחמה וישב אניבל בארץ כתיים ויחן עליה ימים רבים: ויכה אניבל בכני כתיים מכה רכה מאד ויהרוג את גדוליהם ואת שריהם ומיתר העם הבה כשמונים אלף איש: ויהי מקץ ימים

ימים רבים ושנים ויפן וישב אניבל אל ארצו אפריקה
 וימלוך לבטח באפריקה תחת אחיו : כעת ההיא בשנת
 מאה ושמונים שנה לרדת ישראל מצרימה יצאו אנשים
 גבורי חיל ממצרים שלשים אלף רגלי מבני ישראל ויהיו
 כלם משבט יוסף מבני אפרים בן יוסף : כי אמרו כי תם
 הקץ אשר חק יי על בני ישראל מימי קדם אשר דבר אל
 אברהם : ויתאזרו האנשים האלה ושימו איש חרבו על
 ירכו ואיש כלי מלחמתו עליו ויבטחו בנבורתם ויצאו
 יחד ממצרים ביד חזקה : ולא הוציאו אתם צדה לדרך
 רק כסף וזהב וגם לחם לאכול ביום ההוא לא הוציאו
 בידם : כי אמרו לקחת את מחיתם מפלשתים במחיר
 ואם לא ולקחו מאתם בחזקה : והאנשים ההם גבורי חיל
 מאד מאד אחד ירדוף אלף ושנים יניסו רבבה ויבטחו
 בנבורתם וילכו יחד כאשר המה : ושימו פניהם ארץ
 גת וירדו וימצאו רועי גת רועים את מקנה בני גת :
 ויאמרו אל הרועים תנו לנו מהצאן במחיר לאכול כי
 רעבים אנחנו כי לא אכלנו לחם היום : ויאמרו הרועים
 הצאנו הם אם מקננו כי נתן לכם אף במחיר ויגשו בני
 אפרים לקחתם בחזקה : ויצעקו רועי גת עליהם ותשמע
 צעקתם למרחוק ויצאו כל בני גת אליהם : ויראו בני
 גת את רעת בני אפרים וישבו ויזעיקו את כל אנשי גת
 ויחנרו איש כלי מלחמתו ויצאו אל בני אפרים למלחמה :
 ויערכו אתם בבקעת גת ותהי המלחמה חזקה ויכו אלה
 מאלה רבים ביום ההוא : ויהי ביום השני וישלחו בני גת
 אל כל ערי פלשתים לבוא אליהם לעזרה לאמר : עלו
 אלינו ועזרונו ונכה את בני אפרים אשר יצאו ממצרים
 לקחת

לקחת את מקננו ולהלחם אתנו חנם : וכני אפרים עיפה
 נפשם ברעב ובצמא כי לא אכלו לחם שלשת ימים : ויצאו
 מכל ערי פלשתים לעזרת אנשי גת כארבעים אלף איש :
 ויערכו האנשים האלה את בני אפרים מלחמה ויתן יי
 את בני אפרים ביד פלשתים : ויכו את כל בני אפרים
 כל אשר יצאו ממצרים לא השאירו שריד כי אם עשרה
 אנשים אשר ברחו ממערכת המלחמה : כי מאת יי היתה
 הרעה הזאת אל בני אפרים כי מרו את פי יי לצאת
 ממצרים טרם בא הקץ אשר חק יי על ישראל מימי קדם :
 וגם מפלשתים נפלו הרבה כעשרים אלף איש וישאום
 אחיהם ויקברו אותם בעריהם : וישארו חללי בני אפרים
 נטושים בבקעת גת ימים רבים ושנים ולא נתנו לקבורה
 ותהי כל הבקעה מלאה עצמות אנשים : והאנשים אשר
 נמלטו מהמלחמה באו מצרימה ויגידו אל בני ישראל
 את כל הקורות אותם : ויתאבל אפרים אביהם עליהם
 ימים רבים ויבואו אחיו לנחמו : ויבא אל אשתו ותלד
 בן ויקרא את שמו בריעה כי ברעה היתה בכיתו : ומשה
 בן עמרם עודנו מלך בארץ כוש בימים ההם ויצליח במלכותו
 וינהג את כל מלכות בני כוש במשפט בצדק ובתמים :
 ויאהבו כל בני כוש את משה כל ימי מלכו עליהם ויראו
 כל יושבי ארץ כוש מלפניו וראה גדולה : והיו בשנת
 הארבעים למלוך משה על כוש ומשה יושב על כסא
 המלוכה ואדניה המלכה לפניו וכל השרים יושבים סביבותיו
 ותאמר אדניה המלכה לפני המלך והשרים מה הרבר
 הזה אשר עשיתם כל בני כוש זה ימים רבים : הלא
 ידעתם כי ארבעים שנה אשר מלך זה על כוש אלי לא
 קרב

קרב ואת אלהי בני כוש לא עבד : ועתה שמעו נא בני כוש ולא ימלוך עליכם עוד זה אשר איננו מבשרכם הנה מנכרוס בני גדל והוא ימלוך עליכם כי טוב לכם לעבוד את בן אדוניכם מעבוד איש נכרי עבד מלך מצרים : וישמעו כל העם וכל השרים בני כוש את כל הדברים אשר דברה אדוניה המלכה באזניהם : ויהי כל העם נכון עד הערב וישכנמו בבקר וימליכו עליהם את מנכרוס בן קיקנוס מלך כוש וייראו כל בני כוש משלוח ירם במשה כי יי עם משה ובי זכרו בני כוש את השבועה אשר נשבעו למשה על כן לא הרעו לו : אך נתנו כל בני כוש מתנות רבות אל משה וישלחוהו מאתם בכבוד גדול : ויצא משה מארץ כוש וילך לדרכו ויחדל ממלוך על כוש : ומשה בן שבע שנים וששים שנה בצאתו מארץ כוש : כי מיי היה הדבר כי בא הקץ אשר מימי קדם להוציא את ישראל מעני בני חם : וילך משה מדינה כי ירא לשוב מצרימה מפני פתעה וישב על פאר המים במדין : ותצאן שבע בנות רעואל המדיני לרעות צאן אביהן : ותבאן אל הבאר ותדלנה מים להשקות צאן אביהן : ויבואו רועי מדין ויגרשום ויקם משה ויושיען וישק את הצאן : ותבאן אל רעואל אביהן ותגדן לו את אשר עשה להן משה : ותאמרן איש מצרי הצילנו מיד הרועים וגם דלה דלה לנו וישק את הצאן : ויאמר רעואל אל בנותיו ואיו למה זה עזבתן את האיש : וישלח רעואל ויקחהו ויביאהו עמו הביתה ויאכל עמו לחם : ויספר משה לרעואל את אשר ברח ממצרים ואת אשר מלך על כוש ארבעים שנה : ואחרי כן לקחו הממלכה מידו וישלחוהו לשלום בכבוד ובמתנות

ובמתנות : ויהי כשמוע רעואל את דברי משה ויאמר רעואל כלכו אתנה את זה אל בית הכלא וארצה בו את בני כוש כי נוס נס הוא מפניהם : ויקחהו ויתנהו אל בית הסוהר ויהי משה בבית הסוהר עשר שנים : ויהי בהיות משה בבית הסוהר ותחמול עליו צפורה בת רעואל ותכלכלהו לחסומים כל הימים : וכל בני ישראל עודם בארץ מצרים עובדים את מצרים בכל עבודה קשה ויד מצרים הלוך וקשה על בני ישראל בימים ההם : בעת ההיא הכה יי את פרעה מלך מצרים ויננע יי אותו בנגע הצרעת מכף רגלו ועד קדקדו : מפני עבודת פרך בני ישראל היה הנגע הזה לפרעה מלך מצרים מאת יי בעת ההיא : כי שמע יי אל תפלת עמו בני ישראל ותבוא אליו צעקתם מפני עבודתם הקשה : ובכל זאת לא שב אפו מהם ועוד יד פרעה נטויה על בני ישראל ויקשה פרעה את ערפו לפני יי ויכבד עלו על כל בני ישראל וימרר את חייהם בכל עבודה קשה : ויהי כאשר נגע יי את פרעה מלך מצרים וישאל את חכמיו ואת חרטמיו לרפאתו : ויאמרו לו חכמיו וחרטמיו כי אם יותן מדם ילדים קטנים אל הנגע ההוא ונרפא לו : וישמע אליהם פרעה וישלח סריסו גושנה אל בני ישראל לקחת ילדיהם הקטנים : וילכו סריסי פרעה ויקחו ילדי בני ישראל מחיק אמותם בחזקה ויביאום אל פרעה יום יום ילד ליום ילד ליום : וישחטום הרופאים ויתנו אל הנגע ככה יעשו כל הימים : ויהי מספר הילדים אשר שחט פרעה שלש מאות ושבעים וחמשה ילדים : ולא שמע יי אל רופאי מלך מצרים ויהי הנגע הולך וחזק ורב מאד : ויהי

ויהי פרעה בחולי הנגע ההוא עשר שנים ולב פרעה הולך
 וקשה על בני ישראל : ויהי מקץ עשר שנים ויוסף יי
 לפרעה מלך מצרים שבר על שבר ומכה על מכה : ויכהו
 יי בשחין רע וחולי הכטן ויהפך הנגע ההוא לשחין רע : בעת
 ההיא באו שני סריסי פרעה מארץ גושן אשר שם בני ישראל :
 ויבאו בית פרעה ויאמרו ראינו את בני ישראל רפו
 מעבודתם ויתעצלו במלאכה : ויהי כשמוע פרעה את
 דברי סריסיו ויחר אף פרעה על בני ישראל מאד כי
 נעצב מאד מכאב בשרו ויעץ ויאמר אך עתה הנה כאשר
 ידעו בני ישראל כי חולה אנכי וישוכו וילעגו עלינו :
 ועתה מהרו ואסרו לי המרכבה ואלכה לי נושנה ואראה
 את לעג בני ישראל אשר הם מלעיבים ומלעיגים עלי :
 ויאסרו לו עבדיו המרכבה ויקחוהו וירכיבו אותו על הסוס
 כי לא יכול לרכוב : ויקח עמו עשרים פרשים ועשרה
 רגלי וילך אל בני ישראל נושנה : ויהי בלכתם עד קצה
 מצרים ויעבור סוס המלך במקום צר וגבוה במשעול
 הכרמים גרה מזה וגדר מזה ועומק הארץ והשפלה מזה :
 וימהרו וירוצו הסוסים במקום ההוא וידחקו זה את זה
 וידחקו הסוסים את סוס המלך : ויפול סוס המלך אל
 העמק והשפלה והמלך רוכב עליו : ויהי בנפלו ותהפך
 המרכבה על פני המלך וישב הסוס על המלך ויצעק המלך
 כי נכאב בשרו מאד : ויקרע בשר המלך עליו ותשברנה
 עצמותיו ולא יכול לרכוב : כי מאת יי היה הדבר הזה
 אליו כי שמע יי אח צעקת עמו בני ישראל ואת ענים :
 וישאווהו עבדיו על שכמם מעט זה ומעט זה וישיבו אותו
 מצרימה וישוכו גם הפרשים אשר עמו מצרימה וישכיבו
 את

את המלך כמשתו וידע המלך כי בא קצו למות ותבוא
 אלפרענית המלכה אשתו ותבך לפני המלך ויבך המלך
 עמה בכי גדול : ויבואו כל שריו ועבדיו ביום ההוא
 ויראו את המלך ברעה ההיא ויבכו עמו בכי גדול : ויועצו
 שרי המלך וכל יועציו את המלך להמליך תחתיו בארץ
 את אשר יבחר מבניו : ולמלך שלשה בנים ושתי בנות אשר
 ילדה לו אלפרענית המלכה אשתו מלבד בני הפילגשים
 אשר למלך : ואלה שמותם הכבוד עתרי ומשנהו אדיקם
 והשלישי מוריון : ואחיותיהם שם הגדולה בתיה והקטנה
 עכוזית : ויהי עתרי בכור המלך איש שוטה ומבוהל ונמהר
 בכל דבריו : ואדיקם היה איש ערום וחכם מאד ויודע
 כל חכמת מצרים : ואולם רע בתואר מאד ועב בשר וקצר
 קומה מאד ויהי ארכו אמה וזרת : ויהי כראות המלך
 את אדיקם בנו ערום וחכם ככל דבר וישם המלך בלבו
 להמליכו תחתיו אחרי מותו : ויקח לו אישה את גדידה
 בת אבילט והוא בן עשר שנים ותלד לו ארבעה בנים :
 וילך הוא אחרי כן ויקח שלש נשים ויולד שמונה בנים
 ושלוש בנות : ויחזק החולי על המלך מאד ויבאש בשרו
 כבשר החלל המושלך על פני השדה בעת הקיץ לחום
 השמש : וירא המלך כי חזק עליו הליו מאד ויצו ויקחו
 לו את אדיקם בנו וימליכוהו תחתיו בארץ : ויהי מקץ
 שלשת ימים וימת המלך בבשת וכלמה ובחפפה : וישאווהו
 עבדיו ויקברוהו בקברי מלכי מצרים בצוען מצרים : ולא
 הנטיהו כמשפט המלכים כי הכאיש בשרו מאד ולא יכלו
 לגשת אליו לחנוט אותו מפני הריח ויקברוהו בכהלה : כי
 מאת יי היתה הרעה הזאת אליו כי שלם לו יי רעה

כרעתו אשר עשה לישראל בימיו : וימת ככהלה ובחרפה
 וימלוך אדיקם בנו תחתיו : בן עשרים שנה אדיקם במלכו
 על מצרים ארבע שנים מלך : בשנת מאתים ושש שנים
 לרדת ישראל מצרים מלך אדיקם על מצרים : ולא
 האריך ימים על ממלכתו על מצרים כאשר האריכו אבותיו
 במלכותם : כי מלול אביו ארבע ותשעים שנה מלך במצרים
 אך חלה עשר שנים וימת כי הרשיע מאד לפני יי : ויקראו
 כל מצרים את שם אדיקם פרעה כשם אבותיו כמשפטם
 לעשות במצרים : וכל חכמי פרעה קראו את שם אדיקם
 אכזו כי היה קצר מאד כי אכזו יקראו לקצר בלשון
 מצרים : ואדיקם היה רע בתאר מאד ויהי בו אמה וזרת
 ותהי לו זקן גדולה ותגיע עד קרסולי רגליו : וישב פרעה
 על כסא אביו למלך על מצרים וינהג את מלכות מצרים
 בחכמתו : ויהי במלכו וירשיע מאביו ומכל המלכים
 אשר היו לפניו ויכביד את עלו מאד על בני ישראל :
 וילך עם עבדיו נושנה אל בני ישראל ויחזק עליהם העבודה :
 ויאמר אליהם כלו מעשיכם דבר יום ביומו ואל תרפינה
 ידיכם מעבודתנו מהיום והלאה כאשר עשיתם בימי אבי :
 וישם על ישראל שוטרים מבני ישראל ועל השוטרים
 שם נוגשים מעבדיו : וישם עליהם מתכונת הלכנים ליום
 לעשות כמספר ההוא יום יום ויפן וישב מצרימה : בעת
 ההיא צוו נוגשי פרעה את שוטרי בני ישראל על פי פרעה
 לאמר : כה אמר פרעה עבדכם דבר יום ביומו
 וכלו מעשיכם ואת מתכונת הלכנים ליום תשמרו לא
 תגרעו דבר : והיה אשר תגרעו מלכניכם יום יום ושמתו את
 ילדיכם הקטנים תחתיהם : ויעשו כן נוגשי פרעה בימים
 ההם

ההם כאשר צוה אליהם פרעה : והיה ככל עת אשר
 יחזר אל בני ישראל ממתכונת הלכנים יום יום והלכו
 נוגשי פרעה אל נשי בני ישראל ולקחו מספר הנגרע
 מהלכנים מילדי בני ישראל הקטנים : ולקחו אותם בחזקה
 מבין ברכי אמותם וישימו אותם תחת הלכנים בכנין :
 ואבותם ואמותם צועקים עליהם ובוכים בשמעם את קול
 בכית ילדיהם בקיר הכנין : ויתחזקו הנוגשים על ישראל
 לתת ישראל את בניהם בכנין וישם האיש את בנו בקיר
 ויתן עליו חומר ועיניו בוכות עליו ודמעותיו יורדות
 על בנו : ויעשו כן נוגשי פרעה אל ילדי ישראל ימים
 רבים ואין חומל ואין מרחם אל ילדי בני ישראל : והי
 מספר כל הילדים המומתים בכנין מאתים ושבעים
 ילדים : מהם אשר בנו עליהם תחת הלכנים אשר חסרו
 לאבותם ומהם אשר משכו אותם מתים מהכנין : ותחזק
 ותכבד העבודה על בני ישראל בימי אדיקם מעבודה
 אשר עבדו בימי אביו : ויאנחו בני ישראל יום יום
 מעבודה הקשה אשר עליהם כי אמרו הנה במות פרעה
 וקם בנו והקל מעלינו העבודה : אך הם מחזקים עליהם
 את העבודה האחרונה מן הראשונה : ויאנחו בני ישראל
 מזה ותעל שועתם אל האלהים מן העבודה : וישמע
 אלהים את קול בני ישראל ואת נאקתם בימים ההם
 ויזכור אלהים להם את בריתו אשר כרת את אברהם
 את יצחק ואת יעקב : וירא אלהים את סבלות בני
 ישראל ואת עבודתם הקשה עליהם בימים ההם ויאמר
 להצילים : ומשה בן עמרם עודנו כלוא בכור בימים ההם
 בבית רעואל המדיני : וצפורה בת רעואל מכלכלתהו לחם
 בסתר

בסתר יום יום: ויהי משה כלוא בבית רעואל בכור עשר שנים: ויהי מקץ עשר שנים היא השנה הראשונה למלוך פרעה על מצרים תחת אביו: ותאמר צפורה אל רעואל אביה האיש העברי אשר אסרת זה עשר שנים בבית הסודר ואין דורש ואין מבקש אותו: ועתה אם טוב בעיניך אבי נשלחה נא ונראה אם חי ואם מת הוא ואביה לא ידע כי היא כלכלתהו: ויען רעואל אביה ויאמר אליה הנהיה בדבר הזה להעצר הנבר בבית הכלא עשר שנים ולא יאכל ויחיה: ותען צפורה את אביה לאמר הלא שמעת אדוני כי אלהי העברים גדול ונורא ומפליא להם בכל עת: הוא אשר הציל את אברהם מאור כשרים ואת יצחק מחרב אביו ואת יעקב ממלאך יי בהאבקו עמו במעבר יבוק: וגם עם האיש הזה רבות עשה ויציל אותו מיאור מצרים ומחרב פרעה ובני כוש וגם מן הרעב יכול להצילו ולהחיותו: וייטב הדבר בעיני רעואל ויעש כדבר בתו וישלח אל הבור לראות מה נעשה במשה: וירא והנה האיש משה חי בכבוד עומד על רגליו משבח ומתחנן אל אלהי אבותיו: ויצו רעואל ויוציאו את משה מן הבור ויגלחו לו וישנה את בגדיו כלאו ויאכל לחם: ויהי אחרי כן ירד משה אל גנת רעואל אשר אחרי הבית ויתפלל שם אל יי אלהיו אשר עשה אתו נפלאות רבות: ויהי בהתפללו ויבט נגדו והנה משה מוצב ארצה והוא נטוע בתוך הגנה: ויקרב אל המטה וירא והנה חקוק בו שם יי אלהים צבאות כתוב ומפורש על המטה: ויקראהו וישלח את ידו ויתלש כהתלש עץ יער מסבכו ויהי למטה בכפו: והמטה

והמטה הזה הוא המטה הנכרא בו כל מפעלות אלהינו אחרי כראו שמים וארץ וכל צבאם ימים ונהרות וכל דגתם: ויהי בנרש אלהים את האדם מגן ערן ויקח את המטה בידו ויצא ויעבוד את הארמה אשר לוקח משם: ויגיע המטה עד נח וינתן אל שם ואל תולדותיו עד נעתו אל יד אברהם העברי: ויהי בתת אברהם את כל אשר לו ליצחק בנו נתן אליו גם את המטה הזה: ויהי בכרות יעקב פדנה ארם ויקח אותה בידו ויהי בשונו אל אביו נטוש לא נטשו: וגם ברדתו מצרימה ויקח אותו בידו ויתנהו אל יוסף שכס אחד על אחיו כי בחזקה לקח אותו יעקב מיר עשו אחיו: ויהי אחרי מות יוסף ויבאו שרי מצרימה בית יוסף ויגיע המטה אל יד רעואל המדיני: ויהי בצאתו ממצרים ויקח אותו בידו וישעהו בתוך גנתו: ויבחנו כל גבורי קנים לתלוש אותו בכקשם לקחת את צפורה בתו ולא יכולו: וישאר המטה ההוא נטוע בתוך גנת רעואל עד בוא אשר לו המשפט ויקחהו: ויהי כראות רעואל את המטה ביד משה ויתמה על ככה ויתן את צפורה בתו למשה לאשה: כעת ההיא מת בעל חנן בן עכבור מלך אדום ויקבר בביתו בארץ אדום: ויהי אחרי מותו וישלחו בני עשו ארץ ארם ויקחו משם איש מעיר אשר כארם ושמו הרר וימליכו אותו עליהם תחת בעל חנן מלכם: וימלוך הרר על בני אדום ארבעים דשמונה שנה: ויהי במלכו ויועץ להלחם את בני מואב להשיבם תחת יד בני עשו כראשונה ולא יכול: כי שמעו בני מואב את הדבר הזה ויקומו וימהרו וימליכו עליהם מלך מאחיהם: ויתקצו אחרי כן בעם רב וישלחו אל

אל בני עמון אחיהם לעזרם להלחם את הדר מלך אדום:
 וישמע הדר את הדבר אשר עשו בני מואב ויירא מאד
 מפניהם ויחדל להלחם אתם: בימים ההם לקח משה
 בן עמרם במדין את צפורה בת רעואל המדיני לאשה:
 ותלך צפורה כדרכי נשי בני יעקב לא חסרה דבר מצדקת
 שרה רבקה רחל ולאה: ותהר צפורה ותלד בן ויקרא
 את שמו גרשום כי אמר גר הייתי בארץ נכריה: רק לא
 מל את בשר ערלתו כגורת רעואל חותנו: ותהר עוד
 ותלד בן וימל את בשר ערלתו ויקרא את שמו אליעזר:
 כי אמר משה כי אלהי אבי בעזרי ויצילני מחרב פרעה:
 ופרעה מלך מצרים הכביד העבודה מאד על בני ישראל
 בימים ההם ויוסף להכביד עלו על בני ישראל: ויצו ויעבירו
 קול במצרים לאמר לא תוסיפו לתת תבן לעם ללכון
 הלבנים הם ילכו וקוששו להם תבן מאשר ימצאו: וגם
 את מתכונת הלבנים אשר יעשו ליום יתנו לא יגרעו
 מהם דבר כי נרפים הם בעבודתם: וישמעו בני ישראל
 את הדבר הזה ויתאבלו ויאנתו ויצעקו אליי מר נפשם:
 וישמע יי את צעקת בני ישראל וירא את הלחץ אשר
 מצרים לוחצים אותם: ויקנא יי על עמו ועל נחלתו
 וישמע את קולם ויאמר להוציאם מעני מצרים לתת
 להם ארץ כנען לאחזה: ובימים ההם ומשה היה רועה
 את צאן רעואל המדיני חותנו אחרי מדבר סין והמשה
 אשר לקח מאת חותנו בידו: ויהי היום ויברח למשה
 גדי עזים מן הצאן וירדוף משה אחריו ויבא עד הר
 האלהים חורבה: ויהי כבואו חורבה וירא אליו יי שם
 בסנה וימצא את הסנה כוער כאש רק האש לא שלטה
 בסנה

פרשת שמות קעב

בסנה לשרפו: ויתמה משה מן המראה הזה מדוע לא
 יבער הסנה ויגש לראות את הדבר הנורא הזה: ויקרא
 יי אל משה מתוך האש ויצוהו לרדת מצרימה אל פרעה
 מלך מצרים לשלח את בני ישראל מעבודתו: ויאמר
 יי אל משה לך שוב מצרימה כי מתו כל האנשים המבקשים
 את נפשך ודברת אל פרעה לשלח את ישראל מארצו:
 ויורהו יי לעשות אותות ומופתים במצרים לעיני פרעה
 ולעיני עבדיו למען יאמינו כי שלח אותו יי: וישמע
 משה לכל אשר צוהו יי וישב אל חותנו ויגד לו הדבר ויאמר
 לו יתרו לך לשלום: ויקם משה ללכת מצרימה ויקח
 עמו את אשתו ואת ובניו: ויהי בדרך במלון וירד מלאך
 האלהים ויבקש ממנו תואנה: ויאמר להמיתו על דבר
 בנו בכורו אשר לא מל אותו ויעבור על הברית אשר
 כרת יי את אברהם: כי שמע משה אל דברי חותנו אשר
 דבר אליו לבלתי מול את בנו בכורו על כן לא מל אותו:
 ותרא צפורה את מלאך יי מבקש תואנה ממשה ותדע כי
 בעבור אשר לא מל את גרשום בנה היה הדבר הזה לילד:
 ותמהר צפורה ותקח מחרודי הצורים אשר שמה ותמל
 את בנה ותמלט את אישה ואת בנה מיד מלאך האלהים:
 ואהרן בן עמרם אחי משה היה במצרים הולך על
 שפת היאור ביום ההוא: וירא אליו יי במקום ההוא
 ויאמר אליו לך נא לקראת משה המדבר וילך ויפגשו
 בהר האלהים וישק לו: וישא אהרן את עיניו וירא
 את צפורה אשת משה וילדיה ויאמר אל משה מי אלה
 לך: ויאמר לו משה אשתי ובני הם אשר נתן לי
 אלהים במדין וירע לאהרן הדבר על אודות האשה
 וילדיה

ספר הישר

ויאמר אהרן אל משה לשלח את האשה ואת
ילדיה ללכת בית אביה : וישמע משה אל דברי אהרן
ויעש כן : ותשב צפורה ובניה וילכו בית רעואל וישבו
שם עד עת פקד יי את עמו ויוציאם ממצרים מיד פרעה :
ומשה ואהרן באו מצרימה אל עדת בני ישראל וידברו
אליהם את כל דברי יי וישמח העם שמחה גדולה מאד :
וישכימו משה ואהרן ממחרת וילכו עד בית פרעה ומטה
האלהים לקחו בידם : ויהי בכואם אל שער המלך ושני
כפירי אריות סגורים שם בכבלי כרזל ואין איש יוצא
ובא מפניהם לכד מאשר יצוה המלך לבוא ויבואו אתם
המלחשים ויסירו הכפירים בלחשיהם ויביאוהו למלך :
וימהר משה וינף את המטה על הכפירים ויתירם ויבואו
משה ואהרן בית המלך : וגם הכפירים באו אתם
בשמחה וירדפו אחריהם וישמחו כאשר ישמח הכלב אל
אדוניו בבוואו מן השדה : ויהי כראות פרעה את הדבר
הזה ויתמה על ככה ויבהל מאד מפני השמועה כי היה
תארם כתואר בני האלהים : ויאמר פרעה אל משה
ואל אהרן מה תחפצו ויענוהו לאמר יי אלהי העברים
שלחנו אליך לאמר שלח את עמי ויעבדוני : ויהי כשמוע
פרעה את דבריהם ויירא מאד מפניהם ויאמר אליהם
לכו היום ובאתם אלי למחר ויעשו כדבר המלך : ויהי
בלכתם וישלח פרעה ויקרא אל בלעם הקוסם ואל ינים
וימכרום בניו ואל כל המכשפים והחרטמים והיועצים
אשר למלך ויבאו כלם וישבו לפני המלך : ויספר להם
המלך את כל הדברים אשר דברו אליו משה ואהרן אחיו :
ויאמרו החרטמים אל המלך ואיך באו אליך האנשים
מבני

פרשת שמות קעג

מפני הכפירים האסורים כשער : ויאמר המלך כי הניפו
מטיהם על הכפירים ויתירום ויבואו אלי וגם הכפירים
שמחו לקראתם כשמות הכלב לקראת אדניו : ויען בלעם
בן בעור הקוסם את המלך לאמר אין אלה כי אם מכשפים
כמונו : ועתה שלח נא בעדם ויבואו ונכתנה אותם ויעש
המלך כן ויהי בבקר וישלח פרעה אל משה ואל אהרן
לבוא לפני המלך : ויקחו את מטה האלהים ויבאו אל
המלך וידברו לו לאמר : כה אמר יי אלהי העברים
שלח את עמי ויעבדוני : ויאמר אליהם המלך ומי יאמין
לכם כי שלוחי אלהים אתם ועל פיו באתם אלי : עתה
תנו לכם מופת ואות בדבר הזה ואז יאמנו דבריכם
אשר תדברו : וימהר אהרן וישלך את המטה מידו לפני
פרעה ולפני עבדיו ותשב המטה לתנין : ויראו החרטמים
את הדבר הזה ויעשו גם הם החרטמים כן וישליכו איש
מטהו ארצה ויהיו לתנינים : וישא תנין מטה אהרן את
ראשו ויפתח את פיו לבלוע את תניני מטות המכשפים :
ויען בלעם הקוסם ויאמר מימי קדם היה הדבר הזה אשר
יבלע תנין את רעהו ואשר יבלעו בני הים איש את רעהו :
ועתה השיבהו נא למטה ככראשונה ונשיבה גם אנחנו
את מטותינו ככראשונה : והיה אם בלע מטך את מטותינו
וידענו כי רוח אלהים כך ואם אין הנה חרש ארה כמונו :
וימהר אהרן וישלח ידו ויחזק בזנב התנין ויהי למטה
ככפו : ויעשו גם הם החרטמים כן כמטותם ויחזיקו
איש בזנב תנינו ויהיו למטות ככראשונה : ויהי בשובם
למטות ויבלע מטה אהרן את מטותם : ויהי כראות המלך
את הדבר הזה ויצו להביא את ספר הזכרונות אשר
למלכי

מד

למלכי מצרים ויביאו ספר הזכרונות דברי הימים אשר
 למלכי מצרים אשר כל אלילי מצרים כתובים בו ויקראו
 לפני המלך : ויהי בהקרא ספר אלילי מצרים לפני פרעה
 כי אמר למצוא בו שם יי מה הוא ולא מצא : ויאמר
 פרעה אל משה ואל אהרן הנה לא מצאתי את שם אלהיכם
 כתוב בספר הזה ואת שמו לא ידעתי : ויענו יועצי פרעה
 וחכמיו את המלך לאמר : שמענו כי אלהי העברים בן
 חכמים הוא בן מלכי קדם : ויפן פרעה אל משה ואל
 אהרן ויאמר אליהם לא ידעתי את יי אשר אמרתם וגם
 את עמו לא אשלח : ויענו ויאמרו אל המלך יי אלהי
 האלהים שמו ויקרא עלינו שמו מימי אבותינו : וישלחנו
 לאמר לכו אל פרעה ואמרתם אליו שלח עמי ויעבדוני :
 ועתה שלח נא אותנו ונלכה נא דרך שלשת ימים במדבר
 ונזכחה לו כי מימי רדת יעקב מצרימה לא לקח מידנו
 עולה ומנחה וזבח : ואם אינך משלח אותנו יחרה אפו
 עליך והכה את מצרים בדבר או בחרב : ויאמר פרעה
 אליהם ספרו נא לי את כחו ואת נכורתו ויאמרו לו הוא
 אשר ברא את השמים ואת הארץ ימים וכל דגתם : יוצר אור
 ובורא חשך ממטיר ארץ ומרויח ויציץ בה צמח ודשא :
 בורא אדם ובהמה וחיתו יער ועוף השמים ודגי הים ועל
 פיו יחיו וימותו : הלא הוא ברא אותך ברחם אמך ויתן
 בך רוח חיים זיגדלך ויושיבך על כסא מלכות מצרים :
 והוא יקח את רוחך ואת נפשך ממך וישיב אותך אל
 האדמה אשר לוקחת משם : ויחר אף המלך בדבריהם
 ויאמר אליהם זמי בכל אלהי העמים אשר יוכל לעשות
 כן לי יאורו ואני עשיתיני : ויגרש אותם מלפניו ויצו
 להכביד

להכביד עבודת מצרים על ישראל מתמול שלשום : ומשה
 ואהרן יצאו מאת פני פרעה ויראו את בני ישראל ברעה
 כי הכבידו עליהם נוגשי פרעה את העבודה מאד : וישב
 משה אל יי ויאמר למה הרעות לעמך כי מאז באתי לדבר
 אל פרעה את אשר שלחתני הרע לבני ישראל מאד :
 ויאמר יי אל משה הנך רואה כי ביד חזקה ובמכות נמרצות
 ישלת פרעה את בני ישראל מארצו : וישבו משה ואהרן
 בקרב אחיהם בני ישראל במצרים ובני ישראל מררו
 המצרים את חייהם בעבודה קשה אשר הכבידו עליהם עוד :

פרשת בא אל פרעה

ויהי מקץ שנתים ימים ויוסף יי שלח את משה אל
 פרעה להוציא את בני ישראל לשלחם מארץ מצרים :
 וילך משה ויבא בית פרעה וידבר אליו את דברי יי
 אשר שלחו ולא אבה פרעה לשמוע בקול יי ויעורר
 האלהים את נכורתו במצרים על פרעה ועל עבדיו :
 ויך אלהים את פרעה ואת עמו במכות רעות וגדולות עד
 מאד : וישלח יי ביד אהרן ויהפוך את כל מימי מצרים
 לדם ואת כל יאוריהם ואת נהרותם : והיה כבוא המצרי
 לשתות ולשאוב מים והביט אל כרו והנה כל המים
 נהפכו לדם : וכבואו לשתות בכוסו והיו המים אשר בכוס
 לדם : וגם בלוש האשה את קמחה ובכשלה את תבשילה והיו
 מראיהם למראה הרם : וישלח יי עוד וישרוף כל מימיהם
 צפרדעים ויבאו כל הצפרדעים בית מצרים : ויהי בשתות
 כל המצרים מים ותמלאנה בשנם צפרדעים ותקררנה
 במעיהם

ספר הישר

במעיהם כאשר תקרקרנה בהיותם ביאור : וגם כל מי משתיהם ומי חבשילם שבו לצפרדעים וגם בשכבם על משתם ויזיעו כל זיעתם צפרדעים : בכל זאת לא שב אף יי מהם ועוד ידו נטויה על כל מצרים להכותם בכל מכה גדולה: וישלח יי ויך את עפרם לכניסותהי הכנע במצרים ברום שתי אמות הארץ : וגם על בשר האדם והבהמה היו הכנים הרבה מאד בכל יושבי מצרים: וגם על המלך והמלכה שלח יי את הכנים ויצר למצרים מאד מפני הכנים : בכל זאת לא שב אף יי ועוד ידו נטויה על מצרים : וישלח יי במצרים את כל חית השרה ויבואו וישחיתו את כל מצרים ואת האדם והבהמה והעץ וכל אשר למצרים: וישלח יי נחש שרף ועקרב גם עכבר וחולד וצב עם זוחלי עפר: זבוב וצרעה פרעוש ופשפש ויתוש כל ערוב למינהו: וכל שרץ ובעל כנף למינהו באו מצרימה וירעו למצרים מאד : ויבואו הפרעושים והזבובים בעיני כל מצרים ובאזניהם : וגם הצרעה באה עליהם ותגרשם ויבואו מפניה חדר בחדר ותרדוף אתריהם : ויהי כהתכא מצרים מפני הערוב וינעלו דלתותיהם אתריהם ויצו האלהים את הסילונית אשר בים ותעל ותבוא מצרימה : ולה אמות ארוכות עשר אמות באורך באמת איש : ותעלה הגנות ותגל את התקרה ואת המעזיבה ותחתכם : ותשלח אמתה הכיתה ותסר את המנעול ואת הבריה ותפתח את בתי מצרים: ואחרי כן יבואו הערוב בית מצרים וישחית הערוב את מצרים ויצר להם מאד : בכל זאת לא שב אף יי כמצרים ועוד ידו נטויה עליהם : וישלח אלהים את הדבר

פרשת בא קעה

הדבר ויבוא דבר נמצרים בסוסים בחמורים ונמלים בבקר ובצאן ובכל האדם : ויהי בהשכים כל מצרים בבקר להוציא מקניהם לרעות וימצאו את כל מקניהם כי מתו : ולא נותר ממקנה כל מצרים זולתי אחר מעשר ומזקנה בני ישראל אשר בנשן לא מת אחר : וישלח אלהים דלקת אש בבשר מצרים ויבקע את בשרם ויהי לשחין רע בכל מצרים מכף רגלם ועד קדקדם : ותהיין בכל בשרם אבעבועות רבות ויזב בשרם מעליהם עד כי נמקו ויבאשו : בכל זאת לא שב אף יי ועוד ידו נטויה על מצרים כלה : וישלח יי כדר כדר מאד ויך את גפנם וישכר את עץ פרים וייבש אותם ויכולו עליהם: וגם כל ירק עשב יבש ואכד כי אש מתלקחת ירדה בתוך הברד על כן כלה הברד והאש את הכל : וגם האדם והבהמה הנמצאים חוצה מתו מלהבי אש וברד וכל הכפירים נתשו : וישלח יי ויבא ארבה כבד מצרימה חסילוסלעם וחרגול וחנב וכל הארבה למינהו ויאכל את אשר השאיר הברד : אז שמחו כל מצרים בארבה ואף כי אכל כל תנוכת השרה ויצודו מצרים מהארבה לרוב מאד וימלחום למאכל : ויהפוך יי רוח ים חזק מאד וישא את כל הארבה וגם את המלוחים ויתקעהו ימה סוף לא נשאר ארבה אחר בכל גבול מצרים : וישלח אלהים חשך במצרים ותחשך כל ארץ מצרים ופתרום שלשת ימים עד אשר לא יראה אדם את ידו בשומה אל פיו : בעת ההיא מתו רבים מעם ישראל את אשר מרדו ביי ולא שמעו אל משה ואל אהרן ולא האמינו בהם כי אלהים שלחם: ויאמרו לא

לא נצא ממצרים פן נמות ברעב במדבר שממה ולא
אבו לשמוע בקול משה : ויגוף יי אותם בשלשת ימי
החשך ויקברום ישראל בימים ההם לבלתי דעת בהם
יושבי מצרים וישמחו עליהם : והחשך חזק מאד במצרים
שלשת ימים ויהי כל העומד בכוא החשך עודנו עומד
במקומו : והיושב עודנו יושב והשוכב עודנו שוכב כאשר
הוא וההולך ישב לו בארץ במקומו ויהי הדבר הזה
לכל מצרים עד עבור החשך : ויעברו ימי החשך וישלח
יי את משה ואת אהרן אל בני ישראל לאמר חנו את
חגיכם ועשיתם את פסחיתם כי הנני בא בחצי הלילה בתוך
כל מצרים והרגתי את כל בכוריהם מבכור אדם ועד בכור
בהמה וראיתי את פסחיתם ופסחתי עליכם : ויעשו בני
ישראל ככל אשר צוה יי את משה ואת אהרן כן עשו
בלילה ההוא : ויהי בחצי הלילה ויצא יי בתוך מצרים
ויך את כל בכורי מצרים מבכור אדם ועד בכור בהמה :
ויקם פרעה לילה הוא וכל עבדיו וכל מצרים ותהי צעקה
גדולה בכל מצרים בלילה ההוא כי אין בית אשר אין שם מת
גם דמות בכורי מצרים החקוקים בקירות בתיהם נמחו
ונפלו ארצה : וגם כל עצמות בכוריהם אשר מתו מרם זה
ויקברום בכתייהם ויגררו אותם כלבי מצרים בלילה
ההוא ויסחכום לפני כל מצרים וישליכו אותם לפנייהם :
ויראו כל מצרים את הרעה הזאת אשר באה עליהם פתאום
ויצעקו כל מצרים בקול רם : ויבכו כל משפחות מצרים
בלילה ההוא איש על בנו ואיש על בתו בכוריהם ותשמע
מהומת מצרים בלילה ההוא למרחוק : ותצא בתיה
בת פרעה עם המלך בלילה ההוא לבקש את משה ואת
אהרן

אהרן בכתייהם וימצאו אותם בכתייהם אוכלים ושותים
ושמחים עם כל ישראל : ותאמר בתיה אל משה הלא זה היה
נמול הטוב אשר עשיתי אליך אשר גדלתיך ואשר נפתתיך
ותביא עלי ועל בית אבי הרעה הזאת : ויאמר אליה
משה הלא עשר מכות אשר הביא יי על כל מצרים ההניע
אליך רע מכלם אם באה אליך אחת מהן ותאמר לאי
ויאמר אליה משה גם כי את בכורה לאמך הנך לא
תמותי ולא יבוא לך רע בתוך מצרים : ותאמר ומה
יתרון לי אחרי אשר ראיתי את המלך אחי וכל ביתו
ועבדיו ברעה הזאת אשר מתו כל בכוריהם עם כל בכורי
מצרים : ויאמר אליה משה הלא אחי וביתו ועבדיו
ומשפחות מצרים לא שמעו אל דברי יי על כן באה עליהם
הרעה הזאת : ופרעה מלך מצרים נגש לפני משה ואהרן
ומקצת בני ישראל אשר היו אתם במקום ההוא ויתחנן אליהם
לאמר : קימו וקחו את אחיכם כל בני ישראל אשר בארץ
וצאנם ובקרום וכל אשר להם לא ישאירו דבר אך
העתירו אל יי אלהיכם בעדי : ויאמר משה אל פרעה
הנה גם אתה בכור לאמך אך אל תירא כי לא תמות
כי צוה יי להחיותך בעבור הראותך כחו הגדול וזרועו
הנשואה החזקה : ויצו פרעה לשלח את בני ישראל
ויתחזקו כל מצרים לשלחם כי אמרו כלנו מתים :
אמר פלעיר עיין נספר כתונת יוסף אשר לי אשר כתנתי על פסוקי
ותחזק מלריס על העס וכו' ויקח העס את נקו וכו' וצני ישראל עשו כדבר
משה וכו' כי אחר שראיתי מה שכתוב כאן שמח לזני ויגל כבודו שכינותי
למה שכתוב נספר הזה

וישלחו כל מצרים את ישראל בעושר רב מאד וצאן ובקר
ומגרנות

ומנדנות כשכועת יי בינו וכין אברהם אבינו ויתמהמהו
מכני ישראל לצאת בלילה ויהי כבוא אליהם המצרים
להוציאם ויאמרו אליהם הגנבים אנחנו כי נצא הלילה:
וישאלו בני ישראל ממצרים כלי כסף וכלי זהב ושמלות
וינצלו בני ישראל את מצרים: וימהר משה ויקס וילך
אל נחל מצרים ויעל משם את ארון יוסף ויקח אותו
עמו: וגם כל בני ישראל העלו איש איש את ארון אבותיו
עמו ואיש ארון שבטו עמו: ויסעו בני ישראל מרעמסס
סכותה כשש מאות אלף רגלי הנכרים לבד משפם ונשיהם:
וגם ערב רב עלה אתם וצאן ובקר ומקנה כבד מאד:
ומישב בני ישראל אשר ישבו בארץ מצרים בעבודה קשה
עשר שנים ומאתים שנה: ויהי מקץ עשר שנים ומאתים
שנה ויוצא יי את בני ישראל ממצרים ביד חזקה: ויסעו
בני ישראל ממצרים ומגשן ומארץ רעמסס ויחנו בסכות
בחמשה עשר יום לחדש הראשון: ומצרים מקברים את
כל בכוריהם אשר הכה יי וויקברו כל מצרים כל חלליהם
שלשת ימים: ויסעו בני ישראל מסכות ויחנו באיתם
בקצה המדבר: ויהי ביום השלישי אחרי קבור מצרים
את בכוריהם ויקומו אנשים רבים ממצרים וילכו אחרי
ישראל להשיבם למצרים: כי נחמו על אשר שלחו את
ישראל מעבודתם: ויאמרו איש אל רעהו הלא משה
ואהרן דברו אל פרעה לאמר דרך שלשת ימים נלך כמדבר
וזבחנו ליי אלהינו: ועתה נשכימה אליהם כבקר להשיבם
והיה אם שוב ישונו אתנו מצרים אל אדונינו וידענו כי
אמונה אתם: ואם לא ישונו ונלחמה אתם והשכנו אותם
בכה גדול וביד חזקה: וישכימו בבקר כל שרי פרעה
ועמם

ועמם כשבע מאות אלף איש ויצאו ממצרים ויבאו ביום
ההוא עד המקום אשר שם בני ישראל: ויראו כל מצרים
והנה משה ואהרן וכל בני ישראל יושבים לפני פי החירות
אוכלים ושותים וחוגגים את חגי: ויאמרו כל מצרים
אל בני ישראל הלא אמרתם דרך שלשת ימים נלך כמדבר
וזבחנו לאלהינו ושכנו: ועתה הלא זה חמשה ימים היום
הלכתם מדוע אין אתם שבים אל אדוניכם: ויען משה
ואהרן ויאמרו אליהם כי העד העיד יי אלהינו בנו לאמר
לא תוסיפו לשוב עוד מצרימה: כי אם אל ארץ זבת
חלב ודבש נלכה לנו כאשר נשבע יי אלהינו לאבותינו
לתת לנו: ויראו כל שרי מצרים כי לא שמעו אליהם
כל ישראל לשוב מצרימה ויתאזרו להלחם עם ישראל:
ויחזק יי את לב בני ישראל על מצרים וילחמו ישראל
עם שרי מצרים: ותגבר יד בני ישראל על מצרים ויכו
אותם מכה גדולה: ותכבד המלחמה על מצרים וינוסו
כל מצרים לפני בני ישראל כי מהם מתו רבים ביד בני
ישראל: וילכו שרי פרעה מצרימה וינידו לפרעה לאמר
ברחו בני ישראל להם ולא יוסיפו לשוב מצרימה וכזאת
וכזאת דברו אלינו משה ואהרן:

אמר הנעיר נזק מונן מה שאמר הכתוב ויוגד למלך מצרים כי נרח העם
וכרי הוא שלחם ואיך יאמר נרח אלא שהוא כדברי זה הספר

וישמע פרעה את הדבר הזה ויהפך לבבו ולב כל עבדיו
על ישראל: ונתמו כי שלחו את ישראל: ויאמרו כל מצרים
אל פרעה לרדוף אחרי בני ישראל להשיבם לסבלותם:
ויאמרו איש אל אחיו מה זאת עשינו כי שלחנו את ישראל
ממצרים: ויחזק יי את לב כל מצרים לרדוף אחרי ישראל

ספר הישר

כי חפץ יי להפיל את כל מצרים בתוך ים סוף : ויקם
פרעה ויאסור מרכבתו ויצו ויקבצו את כל מצרים לא
גותר איש כי אם הטף והנשים : ויצאו כל מצרים עם
פרעה לרדוף את בני ישראל ותהי מחנה מצרים מחנה
גדול מאד וכבד כעשר מאות אלף איש ותלך כל המחנה
הזאת וירדפו אחרי בני ישראל להשיבם מצרימה וישגפו
את ישראל חונים על ים סוף : וישאו בני ישראל את
עיניהם ויראו והנה כל מצרים רדפו אחריהם ויראו בני
ישראל מאד מפניהם ויצעקו בני ישראל אליו : ויתחלקו
כל בני ישראל מפני מצרים לארבע ראשים ויתחלקו אל
דבריהם כי יראו את מצרים ומשה ידבר אליהם אל כל
אחת ואחת : הראש האחת בני ראובן ושמעון ויששכר
ויאמרו להפיל את נפשם בים כי יראו מאד מפני כל מצרים :
ויאמר אליהם משה אל תיראו התיצבו וראו את ישועת
יי אשר יעשה לכם היום הזה : והראש השנית בני זבולון
ובנימין ונפתלי ויאמרו לשוב מצרימה עם מצרים : ויאמר
אליהם משה אל תיראו כי אשר ראיתם את מצרים היום
לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם : הראש השלישית
בני יהודה ודן ויוסף ויאמרו ללכת לקראת מצרים להלחם
אתם : ויאמר אליהם משה עמדו במעמדכם כי יילחם
לכם ואתם תחרישון : והראש הרביעית בני לוי וגר ואשר
ויאמרו לבא בתוך מצרים להומם : ויאמר אליהם משה
עמדו בתוך מעמדכם ואל תיראו אך קראו אל יי להושיע
אתכם מירם : ויהי אחרי כן ויקם משה מתוך העם
ויתפלל אל יי ויאמר : אנא יי אלהי כל הארץ הושיעה
נא לעמך הזה אשר הוצאת ממצרים ואל יאמרו כל מצרים

כי

פרשת בא

קעח

כי יר ונבורה להם : ויאמר יי אל משה מה תצעק אלי
דבר אל בני ישראל ויסעו :
אמר הסעיר צוק מונן מש"ה מה תצעק אלי כי צעק והתפלל לפני ה' ש"ית
אלא שהכתוב קצר שס

ואתה נטה את מטך על הים ובקעהו ויעברו בני ישראל
בחוכו : ויעש בן משה וירם במשהו על הים ויבקעהו :
ויקרעו מי ים סוף לשתיים עשרה קרעים ויעברו בני ישראל
בתוך הים ברגליהם בנעלות כאשר יעבור האדם באורח
סלולה : ויראה יי אל בני ישראל את נפלאותיו במצרים
ובתוך הים ביד משה ואהרן : ויהי בכוא בני ישראל
הימה ויבאו מצרים אחריהם וישוכו מי הים עליהם :
ויטבעו כלם במים ולא נותר מהם איש זולתי פרעה מלך
מצרים אשר נתן תודה ליי ויאמן בו על כן לא המיתו
יי בעת ההיא עם מצרים : ויצו יי מלאך ויוציאהו מבין
המצרים וישליכהו ארצה נינוה וימלוך עליה ימים רבים :
ויושע יי ביום ההוא את ישראל מיר מצרים ויראו כל בני
ישראל כי מתו כל מצרים ויראו את יי הגדולה אשר
עשה במצרים וביום אז ישיר משה ובני ישראל את השירה
הזאת ליי ביום הפיל יי את מצרים לפניהם : ויאמרו
כל ישראל בשירה לאמר אשירה ליי כי נאה נאה סוס
ורוכבו רמה בים הנה כתובה על ספר תורת האלהים :
ויהי אחרי כן ויסעו בני ישראל ויהנו במרה : ויתן יי
אל בני ישראל חקים ומשפטים במקום ההוא במרה ויצו
יי את בני ישראל ללכת בכל דרכיו ולעבוד אותו :
ויסעו ממרה ויבאו אלימה וכאלים שתיים עשרה עינות
מים ושבעים תמרים ויהנו שם בני ישראל על המים : ויסעו
מאלים

ספר הישר

מאלים ויבאו אל מדבר סין בחמשה עשר יום לחמש השני
לצאתם ממצרים : בעת ההיא נתן יי את המן אל בני
ישראל לאכול וימטר יי אל בני ישראל לחם מן השמים
יום יום : ויאכלו בני ישראל את המן ארבעים שנה
כל ימי היותם במדבר עד כואם ארצה כנען לרשתה :
ויסעו ממדבר סין ויחנו באלוש : ויסעו מאלוש ויחנו
ברפידים : ויהי בהיות בני ישראל ברפידים ויבא עליהם
עמלק בן אליפז בן עשו אחי צפו למלחמה עם ישראל :
ויביא אתו אלף ושמונים רבוא איש קוסמים ובעלי אוב
ויערוך מלחמה עם ישראל ברפידים : וילחמו בישראל
מלחמה רכה וחזקה ויתן יי את עמלק ואת עמו ביד משה
ובני ישראל וביד יהושע בן נון האפרתי משרת משה :
ויכו בני ישראל את עמלק ואת עמו לפי חרב אך מלחמה
חזקה היתה המלחמה ההיא על בני ישראל : ויאמר יי
אל משה כתוב לך את הדבר הזה זכרון בספר ושמת ביד
יהושע בן נון משרתך : וצוית את בני ישראל לאמר
בכואכם ארצה כנען מחה תמחה את זכר עמלק מתחת
השמים : ויעש כן משה ויקח הספר ויכתוב עליו את
הדברים האלה לאמר : זכור את אשר עשה לך עמלק
בדרך בצאתכם ממצרים : אשר קרך בדרך ויזנב בך כל
הנחשלים אחריך ואתה עיף ויגע ולא ירא אלהים :
והיה בהנחת יי אלהיך לך מכל אויביך מסביב בארץ אשר
יי אלהיך נותן לך נחלה לרשתה תמחה את זכר עמלק
מתחת השמים לא תשכח : והיה המלך אשר יהמול על
עמלק ועל זכרו ועל זרעו אנכי אדרוש מעמו והכרתי
אותו מקרב עמו : ויכתוב משה את כל הדברים האלה
בספר

פרשת בא

קעט

בספר ויצוה את בני ישראל על כל הדברים האלה :
ויסעו בני ישראל מרפידים ויחנו במדבר סיני בחדש השלישי
לצאתם ממצרים : בעת ההיא בא רעואל המדיני חותן
משה עם צפורה בתו ושני בניה כי שמע את נפלאות יי
אשר עשה לישראל אשר הציל אותם מיד מצרים : ויבוא
יתרו אל משה אל המדבר אשר הוא חונה שם הר
האלהים : ויצא משה לקראת חותנו בכבוד גדול וכל
ישראל עמו : וישב יתרו ובניו בקרב ישראל ימים רבים :
וידע יתרו את יי מהיום ההוא והלאה : ויהי בחדש
השלישי לצאת בני ישראל ממצרים בששת ימים בו ויתן
יי אל ישראל את עשרת הדברים בהר סיני : וישמעו
כל ישראל את כל הדברים האלה וישמתו כל ישראל
מאד ביי ביום ההוא : וישכון כבוד יי על הר סיני ויקרא
אל משה ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר : ויהי משה
בהר ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא
שתה וילמדו יי חקים ומשפטים להורות את בני ישראל :
ויכתוב יי את עשרת הדברים אשר צוה את בני ישראל
על שני לוחות אבנים לתתם אל משה לצוות את בני
ישראל : ויהי מקץ ארבעים יום וארבעים לילה ככלות
יי לדבר אל משה בהר סיני ויתן אל משה את לוחות
האבן כתובים באצבע אלהים : וכני ישראל ראו כי בושש
משה לרדת מן ההר ויקהלו על אהרן לאמר האיש משה
לא ידענו מה היה לו : עתה קום עשה לנו אלהים אשר
ילכו לפנינו ולא תמות : ויירא אהרן מהעם מאד ויצו
ויביאורו זהב ויעשהו עגל מסכה אל העם : ויאמר יי אל
משה טרם רדתו מן ההר לך רדכי שחת עמך אשר הוצאת
ממצרים

ממצרים : כי עשו להם ענל מסכה וישתחוו לו ועתה
הניחה לי ואכלם מן הארץ כי עם קשה עורף הוא : ויחל
משה את פני יי ויתפלל אל יי בעד העם על אודות הענל
אשר עשו : וירד אחרי כן משה מן ההר ובידו שני לוחות
האבן אשר נתן לו אלהים לצוות את ישראל : ויהי
כאשר קרב משה אל המחנה וירא את הענל אשר עשו
העם ויחר אף משה וישכר את הלוחות תחת ההר : ויבא
משה אל המחנה ויקח את הענל וישרפהו כאש ויטחן
עד אשר דק ויזר על המים וישק את ישראל : וימותו מן
העם איש בחרב רעהו כשלשת אלפי איש אשר עשו את הענל
ויהי ממחרת ויאמר משה אל העם אעלה אל יי אולי
אכפרה בעד חטאתכם אשר חטאתם ליי : ויעל משה
עוד אל יי וישב עם יי ארבעים יום וארבעים לילה :
ויהי משה מבקש את יי בעד בני ישראל את ארבעים
היום וישמע יי אל תפלת משה ויעתר לו יי בעד ישראל : אז
דבר יי אל משה לפסול שני לוחות אבנים להעלותם
אל יי לכתוב עליהם את עשרת הדברים : ויעש כן
משה וירד ויפסול שני לוחות ויעל אל הר סיני אל
יי ויכתוב יי על הלוחות את עשרת הדברים : וישב
עוד משה עם יי ארבעים יום וארבעים לילה וילמדהו
יי עוד חקים ומשפטים אל ישראל : ויצוהו יי אל בני
ישראל לעשות ליי משכן לשכן שמו בתוכם ויראהו יי
את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו : ויהי מקץ
הארבעים יום וירד משה מן ההר ושני לוחות בידו :
ויבא משה אל בני ישראל וידבר אליהם את כל דברי
יי : וילמד להם תורות חקים ומשפטים אשר צוהו יי :
ויגד

ויגד משה אל בני ישראל את דבר יי לעשות לו משכן
לשכון בתוך בני ישראל : וישמח העם שמחה גדולה עד
מאד על כל הטובה אשר דבר יי אליהם ביד משה
זיאמרו כל אשר דבר יי אליך כן נעשה : ויקומו כל העם
כאיש אחד ויתנדבו אל משכן יי ויביאו כל איש ואיש
את תרומת יי למלאכת המשכן ולכל עבודתו : ויביאו
כל בני ישראל איש איש מכל הנמצא בידו למלאכת
משכן יי זהב וכסף ונחשת וכל דבר אשר יעשה במשכן :
ויבאו כל החכמים העושים במלאכה ויעשו את משכן
יי ככל אשר צוה יי איש איש ממלאכתו אשר המה עושים :
ויעשו כל חכם לב את המשכן ואת כל כליו וכל כלי
עבודת מלאכת הקדש כאשר צוה יי את משה : ותכל
כל עבודת משכן אהל מועד מקץ חמשה חדשים ויעשו
בני ישראל ככל אשר צוה יי את משה : ויביאו את
המשכן אל משה ואת כל כליו כמדראה אשר הראה יי
את משה כן עשו בני ישראל : וירא משה את המלאכה
והנה עשו אותה כאשר צוה יי אותו ויברך אותם משה :

ויהי כחדש השנים עשר בעשרים ושלשה בחדש ויקח
משה את אהרן ואת בניו וילבישם את הבגדים
וימשח אותם ויעש להם כאשר צוה יי אותו : ויקרב
משה את כל הקרבנות כאשר צוה יי אותו ביום ההוא :
ואחרי כן לקח משה את אהרן ואת בניו ויאמר אליהם
פתח אהל מועד תשבו שבעת ימים ולא תצאו כי כן
צויתי

צויתי: ויעש אהרן וכניו את כל אשר צוה יי ביד משה
 וישבו פתח אהל מועד שבעת ימים: ויהי ביום השמיני
 באחד לחדש הראשון בשנה השנית לצאת בני ישראל
 ממצרים ויקם משה את המשכן: ויקם משה את כל כלי
 אהל מועד וכל כלי המשכן ויעש ככל אשר צוה יי אותו:
 ויקרא משה אל אהרן ואל בניו ויקריבו את העולה ואת
 החטאת להם ולבני ישראל כאשר צוה יי את משה:
 ביום ההוא לקחו שני בני אהרן נדב ואביהוא אש זרה
 ויקריבו לפני יי אשר לא צוה אותם ותצא אש מלפני יי
 ותאכל אותם וימותו לפני יי ביום ההוא: אז החלו נשיאי בני
 ישראל ביום ההוא ביום כלות משה להקים את המשכן
 להקריב את קרבנותיהם לפני יי לחנוכת המזבח: ויקריבו
 את קרבנותיהם נשיא אחד ליום נשיא אחד ליום שנים עשר
 יום: ויהיו כל הקרבנות אשר הקריבו איש איש ביומו קערת
 כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים
 שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סולת כלולה בשמן
 למנחה: כף אחת עשרה זהב משקלה מלאה קטרת:
 פר אחד כן בקר איל אחד כבש אחד כן שנתו לעולה:
 ושעיר עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר שנים
 אלים חמשה עתודים חמשה כבשים בני שנה חמשה:
 ככה יעשו יום יום שנים עשר נשיאי ישראל איש איש
 יומו: ויהי אחרי כן ביום שלשה עשר לחדש ויצו משה
 את בני ישראל לעשות הפסח: ויעשו בני ישראל את
 הפסח כמוערו: בארבעה עשר יום לחדש כאשר צוה
 יי את משה כן עשו בני ישראל: ובחדש השני באחד
 לחדש דבר יי אל משה לאמר: שאו את ראש כל זכר
 לבני

לבני ישראל מכן עשרים שנה אתה ואהרן אחיך ושנים
 עשר נשיאי ישראל: ויעש כן משה ויבא אהרן ושנים עשר
 נשיאי ישראל ויפקדו את בני ישראל במדבר סיני:
 ויהיו כל פקודי בני ישראל לבית אבותם מכן עשרים שנה
 ומעלה שש מאות אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים:
 ובני לוי לא התפקדו בתוך בני ישראל אחיהם: ומספר
 כל זכר לבני ישראל מכן חדש ומעלה שנים ועשרים אלף
 ושלשה ושבעים ומאתים: ופקודי בני לוי מכן חדש
 ומעלה שנים ועשרים אלף: ויתן משה את הכהנים ואת
 הלויים איש איש על עבודתו ועל משאו לעבוד את משכן
 אהל מועד כאשר צוה יי את משה: ובעשרים יום לחדש
 נעלה הענן מעל משכן העדות: בעת ההיא נסעו בני
 ישראל למסעיהם ממדבר סיני וילכו דרך שלשת ימים
 וישכון הענן במדבר פארן: שמה חרה אף יי בישראל
 כי הכעיסו את יי בשאלם ממנו בשר לאכול: וישמע
 יי בקולם ויתן להם בשר ויאכלוהו חדש ימים: ואחרי כן
 חרה אף יי בהם ויך בהם מכה רבה ויקברו שמה במקום
 ההוא: ויקראו בני ישראל אל המקום ההוא קברות התאווה
 כי שם קברו את העם המתאווים בשר: ויסעו מקברות
 התאווה ויחנו בחצרות אשר במדבר פארן: ויהי בהיות
 בני ישראל בחצרות ויחר אף יי במרים על אודות משה
 ותהי מרים מצורעת כשלג: ותסגר מחוץ למחנה שבעת
 ימים עד האספה מצרעתה: ואחר נסעו בני ישראל
 מחצרות ויחנו בקצה מדבר פארן: בעת ההיא דבר יי
 אל משה לשלוח שנים עשר אנשים מכני ישראל איש
 אחד לשבט ללכת לתור את ארץ כנען: וישלח אותם
 משה

משה שנים עשר איש וילכו ארצה כנען לרגלה ולחקרה
 ויתורו את כל הארץ ממדבר סין עד החוב לכוא חמת:
 ויבואו אל משה ואל אהרן מקץ ארבעים יום וישיבו אותם
 דבר כאשר היה עם לבבם: ויוציאו עשרת האנשים דבה
 על הארץ אשר תרו אותה אל בני ישראל לאמר טוב
 לנו לשוב מצרימה מלכת אל הארץ הזאת כי ארץ אוכלת
 יושביה היא: ויהושע בן נון וכלב בן יפונה היו מן
 התרים את הארץ אמרו טובה הארץ מאד מאד: אם
 חפץ בנו יי ויהביא אותנו אל הארץ הזאת ונתנה לנו כי
 ארץ זבת חלב ודבש היא: ולא שמעו אליהם בני ישראל
 וישמעו אל דברי עשרת האנשים אשר הוציאו דבה על
 הארץ: ושמעו את תלנות בני ישראל ויקצו וישבעו
 לאמר: אם יראה איש מן הדור הרע הזה את הארץ
 מבן עשרים שנה ומעלה כי אם כלב בן יפונה ויהושע בן
 נון: אם לא במדבר הזה יתמו הדור הרע הזה ובניהם
 הם יבואו אל הארץ והם יירשנה: ויחר אף יי בישראל
 ויניעם במדבר ארבעים שנה עד תום כל הדור הרע אשר
 לא מלאו אחריו: וישבע העם במדבר פארן ימים רבים
 ואחר נסעו המדברה דרך ים סוף: בעת ההיא לקח קרח
 בן יצהר בן קהת בן לוי אנשים רבים מבני ישראל ויקומו
 וינצו על משה ועל אהרן ועל כל העדה: ויחר אף יי
 כהם ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם ואת בתיהם
 ואת כל אשר להם ואת כל האדם אשר לקח: ויהי
 אחרי כן ויסב אלהים את העם דרך הר שעיר ימים רבים:
 בעת ההיא אמר יי אל משה אל תתגר מלחמה בבני
 עשו כי לא אתן לכם מאתם עד מדרך כף רגל בני רועה
 לעשו

לעשו נתתי את הר שעיר: על כן נלחמו בני עשו בבני
 שעיר בימים הראשונים ויהן יי את בני שעיר ביד בני
 עשו וישמידום מפניהם וישבו תחתם עד היום הזה: על
 כן אמר יי אל בני ישראל אל תלחמו עם בני עשו אחיכם
 כי אין לכם מארצם מאומה: אך אוכל תשכרו מאתם
 בכסף ואכלתם וגם מים תכרו מאתם בכסף ושתיתם:
 זיעשו בני ישראל כדבר יי: וילכו בני ישראל במדבר
 הסב את דרך הר שעיר ימים רכים ולא נגעו את בני
 עשו וילכו בדרך ההוא תשע עשרה שנה: ויהי בעת ההיא
 זימת לשיאנוס מלך בני כתיש בשנת ארבעים וחמש למלכו
 היא שנת ארבע עשרה שנה לצאת בני ישראל מצרים:
 ויקברו אותו כהיכלו אשר בנה לו בארץ כתיש וימלוך
 תחתיו אביאנוס שלשים ושמונה שנה: ובני ישראל עברו
 את נבול בני עשו בימים ההם מקץ תשע עשרה שנה
 ויבאו ויעברו מדרך מדבר מואב: ויאמר יי אל משה
 אל תצר את מואב ואל תלחם בס כי לא אתן לכם מארצם:
 ויעברו בני ישראל את דרך מדבר מואב תשע עשרה שנה
 ולחום לא נלחמו בס: ויהי בשנת שלשים ושש שנה
 לצאת בני ישראל מצרים ויך יי את לב סיחון מלך
 האמורי: ויערוך מלחמה ויצא להלחם את בני מואב:
 וישלח סיחון מלאכים אל בעור בן יניס בן בלעם יועץ
 מלך מצרים ואל בלעם בנו לקלל את מואב למען תנתן
 ביד סיחון: וילכו מלאכי סיחון ויביאו את בעור בן יניס ואת
 בלעם בנו מפתור ארם נהרים: ויבואו בעור ובלעם בנו
 עיר סיחון ויקללו את מואב ואת מלכם בעיני סיחון מלך
 האמורי: וסיחון יצא עם כל חילו וילך אל מואב וילחם

כם ויכניעם ויתנם יי כירו : ויהרוג סיחון את מלך מואב
 ויקח סיחון את כל ערי מואב במלחמה וגם את חשבון
 לקחמחם כי חשבון מערי מואב היא : וישם סיחון את
 שריו ואת גדוליו בחשבון ותהי חשבון לסיחון כימים ההם :
 על כן יאמרו עליה המושלים בעור ובלעם בנו כרברים
 האלה לאמר בואו חשבון תבנה ותכונן עיר סיחון :
 אוי לך מואב אבדת עם כמושהנה כתובה על ספר תורת
 האלהים : ויהי כאשר נצח סיחון את מואב וישם שומרים
 בערים אשר לקח מאת מואב : ובני מואב נפלו הרכה
 כמלחמה ביד סיחון וישב מהם שבי גדול בנים ובנות
 ויהרוג מלכם ויפן סיחון וישב לו אל ארצו : ויתן סיחון
 מתנות רבות ומנות כסף וזהב אל בעור ואל בלעם בנו
 וישלחם וילכו ארם נהרים אל מקומם ואל ארצם : בעת
 ההיא עברו כל בני ישראל מדרך מדבר מואב וישבו
 ויסבו את מדבר אדום : ויבאו כל העדה מדבר צין
 בחדש הראשון בשנת הארבעים לצאתם ממצרים : וישבו
 שם בני ישראל בקדש מדבר צין ותמת שם מרים ותקבר
 שם : בעת ההיא שלח משה מלאכים אל הדר מלך אדום
 לאמר כה אמר אחיך ישראל אעברה נא בארצך לא
 נעבור בשדה ובכרם ולא נשתהמי באר דרך המלך נלך :
 ויאמר אליו אדום לא תעבור בי ויצא אדום לקראת בני
 ישראל בעם כבד : וימאנו בני עשו נתון את בני ישראל
 לעבור בארצם ויש ישראל מעליו ולא נלחמו בכני עשו :
 כילפני זה צוה יי את בני ישראל לאמר לא תלחמו את
 בני עשו על כן נטה ישראל מעליו ולא נלחמו אתם :
 ויסעו בני ישראל מעל בני עשו מקדש ויבואו כל העדה
 הר

הר ההר : בעת ההיא דבר יי אל משה אמור אל אהרן
 אחיך יאסף שם כי לא יבוא אל הארץ אשר נתתי לבני
 ישראל : ויעל אהרן כדבר יי אל הר ההר וימת שם
 בשנת הארבעים בחדש החמישי באחד לחדש : ואהרן
 בן מאת שנה ועשרים ושלוש שנים במותו בהר ההר :
 וישמע הכנעני מלך ערד וישב הנגב כי בא ישראל דרך
 האתרים ויערוך את חילו להלחם בישראל : וייראו בני
 ישראל מאד מפניו כי חיל גדול וכבד מאד לו ויתנו לב
 בני ישראל לשוב מצרימה : וישבו בני ישראל אחוריהם
 כמהלך שלשת ימים ער מוסרות בני יעקן כי יראו להם
 מאד מגני מלך ערד : ולא יכלו בני ישראל ללכת לשוב
 אל מקומם וישבו בכני יעקן שלשים יום : ויהי כראות
 בני לוי כי לא אבו בני ישראל לשוב ויקנאו אלי ויקומו
 וילחמו את ישראל אחיהם : ויהרגו מהם עם רב ויושיבו
 בחזקה אל מקומם הר ההר : ויהי בשובם ומלך ערד עורנו
 עורך צבאו למלחמה לקראת ישראל : וידר ישראל נדר
 לאמר אם נתון תתן את העם הזה בירי והחרמתי את
 עריהם : וישמע יי בקול ישראל ויתן את הכנעני בידם
 ויחרם אתהם ואת עריהם ויקרא שם המקום חרמה :
 ויסעו בני ישראל מהר ההר ויחנו באוכות : ויסעו מאוכות
 ויחנו בעיי העברים בגבול מואב : וישלחו בני ישראל אל
 מואב לאמר נעברה נא בארצך עד מקומי : ולא אבו
 בני מואב נתון את ישראל עבור בארצם כי יראו בני
 מואב מאד פן יעשו להם בני ישראל כאשר עשה להם
 סיחון מלך האמורי אשר לקח את ארצם ויהרוג מהם רבים :
 על כן לא נתן מואב את ישראל עבור בארצו ויי צוה
 את

את בני ישראל לאמר לבלתי הלחם במואב ויט ישראל מעל מואב: ויסעו בני ישראל מנבול מואב ויבאו בעבר ארנון מנבול מואב בין מואב ופיזן האמורי: ויחנו מנבול סיחון מלך האמורי במדבר קדמות: וישלחו בני ישראל מלאכים אל סיחון מלך האמורי לאמר: נעבדה נא בארצך לא נטה בשדה ובכרם לא נשתה מי באר ודרך המלך מלך עד עברנו את נבולך: ולא נתן סיחון את ישראל עבור ויקבוץ סיחון את כל עם האמורי ויצא המדברה לקראת בני ישראל וילחם בישראל יהצה: ויתן יי אתו סיחון מלך האמורי ביד ישראל ויך ישראל את כל עם סיחון לפי הרב וינקום את נקמת מואב: ויירשו בני ישראל את ארץ סיחון מארנון עד יבוק עד בני עמון ויקחו את כל שלל הערים: ויקח ישראל את כל הערים האלה וישב ישראל בכל ערי האמורי: ויאמר כל בני ישראל להלחם אתו בני עמון לקחת את כל ארצם גם המה: ויאמרו יאל בני ישראל אל תצד את בני עמון ואל תתגר בם מלחמה כי לא אתן לכם מארצם מאומה: וישמעו בני ישראל את דבר יי ולא נלחמו את בני עמון: ויפנו בני ישראל ויעלו דרך הבשן ארץ עוג מלך הבשן: ויצא עוג מלך הבשן לקראת ישראל למלחמה: ועמו אנשים הרבה גבורי חיל ויד חזקה מאד מעם האמורי: ועוג מלך הבשן איש גבור חיל מאד ונעריץ בנו גבור מאד יותר גבור ממנו: ויאמר עוג בלבו הנה כל מחנה ישראל מהלך שלש פרסאות עתה אמיתם כאחת בלא חרב ובלא חנית: ויעל עוג הרה יהצה ויקח משם אפן אחת גדולה ארבה שלש פרסאות וישם אותה על ראשו ויאמר להשליכה על

על מחנה בני ישראל להמית את כל ישראל באפן ההיא: ויבא מלאך יי וינקוב את האפן ההיא מעל ראש עוג ותרד האפן בצואר עוג ויפול עוג לארץ מכובר ירידת האפן בצוארו: בעת ההיא אמר יי אל בני ישראל אל תיראו ממנו כי בידכם נתתי אותו ואת כל עמו ואת כל ארצו ועשיתם לו כאשר עשיתם לסיחון: ויירד אליו משה עם מתי מספר מבני ישראל ויך משה את עוג כמטהו אל קרסולי הגליו וימיתו: ואחרי כן רדפו בני ישראל את בני עוג ואת כל עמו ויטו ויכתו עד בלתי השאיר להם שריד: ואחרי כן שלח משה מבני ישראל לרגל את יעזר כי יעזר היתה קריה עליזה מאד: וילכו המרגלים יעזר וירגלו אותה ויכתחו המרגלים בני וילחמו הם באנשי יעזר: וילכדו האנשים את יעזר ואת בנותיה ויתנה יי בידם ויורישו את האמורי אשר שם: ויקחו בני ישראל את ארץ שני מלכי האמורי ששים עיר אשר בעבר הירדן מנחל ארנון עד הר חרמון: ויסעו בני ישראל ויבואו בערבות מואב אשר מעבר לירדן וירחו: וישמעו בני מואב את כל הרעה אשר עשו בני ישראל אל שני מלכי האמורי אל סיחון ואל עוג וייראו כל אנשי מואב מפני בני ישראל מאד: ויאמרו זקני מואב הנה שני מלכי האמורי סיחון ועוג החזקים מכל מלכי הארץ לא עמדו בפני בני ישראל ואיך נעמוד בפניהם אנחנו: הלא שלוח שלחו אלינו טרם זה לעבור מארצנו לדרך ולא עזבנו אותם עתה ישובו עלינו בחרבם הקשה והשמידו אותנו את אשר השאיר ממנו סיחון: ויקץ מואב מפני בני ישראל וייראו מאד מהם ויתיעצו מה לעשות אל בני ישראל: ויאמרו זקני מואב ויקחו איש

איש מאנשיהם את בלק בן צפור המואבי ומליכוהו
עליהם בעת ההיא ובלק איש חכם מאד : ויקמו זקני
מואב וישלחו אל בני מדין לעשות אתם שלום : כי
מלחמה גדולה ושנאה היתה בין מואב ובין מדין בימים
ההם מימי הדר בן בדר מלך אדום המכה את מדין
בשרה מואב עד הימים ההם : וישלחו בני מואב אל בני
מדין ויעשו אתם שלום ויבואו זקני מדין ארץ מואב
לשלום בני מדין : ויתיעצו זקני מואב וזקני מדין מה
לעשות להם להציל את נפשם מישראל : ויאמרו כל בני
מואב אל זקני מדין עתה ילחכו בני ישראל את כל
סביבותינו כלחוך השור את ירק השדה כיבזאת וכזאת
עשו לשני מלכי האמורי החזקים ממנו : ויאמרו
זקני מדין אל מואב שמענו כי בעת אשר נלחם אתכם
סיחון מלך האמורי ויגבר ידו עליכם ויקח את ארצכם
כי שלח אל בעור בן יניס ואל בלעם בנו מארם נהרים
ויבואו ויקללו אתכם על כן גברה יד סיחון בכם וילכוד
את ארצכם : ועתה שלחו נא גם אתם אל בלעם בנו
כי הנה עורנו בארצו ונתתם לו שכרו ויבוא ויקלל את
כל העם אשר יראתם מפניהם : וישמעו זקני מואב את
הדבר הזה וייטב בעיניהם לשלוח אל בלעם בן בעור
וישלח בלק בן צפור מלך מואב מלאכים אל בלעם
לאמר : הנה עם יצא ממצרים הנה כסה את עין הארץ
והוא יושב ממולי : ועתה לכה נא ארה לי אותו כי
עצום הוא ממני אולי אוכל להלחם בו ונרשתיו כי
שמעתי את אשר חכרך מבורך ואשר תאור יואר :
וילכו מלאכי בלק אל בלעם ויביאו את בלעם לקלל
את

את העם להלחם את מואב : ויבוא בלעם אל בלק
לקלל את ישראל ויאמר יי אל בלעם לא תאור את
העם כי ברוך הוא : ויסת בלק את בלעם לקלל את
ישראל יום יום ולא שמע בלעם אל בלק מפני דבר יי
אשר דבר אל בלעם : וירא בלק כי לא אכה בלעם אל
דברו ויקם וילך אל מקומו וגם בלעם שב אל ארצו וילך
משם מדינה : ובני ישראל נסעו מערבות מואב ויחנו
על הירדן מבית הישימות עד אכל השמים בקצה ערבות
מואב : ויהי בשבת בני ישראל בנחל השמים ויחלו לזנות
אל בנות מואב : ויגשו בני ישראל לפני מואב ובני מואב
תקעו אהליהם נגר מחנה בני ישראל : וייראו בני מואב
מפני ישראל ויקחו בני מואב את כל בנותיהם וכל נשיהם
היפות תאר וטובות המראה וילבישו אותם כסף וזהב
וכנדים יקרים : ויושיבו בני מואב את הנשים ההנה פתח
אהליהם למען ראות אותם בני ישראל ויפנו אליהן ולא
ילחמו את מואב : ויעשו כל בני מואב את הרבר הזה
אל בני ישראל ויושיבו איש את בתו ואיש את אשתו
פתח אהלו : וכל בני ישראל ראו את מעשה בני מואב
ויפנו בני ישראל אל בנות מואב ויתאוו להן וילכדו אליהן :
ויהי בכוא העברי אל פתח אהל מואב ויראה את בת
מואב ויחמוד אותה כלבו וידבר עמה פתח האהל את
אשר יחפוץ : ויהי בדברים ויבואו אליהם כל אנשי האהל
וידברו אל העברי כדברים האלה : הלא אתם ידעתם
כי אחים אנחנו כלנו יחד בני לוש ובני אברהם אחיו
ולמה לא תשבו אתנו ולמה לא תאכלו את לחמנו ואת
זבחינו : ויהי כי ירבו עליו בני מואב בדבריהם והסיתו

ספר הישר

אותו בחלקת דבריהם והושיבוהו האהלה ושכחו לו זכחו
לו ואכל מזכחם ומלחמם: ויתנו לו יין ושתה וישכרוהו
ויושיבו לפניו נערה יפה ועשה בה כרצונו כי לא ידע
כישתה יין הרכה: ככה יעשו בני מואב לישראל במקום
ההוא כנחל השטים: ויחר אף יי בישראל על הדבר
הזה וישלח בהם מנפה וימותו מישראל ארבעה ועשרים
אלף איש: והנה איש אחד מכני שמעון זמרי בן
סלוא שמו ויקרב את המדינית את כזבי בת צור מלך
מדין לעיני כל בני ישראל: וירא פנחס בן אלעזר בן
אהרן הכהן את הדבר הרע הזה אשר עשה זמרי: ויקח
רומח ויקם וילך אחריהם וידקור את שניהם ויחרגם
ותעצר המנפה מעל בני ישראל: בעת ההיא אחרי המנפה
ויאמר יי אל משה ואל אלעזר בן אהרן הכהן לאמר:
שאו את ראש כל עדת בני ישראל מכן עשרים שנה
ומעלה כל יוצא צבא: ויפקדו משה ואלעזר את בני ישראל
למשפחותיהם ויהיו פקודי כל ישראל שבע מאות אלף ושבע
מאות ושלשים ופקודי בני לוי מכן חדש ומעלה שלשה
ועשרים אלף: ובאלה לא היה איש מפקודי משה ואהרן אשר
פקדו כמדבר סיני: כי אמר יי להם מות ימותו במדבר וימותו
כלם ולא נותר מהם איש כי אם כלב בן יפנה ויהושע
בן נון: ויהי אחרי כן ויאמר יי אל משה אמור אל בני ישראל
לנקום מאת מדין את נקמת אחיהם בני ישראל: ויעש
כן משה ויתבחרו בני ישראל מהם שנים עשר אלף אלף
למטה וילכו מדינה: ויצבאו בני ישראל על מדין ויהרגו
כל זכר וגם את חמשת נסיכי מדין ואת בלעם בן בעור
הרגו כחרב: וישבו בני ישראל אח נשי מדין ואת טפם
ואת

פרשת דברים קפו

ואת כל בהמתם ואת כל אשר להם: ויקחו את כל השלל
ואת כל המלקוח ויביאו אותו אל משה ואל אלעזר אל
ערכות מואב: ויצאו משה ואלעזר וכל נשיאי העדה
לקראתם בשמחה: ויחצו את כל שלל מדין אל ישראל:
ויקחו כל בני ישראל משלל מדין וינקמו בני ישראל
ממדין את נקמת אחיהם בני ישראל:

ספר אלה הדברים

בעת ההיא אמר יי אל משה הן קרבו ימיך למות
קח לך את יהושע בן נון משרתך והתיצבתם באהל
מועד ואצונו ויעש משה כן: וירא יי באהל בעמוד ענן
ויעמוד עמוד הענן על פתח האהל: ויצו יי את
יהושע בן נון ויאמר לו חזק ואמץ כי אתה תביא את
בני ישראל אל הארץ אשר נשבעתי להם ואנכי אהיה
עמך: ויאמר משה אל יהושע חזק ואמץ כי אתה תנחיל
את הארץ אל בני ישראל ויי יהיה עמך לא ירפך ולא
יעזבך אל תירא ואל תחת: ויקרא משה אל כל ישראל
ויאמר להם אתם ראיתם את כל הטובה אשר עשה לכם יי
אלהיכם במדבר: ועתה שמרו לכם את כל דברי התורה
הזאת ולכו בדרך יי אלהיכם אל תסורו מכל הדרך
אשר צוה יי אתכם ימין ושמאל: וילמד משה את בני
ישראל חקים ומשפטים ותורות לעשות בארץ כאשר
צוהו יי: וילמדם את דרך יי ואת תורותיו הלא הם
כתובים על ספר תורת האלהים אשר נתן אל בני ישראל
ביד משה: ויכל משה לצוות את בני ישראל ויאמר
יי

ספר הישר

וי אליו לאמר: עלה אל הר העברים ומות שם והאסף אל עמך כאשר נאסף אהרן אחיך: ויעל משה כאשר צוהו יי וימת שם בארץ מואב על פיי בשנת הארבעים לצאת בני ישראל מארץ מצרים: ויבכו בני ישראל את משה בערבות מואב שלשים יום ויתמו ימי בכי אבל משה:

ספר יהושע

ויהי אחרי מות משה ויאמר יי אל יהושע בן נון לאמר: קום עבור את הירדן אל הארץ אשר נתתי לבני ישראל והנחלת לבני ישראל את הארץ: כל מקום אשר תררוך כף רגלכם בו לכם יהיה מהמדבר והלבנון הזה עד הנהר הגדול נהר פרת יהיה גבולכם: לא יתיצב איש לפניך כל ימי חיך כאשר הייתי עם משה אהיה עמך: רק חזק ואמץ לשמור את כל החורה אשר צוך משה אל תסור מן הדרך ימין ושמאל למען תשכיל בכל אשר תלך: ויצו יהושע את שוטרי ישראל לאמר עברו כמחנה וצו את העם לאמר: הכינו לכם צדה כי בעוד שלשת ימים אתם עוברים את הירדן לרשת את הארץ: ויעשו כן שוטרי בני ישראל ויצו את העם ויעשו ככל אשר צוה יהושע: וישלח יהושע שנים אנשים לרגל את ארץ יריחו וילכו וירגלו האנשים את יריחו: ויבואו מקץ שבעת ימים אלי יהושע המחנה ויאמרו לו כי נתן יי בידנו את כל הארץ וכי נמונו כל יושביה מפנינו: ויהי אחרי כן וישכם יהושע בבקר וכל ישראל עמו ויסעו מהשמים: ויעבור

ספר יהושע קפו

ויעבור יהושע את הירדן וכל ישראל עמו ויהושע בן שמונים ושנים שנה בעברו עם ישראל בירדן: ויעל העם מהירדן בעשור לחדש הראשון ויחנו בגלגל בקצה מזרח יריחו: ויעשו בני ישראל את הפסח בגלגל בערבות יריחו בארבעה עשר לחדש ככתוב כתורת משה: וישבות המן בעת ההיא ממחרת הפסח ולא היה עוד לבני ישראל מן ויאכלו מתבואת ארץ כנען: ויריחו סוגרת ומסוגרת מפני בני ישראל אין יוצא ואין בא: ויהי ביום החדש השני באחד לחדש ויאמר יי אל יהושע קום הנה נתתי בידך את יריחו ואת מלכה ואת כל עמה: וסבותם את העיר כל אנשי המלחמה יום יום פעם אחת כה תעשה ששת ימים והכהנים יתקעו בשופרות: והיה בשמעכם את קול השופר יריעו כל העם תרועה גדולה ונפלה חומת העיר תחתיה ועלו כל העם איש נגדו: ויעש יהושע כן ככל אשר צוהו יי: ויהי ביום השביעי ויסובו את העיר שבע פעמים והכהנים יתקעו בשופרות: ויהי בשביעית ויאמר יהושע אל העם הריעו כי נתן יי בידנו את כל העיר: אך חרם ליי תהיה העיר היא וכל אשר בה ואתם שמרו מן החרם פן תשימו את מתנה ישראל לחרם ועברתם אותו: וכל כסף וזהב ונחשת וברזל קדש ליי הוא אוצר יי יבוא: ויתקעו העם בשופרות ויריעו תרועה גדולה ויפלו חומות יריחו ויעל כל העם איש נגדו וילכדו את העיר: ויחרימו את כל אשר בה מאיש עד אשה מנער ועד זקן שור ושה וחמור לפי חרב: וכל העיר שרפו באש רק כל כלי הכסף וזהב ונחשת וברזל נתנו אוצר יי: וישבע יהושע בעת ההיא לאמר ארור האיש אשר יבנה את יריחו כבכורו ייסדנה

ייסרנה ובצעירו יציב דלתיה : ועכן בן כרמי בן זכרי
 בן זרח בן יהודה מעל בחרם ויקח מן החרם ויחביא
 באהלו ויחר אף יי בישראל : ויהי אחרי כן בשוב בני
 ישראל משרוף את יריחו וישלח יהושע אנשים לרגל גם
 את העי להלחם בה : ויעלו האנשים וירגלו את העי
 להלחם בה : ויעלו האנשים וירגלו את העי וישבו ויאמרו
 אל יהושע אל יעל עמך כל העם אל העי רק בשלשת
 אלפים איש יעלו ויכו את העי כי מעט אנשים המה :
 ויעשכן יהושע ויעלו עמו מבני ישראל שלשת אלפים איש
 וילחמו עם אנשי העי : ותכבד המלחמה על ישראל ויכו אנשי
 העי מישראל שלשים וששה איש וינוסו בני ישראל לפני
 אנשי העי : וירא יהושע את הדבר הזה ויקרע שמלותיו ויפול
 על פניו ארצה לפני יי הוא וזקני ישראל ויעלו עפר על
 ראשם : ויאמר יהושע אהה יי למה העברת את העם הזה
 את הירדן מה אומר אחרי אשר הפך ישראל עורף לפני
 אויביו : עתה ישמעו כל הכנעני יושבי הארץ את הדבר הזה
 ונסכו עלינו והכריתו את שמנו : ויאמר יי אל יהושע למה
 אתה נופל על פניך קום לך כי חטא ישראל ויקחו מן החרם
 לא אוסיף להיות עמהם אם לא ישמידו את החרם מקרבם :
 ויקם יהושע ויאסוף את העם ויקרב את האורים כדבר
 יי וילכד שבט יהודה וילכד עכן בן כרמי ויאמר יהושע
 אל עכן הנד לי בני מה עשית : ויאמר עכן ראיתי
 בשלל אדרת שנער טובה ומאתים שקלים כסף ולשון
 זהב חמשים שקלים משקלו : ואחמדם ואקחם והנם כתוך
 האהל שמונים בארץ : וישלח יהושע אנשים וילכו ויקחום
 מאהל עכן ויביאו אותם אל יהושע : ויקח יהושע את עכן
 ואת

ואת הכלים האלה ואת בניו ואת בנותיו ואת כל אשר
 לו ויעל אותם עמק עכור : וישרוף אותם יהושע שם
 באש וירגמו כל ישראל את עכן באבנים ויקימו עליו
 גל אבנים על כן קרא למקום ההוא עמק עכור וישב
 יי מחרון אפן : ואחרי כן קרב יהושע אל העי וילחם
 בה : ויאמר יי אל יהושע אל תירא ואל תחת הנה נתתי
 בידך את העי ואת מלכה ואת עמו : ועשית להם כאשר
 עשית ליריחו ולמלכה רק שללה ובהמתה תכזו לכם שים
 לך אורב לעיר מאחריה : ויעש יהושע כדבר יי ויבחר
 מכל עם המלחמה שלשים אלף גבורי חילו ושלחם ויארבו
 לעיר : ויצו אותם לאמר בראותכם אותנו ננוס לפני
 אנשי העי בערמה וירדפו אחרינו תקומו מהמארב ולכדתם
 את העיר ויעשו כן : וילחם יהושע ויצאו אנשי העיר
 לקראת ישראל והם לא ידעו כי אורבים להם מאחרי
 העיר : וינגעו יהושע וכל ישראל לפניהם וינוסו דרך
 המדבר בערמה : ויזעקו אנשי העי לכל העם אשר בעיר
 לרהוף אחרי ישראל ויצאו וינתקו מן העיר לא נשאר
 אחד ויעזבו את העיר פתוחה וירדפו אחרי ישראל : וכל
 האורבים קמו ממקומם וימהרו ויכואו לעיר וילכדוה
 ויציתו אותה באש : ויפנו אנשי העי אחריהם והנה עלה
 עשן העיר השמימה ולא היה בהם ידים לנוס הנה והנה :
 ויהי כל אנשי העי לישראל בתוך אלה מזה ואלה מזה
 ויכו אותם עד בלתי השאיר להם שריד : ויתפשו בני
 ישראל את מלוש מלך העי חי ויביאו אותו אל יהושע
 ויתלהו יהושע על העץ וימת : וישבו בני ישראל אל
 העיר אחרי שרפם אותה ויכו את כל אשר בה לפי חרב :
 ויהי

ויהי מספר כל הנופלים מאנשי העי מאיש ועד אשה
שנים עשר אלף : רק הבהמה ושלל הערים בזו להם
כדבר יי אל יהושע : וישמעו כל המלכים אשר בעבר
הירדן כל מלכי הכנעני את כל הרעה אשר עשו בני
ישראל ליריחו ולעי ויתקבצו יחד להלחם את ישראל :
אך יושבי גבעון יראו להם מאד מפני ישראל להלחם
אתם פן ימותו ויעשו בערמה : ויבואו אל יהושע ואל
כל ישראל ויאמרו אליהם מארץ רחוקה באנו עתה כרתו
לנו ברית : ויערימו יושבי גבעון על בני ישראל ויכרתו
להם בני ישראל ברית ויעשו להם שלום וישבעו להם
נשיאי העדה: ויהי אחרי כן וידעו כל ישראל כי קרובים
הם אליו ובקרבו הם יושבים: אך לא המיתום בני ישראל
כי נשבעו להם ביי ויהיו חוטבי עצים ושואבי מים: ויאמר
אליהם יהושע למה רמיתונו לעשות לנו הדבר הזה: ויענוהו
כי הונד לעבדיך את כל אשר עשיתם לכל מלכי האמורי
ונירא מאד לנפשותינו ונעש הדבר הזה: ויתנם יהושע ביום
ההוא לכל ישראל לחטוב להם עצים ולשאוב להם מים
ויחלקם לכל שבטי ישראל לעבדים: ויהי בשמוע אדוני צדק
מלך ירושלם את כל אשר עשו בני ישראל ליריחו ולעי
וישלח אל הוהם מלך חברון ואל פראם מלך ירמות ואל
יפיע מלך לכיש ואל רביר מלך עגלון לאמר עלו אתי ועזרוני
ונכה את בני ישראל ואת יושבי גבעון אשר השלימו את בני
ישראל: ויאספו ויעלו חמשת מלכי האמורי עם כל מחניהם
עם רב מאד כחול אשר על שפת הים ויבואו ויחנו כל המלכים
האלה על גבעון ויחלו להלחם ביושבי גבעון: וישלחו
אנשי גבעון אל יהושע לאמר עלה אלינו מהרה והושיענו

כי

כי נקבצו עלינו כל מלכי האמורי להלחם בנו: ויעל יהושע
וכל עם המלחמה מן הגלגל ויבא אליהם יהושע פתאום
ויכה את חמשת המלכים ההם מכה רבה: ויהומם יי לפני בני
ישראל ויכום מכה גדולה בגבעון וירדפום דרך מעלה בית
חורון עד מקדה וינוסו מפני ישראל: ויהי בנוסם וישלך יי
עליהם אבני ברד מן השמים וימותו מהם רבים מאשר הרגו
בני ישראל: ובני ישראל רדפו אחריהם ויכום עוד בדרך הלוך
והכות אותם: ויהי בהכותם אותם והיום נטה לערוב: ויאמר
יהושע לעיני כל העם שמש בגבעון דום וירח בעמק אילון עד
יקום גוי אויביו: וישמע יי בקול יהושע וידום השמש בחצי
השמים ויעמד שלשים ושה עתים וגם ירח עמד ולא
אץ לבוא כיום תמים: ולא היה כיום ההוא לפניו ולאחריו
לשמוע יי בקול איש כי יי נלחם להם לישראל :

אז ידבר יהושע את השירה הזאת ביום תת יי את
האמורי לפני יהושע ולפני בני ישראל : ויאמר
לעיני כל ישראל רבות עשית אתה יי פעלת גדולות מי
כמוך שפתי יזמרו לשמך חסדי ומצודתי משגבי שיר
חדש אשירה לך בתודה לך אזמרה אתה עוז ישועתי :
כל מלכי ארץ יודוך סלה רוזני תבל לך יזמרו בני ישראל
ירננו בישועתך ישירו ויזמרו גבורתך : עליך בטחנו יי
אמרנו אתה אלהינו כי היית לנו למחסה למגדל עוז
מפני אויביו: אליך זעקנו ולא בושנו כך בטחנו ונמלטנו
בשועתנו אליך שמעת קולנו: הצלת מחרב נפשנו הראית
לנו חסדיך נתת לנו ישועתך שמחת לבנו בגבורתך :

יצאת לישע לנו גאלת בזרוע את עמך עניתנו משמי
קדשך מרכבות עם הושעתנו : שמש וירח בזבול עמדו

ותעמוד

מח

ספר הישר

ותעמוד באפך אל צוררינו ותצו אלימו משפטך : כל
רוזני ארץ עמדו מלכי גוים נקבצו יחד מפניך לא נעו אל
מלחמותיך חפצו : קמת אלימו באפך ותורר עלימו זעמך
אברתם בחרונך ותצמיתם בחמתך : המו גוים מפחדך משו
ממלכות מרגוזך מחצת מלכים ביום אפך : שפכת עלימו
זעמך חרון אפך תשיגמו השבת עלימו אונם ותצמיתם
ברעתם : שחת פרשו בה נפלו ברשת שמנו נלכדה רגלם :
מצאה ירך לכל אויביך אשר אמרו בחרבם ירשו ארץ
בזרועם שכנו עיר : מלאת פניהם קלון הגעת לארץ קרנותם :
ותבהלמו בחמתך ותאנדמו מפניך : רגזה ארץ ותרעש
מקול רעמך עליהם לא חשכת ממות נפשם וחיתם לשאול
הגעת : הרדפתמו כסערתך כליתמו כסופתך נתת גשמייהם
כרד נפלו במהמורות כל יקומו : נבלתם כסוחה היתה
בקרב חוצות הושלכה : ספו תמו מפניך הושעת עמך
בגבורתך : על כן כך ישיש לבנו תגיל נפשנו בישועתך :
לשוננו תספר גבורתך נשירה ונזמרה בנפלאותיך : כי
הושעתנו מצרינו מלטתנו מקמינו אברתם מפנינו ותהדפם
תחת רגלינו : כן יאבדו כל אויביך יי ורשעים כמוץ ידוף
רוח ואוהביך כעץ עלי מים שתולים : וישב יהושע וכל
ישראל עמו אל המחנה הגלגלה אחרי הכות את כל המלכים
עד בלתי השאיר להם שריד : וחמשת המלכים נסו לבדם
ברגלם מהמלחמה ויתחבאו במערה ויבקשם יהושע בתוך
המלחמה ולא מצאם : ויוגד ליהושע אחרי כן לאמה
נמצאו המלכים והנם נחבאים במערה : ויאמר יהושע
הפקירו אנשים על פי המערה לשמרם פן יצאו להם ויעשו
כן בני ישראל : ויכל יהושע להכות את האמוריים ויצו
ויוציאו

ספר יהושע

קז

ויוציאו את חמשת המלכים מהמערה : ויקרא יהושע
אל כל ישראל ויאמר אל קציני המלחמה שימו את רגליכם
על צוארי המלכים האלה ואל תיראו ואל תערצו ויעשו
כן כל קציני המלחמה וישימו אישרגלו על צוארי המלכים
האלה ויאמר יהושע ככה יעשה יי לכל אויביכם : ויצו
יהושע אחרי כן ויהרגו את המלכים וישליכו אותם אל
המערה וישימו אבנים גדולות אלפי המערה : וילך יהושע
אחרי כן וכל העם אשר אתו אל מקדה ביום ההוא ויכה
אותה לפי חרב : ויחרם את הנפש ואת כל אשר בה
ויעש לה למלכה ולעמה כאשר עשה ליריחו : ויעבור
משם אל לבנה וילחם בה ויתנה יי בידו : ויכה יהושע
לפי חרב ואת כל הנפש אשר בה ויעש לה ולמלכה כאשר
עשה לעיר יריחו : ומשם עבר לכישה להלחם בה ויעל
הורם מלך גזר לעזור את אנשי לכיש ויכהו יהושע ואת
עמו עד בלתי השאיר לו שריד : וילכוד יהושע את לכיש
זאת כל עמה ויעש לה ככל אשר עשה ללבנה : ויעבור
יהושע משם עגלונה וילכדה גם הוא ויך אותה ואת כל
עמה לפי חרב : ומשם עבר חכרונה וילחם בה וילכדה
ויחרם אותה : וישב משם וכל ישראל עמו דבירה וילחם
בה ויכה אותה לפי חרב : ויחרם את כל הנפש אשר בה
לא השאיר שריד ויעש לה ולמלכה כאשר עשה ליריחו :
ויכה יהושע את כל מלכי האמורי אשר מקרש ברנע
ועד עזה וילכוד את ארצם פעם אחת כי יי נלחם לישראל :
וישב יהושע וכל ישראל עמו אל המחנה הגלגלה : בעת
ההיא כשמוע יבין מלך חצור את כל אשר עשה יהושע
לכל מלכי האמורי : וישלח יבין אל יובב מלך מדון
ואל

ספר הישר

ואל לבן מלך שמרון ואל יפעיל מלך אכשף ואל כל
מלכי האמורי לאמר : בואו מהרה אלינו ועזרונו ונכה
את בני ישראל טרם יבואו עלינו ויעשו לנו כאשר עשו
ליתר מלכי האמורי : וישמעו כל המלכים האלה אל
דברי יובב מלך חצור ויצאו הם וכל מחניהם שבע עשרה
מלכים ועמם עם רב כחול אשר על שפת הים וסוס ורכב
רב מאד אשר אין להם מספר : ויבואו ויחנו יחד על
מי מרום ויועדו להלחם עם ישראל : ויאמר יי אליהושע
אל תירא מהם כי כעת מחר אתן את כלם חללים לפניכם
את סוסייהם תעקרו ואת מרכבותיהם תשרוף באש : ויבואו
יהושע וכל אנשי המלחמה עליהם פתאום ויכו בהם ויפלו
בידם ויתנם יי ביד בני ישראל : וירדפו בני ישראל את
כל המלכים האלה ואת מחניהם ויכנסו ויכתום עד כלתי
השאיר להם שריד ויעש להם יהושע כאשר דבר אליו
יי : וישב יהושע בעת ההיא אל חצור ויכה בחרב :
ואת הנפש אשר בה החרים וישרפה באש : ויעבור
יהושע מחצור אל שמרון ויכה ויחרם אותה : ומשם
עבר אל אכשף ויעש לה כאשר עשה לשמרון :
ויעבור משם אל עדולם ויך את כל העם אשר בה
ויעש לעדולם כאשר עשה לאכשף ולשמרון : ויעבור
משם אל כל ערי המלכים אשר הכה ויכה את כל העם
אשר נשאר בהן ויחרם אתהן : אך שלם ובהמתם
בזו להם בני ישראל וכל האדם הכו לא החיו כל נשמה :
כאשר צוה יי את משה כן עשה יהושע וכל ישראל לא
הפילו דבר : ויכו יהושע ובני ישראל את כל ארץ
הכנעני כאשר צוה יי להם ויהרגו את כל מלכיהם שלשים
ואחד

ספר יהושע קצא

ואחד מלכים ויקחו בני ישראל את כל ארצם : מלבד
ממלכות סיחון ועוג אשר בעבר הירדן אשר הכה משה
גם הם ערים רבים ויתנם משה לראובני ולגדי ולחצי
שבט המנשי : ויהושע הכה את כל המלכים אשר מעבר
הירדן ימה ויתנם לנחלה לתשעת המטות וחצי המטה :
חמש שנים עשה יהושע את כל המלכים האלה מלחמה
ויתן את עריהם לישראל והארץ שקטה מהמלחמה בכל
ערי האמורי והכנענים : בעת ההיא בשנת חמש שנים
לעבור בני ישראל את הירדן אחרי אשר שקטו בני ישראל
ממלחמתם את הכנעני : ויקומו בעת ההיא מלחמות
גדולות חזקות ועצומות בין אדום ובין בני כתיים וילחמו
בני כתיים את אדום : ויצא אביאנוס מלך כתימה בשנה
ההיא היא שנת שלשים ואחת למלכו ויד חזקה עמו
מגבורי בני כתיים וילך שעירה להלחם את בני עשו :
וישמע הדר מלך אדום את שמעו ויצא לקראתו בעם כבד
וביד חזקה ויערוך אתו מלחמה בשדה אדום : ותגבר יד
כתיים על בני עשו ויהרגו בני כתיים מבני עשו שנים ועשרים
אלף וינוסו כל בני עשו לפניהם : וירדפו אחריהם בני
כתיים וירדפו את הדר מלך אדום רץ לפניהם ויתפשוהו
חיוביאנוס אותו אל אביאנוס מלך כתיים : ויצו אביאנוס
ויהרגוהו וימת הדר מלך אדום בשנת ארבעים ושמונה
שנה למלכו : וירדפו עוד בני כתיים את אדום ויכו בהם
מכה רבה ויכנע אדום לפני בני כתיים : וימשלו בני כתיים
על אדום ויהי אדום תחת יד בני כתיים ויהיו לממלכה
אחת מהיום ההוא : ולא יספו עוד לשאת ראשם מהימים
ההם ותהי ממלכתם אחת עם בני כתיים : וישם אביאנוס
נציבים

ספר הישר

נציבים באדום ויהיו כל בני אדום עבדים למס עובד
 לאביאנוס ויפן אביאנוס וישב אל ארצו כתימה ויהי
 בשובו ויחדש את מלכותו ויבן לו היכל גדול ועצום
 למושב המלוכה וימלוך לבטח על בני כתים ועל אדום:
 בימים ההם כאשר הורישו בני ישראל את כל הכנעני
 והאמורי ויהושע זקן בא בימים: ויאמר יי אל יהושע
 אתה זקנת באת בימים והארץ נשארה הרבה מאד לרשתה:
 ועתה חלק את כל הארץ כנחלה לתשעת השבטים וחצי
 שבט המנשי: ויקם יהושע ויעש כאשר דבר אליו יי
 ויחלק את כל הארץ לשבטי ישראל ירושה במחלקותם:
 רק לשבט הלוי לא נתן נחלה אשי יי הוא נחלתו כאשר
 דבר יי ביד משה לו: ויתן יהושע את הר חברון לכלב
 בן יפונה שכס אחד על אחיו כאשר דבר יי ביד משה:
 על כן היתה חברון לכלב בן יפונה ולבניו לנחלה עד
 היום הזה: ויחלק יהושע את כל הארץ כגורל לכלישראל
 לנחלה כאשר צוה יי אותו: ויתנו בני ישראל מנחלתם
 ללוים ערים לשבת ומגרשיהם למקניהם ולקניניהם:
 כאשר צוה יי את משה כן עשו בני ישראל ויחלקו את
 הארץ כגורל בין רב למעט: וילכו לנחול את הארץ
 לגבולותיהם ויתנו בני ישראל נחלה ליהושע בן נון בתוכם:
 על פי יי נתנו לו את העיר אשר שאל את תמנת סרח
 בהר אפרים ויבנה את העיר וישב בה: אלה הנחלות
 אשר נחלו אלעזר הכהן ויהושע בן נון וראשי אבות
 המשות לבני ישראל כגורל בשילה לפני יי פתח אהל
 מועד ויכלו מחלק את הארץ: ויתן יי לישראל את כל
 הארץ ויירשו אותה כאשר דבר יי להם וכאשר נשבע יי
 לאבותיהם

ספר יהושע קצב

לאבותיהם: וינח יי לבני ישראל מסביב מכל אויביהם
 ולא עמד בפניהם איש ויתן יי את כל אויביהם בידם:
 ולא נפל דבר אחד מכל הטוב אשר דבר יי אל בני ישראל
 הכל הקים יי: ויקרא יהושע אל כל בני ישראל ויברכם
 ויצום לעבור את יי וישלחם אחרי כן וילכו איש לעירו
 ואיש לנחלתו: ויעבדו בני ישראל את יי כל ימי
 יהושע ויי הניח להם מסביב וישבו בעריהם לבטח:
 ויהי בימים ההם וימת אביאנוס מלך כתים בשנת שלשים
 ושמנה שנה למלכו היא השנה השביעית למלכו על
 אדום: ויקברו אותו בהיכלו אשר בנה לו וימלוך תחתיו
 לטינוס חמשים שנה: ויהי במלכו ויוצא צבא וילך וילחם
 עם יושבי ברבניא ובמניא בני אלישה בן יון ויגבר
 עליהם וישימם למס עובד: אז שמע כי פשע אדום
 מתחת יד בני כתים וילך אליהם לטינוס ויך בהם ויכניעם
 וישיכם תחת יד בני כתים ויהי אדום לממלכה אחת
 את בני כתים כל הימים: ימים רבים אין מלך באדום
 ותהי כל ממלכתם את בני כתים ואת מלכיהם: ויהי
 בשנת עשרים ושיש שנה לעבור בני ישראל את הירדן
 היא שנת ששים ושיש שנים לצאת בני ישראל מצרים:
 ויהושע בן נון זקן בא בימים בן מאה ושמנה שנה היה
 בימים ההם: ויקרא יהושע לכל ישראל לזקניו ולשופטיו
 ולשוטריו אחרי הניח יי אל כל ישראל מאויביהם מסביב
 ויאמר יהושע אל זקני ישראל ואל שופטיו הנה אנכי
 זקנתי באתי בימים ואתם ראיתם את אשר עשה יי לכל
 הגוים אשר הוריש מפניכם כי יי הוא הנלחם לכם: ועתה
 חזקו מאד לשמור ולעשות את כל דברי תורת משה
 לבלתי

ספר הישר

לבלתי סור ממנה ימין ושמאל : ולבלתי בוא בנוים
האלה אשר נשארו בארץ וכשם אלהיהם לא תזכירו :
כי אם ביי אלהיכם תדבקו כאשר עשיתם עד היום הזה:
ויצו יהושע את בני ישראל מאד לעבוד את יי כלימיהם:
ויאמרו כל ישראל את יי אלהינו נעבוד כל ימינו אנחנו
ובנינו ובני בנינו וזרענו עד עולם: ויכרות יהושע ברית
את העם ביום ההוא וישלח את בני ישראל וילכו איש
לנחלתו ולעירו : ויהי בימים ההם בשבת בני ישראל
בעריהם לבטח ויקברו את ארונות מטות אבותיהם אשר
העלו ממצרים איש בנחלת בניו : את שנים עשר בני
יעקב קברו בני ישראל איש באחוזת בניו : ואלה שמות
הערים אשר קברו בהם את שנים עשר בני יעקב אשר
העלו בני ישראל ממצרים ויקברו את ראובן ואת גד
בעבר הירדן ברומיא אשר נתן להם משה לבניהם: ואת
שמעון ולוי קברו בעיר מנדא אשר נתנה לבני שמעון
ויהי מגרש העיר לבני לוי : ואת יהודה קברו בעיר
בביא נגד בית לחם: ואת עצמות יששכר וזבולון קברו
אותם בצידון בחלק אשר נפל לבניהם: ודן נקבר בעיר
בניו באשתאול : ואת נפתלי ואשר קברו אותם בקדש
נפתלי איש איש במקומו אשר נתן לבניו ואת עצמות
יוסף קברו בשכם בחלקת השדה אשר קנה יעקב מאת
חמור ויהיו לבני יוסף לנחלה : ואת בנימין קברו
בירושלם נגד היבוסים אשר נתן לבני בנימין : איש בעיר
בניו קברו בני ישראל את אבותם : ויהי מקץ שנתים
ימים וימת יהושע בן נון בן מאה ועשר שנים : והימים
אשר שפטיהושע את ישראל עשרים שנה ושמונה שנים
ויעבור

ספר שופטים קצג

ויעבור ישראל את יי כל ימי חייו: ויתר דברי יהושע
ומלחמותיו בכנעני וכל תוכחותיו אשר הוכיח את ישראל
ואשר צום: ושמות הערים אשר ירשו בני ישראל בימיו הנם
כתובים על ספר דברי יהושע אל בני ישראל ועל ספר
מלחמות יי אשר כתב משה ויהושע ובני ישראל: ויקברו
בני ישראל את יהושע בנבול נחלתו בתמנת סרח אשר
נתן לו בהר אפרים: ואלעזר בן אהרן מת בימים ההם
ויקברו אותו בגבעת פינחס בנו אשר נתן לו בהר אפרים :

ספר שופטים

בעת ההיא אחרי מות יהושע ובני הכנעני עודם בארץ
ויאמרו כל ישראל להורישם : וישאלו בני ישראל
ביי לאמר מי יעלה לנו אל הכנעני בתחלה להלחם בו
ויאמר יי יהודה יעלה: ויאמרו בני יהודה אל בני שמעון
עלו אתנו בגורלנו ונלחמה בכנעני והלכנו גם אנחנו
עמכם בגורלכם וילכו בני שמעון את בני יהודה : ויעלו
בני יהודה וילחמו בכנעני ויתן יי את הכנעני ביד בני
יהודה ויכום בבזק עשרת אלפים איש: וילחמו את ארוני
בזק בבזק וינס לפניהם וירדפו אחריו ויתפשוהו ויקומו
ויקצצו את בהונות ידיו ורגליו : ויאמר ארוני בזק
שבעים מלכים מקוצצים בהונות ידיהם ורגליהם מלקטים
תחת שלחני כאשר עשיתי כן שלם לי אלהים ויביאוהו
ירושלים וימת שם : וילכו בני שמעון את בני יהודה ויכו
את הכנעני לפי חרב : ויהי יי את בני יהודה וירישו
את ההר: ויעלו בני יוסף גם הם בית אל היא לוזוי עמם :
מט וירגלו

ספר הישר

וירגלו בני יוסף את בית אל ויראו השומרים איש יוצא מן העיר : זיתפשוהו ויאמרו לו הראנו נא את מבוא העיר ועשינו עמך חסד : ויראם האיש ההוא את מבוא העיר ויבואו בני יוסף ויכו את העיר לפי חרב : ואת האיש ואת משפחתו שלחו וילך אל ארץ החתים ויבן עיר ויקרא שמה לוז : וישבו כל ישראל בעריהם ויעבדו בני ישראל את יי כל ימי יהושע וכל ימי הזקנים אשר האריכו ימים אחרי יהושע אשר ראו את מעשה יי הגדול אשר עשה לישראל : וישפטו הזקני את ישראל אחרי מות יהושע שבע עשר שנה : וילחמו כל הזקנים גם הם את מלחמות ישראל בכנעני ויורש יי את הכנעני מפני בני ישראל וישבו ישראל בארצם : ויקם יי את כל הרבר אשר רבר לאברהם ליצחק וליעקב ואת כל השבוע אשר נשב לתת להם ולבניה את ארץ הכנעני : ויתן יי לבני ישראל את כל ארץ כנען כאשר נשבע לאבותיהם וינח יי להם מסכיב וישבו בני ישראל בכל עריהם לבטח :

ברוך יי לעולם אמן ואמן :
חזקו ויאמץ לבבכם כל המיחלים ליי :
סכוס פסוקי הספר הזה ארבעת אלפים וקל"ה וסי' צד"ק תמני : וחליו לתקופת סנה ויסעו בני ישראל משכס :

ברוך הנותן ליעף כח
ולאין אונים עצמה ירבה

וכראות המגיה תפארת יקר הספר ומהללו נשא משלו וישיר לו על רמזיו וגנזיו ושמו בראשי חרוזיו

שורו שרים זרע העברים : את פותר פשרים
הוא ספר ישרים :
למדו ספר מונה וסופר אמרי שפר
בריאת אדם ויצורים :
ואיך שת אחותו לקח לזונתו וקיץ תאזמתו
ורועים ואכרים :
מטטר"ון בן ירד לאל עובר וחרד בלי עון ומרד
והיה לדורים :
אחריו בן למך היה כאל תומך ויהי לו לסומך
ממי המדים :
הוא הציב גבול כי מלטו ממבול רם שוכן זבול
לבנות כתבל ערים :
רפא תבל וחזק בדיק והוליד מלכי צדק כשושן תוך חדק
בתורה ומוסרים :
נין השר תרח צץ כתבל ופרח כאור בחשך זרח
ככוכבי מאורים :
הרים יד כנמרוד וחשבו כערוד ולזה ירד ירוד
אל כבשן האורים :
כל צורריו נשרפו לכבשן נהדפו וידי נמרוד רפו
מצלמיו הנשכרים :
הלך באור אברהם באש ולא נדהם ונמרוד המזוהם
פניו נחפרים :
נשא אברהם ונרלו אחר כי לא יכול לו כי ייהיה בכסלו
ואת קרנו הרים :
נמרוד לסוף נהרג בחרב עשו השתרג צעק ככלב וערג
והושלך ביערים :
עבודת

שיר לכבוד הספר

עבודת אל מנח למד אברהם ונאל נצמד ולפניו עמד
והשיב הכופרים :
רץ יצחק אל שם ולמד חוק ורשם ויקרא גם הוא בשם
אלהי העברים :
אז ברח ישראל אל עבר עבד האל ותורה ומוסר שואל
ולאל נדר נדרים :
קם בישראל נביא שאנה לו כלביא וברגליו קל כצבי
ופניו מאד מזהירים :
יחד הוציא הצבאות מצוען במופת ואות והפליא נוראות
וגם ים סוף החרים :
חזק האל ימיננו נוראות בצדק תעננו רחמנו וחנונו
וקרן בן ישי תרים :
תהלות ושירים לאדיר אדירים בהשלמת חמדת ספרים
הוא ספר ישרים :
ותחי השלמתו יום ראשון של חנכה נסדר ולהחיות לכס לפליטה גדולה
שנת חמשת אלפים ושש מאות ושש לנריאת עולם

יברכך יי וישמרך

אלעזר מארי אהרן סעריה עראקי הכהן הי"ו

ומסדרי האותיות הנחור עזרא בני הי"ו
זכנחור שמעון אשר אליעזר מלליה הי"ו
והנחור עובדיה יוסף משחרר הי"ו
והנחור בנימין יצחק אשכנזי הי"ו
ואחרון חביב הנחור דוד שלום מארי אהרן עראקי הכהן הי"ו
יזכו לתורה ולחפה ולמכות ולמעשים טובים אבי"ר

قطعة شظية مرئية من كتاب مجلدّ visible fragment from bookbinding

قطعة شظية مرئية من كتاب مجلدّ visible fragment from bookbinding

